

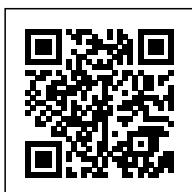

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

1033/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zástupce předkladatele: ministr vnitra
Doručeno poslancům: 1. října 2020 v 15:07

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o azylu

Čl. I

Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 217/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 519/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 57/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 9/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 103/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 456/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 16/2019 Sb., a zákona č. 176/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a dosud nebylo v České republice vydáno rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá opravnému prostředku“.

CELEX 32011L0095

CELEX32013L0032

CELEX32013L0033

2. V § 2 odst. 1 písmeno g) zní:

„g) další opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou a všechny žádosti následující po ní za podmínky, že v řízení ve věci mezinárodní ochrany o druhé žádosti bylo

1. rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany,

2. rozhodnuto o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,

3. vydáno rozhodnutí podle § 15, 15a, 17 nebo 17a, nebo

4. řízení zastaveno podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. a) nebo e),“.

CELEX32013L0032

3. V § 2 odst. 1 písm. j) se slovo „partnerem“ nahrazuje slovy „registrovaným partnerem“ a za slovo „je“ se vkládá slovo „registrovaným“.

4. V § 2 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Azylantem se rozumí cizinec,

a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení azylu, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu, nebo

b) u kterého bylo zahájeno řízení o odnětí azylu, a to

1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí azylu,

2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí azylu,

3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo

4. po dobu soudního řízení o žalobě a o kasační stížnosti v této věci.

(3) Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí cizinec,

a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany,

b) který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany,

1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti,

2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí v této věci,

3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo

4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci, nebo

c) v jehož případě bylo zahájeno řízení o odnětí doplňkové ochrany, a to

1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o odnětí doplňkové ochrany,

2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany,

3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo
4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci.“.

CELEX 32013L0032

CELEX 32011L0095

CELEX 32003L0086

CELEX 32003L0109

5. V § 3a odst. 1 písm. a) bodě 4 se za slovo „zajištěného“ vkládají slova „nebo ubytovaného“.

CELEX 32013L0032

6. V § 3a se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Ministerstvo v případě hodném zvláštního zřetele, zejména je-li cizinec upoután na lůžko v domácím ošetřování, umožní cizinci podat žádost o udělení mezinárodní ochrany ministerstvu.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

CELEX 32013L0032

7. V § 3c větě první a v § 93 odst. 3 písm. a) bodě 1 se za text „§ 3a“ vkládá text „odst. 1“.
8. V § 3c větě první a druhé a v § 93 odst. 3 písm. a) bodě 1 se slova „příjímacího střediska“ nahrazují slovy „azylového zařízení“.

CELEX 32013L0032

9. V § 3d odstavec 2 zní:

„(2) Setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území nelze ukončit na základě vydaného správního nebo soudního rozhodnutí; to neplatí v případě žadatele,

a) který

1. podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která je nepřipustná podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e), a
2. má být vydán do státu, jehož je státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště, nebo

b) který podal další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.“.

CELEX 32013L0032

CELEX 32013L0033

10. V § 3d se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze dále

a) předat

1. jinému členskému státu Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu,
2. mezinárodnímu trestnímu soudu nebo mezinárodnímu trestnímu tribunálu, nebo
3. mezinárodnímu soudnímu orgánu, který splňuje alespoň 1 z podmínek uvedených v zákoně o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nebo

b) vydat jinému než členskému státu Evropské unie, který je odlišný od státu,

1. jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo
2. v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště.“.

CELEX 32013L0032

CELEX 32013L0033

11. V § 4 odst. 1 se slova „je-li důvodná obava, že se ve stanovené lhůtě do přijímacího střediska nedostaví“ nahrazují slovy „jiný důvod hodný zvláštního zřetele“.

12. V § 8 se písmeno d) včetně poznámky pod čarou č. 24 zrušuje.

Dosavadní písmeno e) se označuje jako písmeno d).

CELEX 32013L0032

13. V § 9 se slova „, c) a d)“ nahrazují slovy „a c)“ a za slovo „jednání,^{5g)}“ se vkládají slova „o přerušení řízení³⁶⁾“,“.

CELEX 32013L0032

CELEX 32013L0033

CELEX 32013R0604

Poznámka pod čarou č. 36 zní:

„³⁶⁾ § 64 a 65 správního řádu.“.

14. V § 10 odst. 2 písm. f) se za slovo „nebo“ vkládá slovo „registrovaném“.

15. V § 10 odst. 2 se za písmeno l) vkládá nové písmeno m), které zní:

„m) tom, zda je nebo bylo proti němu vedeno trestní stíhání nebo byl odsouzen za spáchání trestného činu,“.

Dosavadní písmena m) až o) se označují jako písmena n) až p).

CELEX 32013L0032

CELEX 32013L0033

CELEX 32011L0095

16. V § 10 odst. 5 se za slovo „Ministerstvo“ vkládají slova „v písemném poučení podle odstavce 1 věty třetí“.

CELEX 32013L0032

17. V § 11 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Ustanovení § 23c a 25 se použijí přiměřeně“.

CELEX 32011L0095

CELEX 32013L0032

18. V § 11 se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Je-li vedeno řízení o předání do příslušného státu, nelze vydat ani vykonat rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nebylo příslušným členským státem oznámeno, že vydal rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá opravnému prostředku.

(4) Byla-li podána žádost o udělení mezinárodní ochrany po dni nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo ukončeno řízení o předání podle odstavce 2, a před přemístěním z území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾, ministerstvo řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany usnesením zastaví. Ustanovení § 11c odst. 5 věty druhé a třetí se použijí obdobně.“.

CELEX 32013R0604

CELEX 32013L0032

19. V § 11b odst. 2 písm. f) se za slovo „účinku“ vkládají slova „nebo nevyhovění návrhu na předběžné opatření“.

20. V § 11b se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Řízení o projevu vůle podle odstavce 2 není zahájeno a ministerstvo věc usnesením odloží. Žaloba proti tomuto usnesení není přípustná.“.

21. V § 11c se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se dále nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po přechodu příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na Českou republiku v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

22. V § 13 odst. 1 se text „§ 14“ nahrazuje slovy „humanitární azyl“.
23. V § 13 odst. 2 písm. a) a v § 14b odst. 2 písm. a) se za slovo „nebo“ vkládá slovo „registrovaný“.
24. V § 13 odst. 3 větě druhé a v § 14b odst. 3 větě druhé se za slovo „rodiny“ vkládá slovo „registrovanému“ a za slovo „trvání“ se vkládá slovo „registrovaného“.
25. § 14 se včetně nadpisu zrušuje.
26. V § 14a odst. 2 se na konci písmene b) doplňuje slovo „nebo“.
27. V § 14a odst. 2 se na konci písmene c) slovo „, nebo“ nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.

CELEX 32011L0095

CELEX 32013L0032

CELEX 32008L0115

28. V § 15 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena c) a d), která znějí:

„c) cizinec jako pravomocně odsouzený za zvlášť závažný zločin představuje nebezpečí pro společnost, nebo

d) existují další oprávněné důvody považovat cizince za nebezpečí pro bezpečnost státu.“.

CELEX 32011L0095

29. V § 15a odst. 1 písm. d) se za slovo „nebezpečí“ vkládají slova „pro společnost nebo“.

CELEX 32011L0095

30. V § 16 odst. 1 se písmeno d) zrušuje.

Dosavadní písmena e) až h) se označují jako písmena d) až g).

31. V § 16 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Jako zjevně nedůvodná se dále zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany má více než 1 státní občanství a nevyužil ochrany některého ze států, jehož státní občanství má, pokud neprokáže, že z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a této ochrany využít nemohl.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

32. V § 16 odst. 4 větě první se slova „a 14“ zrušují.

33. V § 17 odst. 1 písm. j) se slova „bezpečnost státu“ nahrazují slovem „společnost“.

CELEX 32011L0095

34. V § 17a odst. 1 písm. d) se slovo „osoba“ nahrazuje slovy „je důvodné podezření, že osoba“.

CELEX 32011L0095

35. V § 17a odst. 2 větě první se slovo „důvodů“ nahrazuje slovem „okolností“ a za slova „odstavci 1“ se vkládá text „písm. a)“.

CELEX 32011L0095

36. V § 18 písmeno b) zní:

„b) nabytím občanství Evropské unie,“.

CELEX 32013L0032

37. V § 23 se na konci odstavce 1 doplňují věty „Na žádost účastníka řízení ministerstvo provede audiozáznam pohovoru. Audiozáznam pohovoru může ministerstvo provést i z moci úřední.“.

CELEX 32013L0032

38. V § 23 odst. 2 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene c) se doplňuje slovo „nebo“ a za písmeno c) se vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) jde-li o občana Evropské unie²⁷⁾,“.

39. V § 23 se na konci textu odstavce 5 doplňují slova „; to neplatí, pokud se ministerstvo důvodně domnívá, že žádost je založena na skutečnostech, které nesouvisí s obtížemi žadatele o udělení mezinárodní ochrany při předkládání důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany“.

CELEX 32013L0032

40. Za § 23c se vkládá nový § 23d, který včetně nadpisu zní:

„§ 23d

Použití videokonferenčního zařízení

(1) Použije-li ministerstvo k provedení úkonu technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“), nesmí dojít ke zkrácení práv účastníka řízení;

zejména musí být umožněna přítomnost jeho zástupce na místě, kde se účastník řízení nachází.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 ověří po dohodě s úřední osobou, která úkon provádí, totožnost účastníka řízení zaměstnanec ministerstva nebo provozovatele azylového zařízení, příslušník nebo zaměstnanec policie nebo příslušník vězeňské služby. Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu provádění úkonu za použití videokonferenčního zařízení přítomen na místě, kde se účastník řízení nachází.

(3) Úřední osoba poučí před zahájením úkonu účastníka řízení o způsobu jeho provádění za použití videokonferenčního zařízení.

(4) Kdykoli v průběhu provádění úkonu za použití videokonferenčního zařízení může účastník řízení vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. Je-li námitka důvodná, učiní úřední osoba kroky k nápravě a není-li náprava možná nebo je-li spojena se značnými obtížemi, úkon přeruší.

(5) O úkonu prováděném za použití videokonferenčního zařízení pořizuje ministerstvo zvukový a obrazový záznam.

(6) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočníka při provádění úkonu podle tohoto zákona; odstavce 2 až 5 se použijí přiměřeně.

(7) Použije-li ministerstvo k provedení úkonu podle tohoto zákona technické zařízení pro přenos zvuku, odstavce 1 až 6 se použijí přiměřeně.“.

41. V § 25 písm. d) se za slovo „nedostavil“ vkládají slova „do azylového zařízení, ačkoliv k tomu byl podle tohoto zákona povinen“,.

42. V § 25 písmeno g) zní:

„g) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení nabyl občanství Evropské unie,“.

43. V § 25 se na konci textu písmene h) doplňují slova „anebo byl vydán nebo předán podle § 3d odst. 2 nebo 3“.

44. V § 26 odst. 1 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje.

45. V § 26 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena d) a e), která znějí:

„d) probíhá řízení o předběžné otázce, nebo

e) procesně nezpůsobilému účastníkovi není ustanoven opatrovník.“.

46. V § 26 odst. 3 se za text „c)“ vkládají slova „až e)“.

47. V § 26 se doplňují odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Po dobu přerušení řízení činí ministerstvo a účastníci úkony, kterých je zapotřebí k odstranění důvodů přerušení. Lhůty týkající se provádění úkonů v řízení neběží. Lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci přestává běžet již dnem, kdy nastal některý z důvodů uvedených v odstavci 1, a neskončí dříve než 15 dnů ode dne, kdy přerušení řízení skončilo; odstavec 3 tím není dotčen.

(5) Ministerstvo pokračuje v řízení, jakmile odpadne překážka, pro niž bylo řízení přerušeno. O tom, že v řízení pokračuje, vyrozumí správní orgán účastníky a provede o tom záznam do spisu.“.

48. V § 27 odstavec 1 zní:

„(1) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do

a) 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo

b) 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání; jde-li o případy věcně nebo právně složité, lze tuto lhůtu prodloužit až o 3 měsíce a pokud je to stále nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně prodloužit lhůtu až o další 3 měsíce.“.

CELEX 32013L0032

49. V § 27 odst. 2 úvodní části ustanovení se za slova „odstavce 1“ vkládá text „písm. a)“.

50. V § 27 odst. 7 na konci textu věty první a na konci textu věty druhé a v § 32 odst. 4 na konci textu věty první a na konci textu věty druhé se doplňují slova „, jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 nebo 3“.

51. V § 28 odst. 1 se slova „, 13 nebo 14“ nahrazují slovy „nebo 13“.

52. V § 28 se doplňují odstavce 8 a 9, které znějí:

„(8) Skutečnost, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany již byl pronásledován nebo mu byla způsobena vážná újma nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti jeho obav z pronásledování

nebo skutečného nebezpečí vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.

(9) Cizinec, kterému nelze udělit azyl podle § 15 odst. 3 písm. c) nebo d), a cizinec, kterému byl odňat azyl podle § 17 odst. 1 písm. i) a j), je v případě, že by jinak splňoval důvody pro udělení nebo ponechání azylu, způsobilý alespoň k právům uvedeným v čl. 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Ministerstvo na žádost cizince rozhodne o jeho strpění na území podle § 78b a vydá mu za tímto účelem potvrzení o strpění na území. Cizinec uvede adresu pro doručování na území a předloží cestovní doklad, je-li jeho držitelem. Dobu strpění na území stanoví ministerstvo až na 1 rok a je oprávněno dobu strpění na území opakovaně prodlužovat. Ustanovení § 78d odst. 2 až 6 a § 79 odst. 5 se nepoužijí.“.

CELEX 32011L0095

53. Nadpis nad označením § 29 se zrušuje.

54. § 29 zní:

„§ 29

Při posuzování důvodů pronásledování podle § 12 písm. b) se přihlíží k těmto hlediskům:

a) důvod rasy zahrnuje zejména barvu pleti, původ nebo příslušnost k určité etnické skupině,

b) důvod náboženství zahrnuje zejména zastávání teistických, neteistických a ateistických přesvědčení, účast nebo neúčast na formálních náboženských obřadech konaných soukromě nebo veřejně, samostatně nebo společně s jinými, jiné náboženské akty nebo vyjádření názorů anebo formu osobního nebo společenského chování založeného na jakémkoli náboženském přesvědčení nebo přikázaného jakýmkoli náboženským přesvědčením,

c) důvod národnosti zahrnuje zejména příslušnost k určité skupině vymezené jejími kulturními, etnickými nebo jazykovými znaky, společným zeměpisným nebo politickým původem nebo jejím vztahem k obyvatelstvu jiného státu a neomezuje se na existenci nebo neexistenci státní příslušnosti,

d) důvod příslušnosti k určité sociální skupině zahrnuje zejména příslušnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany ke skupině, jejíž příslušníci mají vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, sdílí charakteristiku nebo přesvědčení, které je natolik významné pro jejich identitu nebo svědomí, že nemají být nuceni se jich vzdát, a to včetně sexuální orientace s ohledem na okolnosti konkrétního případu, anebo má skupina rozdílnou identitu z důvodu vnímání okolní společnosti země, jejíž je žadatel o udělení mezinárodní ochrany

státním příslušníkem nebo v případě osoby bez státního občanství státu jejího posledního trvalého bydliště; příslušnost k určité sociální skupině musí být rovněž posouzena z hlediska pohlaví žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jeho genderové identity, nebo

e) důvod zastávání určitých politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení o možných původcích pronásledování nebo o jejich politikách anebo postupech, bez ohledu na to, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle těchto názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.“.

CELEX 32011L0095

55. § 31 včetně nadpisu zní:

„§ 31

Poučení o možnosti podat žalobu

V poučení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany se uvede, zda je možné proti tomuto rozhodnutí podat žalobu, v jaké lhůtě je možno tak učinit a od kterého dne se tato lhůta počítá.“.

56. V § 32 odstavec 1 zní:

„(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany lze podat ve lhůtě

a) 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jde-li o

1. rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,

2. rozhodnutí o zastavení řízení, včetně usnesení o zastavení řízení,

3. rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, je-li žalobce zajištěn podle tohoto zákona, nebyl-li mu povolen vstup na území nebo je-li zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, nebo

4. případ uvedený v § 27 odst. 7,

b) 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí v případech neuvedených v písmenu a), nebo

c) 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 31.“.

CELEX 32013L0032

CELEX 32013R0604

57. V § 32 odst. 2 větě první se slova „d), f) a g)“ nahrazují slovy „e) a f), žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 2 a 3“ a ve větě druhé se slova „společně s podáním“ nahrazují slovy „ve lhůtě pro podání“.

58. V § 32 odst. 3 se slova „je žadatel“ nahrazují slovy „byl žadatel“, slova „podání žaloby“ se nahrazují slovy „vydání rozhodnutí“ a na konci odstavce se doplňuje věta „K řízení o žalobě podané žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště podle § 73, je místně příslušný Krajský soud v Praze.“.

59. V § 32 odst. 5 se za slovo „jej“ vkládají slova „podle odstavce 2“ a na konci odstavce se doplňuje věta „O přiznání odkladného účinku podle soudního řádu správního lze požádat pouze ve lhůtě pro podání kasační stížnosti.“.

60. V § 32 se doplňují odstavce 7 a 8, které znějí:

„(7) Kasační stížnost je nepřipustná

a) v případě další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany,

b) jde-li o rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a), nebo

c) pokud žalobce v době běhu lhůty pro její podání nemá povolen vstup na území.

(8) Při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany krajský soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.“.

CELEX 32013L0032

61. V § 33 písmeno d) zní:

„d) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení nabyt občanství Evropské unie, nebo“.

62. V § 33a odst. 1 větě první se slova „technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“)" nahrazují slovy „videokonferenčního zařízení“.

63. V § 33a odst. 4 se věta druhá zrušuje.

64. V § 41 odstavec 2 zní:

„(2) Ministerstvo předá bez zbytečného odkladu cestovní doklad cizince, který pobývá v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, policii za účelem ukončení pobytu cizince, pokud je rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vykonatelné.“.

65. V § 41 odst. 3 větě druhé se za slovo „ochrany“ vkládají slova „nebo má-li dojít k dobrovolnému návratu“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Jde-li o cizince předávaného podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾, jeho cestovní doklad se předá policii nebo cizinci v den provedení předání.“.
66. V § 42 odst. 3 větě první se slova „azylovém zařízení“ nahrazují slovy „pobytovém středisku“.
67. V § 42 odst. 6 větě třetí a v § 93 odst. 8 se text „písm. i)“ nahrazuje textem „písm. j)“.
68. V § 42 se na konci odstavce 7 doplňuje věta „Tato smlouva může obsahovat i ujednání o rezervaci služeb podle odstavce 1 nebo 2, které v době uzavření smlouvy podle věty první nebudou vázány na konkrétního žadatele o udělení mezinárodní ochrany.“.
69. V § 42a odst. 3 větě první se za slovo „soužití“ vkládají slova „s okolím“, ve větě druhé se číslo „12“ nahrazuje číslem „30“ a věta třetí se nahrazuje větou „Zvýšené kapesné se nezapočítává do finančních prostředků podle § 42 odst. 3.“.
70. V § 42a odstavec 4 zní:

„(4) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši kapesného a zvýšeného kapesného za 1 hodinu vykonávané činnosti podle odstavce 3 a termíny jejich výplaty pro azylové zařízení.“.

71. § 43 zní:

„§ 43

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu mimo azylové zařízení si hradí náklady spojené s pobytem na území, s výjimkou zdravotních služeb podle § 88, z vlastních prostředků.

(2) Není-li žadatel hlášen k pobytu v azylovém zařízení nebo opustil-li azylové zařízení na dobu delší než 24 hodin, má po dobu, kdy není hlášen nebo se nezdržuje v azylovém zařízení, dostatečné prostředky k dosažení odpovídající životní úrovně, jaké by dosáhl při pobytu v azylovém zařízení.“.

CELEX 32013L0033

72. V § 45 odst. 3 se věta první nahrazuje větou „Má-li policie nebo ministerstvo důvodné podezření podle odstavce 2, provede policie prohlídku při příchodu cizince do přijímacího střediska nebo v průběhu jeho pobytu v azylovém zařízení.“.

73. V § 46a odst. 4 větě první, § 46a odst. 8 větě první a druhé, § 73 odst. 3 úvodní části ustanovení a v § 73 odst. 7 větě první a druhé se za číslo „5“ vkládá slovo „pracovních“.
74. V § 46a odst. 5 a v § 73 odst. 4 větě druhé se číslo „120“ nahrazuje číslem „180“.
75. V § 46a odst. 10 se věta druhá nahrazuje větou „Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění podat žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců nebo z přijímacího střediska; žádost o propuštění může opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení pro zajištění cizinců nebo z přijímacího střediska.“.
76. V § 46a se doplňují odstavce 15 a 16, které znějí:
- „(15) Jde-li o rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění z důvodu podle odstavce 1 písm. d), pro účely zajištění se osoba považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany až do doby provedení přemístění podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾.
- (16) Pro účely zajištění se osoba zajištěná podle tohoto ustanovení považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany i po
- a) uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, a to do doby, než bude zjištěno, zda žaloba proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, popřípadě i s návrhem na přiznání odkladného účinku, byla podána, avšak nejdéle 10 pracovních dnů, nebo
- b) rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby do doby, než policie rozhodne o případném zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, avšak nejdéle 5 pracovních dnů.“.
77. V § 52 písmeno f) zní:
- „f) odevzdat ministerstvu
1. neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona a
 2. při předání průkazu o povolení k pobytu podle tohoto zákona průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad, má-li ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu zároveň povolen trvalý pobyt na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,“.
78. V § 53a odst. 4 se věty druhá a třetí zrušují, na konci textu věty čtvrté se doplňují slova „: pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany“

a na konci odstavce se doplňuje věta „Ustanovení § 23c a 25 se v řízení o prodloužení doplňkové ochrany použijí přiměřeně.“.

CELEX 32011L0095

79. V § 53b písmeno e) zní:

„e) odevzdat ministerstvu

1. neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona a
2. při předání průkazu o povolení k pobytu podle tohoto zákona průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad, má-li ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany zároveň povolen trvalý pobyt na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,“.

80. V § 53c se slova „poskytování zdravotních služeb a“ zrušují.

81. V § 53f odst. 2 se text „písm. f)“ nahrazuje textem „písm. e)“.

82. V části první hlavě VII se v nadpisu dílu 5 slova „z území“ zrušují.

83. V § 54 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace“.

84. V § 54 odst. 2 se slova „z území“ zrušují.

85. V § 54a odst. 1 úvodní části ustanovení a v závěrečné části ustanovení se slova „nést náklady spojené“ nahrazují slovy „zajistit úhradu nákladů spojených“.

86. V § 54a odst. 1 písmeno a) zní:

„a) žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zpět, nebo cizince, který vzal zpět kasační stížnost, a to na základě jeho písemné žádosti podané do 15 dnů ode dne zpětvzetí, nebo“.

87. V § 54a odst. 1 se na konci písmene b) doplňují slova „nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby nebo kasační stížnosti“.

88. V § 54a odst. 1 závěrečné části ustanovení se slova „osob uvedených v písmenech a) a b)“ zrušují.

89. V § 54a odst. 2 se slova „náklady spojené s dobrovolným návratem neuhradí“ nahrazují

slovy „nezajistí úhradu nákladů spojených s jeho dobrovolným návratem“.

90. V § 54a odst. 3 se za slovo „podat“ vkládají slova „a ministerstvo může zajistit úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem“, za slovo „rozhodnutí“ se vkládají slova „ministerstva nebo“ a text „písm. b)“ se zrušuje.

91. V § 54a se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Policie dopraví zajištěného žadatele o udělení mezinárodní ochrany při provádění dobrovolného návratu na hraniční přechod určený ministerstvem nebo v případě nutnosti zpět do přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců, kde je zajištění vykonáváno. Náklady spojené s dopravou podle věty první hradí ministerstvo. Policie je oprávněna po dobu dopravy podle věty první omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.“.

92. V § 57 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Je-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, vydá mu ministerstvo průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany před odchodem ze zařízení pro zajištění cizinců.“.

CELEX 32013L0033

93. V § 57 odst. 2 se slova „v zařízení pro zajištění cizinců³⁾ nebo“ zrušují a na konci textu odstavce se doplňují slova „nebo v době, kdy je jinak omezena možnost jeho pohybu“.

94. § 58 včetně nadpisu zní:

„§ 58

Neplatnost průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany

(1) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany pozbývá platnosti, jestliže

- a) uplynula doba platnosti v něm uvedená,
- b) byla ohlášena jeho ztráta nebo odcizení,
- c) jeho držitel zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého,
- d) jeho držitel již není žadatelem o udělení mezinárodní ochrany podle § 2 odst. 1 písm. b),
- e) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,
- f) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo
- g) obsahuje neoprávněně provedené změny.

(2) Trvají-li důvody pro vydání průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo v případech podle odstavce 1 vydá průkaz nový. V případě podle odstavce 1

písm. a) ministerstvo záznamem prodlouží dobu platnosti v průkazu uvedenou.“.

95. V § 59 odst. 2 větě druhé se slova „není možné“ nahrazují slovy „je fyzicky nemožné“ a slova „z důvodů anatomických nebo fyziologických změn, popřípadě zdravotního postižení prstů rukou“ se zrušují.

96. V textu poznámky pod čarou č. 15 se slova „ve znění nařízení Rady (ES) č. 380/2008“ nahrazují slovy „v platném znění“.

97. V § 59 odst. 3 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až h) se označují jako písmena a) až g).

CELEX 32017R1954

98. V § 59 odst. 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova „, jde-li o azylanta“.

99. V § 59 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) záznam o platném povolení k trvalému pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, byl-li držitel průkazu osobou s platným povolením k trvalému pobytu v době, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany.“.

100. § 61 zní:

„§ 61

(1) Azylantovi vydá ministerstvo na žádost cestovní doklad, který je veřejnou listinou. Osobě požívající doplňkové ochrany se na žádost vydá jako cestovní doklad cizinecký pas, který je veřejnou listinou. Tyto cestovní doklady se vydají v českém jazyce a ve 2 cizích jazycích podle mezinárodních zvyklostí.

(2) Cestovní doklad se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti.

(3) Cestovní doklad azylantovi se vydává s dobou platnosti na 10 let, azylantovi mladšímu 15 let s dobou platnosti na 5 let a osobě požívající doplňkové ochrany s dobou platnosti odpovídající postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3.

(4) Cestovní doklad je opatřen nosičem dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů. Azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany mladším 12 let, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie^{9f)} nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany, u nichž je fyzicky nemožné pořídit otisky prstů rukou, se vydá cestovní doklad s nosičem dat, v němž jsou

z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou.

(5) Cestovní doklad vydávaný podle odstavce 4 obsahuje strojově čitelnou zónu. Do strojově čitelné zóny se údaje zapisují v tomto pořadí: typ dokladu, kód vydávajícího státu, příjmení, jméno, popřípadě jména cizince, číslo cestovního dokladu, státní občanství, datum narození, pohlaví, doba platnosti cestovního dokladu, rodné číslo a kontrolní číslice, které jsou vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně.

(6) Cestovní doklad se nevzdává, je-li důvodné nebezpečí, že by tím mohla být ohrožena bezpečnost České republiky nebo závažným způsobem narušen veřejný pořádek.

(7) Azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany se na jejich žádost ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném cestovním dokladu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů azylanta s biometrickými údaji zpracovými v nosiči dat cestovního dokladu. Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany má právo na vydání nového cestovního dokladu v případě

- a) nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, nebo
- b) nesprávnosti osobních údajů zpracovaných v nosiči dat s biometrickými údaji nebo v cestovním dokladu.“.

CELEX 32011L0095

101. V § 61a odst. 1 se za slovo „azylanta“ vkládají slova „nebo osoby požívající doplňkové ochrany“.

102. V § 61a odst. 1 a v § 61b odst. 1 se číslo „2“ nahrazuje číslem „4“.

103. V § 61a odst. 2 větě druhé se za slova „o nichž azylant“ vkládají slova „nebo osoba požívající doplňkové ochrany“ a slovo „věděl“ se nahrazuje slovem „věděli“.

104. V § 61b odstavec 2 zní:

„(2) Územní platnost cestovního dokladu podle § 61 zahrnuje všechny státy světa. Platnost cestovního dokladu nelze prodloužit; to neplatí, jde-li o cestovní doklad vydávaný osobě požívající doplňkové ochrany, který lze prodloužit záznamem v případě, že uplynula doba, na kterou byla doplňková ochrana udělena, a osoba má stále postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3.“.

105. V § 63 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

106. § 64 včetně nadpisu zní:

„§ 64

Neplatnost cestovního dokladu

Cestovní doklad pozbývá platnosti, jestliže

- a) nastane důvod uvedený v § 58 odst. 1, s výjimkou uvedenou v § 61b odst. 2,
- b) cizinec již není azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, nebo
- c) zanikne mezinárodní ochrana.“.

107. § 64a se včetně nadpisu zrušuje.

108. V § 65 odst. 5 písm. c) se slovo „, nebo“ nahrazuje slovy „nebo není-li kasační stížnost přípustná,“.

109. V § 65 se na konci odstavce 5 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) nabytí právní moci usnesení o nepřiznání odkladného účinku podané žaloby nebo kasační stížnosti.“.

110. V § 65 odst. 8 se slova „žadatel o udělení mezinárodní ochrany“ nahrazují slovem „se“ a slova „připojí 1 fotografii“ nahrazují slovy „se připojí 1 fotografie“.

111. V § 65a se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

112. V § 68 odst. 1 větě druhé se za slovo „zejména“ vkládají slova „individuální podporu směřující k zajištění plné ekonomické soběstačnosti, bydlení, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, orientace ve společnosti a k“ a slova „a zajištění bydlení“ se zrušují.

113. § 69 zní:

„§ 69

Státní integrační program realizuje ministerstvo z prostředků státu.“.

CELEX 32011L0095

114. V § 71 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) evidenci průkazů žadatele o udělení mezinárodní ochrany.“.

115. V § 71 odst. 2 písm. a) se za slova „v žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ vkládají slova „podle § 3 odst. 1“, za slovo „podáním“ se vkládají slova „podle § 3a odst. 1“

a na konci textu písmene se doplňují slova „podle § 10“.

116. V § 71 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) a g), která znějí:

„f) písm. b) jsou vedeny údaje v rozsahu adresy místa hlášeného pobytu podle § 77, 78 a 78b, g) písm. i) jsou vedeny údaje v rozsahu čísla průkazů a všech dob platnosti.“.

117. V § 71 odst. 3 věty první se slova „a osobám“ nahrazují slovem „, osobám“ a slova „, kteří jsou hlášeni k pobytu v azylovém zařízení,“ se zrušují, ve větě druhé se slova „azylanty a“ nahrazují slovem „azylanty,“, slova „, kteří jsou hlášeni k pobytu v azylovém zařízení, a v něm“ se nahrazují slovem „a“ a za slovo „citlivých“ se vkládají slova „, a fotografie“.

118. V § 71 se na konci textu odstavce 5 doplňují slova „a přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾“.

119. V § 71 odst. 10 písm. a) a b) se za slovo „azylantech“ vkládají slova „nebo osobách požívajících doplňkové ochrany“.

120. V § 71 odst. 10 písm. a) a v § 71 odst. 16 se slova „dokladu azylanta“ nahrazují slovem „dokladu“.

121. V § 71 odst. 10 písm. a) se slova „2 a 3“ nahrazují číslem „4“.

122. V § 71 odst. 10 písm. b) se text „odst. 4“ zrušuje.

123. V § 71 odst. 15 věty první se za slovo „podle“ vkládají slova „odstavce 1 písm. a) až g) a i) a“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Údaje vedené v evidenci podle odstavce 1 písm. h) se zlikvidují po uplynutí 5 let od vzniku skutečnosti podléhající evidování.“.

124. § 71a se včetně nadpisu zrušuje.

125. § 72 zní:

„§ 72

Policie je oprávněna za účelem informování veřejnosti zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup čísla ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladů, cestovních průkazů totožnosti, průkazů o povolení k pobytu vydaných podle tohoto zákona a datum ohlášení ztráty nebo odcizení těchto dokladů.“.

126. V § 73 odst. 6 se slova „krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany v den podání žaloby hlášen k pobytu“ nahrazují slovy „Krajský soud v Praze“.

127. V § 73 odstavec 9 zní:

„(9) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území a o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, zkoumá, zda trvají důvody, pro které nebyl žadateli o udělení mezinárodní ochrany vstup na území povolen. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí podle věty první podat žádost o povolení vstupu na území. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn žádost o povolení vstupu na území opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepovolení vstupu na území vydaného na základě žádosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle věty druhé.“.

128. V § 73 se doplňuje odstavec 12, který zní:

„(12) Pro účely zajištění se osoba zajištěná podle tohoto ustanovení považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany i po

- a) uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, a to do doby, než bude zjištěno, zda žaloba proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, popřípadě i s návrhem na přiznání odkladného účinku, byla podána, avšak nejdéle 10 pracovních dnů, nebo
- b) rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby do doby, než policie rozhodne o případném zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, avšak nejdéle 5 pracovních dnů.“.

129. V § 74 odst. 5 větě první se slova „nebo kasační stížnost“ a slova „nebo kasační stížnosti“ zrušují a věta druhá se zrušuje.

130. Nad označení § 75 se vkládá nadpis, který zní:

„Řízení v případě zvláštní situace“.

131. § 75 zní:

„§ 75

(1) V případě příchodu většího počtu cizinců, který by mohl ohrozit řádné fungování azylového systému, může vláda nařízením stanovit, že řízení o žádostech o udělení mezinárodní ochrany podaných v době a místě stanoveném nařízením vlády a na ně navazující řízení o žalobách proti rozhodnutí ministerstva se po dobu stanovenou tímto nařízením vedou za podmínek uvedených v odstavcích 2 až 7 a v § 75a (dále jen „řízení v případě zvláštní situace“). V tomto nařízení může vláda dále stanovit okruh cizinců, na které se nařízení vlády vztahuje.

(2) V době, kdy se na základě nařízení vlády podle odstavce 1 vede řízení v případě zvláštní situace, cizinec, na kterého se nařízení vlády vztahuje, podává žádost o udělení mezinárodní ochrany policii. Policie bez zbytečného odkladu předá žadateli o udělení mezinárodní ochrany písemné poučení o průběhu řízení v případě zvláštní situace, dopraví jej do přijímacího střediska určeného ministerstvem a zároveň předá ministerstvu žádost o udělení mezinárodní ochrany; ustanovení § 87 odst. 9 a 10 se použijí obdobně. Poučení o průběhu řízení v případě zvláštní situace

- a) obsahuje i poučení o možnosti a způsobu podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva a
- b) předává se žadateli o udělení mezinárodní ochrany v jazyce, ve kterém je schopen se porozumět; nelze-li poučení v takovém jazyce předat, poučí se žadatel o udělení mezinárodní ochrany ústně za přítomnosti tlumočníka.

(3) Poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany je spojeno s provedením pohovoru. Výzva k dostavení se k poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany je spojena s předvoláním k pohovoru o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo nebo provozovatel azylového zařízení vyrozumí o výzvě a předvolání žadatele o udělení mezinárodní ochrany co nejdříve, zpravidla 2 dny předem. Lhůty podle § 10 odst. 1 a § 23 odst. 4 se neuplatní. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn předkládat další prohlášení a písemnosti k doložení žádosti pouze do 48 hodin od skončení pohovoru. Seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí se provede společně s doručením rozhodnutí.

(4) Písemné poučení podle § 10 odst. 1 se žadateli předá nejpozději před poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo umožní žadateli se před zahájením tohoto správního úkonu s poučením seznámit, popřípadě ho s poučením seznámí za pomoci tlumočníka.

(5) V případě, že je žadatel o udělení mezinárodní ochrany zastoupen, doručují se písemnosti zástupci i zastoupenému. Právní účinky doručení nastávají doručením zastoupenému. Nepřítomnost zmocněnce není důvodem pro neprovedení správního úkonu. Ustanovení § 24a odst. 1 a § 57 se nepoužijí.

(6) Řízení o udělení mezinárodní ochrany, ve kterém ministerstvo ve lhůtě do 10 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedoručí žadateli rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné nebo o zastavení řízení, se po uplynutí této lhůty dále nevede jako řízení v případě zvláštní situace. Ve výroku rozhodnutí podle věty první ministerstvo uvede, že jde o rozhodnutí v řízení v případě zvláštní situace.

(7) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podle odstavce 6 se doručuje

v místě a čase určeném ministerstvem; ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany vhodným způsobem o místě a času doručení rozhodnutí vyrozumí.“.

132. Za § 75 se vkládá nový § 75a, který zní:

„§ 75a

(1) Žalobu proti rozhodnutí podle § 75 odst. 6 lze podat ve lhůtě do 7 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek. Žaloba se podává pouze prostřednictvím ministerstva, jinak ji soud usnesením odmítne. Ministerstvo do 4 dnů předá žalobu spolu se správním spisem příslušnému krajskému soudu a připojí současně vyjádření k žalobě. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení v žalobě nebo je-li to nezbytné; o tom musí být žadatel o udělení mezinárodní ochrany v rozhodnutí ministerstva poučen. Soud o žalobě rozhodne do 10 dnů ode dne doručení správního spisu a vyrozumí ministerstvo bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(2) Nepodal-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, na kterého se vztahuje nařízení vlády podle § 75 odst. 1, žalobu proti rozhodnutí podle § 75 odst. 6 nebo nezrušil-li soud toto rozhodnutí, hledí se na cizince jako na cizince neoprávněně pobývajícího na území a policie postupuje podle hlavy XI zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí podle § 75 odst. 6 není přípustná.

(4) V řízení v případě zvláštní situace postupuje ministerstvo podle § 46 a 46a. Ustanovení § 46a odst. 3 se nepoužije.

(5) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany se poskytne po dobu řízení v případě zvláštní situace zdravotní péče v rozsahu § 176a zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(6) V řízení v případě zvláštní situace ministerstvo zajistí žadateli o udělení mezinárodní ochrany přístup k bezplatnému právnímu poradenství co nejdříve po předání žadatele o udělení mezinárodní ochrany do přijímacího střediska, a to tak, aby ho mohl využít ještě před poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(7) Podle ustanovení o řízení v případě zvláštní situace se nepostupuje, jde-li o nezletilého bez doprovodu.“.

133. V § 77 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „; ubytování doložené dokladem podle odstavce 5 písm. b) nebo c) musí dále splňovat požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky“.

134. V § 77 odst. 4 se slova „řízení o udělení“ nahrazují slovy „řízení ve věci mezinárodní

ochrany nebo řízení o předání do příslušného státu“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Ministerstvo dále žádost o změnu místa hlášeného pobytu zamítne, má-li důvodné pochybnosti, že ubytování doložené dokladem podle odstavce 5 písm. b) nebo c) splňuje požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.“.

135. V § 77 odst. 5 písm. c) se slova „; v tomto případě musí ubytování splňovat požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky“ zrušují.

136. V § 78 odst. 2 se slova „hlásící se k pobytu ministerstvu“ zrušují.

137. V § 78b odst. 1 větě třetí se slovo „nebo“ nahrazuje čárkou a na konci textu odstavce se doplňují slova „nebo je ve výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody“.

138. V § 78b odst. 2 se za slovo „zástupce“ vkládají slova „, který je strpěn na území,“ a za slova „strpění na území“ se vkládá slovo „jeho“.

139. V § 78b odst. 3 se za slovo „je“ vkládají slova „žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo je“.

140. V § 78b odst. 7 větě první se slova „a udělí cizinci výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce“ zrušují a ve větě druhé se slova „15 dnů“ nahrazují slovy „1 měsíce“.

141. V § 79 odst. 6 se na konci písmene c) slovo „a“ nahrazuje čárkou.

142. V § 79 se na konci odstavce 6 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) opustit azylové zařízení do 24 hodin od okamžiku, kdy přestane být osobou oprávněnou pobývat v azylovém zařízení.“.

143. V § 81 se odstavec 3 zrušuje.

144. V § 81a odstavec 3 zní:

„(3) V případě důvodného podezření, že osoba ubytovaná v azylovém zařízení je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, je pracovník písemně určený provozovatelem azylového zařízení oprávněn provést zjištění, zda tato osoba je ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou; tato osoba je povinna se na výzvu tohoto pracovníka zjištění podrobit. Jestliže naměřená hodnota alkoholu při dechové zkoušce převyšuje hodnotu 1,00 ‰, osoba je pod vlivem jiné návykové látky nebo se odmítne zjištění podrobit a nejde zároveň o případ

podle odstavce 4, je provozovatel oprávněn zajistit osobě jinou formu ubytování v azylovém zařízení na dobu nezbytně nutnou.“.

CELEX 32013L0033

145. V § 81a se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pracovník určený provozovatelem je oprávněn nevpustit do azylového zařízení nebo z azylového zařízení vyvést osobu ubytovanou v azylovém zařízení, která se nachází ve stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek nebo již přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila škodu na majetku v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky.“.

146. V § 82 odst. 4 větě první se za slova „pobytového střediska“ vkládají slova „nebo v případě návratu do pobytového střediska v době nočního klidu“.

147. V § 82 odst. 5 větě druhé se číslo „10“ nahrazuje číslem „15“.

148. V § 84 odst. 2 větě první se slova „poskytne jednorázovou“ nahrazují slovem „poskytuje“ a ve větě druhé se za slovo „O“ vkládají slova „poskytnutí a“.

149. V § 85b odstavec 1 zní:

„(1) Nepostupuje-li podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, ministerstvo z moci úřední udělí cizinci výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce po

a) ukončení poskytování mezinárodní ochrany na území,

b) nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,

c) nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nebylo-li soudem zrušeno,

d) vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, bylo-li o něj požádáno, nebo

e) zániku strpění na území podle § 78b odst. 6.“.

150. V § 85b se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) V odůvodněných případech, zejména rozhoduje-li ministerstvo o úhradě nákladů spojených s dobrovolným návratem, lze vydat výjezdní příkaz opakovaně.“.

151. V § 86 odst. 2 se slova „, do 3 dnů ode dne právní moci rozhodnutí“ nahrazují slovy „a které se přihlásily do státního integračního programu, bez zbytečného odkladu“.

152. V § 86 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „Ministerstvo stanoví vyhláškou, že se za bezpečnou zemi původu, bezpečnou třetí zemi nebo evropskou bezpečnou třetí zemi nepovažuje

a) část území země uvedené v seznamu podle věty první a

b) země uvedená v seznamu podle věty první v případě určité skupiny osob.“.

153. V § 87 odst. 1 se za větu první vkládá věta „O stanovisko Ministerstva zahraničních věcí ministerstvo požádá vždy, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany pobývá nebo pobýval na území na základě povolení k pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí členům personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice anebo jejich rodinným příslušníkům registrovaným Ministerstvem zahraničních věcí³⁷⁾.“ a věta pátá se zrušuje.

Poznámka pod čarou č. 37 zní:

„³⁷⁾ § 49 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

154. V § 87 odst. 8 větě první se slova „po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany“ nahrazují slovy „podle § 41“ a ve větě druhé se slovo „neplatný“ nahrazuje slovem „takový“.

155. V § 87 odst. 9 větě první se slova „do zařízení pro zajištění cizinců“ a slova „podle § 46a odst. 2 nebo 3“ zrušují.

156. V § 87a odst. 1 a 2 větě první se slova „, s výjimkou kapesného“ zrušují a věta druhá se zrušuje.

157. V § 87a se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Podal-li občan Evropské unie²⁷⁾ žádost o udělení mezinárodní ochrany, nevztahují se na něj oprávnění, která má pouze žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů. Pro účely správního vyhoštění a zajištění se na tohoto žadatele o udělení mezinárodní ochrany hledí jako na cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.“.

158. V § 89 se odstavce 1 a 2 zrušují.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 1 a 2.

CELEX 32013L0032

CELEX 32013L0033

CELEX 32013R0604

159. V § 89 odst. 2 se číslo „3“ nahrazuje číslem „1“.

160. V § 92c se text „§ 43 odst. 6,“ zrušuje.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Řízení podle zákona č. 325/1999 Sb. a řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve věci rozhodnutí vydaného podle zákona č. 325/1999 Sb. zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončená se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; v těchto řízeních se však postupuje podle § 3d odst. 2 a 3, § 15, 15a, 25 a § 87 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. V případě cizince, kterému byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona udělena doplňková ochrana z důvodu hrozby skutečné vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se pro účely rozhodování o odnětí nebo prodloužení doplňkové ochrany za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb. považuje dále situace, kdy by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

3. Žadateli o udělení mezinárodní ochrany, kterému Ministerstvo vnitra poskytlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona finanční příspěvek podle § 43 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, bude tento příspěvek vyplácen po dobu uvedenou v rozhodnutí Ministerstva vnitra v souladu s tímto rozhodnutím.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o pobytu cizinců na území České republiky

Čl. III

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 217/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 559/2004 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona

č. 379/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 47/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 278/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 222/2012 Sb., zákona č. 494/2012 Sb., zákona č. 103/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 312/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 203/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb., zákona č. 191/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 456/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 16/2019 Sb., zákona č. 176/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 165/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 větě první, § 15 odst. 1, § 18 písm. a), § 20 odst. 1 větě první, § 90 odst. 1, § 113 odst. 2 větě první, § 117a odst. 2 větě druhé, § 180i odst. 1 a v § 182 odst. 1 písm. b) se slova „právní předpis Evropských společenství“ nahrazují slovy „předpis Evropské unie“.
2. V § 5 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „Evropských společenství“ nahrazují slovy „Evropské unie“.
3. V § 5 odst. 4 písm. c), § 17 písm. b), § 103 písm. k), § 163 odst. 1 písm. a), § 164 odst. 1 písm. a), § 165a odst. 1 písm. a) a v § 167 odst. 1 písm. l) se slova „právního předpisu Evropských společenství“ nahrazují slovy „předpisu Evropské unie“.
4. V § 9 odst. 1 písm. c) se za slovo „nepředloží“ vkládají slova „platné cestovní povolení, pokud je povinen jej podle přímo použitelného předpisu Evropské unie ⁵⁸⁾ mít,“.

Poznámka pod čarou č. 58 zní:

„⁵⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226, v platném znění.“.

CELEX 32018R1240

5. Poznámka pod čarou č. 27 zní:

„²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), v platném znění.“.

6. V § 15 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

7. V § 17 se na konci písmene b) doplňuje slovo „nebo“.

8. V § 17 se na konci písmene c) slovo „, nebo“ nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.

9. V § 18 písm. b), § 90 odst. 2, § 104 odst. 3 úvodní části ustanovení věty první, § 104 odst. 5, § 117a odst. 3 úvodní části ustanovení, § 154 odst. 6 věty druhé, § 160a úvodní části ustanovení, § 180d, § 180e odst. 7 věty první, § 180e odst. 8 a v § 181 úvodní části ustanovení se slova „právním předpisem Evropských společenství“ nahrazují slovy „předpisem Evropské unie“.

10. V § 18 písm. d) bodě 1 se za slovo „svobody“ vkládají slova „nebo trestu domácího vězení nebo je-li dítětem, které má ve věznici u sebe jeho matka“.

11. V § 18 písm. f) a g) se za slova „je-li držitelem“ vkládají slova „víza k pobytu nad 90 dnů nebo“.

CELEX 32016L0801

12. Za § 18 se vkládá nový § 18a, který zní:

„§ 18a

Podmínky pro vydání cestovního povolení, důvody zamítnutí žádosti o vydání cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo jeho zrušení stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie⁵⁸⁾. O zamítnutí žádosti o vydání cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo jeho zrušení je cizinec informován na standardním formuláři⁵⁸⁾.“.

13. V § 31 odst. 3 písm. a) se slova „; doklad nelze vyžadovat od cizince mladšího 15 let“ nahrazují slovy „, jde-li o cizince, který dosáhl věku 15 let; požádáním se rozumí i zveřejnění požadavku na předložení takového dokladu na internetových stránkách zastupitelského úřadu“.

14. V § 33 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, kterému bylo doručeno rozhodnutí

o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.“.

15. V § 37 odst. 2 písm. c) se text „c)“ nahrazuje textem „b)“.
16. V § 37 odst. 3, § 37a odst. 4, § 38 odst. 4, § 46e odst. 2 a v § 77 odst. 3 se slova „a udělí cizinci výjezdní příkaz“ zrušují.
17. V § 42 odst. 2, § 42d odst. 1 větě třetí, § 42f odst. 2 větě druhé, § 42g odst. 5 větě třetí, § 42i odst. 3 větě třetí a v § 42n odst. 7 větě třetí se slovo „nepřetržitě“ zrušuje.
18. V § 42a odst. 1 písm. b) a f) se slova „nebo zletilým nezaopatřeným“ zrušují.

CELEX 32003L0086

19. V § 42a odst. 1 písmeno e) zní:

„e) manželem azylanta.“.

CELEX 32003L0086

20. V § 42a odst. 1 písm. h) se za slova „rodičem nezletilého azylanta“ vkládají slova „, a to do 3 měsíců ode dne, kdy byl nezletilému udělen azyl“.

CELEX 32003L0086

21. V § 42b odst. 3 se za slovo „azylu“ vkládají slova „a vznikly-li rodinné vztahy před vstupem azylanta na území“.
22. V § 42c odst. 1 se slovo „unie⁴⁷⁾“ nahrazuje slovem „unie^{7c)}“.

Poznámka pod čarou č. 47 se zrušuje.

23. V § 42d odst. 1 větě druhé se za slova „ministerstvu držitel“ doplňují slova „víza k pobytu nad 90 dnů nebo“.

CELEX 32016L0801

24. V § 42f se odstavec 5 zrušuje.
25. V § 42h odst. 1 písm. f) se slovo „a“ zrušuje.
26. V § 42h se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) doklad o číselném označení volného pracovního místa obsaditelného držiteli zaměstnanecké karty, na kterém hodlá být zaměstnáván; to neplatí, uvede-li jej do tiskopisu žádosti.“.

27. V § 42j odst. 3 a v § 42l odst. 3 se slovo „předpisu³²⁾“ nahrazuje slovem „předpisu³³⁾“.
28. V § 44 odst. 1 větě první se slova „3 pracovních“ nahrazují číslem „30“.
29. V § 45 odst. 3 písm. a) se slova „pobýval na území nepřetržitě“ nahrazují slovy „měl na území povolen pobyt“ a slovo „nepřetržitého“ se nahrazuje slovem „délky“.

CELEX 32003L0086

30. V § 45 odst. 4 se slova „pobýval-li ke dni rozvodu na území nepřetržitě po dobu nejméně 2 let a manželství trvalo nejméně 5 let; podmínka nepřetržitého pobytu a doby trvání manželství“ nahrazují slovy „pokud měl ke dni rozvodu na území povolen pobyt po dobu nejméně 3 let; podmínka délky pobytu“.

CELEX 32003L0086

31. V § 46 odst. 2 větě druhé se za slovo „území“ vkládají slova „podle § 43 odst. 1 platí obdobně § 62 odst. 1 a 4 vztahující se na dlouhodobé vízum. Pro povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území“.
32. V § 46a odst. 4, § 46c odst. 2, § 46f odst. 3 a v § 46g odst. 3 se slova „a cizinci udělí výjezdní příkaz“ zrušují.
33. V § 46b odst. 4 se slova „a rezidentovi jiného členského státu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi udělí výjezdní příkaz“ zrušují.
34. V § 46c se odstavec 6 zrušuje.
35. V § 46d odst. 3 se slova „a výzkumnému pracovníkovi udělí výjezdní příkaz“ zrušují.
36. V § 47 odst. 4 se slova „ačkoliv žádost byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3,“ zrušují a na konci odstavce se doplňuje věta „To neplatí, jestliže žádost podle věty první nebyla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, v § 45 nebo v době, kdy se tento zákon na cizince nevztahuje podle § 2.“.
37. V § 47 odst. 6 písm. b) se za text „§ 42c odst. 2,“ vkládá text „§ 42d odst. 1,“.
38. V § 47 odst. 6 písm. c) se slova „5 nebo“ nahrazují textem „5,“ a za text „odst. 2“ se vkládají slova „nebo § 42d odst. 1“.

39. § 48 zní:

„§ 48

(1) Pro účely pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění se za cizince, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území podle zákona o dočasné ochraně cizinců (dále jen „cizinec požívající dočasné ochrany“), považuje cizinec,

a) kterému bylo uděleno vízum podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), § 33 odst. 3 věty první nebo ze stejných důvodů vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území nebo jde-li o cizince uvedeného v § 43 odst. 2,

b) který je uveden v § 42e odst. 1, a to za podmínek a ve lhůtě podle § 42e odst. 2,

c) který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, nebo

d) kterému bylo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydáno.

(2) Pro účely pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění se za cizince požívajícího dočasné ochrany dále považuje cizinec, který nabyl postavení osoby bez státní příslušnosti.

(3) Pro účely zaměstnanosti se považuje

a) cizinec, který nabyl postavení osoby bez státní příslušnosti, za osobu s trvalým pobytem na území a

b) žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti za žadatele o udělení mezinárodní ochrany.“.

CELEX 32004L0081

40. V části první hlavě III se za díl 4 vkládá nový díl 5, který včetně nadpisu zní:

„Díl 5

Postavení osoby bez státní příslušnosti

§ 49a

Přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti

(1) Osobou bez státní příslušnosti je cizinec, kterého žádný stát nepovažuje podle svých právních předpisů za svého státního občana. Postavení osoby bez státní příslušnosti cizinec nabývá oznámením rozhodnutí o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti a hledí se na něj, jako kdyby měl uděleno vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé; cizinec je povinen se bez zbytečného odkladu dostavit na ministerstvo za účelem udělení víza.

Nedostaví-li se cizinec k udělení víza do 30 dní od oznámení rozhodnutí, nehledí se na něj, jako kdyby měl uděleno vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé.

(2) Žádost o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se podává na území ministerstvu. K žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je cizinec povinen předložit doklady prokazující, že cizince žádný stát nepovažuje za svého státního občana a že státní příslušnost nemůže získat, zejména

- a) cestovní doklad, je-li jeho držitelem, a to i když uplynula doba jeho platnosti,
- b) rodný a oddací list nebo jiné doklady, ze kterých je patrná totožnost nebo státní příslušnost cizince,
- c) doklad prokazující, že není státním občanem státu, ve kterém se cizinec narodil, států, ve kterých pobýval, a státu, který mu vydal doklad totožnosti, a
- d) doklady o snahách získat státní příslušnost státu, ve kterém se cizinec narodil, států, ve kterých pobýval, a státu, který mu vydal doklad totožnosti.

(3) Cizinec je dále povinen uvést adresu pro doručování.

(4) Po podání žádosti ministerstvo cizince poučí o jeho právech a povinnostech a vydá cizinci průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, který cizince po dobu jeho platnosti opravňuje k setrvání na území pouze za účelem řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti; to neplatí, byla-li podána druhá nebo jakákoli další žádost o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Ministerstvo o vydání průkazu informuje policii.

(5) Průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je veřejnou listinou, kterou se prokazuje totožnost jeho držitele a ministerstvo do něj zapíše údaje o totožnosti žadatele, adrese pro doručování a o době jeho platnosti. Dobu platnosti průkazu žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti stanoví ministerstvo a lze jej opakovaně prodlužovat. Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor průkazu žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

(6) Ministerstvo nepořizuje kopie spisu ani jeho části.

§ 49b

Postavení osoby bez státní příslušnosti zaniká

- a) smrtí cizince nebo jeho prohlášením za mrtvého,
- b) nabytím státního občanství České republiky nebo jiného státu, nebo
- c) písemným prohlášením cizince o vzdání se postavení osoby bez státní příslušnosti.

§ 49c

(1) Ministerstvo informuje na požádání Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (dále jen „Úřad Vysokého komisaře“) o počtu zahájených řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti a umožní pověřenému zástupci Úřadu Vysokého komisaře na jeho žádost bez průtahů kdykoliv navázat s žadatelem o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti kontakt.

(2) Pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře je oprávněn nahlížet do spisu a být přítomen u pohovoru za předpokladu, že s tím žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti souhlasí.

(3) Údaje, se kterými se Úřad Vysokého komisaře seznámil v souvislosti s řízením o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, smí užívat pouze pro potřeby plnění svých úkolů.“.

Dosavadní díly 5 a 6 se označují jako díly 6 a 7.

41. V části první hlavě III se na konci nadpisu dílu 6 a na konci nadpisu § 50a doplňují slova „**s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**“.

42. § 50 včetně nadpisu zní:

„§ 50

Výjezdní příkaz

(1) Výjezdní příkaz je doklad, který vydá z moci úřední

- a) policie po zrušení krátkodobého víza nebo po ukončení přechodného pobytu na území, při vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo rozhodnutí, kterým byla stanovena nová doba k vycestování, nebo při správním vyhoštění, nebo
- b) ministerstvo po zrušení nebo uplynutí platnosti dlouhodobého víza, po nepřiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, po zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, pokud uplynula platnost víza, po zrušení nebo zániku platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, po zrušení přechodného pobytu občanu Evropské unie^{1b)}, po ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo po ukončení poskytování ochrany na území podle zvláštního právního předpisu^{3a)}.

(2) Výjezdní příkaz dále vydá Ministerstvo zahraničních věcí z moci úřední po uplynutí doby platnosti nebo po prohlášení neplatnosti diplomatického nebo zvláštního víza podle § 41,

po uplynutí doby platnosti nebo po prohlášení neplatnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného tímto ministerstvem podle § 49 odst. 5 nebo po ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje.

(3) Výjezdní příkaz opravňuje cizince k setrvání na území pouze pro účely vycestování z území; v době jeho platnosti není cizinec při setrvání na území oprávněn podat žádost o udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, s výjimkou žádosti podané podle § 33 odst. 1 a § 42e. Platnost výjezdního příkazu zaniká vycestováním cizince z území.

(4) Není-li dále stanoveno jinak, doba setrvání cizince na výjezdní příkaz nesmí být delší než 30 dnů, dobu setrvání stanoví a ve výjezdním příkazu vyznačuje policie, ministerstvo nebo Ministerstvo zahraničních věcí.

(5) Při ukončení pobytu občanu Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinnému příslušníkovi se stanoví doba setrvání na výjezdní příkaz minimálně na 30 dnů. Podmínka stanovení minimální doby setrvání neplatí, pokud je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém setrvání na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo je zjištěno, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

(6) Výjezdní příkaz obsahuje údaje o totožnosti cizince, číslo cestovního dokladu a dobu, ve které je cizinec povinen z území vycestovat; v zájmu ochrany bezpečnosti státu, udržení veřejného pořádku nebo ochrany veřejného zdraví anebo v zájmu plnění mezinárodní smlouvy může být vycestování vázáno podmínkou spočívající v určení hraničního přechodu pro vycestování z území.

(7) Výjezdní příkaz má tvar štítku, který policie, ministerstvo nebo Ministerstvo zahraničních věcí vyznačí do cestovního dokladu, v odůvodněných případech může být výjezdní příkaz vyznačen mimo cestovní doklad. Vyznačuje-li výjezdní příkaz Ministerstvo zahraničních věcí, je štítek označen jako „DIPLOMATIC EXIT VISA“ nebo „OFFICIAL EXIT VISA“.

(8) Cizinec je povinen se pro výjezdní příkaz dostavit bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne vzniku skutečnosti uvedené v odstavci 1 nebo 2. Po uplynutí této lhůty se výjezdní příkaz cizinci nevydává a policie postupuje podle § 50a, 50b nebo 118.“.

CELEX 32004L0038

43. V § 50a odst. 2 úvodní části ustanovení, § 50a odst. 3 větě první, § 50a odst. 5 větě první, § 103 písm. k), § 118 odst. 1 a 4, § 118 odst. 5 větě třetí, § 119 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 120 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 122 odst. 5 úvodní části

ustanovení, § 123a odst. 1 písm. b) a c), § 123a odst. 3 písm. a) a d), § 123b odst. 6, § 124 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 124b odst. 1 písm. b), § 163 odst. 1 písm. k) a x), § 164 odst. 1 písm. i) a p), § 167 odst. 1 písm. b) a v § 170 odst. 1 a 3 se za slova „států Evropské unie“ vkládají slova „, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace“.

44. V § 50a odst. 3 větě první a v § 118 odst. 3 větě první se číslo „60“ nahrazuje číslem „30“.

CELEX 32008L0115

45. V § 50a odst. 3 větě čtvrté se za slova „nové doby k vycestování“ vkládá slovo „zejména“, za slovo „policie“ se vkládají slova „, pokud shledá důvody pro stanovení nové doby k vycestování,“ a na konci textu věty se doplňují slova „; odvolání nemá odkladný účinek“.

CELEX 32008L0115

46. Za § 50a se vkládá nový § 50b, který zní:

„§ 50b

(1) Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá občanu Evropské unie, který na území nehodlá pobývat déle než 30 dnů, a je důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

(2) Policie v rozhodnutí podle odstavce 1 stanoví dobu k vycestování, a to nejdéle na 30 dnů.

(3) V řízení o povinnosti opustit území je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení.“.

CELEX 32004L0038

47. V § 62 odst. 4 větě první se za slova „z území“ vkládají slova „smluvních států“ a na konci textu věty se doplňují slova „; to neplatí, jde-li o cizince v postavení osoby bez státní příslušnosti, kterému bylo uděleno vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé“.

48. § 67 se zrušuje.

49. V § 68 odst. 3 písmeno f) zní:

„f) pobytu cizince na základě povolení k pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí členům personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice anebo jejich rodinným příslušníkům registrovaným Ministerstvem zahraničních věcí.“.

50. V § 69 odst. 3 se slova „; ministerstvu podává žádost rovněž cizinec žádající o povolení k trvalému pobytu podle § 67“ zrušují.
51. V § 69 odst. 5 písmeno b) zní:
„b) jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany, nebo“.
52. V § 69 odst. 7 se slova „a § 68“ zrušují.
53. V § 70 odst. 2 písm. d) se slova „jde-li o cizince, který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 67, nebo“ zrušují.
54. V § 70 odst. 2 písm. e) se slova „území, jemuž“ nahrazují slovy „území nebo“ a slova „, nebo který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 67“ se zrušují.
55. V § 70 odst. 5 písm. d) a v § 155b odst. 2 větě první se slova „nebo 67“ zrušují.
56. § 73 se včetně poznámky pod čarou č. 12 zrušuje.
57. V § 75 odst. 1 písm. h) se slova „§ 67 nebo“ zrušují.
58. V § 84 odst. 1 se text „ES“ nahrazuje textem „EU“.
59. V § 87b odst. 3 písm. c) se za slovo „příslušníka“ vkládá slovo „státního“.
60. V § 87c odst. 2 se věta druhá nahrazuje větou „Toto povolení vydá Ministerstvo zahraničních věcí formou identifikačního průkazu podle § 180b.“.
61. V § 87d odst. 3 se slova „a udělí občanu Evropské unie výjezdní příkaz“ zrušují.
62. V § 87e odst. 4 se slova „a udělí žadateli výjezdní příkaz“ zrušují.
63. V § 87f odst. 4 se slova „a udělí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie výjezdní příkaz“ zrušují.
64. V § 87h odst. 2 písm. c) a v § 87h odst. 3 větě druhé se slova „na základě dokladu vydaného k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu²⁾,^{3a)}“ nahrazují slovy „jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany“ a slovo „tento“ se zrušuje.
65. V § 87j se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

66. V § 87l odst. 3 větě první se slova „a udělí mu výjezdní příkaz“ zrušují.

67. V § 88 odstavec 3 zní:

„(3) Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, je povinen v době podle odstavce 1 podat za narozeného cizince žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, pobývá-li na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu, nebo žádost o povolení k trvalému pobytu, má-li na území povolen trvalý pobyt. Pokud žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebude vyřízena v době uvedené v odstavci 1, považuje se pobyt tohoto cizince do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti za přechodný. Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k trvalému pobytu, považuje se pobyt narozeného cizince na území po dobu 60 dnů od okamžiku narození za trvalý; v případě podání žádosti o povolení k trvalému pobytu se pobyt tohoto cizince do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti považuje i nadále za pobyt trvalý.“.

68. V § 99 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „; ubytováním není poskytnutí přenocování v noclehárně podle zákona o sociálních službách“.

69. V § 104 odst. 1 se za slovo „doklad,“ vkládají slova „platné cestovní povolení, pokud je povinen jej podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾ mít, nebo“.

CELEX 32018R1240

70. V § 104 se na konci textu odstavce 6 doplňují slova „s výjimkou povinnosti dodržovat zákaz dopravit na území cizince, který nemá platné cestovní povolení“.

CELEX 32018R1240

71. V § 108 odst. 1 písm. e) se slovo „nebo“ zrušuje.

72. V § 108 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno i), které včetně poznámky pod čarou č. 59 zní:

„i) evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí⁵⁹⁾ (dále jen „evropský cestovní doklad pro návrat“).

⁵⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1953 ze dne 26. října 2016, kterým se zavádí evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zrušuje doporučení Rady ze dne 30. listopadu 1994.“.

73. V § 113 odst. 1 větě druhé se slova „jde-li o cizince požívajícího doplňkové ochrany,

vydává se s dobou platnosti odpovídající platnosti průkazu o povolení k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾, a“ zrušují.

74. V § 113 odst. 4 se věta třetí zrušuje.

75. V § 113 odst. 6 se na konci písmene b) doplňuje slovo „nebo“.

76. V § 113 odst. 6 se na konci písmene c) čárka nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.

77. V § 113 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Cizinecký pas nelze vydat cizinci, který na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu a kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zákona o azylu.“.

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 8 a 9.

78. V § 114 odst. 4 se za slovo „cizinci,“ vkládají slova „kterému bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace nebo“.

79. V § 115 se odstavec 3 zrušuje.

80. Za § 115a se vkládá nový § 115b, který včetně nadpisu zní:

„§ 115b

Evropský cestovní doklad pro návrat

(1) Namísto cestovního průkazu totožnosti může ministerstvo nebo policie pro účely vycestování cizinci v případech uvedených v § 114 odst. 3, 4 a 6 z moci úřední vydat evropský cestovní doklad pro návrat.

(2) Evropský cestovní doklad pro návrat se vydává s dobou platnosti přiměřenou době nezbytně nutné k uskutečnění vycestování.

(3) Evropský cestovní doklad pro návrat může ministerstvo nebo policie vydat i pro účely vycestování podle zákona o azylu.“.

81. V nadpisu § 117 se slovo „**cestovního**“ zrušuje.

82. V § 117 odst. 1 písm. c) se slova „pokud je orgánem státu, který jej vydal,“ nahrazují slovy „který je padělaný, pozměněný nebo byl“.

83. V § 117 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) doklad vydaný podle tohoto zákona, který je neplatný nebo doklad opravňující cizince ke vstupu na území, který je pozměněný nebo padělaný.“.

84. V § 117 odst. 2 se slovo „cestovního“ zrušuje.

85. V § 117 odst. 2 a 3 se slovo „cestovní“ zrušuje.

86. V § 117 odst. 6 se slova „rozhodne o odnětí zadrženého cestovního dokladu nebo o jeho vrácení do 15 dnů od obdržení zadrženého dokladu podle odstavce 4 nebo 5. V“ nahrazují slovem „v“.

87. V § 117 odst. 7 se za slova „cestovní doklad“ vkládají slova „vydaný státem, který nemá na území stálé diplomatické nebo konzulární zastoupení,“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Zadržený cestovní doklad vydaný státem, který má na území stálé diplomatické nebo konzulární zastoupení, pokud nejde o doklad padělaný, pozměněný nebo o doklad, který je důkazním prostředkem v trestním řízení, a cestovní doklad nalezený podle § 107 odst. 1 na území policie tomuto zastoupení předá.“.

88. Poznámka pod čarou č. 40 zní:

„⁴⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954 ze dne 25. října 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí.“.

CELEX 32017R1954

89. V § 117a odst. 3 písm. a) bodě 1 se slova „druh a“ zrušují.

CELEX 32017R1954

90. V § 117a odst. 3 písm. b) se bod 1 zrušuje.

Dosavadní body 2 až 8 se označují jako body 1 až 7.

CELEX 32017R1954

91. V § 117f odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo zánikem jeho platnosti“.

92. V § 118 odst. 3 větě páté se za slova „nové doby k vycestování“ vkládá slovo „zejména“, za slovo „policie“ se vkládají slova „, pokud shledá důvody pro stanovení nové doby k vycestování,“ a na konci textu věty se doplňují slova „; odvolání nemá odkladný

účinek“.

CELEX 32008L0115

93. V § 118 odst. 5 věty první se za slova „cizince na území“ vkládají slova „, setrvání na základě výjezdního příkazu“.
94. V § 119 odst. 5 se slova „, které jsou vázány zvláštním právním předpisem Evropských společenství^(7c)“ zrušují.
95. V § 120a se na začátek odstavce 5 vkládá věta „Policie nejméně jedenkrát ročně zkoumá, zda trvají důvody znemožňující cizinci vycestování.“.
96. V § 120a odst. 5 věty třetí se slova „; policie cizinci udělí výjezdní příkaz“ zrušují.
97. V § 120a se odstavec 6 zrušuje.
- Dosavadní odstavce 7 až 11 se označují jako odstavce 6 až 10.
98. V § 120a odst. 7 úvodní části ustanovení se za slovo „ochrana“ vkládají slova „, bylo přiznáno postavení osoby bez státní příslušnosti“.
99. V § 120a odst. 9 se slova „7 a 8“ nahrazují slovy „6 a 7“.
100. V § 122 se doplňují odstavce 8 a 9, které znějí:

„(8) Cizinec podávající žádost podle odstavců 5 až 7 je povinen uvést veškeré rozhodné skutečnosti, kterých se dovolává, a označit důkazy. Policie cizince nevyzývá k odstranění vad žádosti. Policie umožní na žádost účastníka řízení vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí.

(9) Policie může z moci úřední na základě důvodných vlastních poznatků vydat nové rozhodnutí^(5d), kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění nebo zkrátí platnost délky zákazu vstupu.“.

CELEX 32008L0115

101. V § 123 odst. 7 věty první, § 145 odst. 2 věty třetí, § 146 odst. 1 věty třetí, § 146 odst. 3, § 147 odst. 1 věty první, § 147 odst. 2 věty první a v § 147 odst. 3 se slova „propuštění ze“ nahrazují slovem „opuštění“.
102. V § 123a odst. 1 úvodní části ustanovení a v § 123a odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „nést náklady spojené“ nahrazují slovy „zajistit úhradu nákladů spojených“.

103. V § 123a odst. 1 písm. a) se slova „za účelem správního vyhoštění“ nahrazují slovy „podle tohoto zákona“.
104. V § 123a odst. 1 písm. d) a v § 123a odst. 3 písm. b) bodě 2 se za text „písm. b)“ vkládají slova „nebo na základě lhůty k vycestování“.
105. V § 123a odst. 3 písm. b) bodě 1 se slova „nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie“ zrušují.
106. V § 123a odst. 4 se slovo „úhradu“ nahrazuje slovy „zajištění úhrady“.
107. V § 123a se doplňuje odstavec 5, který zní:
- „(5) Ministerstvo zajišťuje cestovní a přepravní doklady, uděluje výjezdní příkaz, je-li to pro dobrovolný návrat nezbytné, a činí další úkony nezbytné pro zabezpečení dobrovolného návratu.“.
108. V nadpisu § 123b se doplňují slova „**nebo z území členských států Evropské unie**“.
109. V § 123b odst. 1 úvodní části ustanovení se za slovo „území“ vkládají slova „nebo z území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace“.
110. V § 129a odstavec 3 zní:
- „(3) Cizinec je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění nebo rozhodnutí o prodloužení doby zajištění podat žádost o propuštění ze zařízení. Cizinec je oprávněn žádost o propuštění ze zařízení opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení.“.

CELEX 32008L0115

111. V § 136 se doplňuje odstavec 4, který zní:
- „(4) Za opuštění zařízení se nepovažuje opuštění za účelem účasti cizince na nařízeném jednání před orgánem veřejné moci, poskytnutí neodkladné zdravotní péče nebo provedení lékařského vyšetření.“.
112. V § 144 se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „; to neplatí, jde-li o návštěvy podle odstavce 3“.
113. V § 146 odst. 1 větě druhé se slova „jeho propuštění ze“ nahrazují slovem „opuštění“.
114. V § 147 odst. 3 se slovo „propuštění“ nahrazuje slovem „opuštění“.

115. V § 151 odst. 2 větě první se slova „poskytne jednorázovou“ nahrazují slovem „poskytuje“ a ve větě druhé se za slovo „O“ vkládají slova „poskytnutí a“.
116. V § 157 odst. 3 se slova „právním předpisu Evropských společenství“ nahrazují slovy „předpisu Evropské unie“.
117. V § 158 odst. 1 písm. a) bodě 4 se text „odst. 2“ nahrazuje textem „odst. 3“.
118. V § 158 odst. 1 písm. b) bodě 2 se slova „jménu, příjmení, dni, měsíce a roku narození a státní příslušnosti zvaného cizince,“ zrušují.
119. V § 158 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno j), které zní:
- „j) údaje vztahující se k povinnosti podle § 155b odst. 2, včetně údaje o jejím splnění nebo upuštění od jejího splnění.“.
120. V § 158 odst. 8 se na konci textu písmene i) doplňují slova „a průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany“.
121. V § 163 odst. 1 písm. i) se za text „apod.)“ vkládají slova „, vydává evropský cestovní doklad pro návrat“.
122. V § 163 odst. 2 písm. f) se za slova „mezi jednotlivými zařízeními“ vkládají slova „, při provádění dobrovolného návratu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu“.
123. V § 163 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena h) a i), která znějí:
- „h) zasílá zastupitelskému úřadu stanovisko, zda je žadatel považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo veřejné zdraví podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁾ nebo pro mezinárodní vztahy jednoho nebo více členských států²⁷⁾, a
- i) působí jako národní jednotka ETIAS⁵⁸⁾“.

CELEX 32018R1240

124. V § 164 odst. 1 se na konci textu písmene e) doplňují slova „a vydává evropský cestovní doklad pro návrat“.
125. V § 164 odst. 1 se na konci textu písmene l) doplňují slova „nebo dokladu, jehož platnost skončila podle § 87z, 87aa nebo 117f“.

126. V § 164 odst. 1 písm. p) se za slova „otisky při“ vkládají slova „ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje,“.

127. V § 165 písm. c) se za slova „rozhoduje o“ vkládají slova „přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti,“.

128. V § 165 písm. h) se slova „a v“ nahrazují slovem „, v“ a na konci textu písmene se doplňují slova „a vydává evropský cestovní doklad pro návrat“.

129. V § 165a odst. 1 písm. d) se slovo „cizinci“ nahrazuje slovem „osobě“.

130. V § 165a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena j) a k), která znějí:

„j) pro účely řízení a dalších úkonů podle tohoto zákona na území využívat bezplatně údaje z katastru nemovitostí a

k) zadržet po dobu nezbytně nutnou doklad v souvislosti se zjišťováním a projednáním přestupku podle tohoto zákona.“.

131. V § 166 se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 60 zní:

„(3) Ministerstvo zahraničních věcí plní úkoly správce odpovědného za zpracování osobních údajů ve Vízovém informačním systému⁶⁰⁾, které do systému vkládá.

⁶⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS). Rozhodnutí Rady 2004/512/ES ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému (VIS), v platném znění.

Rozhodnutí Rady 2008/633/SVV ze dne 23. června 2008 o konzultačním přístupu určených orgánů členských států a Europolu do Vízového informačního systému (VIS) pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů, v platném znění.“.

132. V § 167 odst. 1 písm. b) se za slova „záznamy při“ vkládají slova „ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje, při“.

133. V § 167 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) v souvislosti s hraniční kontrolou nebo při pobytové kontrole vyzvat osobu k prokázání totožnosti,“.

134. V § 167 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno p), které zní:

„p) předvést osobu k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti podle § 63 zákona o Policii České republiky, odmítne-li tato osoba při kontrole prováděné při dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic za účelem jejich ochrany podle zákona o ochraně státních hranic nebo pobytové kontrole prokázat svou totožnost nebo nemůže-li jí prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě; je-li důvodné podezření, že tato osoba je cizincem, který skrývá cestovní doklad, doklad totožnosti, písemnost nebo informace na nosiči informací potvrzující jeho totožnost nebo jeho státní občanství a vyhýbá se tak zákazu nebo povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené na jeho základě, provést za podmínek uvedených v § 137 odst. 3 osobní prohlídku předvedené osoby, včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má tato osoba u sebe v době prohlídky.“.

135. Za § 167 se vkládá nový § 167a, který včetně poznámek pod čarou č. 61 a 62 zní:

„§ 167a

(1) Policie plní úkoly správce odpovědného za zpracování osobních údajů ve Vízovém informačním systému⁶⁰⁾, které do systému vkládá.

(2) Policie plní úkoly správce odpovědného za zpracování osobních údajů v Systému vstupu/výstupu⁶¹⁾.

(3) Policie je správcem osobních údajů zpracovávaných orgány České republiky v rámci EUROSURu ve smyslu čl. 89 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896⁶²⁾.

⁶¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011, v platném znění.

⁶²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní strážci a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.“.

136. V § 168 odst. 1 se za text „41,“ vkládají slova „§ 42g odst. 7 až 11, §“ a za text „52,“ se vkládá text „117,“.

137. V § 168 odst. 3 se slovo „nabývá“ nahrazuje slovy „a rozhodnutí ministerstva podle

§ 155b odst. 4 nabývají“, slovo „jeho“ se nahrazuje slovem „jejich“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „a nelze proti nim podat odvolání“.

138. V § 168 se doplňují odstavce 5 a 6, které znějí:

„(5) V řízení o žádosti podle tohoto zákona je účastníkem řízení pouze žadatel. V řízení vedeném podle tohoto zákona z moci úřední je účastníkem řízení pouze ten, komu se odnímá právo nebo stanoví povinnost; to neplatí, jde-li o řízení podle § 98a, řízení o zajištění cizince a řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince.

(6) V řízení ve věci cestovního povolení se nepoužijí ustanovení správního řádu upravující jednací jazyk, doručování, doručování zástupci, poskytování informací o řízení, vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, způsobu podání nebo odstraňování vad podání nebo žádosti, navrácení v předešlý stav, zahájení řízení z moci úřední, rozhodnutí, lhůtách pro jeho vydání nebo jeho oznamování; dále se na tato řízení nepoužijí ustanovení o odvolání, přezkumném řízení, obnově řízení, novém rozhodnutí a o rozkladu.“.

139. V § 169d odst. 3 větě první se slova „Zastupitelský úřad může“ nahrazují slovy „S výjimkou žádostí nepřijatelných podle § 169h odst. 3 může zastupitelský úřad“.

140. V § 169f se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Pokud bylo cizinci vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace z důvodu, že by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života tohoto cizince, stanoví příslušný zastupitelský úřad termín podání žádosti o oprávnění k pobytu do 30 dnů ode dne objednání termínu k podání žádosti.“.

141. V § 169g odst. 1 se slova „; to neplatí, jde-li o cizince, který je uveden v právním předpisu vydaném podle § 182 odst. 1 písm. e)“ nahrazují slovy „a ve kterém oprávněně pobývá nepřetržitě po dobu nejméně 2 let“.

142. V § 169g se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Odstavce 1 a 2 se neuplatní v případě cizince uvedeného v právním předpisu vydaném podle § 182 odst. 1 písm. e)“.

143. V § 169h odst. 1 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje.

144. V § 169h se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) k žádosti nebyly předloženy náležitosti podle tohoto zákona, jde-li o žádost podanou na zastupitelském úřadu.“.

145. V § 169i odst. 2 větě první se slova „o udělení dlouhodobého víza nebo“ zrušují a ve větě druhé se za slovo „vadami,“ vkládají slova „které nemají za následek jeho nepřijatelnost,“.

146. V § 169i odst. 3 větě první se za slovo „podání“ vkládají slova „, které nemají za následek jeho nepřijatelnost,“.

147. V § 169l odst. 5 se věta druhá zrušuje a ve větě třetí se slovo „tato“ zrušuje.

148. V § 169r odst. 1 písmeno f) zní:

„f) podal žádost v době, kdy se na něj tento zákon nevztahoval nebo se na něj v průběhu řízení o žádosti vztahovat přestal,“.

149. V § 169r odst. 4 se na konci písmene b) doplňuje slovo „nebo“ a písmeno c) se zrušuje. Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

150. V § 169t odst. 6 se na konci písmene f) slovo „nebo“ zrušuje.

151. V § 169t se na konci odstavce 6 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) v případě žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti.“.

152. V § 169t odst. 8 úvodní části ustanovení se za slovo „vyhovět,“ vkládají slova „učiní o tom záznam do spisu a“.

153. V § 169t odstavec 9 zní:

„(9) Lhůta pro vydání rozhodnutí neběží ode dne, kdy byl do spisu učiněn záznam podle odstavce 8, do doby převzetí průkazu o povolení k pobytu nebo dokladu uvedeného v odstavci 8 písm. c).“.

154. V § 169t se odstavec 11 zrušuje.

Dosavadní odstavce 12 a 13 se označují jako odstavce 11 a 12.

155. V § 170 se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Ke skutečnostem nebo důkazům, které existovaly v době vydání rozhodnutí

o správním vyhoštění nebo o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, mohl v řízení uplatnit, se nepřihlíží. O tomto policie účastníka poučí v řízení o správním vyhoštění nebo v řízení o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Policie přihlédne ke skutečnostem nebo důkazům podle věty první, pokud se lze na základě jejich obsahu domnívat, že existují důvodné obavy z jednání vůči cizinci v rozporu s čl. 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v případě jeho navrácení.“.

156. Za § 170b se vkládají nové § 170c až 170f, které včetně nadpisu znějí:

„Řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti

§ 170c

(1) Na řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se nepoužijí ustanovení správního řádu o doručování adresátům zdržujícím se v cizině, o úřední desce, o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat, a o ustanovení zástupce pro doručování, a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům, o ústním jednání, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka, o lhůtách pro vydání rozhodnutí, ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu, ustanovení o přezkumném řízení, o obnově řízení a novém rozhodnutí.

(2) Na řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se nepoužije § 169 až 170b.

(3) Podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany je řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti přerušeno, a to po dobu vedení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Usnesení o přerušení řízení se pouze poznamená do spisu.

(4) Je-li cizinec v době podání žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nebo stane-li se během řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti držitelem jiného oprávnění k pobytu, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, a je-li v řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti zjištěno, že je osobou bez státní příslušnosti, vydá ministerstvo pouze osvědčení, že cizinec je osobou bez státní příslušnosti; tento cizinec nenabývá postavení osoby bez státní příslušnosti.

(5) Řízení se usnesením zastaví, jestliže se cizinec bez závažného důvodu nedostavil k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou

důvodné pochybnosti.

§ 170d

(1) Ministerstvo může provést pohovor se žadatelem o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

(2) Žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli nejméně 5 pracovních dní před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.

(3) Pokud je provedení pohovoru přítomen zmocněnec žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nebo pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře, není oprávněn do jeho průběhu jakkoli zasahovat. Po skončení pohovoru ministerstvo zmocněnci žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti umožní vyjádřit se k jeho obsahu.

(4) Ministerstvo žadateli o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti poskytne bezplatně tlumočníka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván, má-li důvody se domnívat, že je přítomnost tlumočníka nezbytná.

§ 170e

Rozhodnutí o žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 6 měsíců od podání žádosti. Tuto lhůtu lze prodloužit až o 6 měsíců, jde-li o věcně nebo právně složitý případ; o tomto se cizinec písemně na žádost vyrozumí.

§ 170f

(1) Písemnosti se doručují cizinci do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.

(2) Pokud nebyl cizinec v místě doručení zastižen, doručovatel písemnost uloží v provozovně držitele poštovní licence. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.

(3) Stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí se cizinci doručí v místě a čase stanoveném v písemné výzvě k převzetí rozhodnutí. Dostaví-li se cizinec k převzetí

rozhodnutí, ministerstvo zároveň cizinci udělí vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé, pokud cizinec nemá jiné platné oprávnění k pobytu.

(4) Nedostaví-li se cizinec k převzetí rozhodnutí v den a čas ve výzvě uvedený, ač mu výzva byla doručena, je den k převzetí rozhodnutí ve výzvě uvedený považován za den, kdy je rozhodnutí doručeno. Ministerstvo zašle stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí na adresu pro doručování. Nezastihl-li doručovatel adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky.

(5) Rozhodnutí ministerstva nabývá právní moci dnem doručení účastníku řízení a nelze proti němu podat odvolání.“.

157. V § 171 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l; to neplatí, jde-li o rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení podané cizincem, který je rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a.“.

CELEX 32018R1240

158. V § 172 odst. 4 větě druhé a čtvrté se za číslo „5“ vkládá slovo „pracovních“.

159. V § 172 se doplňuje odstavec 11, který zní:

„(11) O žalobě proti rozhodnutí vydanému v řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti soud rozhodne přednostně.“.

160. V § 172a odst. 4 se věta druhá zrušuje.

161. V § 174a odst. 2 se za slova „opustit území“ vkládají slova „nebo z území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace“.

162. V § 179 odst. 2 se slova „článkem 3“ nahrazují slovy „čl. 2 až 6“.

163. V § 180 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Zvoucí fyzickou osobou může být cizinec, který je držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území, povolení k přechodnému pobytu na území nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na území, a dále státní občan České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu.“.

Dosavadní odstavce 2 až 8 se označují jako odstavce 3 až 9.

164. V § 180 odst. 6 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) jestliže zvoucí osoba nesplňuje podmínku uvedenou v odstavci 1 nebo 2,“.

Dosavadní písmena b) až f) se označují jako písmena c) až g).

165. V § 180 odst. 6 písm. c) se slova „podle § 15“ nahrazují slovy „, který stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie²⁷⁾“.

166. V § 180 odst. 6 písm. d) se slova „podle § 15“ nahrazují slovy „plynoucí z pozvání“.

167. V § 180 odst. 6 se na konci písmene e) doplňuje slovo „nebo“.

168. V § 180 odst. 6 se na konci písmene f) slovo „, nebo“ nahrazuje tečkou a písmeno g) se zrušuje.

169. V § 180 odst. 7 se na konci písmene b) doplňuje slovo „nebo“.

170. V § 180 odst. 7 se písmeno c) zrušuje.

Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

171. V § 180 odst. 7 závěrečné části ustanovení věty první se text „d)“ nahrazuje textem „c)“ a ve větě druhé se slova „, b) a d)“ nahrazují slovy „až c)“.

172. V § 180c se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Pro účely sloučení rodiny podle tohoto zákona se nezletilým azylantem rozumí cizinec, který v době podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu byl mladší 18 let a kterému byl udělen azyl a zároveň byla žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a odst. 1 písm. h) podána do 3 měsíců ode dne, kdy byl tomuto cizinci udělen azyl.“.

CELEX 32003L0086

173. V § 180e odst. 1 písm. c) se slova „§ 9 odst. 1 nebo 2“ nahrazují slovy „přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁾“.

174. V § 180g se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Vykonání zkoušky z jazyka umožní uchazeči osoba s oprávněním podle odstavce 1 nebo osoba podle odstavce 7 za úplaty; nejvyšší možnou úplatu, splatnost úplaty a podmínky, kdy se úplata za zkoušku z jazyka nehradí, stanoví prováděcí právní předpis.“.

175. Za § 180k se vkládají nové § 180l až 180n, které včetně nadpisu znějí:

„Nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení

§ 180l

(1) Cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.

(2) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec národní jednotce ETIAS⁵⁸⁾ prostřednictvím dálkového přístupu vyplněním elektronického formuláře s využitím internetové aplikace ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení oznámení o zamítnutí cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.

(3) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a to jméno, příjmení, datum narození, státní příslušnost a číslo cestovního dokladu, a dále e-mailovou adresu, kterou žadatel uvedl ve formuláři žádosti o cestovní povolení, číslo žádosti o cestovní povolení a uvedení toho, v čem je spatřován rozpor nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo; pokud formulář této žádosti vyplnila jiná osoba než cizinec, o jehož cestovním povolení se jedná, musí žádost obsahovat dále jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost této osoby.

(4) Pokud tím národní jednotka ETIAS plně vyhoví žádosti podle odstavce 1, rozhodnutí o

a) zamítnutí žádosti o cestovní povolení zruší nebo změní a vydá cizinci cestovní povolení, nebo

b) prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo rozhodnutí o zrušení cestovního povolení zruší nebo změní.

(5) Nepostupuje-li národní jednotka ETIAS podle odstavce 4, postoupí žádost podle odstavce 1 ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne jejího doručení ministerstvu, které žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 posoudí.

§ 180m

(1) Je-li v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 správnímu orgánu doručeno podání, které nemá náležitosti stanovené zákonem, není doručeno příslušnému orgánu předepsaným způsobem a v předepsané formě, je nesrozumitelné, neurčité nebo je učiněno v jiném než stanoveném jazyce, správní orgán se jím nezabývá.

(2) V řízení o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 se jedná v českém jazyce, písemnosti jsou ministerstvem vyhotovovány v českém jazyce nebo v jednom z jazyků zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup. Účastníci řízení mohou písemnosti předkládat i v jazyce zveřejněném ministerstvem podle věty první.

(3) Ministerstvo zasílá cizinci písemnosti na e-mailovou adresu uvedenou ve formuláři žádosti o cestovní povolení nebo na jinou e-mailovou adresu uvedenou cizincem nebo osobou, která vyplnila formulář podle § 180l odst. 3. Jestliže se písemnost doručovaná na tuto e-mailovou adresu vrátí jako nedoručitelná, považuje se za doručenou dnem, kdy byl učiněn opakovaný neúspěšný pokus o její doručení.

§ 180n

(1) Je-li žádost o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 podána po uplynutí lhůty uvedené v § 180l odst. 2, ministerstvo se jí nezabývá a vyrozumí žadatele o této skutečnosti.

(2) Ministerstvo posuzuje soulad důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení, o kterých rozhodla národní jednotka ETIAS, s důvody stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵⁸⁾. V rámci nového posuzování souladu důvodů podle věty první je ministerstvo oprávněno vyžádat si od cizince doplňující informace nebo doklady a stanovisko policie; policie vydá stanovisko bezodkladně. Ministerstvo je dále oprávněno vyžádat si od zastupitelského úřadu provedení pohovoru se žadatelem o cestovní povolení.

(3) Ministerstvo může rozhodnutí národní jednotky ETIAS potvrdit, zrušit, změnit nebo udělit pokyn národní jednotce ETIAS k vydání cestovního povolení. Ministerstvo informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti o nové posouzení.

(4) Národní jednotka ETIAS vydá neprodleně na pokyn ministerstva podle odstavce 3 věty první cizinci cestovní povolení.“.

CELEX 32018R1240

176. V § 182 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „a formulář určený pro podání žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l“.

177. V § 182 se odstavec 3 zrušuje.

178. V § 182a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje písmeno f), které zní:

„f) nejvyšší možnou úplatu, splatnost úplaty a podmínky, kdy se úplata za zkoušku z jazyka nehradí.“.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Řízení podle zákona č. 326/1999 Sb., zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončené, se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; v tomto řízení se však postupuje podle § 50 odst. 4, § 50a odst. 3 a § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění

Čl. V

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 15/1993 Sb., zákona č. 161/1993 Sb., zákona č. 324/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 149/1996 Sb., zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 138/2001 Sb., zákona č. 49/2002 Sb., zákona č. 176/2002 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 123/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 138/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 342/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 109/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 200/2015 Sb., zákona č. 145/2017 Sb., zákona

č. 183/2017 Sb., zákona č. 297/2017 Sb., zákona č. 134/2020 Sb., zákona č. 231/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb., se mění takto:

1. Za § 3c se vkládá nový § 3d, který zní:

„§ 3d

Vyměřovacím základem pro osobu, která se na území České republiky narodila matce pobývající na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, je dvojnásobek minimální mzdy za rozhodné období.“.

2. V § 4 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) U osoby uvedené v § 3d je rozhodným obdobím období ode dne jejího narození do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku.“.

3. Za § 11 se vkládá nový § 11a, který včetně nadpisu zní:

„§ 11a

Odvod pojistného za děti cizinců

Za osoby uvedené v § 3d platí pojistné zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník na účet příslušné zdravotní pojišťovny jednorázově za celé rozhodné období. Pojistné je splatné od prvního do posledního dne rozhodného období.“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o veřejném zdravotním pojištění

Čl. VI

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 242/1997 Sb., zákona č. 2/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 167/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 459/2000 Sb., zákona č. 176/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 285/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona

č. 422/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 123/2005 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 47/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 340/2006 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 57/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 137/2008 Sb., zákona č. 270/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 59/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 238/2013 Sb., zákona č. 60/2014 Sb., zákona č. 109/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 256/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 1/2015 Sb., zákona č. 200/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 66/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 231/2017 Sb., zákona č. 290/2017 Sb., zákona č. 282/2018 Sb., zákona č. 45/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 262/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 165/2020 Sb., zákona č. 205/2020 Sb. a zákona č. .../2020 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 69 zní:

„(1) Pojištěncem podle tohoto zákona je osoba, která

a) má trvalý pobyt na území České republiky, nebo

b) nemá trvalý pobyt na území České republiky, pokud

1. je zaměstnancem zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,
2. jí bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem vědeckého výzkumu,
3. jí byl udělen azyl na území České republiky,
4. jí byla udělena doplňková ochrana na území České republiky,
5. jí bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců nebo se podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky za takovou osobu považuje,
6. jde o nezletilé dítě, které bylo na území České republiky umístěno na základě předběžného opatření soudu do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo

do ústavu pro péči o děti nebo na základě předběžného opatření nebo usnesení soudu do péče fyzické osoby,

7. je Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, k jejímu zdravotnímu pojištění příslušná,
8. jde o osobu, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁶⁹⁾, nebo o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie⁶⁹⁾,
9. se na území České republiky narodila matce s povoleným dlouhodobým pobytem na území České republiky, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, nebo
10. se na území České republiky narodila matce s povoleným trvalým pobytem, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku a dále po dobu řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané za tuto osobu.

⁶⁹⁾ Čl. 7 odst. 3 a čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS.“.

2. § 3 včetně nadpisu zní:

„§ 3

Vznik a zánik zdravotního pojištění

(1) Zdravotní pojištění vzniká

- a) osobě, která získala trvalý pobyt na území České republiky narozením, dnem narození,
- b) osobě, která získala trvalý pobyt na území České republiky povolením trvalého pobytu, dnem nabytí právní moci rozhodnutí o povolení trvalého pobytu,
- c) osobě, které vzniklo oprávnění trvale pobývat na území České republiky rozhodnutím příslušného orgánu o svěření do náhradní výchovy, je-li alespoň jedna fyzická osoba, jíž je tato osoba svěřena, přihlášena k trvalému pobytu na území České republiky nebo se na území České republiky nachází ústav, ve kterém je tato osoba umístěna, dnem nabytí právní moci rozhodnutí o svěření do náhradní výchovy, nebo
- d) osobě bez trvalého pobytu na území České republiky dnem
 1. nástupu do zaměstnání,

2. nabytí právní moci rozhodnutí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
3. nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu,
4. nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany,
5. nabytí právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky nebo dnem, od něhož je považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,
6. vykonatelnosti předběžného opatření nebo usnesení soudu o umístění nebo svěření nezletilého dítěte do péče,
7. kdy se Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, stala příslušnou ke zdravotnímu pojištění; to platí obdobně i u osoby, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁴⁹⁾, nebo jde-li o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie⁶⁹⁾,
8. přihlášení občana České republiky k trvalému pobytu na území České republiky po předchozím pobytu v cizině,
9. narození, jde-li o osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9, nebo
10. narození, jde-li o osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 10, nebo dnem, kdy byla za tuto osobu podána žádost o povolení k trvalému pobytu.

(2) Zdravotní pojištění zaniká

a) smrtí pojištěnce,

b) skončením trvalého pobytu na území České republiky,

c) osobě bez trvalého pobytu na území České republiky

1. dnem ukončení zaměstnání,
2. dnem skončení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
3. dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí azylu nebo dnem zániku azylu,
4. dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany nebo dnem zániku doplňkové ochrany,
5. dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky, dnem zániku tohoto

oprávnění nebo dnem, od něhož již není považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou⁶⁹⁾,

6. dnem zrušení nebo zániku předběžného opatření nebo rozhodnutí o umístění nebo svěření nezletilého dítěte do péče,
7. dnem, kdy Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, přestala být příslušnou ke zdravotnímu pojištění; to platí obdobně i u osoby, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁴⁹⁾ nebo jde-li o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie⁶⁹⁾,
8. posledním dnem měsíce, v němž osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9 dosáhla 60 dnů věku, nebo
9. uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 10 posledním dnem měsíce, v němž tato osoba dosáhla 60 dnů věku, nebo dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky, nastala-li tato skutečnost později.“.

3. V § 5 se na konci písmene c) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) je osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9.“.

4. V § 7 odst. 1 písm. a) se za slovo „dětí“ vkládají slova „, s výjimkou osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9“.

5. V § 7 odst. 1 písmeno o) zní:

„o) osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodech 3 až 5 a 10, pokud nemají příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti“,.

Poznámka pod čarou č. 16a se zrušuje.

6. Za § 7 se vkládá nový § 7a, který zní:

„§ 7a

Zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9 je plátcem pojistného za tuto osobu.“.

7. V § 8 odst. 1 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které zní:

„e) kdy se stal pojištěncem podle § 5 písm. d);“.

Dosavadní písmena e) a f) se označují jako písmena f) a g).

8. V § 8 se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Povinnost zákonného zástupce, opatrovníka nebo poručníka platit pojistné za osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9 vzniká narozením této osoby a zaniká koncem kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku.“.

9. V § 10 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Narození pojištěnce uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b) bodu 9 nebo 10 je jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník povinen oznámit do 8 dnů ode dne narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna matka dítěte v den jeho narození; není-li matka dítěte zdravotně pojištěna podle tohoto zákona, oznámí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník dítěte jeho narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěn otec dítěte v den jeho narození. Nejsou-li rodiče zdravotně pojištěni podle tohoto zákona, oznámí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník dítěte jeho narození Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.“.

10. Za § 41a se vkládá nový § 41b, který zní:

„§ 41b

(1) Pro účely vedení registru všech pojištěnců veřejného zdravotního pojištění Ministerstvo vnitra bez zbytečného odkladu sdělí správci tohoto registru den, kdy

- a) bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu nebo byla prodloužena doba jeho platnosti včetně doby platnosti tohoto povolení,
- b) nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
- c) nabylo právní moci rozhodnutí o udělení azylu, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jeho odnětí, a den zániku azylu,
- d) nabylo právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jejím odnětí, a den zániku doplňkové ochrany,
- e) nabylo právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jeho odnětí, den zániku tohoto oprávnění, den, od něhož je považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou na území⁶⁹⁾, a den, od něhož již není považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou,

- f) nabylo právní moci rozhodnutí o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo den, kdy nabylo právní moci zrušení tohoto rozhodnutí, nebo
- g) byla podána žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky pro osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 10.

(2) Pro účely vedení registru všech pojištěnců veřejného zdravotního pojištění orgán, který vydal předběžné opatření o umístění osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodu 6, rozhodnutí o umístění osoby uvedené v § 3 odst. 1 písm. c) do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo do ústavu pro péči o děti nebo předběžné opatření nebo rozhodnutí o svěření osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodu 6 nebo v § 3 odst. 1 písm. c) do péče fyzické osoby, bez zbytečného odkladu sdělí správci tohoto registru den, kdy se toto předběžné opatření stalo vykonatelným, den, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, a den, kdy bylo předběžné opatření nebo rozhodnutí zrušeno nebo zaniklo.“.

ČÁST PÁTÁ

Změna soudního řádu správního

Čl. VII

V § 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 176/2019 Sb., se za slovo „území“ vkládají slova „nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace“ a za slova „omezení osobní svobody cizince“ se vkládají slova „, žádostí o vydání pobytového oprávnění, prodloužení a zrušení doby jeho platnosti, ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka a přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti“.

Čl. VIII

Přechodné ustanovení

O žalobách ve věcech pobytových oprávnění cizinců a ve věcech přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti podaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona rozhodne samosoudce nebo specializovaný senát ve složení podle zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; to platí obdobně i v případě zrušení

rozhodnutí krajského soudu na základě kasační stížnosti.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o dočasné ochraně cizinců

Čl. IX

Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 314/2015 Sb. a zákona č. 456/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 1 úvodní části ustanovení se za slovo „kontroly“ vkládají slova „při příjezdu policii“.
2. V § 2 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „; policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o poskytnutí dočasné ochrany“.
3. V § 6 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o poskytnutí dočasné ochrany.“.
4. V § 8 odst. 2 písm. a) se za slovo „jménech,“ vkládá slovo „pohlaví,“.
5. V § 8 odst. 2 písm. f) se za slovo „stavu“ vkládají slova „, manželovi nebo registrovaném partnerovi“.
6. V § 17 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „O přiznání odkladného účinku žaloby podle soudního řádu správního lze požádat pouze ve lhůtě pro podání žaloby.“.
7. V § 32 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
8. V § 34a odst. 1 se na konci písmene c) slovo „nebo“ zrušuje, na konci odstavce se tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) až g), která znějí:

„e) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,

f) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo

g) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny.“.

9. V § 34a se odstavce 2 a 3 zrušují a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

10. V § 36 odst. 1 písm. c) se text „odst. 1“ zrušuje.

11. V § 43 se slova „S ohledem na možnosti humanitárního střediska lze“ nahrazují slovy „Neposkytuje-li se v humanitárním středisku strava, poskytne se“ a slova „na místo stravovacích služeb poskytnout“ zrušují.

12. V § 45 se na konci úvodní části ustanovení doplňují slova „, o jehož výši rozhoduje vláda,“.

13. V § 45 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Ministerstvo poskytuje dotaci na rozvoj obce, na jejímž území se nachází humanitární středisko. O výši dotace rozhoduje vláda.“.

14. V § 48 písm. a) a b) se číslo „7“ nahrazuje číslem „15“.

15. V § 48 písm. b) se text „c),“ zrušuje.

16. V § 49 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Ministerstvo dále vede evidenci cizinců narozených na území žadatelům o poskytnutí dočasné ochrany a cizincům požívajícím dočasné ochrany.“.

17. V § 51 odst. 2 písm. a) se slovo „partner“ nahrazuje slovy „registrovaný partner“ a slovo „partnerství“ se nahrazuje slovy „registrovaného partnerství“.

18. V § 51 odst. 3 větě první se slovo „partnera“ nahrazuje slovy „registrovaného partnera“ a ve větě druhé se slovo „Partnerstvím“ nahrazuje slovy „Registrovaným partnerstvím“.

19. V § 57 odst. 2 se text „§ 32 odst. 2“ nahrazuje číslem „32“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o zaměstnanosti

Čl. X

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona

č. 202/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 382/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 57/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 149/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 437/2012 Sb., zákona č. 505/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 203/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 88/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 327/2017 Sb., zákona č. 176/2019 Sb., zákona č. 210/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 365/2019 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 161/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb., se mění takto:

1. V § 89 odstavec 5 zní:

„(5) Povolení k zaměstnání nelze vydat nebo prodloužit v případě, že cizinec je držitelem zaměstnanecké karty vydané podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky; to neplatí, jde-li o cizince uvedeného v § 95 až 97.“.

2. V § 89 se doplňuje odstavec 6, který včetně poznámky pod čarou č. 107 zní:

„(6) Povolení k zaměstnání nelze vydat cizinci, který o takové povolení požádal za účelem podání žádosti o krátkodobé vízum za účelem zaměstnání, krátkodobé vízum za účelem sezónního zaměstnání nebo o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání na územně příslušném zastupitelském úřadu, pokud podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁷⁾

a) je maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze na tomto zastupitelském úřadu podat v rámci období 1 roku, rozvržen tak, že všechny žádosti lze podat jen v rámci

programů schválených vládou za účelem dosažení ekonomického nebo jiného významného přínosu pro Českou republiku, nebo

- b) nelze na tomto zastupitelském úřadu v příslušném období podat žádnou žádost o zaměstnaneckou kartu.

¹⁰⁷⁾ Nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu.“.

3. V § 91 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo české právnické nebo fyzické osoby uvedené v § 95“.

4. V § 91 odst. 1 se za písmeno e) vkládá nové písmeno f), které zní:

„f) označení zastupitelského úřadu, u něhož se podává příslušná žádost o pobytové oprávnění,“.

Dosavadní písmeno f) se označuje jako písmeno g).

5. V § 92 odst. 3 písm. d) se za slovo „zaměstnavatele“ vkládají slova „nebo české právnické nebo fyzické osoby uvedené v § 95“ a za slovo „něhož“ se vkládají slova „nebo u které“.

6. V § 98 úvodní části ustanovení se za slova „nevyžaduje k zaměstnání“ vkládají slova „nebo k výkonu práce“.

7. V § 99 písm. a) se slovo „podání“ nahrazuje slovy „poskytnutí údajů k podané“.

CELEX 32013L0033

8. V § 139 odst. 1 na konci textu písmene i) a v § 140 odst. 1 na konci textu písmene g) se doplňují slova „nebo výkon zastřehého zprostředkování umožní“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o správních poplatcích

Čl. XI

Příloha k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 553/2005 Sb., zákona č. 48/2006 Sb., zákona

č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 215/2006 Sb., zákona č. 226/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 106/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 374/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 38/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 182/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 296/2008 Sb., zákona č. 297/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 9/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 346/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona č. 132/2010 Sb., zákona č. 148/2010 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 343/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 105/2011 Sb., zákona č. 133/2011 Sb., zákona č. 134/2011 Sb., zákona č. 152/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 245/2011 Sb., zákona č. 249/2011 Sb., zákona č. 255/2011 Sb., zákona č. 262/2011 Sb., zákona č. 300/2011 Sb., zákona č. 308/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 344/2011 Sb., zákona č. 349/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 19/2012 Sb., zákona č. 37/2012 Sb., zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 119/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 172/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 225/2012 Sb., zákona č. 274/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 359/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 50/2013 Sb., zákona č. 69/2013 Sb., zákona č. 102/2013 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 185/2013 Sb., zákona č. 186/2013 Sb., zákona č. 232/2013 Sb., zákona č. 239/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 257/2013 Sb., zákona č. 273/2013 Sb., zákona č. 279/2013 Sb., zákona č. 281/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 127/2014 Sb., zákona č. 187/2014 Sb., zákona č. 249/2014 Sb., zákona č. 257/2014 Sb., zákona č. 259/2014 Sb., zákona č. 264/2014 Sb., zákona č. 268/2014 Sb., zákona č. 331/2014 Sb., zákona č. 81/2015 Sb., zákona č. 103/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 206/2015 Sb., zákona č. 224/2015 Sb., zákona č. 268/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 229/2016 Sb.,

zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 319/2016 Sb., zákona č. 324/2016 Sb., zákona č. 369/2016 Sb., zákona č. 63/2017 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 194/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 199/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 251/2017 Sb., zákona č. 261/2017 Sb., zákona č. 289/2017 Sb., zákona č. 295/2017 Sb., zákona č. 299/2017 Sb., zákona č. 302/2017 Sb., zákona č. 304/2017 Sb., zákona č. 371/2017 Sb., zákona č. 90/2018 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 193/2018 Sb., zákona č. 286/2018 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 135/2019 Sb., zákona 176/2019 Sb., zákona č. 209/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 279/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., zákona č. 368/2019 Sb., zákona č. 369/2019 Sb., zákona č. 12/2020 Sb., zákona č. 115/2020 Sb., zákona č. 117/2020 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 334/2020 Sb., zákona č. 336/2020 Sb., zákona č. 337/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb., se mění takto:

1. V položce 115 v části Osvobození se text „c)“ nahrazuje textem „d)“ a na konci textu se doplňují slova „nebo první vydání cizineckého pasu pro osobu požívající doplňkové ochrany“.
2. V položce 116 bodě 2 písm. c) se za slovo „území,“ vkládá slovo „azylantovi,“.
3. V položce 116 bodě 2 písm. d) se slovo „osobě“ nahrazuje slovy „azylantovi, osobě“.
4. V položce 116 bodě 3 písm. b) se slovo „cizinci“ nahrazuje slovy „azylantovi, osobě požívající doplňkové ochrany, cizinci, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany, nebo cizinci“.
5. V položce 116 bodě 4 písm. b) se slovo „cizinci“ nahrazuje slovy „azylantovi, osobě požívající doplňkové ochrany, cizinci, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany, nebo cizinci“ a číslo „2 500“ se nahrazuje číslem „2 000“.
6. V položce 116 části Osvobození bodě 1 větě první se slova „bodou 1 písm. a) a b), bodu 2 písm. a) a b), bodu 3 a bodu 7“ zrušují.
7. V položce 116 se část Zmocnění včetně nadpisu zrušuje.
8. V položce 144 písm. c) se číslo „60“ nahrazuje číslem „80“.

9. V položce 144A se doplňuje písmeno d), které včetně poznámky pod čarou č. 86 zní:

„d) Přijetí žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti⁸⁶⁾ Kč 2 500

⁸⁶⁾ § 169d odst. 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 222/2017 Sb.“.

ČÁST DEVÁTÁ

Zrušovací ustanovení

Čl. XII

Vyhláška č. 35/2020 Sb., o stanovení územních obvodů zastupitelských úřadů pro účely podávání žádostí o oprávnění k pobytu, se zrušuje.

ČÁST DESÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. XIII

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021, s výjimkou ustanovení čl. III bodů 4, 12, 69 a 70, bodu 123, jde-li o § 163 odst. 2 písm. i), bodu 138, jde-li o § 168 odst. 6, a bodů 157, 175 a 176, která nabývají účinnosti dnem zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) stanoveným Evropskou komisí podle čl. 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.

(2) Ministerstvo vnitra vyhlásí sdělením ve Sbírce zákonů den zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) stanovený Evropskou komisí podle čl. 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.

CELEX 32018R1240

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část:

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony je předkládán zejména kvůli nutnosti legislativně reagovat na praktické problémy, které byly zaznamenány správním orgánem, jenž vede řízení o udělení mezinárodní ochrany nebo Auditem národní bezpečnosti (viz dále), a to v období od minulé rozsáhlé novely zákona o azylu v roce 2015.

Navrhované změny v zákoně o azylu lze rozdělit na následující tematické okruhy.

- Zpřesnění stávajících institutů, kde je cílem odstranit nebo minimalizovat zjištěné praktické a interpretační problémy.
- Zpřesnění a doplnění již transponovaných směrnic unijního azylového práva.
- Změny cílící na větší efektivitu řízení o mezinárodní ochraně, a to včetně navazujícího soudního přezkumu krajskými soudy a Nejvyšším správním soudem.
- Nově zaváděný institut „řízení v případě zvláštní situace“.
- Změny týkající se přijímacích podmínek žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a zavedení možnosti podílet se na zlepšování prostředí v azylovém zařízení i mimo něj, a to formou činnosti za úplatu formou tzv. zvýšeného kapesného.

Hlavním podnětem překládané změny zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) je zajištění implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (dále jen „nařízení ETIAS“).

Návrh zákona o pobytu cizinců, stejně jako návrh zákona o azylu, dále reflektuje dynamické požadavky praxe vzešlé zejména z poznatků při výkonu agendy na úseku souvisejícím se vstupem, pobytem či ukončením pobytu cizinců.

Dalšími měněnými zákony jsou zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně cizinců“), zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Změny navrhované v těchto zákonech navazují na úpravy v zákoně o azylu a v zákoně o pobytu cizinců a cílí rovněž na zpřesnění stávajících institutů a zajištění větší efektivity řízení. Změny v těchto předpisech jsou omezeného rozsahu a jedná se o změny spíše organizačně-technického charakteru.

Návrh zákona dále obsahuje změny zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Ty se týkají 2 okruhů. Prvním je vymezení osobního rozsahu veřejného zdravotního pojištění. Jedná se pouze o změnu legislativního ztvárnění pravidel, které určitým kategoriím cizinců již dnes zajišťují účast v systému veřejného zdravotního pojištění. Novela smysl těchto pravidel nemění a osobní

rozsah veřejného zdravotního pojištění zachovává (tedy nerozšiřuje). Legislativně-technická změna spočívá v tom, že tato pravidla budou přenesena ze zákona o pobytu cizinců do zákona o veřejném zdravotním pojištění. Druhým okruhem změn je pak veřejné zdravotní pojištění dětí cizinců s povoleným pobytem v době po jejich narození. Na tuto úpravu pak navazuje novelizace zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.

Zhodnocení platného právního stavu

- zákon o azylu

Zákon o azylu byl naposledy významněji novelizován v roce 2015 v souvislosti s transpozicí poslední a v současnosti platné a účinné generace směrnic, které jsou součástí tzv. společného evropského azylového systému. Stávající podoba zákona o azylu je tedy plně v souladu s unijním azylovým právem, byť je nutné zdůraznit, že ze strany Evropské komise dosud neproběhla evaluace správnosti transpozice.

Byť je migrační a azylová situace v České republice stabilizovaná, situace ve zdrojových a tranzitních třetích zemích zůstává nadále nestabilní (jako příklad lze uvést situaci na východní Ukrajině, v Turecku, na západo-balkánské trase apod.). Právě proto je nyní třeba legislativně reagovat na změny, které přinesly události od poslední novely z roku 2015. Na národní úrovni lze neustálenou situaci ve zdrojových a tranzitních zemích dokladovat zejména počtem žádostí o udělení mezinárodní ochrany v České republice, kdy oproti dosavadnímu vrcholu v roce 2015, kdy bylo podáno 1 525 žádostí o udělení mezinárodní ochrany, tyto počty mírně poklesly v letech 2016 a 2017 (1 447, resp. 1 450 žádostí o udělení mezinárodní ochrany), aby následně dosáhly v roce 2018 svého dalšího pomyslného vrcholu. V roce 2018 bylo podáno 1 702 žádostí o udělení mezinárodní ochrany, což je nejvyšší číslo od roku 2008. Zvyšující trend v počtech osob žádajících o udělení mezinárodní ochrany je patrný i v roce 2019¹, kdy v prvním čtvrtletí bylo podáno zhruba 600 azylových žádostí. Na unijní úrovni se neustálená situace projevuje zejména v dosud neukončené revizi stávajících aktů unijního azylového práva; přičemž její dokončení v dohledné době se nejeví jako reálné.

Zvyšující se počty osob žádajících o mezinárodní ochranu na území České republiky a stále se zvyšující nároky na kvalitu procesních úkonů a rozhodnutí odůvodňují nutnost legislativních změn, které cílí na lepší a efektivnější využívání dostupných zdrojů jak v oblasti řízení o mezinárodní ochraně, tak v oblasti přijímání a zajištění standardů, které jsou dány mezinárodními závazky, kterými je Česká republika vázána, ale také unijním a na to navazujícím národním právem.

V současně platné právní úpravě však chybí adekvátní reakce na možnou budoucí krizovou situaci, kdy by Česká republika mohla být vystavena extrémnímu tlaku přijetí většího počtu cizinců ze třetích zemí, přičemž někteří z nich by v České republice požádali o udělení mezinárodní ochrany. K řešení případné situace popsané výše se kromě jiného navrhuje zavedení nového institutu „řízení v případě zvláštní situace“. Reaguje se rovněž na Audit národní bezpečnosti z roku 2016.

Z praxe pak vyplynula nutnost určitých dopracování v již fungujících institutech zákona o azylu, a to zejména ve vztahu k postavení osob, které o mezinárodní ochranu žádají nebo jí již obdržely apod.

¹ Nejnovější údaje o vývoji počtu žádostí o udělení mezinárodní ochrany v roce 2019, jakož i o vývoji v oblasti migrace obecně, lze nalézt ve *Zprávě o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2019*. Jde o sněmovní tisk č. 1020 dostupný na <<https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=1020>>.

Změny rovněž cílí na osoby, které pocházejí z bezpečných zemí původu, či jde o žádosti, u nichž je legitimní požadavek na co nejrychlejší vyřízení, aby osoba byla tzv. právě volná pro návrat.

- **zákon o pobytu cizinců na území České republiky**

Zákon o pobytu cizinců je novelizován pravidelně, důvodů je několik. Mezi ty nejzásadnější patří neutuchající legislativní aktivita Evropské unie, kdy jsou harmonizovány stále nové a nové oblasti nebo dochází k revizím v oblastech již v minulosti harmonizovaných. Dalším důvodem je potřeba reagovat na stále další a inovativní pokusy o obcházení zákona s cílem získat pobytové oprávnění. Zákon byl novelizován i díky potřebě reagovat na ekonomický cyklus a situaci na trhu práce – i v tomto případě se však musí jednat z pohledu Ministerstva vnitra jakožto gestora bezpečnosti o migraci řízenou a kontrolovanou.

I tato novela má v první řadě za cíl reagovat na právo Evropské unie, a to buď na právo nové, nebo na to již existující ve formě zpřesnění transpozice. Návrh zákona se předkládá z důvodu zajištění adaptace nařízení ETIAS do národního práva. Hlavním cílem tohoto nařízení je vytvoření automatického unijního informačního systému ETIAS, v němž budou evidovány údaje o státních příslušnících třetích zemí, kteří nepodléhají vízové povinnosti pro krátkodobé pobyty v členských státech. Pokud tyto osoby nebudou představovat bezpečnostní, migrační nebo vysoké epidemiologické riziko, systém ETIAS jim automaticky vydá cestovní povolení, jenž bude novou podmínkou vstupu do Schengenského prostoru.

Navrhovaná právní úprava se dotýká i institutu výjezdního příkazu, který je dnes dokladem, na jehož základě může cizinec v rámci přechodného pobytu do vycestování na území pobývat a takový pobyt musí být posouzen jako oprávněný se všemi důsledky, tj. např. i pro zapsání matriční události. Vydání výjezdního příkazu tak může jít proti smyslu ukončení pobytu cizince na území. Cílem navrhované úpravy je zabránit zneužívání institutu výjezdního příkazu, jak je dále rozvedeno.

- **zákon o dočasné ochraně cizinců a další související zákony**

Pokud jde o zákon o dočasné ochraně cizinců (zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů) je třeba připomenout, že jde o zákon „spící“, kdy se spuštění jeho aplikace předpokládá v situaci, kdy Rada Evropské unie rozhodne o spuštění tohoto institutu. Takový časový okamžik však je velmi složité dopředu odhadnout, proto je nutné mít zákon o dočasné ochraně cizinců co nejaktuálnější, aby v případě spuštění „dočasné ochrany“ bylo možné ustanovení v zákoně o dočasné ochraně cizinců aktivovat a aplikovat jeho instituty v praxi bez větších praktických obtíží. Vzhledem k podobnosti institutu dočasné ochrany a mezinárodní ochrany je vhodné mít řízení a přijímací standardy do určité míry podobné, nicméně jsou samozřejmě zohledněna specifika těchto institutů a unijní pravidla týkající se výše poskytovaných standardů, která jsou v případě dočasné ochrany mnohem menšího rozsahu.

Stávající úprava **zákona o zaměstnanosti** dostatečně nezohledňuje některé souvislosti mezi institutem povolení k zaměstnání a pobytovými oprávněními sloužícími k výkonu ekonomické činnosti (příslušné krátkodobá i dlouhodobá víza a zaměstnanecké karty). Zákon o zaměstnanosti dále není konzistentní v dílčí úpravě, která se týká časového okamžiku,

od kdy je počítána lhůta 6 měsíců, ve které osoba v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany není oprávněna požádat o povolení k zaměstnání a tedy být zaměstnána. Tato nekonzistentnost pak může vyvolávat nejistotu adresáta právní normy, což nelze považovat za žádoucí stav.

Stávající úprava **soudního řádu správního** obsahuje ustanovení, která uvádějí, že některé záležitosti související s mezinárodní ochranou, zajištěním cizince apod. jsou v rámci přezkumného řízení ve správním soudnictví rozhodovány v rámci individuálního rozvrhu práce samosoudci. Oproti tomu řízení o žalobách, které souvisí s pobytoвыми oprávněními dle zákona o pobytu cizinců, probíhají v souladu s obecnou právní úpravou v senátech. Takové rozlišení se nejeví jako nutné a mající přidanou hodnotu.

V **zákoně o správních poplatcích** je třeba v první řadě reflektovat změny související s přesunem ustanovení o vydávání cizineckého pasu osobám požívajícím doplňkové ochrany ze zákona o pobytu cizinců do zákona o azylu – tím by mělo dojít ke srovnání podmínek vydávání včetně výše správního poplatku. Rovněž dochází ke snížení správních poplatků u osob požívajících některý z ochranných statusů (azyl, doplňková ochrana, dočasná ochrana), a to vzhledem k jejich zranitelnému postavení; zároveň se odstraňuje možnost snížení vybraných správních poplatků u některých těchto kategorií.

Změna zákona o veřejném zdravotním pojištění a zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Jedná se zejména o legislativně technickou úpravu, jejímž cílem je odstranit většinu (nikoli všechny) fikcí trvalého pobytu z cizineckých zákonů tak, aby byl osobní rozsah veřejného zdravotního pojištění zřejmý již ze samotného zákona o veřejném zdravotním pojištění. Dále, nad rámec uvedených technických změn, se rozšiřuje délka pojištění u dětí osob s povoleným trvalým pobytem na území České republiky tak, aby byla shodná s délkou pojištění dětí osob pobývajících na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu, tj. z délky ohraničené 60 kalendářními dny na délku ohraničenou koncem měsíce, v němž dané dítě dovrší šedesátý den věku.

Hlavní principy navrhované právní úpravy a odůvodnění její nezbytnosti

Změny v zákoně o azylu

Jak je uvedeno výše, změny v zákoně o azylu lze rozdělit do několika tematických okruhů, přičemž je však nezbytné vytknout před závorku, že okruhy, do kterých byly jednotlivé změny v zákoně o azylu rozděleny, jsou pouze orientační a lze říci, že navrhovaná novela zákona o azylu nemá hlavní konkrétní jednotící prvek. Nezbytnost nové právní úpravy zákona o azylu je spatřována zejména v nutnosti legislativně reagovat na praktické problémy s interpretací některých institutů a ustanovení tohoto zákona. Tyto problémy byly identifikovány pravidelnou analýzou prováděnou správním orgánem, v jehož působnosti je vedení řízení o mezinárodní ochraně. Dále se rovněž vycházelo z poznatků dalších relevantních institucí a osob (získaných zejména z relevantních soudních rozhodnutí, konzultací s nevládními neziskovými organizacemi, Kanceláří Veřejné ochránkyně práv a podobně). Řízení v případě zvláštní situace je upraveno v důsledku vyhodnocení migrační situace, jak požaduje Audit národní bezpečnosti.

Zpřesnění stávajících institutů, které mají za cíl odstranit nebo minimalizovat zjištěné praktické a interpretační problémy

Do této kategorie změn lze zařadit následující dílčí změny (výčet není vyčerpávající):

- ✓ Změna v definici žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kdy se jasněji stanovuje, že toto právní postavení náleží i osobě, která je předávána do ČR na základě dublinského systému a v jejímž případě nebyla věcně posouzena žádost o udělení mezinárodní ochrany. Tato změna cílí na nutnost jasně a bez jakýchkoliv pochybností určit kategorie osob, které jsou v právním postavení žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.
- ✓ Změny v definicích azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany jsou nutné pro snadnější přechod mezi právním postavením žadatele o udělení mezinárodní ochrany a právním postavením osoby, které byla jedna z forem mezinárodní ochrany udělena. Snadnější přechod mezi uvedenými právními postaveními bude výhodnější pro adresáty právní normy (budou dříve v postavení poživatele mezinárodní ochrany), ale i pro orgány státu (a to včetně dalších relevantních součástí), protože bude jasně určen okamžik, od kterého osoba požívá uvedené postavení. Nutno podotknout, že jde pouze o zákonnou reflexi současného výkladu a praktického postupu ve sledovaných situacích.
- ✓ Již v nyní platné právní úpravě existují výjimky ze zavedených procesních postupů. Jde například o situace, kdy se podaná žádost o mezinárodní ochranu nepovažuje za žádost anebo byla žádost podána osobou, která k tomu není oprávněna. Tyto výjimky se v praxi ukázaly jako fungující, nicméně potíže činila absence ustanovení, která by jasně stanovila následující procesní postup v takových situacích. Vzhledem ke specifickému postavení zákona o azylu jako právního předpisu speciálního vůči správnímu řádu bylo identifikováno jako nezbytné přímo do zákona o azylu (jako nosiče azylového řízení) tyto navazující postupy přímo upravit.

Zpřesnění a doplnění již transponovaných směrnic unijního azylového práva

Naposledy byl zákon o azylu významněji novelizován v roce 2015, a jak již je uvedeno výše, novela z roku 2015 byla z velké části novelou transpoziční. Do národního práva byly transponovány dvě směrnice unijního azylového práva (viz dále). Byly identifikovány některé problémy v předchozí transpozici těchto směrnic. Vzhledem k potřebám praxe a případné evaluace uvedených směrnic je některé transponované instituty nutné zpřesnit. Okrajově jsou změny zařazené v tomto okruhu změn důležité i pro případný budoucí přechod k větší unifikaci unijního azylového práva, o kterém se na úrovni orgánů Evropské unie vedou debaty již několik let.

Změny cílící na větší efektivitu řízení o mezinárodní ochraně, a to včetně navazujícího soudního přezkumu krajskými soudy a Nejvyšším správním soudem

Efektivita řízení ve věci mezinárodní ochrany a navazujících řízení o opravných prostředcích je debatována jak na poli orgánů Rady Evropské unie, tak v kontextu České republiky, a to napříč rezorty. Je více než zřejmé, že obecným trendem je nastavení kratší doby řízení, a to včetně rozhodování o ochranných pobytových oprávněních a související řízení v migrační oblasti. Tento trend je jasně patrný v návrzích nových unijních předpisů, nebo se o něm zmiňují i rozličné evaluace společných politik Evropské unie orgány a agenturami Evropské

unie. Vzhledem k propojenosti zejména členských států EU při řešení problematiky migrace a k otevřenosti hranic je tlak na větší efektivitu a rychlost řízení o to větší. Na druhou stranu je třeba najít dostatečnou rovnováhu mezi rychlostí a efektivitou na straně jedné a dostatečně řádným posouzením všech individuálních okolností konkrétního azylového příběhu při zachování nezbytných procesních záruk na straně druhé. Cílem nyní navrhovaných změn je i jasnější rozlišení (a navýšení potřebného času pro formulaci žaloby) případů, které mohou být relevantní z hlediska věcného, a těch, které jsou podávány s jasným cílem proces zneužít nebo nedůvodně prodloužit.

S uvedeným cílem je spojena nejen úprava lhůt pro rozhodnutí soudu v určitých případech, ale i vyloučení přezkumu druhým soudním stupněm v určitých striktně vymezených situacích. Zde je třeba připomenout, že ani ústavní pořádek České republiky ani mezinárodní unijní právo nepožadují dvoustupňový soudní přezkum, proto se vyloučení kasační stížnosti v určitých situacích navrhuje a jeví se jako proporční.

V neposlední řadě jsou těmito změnami naplňována doporučení a úkoly, která vyplývají z Auditů národní bezpečnosti². Audit národní bezpečnosti mimo jiné doporučuje přijmout taková opatření, která zajistí zrychlení a větší efektivitu správního soudnictví.

Předkladatel považuje za klíčové zrychlit přezkumný proces zejména v situacích, kdy je žadatel zajištěn podle zákona o azylu nebo podle zákona o pobytu cizinců a dále v situacích, kdy je z povahy žádosti či řízení dán zvláštní zájem na rychlém vyřešení žádosti či řízení.

Dále je konkretizována lhůta pro přijetí rozhodnutí správního orgánu po vrácení případu odvolacím soudem. Je tak reagováno na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) C-585/16 Alheto.

Níže jsou uvedeny statistické údaje k délce řízení ve specifických situacích, které jsou předmětem změny v zákoně o azylu – týká se jak zalhůtování krajských soudů, tak vyloučení kasační stížnosti. Nicméně v zákoně o azylu se navrhuje vyloučení kasační stížnosti ve specifických situacích popsaných dále. (*Pozn.: počet dní indikuje délku řízení od podání žaloby do nabytí právní moci; statistiky vycházejí z údajů evidovaných a dostupných MV*):

Bezpečné země původu – zde je potřeba poukázat na podstatné rozšíření seznamu bezpečných zemí původu v prováděcím právním předpise a na rovněž prodloužení lhůty, ve které je možné zamítnout žádost jako zjevně nedůvodnou z 30 na 90 dnů – lze tak důvodně očekávat podstatné navýšení počtu rozhodnutí podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Prozatím je tento institut aplikován vzhledem k omezenému seznamu zemí sporadicky. I tak však délka řízení před krajskými soudy dosahovala v roce 2018 148 dní u žalob, které již byly rozhodnuty; u Nejvyššího správního soudu délka řízení činila 76 dní. Případy, které soudy zatím nerozhodly, měly k datu 2. 5. 2019 průměrnou délku řízení u krajských soudů zatím 219 dní, u Nejvyššího správního soudu zatím 32 dní - tyto délky se budou prodlužovat.

²Dostupné na: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/audit-narodni-bezpecnosti-151410/>

Seznam bezpečných zemí původu je obsažen ve vyhlášce č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců.

Rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a) – v těchto případech jde o paradoxní situace, kdy osoba, ač vzala svou žádost o mezinárodní ochrany zpět, následně rozhodnutí správního orgánu zažalovala a domáhá se zrušení tohoto rozhodnutí. V roce 2017 trvalo řízení před krajskými soudy průměrně 365 dní a u Nejvyšší správního soudu 140 dní. Nejedná se, stejně jako u bezpečných zemí původu, o vysoké náklady na soudy (za roky 2017 a 2018 14 žalob), zatížení správního orgánu je mnohonásobně vyšší (172 + 251 zpětvzetí). V roce 2018 byla průměrná délka řízení před krajskými soudy průměrně 212 dní a u Nejvyšší správního soudu zatím bez ukončeného řízení, avšak u krajských soudů jsou stále projednávány případy v průměrné délce 468 dní.

Žadatelé o udělení mezinárodní ochrany nacházející se v detenci (§ 46a a 73) – statistické údaje zahrnují všechny typy rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany.

2017	Počet dnů	Počet osob
Krajské soudy ukončeno	182	116
Krajské soudy probíhající	326	30
NSS ukončeno	120	57
NSS probíhající	147	25
2018	Počet dnů	Počet osob
Krajské soudy ukončeno	126	43
Krajské soudy probíhající	108	56
NSS ukončeno	99	12
NSS probíhající	108	13

Nově zaváděný institut „řízení v případě zvláštní situace“

Zaváděný institut „řízení v případě zvláštní situace“ je naplněním jednoho z úkolů, resp. doporučení, plynoucích z již výše zmíněného Auditů národní bezpečnosti. Audit národní bezpečnosti definoval nutnost zavést dostatečně efektivní řízení o mezinárodní ochraně, a to včetně navazujícího soudního přezkumu, které by umožňovalo jasně oddělit ty, jež na ochranu nárok nemají, a to ve specifických situacích migrační vlny. Tento institut by byl aktivován nařízením vlády, a to právě v případech, kdy by bylo nutné reagovat na zvýšený příliv nelegální migrace. Půjde o další nástroj, který bude připraven pro řešení případné krizové situace

spočívající ve zvýšeném počtu nelegálně příchozích nebo tranzitujících cizinců a doplnění dalších stávajících krizových institutů jako jsou jednotná registrační místa, znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích nebo typový plán „Migrační vlna velkého rozsahu“.

Co se týče zvolené právní formy pro aktivaci tohoto „spícího“ institutu, byly zvažovány 3 možnosti – nařízení vlády, opatření obecné povahy a zvláštní „aktivační“ zákon:

Varianta samostatného zákona nebyla zvolena zejména z důvodu neflexibility tohoto nástroje z hlediska účelu, pro který by měl sloužit – tedy pouze aktivovat řízení, jehož obsah je přesně popsán v zákoně o azylu. Vzhledem k tomu, že není předpokládáno, že by toto řízení bylo možno spustit pouze v době vyhlášení některého z (krizových) „stavů“ podle ústavního zákona o bezpečnosti České republiky, nelze tudíž ani předpokládat, že bude aktivní stav legislativní nouze, který by šlo pro přijetí návrhu takového zákona využít. Samostatné spuštění stavu legislativní nouze z důvodu potřeby aktivace tohoto řízení není považováno za schůdné, jedním z důvodů je i to, že nelze vyhlásit stav legislativní nouze pouze pro tento jeden případ, dalším důvodem je to, že s ohledem na specifičnost daného řízení by obtížně bylo shledáno jasné naplnění důvodů pro stav legislativní nouze. Dalším důvodem, proč nebyla vybrána varianta „zákon“ je to, že v takovém případě by úprava řízení nemusela být v zákoně o azylu vůbec obsažena a mohla by se hypoteticky nacházet právě až v onom zvláštním zákoně.

Varianta opatření obecné povahy postoupila do užšího výběru vhodných právních kandidátů, a to zejména z důvodu podobnosti situace s jeho použitím při s aktivaci znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích České republiky³. Nicméně toto bylo identifikováno jako jediný „plusový bod“ pro volbu opatření obecné povahy. Důvodů proti volbě opatření obecné povahy bylo shledáno několik. Lze zobecnit, že tento nástroj svou právní povahou není vhodný na sledovanou situaci z teoretického a koncepčního pohledu. Opatření obecné povahy není ve správním řádu definováno pomocí věčných znaků – vychází se tak pouze z toho, že určení právní formy jako opatření obecné povahy provádí sám zákon; snahy tyto znaky při tvorbě nového správního řádu nebyly dovedeny do úspěšného konce. Sledovaná situace se dále nepodobá (s výjimkou hranic) žádné ze situací, ve kterých je opatření obecné povahy typově používáno. Opatření obecné povahy je používáno v případech, kdy regulovaná situace může mít dopad do práv a povinností většího počtu osob - důvodem existence opatření obecné povahy ve správním řádu je, aby se tyto osoby mohly k plánované situaci vyjádřit či se jí bránit (např. územní plánování). Ve sledovaném případě aktivace zvláštního řízení není tento cíl možné naplnit, protože mantinely, podle kterých se postupuje, jsou dány zákonem, samotné spuštění řízení neznamena zásah do práv a povinností, konkrétní zásah může nastat až použitím daného řízení a proti tomu se zasažená osoba může bránit správní žalobou.

Varianta nařízení vlády byla zvolena s ohledem na možnost jeho rychlého přijetí, zároveň však jde o právní předpis publikovaný ve Sbírce zákonů. Dalším důvodem bylo, že vzhledem k tomu, že zákon o azylu definuje jasné procesní postupy, je vládě ponecháván rozumný manévrovací prostor pro specifikaci použití tohoto nástroje z hlediska osobního a časového, což jsou v intencích právního státu mantinely ospravedlnitelné. V případě flagrntního jednání vlády, která by aktivovala řízení i v případě, kdy by Česká republika nečelila takovému počtu cizinců, který by mohl ohrozit řádné fungování azylového systému (ze stránky procesní a materiální), je zde prostor pro podání návrhu na zrušení nařízení k Ústavnímu soudu.

³ § 11 až 13 zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky.

Vzhledem k tomu, že procesní postup je jasně dán zákonem, který je schvalován Parlamentem ČR, nebyla zvolena ani varianta, že by o aktivaci řízení nebo o jeho prodloužení spolurozhodovala Poslanecká sněmovna. Doba, na kterou bude řízení případně aktivováno, bude určena v nařízení – ač to není nutnou náležitostí nařízení, v zájmu efektivní alokace zdrojů se to jeví jako velmi vhodné; v případě trvání důvodů pro jeho spuštění bude muset vláda vydat nařízení nové.

Varianta nařízení vlády ob stojí i v komparaci s pojetím reakce na krizovou situaci krizovou legislativou. Regulovaná situace zvýšeného přílivu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany je svou povahou jakousi „kvazikrizovou“ situací. V krizových situacích koná vláda a je to právě moc výkonná, která přijímá opatření. Konkrétní realizace opatření je v tomto případě dána na základě jasné zákonné úpravy a zákonem nastavených pravidel.

Rozšíření možnosti podílet se na zlepšování prostředí v azylovém zařízení i mimo něj, a to dobrovolnou činností za úplatu formou tzv. zvýšeného kapesného; zrušení finančního příspěvku pro žadatele pobývající mimo azylová zařízení

Změny v zákoně o azylu zařazené v tomto tematickém okruhu se zaměřují na podmínky přijetí pro žadatele o mezinárodní ochranu. Změny vyplynuly zejména z praktických zkušeností provozovatele azylových zařízení. Hlavní změny jsou dvě. Za prvé se zrušuje možnost požádat a vyplácet finanční příspěvek pro žadatele o mezinárodní ochranu, kteří jsou ubytováni mimo azylové zařízení. Jak je uvedeno blíže ve zvláštní části této důvodové zprávy, jde o příspěvek, který není nijak hojně využíván. Je možné jej vyplácet pouze po maximální dobu tří měsíců. Na druhou stranu se s tímto příspěvkem pojí také administrativní zátěž pro správní orgán, která nemá větší přidanou hodnotu. Je třeba připomenout, že nedochází ke snížení příjímácích standardů, protože žadatel o udělení mezinárodní ochrany má vždy možnost ubytování v azylovém zařízení, ve kterých jsou tyto příjímácí podmínky zajištěny. Otevřením nového pobytového střediska v Bělé pod Bezdězem získala Správa uprchlických zařízení nové kapacity pro ubytování těch osob, u kterých by nepřiznání finančního příspěvku znamenalo, že se místo ubytování v soukromí rozhodnou pro setrvání v pobytovém středisku.

Za druhé se rozšiřuje možnost efektivně a smysluplně využívat čas, kdy žadatel o udělení mezinárodní ochrany čeká v azylovém zařízení na rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany. Navrhuje se rozšířit možnosti pro vykonávání určitých činností, které budou ve prospěch zlepšování jak prostředí uvnitř, tak vně azylového zařízení, nebo ve prospěch vzájemného soužití uvnitř i vně azylového zařízení. Činnosti budou zadávány vedoucím azylového zařízení dle aktuálních potřeb a možností azylového zařízení. Typicky může jít například o úklid a zvelebování společných prostor azylového zařízení nebo i obce (po dohodě s příslušnými představiteli obce), ve které se azylové zařízení nachází. Pro zvýšení atraktivity by tyto volnočasové činnosti byly odměňovány formou tzv. zvýšeného kapesného, které jako institut existuje již v nyní platné právní úpravě, nicméně pouze v omezené formě. Nově by bylo možné tyto činnosti vykonávat až 30 hodin měsíčně oproti současným 12 hodinám měsíčně. Také se zvyšuje výše zvýšeného kapesného, kdy bude nově možné vyplatit cca 70 Kč za jednu hodinu odvedené činnosti v tomto režimu. Při plném zapojení by tedy mohl žadatel o udělení mezinárodní ochrany mít k dispozici až 2100 Kč měsíčně oproti dnešním 900 Kč za jeden měsíc.

Tuto aktivitu nelze považovat za výdělečnou činnost jednak vzhledem k nízké částce, která bude vyplacena jako motivační prvek, a také vzhledem k čisté dobrovolnosti zapojení ze strany žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Finanční prostředky, které budou pro tyto činnosti využívány, budou hrazeny ze stávajícího rozpočtu provozovatele azylových zařízení a k tomuto účelu se primárně počítá s využitím finančních prostředků ušetřených zrušením finančních příspěvků pro osoby ubytované mimo azylová zařízení (viz výše).

Nárůst počtu žádostí o udělení mezinárodní ochrany podaných v tranzitním prostoru mezinárodního letiště

V průběhu let 2018 a 2019 **výrazně narostl podíl žádostí o mezinárodní ochranu podávaných v tranzitním prostoru mezinárodního letiště** (až na 24% z celkového počtu žádostí), pro které je charakteristická vysoká míra účelovosti. **ČR a její řízení o mezinárodní ochraně je prostřednictvím těchto žádostí zneužívána k zajištění vstupu do schengenského prostoru a následné sekundární migraci do dalších zemí EU.**

Z tohoto důvodu bylo provedeno vyhodnocení žádostí podaných v tranzitním prostoru letiště v letech 2015 – 2019.

V posledních několika letech se **postupně zvyšoval podíl žádostí o mezinárodní ochranu podaných cizími státními příslušníky v tranzitním prostoru mezinárodního letiště**. Zatímco v roce 2015 to bylo pouze 26 žádostí, tak v roce 2019 jednalo o 466 žádostí. **V roce 2015 podíl žádostí podaných na letišti tvořil jen 1,7 % a v roce 2019 tvořil již 24 % všech žádostí.**

Nárůst podílu žádostí podaných v tranzitním prostoru mezinárodního letiště je spojen zejména s žádostmi státních příslušníků Kuby a Arménie, které se začaly objevovat od roku 2017, respektive 2018. Od roku 2015 tvoří žádosti těchto dvou státních příslušností téměř 60 % všech žádostí podaných na letišti.

Žádosti o mezinárodní ochranu podané občany Kuby a Arménie v tranzitním prostoru letiště dosáhly téměř masového rozměru – v případě kubánských žadatelů bylo v roce 2018 celkem 135 ze 154 žádostí podáno na letišti a následně u arménských žadatelů v roce 2019 bylo na letišti podáno celkem 310 z 372 žádostí.

Obě zmíněné vlny žadatelů vykazovaly obdobný resp. **totožný modus operandi**. Žadatelé disponovali letenkami, které nikdy nesměřovaly přímo do ČR či zemí EU, ale do destinací mimo EU⁴. Do těchto zemí však cizinci nikdy vycestovat nezamýšleli, v ČR svou cestu ukončili a v tranzitním prostoru mezinárodního letiště v Praze podali žádost o mezinárodní ochranu. Většina těchto žadatelů se však po zahájení řízení a vpuštění na území ihned odebrala pryč, tj. ani nedorazila do přijímacího střediska Zastávka, jak bylo jejich povinností. Ti, kteří se dostavili do přijímacího střediska, jej do 24 hodin opustili a vycestovali do dalších členských států EU (zejména Německa, Francie). Žádosti o mezinárodní ochranu byly evidentně využívány pouze jako prostředek vstupu na území ČR resp. do EU a k další sekundární migraci v rámci EU.

⁴ V případě Kuby se jednalo o lety z Moskvy či dalších měst v Rusku, které dále směřovaly přes Prahu do Běloruska, ale také např. do Severní Makedonie či Srbska. V případě žadatelů z Arménie byla pak využívána trasa Moskva-Praha-Kyjev. V obou případech tyto cesty vykazovaly znaky organizované činnosti, žadatelé uváděli, že za cestu zaplatili třetí straně či že letenky za ně někdo zařizoval.

Velmi vysoká míra zneužití řízení o mezinárodní ochraně se projevila i ve výsledcích řízení, kdy u naprosté většiny žádostí podaných na letišti v průběhu let 2015 – 2019 bylo řízení zastaveno (80,7 %).

V reakci na tento nárůst je navrhováno v § 73 zákona o azylu několik opatření. Jedním z nich je stanovení věcné příslušnosti Krajského soudu v Praze k projednání všech žalob (ve správním soudnictví) žadatelů, kteří podali žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště.

Protože je vhodné v této souvislosti Krajský soud v Praze posílit, byla při vypořádání připomínek na úrovni ministra vnitra a ministryně spravedlnosti dohodnuta realizace posílení zejména počtu asistentů a dle možností i technického vybavení pomocí finančního nástroje EU Azylového, migračního a integračního fondu.

Změny v zákoně o pobytu cizinců

Ke dni 31. 12. 2018 bylo na území ČR evidováno k legálnímu pobytu (po dobu delší než 90 dnů) celkem 566 931 cizinců⁵, což je o 40 120 osob více než na konci roku 2017. Počet cizinců meziročně vzrostl o 7,6 %, to je od roku 2008 (kdy následně došlo k ekonomické krizi) vůbec nejvyšší procentuální meziroční nárůst.

Na konci roku 2018 **cizinci tvořili zhruba 5,3 % populace ČR⁶**, to je o 0,4 procentní body více než v roce 2017.

Vývoj počtu cizinců s povoleným pobytem na území ČR (2008 – 2018)

Rok (stav k 31.12.)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet cizinců	436 389	438 213	441 536	451 923	467 562	496 413	526 811	566 931
meziroč ní změna	2,6	0,4	0,8	2,4	3,5	6,2	6,1	7,6

Zdroj: IS CIS

V posledních letech vzrůstá tempo nárůstu počtu cizinců, kteří na území ČR pobývají přechodně. Zatímco v roce 2015 byl meziroční nárůst u přechodného pobytu necelá 3 % a v následujících dvou letech to bylo kolem 9 %, v roce 2018 se jedná o meziroční nárůst o 13,2 %. Nárůst počtu cizinců v kategorii přechodného pobytu se týká především cizinců

⁵ Údaj zahrnuje cizince s povoleným pobytem v ČR evidované v Cizineckém informačním systému. Reálné počty cizinců legálně pobývajících na území ČR se nicméně mohou lišit, neboť evidovaný počet cizinců nezahrnuje všechny občany jiných členských států EU pobývajících v ČR. Statistické přehledy zaznamenávají pouze ty občany EU, kteří požádali, resp. bylo jim vystaveno potvrzení o přechodném pobytu. Ti, kteří jen využívají svého práva, statisticky podchyceni nejsou.

⁶ ČR měla k 31. prosinci 2018 **10 649 800** obyvatel.

ze třetích zemí. Celkový nárůst přechodného pobytu tvořil 32 173 osob, z čehož 24 191 připadá na cizince ze třetích zemí (tj. 75,2 %).

I z těchto základních trendů je jasně patrné stálé zvyšování počtu cizinců na území České republiky. Aby tato migrace byla i nadále optikou národní bezpečnosti kontrolovatelná, řízená a přínosná, je třeba, aby měl stát k dispozici efektivní nástroje umožňující rozhodovat o vstupu, pobytu, ale rovněž o ukončení pobytu cizinců na území České republiky. Se vzrůstající poptávkou po pobytu v České republice vzrůstá i počet nežádoucích jednání cizinců či jejich právních zástupců, na které je třeba reagovat zákonnými prostředky, které však musí mít stát k dispozici.

Jak bylo uvedeno výše, jedním z hlavních důvodů předložené novely je povinnost reagovat na právo EU, tedy konkrétně zajistit implementaci nařízení ETIAS. Přestože se jedná o nařízení, které je přímo použitelné, některá jeho ustanovení je nezbytné implementovat do vnitrostátního právního řádu, a to ke dni zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS), jež stanoví Evropská komise podle článku 88 nařízení ETIAS. K dosažení souladu právního řádu České republiky s nařízením ETIAS proto přistoupilo Ministerstvo vnitra k novele zákona o pobytu cizinců.

Návrh zákona ve vztahu k nařízení ETIAS upravuje následující:

1. V zákoně o pobytu cizinců se určuje národní jednotka ETIAS.
2. V zákoně o pobytu cizinců se navrhuje upravit řízení o oprávněném prostředku proti zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení.
3. V zákoně o pobytu cizinců se rozšiřují povinnosti leteckého dopravce o zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS.

Další změna souvisí s institutem výjezdního příkazu. Hlavním přínosem řešení nového nastavení výjezdního příkazu je možnost vypořádat se s negativními praktickými fenomény spojenými se zneužíváním institutu výjezdního příkazu k další legalizaci pobytu a k činnostem nesouvisejícím s vycestováním cizince z území. Výjezdní příkaz jakožto institut zůstane zachován, včetně formy jeho vydávání, ale jeho hlavní atributy budou změněny následujícím způsobem:

- a) vynětí výjezdního příkazu z druhů přechodných pobytů,
- b) označení výjezdního příkazu jakožto oprávnění k setrvání na území po vzoru setrvání na území podle zákona o azylu,
- c) jasná specifikace účelu setrvání na území pouze za účelem vycestování,
- d) zachování formy vydávání výjezdního příkazu, tj. „štítek“ vlepený do cestovního dokladu,
- e) ze zákona o azylu převzetí povinnosti cizince dostavit se pro výjezdní příkaz v dané lhůtě.

Změny v koncepci výjezdního příkazu se legislativně významně neprojevují v zákoně o azylu, kde bylo fungování vyhodnoceno jako vyhovující, typově se však bude jednat o stejný typ oprávnění jako v zákoně o pobytu cizinců.

Změny v zákoně o dočasné ochraně cizinců a dalších souvisejících zákonech

Cílem navrhovaných změn v zákoně o dočasné ochraně cizinců je dále tento “spící zákon” harmonizovat se zákonem o azylu, protože poskytovaná ochrana a procesy, jak lze o poskytnutí rozhodnout, lze považovat za podobné, i přes značné rozdíly zejména v délce poskytované ochrany a v cílové skupině, které by ochrana měla být poskytnuta. V případě, že by byla dočasná ochrana rozhodnutím Rady EU aktivována, nebyl by čas na přijetí právní úpravy zásadně odlišné, proto je důležité, aby byla alespoň rámcová právní úprava vždy k dispozici.

Cílem změn v zákoně o zaměstnanosti je zohlednit některé souvislosti mezi institutem povolení k zaměstnání a pobytovými oprávnění sloužícími k výkonu ekonomické činnosti (příslušné krátkodobá i dlouhodobá víza a zaměstnanecké karty) a přispět tak k zefektivnění právní úpravy v oblasti ekonomické migrace. Dále se navrhuje opravit předchozí nepřesnost a jednoznačně stanovit i v zákoně o zaměstnanosti, že lhůta 6 měsíců, po kterou není možné v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany pracovat, se počítá od okamžiku “poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany”, nikoliv od “podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany”.

Změna v soudním řádu správním, kdy doposud byla řízení ve věcech pobytu cizinců projednávána v senátech, a nyní se stanovuje, že i tato řízení budou vedena samosoudci, je nezbytná pro zajištění větší logiky a vnitřní souladnosti dotčené právní úpravy. Řízení, která jsou nyní vedena samosoudcem (například řízení ve věcech mezinárodní ochrany) mohou mít do konkrétního postavení a individuální integrity cizince větší dosah oproti řízením ve věcech pobytu cizinců, proto se navrhovaná změna v soudním řádu správním jeví jako nezbytná a proporční.

Změny v některých položkách v zákoně o správních poplatcích reagují jednak na nové rozdělení rodinných příslušníků občanů EU/ČR v zákoně o pobytu cizinců, dále na přesun úpravy cizineckého pasu ze zákona o pobytu cizinců do zákona o azylu a na sociální aspekty spojené s vydáváním průkazů o povolení k pobytu osobám s udělenou ochranou na území ČR.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy ve vztahu k požadavkům na zákaz diskriminace a rovnost mužů a žen

Navrhovaná úprava nebude mít dopady ve vztahu k zákazu diskriminace ve smyslu zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů. Nebude mít bezprostřední ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nepovede k diskriminaci ani jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje ani nezvýhodňuje ani jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Pokud jde o soudní přezkum v kontextu ústavního pořádku, a sice v kontextu práva na azyl, lze konstatovat, že přímo z čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) žádné subjektivní právo na udělení azylu, tím méně právní nárok, nevyplyvá. K tomuto názoru se přiklání i Ústavní soud (nález IV. ÚS 553/06 ze dne 30. 1. 2007), podle nějž právo azylu nelze považovat za právo nárokové.

Toto východisko je v souladu i s názorem předních akademických autorů v této oblasti. Lze uvést například komentář prof. Pavlíčka k Listině: „Právo azylu nepatří k přirozeným právům člověka ani k právům občana. Poskytuje je stát podle svého rozhodnutí, a to jen cizincům. Nejde o základní právo, na které se vztahuje ustanovení druhé věty čl. 1 Listiny.⁷“ Nebo např. prof. Jílek, který klasifikuje právo na azyl v současné ústavní podobě jako „velmi podmíněné právo“⁸.

Z pohledu soudního přezkumu v odlišném širším kontextu, a sice v kontextu práva na spravedlivý proces ve světle ústavního pořádku (ve smyslu čl. 36 Listiny), pak lze analogicky uvést například judikaturu Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, která připouští, že podmínky pro přípustnost opravného prostředku k apelačním či kasačním soudům mohou být přísnější než pro odvolání⁹. Tedy že určité omezení přístupu ke kasační stížnosti nezakládá rozpor s čl. 6 (právo na spravedlivý proces) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Nadto je vhodné zmínit, že na kasační stížnost je nutno nahlížet skutečně jako na *mimořádný* opravný prostředek.

Nad rámec výše uvedeného se též jeví jako vhodné uvést ustanovení § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dle kterého je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany nepřipustná, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Předkladatel má za to, že toto lze aplikovat i na okruhy aktuálně navrhované k vyloučení z přezkumu druhým soudním orgánem.

Pokud jde o zhodnocení řízení v případě zvláštní situace s ohledem na ústavní pořádek, primárně lze vycházet z textace čl. 36 Listiny (právo na spravedlivý proces). Odstavec 1 tohoto článku stanoví, že: „Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“ Tímto stanoveným postupem se rozumí další podmínky, za nichž je možné se soudit a jiné ochrany domáhat. Toto ustanovení je třeba vykládat ve spojení s odstavcem 4, který odkazuje na podrobnosti stanovené zákonem.

Jinak řečeno, právo na spravedlivý proces není absolutní a může podléhat celé řadě podmínek a omezení. Mezi ně spadá například stanovení věcné, místní a funkční příslušnosti rozhodovacích orgánů, stanovené náležitosti návrhu, požadavky na právní zastoupení, lhůty k uplatnění žaloby či návrhu a lhůty k uplatnění opravných prostředků, podrobení návrhu poplatkové povinnosti, **omezení opravných prostředků**, koncentrace určitých fází řízení,

⁷ Pavlíček, V. *Ústava a ústavní řád České republiky. Komentář. 2. díl. Práva a svobody*. Praha: Linde. 1999.

⁸ Jílek, D. Povaha práva cizince na azyl podle Listiny základních práv a svobod. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2001.

⁹ srov. rozsudek Brualla Gómez de la Torre proti Španělsku, 26737/15.

formalizované požadavky na dokazování atd. Na druhou stranu ani tato omezení, která mohou být legitimně stanovena, nejsou neomezená a musejí podléhat určitým hranicím. Nejčastěji jde o otázku nalezení přiměřené rovnováhy mezi nároky kladenými na celý systém a organizaci justice na straně jedné a právem na soud na straně druhé¹⁰.

Jak vyplývá z výše uvedeného, klíčovým prvkem je jistá proporcionalita mezi právem chráněným zákonem a možnostmi justice či systému jako celku. Respektive vážení proporce mezi právem na soudní ochranu jednotlivce a zájmem státu na urychleném vyřízení azylové procedury. Jak je uvedeno i na jiných místech této důvodové zprávy, tak řízení v případě zvláštní situace je z povahy věci zamýšleno jakožto krizový institut. A to pouze v případě, že o tom bude rozhodnuto nařízením vlády. Toto řízení bude aktivováno výlučně za specifické situace migrační vlny. Tedy za situace zvýšeného přílivu nelegální migrace, kdy státní orgány obecně budou muset zvládat extrémní zatížení a postupovat co možná nejvíce efektivně. Na druhou stranu i v takové situaci půjde stále o řízení ve věci mezinárodní ochrany, byť v jeho zjednodušené verzi. Kromě toho, že v takovém řízení bude možné rozhodnout pouze o zamítnutí žádosti (v opačném případě pokračuje řízení klasickou cestou), zůstává samozřejmě zachován soudní přezkum, bezplatná právní pomoc atd.

Předkladatel má za to, že navržené řízení v případě zvláštní situace umožňuje efektivně zvládnout případné extrémní zatížení státních orgánů, a to za současného respektování všech práv zaručených ústavním pořádkem, včetně práva spravedlivý proces

Předkládaný návrh je tak v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Návrh zákona v části měnící dosavadní úpravu zákona o azylu není transpoziční ve smyslu transpozice nového unijního právního předpisu do národního právního řádu. Nicméně lze uvést, že tímto návrhem dochází ke zpřesnění již v minulosti provedené transpozice směrnic unijního azylového práva do národního právního řádu. Tato transpozice byla zejména provedena poslední rozsáhlou novelou zákona o azylu, která je účinná od prosince roku 2015.

Dochází ke zpřesnění procedurální směrnice¹¹ a kvalifikační směrnice¹². Tato zpřesnění zajistí efektivnější provádění řízení o mezinárodní ochraně v České republice, a to v souladu s unijním azylovým právem.

Novou právní úpravou dochází ke zpřesnění dosavadního zákonného znění s ohledem na kvalifikační směrnici a procedurální směrnici za účelem prohloubení práva na účinný

¹⁰ Viz též Wagnerová, Šimíček, Langášek, Pospíšil a kolektiv, *Listina základních práva svobod. Komentář. Hlava 5. Právo na soudní a jinou ochranu*. Praha: Wolters Kluwer, 2012.

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění)

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění)

opravný prostředek (čl. 47 Listiny základních práv EU). Na základě rozsudku Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) ze dne 25. července 2017 C-585/16 ve věci *Alheto* (týkající se projednání v přiměřené lhůtě) dochází ke zkrácení lhůty pro rozhodnutí ministerstva vnitra po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a vrácení k novému projednání a to z 6 na 3 měsíce.

Dále dochází k zohlednění rozsudku Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) ze dne 14. května 2019 ve spojených věcech C-391/16, C-77/17 a C-78/17 změnami v ustanovení § 15 odst. 3 azylového zákona. Podstatou uvedeného rozsudku je výklad ustanovení čl. 14 odst. 4 až 6 kvalifikační směrnice. V rozsudku Soudní dvůr uvádí, že výše uvedená ustanovení kvalifikační směrnice nejsou v rozporu ani s čl. 78 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, který stanoví povinnost mít unijní azylovou politiku souladnou s Úmluvou o právním postavení uprchlíků ani s článkem 18 Listiny základních práv Evropské unie, který upravuje právo na azyl. Dochází tak k doplnění stávající transpozice kvalifikační směrnice.

Pro přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany je nutné dle práva Evropské unie zavést tzv. přezkum *ex nunc*. Jedná se o transpozici čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Kapitola V procedurální směrnice, v níž je zařazen čl. 46 s nadpisem *právo na účinný opravný prostředek*, upravuje řízení o opravném prostředku. Podle odstavce 3 tohoto článku, členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle kvalifikační směrnice, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

Podle nově vkládaného ustanovení tak soudy v rámci přezkumu rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany budou zohledňovat i nové skutečnosti, které jsou ohraničeny jednak momentem časovým – musí jít tedy o takové nové skutečnosti, které jsou skutečně nové – tj. nastaly až po vydání rozhodnutí prvostupňovým orgánem a správní orgán je v rámci svého rozhodování nemohl zohlednit a dále momentem kvalitativním – musí jít o takové nové skutečnosti, které jsou důležité a vztahují se k důvodům pronásledování nebo hrozby vážné újmy v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o azylu.

Jedná se o odchylku od obecného pravidla v soudním řádu správním.

Nová ustanovení zákona o azylu, která do jisté míry mění systém benefitů, které jsou poskytovány žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, jsou v souladu s přijímací směrnicí¹³. Přijímací směrnice totiž upravuje povinný rozsah poskytovaných standardů, ale způsob poskytování benefitů je možné v jednotlivých členských státech nastavit velmi flexibilně dle potřeb a zvyklostí každého státu vázaného přijímací směrnicí.

Pokud jde o změny týkající se opravných prostředků proti rozhodnutí ministerstva vnitra a dalších souvisejících postupů ve správním soudnictví, tyto změny nejsou v rozporu s procedurální směrnicí. Navrhované změny nijak nesnižují standard pro přístup k soudu, naopak je tento přístup posílen tím, že se prodlužuje lhůta pro podání žaloby proti meritornímu rozhodnutí ministerstva vnitra ve standardním řízení.

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění)

Nově konstruovaný institut řízení v případě zvláštní situace je rovněž souladný s unijním právem, zejména s procedurální směrnici. Procedurální směrnice upravuje jak zrychlené řízení, tak řízení vedené na hranici, kterým se inspiroval, ač nejde o totožný institut. Institut řízení v případě zvláštní situace splňuje veškeré znaky, které procedurální směrnice předpokládá pro oba typy zrychleného řízení. Nutno dodat, že procedurální směrnice upravuje řízení pouze na vnější hranici, tudíž v tomto ohledu nemá řízení v případě zvláštní situace žádný „předobraz“ v unijním právu a je nutné považovat tento nový institut za výlučně národní úpravu.

K možnosti aplikovat koncept bezpečné země původu na celé území státu s výjimkou určitých území a slučitelnosti s právem EU:

Původní procedurální směrnice (2005/85/ES) ve svém čl. 30 odst. 1 umožňovala v případě bezpečné země původu určit jako bezpečnou pouze její část. Dále tato směrnice ve svém čl. 30 odst. 3 taktéž umožňovala určit zemi nebo její část za bezpečnou pro určitou skupinu osob. Avšak tato původní směrnice šla jinou cestou a snižovala standard ochrany pro osoby z určité části země nebo pro určité kategorie osob – **tedy země jinak „nebezpečná“ mohla být určena jako bezpečná pro určité kategorie osob nebo části území.** Aktuální směrnice tedy proto, že zvyšuje původní standardy, nepřejala tato ustanovení.

Dle názoru nizozemského nejvyššího správního soudu nelze pouze na základě toho, že ustanovení podobné čl. 30 původní procedurální směrnice (které ale navíc mířilo na jiné situace – viz výše) není do znění stávající směrnice zahrnuto, dovozovat, že označení země jako bezpečné země původu s výjimkou určité skupiny osob či určitého území je v rozporu se stávající procedurální směrnici. Ostatně ustanovení čl. 36 odst. 2 současné procedurální směrnice obsahuje flexibilní zmocnění: *„Členské státy dále ve vnitrostátních právních předpisech stanoví pravidla a úpravy týkající se použití pojmu bezpečné země původu.“*

Na podporu tohoto výkladu lze dále uvést praxi v jiných členských státech EU. Např. Nizozemí označuje bezpečné země původu s výjimkou určitých osob. Aktuálně platí výjimka pro LGBTI osoby v Alžírsku, Maroku, Senegalu, Togu, Trinidadu a Tobagu, Tunisku a na Jamajce.

Nadto, u bezpečných zemí původů Nizozemí nepovažuje za bezpečné ty regiony, které nejsou pod efektivní kontrolou státních orgánů. Z tohoto důvodu Nizozemí považuje Ukrajinu i Gruzii za bezpečné země původu s výjimkou regionů bez efektivní kontroly, tj. poloostrov Krym, části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině a Abcházii a Jižní Osetii v Gruzii. Jde tedy o stejné regiony, u kterých teritoriální výjimku uplatňuje i Česká republika. Mezi státy EU+ není územní ani osobní omezení ničím výjimečným.

To, zda jsou tyto výjimky v souladu se stávající procedurální směrnici, bylo v Nizozemí i předmětem soudního přezkumu. Nizozemský Nejvyšší odvolací soud pro správní záležitosti (The Dutch Council of State – obdoba Nejvyššího správního soudu) v několika svých rozsudcích shledal, že předmětné výjimky (osobní či územní) jsou zcela v souladu se současnou procedurální směrnici.

Adaptace nařízení ETIAS tak, jak je navrhována, zajistí efektivní aplikaci tohoto institutu na národní úrovni. Navržená úprava především určuje národní jednotku ETIAS a upravuje opravný prostředek proti prvostupňovému rozhodnutí ve věci cestovního povolení a řízení o něm.

Předkládaný návrh se dále částečně dotýká dalších unijních právních předpisů a nařízení, s nimiž je slučitelný, jde o:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, v konsolidovaném znění;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí;
- směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími;
- nařízení (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, v platném znění, tj. včetně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954 ze dne 25. října 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí;
- nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy, v platném znění;
- směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair;
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění);
- směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, v konsolidovaném znění;
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011, v platném znění;

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráží a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS). Rozhodnutí Rady 2004/512/ES ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému (VIS), v platném znění a Rozhodnutí Rady 2008/633/SVV ze dne 23. června 2008 o konzultačním přístupu určených orgánů členských států a Europolu do Vízového informačního systému (VIS) pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů, v platném znění.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona není v rozporu se žádnými mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a je plně slučitelný s právem Evropské unie.

V navrhované právní úpravě dochází k zlepšení právního postavení cizinců ve vztahu k čl. 8 Úmluvy týkající se práva na respektování soukromého a rodinného života. V hlavě III. dílu 4 oddílu 3 zákona o pobytu cizinců dochází ke zrušení požadavku absolutní nepřetržitosti pobytu v případě žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, vědeckého výzkumu, investování, zaměstnanecké karty a modré karty pro cizince, kteří na území pobývali na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, pobývali-li na území po dobu nejméně 3 let. Tito cizinci tedy budou moci krátkodobě opustit území, což je pro ně příznivější než dosavadní absolutní nemožnost vycestovat z území ČR. Obdobně dochází ze stejných důvodů k vypuštění podmínky nepřetržitosti v § 45 odst. 3 a 4 zákona o pobytu cizinců v případech úmrtí nositele oprávnění ke sloučení rodiny a rozvodu s ním.

Podle čl. 5 odst. 4 Evropské úmluvy o lidských právech má každý, kdo byl zbaven svobody, právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné. Účelem tohoto ustanovení je jednak umožnit osobě zbavené osobní svobody obrátit se na soud, aby přezkoumal, zda toto zbavení svobody bylo zákonné. Zároveň však podle ESLP toto ustanovení „obsahuje procesní záruku mimo jiné proti pokračování zajištění, které – jakkoli bylo původně nařízeno v souladu se zákonem – se posléze mohlo stát nezákonným a nedůvodným.“¹⁴ Možnost cizince iniciovat urychlený a periodický soudní přezkum zákonnosti zajištění v přiměřených intervalech je proto nezbytná k tomu, aby dotyčná osoba nebyla vystavena nebezpečí, že zůstane zadržována i dlouho poté, co její zbavení svobody přestalo být ospravedlnitelné.¹⁵ Z toho vyplývá, že „soudní přezkum má být nastaven tak, aby bylo možno zohlednit i změny, v jejichž důsledku se původně zákonné omezení osobní svobody stalo nezákonným.“¹⁶

14 Srov. rozsudek ESLP ve věci *Shishkov proti Bulharsku* ze dne 9. 1. 2003, stížnost č. 38822/97, bod 88.

15 Tamtéž.

16 Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. září 2019, č. j. 9 Azs 193/2019 – 48, bod 37.

Pravidelný soudní přezkum trvání důvodů zajištění cizince má být v současnosti umožněn právě kombinací možnosti podání žaloby proti rozhodnutím o zajištění a o prodloužení doby zajištění a žaloby proti rozhodnutí policie o nepropuštění ze zařízení.

Do konce roku 2013 bylo možné iniciovat soudní přezkum žalobou podle § 200o až § 200u zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, který umožňoval cizinci obrátit se přímo na soud s návrhem, aby nařídil jeho propuštění na svobodu z důvodu, že nejsou splněny podmínky pro trvání jeho zajištění. Podle § 200t se mohl cizinec domáhat ze stejných důvodů dalšího přezkoumání zákonnosti trvání zajištění nejdříve po uplynutí tří týdnů od právní moci rozhodnutí, kterým soud jeho dřívější návrh zamítl.

Tuto právní úpravu v minulosti Nejvyšší správní soud označil za zcela odpovídající požadavkům vyplývajícím z čl. 5 odst. 4 Evropské úmluvy o lidských právech.¹⁷ Zároveň konstatoval, že soudní přezkum rozhodnutí o zajištění i rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, který sice je urychlený a účinný, sám o sobě nepředstavuje dostatečnou záruku periodicity soudního přezkumu, pokud zákon umožňuje prodloužení doby trvání zajištění o delší časový úsek, během něhož nebude vydáno žádné rozhodnutí podléhající soudnímu přezkumu.¹⁸

Aby byl dodržen požadavek na periodicitu soudního přezkumu omezení osobní svobody, musí mít cizinec (v případě neexistence automatického soudního přezkumu omezení svobody) možnost iniciovat takový přezkum v rozumných intervalech. Za dobu, která představuje rozumný interval, NSS v minulosti ve vztahu k zajištění cizince označil tři týdny¹⁹, resp. jeden měsíc.²⁰

Na to, že nemožnost podat žádost o propuštění ze zajištění může mít za následek nenaplnění požadavku pravidelnosti soudního přezkumu zajištění cizince, v minulosti poukázal i Nejvyšší správní soud: „Nedostatky v pravidelnosti soudního přezkumu mohou totiž vzniknout teprve tehdy, pokud cizinec nebude moci podat žádost podle § 129a zákona o pobytu cizinců ve lhůtě, jež umožňuje účinný soudní přezkum zákonnosti zajištění v jeho průběhu. Právě tato lhůta je svou podstatou významná pro posouzení pravidelnosti soudního přezkumu zákonnosti zajištění. Uvedené naopak a priori neplatí pro délku doby zajištění stanovenou správním orgánem podle § 125 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců.“²¹

Citovaný rozsudek navíc přímo odkazuje na povinnost správního orgánu zabývat se žádostí o propuštění ze zajištění i v případě, že nedošlo k uplynutí lhůt podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, pokud by jinak došlo k porušení práva na pravidelný přezkum rozhodnutí: „Pokud by zajištěný cizinec podal žádost o propuštění ze zařízení dříve než po uplynutí lhůty podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, s odůvodněním, že lhůta neumožňuje účinný a pravidelný soudní přezkum, nelze a priori vyloučit, že by správní orgán žádost s ohledem na čl. 5 odst. 4 Evropské úmluvy musel věcně projednat, ačkoliv by nebyla splněna podmínka uplynutí lhůt dle citovaného ustanovení.“

Pro naplnění tohoto požadavku je nezbytné, aby zákon výslovně upravoval možnost cizince požádat v průběhu jeho zajištění o propuštění ze zařízení a rovněž aby upravoval možnost obrátit se na soud v případě, že takové žádosti nebude vyhověno. Dochází tedy ke změně

17 Tamtéž.

18 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. února 2012, č. j. 7 As 17/2012 – 36.

19 Tamtéž.

20 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. září 2012, č. j. 7 As 97/2012-26.

²¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. května 2016, č. j. 5 Azs 228/2015 – 63.

tohoto ustanovení (a odpovídajících ustanovení v zákoně o azylu) tak, že cizinec může požádat o přezkum trvání důvodů zajištění kdykoli, a kdykoli z nových důvodů může tuto žádost opakovat; z právních důvodů ji může podat až po uplynutí jednoho měsíce od rozhodnutí o poslední žádosti – vychází ze zde z právní úpravy přezkumu trvání důvodů vazby z trestním řádu.

Dle dosavadního výkladu textu zákona o pobytu cizinců, osoba umístěná v přísném režimu zařízení pro zajištění cizinců má nárok na návštěvu advokáta či zástupce právnické osoby, který prokáže, že předmětem její činnosti je oprávnění poskytovat právní pomoc cizincům, ovšem pouze za přítomnosti policie. Uvedený výklad je však rozporný s úmyslem zákonodárce i s dalšími principy vyplývajícími z vnitrostátní i evropské judikatury a dále ze standardů Evropského výboru pro prevenci mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (CPT). Přístup osob omezených na svobodě k právní pomoci je jedním z důležitých principů prevence špatného zacházení. Za součást práva na přístup k právnímu zástupci přitom CPT označil i právo setkat se s ním bez přítomnosti třetí osoby²². Proto je v zákoně o pobytu cizinců měněna dikce příslušného ustanovení.

Nová úprava v zákoně o pobytu cizinců, zejména § 170 odst. 7, respektuje mezinárodní závazky České republiky vyplývající z čl. 2 až 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) týkající se mimo jiné hlavně zásady *non-refoulement*, tj. principu nenavrácení osob do zemí, v nichž by mohly být vystaveny nebezpečí mučení, krutého či nelidského zacházení nebo trestu na základě své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo na základě svého politického přesvědčení. Podle nové úpravy správní orgán bude povinen přihlížet ke skutečnostem, které by mohly případně znamenat ohrožení podle těchto článků Úmluvy. Cílem je však zabránit situacím, kdy až v rámci odvolacího řízení je účelově tvrzeno navázání rodinného či soukromého života na území.

K navrhované úpravě řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. „Každý má právo na státní příslušnost a nikdo nesmí být svévolně zbaven státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změnit“. Článek 15 Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948 tímto uděluje každé osobě právo na zákonný vztah se státem. Státní příslušnost nebo státní občanství představuje přímý vztah, právní pouto mezi jednotlivcem a státem, jenž mu zajišťuje mnohá občanská a politická práva, mimo jiné i právo na ochranu ze strany státu. V současné době, i přes existenci norem mezinárodního práva, které tuto problematiku upravují, miliony lidí na celém světě státní občanství nemají. Okolnosti vedoucí k odpírání státního občanství jsou rozličné, např. konflikt několika zákonů, změna státního území, nedostatečná právní úprava manželství, postup administrativního orgánu, diskriminace, nedostatky v záznamu o narození, pozbytí nebo vzdání se státního občanství.

Základním stavebním kamenem mezinárodněprávní úpravy týkající se osob bez státní příslušnosti je Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954 (dále jen „Úmluva“). Úmluva definuje v čl. 1 osobu bez státní příslušnosti jako osobu, kterou „žádný stát podle svých právních předpisů nepovažuje za svého občana.“ Úmluva dále vymezuje určitý minimální standard rozsahu práv, která jsou smluvní státy povinny osobám bez státní příslušnosti poskytnout. Tato Úmluva z roku 1954 má společnou historii přípravných prací

²² Rada Evropy, Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. *Přístup k právnímu zástupci jako prostředek prevence špatného zacházení. Výňatek z 21. všeobecné zprávy CPT, publikované v roce 2011*, [online]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806ccd17>.

s Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (dále jen „Ženevská úmluva“). Pozornost věnovaná Úmluvě z roku 1954 však byla po jejím přijetí nepoměrně menší, než tomu bylo v případě Ženevské úmluvy. Důsledkem je, že prakticky nedošlo k rozvinutí výkladu a aplikace Úmluvy z roku 1954. I přes rozhodnutí normotvůrců rozdělit právní úpravu postavení uprchlíků a osob bez státní příslušnosti do dvou samostatných mezinárodních smluv zůstaly koncepce i struktura obou úmluv velmi podobné. Jejich text je téměř totožný. Rozdíly jsou následující:

- úprava čl. 1 vymezující definici osob spadajících pod rozsah dané úmluvy,
- čl. 15 (sdružovací právo) a čl. 17 (právo vykonávat placené zaměstnání) mají v Úmluvě z roku 1954 oproti Ženevské úmluvě nižší standard, jenž je třeba přiznat, a to standard „co nejpříznivějšího zacházení“ (*as favourable as possible*) – oproti tomu Ženevská úmluva stanoví „nejpříznivější zacházení“ (*most favourable*),
- Úmluva z roku 1954 nezakotvuje zásadu *non-refoulement* obsaženou v čl. 33 odst. 1 Ženevské úmluvy, a
- Úmluva z roku 1954 neobsahuje úpravu zabraňující postihu za nezákonný vstup na území obsaženou v čl. 31 Ženevské úmluvy.

Úmluva z roku 1954 (podobně jako Ženevská úmluva) neobsahuje procesní úpravu. Je tedy ponecháno na smluvních státech, jakou procesní formu a postup pro implementaci svých závazků dle Úmluvy zvolí. Za účelem řádné implementace závazků vyplývajících z Úmluvy tak musejí a) identifikovat osoby, které se nacházejí na území státu a které spadají pod osobní rozsah Úmluvy, a b) poskytnout jim příslušná práva. Identifikace osob naplňujících definici osoby bez státní příslušnosti by bez procesní úpravy byla možná jen obtížně; proto je nutné buď přijmout novou procesní úpravu, nebo jednoznačně určit, která vnitrostátní procesní úprava bude pro identifikaci osob bez státní příslušnosti zvolena. Ostatně stejným způsobem je řešena situace i u Ženevské úmluvy.

Rozhodnutí o tom, že konkrétní osoba je osobou bez státní příslušnosti v souladu s Úmluvou z roku 1954, je deklaratorním aktem, stejně jako rozhodnutí o tom, že konkrétní osoba je uprchlíkem podle definice v Ženevské úmluvě. Z hlediska práv garantovaných Úmluvou z roku 1954 platí, že Úmluva je (stejně jako Ženevská úmluva) založena na postupné gradaci práv osob bez státní příslušnosti, která narůstají s plynutím času a stupněm vazby dotyčné osoby na hostitelský stát. Úmluva tak rozlišuje celkem pět základních kategorií práv, která náleží

1) všem osobám bez státní příslušnosti nacházející se v jurisdikci příslušného státu – čl. 12 (Osobní status), čl. 13 (Movitý a nemovitý majetek), čl. 16 odst. 1 (přístup k soudům), čl. 20 (přídělový systém), čl. 22 (vzdělání), čl. 25 (správní pomoc) a čl. 32 (naturalizace),

2) osobám bez státní příslušnosti nacházející se fyzicky na území příslušného státu (*within their territories*) – čl. 4 (svoboda vyznání), čl. 27 (doklad totožnosti),

3) osobám bez státní příslušnosti zákonně se zdržující na území příslušného státu (*lawfully in their territories*) – čl. 18 (samostatná výdělečná činnost), čl. 26 (svoboda pohybu) a čl. 31 (ochrana před vyhoštěním),

4) osobám bez státní příslušnosti zákonně pobývajícím na území daného státu (*lawfully staying in their territories*) – čl. 15 (sdružovací právo), čl. 17 (zaměstnání), čl. 19 (svobodná

povolání), čl. 21 (bydlení), čl. 23 (veřejná podpora), čl. 24 (pracovníprávní předpisy a sociální zabezpečení) a čl. 28 (cestovní doklady), a

5) osobám bez státní příslušnosti schopným prokázat trvalý pobyt (*habitual residence*) – čl. 14 (autorská práva a duševní vlastnictví) a čl. 16 odst. 2 (právo na právní pomoc v souvislosti s přístupem k soudu).²³

Česká republika k Úmluvě z roku 1954 přistoupila dne 19. května 2004 a učinila při tom výhradu (nepřesně označenou jako prohlášení), podle níž průkaz totožnosti dle čl. 27 a cestovní doklad dle čl. 28 úmluvy budou vydávány pouze osobám bez státní příslušnosti, kterým byl v České republice povolen trvalý pobyt. K čl. 23, který upravuje veřejnou podporu a pomoc, a čl. 24 písm. a), který upravuje odměňování a pracovní podmínky, pak upřesňuje, že budou aplikovány v rozsahu, v jakém to umožňují vnitrostátní právní předpisy.²⁴

Vedle Úmluvy z roku 1954 jsou pro právní postavení osob bez státní příslušnosti a zacházení s nimi relevantní rovněž další mezinárodní lidskoprávní závazky, které pro Českou republiku vyplývají ať už z univerzálních (zejména Úmluva o právech dítěte, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluva o omezení případů bezdomovectví) či regionálních (zejména Evropská úmluva o lidských právech, Evropská sociální charta, Evropská úmluva o státním občanství) mnohostranných smluv.

K případům týkajícím se osob bez státní příslušnosti se opakovaně v různých souvislostech vyslovil mimo jiné Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Několik případů se týkalo čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „EÚLP“) v souvislosti s detencí osob bez státní příslušnosti za účelem vyhoštění. Jedná se například o případy *Mainov proti Rusku*²⁵ nebo *Kim proti Rusku*²⁶. V obou případech ESLP shledal porušení čl. 5, poukázal na absenci reálného předpokladu naplnění účelu zajištění v situaci, kdy fakticky nebylo možné realizovat vyhoštění, neboť se jednalo o osoby bez státní příslušnosti a žádný stát nebyl ochoten je přijmout. Další případy se týkaly práva na soukromý a rodinný život chráněného čl. 8 EÚLP. V případě *Ramadan proti Maltě*²⁷ ESLP rozhodoval o tom, zda čl. 8 chrání právo na státní občanství, přičemž dospěl k závěru o neporušení čl. 8. Poměrně přelomovým rozhodnutím je pak nedávný rozsudek ve věci *Hoti proti Chorvatsku*²⁸, kde ESLP konstatoval porušení práv

²³ Srov. též tamtéž, odst. 132-139.

²⁴ Plné znění prohlášení České republiky učiněného při přistoupení k Úmluvě je následující:

„1. Průkaz totožnosti podle článku 27 Úmluvy bude vydáván pouze osobám bez státní příslušnosti, jimž byl povolen trvalý pobyt na území České republiky v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy.

2. Článek 23 Úmluvy bude aplikován v rozsahu, v jakém to umožňují vnitrostátní právní předpisy České republiky.

3. Článek 24 odstavce 1 (b) bude aplikován v rozsahu, v jakém to umožňují vnitrostátní právní předpisy České republiky.

4. Cestovní doklad podle článku 28 Úmluvy bude vydáván osobám bez státní příslušnosti, jimž byl povolen trvalý pobyt na území České republiky v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy. Těmto osobám bude vydáván, cizinecký pas, ve kterém bude uvedeno, že držitel je osobou bez státní příslušnosti ve smyslu Úmluvy z 28. září 1954.“

²⁵ Rozsudek ESLP ze dne 15. 5. 2018, stížnost č. 11556/17.

²⁶ Rozsudek ESLP ze dne 17. 7. 2014, stížnost č. 44260/13.

²⁷ Rozsudek ESLP ze dne 17. 10. 2016, stížnost č. 76136/12.

²⁸ Rozsudek ESLP ze dne 26. 4. 2018, stížnost č. 63311/14.

chráněných čl. 8 EÚLP v situaci, kdy stát neumožnil osobě bez státní příslušnosti ani po mnoha letech života na území zákonně upravit (regularizovat) pobyt, aby mohla vést soukromý život.²⁹

Návrh zákona tedy není v rozporu se žádnými mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a je plně v souladu s právem Evropské unie.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah

Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost České republiky

Návrh zákona jako celek je neutrální ve vztahu k dopadům na mezinárodní konkurenceschopnost České republiky. Jinými slovy nebyly identifikovány ani pozitivní ani negativní dopady na mezinárodní konkurenceschopnost České republiky.

Dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Aktivace **řízení v případě zvláštní situace** by bezesporu měla dopady na státní rozpočet, popřípadě na ostatní veřejné rozpočty, které v současné době nelze určit, protože tyto nároky budou odvislé od počtu osob, kterých by se řízení v případě zvláštní situace dotklo. Předpokládá se však, že pokud by bylo řízení v případě zvláštní situace aktivováno, bylo by nutné s vedením řízení v případě zvláštní situace počítat v rámci nárokování finančních prostředků nutných pro zvládnutí nastalé krizové situace. Takto nárokované finanční prostředky by byly využity jak pro zajištění příslušných materiálních standardů, včetně nutné zdravotní popřípadě psychologické péče, tak pro zvýšené nároky na zajištění bezplatného právního poradenství a nutného tlumočení. Dále by bylo nutné počítat s financováním zvýšených personálních a souvisejících nároků jak v řízení prvostupňovém, tak v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Níže jsou popsány odhadované náklady na implementaci nařízení ETIAS do praxe.

Zajištění finančních prostředků na tuto implementaci není úkolem tohoto materiálu předkládaného vládě. Bude/je řešeno v samostatných nelegislativních materiálech předkládaných vládě:

- a) materiál k navýšení početního stavu příslušníků Policie ČR,
- b) materiálem „Program pro implementaci vnitrostátních částí informačního systému EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (Program eu-INIS)“ č. j. OVA 84/20.

²⁹ ESLP zde v případě týkajícím se osoby bez státní příslušnosti, jejíž pobyt na území byl řadu let fakticky tolerován, dovodil, že státy mají pozitivní povinnost vyplývající z čl. 8 EÚLP mít k dispozici „účinné a dostupné procedury“, které stěžovateli umožní, aby byl určen jeho pobyt a status s náležitým zohledněním práv plynoucích z ochrany soukromého života dle čl. 8 Úmluvy. Srov. rozsudek ESLP v případě *Hoti proti Chorvatsku*, odst. 141. Skutečnost, že se jednalo o osobu bez státní příslušnosti – přestože za ni chorvatskými orgány nebyla nikdy oficiálně uznána – přitom hrála v hodnocení ESLP významnou roli (ESLP v rozsudku odkázal rovněž na závazky států dle Úmluvy z roku 1954). Srov. zejména odst. 65, 110, 117, 126 a 136-138 rozsudku.

Adaptace nařízení ETIAS, která přináší finanční náklady, do českých právních předpisů musí být - s ohledem na hrozbu uložení sankcí - provedena.

Národní jednotka ETIAS³⁰: Vytvoření národní jednotky ETIAS si vyžádá navýšení systemizovaných míst Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, o 16 policistů, z nichž je započítáno jedno systemizované místo v manažerské pozici (9. platová třída) v jednosměnném provozu a 15 systemizovaných míst (8. platová třída) v nepřetržitém provozu (24/7) a 1 systemizované místo občanského zaměstnance (8. platová třída), což představuje náklady ve výši cca 13,2 mil. Kč ročně na platové výdaje, včetně odvodů a FKSP. Investiční náklady na vytvoření národní jednotky ETIAS, kde se předpokládá dodavatelský způsob vybudování, se odhadují na 80 mil. Kč do roku 2022 (počítá se s financováním z EU prostřednictvím fondu pro vnitřní bezpečnost). Zde se jedná o investiční prostředky, z nichž největší část, tj. cca 50 mil. Kč., bude potřeba v roce 2021. Počínaje rokem 2022 bude nutno každoročně vyčlenit finanční neinvestiční prostředky v odhadované výši 15 mil. Kč na zajištění technické podpory provozu národní jednotky ETIAS.

Řízení o opravném prostředku: Řízení o opravném prostředku (nové posouzení důvodů) si vyžádá navýšení systemizovaných služebních míst Ministerstva vnitra o 10 míst, z nichž jsou počítána dvě služební místa ve 13. platové třídě, 7 služebních míst ve 12. platové třídě a jedno služební místo v 9. platové třídě.

Celkové náklady pro první rok činí 7 334 292 Kč:

- z toho 6 904 292 Kč
 - objem prostředků na platy na 10 služebních míst ve výši 4 690 200 Kč a povinné pojistné a FKSP 1 679 092 Kč,
 - provozní náklady ve výši 135 000 Kč,
 - roční pronájem kancelářských prostor 400 000 Kč,
- 430 000 Kč s jednorázovým vlivem na státní rozpočet - vybavovací náklady včetně pořízení.

Celkové náklady pro roky následující s trvalým vlivem jsou 6 904 292 Kč:

- objem prostředků na platy na 10 služebních míst ve výši 4 690 200 Kč a povinné pojistné a FKSP 1 679 092 Kč,
- provozní náklady ve výši 135 000 Kč,
- roční pronájem kancelářských prostor 400 000 Kč.

Navrhované navýšení počtu systemizovaných míst o 10 služebních míst souvisí s nutným manuálním zpracováním určitého počtu žádostí o cestovní povolení, které budou České republice postoupeny z centrální úrovně na základě určení, že Česká republika je příslušným členským státem k manuálnímu zpracování a rozhodnutí o žádosti o konkrétní cestovní povolení. Článek 25 nařízení ETIAS stanoví postup, kterým je určen odpovědný členský stát pro manuální zpracování žádosti o cestovní povolení. Původní návrh nařízení počítal s tím, že

³⁰ Vzhledem k tomu, že účinnost navrhovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky, která adaptují nutná ustanovení nařízení ETIAS do národního právního řádu, bude odvislá od data zprovoznění systému ETIAS, náklady v prvním roce budou stanoveny poměrnou částí z uvedených částek, a to podle doby účinnosti novely v prvním kalendářním roce.

odpovědným členským státem za manuální zpracování žádosti o cestovní povolení bude členský stát prvního vstupu. V případě České republiky byl odhadovaný počet žádostí zhruba 75 000 žádostí za jeden rok. V tomto ohledu bylo dále odhadováno cca 60 000 zamítnutí vydání cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení za jeden rok. Nicméně během vyjednávání konečné podoby nařízení ETIAS došlo k preferenci vkládaných údajů do jiných informačních systému (např.: SIS, VIS, Eurodac) pro určení odpovědného členského státu k manuálnímu zpracování žádosti o cestovní povolení. Vzhledem k počtu údajů, které jsou Českou republikou vkládány do již zmíněných rozsáhlých informačních systémů, se počet žádostí, které budou muset být Českou republikou zpracovány, jeví dokonce vyšší než původní odhady. Stále však platí, že počet podaných odvolání proti těmto rozhodnutím nelze v tuto chvíli přesně odhadnout.

S ohledem na předpokládané zatížení plynoucí z manuálního zpracování žádostí o cestovní povolení a související odvolání je navrhovaný počet nových 10 služebních míst považován za adekvátní. Navrhované (a nařízením ETIAS předpokládané) řízení o opravném prostředku bude správním řízením *sui generis* (viz nově navrhované ustanovení § 180l až 180n zákona o pobytu cizinců na území České republiky), jedná se o komplexní zajišťování uvedené problematiky a je tedy nutné, aby toto řízení prováděly vysokoškolsky vzdělané osoby a byly zařazeny do 12. platové třídy. Dvě nová systemizovaná služební místa ve 13. platové třídě, na kterých bude zajištěna tvorba celostátních resortně závazných předpisů se zásadními dopady na tvorbu a realizaci celostátní migrační politiky s dopadem na ochranu vnějších hranic České republiky a Evropské unie, tato místa jsou zároveň plánovaná jako pro vedoucího a jeho zástupce a jedno služební místo v 9. platové třídě na zajišťování výkonu věcně souvisejících odborných služebních agend v této problematice.

Předpokládá se, že výše uvedené celkové náklady budou uplatněny při zpracování návrhu rozpočtu na rok 2021 a dále na roky následující, bude-li to nutné pro zajištění plnění povinností ČR vůči EU v rámci zajištění implementace nařízení o ETIAS.

Vzhledem k tomu, že adaptace nařízení ETIAS se stane součástí zákona o pobytu cizinců, v němž je již mechanismus vynucování **povinností dopravců**, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí, kteří podléhají vízové povinnosti, účinně řešen, je zřejmé, že tyto nástroje budou využity obdobně i pro nově konstituované právní vztahy v případech státních příslušníků třetích zemí, kteří budou podléhat povinnosti mít cestovní povolení v souladu s nařízením ETIAS. Z tohoto důvodu není nutné stanovovat výši a zdroje finančních prostředků pro realizaci této oblasti, neboť bude využito stávající struktury, včetně personálního, věcného a finančního zajištění.

Dopad navrhované úpravy na podnikatelské prostředí České republiky

Jestliže letecký dopravce poruší zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240, dopustí se přestupku, za který lze podle § 157 odst. 8 písm. a) zákona o pobytu cizinců uložit pokutu v obdobné výši jako v případě, kdy tento dopravce na území dopraví cizince bez víza, je-li k pobytu nezbytné.

Sociální dopady navrhované úpravy

Žádný dopad do sociální oblasti nebyl identifikován.

Dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné dopady na životní prostředí.

Dopady navrhované úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Dochází k několika úpravám v ustanovení § 71 zákona o azylu. Ustanovení § 71 zákona o azylu upravuje rozsah údajů, které jsou nezbytné pro vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a rovněž jsou vedeny nezbytné údaje o osobách, kterým byla mezinárodní ochrana již udělena. Kromě několika drobnějších změn, které toto ustanovení zesouladňují s ustálenou praxí, dochází k rozšíření účelu vedení konkrétních údajů, a to o osobách, kterým byla mezinárodní ochrana již udělena. Je nezbytné ty údaje, které jsou nyní uchovávány, přičemž rozsah uchovávaných údajů se nijak nemění, použít i pro generálního poskytovatele integračních služeb, kterým je v souladu s ustanovením § 92c zákona o azylu Správa uprchlických zařízení.

Dále dochází ke dvěma změnám, které upravují náležitosti průkazu o povolení k pobytu pro osoby, kterým byla udělena mezinárodní ochrana. Povinnost vydávat průkaz o povolení k pobytu ve formě průkazu s biometrickými údaji vychází z nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, aktuálně jde o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954 ze dne 25. října 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí. V této souvislosti byla odstraněna duplicita s uvedeným nařízením, které požaduje ve svých obecných ustanoveních, aby ve vydaném průkaze byla uvedena forma udělené mezinárodní ochrany. Dále se v případě osob s udělenou doplňkovou ochranou již nebude do průkazu o povolení k pobytu zaznamenávat adresa bydliště, a to z důvodu častých změn a nutnosti platit za každou změnu správní poplatek – tato změna reflektuje podobnou změnu v zákoně o pobytu cizinců. Osobní údaje budou v této souvislosti požadovány v totožném rozsahu, a tak nelze shledat žádný dopad právní úpravy ani na ochranu osobních údajů ani na soukromí cizince.

Dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů vychází již z nařízení ETIAS. U navrhované právní úpravy nebyly shledány dopady na ochranu osobních údajů ani na soukromí cizince nad rámec dopadů, které má nařízení ETIAS.

Problematika uchovávání a ochrany osobních údajů v systému ETIAS je upravena v čl. 54 až 70 nařízení ETIAS.

Na zpracovávání osobních údajů prováděné Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž a agenturou eu-LISA se použije nařízení (ES) č. 45/2001.

Na zpracování osobních údajů prováděné národními jednotkami ETIAS posuzujícími žádosti, pohraničními orgány a imigračními orgány se použije nařízení (EU) 2016/679.

V případech, kdy zpracování osobních údajů národními jednotkami ETIAS provádějí příslušné orgány posuzující žádosti pro účely prevence, odhalování nebo vyšetřování teroristických trestných činů či jiných závažných trestných činů, se použije směrnice (EU) 2016/680.

V případech, kdy národní jednotka ETIAS rozhoduje o vydání či zrušení cestovního povolení, jeho prohlášení za neplatné nebo zamítnutí žádosti o ně, se použije nařízení (EU) 2016/679.

Na zpracovávání osobních údajů prováděné určenými orgány členských států pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů nebo jiných závažných trestných činů se použije směrnice (EU) 2016/680.

Na zpracovávání osobních údajů prováděné Europlem podle článků 29 a 53 nařízení ETIAS se použije nařízení (EU) 2016/794.

Zhodnocení korupčních rizik

Navrhované úpravy v zákoně o azylu, zákoně o pobytu cizinců i dalších souvisejících zákonech nebudou mít negativní dopad ve vztahu ke korupčním rizikům.

Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh jako celek bude mít pozitivní dopady na bezpečnost státu, protože dochází k některým změnám, které budou mít vliv na lepší řízení migrace všeho druhu v České republice. Zejména půjde o institut řízení v případě zvláštní situace, kdy zavedení tohoto institutu do národního práva vychází z jednoho doporučení Auditů národní bezpečnosti

II. Zvláštní část

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o azylu

K bodu 1 - § 2 odst. 1 písm. b)

Vzhledem k přetrvávajícím aplikačním a interpretačním problémům je navrhováno doplnění do jedné ze základních definic zákona o azylu, kdo je považován za žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Pokud je na území České republiky předávána osoba (cizinec), který spadá do působnosti tzv. dublinského nařízení³¹ a jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany byla v minulosti na území České republiky posouzena věcně, tato osoba při předání do České republiky nemá postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Věcným posouzením žádosti o udělení mezinárodní ochrany se rozumí rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, ale také rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné. Automatické postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany bude mít i osoba, která v České republice o mezinárodní ochranu nikdy nepožádala, ale Česká republika je státem odpovědným dle kritérií daných dublinským nařízením. Např. půjde o kritérium vydaného víza nebo sloučení rodiny, ale mohou nastat i situace jiné. Obecně půjde o take charge situace podle čl. 18 odst. 1 písm. a) dublinského nařízení.

Jinými slovy, Česká republika musí dostát své povinnosti členského státu příslušného k posouzení důvodů, které cizinec uvedl v rámci své žádosti o mezinárodní ochranu. Věcným rozhodnutím by nepochybně bylo i rozhodnutí o přiznání statusu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, nicméně v kontextu dublinského systému není tato situace relevantní, neboť osoby s uděleným statutem nespádají do působnosti dublinského nařízení. Automatické postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany bude mít pouze cizinec, který je přebírán na území České republiky právě za účelem věcného posouzení důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Právní postavení cizince a nikoliv žadatele o udělení mezinárodní ochrany ze zákona v době předání na území České republiky nebrání tomu, aby taková osoba o udělení mezinárodní ochrany v České republice požádala.

Jde o jasné promítnutí čl. 18 dublinského nařízení do národního práva. Článek 18 stanoví, za jakých podmínek je příslušný členský stát povinen v konkrétním případě posoudit podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo dokončit její posuzování. Jde o případy, kdy žádost o udělení mezinárodní ochrany nebyla dosud věcně posouzena žádným členským státem. Na druhou stranu v případech, kdy byla žádost o udělení mezinárodní ochrany již věcně posouzena, je příslušný členský stát cizince povinen přijmout zpět na své území, ale pouze za účelem realizace opuštění území členských států, resp. Schengenského prostoru. Bylo by nadbytečné a proti smyslu celého procesu posuzování konkrétního azylového případu, aby osoby, které jsou přebírány zpět na území České republiky po proběhlém azylovém řízení, kde byly posouzeny důvody pro žádost o mezinárodní ochranu, byly považovány za žadatele o mezinárodní ochranu ex lege.

K bodům 2 – k § 2 odst. 1 písm. g)

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění)

Provádí se zpřesnění transpozice stávající procedurální směrnice a upravuje se zejména definice dalších opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Pokud jde o definici další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tato míří lepší a jasnější promítnutí procedurální směrnice, která požaduje, aby v řízení o mezinárodní ochraně vedené v členském státě příslušném podle dublinského nařízení byla žádost o mezinárodní ochranu vždy alespoň jednou věcně posouzena, tj. byly posouzeny důvody, které konkrétní osoba v rámci své žádosti uvádí. Ustanovení je dále rozčleněno z důvodu větší přehlednosti.

K bodům 3, 14, 23 a 24 – k § 2 odst. 1 písm. j), § 10 odst. 2 písm. f), § 13 odst. 2 písm. a), § 13 odst. 3, § 14b odst. 2 písm. a) a k § 14b odst. 3.

Vzhledem k opakujícím se nejasnostem mezi adresáty normy se navrhuje pojem „partner“ nahradit pojmem „registrovaný partner“. Obsah předmětné definice se nijak nemění. Stále zákon o azylu v tomto ustanovení definuje svazek dvou osob stejného pohlaví. Cílem této změny je jasněji rozlišit partnerství stejnopohlavních párů od soužití druh/družka, které pro zákon o azylu není tak relevantní jako pro jiné právní úpravy. Změna je reakcí na časté dotazy adresátů normy.

Změny v dalších dotčených ustanoveních jsou pouze legislativně-technického charakteru a vyplývají ze změny v definici.

K bodu 4 - § 2 odst. 2

Zpřesňuje se definice azylanta, tedy osoby, které byla udělena mezinárodní ochrana formou azylu. S právním postavením azylanta jsou v právním řádu České republiky spojena rozličná práva a povinnosti, proto je nutné jasně stanovit časový okamžik, odkdy občan třetího státu je považován za azylanta. Právní účinky rozhodnutí nastávají doručením, tj. předáním předmětného rozhodnutí. Právní postavení azylanta tedy trvá i po dobu běhu lhůty pro podání případné žaloby proti prvoinstančnímu rozhodnutí ministerstva vnitra.

Dále se navrhuje, s ohledem na interpretační problémy identifikované v praxi, aby bylo jasné stanoveno, že cizinec je stále považován za azylanta, tedy za osobu, které byla udělena mezinárodní ochrana formou azylu, i v případě, že bylo zahájeno řízení o odnětí azylu. Dále pokud ministerstvo vnitra rozhodlo o odnětí azylu, má cizinec postavení azylanta i po dobu řízení o přípustných opravných prostředcích proti rozhodnutí o odnětí azylu, včetně doby pro podání opravného prostředku.

Reflektuje se pouze stávající výklad a postup.

K bodu 4 - § 2 odst. 3

Podle navrhovaného doplnění se osobou požívající doplňkové ochrany rozumí cizinec od okamžiku doručení rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. Poživatelem doplňkové ochrany je tedy i po dobu běhu lhůty pro podání žaloby proti prvoinstančnímu rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. V případě, že je vedeno řízení o odnětí doplňkové ochrany a související řízení o opravném prostředku, je rovněž považován za osobu požívající

doplňkové ochrany. Cílem tohoto doplnění je předcházení interpretačním problémům podobným, které byly identifikovány v případě azylantů, tj. osob s uděleným azylem.

Reflektuje se pouze stávající výklad a postup.

K bodu 5 - § 3a odst. 1

Je navrhováno zpřesnění ve vymezení okruhu osob, které jsou oprávněny žádat o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců. Cílem je jednoznačně určit, že ani osoby v zařízení ubytované společně se svými rodiči, kteří jsou zajištěni za účelem předání podle dublinského nařízení nebo v souladu s readmisní dohodou, popřípadě z důvodu průvozu přes území České republiky, nejsou oprávněny žádat o mezinárodní ochranu. Případné žádosti o mezinárodní ochranu by měly být podány, stejně jako v případě jejich zákonných zástupců, až ve státech k tomu příslušných (nejde o třetí státy, ale o státy Evropské unie či státy přidružené, tedy státy s dostatečně silným standardem lidských práv).

K bodu 6 - § 3a odst. 2

Zákon rozlišuje dva hlavní subjekty, kterým je možno adresovat žádost o mezinárodní ochranu - policii a ministerstvu. Tímto novým ustanovením se navrhuje rozšířit seznam situací, kdy je cizinec oprávněn podat žádost o udělení mezinárodní ochrany ministerstvu. Oproti stávajícímu pravidlu obsaženému v § 3a odst. 1 písm. b) se však podstatně liší, a sice v tom, že nejde o nárokové oprávnění. Ministerstvu je ponecháno diskreční uvážení, zda toto oprávnění bude cizinci přiznáno. Rozlišujícím kritériem je pak případ hodný zvláštního zřetele.

Důvodem pro tuto novou úpravu je umožnit cizinci podání žádosti o mezinárodní ochranu i v situaci, kdy se fakticky z objektivních důvodů nemůže k podání žádosti dostavit, typicky do přijímacího střediska. Obdobně jako v případech dle stávajícího § 3a odst. 1 písm. b) se předpokládá, že pokud nebude možné propuštění z domácího ošetřování očekávat v blízké době, ministerstvo umožní podat žádost o mezinárodní ochranu písemně. Pokud bude vyhodnoceno, že není možné z objektivních důvodů dostavit se do přijímacího střediska, navštíví cizince na jeho adrese pracovník ministerstva vnitra a jeho žádost o mezinárodní ochranu registruje a provede další nezbytné a zákonem předpokládané úkony. Pokud bude ministerstvem vnitra vyhodnoceno, že cizinci žádné důvody hodné zvláštního zřetele dostavení se do přijímacího střediska nebrání, bude o tom písemně vyrozuměn a bude mu doporučeno se osobně dostavit do přijímacího střediska.

K bodům 7 a 8 - § 3c a § 93 odst. 3 písm. a) bod 1

Podle ustanovení § 3c je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen po propuštění z rozličných (v zákoně vyjmenovaných) zařízení (např.: vazba, trest odnětí svobody školské zařízení pro děti apod.) nebo pokud se dobrovolně dostaví na odbor cizinecké policie a tam požádá o udělení mezinárodní ochrany, do 24 hodin se dostavit do přijímacího střediska, kde budou provedeny další úkony související s řízením ve věci mezinárodní ochrany.

Navrhuje se ponechat stávající povinnost, změnou však je, že ministerstvo vnitra určí, že žadatel se má dostavit do azylového zařízení, což je pojem širší než přijímací středisko a zahrnuje v sobě i střediska pobytová. Cílem návrhu je zajištění větší flexibility, protože v některých případech je řízení o mezinárodní ochraně již v takové fázi, že pobyt v přijímacím středisku není nutný.

Změna v § 93 odst. 3 písm. a) bod 1 je legislativně technická a souvisí se změnami v § 3c. Jde o legislativně – technické zpřesnění správného odkazu na § 3a odst. 1.

K bodům 9, 10, 43 a 50 - § 3d odst. 2 a 3, § 25 písm. h), § 27 odst. 7 a § 32 odst. 4

Navrhuje se nové znění § 3d druhého odstavce a vkládá se nový odstavec třetí. Potřeba novelizace ustanovení § 3d mimo jiné vyplynula z požadavků Nejvyššího státního zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti. Novelizace se jeví jako žádoucí především s ohledem na plnění závazků České republiky v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních. Rovněž můžeme mluvit o zpřesnění již provedené transpozice procedurální a přijímací směrnice.

První změnou je možnost předání žadatele o udělení mezinárodní ochrany jinému členskému státu Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu. Tato změna zajišťuje plný soulad českého práva s tzv. procedurální směrnicí, konkrétně s jejím článkem 9. Tento článek stanoví jako výjimku z práva žadatele o udělení mezinárodní ochrany setrvat na území nejen předání mezinárodnímu trestnímu soudu nebo tribunálu, ale též předání jinému členskému státu Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu.

Druhá navrhovaná změna se týká možnosti vydání žadatele státu jinému než členskému státu Evropské unie, který je nicméně odlišný od státu, jehož je žadatel o mezinárodní ochranu státním občanem, nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště.

Podle čl. 9 odst. 3 procedurální směrnice může členský stát vydat žadatele o udělení mezinárodní ochrany do třetí země, pouze pokud příslušné orgány prověřily, že rozhodnutím o vydání nedojde k přímému nebo nepřímému navrácení v rozporu se závazky členského státu. Toto prověření (včetně toho, zda žadateli nehrozí tzv. řetězové navracení) provedou příslušné soudy a ministr spravedlnosti podle § 91 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Bez tohoto prověření nelze setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území ukončit.

Navrhovaný odstavec druhý v § 3d je souladný s § 91 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Nadto je vhodné uvést, že navrhovaná úprava pokrývá i případy tzv. řetězového vyhoštění.

Doprovodné změny jsou provedeny i v § 25 písm. h), v § 27 odst. 7 a v § 32 odst. 4, kde jsou reflektovány situace, kdy osoba se již nenachází na území a o azylové žádosti tak není nutné rozhodovat, a dále je zde vymezen vztah mezi postupem podle § 3d odst. 2 nebo 3 a postupem, kdy § 3d odst. 2 nebo 3 aplikován není.

K bodu 11 - § 4 odst. 1

Ustanovení § 4 odst. 1 navazuje na povinnost danou § 3c dostavit se do azylového zařízení do 24 hodin. Mohou nastat důvody, kdy je vhodné, aby dopravu do azylového zařízení zajistila policie. Půjde zejména o situace humanitárního charakteru, tedy problematický zdravotní stav žadatele o udělení mezinárodní ochrany (již existuje v současné právní úpravě) a pak o zvláštního žadatele hodné důvody. To budou typicky situace, kdy pro žadatele bude velmi složité se do azylového zařízení dopravit „na vlastní pěst“. Můžou to být například rodiny s malými dětmi v zimním období a podobně.

Naopak se navrhuje zrušit dopravu policií při důvodné obavě, že žadatel uprchne. Při tomto návrhu předkladatel vychází z premisy, že primárně žadatel by měl být zodpovědný za své řízení o mezinárodní ochraně. Ostatně jde o řízení, které se nezahajuje z moci úřední, ale na žádost, proto je důležité, aby cizinec žádající v České republice o ochranu měl sám zájem na tom, aby řízení zdárně probíhalo. Pokud se žadatel do azylového zařízení nedostaví, může to při splnění dalších zákonných podmínek vést až k zastavení řízení podle § 25 zákona o azylu.

K bodu 12 - § 8 písm. d)

Vzhledem k tomu, že se řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nově upravuje v zákoně o pobytu cizinců, ruší se dosavadní úprava v zákoně o azylu. Právo EU neobsahuje specifickou úpravu postavení osob bez státní příslušnosti. Unijní sekundární právo tak na situaci těchto osob dopadá pouze tehdy, pokud je s nimi vedeno některé z řízení, které právem EU regulováno je (například řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, řízení o navrácení dle návratové směrnice nebo řízení o žádosti o některé z pobytových oprávnění upravených příslušnými směrnici).

Co se týče vnitrostátního práva, v České republice dosud existuje jen kratičká právní úprava tematiky osob bez státní příslušnosti na jednom místě zákona o azylu.³² Vnitrostátní právo neobsahuje komplexní úpravu – nenajdeme zde speciální zákon či část zákona, která by byla věnována osobám bez státní příslušnosti. Neobsahuje tak speciální úpravu řízení o určení postavení osoby bez státní příslušnosti, ani přímo nedefinuje právní postavení osob bez státní příslušnosti nacházejících se na území bez vazby na konkrétním pobytový titul a ani neobsahuje definici osoby bez státní příslušnosti.

Navrhovaná úprava, která je rozhodnutím normotvůrce zařazována do zákona o pobytu cizinců, reflektuje nezbytné prvky dané problematiky:

- implementaci definice osoby bez státní příslušnosti z čl. 1 Úmluvy,
- vymezení právního postavení žadatele po dobu řízení,
- procesní úpravu řízení o žádosti (včetně vztahu mezi řízením o udělení mezinárodní ochrany a řízením o udělení statusu osoby bez státní příslušnosti),
- vymezení právního postavení osoby, již bylo přiznáno postavení osoby bez státní příslušnosti.

³² Srov. § 8 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

Problematika je tak promítnuta v zákoně o azylu zrušením písmene d) v § 8, a dále v zákoně o pobytu cizinců v § 33 odst. 3 a 5, § 48, § 49a - §49c, § 50 odst. 1 písm. b), § 120a odst. 8, § 165 písm. c), § 168 odst. 3, § 170c - § 170f, § 172 odst. 11 a v soudním řádě správním je tato agenda zařazena do okruhu věcí, o nichž rozhoduje samosoudce.

I přes absenci konkrétní podrobné právní úpravy řízení o přiznání právního postavení osoby bez státní příslušnosti, jsou v praxi žádosti o přiznání tohoto právního postavení podávány a posuzovány. Použijí se v obecné rovině ustanovení správního řádu s částečným přesahem do zákona o azylu (viz výše již uvedené zmocňovací ustanovení § 8 písm. d) zákona o azylu). Pokud je osobě, která nedisponuje platným pobytovým oprávněním na území České republiky přiznáno postavení osoby bez státní příslušnosti, je jí na žádost vydáno vízum za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky; případně se uplatní postup dle § 33 odst. 3 v kombinaci se závazným stanoviskem k nemožnosti vycestování této osoby vydávaným v řízení rozhodnutí o správním vyhoštění.

Vzhledem k nutnosti mít jasnou a předvídatelnou národní právní úpravu bylo rozhodnuto upravit jednoznačně celé řízení o přiznání tohoto statusu. Jak vyplývá ze statistik, které jsou volně dostupné na internetových stránkách Ministerstva vnitra, žije v České republice minimálně několik stovek osob bez státní příslušnosti, které disponují platnými oprávněními k pobytu na území České republiky vydanými podle zákona o pobytu cizinců. K 31. 12. 2018 bylo v České republice evidováno 518 osob bez státní příslušnosti, které disponují platným oprávněním k pobytu (ať už přechodným nebo trvalým) na území České republiky. Rovněž osoba bez státní příslušnosti, která nedisponuje platným oprávněním k pobytu, je oprávněna požádat o vízum za účelem strpění pobytu na území, tj. o právní titul upravený zákonem o pobytu cizinců. Předkladatel tedy považuje za logické, aby úprava řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti byla zařazena do úpravy zákona o pobytu cizinců, a to i přes jistou podobnost práv plynoucích z přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti a právního postavení uprchlíka. Ostatně i práva plynoucí z postavení uprchlíka nejsou většinou řešena v zákoně o azylu, ale v obecných předpisech.

Zásadním vlivem práva Evropské unie na celé azylové a uprchlické právo, jehož základem bezesporu Ženevská úmluva je, došlo nicméně k odklonu a rozevření pomyslných nůžek mezi úpravou a řízením o postavení uprchlíka ve smyslu Ženevské úmluvy a celé problematiky osob bez státního občanství podle Úmluvy z roku 1954. V současné době tedy není možné vidět v obou problematikách tak zásadní podobnost, aby bylo nutné úpravu řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti inkorporovat do zákona o azylu.

Navrhovaným řízením o přiznání právního postavení osoby bez státní příslušnosti není nijak dotčena úprava v zákoně č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde se upravují situace dětí narozených na území České republiky.

K bodům 13 a 44 až 47 – k § 9 a k § 26

Nově se navrhuje vyloučit v § 9 použití zákona č. 500/2044 Sb., správního řádu, konkrétně pak jeho ustanovení o přerušení řízení v § 64 a § 65, a to na řízení uvedená v § 8 písm. a), c) a d). V návaznosti na tuto změnu se pak v § 26 navrhuje doplnit dva důvody, kdy je možné

přerušit řízení. Prvně jde o situaci, kdy probíhá řízení o předběžně otázce. Druhým případem je situace do doby ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému účastníkovi.

Odstavce 4 a 5 pak upravují běh lhůt při přerušení řízení, jakožto i pokračování v řízení, pokud odpadne překážka, pro niž bylo řízení přerušeno.

Důvodem této navrhované změny je snaha komplexně sjednotit úpravu týkající se přerušení řízení v jednom předpise, a sice v zákoně o azylu. Taktéž navrhovanou změnou dochází k omezení možnosti přerušit řízení na žádost, kterou sice správní řád ve svém § 64 umožňuje, nicméně z podstaty věci je tato žádost při řízení dle zákona o azylu (tj. typicky v řízení o udělení mezinárodní ochrany nerelevantní.

K bodu 15 – k § 10 odst. 2 písm. m)

Doplňuje se oprávnění dotazovat se v rámci poskytování údajů o podané žádosti o mezinárodní ochranu i na trestněprávní pozadí žadatele. Tento okruh údajů byl zjišťován i před novelou z roku 2015, kdy byl součástí původní přílohy k zákonu o azylu, která obsahovala seznam údajů zjišťovaných v rámci žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jedná se o důležité prvotní informace, které mohou určit zaměření posuzování žádosti.

K bodu 16 – k § 10 odst. 5

Doplňuje se způsob poučení žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti požádat o vyšetření zaměřené na známky předchozího mučení. Toto poučení bude (a v praxi je tomu tak již v současné době) součástí obecného poučení pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany, které je poskytováno v souvislosti s poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

K bodu 17 - § 11 odst. 1

Důvodem navrhovaného doplnění § 11 odst. 1 je zakotvit analogické použití podkladů ve smyslu § 23c pro řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany, jakož i použití důvodů pro zastavení řízení dle § 25.

K bodu 18 - § 11 odst. 3 a 4

V případě odstavce 3 jde o adaptaci čl. 24 odst. 4 druhý pododstavec dublinského nařízení, které stanoví, že pokud se členský stát v případě osoby, která o mezinárodní ochranu na jeho území nežádá a pobývá na území neoprávněně a je zjištěno, že požádala o ochranu v jiném členském státě, kde o této žádosti bylo věcně rozhodnuto negativně i s proběhlým oprávněným prostředkem, rozhodne osobu předat do tohoto druhého členského státu v souladu s postupem podle dublinského nařízení, není v takovém případě již možné postupovat podle návratové směrnice (resp. podle relevantních ustanovení zákona o pobytu cizinců, která upravují vyhoštění z území v případě neoprávněného pobytu).

Novým odstavcem 4 je reagováno na situaci, kdy je pravomocně ukončeno řízení o předání do odpovědného členského státu podle dublinského nařízení. Je normována situace odlišná od situace upravené v § 11c odst. 4. V této konkrétní situaci je do odpovědného členského státu předávána osoba, která v České republice v době řízení o jejím předání nebyla v postavení žadatele o mezinárodní ochranu v České republice. Jinými slovy v České republice není v době řízení o předání vedeno žádné řízení o mezinárodní ochraně. Pokud nicméně cizinec podá žádost o mezinárodní ochranu na území České republiky ještě před jeho fyzickým předáním do odpovědného členského státu, je nutné mít procesní nástroj pro ukončení řízení na území ČR. Žádost o mezinárodní ochranu bude totiž posouzena v odpovědném členském státě, kam je cizinec předáván.

K bodu 19 – k § 11b odst. 2 písm. f)

Vzhledem k aktuální praxi NSS (viz usnesení NSS č. j. 3 Azs 142/2018-24 ze dne 20. 12. 2018, nebo např. usnesení 1 Azs 157/2019- 29 z 30. 5. 2019) je vhodné systémově zapracovat do § 11b odst. 2 i situace, kdy NSS rozhoduje o návrhu na nařízení předběžného opatření dle § 38 odst. 1 s.ř.s., podaném namísto návrhu na přiznání odkladného účinku.

K bodu 20 - § 11b odst. 3

Z poznatků praxe během doby od minulé zásadní novelizace vyplynulo, že je nutné zákonem upravit, jakým způsobem naložit s podáními, která nejsou žádostmi o udělení mezinárodní ochrany v souladu s odstavcem druhým ustanovení § 11b. Vzhledem k uvedenému nový odstavec třetí upravuje odložení této věci usnesením v souladu se správním řádem (§ 43).

K bodu 21 - § 11c odst. 3

Doplňuje se situace, kdy by neměla být podaná žádost o udělení mezinárodní ochrany považována za opakovanou. Pokud, v souladu s dublinským nařízením, přejde odpovědnost za posouzení azylové žádosti z jiného členského státu na Českou republiku, je třeba, aby Česká republika dostala svých závazků, a v takovém případě bude nutné žádost posoudit meritorně.

K bodům 22, 25 a 32 – k § 13 odst. 1, § 14, § 16 odst. 4

Navrhuje se zrušit ustanovení § 14, kterým se zakládá oprávnění ministerstva vnitra udělit azyl z humanitárních důvodů.

Podle 15. bodu odůvodnění kvalifikační směrnice: „Do oblasti působnosti této směrnice nespádají ti státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, kterým je povoleno zůstat na území členských států nikoli z důvodů potřeby mezinárodní ochrany, ale na základě uvážení z rodinných nebo humanitárních důvodů.“ Toto znění bylo přejato již

z první kvalifikační směrnice³³, konkrétně z jejího 9. bodu odůvodnění. Toto pravidlo rozvíjí Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku velkého senátu ze dne 9. listopadu 2010 ve spojených věcech C-57/09 a C-101/09 B a D. Soud v tomto rozsudku jednoznačně uvedl, že udělované formy ochrany na základě národních právních předpisů nemohou být zaměnitelné s postavením uprchlíka podle kvalifikační směrnice.

Podobně se pak Soud vyjádřil i v rozsudku ze dne 18. prosince 2014 C-542/13 M'Bodj: „Přiznání takového statusu vnitrostátní ochrany členským státem z jiných důvodů, než na základě potřeby mezinárodní ochrany ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice, tzn. na základě uvážení z rodinných nebo humanitárních důvodů, ostatně nespadá, jak uvádí bod 9 odůvodnění uvedené směrnice, do oblasti působnosti této směrnice“.

Podle bodu 47 uvedeného rozsudku pak: „S ohledem na vše výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět, že články 28 a 29 směrnice 2004/83, ve spojení s čl. 2 písm. e), jakož i s články 3, 15 a 18 této směrnice, musí být vykládány v tom smyslu, že členský stát nemusí nárok na sociální a zdravotní péči stanovenou těmito články přiznat státnímu příslušníkovi třetí země, kterému byl povolen pobyt na území tohoto členského státu na základě takových vnitrostátních právních předpisů, jako jsou předpisy dotčené ve věci v původním řízení, které v uvedeném členském státě povolují pobyt cizinci s onemocněním představujícím reálnou hrozbu pro jeho život nebo fyzickou integritu nebo reálnou hrozbu nelidského či ponižujícího zacházení v případě, že v zemi původu tohoto cizince nebo ve třetí zemi, kde pobýval předtím, neexistuje odpovídající léčba, aniž jde zároveň o úmyslné odepírání péče tomuto cizinci v uvedené zemi.“

Z uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že institut humanitárního azylu není kompatibilní s kvalifikační směrnicí, protože nejde o azyl dle definice této směrnice, je tedy nutné toto ustanovení, které je reziduem právní úpravy před vstupem České republiky do Evropské unie zrušit.

Evropské právo však nezakazuje mít humanitární nástroj. Právní řád tak i nadále bude disponovat dostatečnými možnostmi adresovat humanitární situace. Řešení humanitárních případů bude nadále systémově řešeno pouze v jedné větvi, v zákoně o pobytu cizinců, a nebude tak docházet k překryvům a mnohdy i opakovaným pokusům o využití nástrojů obou větví. Pro řešení těchto individuálních případů je možné využít ustanovení zákona o pobytu cizinců, které na tyto situace pamatuje. Zejména jde o ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců – tedy vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území; v případě držitelů jiných povolení k pobytu nelze vyloučit ani možnost podat žádost o trvalý pobyt ze zřetele hodných důvodů.

Změny v ustanovení § 13 odst. 1 a § 16 odst. 4 jsou legislativně technického charakteru a souvisí s vypuštěním ustanovení § 14. Zejména v ustanovení § 13 odst. 1 bylo nutné myslet i na situace, kdy rodinní příslušníci stávajících držitelů humanitárního azylu mohou mít nárok na azyl za účelem sloučení rodiny. Proto nedošlo k jednoduchému vypuštění odkazu na § 14,

³³ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu tohoto postavení

ale k nahrazení tohoto odkazu přímým odkazem na humanitární azyl, kterým je myšlen humanitární azyl platný před nabytím účinnosti návrhu tohoto zákona.

K bodům 26 a 27 - § 14a odst. 2 písm. c) a d)

Navrhuje se zrušit ustanovení odstavce druhého písmeno d). Tedy, že vážnou újmu je i situace, kdy i přes možnost podání žádosti o pobytové oprávnění standardní cestou na ZÚ, v kombinaci s novou povinností stanovení včasného termínu pro podání žádosti na ZÚ ČR by nebylo spravedlivé po cizinci požadovat vycestování. Předkladatele vede ke zrušení tohoto ustanovení několik závažných důvodů. Za prvé jde o snahu vyhovět judikatuře Soudního dvora Evropské unie, která požaduje jasné odlišení ochranných statusů národních a těch, které jsou harmonizovány unijním právem. Doplnková ochrana, která vychází z unijního práva je v zákoně o azylu provedena v § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. a) až c). Písmeno d), které se nyní navrhuje zrušit, je reziduem právní úpravy z doby před vstupem České republiky do EU a není s nyní účinnou směrnicí kompatibilní.

V případě hrozícího porušení mezinárodních závazků České republiky, jiných, než které plynou z institutu mezinárodní ochrany, pokud by takové vyplynulo u konkrétního cizince, je možné využít institutů zákona o pobytu cizinců. Pokud nebude možné využít jiné instituty zákona o pobytu cizinců, udělí ministerstvo vnitra cizinci vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území ve smyslu podmínek uvedených v předchozím odstavci.

K bodům 28, 33 a 52 (část) - § 15 odst. 3, § 17 odst. 1 písm. j) a § 28 odst. 9

Úpravy v ustanoveních § 15 odst. 3, § 17 odst. 1 a vložení nového odstavce 8 reagují na judikaturu Soudního dvora EU. Konkrétně se jedná o rozsudek Soudního dvora (velkého senátu ze dne 14. května 2019 ve spojených věcech C-391/16, C-77/17 a C-78/17. Podstatou uvedeného rozsudku je výklad ustanovení čl. 14 odst. 4 až 6 kvalifikační směrnice³⁴. V rozsudku Soudní dvůr jednoznačně uvádí, že výše uvedená ustanovení kvalifikační směrnice nejsou v rozporu ani s čl. 78 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, který stanoví povinnost mít unijní azylovou politiku souladnou s Úmluvou o právním postavení uprchlíků ani s článkem 18 Listiny základních práv Evropské unie, který upravuje právo na azyl. Dochází tak k doplnění již proběhlé transpozice kvalifikační směrnice a doplňuje se stávající provedení tzv. vylučující klauzule v § 15 odst. 3, kde se doplňují dva nové důvody pro vyloučení z možnosti udělit azyl a to i v případě, pokud by dotčená osoba na udělení azylu měla nárok. Konkrétně jde o situace podezření, že dotčený cizinec může být nebezpečný pro stát, kde se nachází (tedy v České republice) nebo byl odsouzen v trestním řízení. Dále dochází v § 17 odst. 1 k precizaci použité formulace tak, aby lépe odpovídala kvalifikační směrnici. Nové ustanovení § 28 odst. 9 pak transponuje odstavec 6 čl. 14 kvalifikační směrnice, který přiznává osobám, které nejsou

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění)

hodny udělení azylu, či jim byl azyl odňat (a to z důvodů uvedených v § 15 odst. 3 písm. c) a d) a v § 17 odst. 1 písm. i) a j) určitá základní práva. Těmto osobám bude na žádost vydáno potvrzení o strpění na území České republiky, které bude vydáváno podle potřeby a s platností na dobu nejdéle jednoho roku s možností opakovaného prodlužování, pokud to bude nutné.

K bodu 29 - § 15a odst. 1 písm. d)

Jde o zpřesnění již v minulosti provedené transpozice kvalifikační směrnice, a to článku 17 odst. 1 písm. d). V dosavadní úpravě totiž je nepřesně zakotvena možnost vyloučení osoby z udělení tzv. doplňkové ochrany z důvodu bezpečnostního rizika pro společnost státu, ve kterém se žadatel o udělení mezinárodní ochrany nachází.

K bodům 30, 31 a 57 – k § 16 odst. 1 písm. d), § 16 odst. 3 a část § 32 odst. 2

Je vhodné případy bi (– a více) politů upravit v samostatném odstavci bez vazby na podmínky stanovené pro použití zjevné nedůvodnosti v návěti odstavce 1. Nebude tak nutné vycházet ze současného návěti odstavce 1, které je pro kumulaci s důvodem další státní občanství, nevhodné. Možnost žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnout jako zjevně nedůvodnou se proto zakotvuje samostatně do odstavce 3. V § 32 odst. 2 je provedena legislativně technická změna související s přesunem a posunutím číslování.

K bodům 34 a 35 - § 17a odst. 1 písm. d) a § 17a odst. 2

Navrhuje se v § 17a odst. 2 nahradit slovo „důvodů“ slovem „okolností“, a sice za účelem sjednocení názvosloví se zbytkem tohoto odstavce, § 17a odst. 1 a dalšími ustanoveními zákona o azylu. V neposlední řadě jde o zpřesnění transpozice kvalifikační směrnice. Kvalifikační směrnice totiž ukládá státům, aby přihlédly k povaze okolností, které se v individuální situaci u poživatele doplňkové ochrany změnily pouze u situací podle odstavce 1 písmeno a). Jde o situace, kdy se důvody pro udělení doplňkové ochrany změnily do té míry, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. Takový požadavek unijního práva neplatí u dalších situací relevantních pro odnětí doplňkové ochrany (osoba měla být vyloučena z udělení doplňkové ochrany, dopustila se zvláště závažného trestného činu nebo nesprávné uvedení či opomenutí určitých skutečností, včetně užití padělaných dokumentů). Zpřesnění již proběhlé transpozice kvalifikační směrnice je činěno i v ustanovení § 17a odst. 1 písm. d).

K bodu 36 - § 18 písm. b)

Navrhovaná úprava míří zejména na situace, kdy stát původu azylanta nebo osoby poživající doplňkové ochrany vstoupí do Evropské unie. Tím se azylant či osoba poživající doplňkové ochrany stává rovněž občanem Evropské unie a zachovat ochranu tedy již není třeba. Zánik mezinárodní ochrany však neznamená, že by osoba nemohla o udělení mezinárodní ochrany požádat, pokud by se cítila ohrožena. Navrhovaná úprava se tak nijak nedotýká aplikovatelnosti Protokolu č. 24 ke Smlouvě o fungování Evropské unie o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie.

K bodu 37 - § 23 odst. 1

Zavádí se povinnost pro ministerstvo vnitra vyhovět žádosti účastníka řízení a nahrát audiozáznam pohovoru, který je veden k podané žádosti o mezinárodní ochranu. Ministerstvo vnitra může také v případě potřeby nahrání zvukového záznamu pohovoru iniciovat samo. Nosič s nahrávkou pak bude součástí správního spisu.

K bodu 38 - § 23 odst. 2

Pokud podá žádost o mezinárodní ochranu občan Evropské unie, jde o situaci, kdy je žádost o mezinárodní ochranu zpravidla nepřipustná podle § 10a. Vzhledem k uvedenému není nutné dále zjišťovat další informace o žádosti, povinný pohovor se tedy v naprosté většině případů jeví jako nadbytečný administrativně – byrokratický krok. Je tedy navrhováno upustit od povinnosti vést pohovor v rámci řízení o mezinárodní ochraně s občanem Evropské unie. Zákon o azylu nicméně i v této situaci umožňuje v případě potřeby pohovor s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany – občanem Evropské unie provést.

K bodu 39 - § 23 odst. 5

Doplňuje se provedení transpozice procedurální směrnice (článek 15 odst. 3 písm. c) a d)), rovněž se reaguje na potřeby praxe. Stále bude platit možnost požádat si, aby pohovor byl veden a popřípadě i tlumočen osobou stejného pohlaví. Nicméně se doplňuje možnost takové žádosti nevyhovět, pokud bude mít ministerstvo důvod se domnívat, že žádost je vedena důvody, které nesouvisí s předchozími potížemi žadatele o udělení mezinárodní ochrany, typicky půjde o oběti sexuálního násilí, ale že jde o účelovou žádost, která je podávána s cílem ztížit vedení azylového řízení.

K bodu 40 - § 23d

Jako doplnění ke stávající úpravě v § 33a zákona o azylu a v zákoně o pobytu cizinců, kde je upravena možnost provádět úkony správního řízení formou videokonferenčních hovorů, je navrhováno zakotvit rovněž možnost využít videokonferenčního zařízení i pro řízení ve věci mezinárodní ochrany vedené v prvním stupni ministerstvem vnitra. Vzhledem k nutnosti mít pro úkony vedené v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany tlumočníka, navrhuje se rovněž pro zajištění efektivnějšího správního řízení zakotvit možnost použití zařízení pro přenos zvuku.

Tato technická zařízení budou moci být použita pro všechna řízení vedená podle zákona o azylu, typicky půjde o řízení o udělení mezinárodní ochrany, ale může jít i o řízení o předání do odpovědného členského státu, nebo řízení o odnětí mezinárodní ochrany a podobně.

K bodu 41 - § 25 písm. d)

V zákoně dosud chybí jasný procesní postup pro případy, kdy cizinec podá žádost o udělení mezinárodní ochrany jinde než v přijímacím středisku, ale nesplní povinnost se v dané lhůtě do přijímacího střediska dostavit. V těchto případech tak bude řízení zastaveno. Půjde o typické situace (i když ne jediné), kdy povinnost dostavit se azylového zařízení určeného ministerstvem je dána v § 3c.

K bodům 42 a 61 - § 25 písm. g), § 33 písm. d)

Jde o podobnou změnu jako v § 18 v případě osob, které mají status mezinárodní ochrany již udělen. V tomto ustanovení je řešena situace, kdy žadatel o udělení mezinárodní ochrany v době řízení o mezinárodní ochraně včetně případného soudního řízení o žalobě resp. o kasační stížnosti získá občanství nejen České republiky, ale i jiného státu Evropské unie, resp. Unie jako celku.

K bodu 48 - § 27 odst. 1

Navrhuje se zkrátit lhůtu pro rozhodnutí ministerstva vnitra po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a vrácení k novému projednání, a to z 6 na 3 měsíce. Návrhem je reagováno na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) C-585/16 Alheto, kde Soud mimo jiné uvedl, že je třeba přijmout rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany v přiměřené době (Soud dobu, kterou považuje za přiměřenou, nekonkretizoval) po rozhodnutí příslušného soudu o opravném prostředku proti prvnímu rozhodnutí správního orgánu o mezinárodní ochraně.

Nově se lhůta pro další rozhodnutí ministerstva vnitra bude počítat od vrácení správního spisu soudem, neboť soudy ne vždy vrací spis neprodleně.

Navrhuje se použít stejného principu postupného zalhůtování správního orgánu, jako tomu je u rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany v prvním správním řízení. Navrhuje se tedy stanovit, že ministerstvo rozhodne bez zbytečného odkladu nejpozději však do 3 měsíců od vrácení spisu soudem. Lhůtu lze prodloužit až o další tři měsíce, pokud půjde o složité případy jak věcně, tak právně. Ve výjimečných případech bude možné tyto lhůty prodloužit až o další tři měsíce. Maximální lhůta tedy bude u těch nejsložitějších případů 9 měsíců.

Předkladatel upozorňuje na nutnost mnohdy složitého doplnění dokazování, které velmi často požadují příslušné správní soudy. Často bývá nutné obstarat a následně hlavně nechat přeložit další dokumenty (mnohdy jde o dokumenty značně rozsáhlé) či provést doplňující pohovor, který je nutné vést za přítomnosti tlumočníka. Soudy často požadují „dozjištění“ velmi specifických skutečností, kdy je nutné se obrátit se žádostí o součinnost na příslušný zastupitelský úřad ČR v zahraničí.

K bodu 49 - § 27 odst. 2

Jde pouze o legislativně technickou změnu, která souvisí s rozsáhlejšími změnami navrhovanými v odstavci 1.

K bodu 51 - § 28 odst. 1

Jde o úpravu odkazu v návaznosti navazující na zrušení § 14.

K bodu 52 (část) - § 28 odst. 8

Dochází ke zpřesnění transpozice kvalifikační směrnice do národního práva. Provádí se konkrétně čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, který stanoví, že pronásledování nebo hrozba vážné újmy u konkrétního žadatele o udělení mezinárodní ochrany v minulosti je zásadním vodítkem pro předpoklad, že obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy může být opodstatněná i pro futuro.

K bodu 53 – nadpis nad § 29

Legislativně technická změna. Zrušen nadpis uvozující ustanovení o rozkladu, která již byla v minulosti zrušena.

K bodu 54 – k § 29

Zpřesňuje se provedení tzv. kvalifikační směrnice 2011/95/EU do národního práva. Do zákona se explicitně stanovují hlediska, která musí být zejména posouzena v konkrétním případě, kdy je posuzována žádost o udělení mezinárodní ochrany. Kvalifikační směrnice tato hlediska demonstrativně vyjmenovává u všech relevantních důvodů pronásledování podle této směrnice. Nutno zdůraznit, že se jedná o demonstrativní výčty a nelze vyloučit, že v konkrétním případě bude status azylanta přiznán i osobě, u které bude zjištěno, že jí hrozí riziko pronásledování i z jiných důvodů, které jsou vyjmenovány v tomto novém ustanovení a která vlastně rozvádějí „základní důvody pronásledování“ dané již Úmluvou o právním postavení uprchlíků. Nutno dodat, že pojem sexuální orientace musí být pro účely řízení o mezinárodní ochraně vykládán v takovém smyslu, aby v sobě zahrnoval pouze taková jednání, která nejsou postižitelná trestním právem České republiky.

K bodu 55 – k § 31

Díky změně § 32 odst. 1 (vizte níže) bude znát zákon o azylu několik rozdílných lhůt pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva vnitra. Z důvodu zvýšení právní jistoty účastníků řízení ministerstvo vnitra ve svém rozhodnutí poučí účastníka o možnosti podání žaloby a lhůtě k podání žaloby. Tato nově zaváděná povinnost již odpovídá současné praxi ministerstva vnitra.

Inspirací byla úprava poučování o možnosti podat opravný prostředek uvedená ve správním řádu. Obdobně jako v § 83 odst. 2 správního řádu je pamatováno na situace, kdy ministerstvo vnitra toto poučení v rozhodnutí neuvede, nebo kdy účastníka poučí nesprávně. V takovém

případě bude mít účastník na podání žaloby lhůtu 2 měsíců, která odpovídá obecné úpravě podle soudního řádu správního – vizte § 32 odst. 1 písm. c).

K bodu 56 - § 32 odst. 1

Jako reakce na konzultace s odbornou veřejností se navrhuje prodloužení lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutím ve věci udělení, či neudělení mezinárodní ochrany na 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí ministerstva vnitra.

Lhůta 15 dnů zůstává v těch situacích, kdy jde buď o žalobu proti rozhodnutí ve zrychleném řízení (zpravidla méně obtížný případ), nebo žalobu proti procesnímu rozhodnutí (např. zastavení řízení, protože žadatel uprchl), anebo zkrácení lhůty vyžaduje osobní situace žadatele (je zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců nebo souběžně probíhá řízení o extradici). Z důvodu přehlednosti jsou situace, kdy je nutné podat žalobu proti rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany do 15 dnů, vymezeny v písmenu a) taxativně.

Jak již bylo uvedeno v odůvodnění § 31, bude v případě chybějícího nebo chybného poučení o možnosti podat žalobu účastník řízení oprávněn podat žalobu ve lhůtě 2 měsíců, která odpovídá obecné lhůtě podle soudního řádu správního.

K bodu 57 (část) - § 32 odst. 2 věta druhá

Upravuje se pravidlo pro podání žádosti o přiznání odkladného účinku žaloby, pokud jej neměla ze zákona. Nově bude možno požádat o přiznání odkladného účinku žaloby ve lhůtě pro její podání.

K bodu 58 - § 32 odst. 3 (část)

Není únosné, aby se někteří žalobci (žadatelé o udělení mezinárodní ochrany) stěhovali do místa, kde by, dle jejich názoru, bylo vhodnější podat žalobu proti rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany, proto se rozhodný okamžik pro určení místní příslušnosti soudu mění na den vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany.

K bodům 58 (část), 60 (část) a 126 - § 32 odst. 3 (část), § 32 odst. 7 (část) a § 73 odst. 6

Vzhledem k tomu, že v posledních letech dramaticky roste počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany a rovněž dramaticky vzrostl počet zastavených řízení z důvodu útěku po propuštění z letiště (viz také obecná část této důvodové zprávy), je třeba nastavit efektivnější pravidla pro azylové řízení u osob, které žádost podaly na letišti a pobývají v přijímacím středisku na letišti. Snahou je maximálně zrychlit azylové řízení a zjednodušit soudní přezkum zejména s cílem zvýšit počet návratů po ukončení azylového řízení přímo z přijímacího střediska na letišti. Zákon se tak vrací k modelu, který platil před rokem 2010, kdy pro žádosti podané na letišti byl místně příslušný Krajský soud v Praze. Dalším důvodem pro navrhovanou změnu místní příslušnosti je snaha odbřemenit Městský soud v Praze. Rovněž za účelem zrychlení a z důvodu koncentrace na jeden soud se odstraňuje možnost

podat v těchto případech kasační stížnost, resp. v případech, kdy bude cizinec v době běhu lhůty pro podání kasační stížnosti stále umístěn v přijímacím středisku tranzitního prostoru na základě rozhodnutí o nepovolení vstupu na území.

K bodu 59 - § 32 odst. 5

Z aplikační praxe vyplynula nutnost zpřesnit ustanovení týkající se pravidel pro podání kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany. Nově je tedy explicitněji stanoveno, že automatický odkladný účinek má ta kasační stížnost, která je podána proti rozhodnutí soudu o žalobě, která měla také automatický odkladný účinek ze zákona, tedy podle odstavce 2. Dále je nutné upravit pravidlo, jako je u podání žaloby i pro kasační stížnosti. Návrh na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, pokud jej nemá automaticky ze zákona, je možné podat pouze ve lhůtě pro podání kasační stížností.

K bodu 60 (část) - § 32 odst. 7 (část)

Je navrhováno vyloučení možnosti podat kasační stížnost v určitých striktně vymezených, méně problematických situacích, pokud jde o řízení o mezinárodní ochraně. Nový odstavec 7 tyto situace taxativně vyjmenovává. Konkrétně se navrhuje vyloučit možnost podat kasační stížnost v případech další opakované žádosti (tedy třetí a další žádosti o mezinárodní ochranu) a v případech, kdy žadatel vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany výslovně zpět. Dále pak v situacích podání žádosti o mezinárodní ochranu na letišti (k této situaci viz výše).

Hlavním cílem předmětného návrhu je zrychlit řízení o mezinárodní ochraně v případech, kdy je eminentní zájem na co nejrychlejším právním uvolněním cizince pro návrat. Délky soudních řízení jsou v těchto případech značné (podrobněji viz RIA či obecná část této důvodové zprávy). V této souvislosti je třeba upozornit na to, že návrh je souladný i tak s unijním právem, které předpokládá jeden přezkumný stupeň.

K bodu 60 (část) - § 32 odst. 8 (ex nunc)

Pro přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany je nutné dle práva Evropské unie zavést tzv. přezkum ex nunc. Jedná se o transpozici čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Kapitola V směrnice č. 2013/32/EU, v níž je zařazen čl. 46 s nadpisem *právo na účinný opravný prostředek*, upravuje řízení o opravném prostředku. Podle odstavce 3 tohoto článku, členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

Krajské soudy tak budou zohledňovat i nové skutečnosti, které jsou ohraničeny jednak momentem časovým – musí jít tedy i takové nové skutečnosti, které jsou skutečně nové – nastaly tedy až po vydání rozhodnutí prvostupňovým orgánem a správní orgán je tedy nemohl

zohlednit a dále momentem kvalitativním – musí jít o takové nové skutečnosti, které jsou důležité a vztahují se k důvodům pronásledování nebo hrozby vážné újmy.

Jedná se o odchylku od obecného pravidla v soudním řádu správním.

V této souvislosti je vhodné poukázat na náleznost Ústavního soudu sp. zn. ÚS III. ÚS 3997/19 ze dne 19. května 2020, kde se Ústavní soud zabýval novotami v řízení před Nejvyšším správním soudem. Právní věta uvádí: „Z práva na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) ve spojení s povahou práva nebýt mučen či podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu (čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) vyplývá požadavek na prolomení důsledků koncentračního mechanismu zakotveného v § 109 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (bránícího tomu, aby do řízení o kasační stížnosti byly vnášeny tzv. skutkové novoty), vznesli-li účastníci v řízení o kasační stížnosti určitou a závažnými okolnostmi podloženou námitku porušení práva nebýt mučen či podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu, přičemž skutečnosti, na nichž zakládá danou námitku, nemohl uplatnit dříve než v kasační stížnosti, ochrana před namítaným porušením daného základního práva nemůže být účinně poskytnuta v jiném řízení a námitkou se účastníci brání proti důsledku, který by nebylo možno jednoduše odstranit poté, co by k němu došlo.“

Konstruovat však explicitně průlom do ex tunc přezkumu nepovažuje Ministerstvo spravedlnosti za nutné, a to z několika důvodů. Zaprvé, Ústavní soud již připustil, že za určitých výjimečných podmínek se nemusí Nejvyšší správní soud řídit § 109 odst. 5 soudního řádu správního. Zadruhé, k naplnění požadavků unijní úpravy postačí přijetí ex nunc přezkumu pouze v řízení před soudem prvního stupně. Zatřetí, řízení před Nejvyšším správním soudem není na ex nunc přezkum uzpůsobeno (ex nunc přezkum vyžaduje například extenzivní požadavky na dokazování, provádějí jednání apod.). Začtvrté, plošné připuštění ex nunc přezkumu by mohlo vést ke zneužívání ze strany stěžovatelů i tam, kde to není pro výjimečnost tohoto institutu nutné. V případech extrémní nespravedlnosti srovnatelné se situací, kterou řešil Ústavní soud, postačí ústavně-konformní výklad zákonné úpravy ze strany Nejvyššího správního soudu, zde zejména § 109 odst. 5 soudního řádu správního (aplikuje se norma vyšší právní síly, tj. Listina základních práv a svobod či mezinárodní smlouva).

K bodu 62 a 63 - § 33a odst. 1 a 4

Navrhuje se formulační úprava textu, a sice nahradit text „technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku“ za text „videokonferenčního zařízení“. Termín „videokonferenční zařízení“ se v textu zákona zavádí jako legislativní zkratka nyní v novém ustanovení § 23d. Jde tedy pouze o legislativně-technickou úpravu.

Změnou odstavce 4 pak dochází k vypuštění věty, jejíž text je zavádějící. Rozhodování o námitce týkající se „nekvalitního“ přenosu při využívání videokonferenčních zařízení by nemělo být formálním rozhodováním. Jde spíše o konstatování faktického stavu, které vede k ukončení provádění úkonu touto formou, nikoli o rozhodování o (procesních) právech účastníků.

K bodu 64 - § 41 odst. 2

Důvodem této změny je zjednodušení textu zákona, protože obě dvě vypouštěné situace jsou plně nahraditelné nově vkládaným textem. Toto nové navrhované znění přispěje k lepšímu porozumění textu a jeho stručnosti.

K bodu 65 - § 41 odst. 3

Podle obecného pravidla uvedeného v odstavci 1 je cizinec povinen odevzdat cestovní doklad, je-li jeho držitelem. Ministerstvo doklad buď odevzdá cizinci zpět, pokud bylo pravomocně rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany, nebo v případě udělení mezinárodní ochrany doklad dále uschovává. Pokud dojde k odnětí nebo zániku mezinárodní ochrany, cestovní doklad se předá zpět cizinci. Navrhovaná změna nijak nenarušuje výše popsané obecné pravidlo, nicméně reaguje na potřeby praxe a upravuje, že pokud je realizován dobrovolný návrat podle § 54, je ministerstvo oprávněno cizinci cestovní doklad předat i před pravomocným ukončením řízení o mezinárodní ochraně. Dále se explicitně upravuje, že cestovní doklad se předává cizinci nebo policii (podle použitého způsobu transferu do odpovědného členského státu) až v den jeho přemístění podle dublinského nařízení.

K bodu 66 - § 42 odst. 3

Cílem změny navrhované v tomto odstavci je nově stanovit povinnost k podílení se na úhradě nákladů na stravu a ubytování pouze v pobytovém středisku. Nově by se tedy tato povinnost již nevztahovala na osoby v přijímacím středisku. Zatímco přijímací středisko žadatel o mezinárodní ochranu v zásadě nesmí opustit (viz § 46 odst. 1), u pobytového střediska tato povinnost neexistuje. Žadatel o mezinárodní ochranu si tedy může zvolit, zda využije bydlení a související služby v pobytovém středisku, či si zvolí ubytování na své náklady v soukromí. Jeví se tedy jako žádoucí, aby se osoba v pobytovém středisku, kde setrvává dobrovolně (na rozdíl od přijímacího střediska), podílela na úhradě nákladů na stravu a ubytování. Povinnost podílet se na úhradě nákladů za pobyt v přijímacím středisku se tedy zrušuje, a to právě vzhledem k povinnosti v něm setrvat do doby než jsou ukončeny vstupní přijímací procedury podle § 46 odst. 1. Povinnost podílet se na úhradě nákladů spojených s pobytem v přijímacím středisku se rovněž nebude vztahovat na cizince, který bude v přijímacím středisku zajištěn na základě rozhodnutí ministerstva vnitra.

K bodu 67 - § 42 odst. 6 a § 93 odst. 8

V tomto odstavci se navrhuje pouze legislativně technická změna, a sice nahrazení odkazu v poslední větě z § 93 odst. 3 písm. i) na odkaz § 93 odst. 3 písm. j). Přestupku dle § 93 odst. 3 písm. j) se žadatel o mezinárodní ochranu dopustí, pokud nesplní některou z povinností dle § 48. Snížení finančního příspěvku dle § 42 odst. 6 tedy není možné, pokud již byla uložena pokuta za totožné jednání vykazující znaky přestupku dle § 93 odst. 3 písm. j), tj. pokud osoba porušila některou z povinností dle § 48.

K bodu 68 - § 42 odst. 7

Česká republika je v souladu s mezinárodním a unijním právem, které je promítnuto v odstavcích 1a 2, povinna žadateli o udělení mezinárodní ochrany poskytnout mimo jiné i služby psychologické, sociální a jiné, a to vždy v souladu s individuálními potřebami každého jednotlivého žadatele o mezinárodní ochranu. Ve specifických případech (např. žadatel je těžce zdravotně postižen) není provozovatel azylového zařízení s ohledem na charakter azylových zařízení schopen zajistit poskytování služeb v tomto zařízení. Už dnes je tedy možné některé specifické služby poskytnout mimo azylová zařízení (typicky v zařízeních sociálních služeb). Vzhledem k tomu, že zařízení, která by popsané specifické služby mohla poskytnout, musí mít jistotu, pokud jde o příslušné kapacity a nelze od nich spravedlivě požadovat, aby byly schopny umístit žadatele, který příslušné služby potřebuje, ihned, resp. v rámci několika dní, navrhuje se, aby provozovatel měl možnost uzavřít s příslušným poskytovatelem služeb takovou smlouvu, která by jej opravňovala mít rezervováno několik málo míst, která budou připravena pro přijetí žadatele s potřebami, které nelze uspokojit v azylovém zařízení. Návrh nepřinese žádné nové náklady ze státního rozpočtu, případné navýšení nákladů v tomto ohledu, by kryl provozovatel (Správa uprchlických zařízení) ze svého rozpočtu.

K bodu 69 - § 42a odst. 3

Ze zkušeností provozovatele azylových zařízení v České republice jednoznačně vyplynula potřeba upravit a rozšířit systém, který nabízí žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, kteří jsou ubytováni v přijímacím nebo pobytovém středisku, možnosti efektivně naložit s volným časem, kteří žadatelé ubytovaní v azylových zařízeních mají, a to i vzhledem k tomu, že není možné v prvních šesti měsících po poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky pracovat.

Navrhuje se tedy rozšířit možnost vykonávat činnosti, které slouží zejména k zajištění lepšího soužití jak v rámci azylového zařízení, tak v rámci soužití azylového zařízení s okolím, zejména s obcí, kde se azylové zařízení nachází.

Navrhuje se tedy rozšířit celkovou měsíční dotaci z dnešních 12 hodin na celkových 30 hodin měsíčně, kdy by žadatel o udělení mezinárodní ochrany mohl na základě zadání vedoucího azylového zařízení takové činnosti vykonávat. V těchto situacích by byl vedoucí azylového zařízení oprávněn žadateli o udělení mezinárodní ochrany poskytnout zvýšené kapesné, a to ve výši, kterou by stanovila vyhláška č. 376/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V tomto ohledu se rovněž navrhuje upravit příslušné zákonné zmocňovací ustanovení v odstavci 4 (viz dále).

Pro nedostatek flexibility a problémy s vypočítáváním částky zvýšeného kapesného se zrušuje věta poslední v tomto odstavci, která udává maximální částku pro zvýšené kapesné. Nově bude vyhláška obsahovat přesnou částku zvýšeného kapesného za jednu hodinu. Není přitom relevantní, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany dostává kapesné v základní výši.

Možnost získat zvýšené kapesné je otevřena pro všechny žadatele o mezinárodní ochranu ubytované v azylových zařízeních. Částka základního kapesného je vyplácena buď přímo dle denní sazby dané vyhláškou č. 376/2005 Sb., anebo je kapesné součástí finančního

příspěvku, který je vyplácen za předpokladu, že se v azylových zařízeních neposkytuje strava (viz § 42 odst. 4 zákona o azylu). Předpokládá se, že zvýšené náklady na poskytování zvýšeného kapesného budou pokryty z větší části z finančních prostředků, které budou ušetřeny zrušením finančního příspěvku podle § 43 (viz dále).

Dále je nutné stanovit, že obdržené zvýšené kapesné se nezapočítává do finančních prostředků podle § 42 odst. 3, a to z důvodu zavedení větší motivovanosti podobné aktivity v azylových zařízeních vykonávat.

K bodu 70 - § 42a odst. 4

Upravuje se zmocňovací ustanovení pro vydání vyhlášky, která bude nově obsahovat fixní částky kapesného za kalendářní den a zvýšeného kapesného za jednu hodinu. Rovněž se zrušuje odlišení vyplácené denní částky kapesného pro dospělého a nezletilé dítě. Odstraňuje se tak zvýšená administrativní zátěž.

K bodu 71 - § 43

Navrhuje se zrušení možnosti žádat o finanční příspěvek u žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, kteří jsou hlášeni k pobytu mimo azylové zařízení (na tzv. „privátě“). Dle dostupných informací je vyplácení těchto příspěvků spojeno s vysokou administrativní zátěží správního orgánu, a to bez adekvátní přidané hodnoty. Podle dostupných informací byl tento příspěvek v roce 2018 vyplacen zhruba 86 osobám.

Je třeba zdůraznit, že zrušením tohoto příspěvku nebudou nijak sníženy standardy, které je Česká republika povinna žadatelům o udělení mezinárodní ochrany poskytnout.

Pokud žadatel o mezinárodní ochranu nemá dostatečné finanční prostředky, aby si hradil náklady spojené s pobytem na území České republiky sám, tak je oprávněn čerpat všechny výhody spojené s ubytováním v azylovém zařízení.

Odstavec 1 stanoví pravidlo, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen hradit si náklady spojené s pobytem na území z vlastních prostředků. Jak je již uvedeno výše, není nijak dotčena možnost ubytování v azylovém zařízení a s tím spojené standardy.

Odstavec 2 pak konstruuje domněnku, kdy se rozvádí dvě odlišné situace, kdy žadatel má dostatečné finanční prostředky. Jde o situaci, kdy žadatel není hlášen v azylovém zařízení k pobytu vůbec a též situaci, kdy žadatel opustil azylové zařízení na dobu delší než 24 hodin na tzv. propustku. Ve všech těchto situacích jsou osoby stále žadateli o udělení mezinárodní ochrany, a tedy mají nárok na konkrétní přijímací podmínky souladné s přijímací směrnicí. Nicméně i tato směrnice předpokládá, že členské státy jsou oprávněny poskytovat přijímací podmínky v různých formách (peníze, konkrétní služby nebo například poukázky).

K bodu 72 - § 45 odst. 3

V současnosti může provést prohlídku Policie ČR pouze na žádost Ministerstva vnitra. Dochází tak k časovému prodloužení, než je ze strany Ministerstva vnitra doručena příslušná žádost. Policie ČR se tak potýká se situacemi, kdy cizinec může mezi tím svůj doklad či věc rozhodnou pro řízení o mezinárodní ochraně předat druhému cizinci, který ho doprovází. Praxe také řeší případy, kdy cizinec doklad poškodil nebo zničil. Proto se zavádí možnost, aby Policie mohla provést prohlídku i na základě vlastního důvodného podezření a nebyla limitována žádostí Ministerstva vnitra.

K bodům 73 a 74 - § 46a odst. 4, 5 a 8 a k § 73 odst. 3, 4 a 7

Prodlužuje se lhůta pro rozhodnutí o zajištění a nepovolení vstupu na území a předání žaloby (je-li podána prostřednictvím ministerstva vnitra), vyjádření k žalobě a předání správního spisu v případě žaloby proti rozhodnutí ministerstva o zajištění, prodloužení trvání doby zajištění a typově stejných žalob proti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území. Obzvláště v případech, kdy je řízení o mezinárodní ochraně zahájeno nebo žaloba podána například v pátek nebo pracovní den před dny pracovního klidu, je velmi náročné lhůtu 5 dnů dodržet. Po této změně volá praxe již řadu let. Změna je reflektována též v zákoně o pobytu cizinců.

Dále dochází k prodloužení maximální doby zajištění ze 120 na 180 dní, a to v reakci na časté případy zneužívání azylového řízení ze zařízení pro zajištění cizinců díky – i přes zalhůtování – nevyhovující délce celkového azylového řízení a následnému propuštění cizince na území. Jinou variantou by bylo razantní zkrácení lhůt pro všechny instance, což v současném systémovém nastavení není zatím možné.

K bodům 75 a 127 - § 46a odst. 10 a k § 73 odst. 9

Podobně jako v zákoně o pobytu cizinců na území České republiky se navrhuje připodobnit zákonnou možnost požádat o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců, přijímacího střediska, kde je vykonáváno rozhodnutí o zajištění podle zákona o azylu nebo o povolení vstupu na území, bylo-li rozhodnuto o nepovolení vstupu na území, úpravě platné pro institut vazby. Navrhuje se oproti stávající úpravě flexibilnější řešení, kdy bude žadatel o mezinárodní ochranu oprávněn kdykoliv (tedy v souladu s požadavky mezinárodně právních závazků, kterými je Česká republika vázána) požádat o propuštění, resp. o povolení vstupu na území. Pokud žadatel bude uvádět stále stejné důvody, které, podle jeho názoru, by měly vést k jeho propuštění, resp. povolení vstupu na území, bude moci takovou žádost podat znovu až po třiceti dnech.

Správnímu orgánu zůstává povinnost zkoumat důvody pro trvání zajištění z vlastní iniciativy. Rovněž není nijak dotčena ani úprava přezkumu rozhodnutí o zajištění, resp. o nepovolení vstupu na území ze strany správních soudů.

K bodu 76 (část) - § 46a odst. 15

Nový odstavec 15 míří na situace, kdy je žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn ministerstvem vnitra z důvodu vážného nebezpečí útěku a za účelem jeho předání podle dublinského nařízení do jiného členského státu. V hraničních situacích, kdy není jasné, zda cizinec podal žalobu proti rozhodnutí o přemístění do příslušného členského státu, by nově nedocházelo k přezajištění pouze z důvodu změny právního postavení cizince (z žadatele o mezinárodní ochranu, který je v působnosti zákona o azylu, do postavení cizince, který je v postavení cizince dle zákona o pobytu cizinců). Osoba by tak i nadále byla považována za žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to pouze po dobu, kterou pro provedení transferu stanovuje přímo (bez možnosti transpozice) dublinské nařízení v čl. 28 – tato lhůta činí 6 týdnů od okamžiku, kdy je osoba „právně volná pro uskutečnění transferu“. Nijak tím nejsou dotčeny záruky plynoucí pro cizince jak z národního práva, tak z unijního práva, resp. mezinárodního práva, jde pouze o změnu orgánu kompetentního k vydání rozhodnutí o zajištění, resp. o prodloužení doby trvání zajištění.

K bodům 76 (část) a 128 - § 46a odst. 16 a k § 73 odst. 12

V hraničních situacích, kdy není jasné, zda cizinec podal žalobu proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, je vhodné presumovat, že osoba je stále v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Bylo by tomu tak do doby, než bude zjištěno, zda osoba skutečně žalobu podala nebo ne. Tato doba je nicméně pevně omezena, poté již musí být zvolen právní režim odpovídající právnímu postavení dané osoby.

K čl. I bodům 77, 79 a 99 a k čl. III bodu 77 - § 52 písm. f), § 53b písm. e) a § 59 odst. 3 písm. h) a § 113 odst. 7 zákona o pobytu cizinců

Vzhledem k tomu, že povolení k trvalému pobytu podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany nezaniká, je nutno uložit osobám požívajícím mezinárodní ochrany povinnost odevzdat jak průkaz o povolení k trvalému pobytu, tak dosavadní cestovní doklad. Tyto osoby se budou nacházet ve stejném postavení jako osoby, které před udělením mezinárodní ochrany trvalý pobyt neměly, tzn., bude jim vydán průkaz o povolení k pobytu osoby požívající mezinárodní ochrany s tím, že se konstituuje nové ustanovení, které upraví povinnost uvádět v průkazu o povolení k pobytu i tu skutečnost, že je osoba požívající mezinárodní ochrany zároveň osobou, která má platné povolení k trvalému pobytu podle zákona o pobytu cizinců.

K bodu 78 - § 53a odst. 4

Zrušuje se povinnost požádat o prodloužení doplňkové ochrany nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je doplňková ochrana udělena. Z analýzy praxe vyplynulo, že toto rozpětí, kdy lze o prodloužení doplňkové ochrany požádat, nemá žádnou přidanou hodnotu, protože toto řízení je zřídka kdy během těchto 30 dní dokončeno. Pokud je žádost o prodloužení doplňkové ochrany podána v době, kdy je doplňková ochrana stále platná a ministerstvo vnitra rozhodne o jejím prodloužení, tak doba, o kterou se doplňková ochrana prodlouží, bude bezprostředně navazovat na dobu, po kterou byla doplňková ochrana udělena

v původním řízení. Pokud by byla žádost o prodloužení doplňkové ochrany podána v době, kdy původně udělená doplňková ochrana zanikla z důvodu uplynutí doby, takové řízení o žádosti by bylo zastaveno v souladu s ustanovením § 66 správního řádu.

Dále se specifikuje, že není nutné provádět pohovor, bude-li vydáno kladné rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany. Přejímá se pravidlo z § 23 odst. 2, tedy že pohovor se neprovádí, není-li jeho provedení nezbytné ke zjištění skutečného stavu věci.

Důvodem dalšího navrhovaného doplnění je zakotvit analogické použití podkladů pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 23c i pro řízení o prodloužení doplňkové ochrany. Rovněž se navrhuje explicitně stanovit, že i řízení o prodloužení doplňkové ochrany, které je řízením ve věci mezinárodní ochrany, lze zastavit z důvodů dle § 25. Cílem popsaných změn je konkretizovat a propojit řízení o prodloužení doplňkové ochrany s instituty známými z řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

K bodu 80 - § 53c

Vypouští se tzv. fikce trvalého pobytu u osob požívajících doplňkové ochrany pro účely poskytování zdravotních služeb. Nově budou osoby požívající doplňkové ochrany zdravotně pojištěny na základě výslovného uvedení v osobním rozsahu pojištěnců podle zákona o veřejném zdravotním pojištění.

K bodu 81 - § 53f odst. 2

Legislativně technický důsledek změny § 59 odst. 3.

K bodu 82 – nadpis dílu 5 v hlavě VII

Po provedení změn v § 54 by nadpis již neodpovídal příslušné úpravě. Geografický rozsah povinnosti vycestovat se netýká pouze území České republiky, pro které zákon používá legislativní zkratku „území“.

K bodům 83 a 84 - § 54

Legislativně technický důsledek změny v § 124b zákona o pobytu cizinců, kde změna reaguje na výsledky schengenských evaluací a zjištěné nepřesnosti ve stanovení geografického rozsahu povinnosti cizince vycestovat.

K bodům 85 až 91 - § 54a

Navrhované změny v ustanovení, které upravuje podmínky, za kterých ministerstvo vnitra je oprávněno nést náklady spojené s dobrovolným návratem cizince, který spadá do působnosti zákona o azylu, směřují k větší flexibilitě pro ministerstvo i samotné cizince, aby byl zajištěn

dostatečný zákonný podklad pro asistenci s dobrovolným návratem do země původu nebo do jiného třetího státu u co nejširšího spektra cizinců, kteří o dobrovolný návrat projeví zájem.

K bodu 92 - § 57 odst. 1

Důvodem změny je fakt, že v případě omezení osobní svobody žadatele (zajištění) taková osoba průkaz žadatele o mezinárodní ochranu nepotřebuje. Je tedy vhodné zákon upravit tak, aby tento průkaz byl poskytnut až před odchodem ze zařízení pro zajištění cizinců. Tato úprava je umožněna i čl. 6 odst. 2 tzv. přijímací směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, přepracované znění).

K bodu 93 - § 57 odst. 2

Navrhuje se rozšíření situací, kdy se nevydává průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany ihned po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jde tedy o rozšíření případů, kdy údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly poskytnuty před příchodem do azylového zařízení a kdy ministerstvo vydává průkaz žadatele o mezinárodní ochranu do 3 dnů od příchodu do azylového zařízení. Vzhledem k tomu, že poskytování výše zmíněných údajů v praxi často probíhá právě během hospitalizace u poskytovatele lůžkové péče a pohyb osoby je omezen z objektivních příčin, je vhodné tuto stávající praxi upravit i v textu zákona.

K bodu 94 - § 58

Navrhuje se přesunout text v odstavci 2 do odstavce 1 jako nová písmena e), f), g). Odstavec 3 se navrhuje vypustit zcela. Důvodem této navrhované změny je uvedení textu zákona do souladu se stávající praxí, jakož i zpřehlednění a větší systematičnost zákona. Nově tedy průkaz žadatele o mezinárodní ochranu, při splnění podmínek stanovených v písm. e), f), g), pozbyde platnosti ex lege. Nebude tedy nutné rozhodnutí orgánu příslušného k jeho vydání, tj. rozhodnutí ve smyslu § 8 písm. e). Tím se také stává odstavec 3 nadbytečným.

K bodu 95 – k § 59 odst. 2

Zpřesňuje se ustanovení týkající se sejmutí otisků prstů pro účely povolení k pobytu osoby požívající mezinárodní ochrany.

K bodu 96 – poznámka pod čarou č. 15

Legislativně technická reakce na skutečnost, že nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, bylo opakovaně novelizováno.

K bodům 97 a 98 - § 59 odst. 3

V odstavci 3 se navrhuje zrušit písmeno a), které uvádí, že průkaz o povolení k pobytu obsahuje i údaj o formě udělené mezinárodní ochrany (azyl nebo doplňková ochrana). Písmeno a) je nadbytečné a duplicitní k úpravě v nařízení EU, které rovněž stanoví povinnost v průkazu o povolení k pobytu uvádět také formu udělené mezinárodní ochrany.

Dále se (v souladu se změnami v zákoně o pobytu cizinců) vypouští povinnost uvádět adresu místa hlášeného pobytu na území do průkazu o povolení k pobytu u osob s udělenou doplňkovou ochranou. Vzhledem k tomu, že každou změnu v průkazu o povolení k pobytu je nutné provádět vydáním nového průkazu a zaplacením správního poplatku a praxe ukazuje, že střídání bydliště je poměrně častým jevem, tento údaj se v průkazu nadále nebude vyskytovat. Toto ustanovení však nemá žádný vliv na povinnosti osob s udělenou mezinárodní ochranou, a tedy i osob s udělenou doplňkovou ochranou, hlásit změny místa hlášeného pobytu. Tato změna se bude nově vztahovat na osoby s doplňkovou ochranou, jejichž doba povolení k pobytu na území České republiky je časově omezena a v případě prodloužení pobytu je nutné vydat doklad opravňující k pobytu nový. U osoby s uděleným azylem bude stále nutné do průkazu o povolení k pobytu zapsat místo hlášeného pobytu na území České republiky.

K bodům 100 až 103 a 107 - § 61, § 61a a § 64a

Upravuje se systematická nelogičnost v zákonné úpravě vydávání cestovních dokladů, které jsou určeny osobám s uděleným azylem a s udělenou doplňkovou ochranou. Navrhuje se, aby úprava cestovního dokladu pro osoby s udělenou doplňkovou ochranou byla přesunuta ze zákona o pobytu cizinců na území České republiky do zákona o azylu. Obsahově se v úpravě nic nemění, pouze dochází k více systematickému začlenění dokladu pro osoby s doplňkovou ochranou, kterým zůstává cizinecký pas.

K bodu 104 - § 61b

Zrušuje se ustanovení, které územně omezovalo vydaný cestovní doklad osobě, které byl v České republice udělen azyl. Zrušení tohoto ustanovení však nijak nerelativizuje nemožnost cestování do země původu, tedy země, před kterou je Českou republikou poskytována ochrana. O nemožnosti cestovat do země původu jsou azylanti a osoby s doplňkovou ochranou poučováni v souvislosti s předáním pozitivního rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že doplňková ochrana je udělována na dobu určitou, je vhodné, aby cestovní doklad (cizinecký pas) osoby, který požívá doplňkové ochrany na území České republiky, mohl být v případě potřeby prodloužován. Navrhuje se tedy, aby bylo možné platnost již vydaného cizineckého pasu prodloužit záznamem do tohoto cestovního dokladu, a to i opakovaně. Základním předpokladem pro takové prodloužení pak bude trvání postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3 zákona o azylu.

K bodu 105 - § 63 odst. 2

Ustanovení upravující povinnost k žádosti o vydání cestovního dokladu přiložit jednu fotografii se navrhuje zrušit, protože taková úprava je nadbytečná a to vzhledem k biometrické povaze vydávaného cestovního dokladu. Žadatel o cestovní doklad je fotografován v rámci procesu vydávání dokladu.

K bodu 106 - § 64

Ustanovení týkající se neplatnosti cestovního dokladu se sjednocují s ustanoveními, které upravují neplatnost, resp. pozbytí platnosti, jak průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, tak průkazu o povolení k pobytu.

K bodům 108 a 109 - § 65 odst. 5

Doplňují se dvě situace, kdy je možné vydat cestovní průkaz totožnosti podle zákona o azylu. Za první půjde o situaci, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany a proti tomuto rozhodnutí není přípustná kasační stížnost podle § 32 odst. 6. Druhou situací, kdy lze nově vydat cestovní průkaz totožnosti, je po nabytí právní moci usnesení o nepřiznání odkladného účinku podané žaloby nebo kasační stížnosti.

K bodu 110 - § 65 odst. 8

Hlavní změnou v tomto odstavci je vypuštění pojmu „žadatel o udělení mezinárodní ochrany“, které je nevhodné vzhledem k celkové koncepci tohoto ustanovení a vzhledem k historickému vývoji používání cestovního průkazu totožnosti. Je třeba reagovat na situaci, kdy o cestovní průkaz totožnosti lze žádat v rozličném právním postavení (žadatel, azylant, osoba požívající doplňkové ochrany apod.). Ostatní změny odstavce 8 jsou pouze technického charakteru.

K bodu 111 - § 65a

Navrhuje se zrušit odstavce druhý, který opravňuje zastupitelský úřad, aby do vydávaného cestovního průkazu totožnosti cizinci zapsal i jeho dítě mladší 15 let. Toto ustanovení již neodpovídá praxi ani úpravě u ostatních druhů dokladů. Podle zavedených obecných pravidel je zapotřebí, aby každý (a to včetně nezletilých dětí) disponoval při překračování hranic vlastním dokladem.

K bodu 112 - § 68 odst. 1

Státní integrační program pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou existuje v České republice od počátku devadesátých let. Prošel vývojem stejně jako celé řízení o mezinárodní ochraně a lze konstatovat, že funguje stabilně a bez větších potíží. Nicméně se navrhuje

úprava v tomto ustanovení, jejímž cílem je akcentace integračního programu jako prostředku, kterým chce stát přispět k vlastní odpovědnosti osoby, které byl udělen azyl nebo doplňková ochrana za její budoucí plné zapojení do společnosti a to včetně ekonomické soběstačnosti.

V novém textu jsou dále vypíchnuty hlavní okruhy, na které se státní integrační program zaměřuje. Těmito okruhy je kromě uplatnění na trhu práce zejména vlastní bydlení, vzdělávání, zdravotní péče a samozřejmě znalost českého jazyka a samostatná orientace v české společnosti.

K bodu 113 - § 69

Zajištění bydlení je velmi důležitým, nikoliv však jediným prvkem státního integračního programu. Vzhledem k tomu byla asistence při zajištění bydlení přesunuta do ustanovení § 68 odst. 1, který nově komplexně popisuje podstatu státního integračního programu.

Nové znění ustanovení § 69 pak zakládá působnost ministerstva vnitra jako realizátora a gestora státního integračního programu. Ustanovení § 70 (které se tímto zákonem nemění), pak je ustanovením speciálním, kde je založena působnost a odpovědnost ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v části státního integračního programu, který se zaměřuje na oblast výuky českého jazyka.

K bodu 114 - § 71 odst. 1

Doplňuje se vedení evidence vydaných průkazů žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Legislativně se reaguje na současný praktický stav.

K bodům 115 a 116 - § 71 odst. 2

V odstavci druhém písmenu a) se doplněním odkazů na příslušná ustanovení zákona o azylu zpřesňují pojmy jako je žádost o udělení mezinárodní ochrany anebo poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Doplňuje se písmeno f), které stanoví, že se evidují adresy míst hlášeného pobytu.

Dále se doplňuje písmeno g), které stanoví, že se evidují čísla vydaných průkazů a všechny doby platnosti vydaného průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Podle ustanovení § 57 odst. 5 dobu platnosti stanoví ministerstvo a dobu platnosti lze prodlužovat. Evidují se tedy všechna prodloužení průkazu žadatele o mezinárodní ochranu.

K bodu 117 - § 71 odst. 3

Ve změnách v odstavci 3 se reaguje na potřebu generálního poskytovatele integračních služeb vést rovněž údaje o osobách, které vstoupily do státního integračního programu.

K bodu 118 - § 71 odst. 5

Doplňuje se další účel využití údajů, které ministerstvo vede. Je jím využití pro účely vedení tzv. dublinského řízení podle dublinského nařízení.

K bodům 119 až 122 - § 71 odst. 10 a 16

Uvedenými novelizačními body se reaguje na přesun úpravy cestovních dokladů vydávaných osobám s udělenou doplňkovou ochranou ze zákona o pobytu cizinců do zákona o azylu.

K bodu 123 - § 71 odst. 15

Doplňuje se explicitně údaj, do kdy je nutné vedené údaje zlikvidovat. Přebírá se úprava ze zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

K bodu 124- § 71a

Ustanovení se zrušuje z důvodu nadbytečnosti.

K bodu 125 - § 72

Nově vkládané ustanovení § 72 je odrazem úpravy již nyní účinné v § 182b zákoně o pobytu cizinců na území České republiky nebo v zákoně č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů. Jde o zakotvení oprávnění policie zveřejňovat na internetu čísla ztracených a odcizených dokladů (vyjma průkazů žadatelů o udělení mezinárodní ochrany), které byly vydány podle zákona o azylu.

Čísla dokladů jsou osobními údaji podle čl. 4 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů GDPR. Pro účely tohoto nařízení se rozumí „osobními údaji“ veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.

Závěr, že čísla dokladů jsou osobními údaji, vyplývá výslovně i z judikatury Soudního dvora EU – **rozsudek Soudního dvora C-13/16 Rigas Satiksme**, v jeho bodě 24 je výslovně konstatováno, že číslo dokladu totožnosti je informací o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, a tudíž „osobním údajem“ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46. Nařízení GDPR pak tuto definici de facto převzalo.

Tento případ dokládá, jak je důležité, aby o oprávnění zveřejňovat, předávat nebo jinak zpracovávat osobní údaje nebylo pochyb. Z důvodu nejasnosti nebo nedostatku lotyšské právní úpravy se totiž policie obávala předat údaje nezletilého škůdce poškozenému (teenager

otevřel dveře od taxíku a odřel projíždějící trolejbus, jeho číslo ID zjistila přivolaná policie, ale odmítla jej sdělit dopravnímu podniku); právní zájmy stran jsou zjevné.

Pro úplnost lze uvést, že v oblasti azylové a cizinecké (bývalý první pilíř) aplikuje i Policie ČR nařízení GDPR. Odchylná úprava nakládání s osobními údaji podle směrnice 2016/680 se týká primárně trestního řízení. Oba předpisy EU (GDPR i směrnice 2016/680) užívají shodnou definici pojmu „osobní údaje“.

Samotné zveřejňování osobních údajů Policií ČR pak obecně upravuje § 81 zákona o Policii ČR, který připouští zveřejňování osobních údajů celkem ve 4 případech (4 účely). Zveřejňování čísel ztracených dokladů však mezi tyto účely nespadá. Proto je účelné toto oprávnění doplnit i do zákona o azylu, neboť stejné ustanovení již dnes obsahuje § 182b zákona o pobytu cizinců.

K bodu 129 - § 74 odst. 5

Jde o legislativně – technickou změnu, která souvisí s vypuštěním kasační stížnosti v případech, kdy je osoba omezena na osobní svobodě.

K bodům 130 až 132 - § 75 a § 75a

Nové ustanovení § 75 a 75a míří na situace, kdy by Česká republika byla vystavena nadměrnému přílivu osob, které by přicházely na naše území. V tomto případě by byly aktivovány krizové mechanismy, které jsou na tuto hypotetickou situaci připraveny. Konkrétně by šlo například o situace, kdy by vláda České republiky rozhodla kvůli migračnímu tlaku o znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích a v této souvislosti by nejspíše rovněž rozhodla o aktivování tohoto ustanovení. Případně by byly vládou aktivovány další připravené krizové plány (jako např. Typový plán - Migrační vlna velkého rozsahu nebo jednotná registrační místa).

Pro aktivaci zde upraveného řízení v případě zvláštní situace je tedy primárně nutné rozhodnutí Vlády České republiky. Vláda nařízením by v případě aktivace tohoto institutu také stanovila i okruh cizinců, na které se řízení v případě zvláštní situace má podle nařízení vlády vztahovat. Zdůvodnění, proč byl vybrán nástroj „nařízení vlády“ pro aktivaci řízení v případě zvláštní situace lze nalézt v obecné části této důvodové zprávy.

Šlo by o zjednodušené řízení ve věci mezinárodní ochrany, kde by byly prováděny podobné úkony jako v řízení klasickém. V tomto zrychleném řízení by bylo možné rozhodnout pouze o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné anebo o zastavení řízení. Přičemž je třeba připomenout, že i pokud se rozhodne o nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany, i takové řízení se zastavuje v souladu s ustanovením § 25 zákona o azylu.

Po vzoru jiných ustanovení zákona o azylu se doplňuje rovněž oprávnění Policie ČR k omezení svobody pohybu při dopravě a upravuje se, že náklady související s tímto úkonem hradí ministerstvo, podobně jako například v případě předání do jiného členského státu Evropské unie podle tzv. dublinského nařízení.

S ohledem na specifičnost situace, kdy osoby, na které bude aplikováno řízení v případě zvláštní situace, budou umístěny na jednom místě, navrhuje se sloučení a zjednodušení správních úkonů, kterými je žadatel o mezinárodní ochranu zván na poskytnutí údajů k podané žádosti o mezinárodní ochranu a na pohovor k žádosti současně. O této sloučené výzvě se žadatel vyrozumí podle konkrétních možností v konkrétním místě a čase. Taková výzva tedy bude například vyvěšena na nástěnce v přijímacím středisku nebo bude žadatel ústně informován pracovníkem ministerstva, které vede správní řízení o žádosti o mezinárodní ochraně.

Řízení v případě zvláštní situace samozřejmě počítá se soudním přezkumem rozhodnutí prvostupňového správního orgánu. Vzhledem ke koncentraci žadatelů na jednom místě a k jejich zajištění se jeví jako vhodné zavést pravidlo, že žaloby proti rozhodnutí ministerstva vnitra je možné podávat pouze prostřednictvím ministerstva. Pokud bude žaloba podána správnímu soudu přímo, soud ji usnesením zastaví (jde o speciální úpravu vůči § 46, resp. 68, soudního řádu správního).

Rovněž toto nové ustanovení explicitně počítá se zajištěním bezplatné právní pomoci, aby žadatel měl možnost adekvátně využít veškerých svých práv v rámci řízení o opravném prostředku.

Vzhledem k tomu, že se počítá s velmi krátkým řízením o mezinárodní ochraně v těchto situacích, rovněž se počítá s poskytováním pouze nutné a neodkladné zdravotní péče v těchto výjimečných případech. Nutná a neodkladná zdravotní péče je standardem, který předpokládá unijní právo pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

K bodům 133 až 135 - § 77 odst. 3 až 5

Přesunutím části stávajícího odstavce 5 písmena c) do odstavce 3 je zacíleno na větší přehled a větší možnosti ministerstva pro případné odmítnutí změny místa hlášeného pobytu, a to z důvodu, že adresa a vlastní místo pobytu, na kterou chce žadatel přesunout své místo pobytu, neodpovídá obecně přijímanému standardu ubytování.

Změny v odstavci 4 míří na větší interpretační zpřesnění situací, kdy je možné zamítnout žádost o změnu místa hlášeného pobytu. Vždy musí být jasné, že cizinec zůstane dosažitelný pro účely řízení o mezinárodní ochraně, stejně jako pro účely řízení o předání do příslušného státu.

K bodu 136 - § 78 odst. 2

Jde o legislativně – technickou změnu, která odstraňuje duplicitu s odstavcem 4.

K bodům 137 až 140 - § 78b

V odstavci 1 se vylučují další situace, kdy není třeba přiznávat strpění na území (výkon vazby, trestu odnětí svobody, výkon zabezpečovací detence nebo ochranného léčení). V odstavci 2 se řeší interpretační nejasnosti. Cílem změn je, aby bylo ještě více zřejmé, že strpění na území

dítěte, které se narodilo na území České republiky, řeší situace, kdy se dítě narodí do situace, kdy alespoň jeden z jeho rodičů – zákonných zástupců je strpěn na území podle zákona o azylu. Cílem tohoto institutu tedy není rozhodovat o strpění na území podle zákona o azylu v jiných případech. Jde o velmi konkrétní situaci. Cíl změny v odstavci 3 je podobný cíli změn v odstavce 2. Opět je nutno vyloučit interpretační nejasnosti a stanovit, že odstavec 3 se uplatní v případech, kdy je nezletilé dítě buď žadatelem o udělení mezinárodní ochrany anebo je strpěno na území.

Změny v odstavci 7 jsou harmonizujícího charakteru. Udělení výjezdního příkazu po ukončení strpění na území bylo přesunuto do ustanovení § 85b zákona o azylu. Rovněž byla prodloužena lhůta pro dostavení se na ministerstvo pro vyznačení zániku strpění na území. Lhůta se prodlužuje na 1 měsíc a je stejná jako lhůta, která se uplatní v případě právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.

K bodům 141 a 142 - § 79 odst. 6

Navrhuje se doplnit povinnost pro osoby ubytované v azylových zařízeních. Jde o povinnost vyklidit místo v azylovém zařízení do 24 hodin od okamžiku, kdy již taková osoba nebude oprávněna ubytování v azylovém zařízení využívat. Může jít o situace, kdy cizinec přestane být v právním postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nebo v postavení poživatele mezinárodní ochrany, ale půjde i o situace, kdy vyprší výjimka z ubytování podle odstavce 5 a podobně.

K bodu 143 - § 81 odst. 3

Vypouští se tento odstavec, a to pro nadbytečnost. O umístění nezletilého bez doprovodu do příslušného zařízení nebo do péče vhodné osoby rozhoduje vždy opatrovníkový soud, a tak se děje vždy ještě před identifikačními úkony podle § 46, tedy v úplně počáteční fázi řízení o mezinárodní ochraně.

K bodům 144 a 145 - § 81a odst. 3 a 4

Ruší se znění stávajícího odstavce 3, který zakazoval osobám ubytovaným v přijímacím středisku na mezinárodním letišti vnášení vlastních mobilních telefonů a podobných komunikačních zařízení. Tento zákaz byl vyhodnocen jako nadbytečný vzhledem k volnému přístupu k internetu, který je v tomto zařízení k dispozici.

Nově navrhovaný odstavec třetí zavádí oprávnění provozovatele azylového zařízení (bude se jednat o pracovníka, který je písemně provozovatelem pověřen) zkontrolovat a případně i nepustit do zařízení nebo ze zařízení vyvést (toto oprávnění bude mít obecně pracovník provozovatele) osobu, která je pod vlivem alkoholu nebo návykových látek. Cílem tohoto navrhovaného opatření je především snaha o předcházení negativních situací, které mohou nastat (a v praxi k tomu bohužel i několikrát došlo), kdy osoba pod vlivem těchto látek je nebezpečná jak zaměstnancům zařízení, tak ostatním ubytovaným. Pokud dojde k nevpuštění dané osoby do zařízení či jejímu vyvedení, jako navazující krok bude následovat za asistence

policejních orgánů nebo obecní policie převoz na příslušnou protialkoholní záchytnou stanici, a to po dobu nezbytně nutnou. Nejde tedy o odepření materiálních podmínek týkajících se přijetí ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33, nicméně pouze o dočasné opatření, sloužící k ochraně zdraví, osob i majetku. V méně závažných situacích pak bude provozovatel azylového zařízení oprávněn osobě na nutnou přechodnou dobu zajistit přímo v zařízení náhradní ubytování, kterým zpravidla je pokoj s tzv. nulovým standardem, který je určen pro tyto situace a který je vybaven pouze postelí – vzhledem k tomu, že zákon stanovuje, že toto jiné ubytování se poskytuje pouze na dobu nezbytně nutnou (tedy zejm. do „vystřízlivění“), nelze toto považovat za nepřiměřený zásah do práv osob. Naopak jde, o nutnou ochranu ostatních osob v ubytovacím zařízení kolektivního typu, kde pobývají i rodiny s dětmi a je tedy velmi vhodné, aby osoby pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek i v tomto stavu nebyly ubytovány v běžném režimu.

Ustanovení rovněž upravuje i postup u osob, které jsou agresivní z jiného důvodu než v důsledku požití alkoholu či drog. U těchto osob se rovněž předpokládá oprávnění provozovatele jej ze zařízení vyvést, nebo jej do něj nevypustit. V obou sledovaných situacích bude následně využita kompetence Policie ČR podle zákona o policii nebo kompetence Městské policie (je-li v daném místě zřízena) podle zákona o obecní policii (§ 13).

K bodu 146 - § 82 odst. 4

Pokud se cizinec vrátí do pobytového střediska v době nočního klidu, není možné mu mnohdy s ohledem na ostatní cizince ubytované v zařízení poskytnout standardní ubytování. Proto se zavádí oprávnění pro provozovatele, aby mu tento na dobu nezbytně nutnou (tj. do rána) poskytl náhradní ubytování.

K bodu 147 - § 82 odst. 5

Možnost povolení opuštění pobytového střediska se prodlužuje na 15 dnů v kalendářním měsíci a to ze stávajících 10 dnů. Cílem je soulad tohoto ustanovení s odstavcem 2.

K bodu 148 - § 84 odst. 2

Nově bude možné poskytnout dotaci na rozvoj obce, kde se nachází azylové zařízení i opakovaně. O konkrétním poskytnutí a výši dotace rozhodne vláda České republiky.

K bodům 149 a 150 - § 85b odst. 1 a 3

Legislativně – technicky se upravuje toto ustanovení, které stanoví, za jakých okolností ministerstvo vnitra vydává z moci úřední výjezdní příkaz, a to buď po ukončení řízení o mezinárodní ochraně anebo po ukončení poskytování mezinárodní ochrany.

K bodu 151 - § 86 odst. 2

S ohledem na poznatky praxe se upravuje ustanovení, které stanoví povinnost Ministerstva vnitra informovat Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o osobách, kterým byla udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu nebo doplňkové ochrany, a to bez zbytečného odkladu.

K bodu 152 - § 86 odst. 4

Doplňuje se zmocňovací ustanovení pro ministerstvo vyhláškou stanovit seznamy bezpečných zemí. Zmocňovací ustanovení nově stanoví i možnost konkrétní zemi na konkrétním seznamu zeměpisně nebo osobně omezit. Je tím zajištěna větší flexibilita v používání seznamů bezpečných zemí, ale i větší ochrana konkrétních osob, pokud je to potřebné s ohledem na jejich osobní situaci.

K možnosti aplikovat koncept bezpečné země původu na celé území státu s výjimkou určitých území a slučitelnosti s právem EU:

Původní procedurální směrnice 2005/85/ES ve svém čl. 30 odst. 1 umožňovala v případě bezpečné země původu určit jako bezpečnou pouze její část. Dále tato směrnice ve svém čl. 30 odst. 3 taktéž umožňovala určit zemi nebo její část za bezpečnou pro určitou skupinu osob. Avšak tato původní směrnice šla jinou cestou a snižovala standard ochrany pro osoby z určité části země nebo pro určité kategorie osob – tedy země jinak „nebezpečná“ mohla být určena jako bezpečná pro určité kategorie osob nebo části území. Aktuální směrnice tedy proto, že zvyšuje původní standardy, nepřejala tato ustanovení.

Dle názoru nizozemského nejvyššího správního soudu nelze pouze na základě toho, že ustanovení podobné čl. 30 původní procedurální směrnice (které ale navíc mířilo na jiné situace – viz výše) není do znění stávající směrnice zahrnuto, dovozovat, že označení země jako bezpečné země původu s výjimkou určité skupiny osob či určitého území je v rozporu se stávající procedurální směrnicí. Ostatně ustanovení čl. 36 odst. 2 současné procedurální směrnice 2013/32/EU obsahuje flexibilní zmocnění: „2. Členské státy dále ve vnitrostátních právních předpisech stanoví pravidla a úpravy týkající se použití pojmu bezpečné země původu.“

Na podporu tohoto výkladu lze dále uvést praxi v jiných členských státech EU. Např. Nizozemí označuje bezpečné země původu s výjimkou určitých osob. Aktuálně platí výjimka pro LGBTI osoby v Alžírsku, Maroku, Senegalu, Togu, Trinidadu a Tobagu, Tunisku a na Jamajce.

Nadto, u bezpečných zemí původů Nizozemí nepovažuje za bezpečné ty regiony, které nejsou pod efektivní kontrolou státních orgánů. Z tohoto důvodu Nizozemí považuje Ukrajinu i Gruzii za bezpečné země původu s výjimkou regionů bez efektivní kontroly, tj. polostrov Krym, části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině a Abcházii a Jižní Osetii v Gruzii. Jde tedy o stejné regiony, u kterých teritoriální výjimku uplatňuje i Česká republika. Mezi státy EU+ není územní ani osobní omezení ničím výjimečným.

To, zda jsou tyto výjimky v souladu se stávající procedurální směrnicí, bylo v Nizozemí i předmětem soudního přezkumu. Nizozemský Nejvyšší odvolací soud pro správní záležitosti (The Dutch Council of State – obdoba Nejvyššího správního soudu) v několika jeho rozsudcích

shledal, že předmětné výjimky (osobní či územní) jsou zcela v souladu se současnou procedurální směrnicí 2013/32/EU.

K bodu 153 - § 87 odst. 1

Vkládá se nová věta do odstavce 1, který upravuje poskytování stanoviska či informace potřebného ke zjištění stavu věci při řízení o mezinárodní ochraně.

Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „MZV“) zaznamenalo v praxi několik případů, v nichž bylo zahájeno řízení ve věci mezinárodní ochrany (jejího poskytnutí formou azylu) na základě žádosti podané osobou registrovanou MZV, tedy osobou, jejíž dosavadní pobytový status byl člen personálu mise, ve smyslu § 49 zákona o pobytu cizinců. Je tedy v těchto případech žádoucí, aby bylo MZV o této skutečnosti informováno a mohlo se k němu vyjádřit. Zásada důvěrnosti azylového řízení není a nebude navrženou úpravou nijak narušena.

K bodu 154 - § 87 odst. 8

Upravuje se dosavadní ustanovení, které stanoví možnost vrátit cestovní doklad, který si nepřevzal jeho držitel (např. protože uprchl z území České republiky) státu, který takový doklad vydal. Státu předá cestovní doklad policie jako doklad nalezený a tím je zaručeno, že příslušné státní orgány nejsou informovány o právním postavení držitele tohoto cestovního dokladu.

K bodu 155 - § 87 odst. 9

Více se zobecňuje ustanovení, které zakládá oprávnění Policie České republiky zabezpečit na žádost ministerstva vnitra dopravu do určeného zařízení za účelem výkonu rozhodnutí o zajištění. Typicky půjde o dopravu do zařízení pro zajištění cizinců.

K bodu 156 - § 87a odst. 1 a 2

I v situacích popsaných v tomto ustanovení by nově bylo možné vyplácet kapesné. Nejde o nijak finančně náročnou změnu, naopak tato změna míří na omezení zbytečných byrokratických úkonů. Vypuštění odkazu na § 43 je legislativně – technická změna.

K bodu 157 - § 87a odst. 6

Vzhledem k tomu, že členské státy Evropské unie se navzájem považují za bezpečné země původu, jsou žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané občany Evropské unie považovány v naprosté většině případů za nepřijatelné, tj. vůbec se neposuzuje podaná žádost věcně, co do důvodů uvedených konkrétní osobou na podporu žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Navrhuje se nepřiznat občanům Evropské unie, které žádají o udělení mezinárodní ochrany stejné materiální standardy, které jsou poskytovány osobám žádajícím o mezinárodní ochranu, ze třetích zemí podle zákona o azylu a dalších souvisejících právních

předpisů. Občané Evropské unie jsou v jiném postavení oproti osobám ze třetích zemí v přístupu na trh práce, k sociálnímu zabezpečení nebo zdravotní péči proto materiální podmínky přijetí nebudou poskytovány. Stávající právní předpisy v uvedených oblastech jsou aplikovatelné i na občany EU v postavení žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

Procesně, tj. co do podmínek vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany se postavení občanů Evropské unie, kteří jsou zároveň žadateli o udělení mezinárodní ochrany, nemění. Spojení „která má pouze žadatel“ indikuje, že nejsou míněna například obecná práva účastníka řízení podle správního řádu, která samozřejmě osobám zůstávají.

Unijní azylové právo žádosti osob (občanů Evropské unie) neupravuje, jde tedy o čistě národní opatření.

K bodům 158 a 159 - § 89

Ustanovení týkající se nezletilých osob bez doprovodu se zrušují pro duplicitu s ostatními právními předpisy. Stávající odstavce 3 a 4 se proto přečísloují na nové odstavce 1 a 2.

K bodu 160 - § 92c

Legislativně technický důsledek změny § 43. Odstavec 6 v § 43 již nebude.

K čl. II – přechodná ustanovení

K bodu 1

Stanovuje se obecné pravidlo, že řízení nedokončená před dnem nabytí účinnosti předkládaného zákona se dokončí podle „staré“ právní úpravy. Za řízení podle zákona č. 325/1999 Sb., se přitom považují i řízení soudní, která na řízení ve věci mezinárodní ochrany bezprostředně navazují. Z tohoto pravidla bude platit několik výjimek, kdy se i v již běžících řízeních užijí nově přijatá pravidla. Půjde především o několik ustanovení procesních (např. § 3d), nebo o situace, kdy by je žádoucí, aby Česká republika v daný okamžik posuzovala nebezpečnost žadatelů pro společnost nebo pro bezpečnost státu jednotně (§ 15 a 15a).

K bodu 2

Právní postavení cizinců, kterým byla před účinností této novely udělena doplňková ochrana z důvodu vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) bude zachováno jejich současné právní postavení.

K bodu 3

Z důvodu právní jistoty se výslovně stanoví, že příspěvek podle § 43 zákona o azylu, o jehož vyplácení bylo rozhodnuto před účinností zákona, bude (do)vyplácen i po účinnosti zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o pobytu cizinců na území České republiky

K bodům 1 až 3, 9, 58, 94 a 116 - § 5 odst. 1, 2 a 4 písm. c), § 15 odst. 1, § 17 písm. b), § 18 písm. a) a b), § 20 odst. 1, § 84 odst. 1, § 90 odst. 1 a 2, § 103 písm. k), § 104 odst. 3 a 5, § 113 odst. 2, § 117a odst. 2 a 3, § 119 odst. 5, § 154 odst. 6, § 157 odst. 3, § 160a, § 163 odst. 1 písm. a), § 164 odst. 1 písm. a), § 165a odst. 1 písm. a), § 167 odst. 1 písm. l), § 180d, § 180e odst. 7 a 8, § 180i odst. 1, § 181, § 182 odst. 1 písm. b)

Jedná se o legislativně technickou reakci v návaznosti na Lisabonskou smlouvu pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropského společenství. V této souvislosti se v § 84 odst. 1 zpřesňuje i obsah zápisu, který Ministerstvo vnitra uvádí v průkazu o povolení k pobytu cizince, kterému byl povolen trvalý pobyt a přiznán status dlouhodobě pobývajících rezidenta.

V § 119 odst. 5 se jedná pouze o legislativně technické zpřesnění textu upravujícího již dnes platnou zásadu plynoucího ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Odkaz na právní předpis Evropských společenství je v daném případě nadbytečný.

K bodu 4 - § 9 odst. 1 písm. c)

Úprava § 9 obsahuje zpřesnění, neboť ne ve všech případech bezvízových pobytů bude nezbytné požádat o vydání cestovního povolení (viz čl. 2 odst. 2 nařízení ETIAS - např. držitelé diplomatických pasů, letecké posádky).

Stávající ustanovení § 9 neobsahuje konkrétní výčet všech situací, kdy lze odepřít cizinci vstup na území ČR (ten obsahuje přímo použitelný předpis EU - Schengenský hraniční kodex a policie podle něho i postupuje). Ustanovení § 9 by bylo možné ze zákona vypustit, resp. uvést pouze odkaz na Schengenský hraniční kodex, ale na několika místech je na důvody uvedené v tomto ustanovení odkazováno.

K bodu 5 – poznámka pod čarou č. 27

Legislativně technická úprava. Odstranění chyby – dnes jsou v zákoně dvě poznámky označené shodným číslem.

K bodům 6, 117 a 163 až 171 - § 15, § 158 odst. 1 písm. a) bod 4 a § 180

Pozvání je institut zakotvený v schengenském vízovém kodexu, který upravuje pobyty krátkodobé. Umožnit pozvání na delší dobu jde nad rámec uvedené komunitární právní úpravy. Zrušení možnosti ověřit pozvání na dobu delší než 90 dnů je tedy napravením nepřesné transpozice (gold-plating).

Dalším aspektem je poměrně velký potenciál zneužití institutu pozvání, pokud by umožňoval udělení víza dlouhodobého. To by totiž umožnilo neúspěšným žadatelům o dlouhodobá víza

za jiným účelem, jejichž žádosti byly ze zákonem stanoveného důvodu zamítnuty (např. bylo shledáno důvodné nebezpečí zneužití víza za jiným účelem nebo bylo obdobně shledáno důvodné podezření, že cizinec v době platnosti víza nevycestuje, bylo zjištěno, že účel pobytu (např. studium) je deklarován pouze účelově s cílem získat vízum, aniž by však cizinec měl v úmyslu deklarovaný účel plnit), podat žádost o dlouhodobé vízum za účelem pozvání, kdy sehnat pozvání i od neznámé osoby za úplatu není nesnadnou záležitostí, jak praxe v minulosti již několikrát ukázala. To v sobě nese rizika migračního i bezpečnostního charakteru. Takovým rizikům je z pohledu státní správy nezbytné předcházet.

Ke zrušení § 15 odst. 2 dochází mimo jiné i z důvodu nadbytečnosti tohoto ustanovení. Ročně se v ČR ověřují řádově pouze jednotky pozvání na dobu delší než 3 měsíce. Rovněž počet žádostí o dlouhodobá pobytová oprávnění na základě těchto pozvání je absolutně minimální, navíc úspěšnost těchto žádostí je velice nízká.

Navrhovaná úprava tedy nově definuje, kdo může být zvoucí fyzickou osobou. Zvoucí osobou tak mohou být občané Evropské unie a jejich rodinní příslušníci oprávněně pobývající na území České republiky a dále cizinci, kteří mají na území České republiky povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu vydané orgány České republiky, a na občany České republiky, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu na území České republiky.

K bodům 7, 8, 16, 32 až 35, 42, 45, 61 až 63, 66, 92, 93 a 96 - § 17 písm. d), § 37 odst. 3, § 37a odst. 4, § 38 odst. 4, § 46a odst. 4, § 46b odst. 4, § 46c odst. 2 a 6, § 46d odst. 3, § 46e odst. 2, § 46f odst. 3, § 46g odst. 3, § 50, § 50a odst. 3 (část), § 77 odst. 3, § 87d odst. 3, § 87e odst. 4, § 87f odst. 4, § 87l odst. 3, § 118 odst. 3 a 5, § 120a odst. 5 poslední věta

Výjezdní příkaz se vyřazuje z výčtu dokladů, který cizince opravňuje k přechodnému pobytu na území ČR (viz stávající dikce § 17 zákona). Výjezdní příkaz bude nově dokladem, který bude cizince opravňovat pouze k tzv. setrvání na území (inspirace zákonem o azylu) a pouze pro účely vycestování z území (§ 50) – nebude tak možné z výjezdního příkazu činit jiné úkony, které nesouvisejí s vycestováním. Vydání výjezdního příkazu a jeho koncepce tak nově plně respektuje, že došlo k ukončení pobytu cizince na území.

Dochází ke změně názvu štítku představujícího výjezdní příkaz, který může MZV udělit členům personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice anebo jejich rodinným příslušníkům jím registrovaným, a to slovy „DIPLOMATIC EXIT VISA“. V diplomatické terminologii je totiž pojem „výjezdní příkaz“ resp. „Exit order“ vnímán negativně a vyvolává velmi negativní konotace s nedobrovolným ukončením diplomatického působení jako persona non grata podle článku 9 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích. Podobné označení nemá v diplomatických zvyklostech obdobu a je třeba jej nahradit neutrálněji znějícím popisem, resp. názvem. Oficiální název „Akt-Act“ zůstane zachován.

Dále v důsledku schengenských evaluací dochází ke zkrácení maximální délky výjezdního příkazu a dob k vycestování u § 50a a § 118 odst. 3 z 60 na 30 dnů, aby to odpovídalo směrnici 2008/115/ES.

Rovněž se stanovuje povinnost cizince dostavit se k vystavení výjezdního příkazu, má-li mu být udělen, v určité lhůtě. Nedostaví-li se v této lhůtě, nebude mu výjezdní příkaz vydán

a nastanou důsledky předvídané zákonem. Zejména k tomuto postupu směřuje i změna dikce v odst. 1 a 2 na „může udělit“; stále platí, že výjezdní příkaz se vydává z moci úřední.

K bodu 10 - k § 18 písm. d) bod. 1

Podle § 18 písm. d) bodu 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec ve výkonu trestu odnětí svobody oprávněn pobývat na území bez víza. Zákon o pobytu cizinců však neupravuje možnost pobytu cizince na území s uloženým trestem domácího vězení. V případě, že je cizinci uložen trest domácího vězení, může dojít k situaci, kdy Ministerstvo vnitra zruší jeho povolení k pobytu, případně jeho povolení k pobytu nebude prodlouženo. Vzhledem k tomu, že nevykonáním trestu domácího vězení by cizinec spáchal trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, navrhuje se upravit i pobyt cizince, kterému byl uložen trest domácího vězení.

K bodům 11 a 23 - k § 18 písm. f) a g) a k § 42d odst. 1

Navrhované doplnění § 18 písm. f) a g) a § 42d odst. 1 reaguje na nedokonalou transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (dále jen „směrnice“). Stávající znění zákona o pobytu cizinců váže oprávnění uvedená v § 18 písm. f), § 18 písm. g) a § 42d odst. 1 na existenci platného povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie. Tato ustanovení jsou transpozicí směrnice, která uvedená práva rovněž váže na existenci platného povolení vydaného členským státem Evropské unie. Směrnice však ve svém čl. 3 bodu 21 upravuje legální definici pojmu „povolení“. Podle této definice se pro účely směrnice za povolení považují nejen povolení k pobytu (dle dikce českého práva tedy povolení k dlouhodobému pobytu), ale rovněž i dlouhodobá víza vydaná členským státem pro účely směrnice. Stávající česká právní úprava tak plně neodpovídá unijnímu právu, neboť v předmětných ustanoveních není dlouhodobé vízum zmíněno. Tento nedostatek tak je potřeba překonávat euro konformním výkladem zákona. To však vede k tomu, že se zákon stává méně přehledným a některá ustanovení mohou působit zavádějícím dojmem.

Z těchto důvodů se navrhuje doplnit absentující úprava a do tří ustanovení zákona o pobytu cizinců explicitně doplnit, že se týká rovněž cizinců, kterým bylo v jiném členském státě Evropské unie vydáno povolení za účelem studia resp. vědeckého výzkumu ve formě dlouhodobého víza.

K bodu 12 - § 18a

Úprava § 18a představuje formulační zpřesnění - podle čl. 38 odst. 2 Nařízení ETIAS se nebudou sdělovat důvody zamítnutí, ale pouze to, že žádost byla zamítnuta. V odstavci. 3 se uvádí, že komise přijme standardní formulář pro zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a pro zrušení cestovního povolení.

K bodu 13 - § 31 odst. 3

Posiluje se role zastupitelského úřadu požádat o doložení výpisu z evidence Rejstříku trestů i zveřejněním této obecně adresované informace na internetových stránkách příslušného zastupitelského úřadu. Z informace uvedených na internetových stránkách zastupitelského úřadu tak bude zjevné, že náležitost doložení výpisu z evidence Rejstříku trestů je v takových případech povinnou náležitostí.

K bodům 14 a 39 (část) - § 33 odst. 3 a § 48 odst. 1

Pokud Ministerstvo vnitra přizná cizinci postavení osoby bez státní příslušnosti podle Úmluvy z roku 1954, důsledkem rozhodnutí ministerstva bude rovnou vydání víza za účelem strpění, pokud cizinec nemá jiné platné oprávnění k pobytu na území.

K bodům 15 - § 37 odst. 2 písm. c)

Jedná se o legislativně technickou změnu spočívající v opravě nesprávného odkazu. Ustanovení § 37 odst. 2 písm. c) zákona v dosud platném znění odkazuje samo na sebe, respektive na své neexistující části pod body 1 a 2. Správně by mělo odkazovat na odstavec 1 písmeno b) § 37.

K bodům 17, 29, 30 a 47 - § 42 odst. 2, § 42d odst. 1, § 42f odst. 2, § 42g odst. 5, § 42i odst. 3, § 42n odst. 7, § 45 odst. 3 a 4 a § 62 odst. 4

V uvedených ustanoveních se ruší slovo „nepřetržitě“, tedy **podmínka absolutní nepřetržitosti pobytu** v případě podání žádosti o dlouhodobý pobyt na základě pobytu na území na dlouhodobé vízum za účelem strpění a následně dlouhodobého pobytu za účelem strpění. Tato podmínka má za následek neúměrné omezení cizince v možnosti požádat o pobytové oprávnění.

Dlouhodobé vízum a následně dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu mohou být vydány i z důvodu nezbytnosti účasti na trestním řízení, z důvodu podané žádosti o povolení k trvalému pobytu nebo z důvodu podané žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o vízu nebo pobytu. **Za dostatečnou**, pro zamezení podávání účelových žádostí o pobytové oprávnění za účelem strpění, je považována **podmínka 3 let předchozího pobytu na území**. Pokud by nepřítomnost cizince na území dosáhla zásadního charakteru, má Ministerstvo vnitra možnost pobytové oprávnění neudělit z důvodu nepřítomnosti cizince na území ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Za dobu 3 let dojde k integraci cizince na území a je žádoucí takovému cizinci umožnit přejít na jiný typ pobytového oprávnění. Cizinec je za takovou dobu svého pobytu ve většině případů v České republice integrován.

Zároveň dochází ke změně v ustanovení § 62 odst. 4. Platnost dlouhodobého víza za účelem strpění již nezaniká okamžikem opuštění území, tedy České republiky, ale až v případě opuštění území smluvních států, tedy schengenského prostoru. Cizinci je tak nově umožněno

vycestovat do jiných zemí schengenského prostoru aniž by mu hrozil zánik jeho víza za účelem strpění. Toto neplatí, jde-li o cizince v právním postavení osoby bez státní příslušnosti, jí vízum za účelem strpění za účelem pobytu na území, které bylo vydáno právě z důvodu bezdomovectví, v konkrétním případě nezaniká ani vycestováním do třetích států mimo schengenský prostor.

K bodům 18, 19 a 21 - § 42a odst. 1 a § 42b odst. 3

O vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území je cizinec oprávněn požádat u zastupitelského úřadu v zahraničí nebo výjimečně na území, za předpokladu, že již na území pobývá na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu, které mu bylo vydáno za jiným účelem. Osobou oprávněnou žádost o vydání tohoto povolení k dlouhodobému pobytu podat je v současnosti také zletilé nezaopatřené dítě cizince, kterému byl na území povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt, případně udělena mezinárodní ochrana formou azylu. Nezaopatřenost dítěte se v první řadě posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře. Za nezaopatřeného se ale také ve smyslu § 178a odst. 2 zákona považuje cizinec nejdéle do věku 26 let, který nepřetržitě studuje na střední nebo vysoké škole v cizině. Nemusí jít přitom o školu, v jejímž případě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo rozhodnutí o tom, že takové studium je postaveno na roveň studia na středních nebo vysokých školách v České republice.

V praxi o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem žádají v rámci kategorie zletilých a nezaopatřených cizinců především cizinci, kteří uvádějí, že studují nepřetržitě střední či vyšší odbornou školu, případně vysokou školu v zahraničí. Účelem, za kterým má být ovšem povolení k dlouhodobému pobytu takovému cizinci vydáno, je soužití s rodičem s povoleným pobytem na území České republiky. V drtivé většině případů to znamená, že ještě před vydáním povolení k dlouhodobému pobytu ve formě průkazu o povolení k pobytu (§ 169t odst. 7) musí cizinec studium v zahraničí ukončit, aby mohl plnit účel vydaného povolení k pobytu na území. Ukončením či přerušením studia v zahraničí však takový cizinec přestává splňovat základní předpoklad pro vydání tohoto povolení k dlouhodobému pobytu, kterým je jeho nezaopatřenost. Z důvodu nedostatečné znalosti jazyka českého totiž není takový cizinec obvykle schopen zahájit hned studium střední či vyšší odborné školy v České republice, o vysoké škole nemluvě. K tomu, aby mohl studovat na území ČR, bude nejspíše muset absolvovat jazykový kurz, aby si osvojil znalost jazyka českého, a teprve poté může začít v ČR reálně studovat. Jazykové kurzy přitom nejsou středoškolským ani vyšším odborným vzděláváním, aby bylo možno konstatovat, že cizinec je i nadále nezaopatřený. Vzniká tak v praxi reálně paradoxní situace, kdy v návaznosti na vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území cizinec přestane splňovat jednu ze základních podmínek pro vydání tohoto povolení, kterou je jeho nezaopatřenost. Dosavadní judikatura se přitom přiklání k tomu, že podmínka nezaopatřenosti je naplněna jen tehdy, pokud i na území ČR se cizinec bude věnovat studiu, tedy bude na něj možno i nadále pohlížet jako na nezaopatřeného, neboť jinak by vydání takového povolení postrádalo smysl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č.j. 4 Azs 272/2017-32). Praxe se také setkává s tím, že z deklarovaného úmyslu v ČR studovat, mnohdy doloženého i potvrzením o podmíněném přijetí ke studiu střední školy, nakonec sejde a cizinec se na území ČR již studiu nevěnuje.

Samostatným problémem jsou rovněž předkládaná potvrzení o studiu na zahraničních středních a vyšších odborných školách, případně vysokých školách, jejichž pravost nelze

v podstatě ověřit. Kvůli rozdílným vzdělávacím systémům, lze navíc obtížně určit i to, zda vzdělávací aktivity cizince v zahraničí jsou vůbec studiem střední nebo vyšší odborné školy, případně zda se jedná pouze o vzdělávací kurz.

Problémy v praxi působí i posuzování nepřetržitosti zahraničního studia, kdy podle důvodové zprávy k zákonu č. 427/2010 Sb. bylo smyslem stanovení podmínky nepřetržitosti studia v zahraničí, aby pobytové oprávnění z titulu své nezaopatřenosti mohl získat pouze cizinec, který v zahraničí studuje nepřetržitě od dovršení 18 let věku. Existují však rozhodnutí soudu, které se s tímto úmyslem zákonodárce neztotožňují a podmínku nepřetržitosti vykládají tak, že je možné, aby studium škol v zahraničí na sebe nenavazovalo (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 8. 2018, č. j.: 10 A 116/2015-32).

Navrhované vyloučení kategorie zletilých a nezaopatřených cizinců z možnosti získat povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území povede k odstranění popsané nevyhovující situace a zamezí zneužívání tohoto pobytového oprávnění cizinci, kteří se v ČR po jeho získání nakonec studiu nevěnují nebo na území vůbec nepobývají, aby dokončili studium v zahraničí. Napříště tedy bude umožněno získat povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území pouze cizincům nezletilým. Zletilí cizinci včetně těch, kteří na území ČR již pobývají na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu a v České republice studují nebo studovat hodlají, mohou získat samostatné povolení k pobytu za tímto účelem, tedy především za účelem studia (§ 42d).

Navrhovaná legislativní změna je také plně v souladu se směrnicí Rady č. 2003/86/ES, o právu na sloučení rodiny, která byla do zákona o pobytu cizinců transponována právě úpravou povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území. Článek 4 odst. 1 této směrnice do okruhu rodinných příslušníků, kterým svědčí právo na sloučení rodiny, zahrnuje pouze nezletilé děti cizince s povoleným pobytem na území členského státu. Zletilé děti mohou podle čl. 4 odst. 2 písm. b) této směrnice být považovány za členy rodiny nositele oprávnění ke sloučení rodiny pouze za předpokladu, že se v zemi původu z důvodu svého zdravotního stavu nedokáží o sebe prokazatelně postarat. Možnost získat povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, zůstává zletilému dítěti cizince s povoleným pobytem, které se ze zdravotních důvodů nedokáže o sebe postarat, zachována podle § 42a odst. 1 písm. d) zákona.

Navrhuje se novelizovat § 42a odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců tak, aby žádost o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny mohl podat i manžel azylanta, jehož manželství vzniklo až po vstupu na území ČR. Na tuto kategorii se neuplatní zvýhodněný režim § 42b odst. 3 zákona o pobytu cizinců (tzn., pokud byla žádost podána do tří měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu). Podání žádosti tak lze podmínit obecnými podmínkami stanovenými v § 42b odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

K bodům 20 a 172 - § 42a odst. 1 písm. h) a § 180c odst. 2

Na základě judikatury Soudního dvora ve věci C-550/16 A a S dochází ke zpřesnění některých ustanovení týkající se sloučení rodiny s nezletilým azylantem. Ve stávajícím znění § 42a není přímo uvedena „nezletilá osoba bez doprovodu“, ale pojem „nezletilý azylant“. Tento pojem však dosud nebyl v zákoně nikde definován a absentovala rovněž jednoznačná vazba mezi ustanovením § 42a a § 180c. Pro účely jednoznačné srozumitelnosti zákona se v ustanovení

§ 180c odst. 2 nově objevuje definice, kdo je pro účely sloučení rodiny považován za nezletilého azylanta. Zároveň dochází ke zpřesnění ustanovení § 42a odst. 1 písm. h), kde se doplňuje, že žádost podaná podle tohoto písmena musí být podána nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy byl nezletilému azylantovi udělen azyl.

K bodu 22 - § 42c odst. 1

Legislativně technická změna odkazu č. 7c a 47 a poznámky pod čarou č. 47, které jsou v textu zákona uvedeny a vztahují se ke stejnému předpisu Evropské unie. V zákonu by měl být uveden pouze jeden odkaz a jedna poznámka pod čarou, tj. poznámka č. 7c odkazující na Směrnici Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty.

K bodu 24 - § 42f odst. 5

Jedná se o zrušení ustanovení, kterým byla zákonem o pobytu cizinců (pro účely úhrady poskytnutých zdravotních služeb) zavedena fikce trvalého pobytu pro držitele povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, a to pro zajištění účasti těchto cizinců v systému veřejného zdravotního pojištění. Uvedené ustanovení se stává bezpředmětným, neboť tyto osoby budou zařazeny do osobního rozsahu zákona o veřejném zdravotním pojištění, což odpovídá obsahu článku 22 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/801/EU Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair.

K bodům 25 a 26 - § 42h odst. 1 písm. h)

Vkládá se nové písmeno h).

Navrhuje se, aby bylo výslovně stanoveno, že k náležitostem k žádosti o vydání zaměstnanecké karty náleží i doklad o číslu volného pracovního místa vedeného v příslušné evidenci, na kterém hodlá být cizinec zaměstnán. Reálně takový doklad vznikne vytištěním údajů o volném místě z veřejně přístupné části Centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty. Povinnost předložit tento doklad má především za cíl eliminovat chyby, které vznikají tím, že cizinci případně jejich zaměstnavatelé řádově deseti a více místné číselné označení volného pracovního místa přepisují do tiskopisu žádosti. Není však ani výjimkou, že je do tiskopisu uvedeno omylem jiné místo, než na kterém hodlá být cizinec podle pracovní smlouvy zaměstnán, případně je uváděno číselné označení pracovního místa, které již neobsahuje žádnou volnou pozici, na které by mohl být cizinec zaměstnáván nebo takové místo není vůbec součástí Centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty. Povinnost předložit doklad, který lze reálně získat z veřejně přístupné části Centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty, by tedy mělo eliminovat většinu z popsanych problémů. Na druhou stranu zůstává zachována možnost namísto tohoto dokladu pouze uvést číselné označení volného pracovního místa do tiskopisu, ovšem s riziky popsány výše. V případě,

že cizinec neuvede do tiskopisu číselné označení skutečně volného pracovního místa, tedy místa, které je součástí Centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty a současně obsahuje alespoň jednu volnou pracovní pozici, pak je povinen k žádosti předložit jako její náležitost doklad o číslu volného pracovního místa, které je součástí Centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty. Jinými slovy povinností předložit jako náležitost žádosti o zaměstnaneckou kartu doklad o číslu volného pracovního místa není cizinec vázán jen tehdy, pokud do tiskopisu žádosti uvede číselné označení skutečně volného pracovního místa. Neuvede-li jej nebo uvede-li číslo neexistujícího místa nebo místa, které není volné, nezbavuje se tím povinnosti předložit doklad o číslu volného pracovního místa jako náležitosti své žádosti.

K bodu 27 - § 42j odst. 3 a § 42l odst. 3

Oprava chybného odkazu na poznámku pod čarou.

K bodu 28 - § 44 odst. 1

Dosavadní lhůta 3 pracovních dnů stanovená proto, aby se cizinec dostavil po příjezdu na území ČR na pracoviště správního orgánu za účelem pořízení údajů nezbytných pro výrobu průkazu o povolení k pobytu, je poměrně krátká a jak praxe ukazuje v některých případech obtížně splnitelná. Zastavení řízení jako důsledek jejího promeškání podle § 169r odst. 1 písm. a) se tedy jeví jako nepřiměřené. Proto se navrhuje změnit tuto lhůtu na 30 kalendářních dnů od příjezdu cizince na území.

K bodu 30 - § 45 odst. 4

Navrhuje se změna ustanovení § 45 odst. 4 tak, aby pokrýval i situace rozvodu s nositelem oprávnění. Nadále zůstává zachována podmínka předchozího pobytu na území (zvyšuje se z předchozích 2 let na 3 léta), ale ruší se nepřiměřeně tvrdá podmínka nejméně 5 let trvání manželství.

K bodu 31 - § 46 odst. 2

Zpřesňuje se ustanovení, které odkazuje na použití ustanovení týkajících se víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území pro situace, kdy je osobě návazně přiznán dlouhodobý pobyt na území z důvodu strpění pobytu.

K bodům 36 až 38 - § 47

Navrhovaná legislativní změna zpřesňuje podmínky vzniku oprávnění cizince k pobytu na území po dobu řízení o jeho žádosti, jestliže doba platnosti jeho dosavadního dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplynula předtím, než bylo rozhodnuto o jeho žádosti o návazné pobytové oprávnění. V současnosti ustanovení § 47

odst. 4 odkazuje pouze na podmínky včasnosti podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádosti o prodloužení doby jeho platnosti. Přitom pro podání žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu dle § 45, případně dle § 42 odst. 2 jsou zákonem explicitně stanoveny určité podmínky. Při jejich nedodržení, stejně jako při nesplnění podmínek uvedených například § 47 odst. 1 a 3, je správní orgán povinen řízení o žádosti zastavit, a to nejčastěji z důvodu uvedeného v § 169r odst. 1 písm. d) zákona. Bylo by přinejmenším nelogické, aby podáním žádosti v rozporu s podmínkami přesně stanovenými zákonem v jednom případě cizinci vznikalo oprávnění k pobytu na území a ve druhém ne, zejména když v obou případech bude správní orgán povinen řízení o žádosti zastavit, tedy žádost meritorně posuzovat nebude. Navíc v případech žádostí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, jejichž výčet je uveden v § 47 odst. 6, zákon výslovně stanoví, že oprávnění k pobytu na území po dobu probíhajícího řízení o žádosti vzniká uplynutím doby platnosti dosavadního pobytového oprávnění jen tehdy, pokud taková žádost byla podána v souladu s podmínkami stanovenými zákonem. Došlo by zjevně porušení zásady rovnosti v právu, pokud by z hlediska vzniku oprávnění k pobytu na území po dobu řízení o žádosti bylo přístupováno různě k žádostem podaným v rozporu s podmínkami uvedenými například v § 47 odst. 1 a 3, § 42g odst. 5 zákona a podmínkami uvedenými v § 45 téhož zákona. Je-li totiž společným jmenovatelem žádostí nesplnění podmínek stanovenými zákonem pro jejich samotné podání a z toho vyplývající povinnost správního orgánu se jimi nezabývat a řízení o nich zastavit, mělo by být shodným následkem také to, že jejich podatelům nevznikne oprávnění k pobytu na území po dobu, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci. Z tohoto důvodu správní orgán ustanovení § 47 odst. 4 tímto způsobem interpretuje a aplikuje již v současnosti. Nicméně s ohledem na adresáty této právní normy se jeví jako vhodnější jeho znění navrhovaným způsobem zpřesnit.

Legislativní změna v odstavci 6 je doplněním chybějícího odkazu na ustanovení § 42d. Rovněž v případě žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podané na území v souladu s podmínkami uvedenými v § 42d odst. 1 zákona by mělo cizinci vzniknout oprávnění pobývat na území až do právní moci rozhodnutí o této žádosti. V současnosti je toto oprávnění dovozováno cestou analogie, nicméně s ohledem na právní jistotu adresátů této normy je vhodnější, aby vyplývalo přímo z textu zákona.

K bodu 39 - § 48

Navrhovaná úprava souvisí se začleněním, v tomto ustanovení uvedeného okruhu cizinců, do okruhu osob, na které se vztahuje zákon o veřejném zdravotním pojištění. Podle § 2 odst. 1 písm. b) bod 5 uvedeného zákona budou vedle „osob s udělenou dočasnou ochranou“ pod zmíněné ustanovení rovněž spadat „*osoby, které jsou považovány za osobu s udělenou dočasnou ochranou na území*“ – tato skupina osob je výslovně vymezena v textu návrhu nového znění § 48 zákona o pobytu cizinců.

Tato forma zohlednění do zákona o veřejném zdravotním pojištění byla zvolena z toho důvodu, neboť okruh případů, které jsou uvedeny ve stávajícím § 48 zákona o pobytu cizinců nelze formou „jejich přepisů“ výslovně zapracovat do § 2 odst. 1 a násl. zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Co se týče osob s přiznaným postavením osoby bez státní příslušnosti (odstavec. 2), jedná se o skupinu cizinců, která je nově definována v § 49a zákona o pobytu cizinců, pro tyto osoby je nutno zajistit úhradu zdravotních služeb přímo z veřejného zdravotního pojištění.

K odstavci 3

Osobě s přiznaným statutem osoby bez státní příslušnosti se umožní volný přístup na trh práce – budou moci pracovat s pracovním povolením po uplynutí 6 měsíců. Zákon o zaměstnanosti v § 97 písm. e) počítá tuto dobu v souladu s právem Evropské unie od momentu poskytnutí údajů k podané azylové žádosti, ale tento časový moment v řízení o přiznání statusu osob bez státní příslušnosti absentuje, proto se bude počítat od nejbližšího časového momentu, kterým je podání žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

K bodu 40 - § 49a až § 49c

Úvodem vysvětlení procesního pojetí nově zaváděného řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti:

I přes značnou podobnost Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti se formálně jedná o dvě materiálně nezávislé mezinárodní smlouvy, které směřují na jiné kategorie osob a ani obsah či rozsah benefitů není totožný. Během procesu přijímání státy jasně deklarovaly záměr mít dva odlišné nezávislé právní instrumenty a nebyla tedy přijata verze sloučit obě kategorie pod jeden smluvní instrument.

Povinnost státu zajistit osobám bez státní příslušnosti na jejich území účinné a dostupné řízení, které by jim umožnilo upravit jejich pobyt a status s náležitým zohledněním práv plynoucích

z ochrany soukromého života, stanovil ESLP v rozsudku *Hoti proti Chorvatsku* (č. 63311/14, rozsudek ze dne 26. dubna 2018). Soud se nevyslovil, v jakém typu předpisu by mělo být toto řízení ukotveno. Právo Evropské unie danou oblast nijak nereguluje, zde tedy Česká republika není vázána transpozičními a implementačními povinnostmi.

Česká republika zvolila zařazení regulace této problematiky do zákona o pobytu cizinců a dochází tak k odstranění poněkud obsahově nejasné zmínky v zákon o azylu, podle které se podle zákona o azylu rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti. Nyní se řízení zcela bez pochyb přesouvá do zákona o pobytu cizinců, a to z důvodu jasného odlišení obou řízení a postavení – výsledkem pozitivního řízení je status podle zákona o pobytu cizinců. Procesně se však úprava inspirovala v zákoně o azylu a přejímá pro tuto oblast vhodné procesní odchylky a postupy právě ze zákona o azylu, které reflektují cizinecký prvek v řízení, ale zároveň reagují na velmi specifické potřeby vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany. Důvodem využití mnoha procesních postupů ze zákona o azylu i pro řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je to, že stejně jako v řízení ve věci mezinárodní ochrany nejsou vyžadovány přesně vyjmenované náležitosti s fixním obsahem, jako je tomu u řízení o udělení běžných pobytových oprávnění (doklad o ubytování, doklad o výši příjmu atp.), rovněž většinou nejde o ztotožněné osoby, dochází rovněž k práci s informacemi o zemích původu, jde o potencionálně zranitelné osoby atp.. Dále je vhodné

upozornit na to, že jde o řízení velmi složité – dokazuje se neexistence určité skutečnosti, dochází ke komunikaci s cizími zastupitelskými úřady, které mnohdy nemají ani své zastoupení v České republice a které ověřují zápisy v registrech obyvatel apod. přímo v zemích původu mnohdy a úrovni nejmenších obcí, proto je třeba stanovit i odchýlnou lhůtu od lhůty běžné podle správního řádu nebo podle zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k možné zranitelnosti a povinnosti zajistit účinné řízení je poskytován na náklady státu tlumočnick v případě, že je v řízení u pohovoru potřeba.

Osobě, u které bylo rozhodnuto, že se jedná o osobu bez státní příslušnosti, se v návaznosti na vízum za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 3 věta druhá poskytne přístup do veřejného zdravotního pojištění a volný přístup na trh práce. Žadatelům o tento status se pouze pro účely vstupu na trh práce přiznává fikce postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany – budou moci tedy pracovat s pracovním povolením po uplynutí 6 měsíců. Zákon o zaměstnanosti v § 97 písm. e) počítá tuto dobu v souladu s právem EU od momentu poskytnutí údajů k podané azylové žádosti, ale tento časový moment v řízení o přiznání statusu osob bez státní příslušnosti absentuje, proto se bude počítat od nejbližšího časového momentu, kterým je podání žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

V § 49a odstavci 1 se přejímá definice osoby bez státní příslušnosti tak, jak ji vymezuje Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti. Dále se v souladu s úmluvou reflektuje deklaratorní povaha rozhodnutí o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti. Na druhou stranu, aby cizinec mohl účinně čerpat práva plynoucí z úmluvy, celý systém v ČR počítá s čerpáním na základě fyzicky vyznačeného oprávnění k pobytu, a je proto nutné, aby si cizinec vízum vyzvedl. Počítá se se však se zcela ojedinělými situacemi, kdy by mohl být cizinec například hospitalizován v době od oznámení rozhodnutí do převzetí víza – zavádí se tak přechodná fikce udělení víza. Nedodržení povinnosti dostavit se pro vízum do 30 dní je přestupkem.

Přístup k řízení o určení postavení osoby bez státní příslušnosti je s ohledem na převažující cílovou skupinu jednoduchý, nezátížený přílišnými formalismy. Pro podání žádosti není stanovena – podobně jako u žadatelů o udělení mezinárodní ochrany – žádná pevná forma a není vyžadován ani oprávněný pobyt žadatele na území. Oprávněný pobyt na území však není překážkou pro přístup k určení, zda osoba je či není osobou bez státní příslušnosti.

Odstavec 2 pak definuje, na základě jakého postupu a jakých dokumentů bude závěr, zda cizinec je či není osobou bez státní příslušnosti, učiněn.

Důkazní prostředky uplatnitelné v řízení o žádosti o určení osoby bez státní příslušnosti, je možné rozdělit do dvou hlavních kategorií: 1) důkazy týkající se individuálního případu žadatele a jeho osobní historie, a 2) informace o zemi původu, resp. o právní úpravě nabývání a pozbývání státního občanství v zemi, ve vztahu k níž je otázka státní příslušnosti posuzována.

Jako příklad důkazů vztahující se k individuální situaci a historii žadatele lze uvést zejména následující:

- svědectví žadatele (získané formou písemného vyjádření při podání žádosti a následného pohovoru, v případě potřeby i opakovaného),
- vyjádření kompetentních orgánů státu či států, ve vztahu k nimž je otázka státní příslušnosti posuzována ohledně státního občanství dotyčné osoby,
 - rodný list,
 - výpis z evidence obyvatel,

- cestovní doklad (včetně již neplatných),
- oddací list,
- osvědčení o získání či vzdání se státního občanství,
- identifikační dokumenty týkající se rodičů žadatele,
- jakékoli další dokumenty (např. očkovací průkaz, lékařské zprávy – např. lékařská zpráva z nemocnice po narození žadatele, pokud není k dispozici rodný list, řidičský průkaz či jiné doklady).³⁵

Na rozdíl od řízení o mezinárodní ochraně ovšem musí osoba bez státní příslušnosti (v dané chvíli bez deklaratorního osvědčení státu o tom, že je osobou bez státní příslušnosti) spolupracovat při komunikaci se státem, jehož by mohla být občanem, za účelem získání podkladů svědčících o existenci či absenci státního občanství a vyvíjet prokazatelnou a věrohodnou snahu státní příslušnost získat – přiznání postavení osob bez státní příslušnosti je podobně jako mezinárodní ochrana subsidiárním postavením a tedy derogací z obecného pravidla mezinárodního práva, že ochranu svým občanům poskytuje primárně stát jejich státního občanství. Musí být tedy prokázáno, že je oprávněné, aby tato subsidiárnost byla aktivována. Praktickou překážkou zde však často bývá ne/ochota dotyčného státu příslušné potvrzení vydat a na podobné žádosti žadatele jakkoli reagovat. Veškeré shromážděné podklady je třeba hodnotit v rámci volného hodnocení důkazů.

Výčet požadovaných náležitostí je záměrně uváděn jako demonstrativní, pro úspěch v řízení tedy v podstatě není třeba, aby žadatel doložil všechny uváděné dokumenty, pokud bude možné jinak učinit závěr o tom, zda je či není osobou bez státní příslušnosti. Žádost o přiznání tohoto postavení bude přijata do řízení, i když v ní budou chybět náležitosti předpokládané odstavcem 2. Řízení rovněž nebude bez dalšího zastaveno, ale cizinec bude vyzván, aby dokumenty doložil. Dokumenty poté buď obstará, nebo správnímu orgánu dodá vysvětlení, proč je obstarat nemohl; toto vysvětlení, aby obstálo, musí být ovšem podloženo relevantními důvody. Důkazní břemeno je sdílené, ale oproti řízení ve věci mezinárodní ochrany se zde předpokládá mnohem větší aktivita žadatele – ten má za povinnost spolupracovat a obstarávat dokumenty podle odstavce 2. Ministerstvo shromažďuje informace o zemích původu – zejména o legislativní úpravě nabývání státního občanství, zpravidla rovněž kontaktuje zastupitelský úřad, může žadateli zajistit doprovod na zastupitelský úřad a zpravidla si rovněž vyžaduje informace od policie či jiných relevantních orgánů, které by mohly disponovat informacemi o totožnosti a státní příslušnosti cizince.

Odstavec 3 vyžaduje uvedení alespoň adresy pro doručování, a to pro zajištění kontaktu se žadatelem.

Odstavec 4 a 5 stanovuje, že po podání žádosti se cizinci vydá průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, který slouží zejména pro možnost přebírat písemnosti. Doba platnosti průkazu je stanovována ministerstvem dle očekávané délky řízení vzhledem k jeho složitosti. Podání žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti opravňuje žadatele k setrvání na území; setrvání není formou pobytu, nicméně nejde o osobu neoprávněně pobývajících. Rovněž oprávnění setrvat se vztahuje pouze ve směru k řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, pokud není jinde uvedeno jinak. Dále platí, že založení oprávnění setrvat vznikne pouze u první podané žádosti, zabraňuje se tak řetězení

³⁵ UNHCR. *Handbook on Protection of Stateless Persons*, odst. 84.

těchto žádostí s cílem setrvat na území ČR. Ministerstvo dále poučí žadatele o právech a povinnostech, které bude obsahovat i informaci o tom, že mohou být ze strany ministerstva kontaktovány orgány domnělé země původu. Ve výjimečných případech zejména rodin s nezletilými dětmi nebo jiných zranitelných osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, které nemají dostatečné finanční zajištění, může Správa uprchlických zařízení umožnit ubytování v azylovém zařízení tzv. na výjimku podle § 79 odst. 5 zákona o azylu."

Odstavec 6 přejímá úpravu ze zákona o azylu, žadatel si může pořizovat kopie spisu vlastními prostředky (např. fotoaparátem nebo mobilním telefonem).

V § 49b jsou stanoveny situace, kdy postavení osoby bez státní příslušnosti ex lege zaniká, jedná se o situace smrti daného cizince, vzdání se postavení a získání jiné státní příslušnosti. Tento posledně uváděný důvod reflektuje subsidiárnost statusu - ziskem jakéhokoli státního občanství se aktivuje primární ochrana státem občanství a statusu již tak není zapotřebí.

Vzhledem k podobnému postavení uprchlíků a osob bez státní příslušnosti pověřilo Valné shromáždění OSN Úřad Vysokého komisaře, aby nesl odpovědnost za dozor, prevenci a snižování počtu osob bez státní příslušnosti. V rámci svého mandátu UNHCR spolupracuje s vládami při prevenci vzniku právního postavení osoby bez státní příslušnosti, při řešení existujících případů a při ochraně práv takových osob ve všech zemích světa. Vzhledem k tomuto mandátu získává UNHCR specifická oprávnění související s touto agendou (v § 49c), podobná úprava je rovněž v zákoně o azylu.

K bodům 41, 43, 108, 109 a 161 - hlava III nadpis dílu 5, v názvu § 50a, v § 50a odst. 2, 3 a 5, § 103 písm. k), § 118 odst. 1, 4 a 5, § 119 odst. 1, § 120 odst. 1, § 122 odst. 5, § 123a odst. 1 písm. b) a c) a odst. 3 písm. a) a d), § 123b, § 124 odst. 1, § 124b odst. 1 písm. b), § 163 odst. 1 písm. k) a x), § 164 odst. 1 písm. i) a p), § 167 odst. 1 písm. b), § 170 odst. 1 a 3 a § 174a odst. 2

Změny reagují na výsledky schengenských evaluací a zjištěné nepřesnosti ve stanovení geografického rozsahu povinnosti cizince vycestovat. Zpřesňuje se proto geografický rozsah povinnosti cizince vycestovat a souvisejících prvků tak, aby odpovídal výčtu zemí, které používají směrnici 2008/115/ES (tzv. návratová směrnice).

K bodům 44 a 45 - § 50a odst. 3 (část)

Zpřesňuje se postup policie v situaci, požádá-li cizinec během doby k opuštění území o stanovení nové doby k opuštění území zejména z důvodů podle § 174a odst. 2 - policie vydá nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu, ve kterém stanoví novou dobu k opuštění území s ohledem na délku trvání uváděných důvodů, ale samozřejmě pouze pokud shledá, že důvody pro stanovení nové lhůty k vycestování jsou dány. Případné odvolání nemá odkladný účinek.

U § 50a (ale i u správního vyhoštění) vyvstává rovněž zřídka situace, kdy cizinci je soudem uložen zákaz opustit území ČR, což je v realitě schengenského prostoru poněkud vyprázdněný institut. Nicméně pokud orgány cizinecké Policie ČR o rozhodnutí soudu

o zákazu vycestování cizince z území ČR vědí, konzultují svůj postup ve vztahu k danému cizinci s příslušným soudem.

K bodu 46 - § 50b

Záměrem je rozšíření působnosti odborů cizinecké policie krajských ředitelství policie při ukončení pobytu občanů Evropské unie, a to pouze v případech, že nemají vydáno potvrzení o přechodném pobytu podle § 87a zákona o pobytu cizinců. V případech, kdy se jedná o osoby, které jsou pouze krátkodobě na území České republiky, přicestovaly například pouze na fotbalové utkání, a narušily svým jednáním veřejný pořádek, a to i závažným způsobem, je cílem eliminovat pobyt takových cizinců na území České republiky, například jen po dobu trvání takové akce. Dále se jedná o případy cizinců občanů Evropské unie, kteří v tzv. průmyslových zónách páchají přestupky proti veřejnému pořádku, a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění není přiměřené závažnosti a druhu protiprávního jednání cizince. Vydání rozhodnutí v těchto konkrétních případech je prvním úkonem v řízení. Zde se jedná o situace, kdy občan Evropské unie musí svůj pobyt na území České republiky ukončit a vycestovat z území České republiky.

K bodům 48, 50, 53 až 55 a 57 - § 67, § 69 odst. 3, § 70 odst. 2, § 70 odst. 5, § 75 odst. 1, § 155b

V § 67 se navrhuje zrušení tohoto historického humanitárního institutu (vložen poslaneckou iniciativou v roce 2003), a to vzhledem k zániku jeho potřeby a ztrátě opodstatnění vzhledem k účelu, pro který byl do zákona včleňován. Tímto účelem bylo reagovat na průtahy v azylovém řízení způsobené jednak obrovským počtem žádostí o udělení azylu a jednak přechodem na nový model správního soudnictví, kdy cca 2500 případů Vrchní soud po nabytí účinnosti soudního řádu správního předal k 1. 1. 2003 k projednání krajským soudům. Původní znění tohoto ustanovení rovněž bylo omezeno na osoby nepocházející z bezpečných zemí původu. Rovněž statistické údaje potvrzují mizivou využívanost a úspěšnost podaných žádostí (v roce 2015 uděleno 2x, 2016 7x, 2017 3x a 2018 7x). Nelze pominout ani riziko zneužívání spojených s žádostmi o toto pobytové oprávnění, vzhledem k tomu, že jde o jedno z mála oprávnění k pobytu, o které lze žádat z výjezdního příkazu (ovšem vydaného pouze podle zákona o azylu) a rovněž vzhledem k řadě možných výjimek, které ustanovení obsahuje. Délka azylového řízení může být nicméně v kombinaci s dalšími faktory jedním z důvodů hodnocených při žádosti o udělení víza za účelem strpění pobytu cizince na území podle § 33.

Změny v dalších ustanoveních jsou legislativně technickým důsledkem zrušení § 67.

K bodu 49 - § 68 odst. 3 písm. f)

MZV zaznamenává případy, nikoli v zanedbatelném počtu, kdy členové personálu zastupitelských úřadů některých cizích států a zejména jejich rodinní příslušníci – v postavení doprovázející osoby během svého diplomatického pobytu na území České republiky, často těsně před jeho ukončením či téměř bezprostředně po jeho ukončení, žádají o pobytová povolení nesouvisející s jejich profesním působením zde. Tyto osoby pak požadují započtení

doby svého diplomatického působení na území České republiky do doby nepřetržitého pobytu na území České republiky rozhodného pro získání povolení k trvalému pobytu. Dle názoru MZV se jedná o zneužívání diplomatického statusu, resp. doby, po níž byl tento status užíván, čemuž je třeba předcházet.

K bodům 51 a 64 - § 69 odst. 5 a § 87h

Jedná se legislativně technickou reakci na zpřesnění definice azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany. Obsah ustanovení zůstává nezměněn.

K bodu 52 - § 69 odst. 7

Navrhuje se, aby žádost o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 68 byl cizinec oprávněn podat na území, jestliže na území pobývá na základě povolení k pobytu, které je platné, nikoliv v případě, kdy se ve smyslu § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10 pouze za platné považuje, a to do doby rozhodnutí o žádosti cizince o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení jeho platnosti. Zákonem č. 222/2017 Sb. bylo stanoveno, že oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10 se do doby nepřetržitého pobytu započítá pouze tehdy, pokud je nakonec cizinci pobytové oprávnění vydáno nebo prodlouženo. Řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 68 je tedy na dobu řízení o žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení jeho platnosti přerušeno z důvodu uvedeného v § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu, teprve po jeho skončení lze v řízení pokračovat, tedy shledat podmínku nepřetržitosti pobytu na území za naplněnou nebo naopak v případě, že by žádosti o vydání nebo prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebylo vyhověno, za nenaplněnou a žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítnout. Tento postup je však zcela zbytečný a nevhodný, neboť stejného efektu ovšem hospodárnějším způsobem bude docíleno tím, že žádost o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 68 zákona bude cizinec moci podat v době, kdy je jeho povolení k dlouhodobému pobytu platné a nikoliv v době, kdy se za platné pouze považuje. Pro cizince samotného bude jednoznačji a přehledněji z textu zákona pochopitelné, kdy žádost o pobytové oprávnění může podat a kdy ne. Konečně judikatura bez ohledu na text zákona dospěla již dříve k tomu závěru, že žádost o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 68 zákona, tedy po 5 letech nepřetržitého pobytu na území, nelze podat na území, pokud cizinec na území pobývá „pouze“ v rámci tzv. fikce, tedy na základě oprávnění k pobytu dle § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10. (vizte například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2016, č.j. 3 Azs 96/2015 –44, ze dne 30.3.2017, č.j.: 10 Azs 1/2017 – 34, ze dne 21.3.2018, č.j. 1 Azs 54/2018-27). Legislativní změna tedy reaguje také na výklad ustanovení § 69 odst. 5 zákona provedený soudy. Pro právní jistotu adresátů této právní normy a praxi, bude nepochybně prospěšnější, pokud zákon výslovně stanoví, že žádost o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 68 nebude moci být podána na území, pokud žadatel na jejím území pobývá pouze v rámci tzv. fikce.

Provedením navrhované změny v § 69 odst. 7 zákona se stane nadbytečným ustanovení § 68 odst. 3 písm. f) zákona, proto je navrženo jeho zrušení.

Dále se navrhuje, aby se do doby nepřetržitého pobytu na území nezapočítávala doba pobytu cizince na území na základě dlouhodobého víza uděleného cizinci za účelem strpění pobytu na území. Důvod, pro který je udělováno dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území, je přechodného charakteru. V případě, že překážka, která je důvodem pro udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území, trvá déle než 1 rok je až na výjimky cizinec oprávněn podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem. Pobyt na základě dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území je formálně omezen, a to jednak trváním překážky uvedené v § 33 odst. 1, 3 zákona a pak také tím, že vycestováním z území České republiky platnost tohoto dlouhodobého víza zaniká (§ 62 odst. 4 zákona). Pouze tehdy, jestliže tato překážka trvá nebo se lze důvodně domnívat, že bude trvat po dobu delší jednoho roku, umožňuje zákon cizinci získat povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území, které již vycestováním cizince z území nezaniká. S ohledem na čl. 3 odst. 2 písm. e) směrnice Rady č. 2003/109/ES, je tedy třeba mít dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území za formálně omezené povolení k pobytu, a to zejména proto, že jeho platnost se odvíjí od trvání překážky, která byla důvodem jeho udělení, po jejím odpadnutí je navíc v některých případech cizinec sám povinen požádat o zrušení platnosti tohoto víza (§ 38 odst. 1 zákona) a navíc vycestováním z území jeho platnost zaniká. Z tohoto důvodu bude započitatelný do doby nepřetržitého pobytu na území pro účely získání povolení k trvalému pobytu dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území, nikoliv dlouhodobé vízum udělené za tímto účelem.

K bodům 56 a 65 - § 73 a § 87j odst. 2

Zmíněná ustanovení zákona o pobytu cizinců se zrušují, neboť povinnost Ministerstva vnitra sdělit Ústřední pojišťovně Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky informace k zařazení dotčené skupiny cizinců do centrálního registru pojištěnců bude komplexně řešena v zákoně o veřejném zdravotním pojištění.

K bodu 59 - § 87b odst. 3

Sjednocení terminologie s § 1 a se zákonem č. 186/2013 Sb., o státní občanství České republiky.

K bodu 60 - § 87c odst. 2

Navrhuje se nové znění věty druhé v odstavci 2, jelikož je nadbytečné dosavadní vystavování pobytové karty rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který na území České republiky pobývá jako člen personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice, jenž sám není občanem Evropské unie a je registrován MZV, a to s ohledem na skutečnost, že MZV již vydává rodinným příslušníkům člena personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice identifikační průkaz. Tento identifikační průkaz je podle ustanovení §180b odst. 2 dokladem totožnosti a současně povolením k dlouhodobému pobytu; průkaz obsahuje rovněž údaje o rozsahu výsad a imunit, kterých jeho držitel požívá na území

České republiky po dobu registrace Ministerstvem zahraničních věcí. Pro paralelní vydávání pobytové karty i identifikačního průkazu v daných případech neexistuje relevantní důvod.

K bodu 67 - § 88 odst. 3

Dochází ke zpřesnění textu tak, aby bylo jednoznačně zřejmé, že dítě, které se narodí cizinci za pobytu na území České republiky, má vždy následovat pobytový status tohoto cizince. Navrhovaná úprava má za cíl zabránit spekulacím, kdy dotčený cizinec s povoleným dlouhodobým pobytem, žádá za narozené dítě o vydání povolení k trvalému pobytu (zejména s ohledem na zajištění účasti narozeného dítěte v systému veřejného zdravotního pojištění).

Legislativní změna spočívá ve výslovném zakotvení oprávnění k pobytu na území po dobu řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu v případě dítěte, které se narodilo na území a jehož rodič disponuje pouze platným povolením k dlouhodobému pobytu na území. Vznik tohoto oprávnění je podmíněn tím, že žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu byla podána za podmínek uvedených v odstavci 1 a 4. Navrhovanou změnou se odstraňuje mezera v zákoně, která je v současné praxi překlenována cestou analogie.

Dále se specificky upravuje fikce trvalého pobytu, která vznikne narozením dítěti v situaci, kdy jeho zákonný zástupce na území pobývá na základě trvalého pobyt. Tato fikce trvá 60 dnů od narození a její vznik již není navázán na podání žádosti o trvalý pobyt, ale na okamžik narození. V případě, že je žádost o trvalý pobyt podána, platí fikce až do právní moci rozhodnutí o této žádosti.

K bodu 68 - § 99 odst. 2

Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo vnitra zaujímají dlouhodobě rozdílná stanoviska, zda přenocování v noclehárně podle § 63 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, lze považovat za ubytování ve smyslu § 99 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Jde sice o ambulantní sociální službu poskytovanou osobám bez přístřeší. Podle § 91 zákona o sociálních službách je však poskytována na základě smlouvy, součástí poskytované služby je kromě možnosti přenocovat také možnost vykonat základní hygienu. Texty a cíle obou zákonů si v případě nocleháren do jisté míry odporují a je poměrně obtížné dovozovat vztah speciality.

Proto dospěli zástupci obou resortů k závěru, že možným řešením je úprava legislativy, která výslovně stanoví, že v případě nocleháren nepůjde o ubytování ve smyslu § 99 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Provozovatelé nocleháren podle zákona o sociálních službách tak nebude ubytovateli ve smyslu § 99 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a nebudou se na ně vztahovat povinnosti ubytovatele v tomto zákoně uvedené.

K bodům 69 a 70 - § 104 odst. 1 a 6

Navrhované znění je reakcí na požadavek stanovený v čl. 45 odst. 5 nařízení, podle něhož budou dopravci podléhat sankcím stanoveným podle čl. 26 odst. 2 Úmluvy k provedení Schengenské dohody a článku 4 směrnice Rady 2001/51/ES, pokud přepravují přes vnější

hranice státní příslušníky třetích zemí, kteří nejsou držiteli platného cestovního povolení, ačkoli se na ně vztahuje povinnost takové cestovní povolení mít. Za tím účelem budou mít dopravci podle nařízení přístup do informačního systému ETIAS, aby ověřili, zda státní příslušníci třetích zemí, na něž se vztahuje povinnost mít cestovní povolení, jsou skutečně držiteli platného cestovního povolení.

V § 104 odst. 1 se proto rozšiřují v souladu s nařízením ETIAS povinnosti leteckého dopravce o zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS.

V § 104 odst. 6 se doplňuje, že na velitele letadla na vnějším letu jiném než prováděném provozovatelem obchodní letecké dopravy se tento zákaz vztahovat nebude, jelikož nařízení ETIAS upravuje přístup do informačního systému ETIAS pro účely ověření, zda státní příslušníci třetích zemí, na něž se vztahuje povinnost mít cestovní povolení, jsou skutečně držiteli platného cestovního povolení, pouze provozovatelům obchodní letecké dopravy.

K bodům 71, 72, 80, 121, 124 a 128 - § 108, § 115b, § 163 odst. 1, § 164 odst. 1 písm. e), § 165 písm. h)

Do zákona o pobytu cizinců se vkládá možnost v určitých situacích použít a vydat tzv. evropský cestovní doklad pro návrat, který má právní základ v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1953 ze dne 26. října 2016, kterým se zavádí evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zrušuje doporučení Rady ze dne 30. listopadu 1994. Tento doklad se vkládá do výčtu dokladů, které jsou cestovními doklady podle zákona o pobytu cizinců a zakládá se rovněž oprávnění tyto doklady vydávat a to jak pro Policii ČR, tak pro ministerstvo vnitra.

K bodům 73 až 77 a 79 - § 113 a § 115 odst. 3

Úprava vydávání cizineckého pasu osobám požívajícím doplňkové ochrany je ze systematických důvodů přesunuta do zákona o azylu. Doplňuje se odstavec 7, který stanoví nemožnost vydat cizinecký pas podle zákona o pobytu cizinců, pokud existuje souběh s udělenou mezinárodní ochranou podle zákona o azylu. Cestovní doklad se v takovém případě vydá podle zákona o azylu, protože osoba je primárně v postavení poživatele mezinárodní ochrany.

K bodu 78 - § 114 odst. 4

Napравuje se dosavadní, a nutno říci nelogická, absence možnosti vydání cestovního průkazu totožnosti v případech realizace rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR nebo členských států EU.

K bodům 81 až 87 a 125 - § 117 a § 164 odst. odst. 1 písm. l)

Změna v odstavci 1 reflektuje stav, kdy cestovní doklad lze zadržet jako neplatný či odcizený i z toho důvodu, že je tak prohlášen v Schengenském informačním systému, a to nemusí být činěno pouze státem, který tento doklad vydal. Změna tak pouze odráží skutečný stav věci.

V odstavci 7 se navrhuje zrušení povinnosti Policie České republiky předávat zadržené cestovní doklady MZV v případě, že je vydal stát, který má diplomatické zastoupení na území České republiky. V takovém případě by je zaslala Policie České republiky na zastupitelský úřad dotčeného státu přímo, a nikoli prostřednictvím MZV. Takový postup MZV má za postup jednodušší, rychlejší a efektivnější. Na MZV by Policie ČR i nadále zasílala zadržené doklady, které vydal stát bez diplomatického zastoupení na území České republiky. MZV by následně, jako dosud, zprostředkoval jejich doručení diplomatickou cestou přes příslušný zastupitelský úřad České republiky.

Změna v odstavci 7 reflektuje stávající praktický stav, kdy policie předává doklady nalezené v ČR souhrnně státu, který tento doklad vydal.

Dle § 163 odst. 1 písm. r) zákona o pobytu cizinců policie (Ředitelství služby cizinecké policie a inspektoráty cizinecké policie) provádí mimo jiné i zadržení dokladu, jehož platnost skončila podle § 87z, § 87aa nebo § 117f téhož zákona. Neplatné průkazy o povolení k pobytu, o jejichž zadržení jde, by mělo mít možnost zadržet i ministerstvo a odbory cizinecké policie, které se s neplatnými doklady setkávají v praxi častěji a musí se spoléhat, že jim průkaz o povolení k pobytu cizinec ponechá dobrovolně v rámci splnění své povinnosti odevzdat neplatný doklad vydaný podle zákona o pobytu cizinců [§ 103 písm. h)]. Také útvary policie na území (obory cizinecké policie) by měly mít možnost zadržet neplatný průkaz o povolení k pobytu, neboť při pobytové kontrole mohou i tyto útvary zjistit cizince, který je již držitelem neplatného průkazu o povolení k pobytu.

Současně je lépe formulována povinnost policie a ministerstva zadržet cestovní a jakýkoliv jiný doklad, který je padělaný či pozměněný.

K bodům 88 až 90 - § 117a odst. 3 písm. a) a b)

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, byla uložena členským státům povinnost, ve stanovené termínu zajistit vydávání nového vzoru „povolení k pobytu“. Uvedené nařízení rovněž stanovuje způsob vyplňování jednotlivých rubrik zmíněného „povolení“. Vzhledem k tomu, že zmíněný vzor obsahuje i rubriku „druh povolení“ a způsob její vyplňování, neměl by vnitrostátní právní předpis (tj. zákon o pobytu cizinců) řešit danou záležitost a z tohoto důvodu dochází ke zpřesnění příslušného ustanovení zákona o pobytu cizinců.

K bodu 91 – k § 117f

K ukončení platnosti povolení pobytu nedochází pouze zrušením jeho platnosti, ale zaniká také ze zákona, a to v případech uvedených v § 62, § 63, § 76, § 86m a § 178c zákona o pobytu cizinců. Navrhované doplnění ustanovení § 117f tak zaplňuje dosavadní mezeru v zákoně.

K bodu 92 - § 118 odst. 3

Tato změna se týká stanovování nové lhůty k vycestování, kdy nemusí jít pouze o důvody podle § 174a odst. 2, ale i o důvody jiné. Dále se zpřesňuje již dnes logicky aplikovaný postup rozhodování o žádosti – tedy že ne ve všech případech podání žádosti musí policie této vyhovět a novou lhůtu stanovit. Rovněž se zpřesňuje, že odvolání nemá odkladný účinek, jinak by byl tento institut zcela otevřen opakovaným žádostem a zneužívání.

K bodům 95, 97 až 99 - § 120a

Dosud v zákoně absentoval mechanismus povinného přezkoumávání trvání důvodů, které znemožňují cizinci vycestování, resp. nebylo ani jasné, jaký subjekt má toho hodnocení provádět – zda policie, která rozhodnutí vydala nebo ministerstvo, které následně vydalo oprávnění k pobytu. Překážka vycestování by měla legalizovat pobyt cizince pouze po dobu, po kterou skutečně trvá. Navazující kroky již pak zákon stanovuje.

V odstavci 6 se ruší v praxi neaplikované omezení spočívající v zániku oprávnění požádat o udělení mezinárodní ochrany. Ustanovení nemá reálný přínos a je zbytečně „tvrdé“.

Do odstavce 8, který upravuje situace, kdy zaniká rozhodnutí o správním vyhoštění, se doplňuje i situace přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

K bodu 100 - § 122 odst. 8 a 9

V odstavci 8 se zavádějí procesní odchylky pro řízení o odstranění tvrdosti rozhodnutí o správním vyhoštění, tak aby toto řízení bylo pružnější a odpovídalo charakteru tohoto řízení, kde nejsou přesně dané jednoznačné podmínky pro vyhovění těmto typům žádostí. Povinnost tvrzení a povinnost důkazní je zcela v dispozici cizince.

V odstavci 9 se upravuje pravomoc policie zrušit nebo zkrátit délku zákazu vstupu (platnost rozhodnutí o správním vyhoštění), pokud důvody vyplynou z vlastní činnosti.

K bodům 101, 113 a 114 - § 123 odst. 7, § 145 odst. 2, § 146 odst. 1 a 3, § 147

Jedná se pouze o zpřesňující terminologickou změnu, která reflektuje skutečnost, že ne všechny situace ukončení detence cizince jsou propuštěním. Navrhuje se tak přiléhavější slovo, a to „opuštění“, které zahrnuje všechny formy ukončení zajištění.

K bodům 102 až 107 - § 123a

Dochází ke drobným změnám v ustanovení, které upravuje možnosti a postupy ministerstva při úhradě nákladů spojených s dobrovolným návratem do země původu. Dochází k technické změně, která reaguje na potřebu přesně geograficky vymezit území států, ze kterých je cizinec povinen vycestovat. A dále dochází ke zpřesnění právní úpravy tak, aby bylo možné využívat finanční prostředky agentur Evropské unie a případně jiných finančních zdrojů pro úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem.

Jelikož v zákoně o pobytu cizinců na území České republiky dosud chybí ustanovení, které by opravňovalo Ministerstvo vnitra činit úkony spojené s realizací dobrovolného návratu, například při nákupu letenek či jízdenek, doplňuje se předmětné ustanovení. Toto přispěje k dalšímu usnadnění a urychlení provádění dobrovolných návratů.

K bodu 110 - § 129a odst. 3.

Navrhuje se připodobnit zákonnou možnost požádat o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců, kde je vykonáváno rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců úpravě platné pro institut vazby. Navrhuje se oproti stávající úpravě flexibilnější řešení, kdy bude cizinec oprávněn kdykoliv (tedy v souladu s požadavky mezinárodně právních závazků, kterými je Česká republika vázána) požádat o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců. Pokud cizinec bude uvádět stále stejné důvody, které, podle jeho názoru, by měly vést k jeho propuštění, bude moci takovou žádost podat znovu až po třiceti dnech. Dosavadní úprava, která dává cizinci dostatečné možnosti právní ochrany prostřednictvím soudního přezkumu rozhodnutí o zajištění a o prodloužení zajištění, kdy doby zajištění v rozhodnutích jsou stanovovány postupně, a proto i možnost soudního přezkumu je opakovaná tímto návrhem není nijak dotčena.

Tímto ustanovením není dále nijak dotčena možnost cizince uvést nové relevantní skutečnosti ke svému propuštění, policie je totiž povinna podle § 126 písm. a) zkoumat po celou dobu zajištění, zda důvody zajištění trvají a je dána možnost policie propustit cizince ze zajištění s i bez jeho podnětu, pokud shledá důvod.

K bodu 111 – k § 136 odst. 4

Vyjasňuje se obsah pojmu „opuštění zařízení“. Opuštěním zařízení nejsou krátkodobá opuštění např. za účelem lékařského vyšetření nebo účasti na soudním jednání.

K bodu 112 – k § 144 odst. 4

Dle dosavadního výkladu textu zákona osoba umístěná v přísném režimu zařízení pro zajištění cizinců má nárok na návštěvu advokáta či zástupce právnické osoby, který prokáže, že předmětem její činnosti je oprávnění poskytovat právní pomoc cizincům, ovšem pouze za přítomnosti policie. Uvedený výklad je však rozporný s úmyslem zákonodárce i s dalšími principy vyplývajícími z vnitrostátní i evropské judikatury a dále ze standardů Evropského výboru pro prevenci mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (CPT). Přístup osob omezených na svobodě k právní pomoci je jedním z důležitých principů prevence špatného zacházení. Za součást práva na přístup k právnímu zástupci přitom CPT označil i právo setkat se s ním bez přítomnosti třetí osoby.

K bodu 115 - § 151 odst. 2

Nově bude možné poskytnout dotaci na rozvoj obce, kde se nachází zařízení pro zajištění cizinců i opakovaně. O konkrétním poskytnutí a výši dotace rozhodne Vláda České republiky.

K bodu 118 - § 158 odst. 1 písm. b) bod 2

Odstraňuje se rozpor v jednotlivých ustanoveních zákona o pobytu cizinců, která obecně stanoví jaké údaje a v jakém rozsahu se o cizincích vedou. Odstraněním, které je navrhováno se řeší nežádoucí duplicita.

K bodu 119 - § 158 odst. 1 písm. j)

Zákonem č. 176/2019 Sb., kterým se, mimo jiné, mění zákon o pobytu cizinců byla pro některé skupiny cizinců zavedena povinnost absolvovat adaptačně-intergační kurz, a to s účinností od 1. ledna 2021. Za účelem efektivní kontroly plnění této povinnosti ze strany cizinců, je žádoucí údaje vážící se k ní evidovat v Informačním systému cizinců. Půjde zejména o informaci, zda cizinec tuto povinnost již splnil nebo zda Ministerstvo vnitra od jejího splnění z důvodů zvláštního zřetele hodných upustilo.

K bodu 120 - § 158 odst. 8 písm. i)

Jde o provazbu na evidenční systémy podle zákona o azylu a nově definovanou položku průkazů žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

K bodu 122 - § 163 odst. 2 písm. f)

Jde o nutnou provazbu na nové ustanovení zákona o azylu, které nově opravňuje Policii České republiky provést dopravu i v případě realizace dobrovolného návratu.

K bodu 123 - § 163 odst. 2 písm. h) a i)

V návaznosti na čl. 4 vízového kodexu a v souladu s § 171 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se má v zákoně zakotvit stávající praxe. Podstatou této úpravy je, že stanovisko nebude Ředitelství služby cizinecké policie zasílat zastupitelskému úřadu na žádost, nýbrž vždy, což je i stávající praxe. Nejedná se o „závažné stanovisko“ ve smyslu § 149 s. ř.; jde tedy o jeden z podkladů pro rozhodování.

Ředitelství služby cizinecké policie se určuje jako národní jednotka ETIAS podle čl. 8 nařízení ETIAS.

K bodům 126 a 132 - § 164 odst. 1 písm. p) a § 167 odst. 1 písm. b)

Ve výčtu situací, kdy policie snímá daktyloskopické otisky a pořizuje obrazové záznamy, chybně není uvedeno ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje, kde policie postupuje podle § 19.

K bodu 127 - § 165 písm. c)

Doplňuje se oprávnění Ministerstva vnitra vést řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

K bodům 129 a 133 - § 165a odst. 1 písm. d) a § 167 odst. 1 písm. e)

Ministerstvo vnitra nebo policie se mohou během různých úkonů setkávat s osobami a může vnímat potřebu je ztotožnit. Aniž by bylo možné na první pohled poznat, zda jde o občana ČR nebo o cizince.

K bodu 130 – § 165a písm. j) a k)

Ministerstvo v řízeních o žádostech o pobytová oprávnění a v případě změny místa hlášeného pobytu cizince na území je povinno prověřit, zda ubytování cizinci poskytuje osoba skutečně oprávněná nemovitost užívat a rovněž, zda existuje právní titul pro to, aby cizinec mohl příslušnou nemovitost nebo její část užívat. Pro tyto účely je v současnosti využíváno nahlížení do Katastru nemovitostí prostřednictvím veřejně přístupné aplikace (www.nahlizenidokn.cz). V celé řadě případů však tyto informace nejsou dostatečné a musí být kontaktována jednotlivá katastrální pracoviště s žádostí o doplňující údaje. Jedná se například o informace o exekucích, výkonu rozhodnutí o změnách v osobě vlastníka nemovitosti. Získáním úplného přístupu do katastru nemovitostí odpadne administrativní zátěž oběma úřadům a povede k urychlení správních řízení.

Do písmene k) se výslovně doplňuje oprávnění zadržet na nezbytně nutnou dobu doklad v souvislosti se zjišťováním nebo projednáváním přestupku. Jedná se typicky o případy ověřování pravosti dokladu. V praxi se stává, že cizinci viní správní orgán ze zadržování cestovního dokladu ve snaze zabránit tím pořízení jeho kopie pro účely probíhajícího správního řízení nebo proto, aby byly zmařeny kroky k posouzení pravosti dokladu či případného zjištění a zahájení řízení o přestupku.

K bodům 131 a 135 - § 166 odst. 3 a nový § 167a

Jako reakce na výsledek schengenského hodnocení v oblasti ochrany dat a osobních údajů se v zákoně explicitně stanoví spolusprávci údajů, které jsou vedeny ve Vízovém informačním systému, kde se jedním spolusprávcem určuje ministerstvo zahraničních věcí jako orgán, který je odpovědný za údaje, které do systému samo vkládá, a druhým spolusprávcem se určuje Policie ČR jako orgán odpovědný za údaje, které do systému sama vkládá.

Policie ČR bude správcem údajů, které se budou uchovávat v budoucnu nově vytvořeném systému „Entry/Exit“.

Odstavcem 3 pak Česká republika plní svoji povinnost určit orgán, který bude odpovědným za zpracování osobních údajů orgány České republiky v rámci EUROSUR.

K určení orgánů ČR, které jsou oprávněny požádat o nahlédnutí do údajů systému ETIAS

Určení orgánů podle čl. 50 odst. 1 se provede, stejně jako u dalších nařízení, která jsou na rozdíl od směrnice PNR přímo použitelná, formou usnesení vlády, konkrétně v příloze

Národního schengenského plánu 2014. Určené orgány budou následně notifikovány Evropské komisi a agentuře eu-LISA. Stejný postup byl v minulosti zvolen u přístupu do systému VIS a plánuje se také pro systém EES.

Účelem nahlížení do údajů systému ETAS má být prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů nebo jiných závažných trestných činů.

Obecně platí, že přístup za účelem prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů nebo jiných závažných trestných činů by měl být umožněn všem orgánům, které splní podmínky stanovené nařízením. Pokud tyto podmínky splní, mohou být těmito orgány kromě Policie ČR např. také zpravodajské služby.

K bodu 134 - § 167 odst. 1 písm. p)

Současné znění zákona dává pravomoc policii provést osobní prohlídku a prohlídku věcí za podmínek stanovených v ustanovení § 137. Toto ustanovení je možné užít pouze za situace, kdy je rozhodnuto o zajištění cizince do zařízení pro zajištění cizinců, a to za účelem zjištění, zda u sebe nemá cestovní doklad, doklad totožnosti nebo písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství, peněžní prostředky nebo věc, jejíž vnášení do zařízení, vyrábění nebo přechovávání v zařízení je zakázáno. Podle odstavce 2 téhož ustanovení je policie oprávněna provést osobní prohlídku a prohlídku věcí zajištěného cizince také na žádost provozovatele nebo v případě důvodného podezření, že tento cizinec může mít u sebe cestovní doklad, doklad totožnosti nebo písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství nebo věc, jejíž vnášení do zařízení, vyrábění nebo přechovávání v zařízení je zakázáno.

Nejedná se však o jediný institut, kdy je policie svěřena pravomoc provést prohlídku osoby. V úzkém spojení se zajištěním osoby je policista dle § 29 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen zákon č. 273/2008 Sb.), oprávněn před umístěním osoby do policejní cely přesvědčit se, zda tato osoba u sebe nemá zbraň nebo jinou věc způsobitou ohrozit život anebo zdraví a takovou věc odebrat. Za tímto účelem je policista oprávněn provést prohlídku osoby. Dále policista je oprávněn provést prohlídku osoby dle § 35 zákona č. 273/2008 Sb., nicméně podstatou tohoto ustanovení je zajištění bezpečnosti osob či zasahujících policistů tím, že v určených případech je umožněno provést prohlídku osoby za účelem zjištění, zda tato osoba nemá u sebe zbraň, případně jí tuto zbraň odebrat. Zbraní se zde rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším v souladu s § 111 písm. e) zákona č. 273/2008. Dané ustanovení má tedy pouze bezpečnostní charakter.

Dlužno dodat, že policie je oprávněna pro účely trestního řízení provést osobní prohlídku v souladu s ustanovením § 82 odst. 3 a 4 a § 83b trestního řádu.

Prohlídku osoby provádí vždy osoba stejného pohlaví.

Jak předestírá současná právní úprava, jestliže není rozhodnuto o zajištění cizince do zařízení pro zajištění cizinců, není policistům svěřena pravomoc, aby za účelem zjištění skutečné identity provedly prohlídku osoby a jeho věcí, zejména zda u sebe nebo ve věcech nemá cestovní doklad, doklad totožnosti písemnost nebo paměťový nosič datových informací potvrzující jeho totožnost nebo jeho státní občanství.

Praxe se stále častěji setkává s případy, kdy dochází ke kontrole cizinců, kteří na výzvu policistů nepředloží doklad totožnosti, i přestože tento doklad u sebe mají, avšak záměrně ho

ukrývají, čímž chtějí zastířit svou skutečnou totožnost. Na podkladě toho jsou prováděny nadbytečné policejní úkony směřující k ověření totožnosti cizince. Nové oprávnění policistů provést osobní prohlídku za účelem nalezení dokumentu svědčící o totožnosti cizince se rovněž jeví jako nezbytné při záchytu většího počtu cizinců neoprávněně vstupujících na území.

Nové oprávnění provádět osobní prohlídku a prohlídku věcí za účelem zjištění totožnosti by policii svěřilo institut umožňující zefektivnění a urychlení práce policie, přičemž podmínky pro provedení osobní prohlídky a prohlídky věcí by byly podobné podmínkám pro provedení osobní prohlídky a prohlídky věcí u již zajištěné osoby do zařízení stanovené ustanovením § 137 zákona č. 326/1999 Sb., tedy za účelem zjištění, zda u sebe nemá cestovní doklad, doklad totožnosti nebo písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství, peněžní prostředky nebo věc, jejíž vnášení do zařízení, vyrábění nebo přechovávání v zařízení je zakázáno.

K bodu 136 - § 168 odst. 1

Do výčtu ustanovení, na něž nedopadají části druhá a třetí správního řádu, se doplňuje výslovně doplnit oznámení změny zaměstnavatele. Oznámení a sdělení ministerstva jsou typickými úkony podle hlavy čtvrté správního řádu, níméně z důvodu přehlednosti a jistoty je žádoucí výslovně tyto úkony do výčtu v tomto ustanovení zařadit.

K bodu 137 - § 168 odst. 3

Předchozí novelou zákona o pobytu cizinců (zákon č. 176/2019 Sb.) bylo na základě poslaneckého pozměňovacího návrhu vloženo ustanovení, podle kterého jsou rozhodnutí ministerstva vnitřní o zrušení pobytového oprávnění z bezpečnostních důvodů (jde o výčet ustanovení) v právní moci již okamžikem jejich oznámení účastníkovi. Pozměňovací návrh pravděpodobně s cílem urychlit rušení pobytu předpokládal, že tak dojde k vyloučení možnosti podat proti rozhodnutí ministerstva odvolání. Cizinec se měl bránit ihned prostřednictvím žaloby podané ke správnímu soudu. Vzhledem k tomu, že zákon neobsahuje výslovné vyloučení možnosti podat opravný prostředek (zde odvolání), vznikají v praxi pochybnosti, jaký význam má slovní spojení „nabývají právní moci jeho oznámením“. Správní soudy tak mohou namítat, že účastník nevyužil svého práva podat odvolání ve správním řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu 6 Azs 192/2020 – 21). Aby byla tato otázka vyjasněna a aby byl současně respektován cíl sledovaný zákonodárcem (urychlit celý proces tím, že odpadne jeden stupeň), navrhuje se v tomto ustanovení výslovně uvést, že „proti výše uvedenému rozhodnutí nelze podat odvolání“.

Zákonem č. 176/2019 Sb., kterým se mění zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byla pro některé kategorie cizinců zavedena povinnost absolvovat adaptačně intergační kurz. Ministerstvo vnitřní může z důvodů hodných zvláštního zřetele od této povinnosti upustit. Z textu § 155b odst. 4 přímo nevyplývá, zda půjde o rozhodování ve správním řízení zahájením z moci úřední nebo na žádost. Vzhledem k povaze tohoto institutu je ovšem pravděpodobnější druhá možnost, neboť ministerstvo vnitřní nemá informace např. o zdravotním stavu jednotlivých cizinců, na které se tato povinnost vztahuje. Vzhledem k tomu, že rozhodování ministerstva bude spočívat především vposouzení toho, zda situace odpovídá „důvodům zvláštního zřetele hodných“ pro upuštění povinnosti kurz absolvovat, nejví se jako účelné,

aby správní úvaha ministerstva byla předmětem odvolání. Z tohoto důvodu se i v případě rozhodnutí podle § 155b odst. 4 navrhuje vyloučit opravný prostředek. Tento záměr lze dále podpořit i argumentem, že podle aktuálně připravované vyhlášky bude adaptačně-integrační kurz absolvován tím, že se jej cizinec zúčastní. Délka urzu by pak měla činit 4 hodiny. Nejde tudíž o výrazný zásah do života cizince.

Dále lze uvést, že i v případě, že konkrétní okolnosti na straně cizince nepostačí k tomu, aby ministerstvo rozhodlo o upuštění od povinnosti kurz absolvovat, měly by být zohledněny v případném řízení o přestupku, které se cizinec dopustil tím, že kurz neabsolvoval.

K bodu 138 - § 168 odst. 5 a 6

K odstavci 5

Dosavadní judikatura soudů a zejména Nejvyššího správního soudu byla dosud, pokud jde o účastenství v řízeních o žádostech o pobytová oprávnění zcela jednotná, když za účastníka řízení o žádosti byl vždy považován pouze žadatel o toto pobytové oprávnění (například rozsudky Nejvyššího správního soudu z 25.2.2010, č.j.: 2 As 77/2009, z 22.3.2016, č.j. 5 As 244/2015, z 20.10.2011 č.j.: 2 As 61/2011, Krajského soudu v Brně č.j. 32 A 31/2015, Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 12. 2014, č.j. 75 A 18/2014-39. Nicméně se od této judikatury v současnosti Nejvyšší správní soud odchýlil v rozsudku ze dne 23.10.2019, č.j. 9 Azs 256/2019. Ačkoliv se jedná možná o ojedinělou odchylku, ukazuje to na potřebu tuto otázku upravit v zákoně přímo a komplexně, a to především z důvodu specifik takového řízení. Zvolené řešení počítá pouze s jedním účastníkem u řízení vedených podle zákona o pobytu cizinců, a to včetně řízení vedených z moci úřední. V řízeních vedených z moci úřední je totiž správní orgán v drtivé většině případů posuzuje dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince a je tak povinen zohledňovat i zájmy jeho rodinných příslušníků, jejichž účastenství v řízení by v některých případech podle obecné úpravy ve správním řádu přicházelo v úvahu.

K odstavci 6

Navrhuje se výslovně upravit vztah vybraných ustanovení správního řádu a „řízení ve věci cestovního povolení“. Tímto slovním spojením se myslí řízení, ve kterých se rozhoduje ve věci cestovního povolení ve smyslu nařízení ETIAS. Jde jednak o řízení v prvním stupni (zejména řízení o žádosti o vydání cestovního povolení, ale i o řízení zahajovaná z moci úřední, ve kterých může být cestovní povolení prohlášeno za neplatné nebo zrušeno), ale i o řízení ve druhém stupni (nové posouzení důvodů v § 180l).

Řízení v prvním stupni upravuje po procesní stránce přímo nařízení ETIAS. To má aplikační přednost pře právem jednotlivých členských států. Navrhovatel se navíc domnívá, že nařízení obsahuje všechny klíčové instituty, kterými se zabývá správní řád (snad s výjimkou podjatosti). Jde navíc o procesní úpravu společnou všem členským státům. Celý institut podávání a zpracování žádostí o cestovní povolení je navíc navržen tak, aby žadatel mohl žádost podat online ze svého počítače nebo chytrého telefonu. Žádost cizince by měla být posouzena rychle (v řádu hodin nebo nízkých jednotek dnů) a navíc by mělo být v naprosté většině případů o žádosti rozhodováno automaticky (systémem samotným). K „manuálnímu“ zpracování žádosti národní jednotkou příslušného státu dojde jen výjimečně. Navíc bude teprve v průběhu

posuzování žádosti dovozeno, která národní jednotka (národní jednotka kterého členského státu) o žádosti, která bude zpracována manuálně, rozhodne.

Naproti tomu opravný prostředek (řízení ve druhém stupni) nařízení ETIAS sice předpokládá, ale svěřuje jeho úpravu úpravě národní (vize § 180l až 180n). I v případě druhého stupně se však předpokládá, že ve většině případů půjde o komunikaci s cizincem, který se nenachází na území ČR nebo schengenského prostoru a který komunikuje s příslušnými orgány online a který má zájem na vyřízení svého podání poměrně rychle. Vzhledem k těmto specifickým obsahuje návrh v § 180l až 180n úpravu toho, jakým způsobem bude vedeno řízení o žádosti o opětovné posouzení důvodů.

Ani v případě řízení v prvním stupni (které je upraveno kompletně v nařízení ETIAS), ani v případě řízení ve stupni druhém (kde je výslovná úprava v § 180l až 180n) není žádoucí, aby byla u vybraných institutů dovozována subsidiární aplikace vybraných institutů správního řádu. Rozšiřujícím výkladem opírajícím se o obecná ustanovení správního řádu by byla popřena řešení, která mají umožnit vést řízení s cizincem, který není na území ČR, online a rozhodovat o žádostech ve stanovených lhůtách.

K bodu 139 - § 169d odst. 3

Navrhovaná úprava reaguje na praxi, s níž se setkávají zastupitelské úřady, u nichž je naplněna kvóta stanovená podle § 181b odst. 1 a Nařízení vlády č. 220/2019 Sb. o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu. V případě naplnění uvedené kvóty je každá další žádost o příslušné pobytové oprávnění nepřijatelná dle § 169h odst. 3. Nepřijatelnost žádosti nelze žádným způsobem zhojit. V takovém případě je žádost o upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění, která je nepřijatelná, zjevně právně nepřípustná dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu. Přesto jsou takové žádosti opakovaně podávány. S ohledem na právní jistotu žadatelů je vhodné nemožnost podání žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění, která je nepřijatelná, zakotvit přímo do ustanovení zákona, aby se předešlo pochybnostem žadatelů, zda uvedené podání činit či nikoliv. A to zejména za situace, kdy je dále navrhováno zpoplatnění žádosti o upuštění od osobního podání žádosti.

K bodu 140 - § 169f odst. 3

Rozhodnutí o povinnosti opustit území je rozhodnutím, kterým se cizinci stanovuje povinnost vycestovat, ale oproti rozhodnutí o správním vyhoštění toto rozhodnutí neobsahuje zákaz vstupu a cizinci je tak dána možnost bezprostředně si zlegalizovat pobyt podáním žádosti o pobytové oprávnění na příslušném zastupitelském úřadě. Vzhledem přebytku nabídky a poptávky po možnosti podat takovou žádost v některých zemích a rovněž vzhledem k reflexi existence rodinného a soukromého života v ČR se tak stanovuje pevná doba, do kdy musí dojít ke stanovení termínu pro osobní podání žádosti. Vždy tak bude po cizinci požadováno splnění povinnosti vycestovat, a to bez ohledu na vzdálenost země původu, zároveň se mu však umožní co nejdříve podat žádost o pobytové oprávnění.

K bodům 141 a 142 - § 169g

K odstavci 1:

Návrh úpravy vychází z dosavadních zkušeností zastupitelských úřadů při přijímání žádostí o udělení dlouhodobého víza nebo žádostí o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu cizinců v zemích, jejichž nejsou státními občany, ale mají v nich povolen dlouhodobý či trvalý pobyt, jehož získání je relativně snadné a v zásadě slouží k volbě zastupitelského úřadu České republiky, na němž podají příslušnou žádost. Účelem navrhované úpravy je tak omezit zneužívání benevolentní právní úpravy některých třetích států, které vede k určování příslušnosti zastupitelského úřadu pro podání žádostí podle ust. § 169g. V případě, že žadatelé jsou držiteli dlouhodobého či trvalého pobytu v zemi, avšak v zemi po delší dobu nepobývají, zastupitelský úřad není schopen posoudit skutečnosti rozhodné pro rozhodnutí o žádosti vyplývající z postavení žadatele ve společnosti, jeho socioekonomických vazbách, ekonomické, bezpečnostní a migrační situaci v zemi atd. Tímto dochází k obcházení smyslu příslušnosti zastupitelského úřadu.

K odstavci 3:

Navrženou úpravou se sleduje vyloučení kolize zákonné úpravy obsažené v ust. § 169g odst. 1 a odst. 2 s podzákonnou právní úpravou obsaženou nyní ve vyhlášce č. 429/2010 Sb., stanovící výjimky z povinnosti cizince požádat o vízum nebo povolení k pobytu na místně příslušném zastupitelském úřadu.

K bodům 143 až 146 a 149 - § 169h, § 169i a § 169r odst. 4 písm. c)

K § 169i

Cílem návrhu na úpravu § 169i odst. 2 je vyloučení aplikace institutu výzvy k odstranění vad v řízení o udělení dlouhodobého a trvalého pobytu v případech, kdy je žádost nepřijatelná, t. j. v případě důvodů uvedených v § 169h zákona o pobytu cizinců. Jestliže je žádost nepřijatelná, není řízení vůbec zahájeno a institut výzvy k odstranění vady nemůže být aplikován. V případě řízení o udělení dlouhodobého víza je cílem návrhu na úpravu § 169i odst. 3 rovněž vyloučení aplikace institutu výzvy k odstranění vady v případech, kdy se jedná o vady, které mají za následek nepřijatelnost žádosti. V případě jiných vad (např. na tiskopisu žádosti není vyplněna některá položka), platí, že k odstranění této "dílčí" vady je možné vyzvat žadatele ústně, elektronicky bez podepsání, telefonicky a jinými technickými prostředky. Teprve v případě, že tato vada není odstraněna, vyzve zastupitelský úřad žadatele písemně. K tomu však zastupitelský úřad nestanovuje žádnou lhůtu ani žadatele nepoučuje o následcích neodstranění vady.

K §169r odst. 4 písm. c)

Důvodem návrhu na odstranění ustanovení § 169r odst. c) je skutečnost, že nepředložení náležitostí podle zákona k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu má za následek nepřijatelnosti žádosti, t.j. řízení není vůbec zahájeno, a nikoliv zastavení řízení.

K bodům 147 a 160 - § 169l odst. 5 a § 172a odst. 4

Dochází k vypuštění věty, jejíž text je zavádějící. Rozhodování o námitce týkající se „nekvalitního“ přenosu při využívání videokonferenčních zařízení by nemělo být formálním rozhodováním. Jde spíše o konstatování faktického stavu, který vede k ukončení provádění úkonu touto formou, nikoli o rozhodování o (procesních) právech účastníků.

K bodu 148 - § 169r odst. 1 písm. f)

V současnosti ustanovení § 169r odst. 1 písm. f) ukládá správnímu orgánu povinnost zastavit řízení o žádosti v případě, že cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Správní orgán by podle tohoto ustanovení především neměl posuzovat žádost cizince, který po jejím podání požádal o udělení mezinárodní ochrany, neboť se zákon o pobytu cizinců se na něj podle jeho § 2 přestal vztahovat. Toto ustanovení je však formulováno tak, že umožňuje i takový výklad, že lze zastavit jakékoliv řízení o žádosti, když cizinec v minulosti podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Na druhou stranu jím nejsou pokryty ostatní případy uvedené v § 2 zákona o pobytu cizinců, kdy se zákon o pobytu cizinců na žadatele nevztahuje. Jako nejvhodnější se proto jeví upravit dosavadní důvod pro zastavení řízení o žádosti tak, aby dopadal na všechny cizince, na něž se zákon o pobytu cizinců nevztahuje jak v okamžik podání žádosti, tak i na ty, na něž se v průběhu řízení vztahovat přestal.

K bodům 150 a 151 - § 169t odst. 6 písm. h)

Vzhledem k tomu, že v rámci řízení o prodloužení pobytu je nutné prověřit řadu okolností, aby byl zjištěn skutečný stav věci, není příliš velký rozdíl mezi řízením o první žádosti a žádostí o prodloužení, proto se navrhuje lhůta pro rozhodnutí o prodloužení na 60 dnů.

K bodům 152 a 153 - § 169t odst. 8 a 9

S ohledem na vývoj judikatury ve věcech ochrany proti nečinnosti správního orgánu ve věcech pobytu cizinců je nutné přiblížit okamžik, od kterého se staví běh lhůty pro vydání rozhodnutí k okamžiku, kdy správní orgán shledá, že jsou v případě žadatele naplněny podmínky pro vydání požadovaného pobytového oprávnění a učiní o tom záznam do spisu. Zvláště v řízeních o žádostech podaných u zastupitelských úřadů je poněkud nemyslitelné, aby se lhůta stavěla až formálně učiněnou výzvou zastupitelského úřadu adresovanou cizinci, aby se dostavil k vyznačení dlouhodobého víza dle § 30 odst. 2 zákona. Zastupitelské úřady v tomto případě komunikují nejčastěji telefonicky nebo cestou prostého e-mailu, k formalizovaným výzvám přistupují pouze výjimečně a pouze tam, kde je to prakticky možné. Tento postup je hospodárný a nanejvýše efektivní, na druhou stranu by neměl znamenat, že správní orgán bude i přesto shledáván soudy nečinným. V těchto případech je navíc již plně v rukou žadatele o pobytové oprávnění, kdy se k zastupitelskému úřadu dostaví, kdy přicestuje na území ČR a kdy se dostaví na pracoviště správního orgánu za účelem pořízení údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu nebo za účelem převzetí rozhodnutí o vydání povolení

k trvalému pobytu. Není tedy možné, aby správní orgán nesl odpovědnost za nečinnost, když nečinný je ve skutečnosti sám žadatel.

K bodu 154 - § 169t odst. 11

Zrušuje se speciální lhůta pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a nadále tak bude použita obecná lhůta podle správního řádu. Snahou policie je vydat rozhodnutí o správním vyhoštění ještě během prvotního omezení osobní svobody cizince podle zákona o policii. Nelze-li toho však s ohledem na složitý skutkový stav dosáhnout, je lhůta 7 dní na zjištění skutečného stavu lhůtou příliš krátkou.

K bodům 155 a 162 - § 170 odst. 7 a § 179 odst. 2

Odvolací řízení proti rozhodnutí o správním vyhoštění je zahrnuto dokládáním stále nových a nových skutečností, které však již existovaly v době prvostupňového řízení o správním vyhoštění a jsou tak používány pouze jako „trumf“ či „zdržovací taktika“. Odvolací řízení je tak velmi zdlouhavé, což není v souladu s cíli tzv. návratové směrnice 2008/115/ES. Zavádí se proto jasná povinnost koncentrovat všechny dostupné skutečnosti do prvostupňového řízení, o čemž bude účastník řízení poučen. S ohledem na možný vznik zásadních nových skutečností a okolností se připouští jejich reflexe policií, avšak musí jít o takové skutečnosti nebo důkazy, které odůvodňují obavy z jednání v zemi původu vůči cizinci v rozporu s čl. 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v případě jeho navrácení. Co se týče výčtu článků, vychází se z doporučení Kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva. Podobně bylo nutné rozšířit rozsah posuzování hrozby skutečného nebezpečí již v řízení o správním vyhoštění v prvním stupni (§ 179 odst. 2).

Je vhodné upozornit na rozdíly v posuzování hrozby non-refoulement a zásahu do rodinného a soukromého života. Zákon předpokládá dva samostatné mechanismy. Hrozba non-refoulement, přesněji hrozba skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 se hodnotí podle § 120a odst. 1 zákona pomocí závazného stanoviska. Je-li vyslovena překážka vycestování, rozhodnutí o správním vyhoštění je stále vydáno, ale po dobu trvání překážky není vykonatelné a cizinec obdrží vízum za účelem strpění pobytu. Přiměřenost dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života se hodnotí podle § 174a v kombinaci s § 119a odst. 2 a § 50a – tedy v tomto případě policie sama hodnotí, zda je rozhodnutí přiměřené a pokud není, rozhodnutí o správním vyhoštění vůbec nevydává. Vydá tak pouze rozhodnutí o povinnosti opustit území, které neobsahuje zákaz vstupu a cizinec má tak možnosti si standardní cestou požádat o některé z pobytových oprávnění na zastupitelském úřadě. Usnadnění této cesty je obsaženo v § 169f odst. 3. Ve výjimečných případech může jít i o situaci vedoucí k vydání víza za účelem strpění (více viz důvodová zpráva k § 14 zákona o azylu).

K bodu 156 - § 170c až § 170f

Řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je inspirováno řízením o udělení mezinárodní ochrany – přejímá se řada procesních institutů ze zákona o azylu. Přejímá se

rovněž seznam výluk ze správního řádu. Upravuje se rovněž vztah k procesní části zákona o pobytu cizinců, která se na řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nepoužije. Použije se tedy správní řád - ovšem s výlukami uvedenými v odstavci 1 a mimo institutů upravených specificky v tomto řízení. Pro následně získávané vízum za účelem strpění pobytu cizince na území se již uplatní všechna pravidla obsažená v zákoně o pobytu cizinců.

V odstavci 3 se vymezuje vztah k řízení ve věci mezinárodní ochrany – toto řízení má vzhledem k ochranné povaze přednost, proto podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které není nijak omezováno, je ex lege řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti přerušeno do doby, než je konečným rozhodnutím (tedy včetně případných soudních řízení) postaveno najisto, zda osoba získá či nezíská mezinárodní ochranu. Situaci, kdy běží řízení o udělení mezinárodní ochrany a žadatel chtěl podat žádost o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, není třeba řešit, protože daná osoba je v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, na kterou zákon o pobytu cizinců nedopadá. Odstavec 4 řeší výjimečnou situaci případné duplicity práv plynoucích z jiných oprávnění k pobytu, cizinec čerpá práva a benefity vždy jen z jednoho titulu. Nicméně ministerstvo osvědčí, že cizinec je osobou bez státní příslušnosti a vydá dle části čtvrté cizinci o tomto osvědčení.

Odstavec 5 uvádí speciální důvody pro zastavení řízení vzhledem k úpravě zastavení řízení ve správním řádu, těmito důvody jsou obecně řečeno nespolupráce žadatele s ministerstvem.

S určitými odchylkami se přejímá úprava pohovoru ze zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že seznam náležitostí je uváděn pouze jako demonstrativní, může být role pohovoru poměrně klíčová. V rámci řízení o určení osoby bez státní příslušnosti je s žadatelem třeba provést pohovor, aby stát zjistil skutkové okolnosti, a aby žadatel měl příležitost v úplnosti předestřít svůj případ, včetně vysvětlení případných nejasností, které mohou v průběhu řízení vyvstat. Žadatel má však povinnost zajistit si vlastního tlumočníka na své náklady, jedná se o totožnou úpravu jako u ostatních cizinců v gesci zákona o pobytu cizinců. Pracovník ministerstva sepiše protokol o pohovoru, jehož náležitosti jsou upraveny v ustanovení § 18 správního řádu. V protokolu je obsažen přepis otázek ministerstva a odpovědí žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Součástí protokolu je vždy i vyjádření právního či jiného zástupce žadatele, pokud je pohovoru přítomen.

Kvůli efektivitě při získání informací by pohovor měl být veden v atmosféře důvěry, měly by při něm být pokládány otevřené otázky a žadatel by měl být veden k tomu, aby podal co nejúplnější informace o všech okolnostech svého případu. Žadatel by měl být na počátku poučen o povinnosti spolupracovat. Zejména v případech důkazní nouze je totiž výpověď žadatele klíčovým podkladem, z něhož správní orgán v řízení vychází. Povinnost spolupráce žadatele je úzce spojena se skutečností, že podobně jako v řízení o mezinárodní ochraně, je břemeno tvrzení plně na žadateli, který skutečnostmi, které uvede a předloží, určuje rámec probíhajícího řízení.

S ohledem na to, že na rozdíl od řízení ve věci mezinárodní ochrany zde není dána zásada důvěrnosti azylového řízení a není tak zapovězen kontakt žadatele (ani správního orgánu) se zemí původu, resp. zemí posuzovanou v rámci řízení o žádosti, může správní orgán v rámci povinnosti spolupráce od žadatele očekávat rovněž aktivní spolupráci při zajišťování dalších podkladů pro vydání rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že často panuje důkazní nouze a autentická výpověď žadatele může být

klíčová k posouzení jeho věci a věrohodnosti výpovědi, je nutné upravit možnost zmocněnce nebo zástupce Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky se k obsahu pohovoru vyjádřit až po jeho skončení a zamezit narušování či ovlivňování pohovoru ze strany právního zástupce a doplňování v jeho průběhu. Právo vyjádřit se k obsahu a přepisu proběhlého pohovoru má i žadatel. Případné námitky je třeba do protokolu o pohovoru zaznamenat a reagovat na ně podle jejich obsahu

Žadatel je povinen se dostavit k provedení pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, předvolání se doručuje nejméně 2 pracovní dny předem, aby se žadatel stihl na pohovor připravit, zajistit si případně právního zástupce, tlumočníka a dopravit se na místo.

Stanovují se situace, kdy se pohovor nemusí provést, ministerstvo má však možnost pohovor provést vždy, pokud je to potřeba ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Tlumočník bude ministerstvem bezplatně zajištěn pouze v případě, kdy se ministerstvo důvodně domnívá, že žadatel neovládá dostatečně český jazyk.

Co se týče lhůt pro vydání rozhodnutí, přejímá se základní šestiměsíční lhůta ze zákona o azylu. Pokud se jedná o složitý případ, je ministerstvo oprávněno tuto lhůtu prodloužit až o dalších 6 měsíců. O tomto cizinec písemně vyrozumí, pokud o to cizinec požádá.

Nový § 170f upravuje doručování v rámci řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Veškeré písemnosti by měly být doručovány do místa hlášeného pobytu nebo na adresu pro doručování, kterou je cizinec povinen uvést. S tím souvisí i povinnost označit si poštovní schránku. Nelze ani vyloučit situace, kdy bude cizinec mít zřízenou datovou schránku, do té bude ministerstvo doručovat přednostně.

Rozhodnutí se podle odstavce 3 doručuje osobně, a to zejména kvůli navázání vydání víza za účelem strpění pobytu na území. V odstavci 4 se upravuje situace, kdy se cizinec nedostaví k předání rozhodnutí, ač mu byla písemná výzva prokazatelně doručena. V takovém případě je sice rozhodnutí ze zákona doručeno v den uvedený ve výzvě k převzetí rozhodnutí, ale rozhodnutí se cizinci zašle, a pokud se doručuje prostřednictvím držitele poštovní licence, může být vhozeno do poštovní schránky.

Rozhodnutí Ministerstva vnitra o přiznání, resp. nepřiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nabývá právní moci oznámením tohoto rozhodnutí. Odvolání není přípustné. Rozhodnutí Ministerstva vnitra bude přezkoumatelné správním soudem.

K bodu 157 - § 171 odst. 1 písm. c)

Z přezkoumání soudem se vylučuje rozhodnutí o zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l.

Výjimkou je rozhodnutí o žádosti o cestovní povolení a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů o zamítnutí žádosti o cestovní povolení podané rodinným příslušníkem občana Evropské unie nebo rodinným příslušníkem občana jiného státu požívajícího práva na volný pohyb.

K bodu 158 - § 172 odst. 4

Prodlužuje se lhůta pro předání žaloby (je-li podána prostřednictvím policie), vyjádření k žalobě a dodání správního spisu v případě žaloby proti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení trvání doby zajištění. Obzvláště v případech, kdy je podána žaloba například v pátek nebo pracovní den před dny pracovního klidu, je velmi náročné lhůtu 5 dnů dodržet a vyjádření k žalobě nemusí dosahovat potřebné kvality. Tato změna je rovněž reflektována v zákoně o azylu a aplikační praxe po ní volá opakovaně již řadu let.

K bodu 159 - § 172 odst. 11

Navrhuje se, aby z důvodu právní jistoty, byl příslušný krajský správní soud povinen žalobu proti rozhodnutí vydanému v řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti projednat přednostně.

K bodu 173 - § 180e odst. 1 písm. c)

Úprava § 180e odst. 1 písm. c) obsahuje zpřesnění použití institutu „nového posouzení“ na všechny případy možného odepření vstupu podle Schengenského hraničního kodexu.

K bodům 174 a 178 - § 180g odst. 8 a § 182a odst. 1 písm. f)

S ohledem na předpokládaný růst počtu uchazečů o zkoušku z jazyka a s tím souvisejícími zvyšujícími se personálními a finančními nároky na realizaci těchto zkoušek se do zákona doplňuje ustanovení o úplatě za zkoušku z jazyka, jejíž funkce bude jak ekonomická, tak organizační a regulativní (mimo jiné se dá očekávat méně nepřipravených uchazečů přihlašujících se na zkoušku bez odpovídající znalosti jazyka). Přitom je dána možnost poskytovat odůvodněné výjimky z povinnosti úplaty tak, aby se úplata za zkoušku sama o sobě nestala pro některé uchazeče nepřekonatelnou překážkou pro vykonání zkoušky. Dá se uvažovat o bezplatném prvním termínu (pokusu) pro všechny uchazeče, o prominutí úplaty v případě sociálně slabých či zdravotně znevýhodněných uchazečů apod. V souvislosti s tímto se tedy do předmětného ustanovení doplňuje zmocnění pro prováděcí předpis o stanovení nejvyšší možné úplaty za zkoušku z jazyka, její splatnosti a podmínek, kdy se úplata nehradí.

K bodům 175 a 176 - § 180l až 180n a § 182 odst. 2

Tato ustanovení komplexně upravují specifické řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.

K § 180l

V § 180l odst. 2 je upraven způsob a lhůta pro podání žádosti o nové posouzení důvodů. Řízení o novém posouzení důvodů se zahájí na základě žádosti podané prostřednictvím online formuláře. Žádost o nové posouzení důvodů se podává prostřednictvím národní jednotky ETIAS.

Ustanovení § 180l odst. 3 stanoví povinné údaje, které musí žádost o nové posouzení důvodů obsahovat. Jedná se o standardní základní identifikační údaje, dále o údaje, které umožní jednoznačně určit rozhodnutí, proti němuž je žádostí o nové posouzení důvodů brojeno, a kontaktní údaje sloužící ke komunikaci mezi ministerstvem a žadatelem v rámci nového posouzení důvodů. Pokud bude žádost o nové posouzení důvodů podána jinou osobou, bude nutné vyplnit i základní identifikační údaje této osoby, nebude však vyžadována plná moc udělená jí žadatelem.

Podle odstavci 4 je národní jednotka ETIAS oprávněna cestovní povolení vydat nebo zrušit či změnit své předchozí rozhodnutí o prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo o zrušení cestovního povolení, pokud tím žádosti plně vyhoví. Neshledá-li však pro to důvod, žádost postoupí do 5 pracovních dnů ode dne jejího doručení Ministerstvu vnitra. Zde je uplatňován princip autoremedury, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům v případech, kdy na základě žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza již orgán rozhodující v prvním stupni shledá na základě žádosti o nové posouzení důvodu rozpor uplatněného důvodu pro nevydání cestovního povolení, jeho zrušení nebo jeho prohlášení za neplatné s důvody pro takové rozhodnutí stanovenými nařízením.

V souladu s odstavcem 5 je orgánem příslušným pro nové posouzení důvodu Ministerstvo vnitra.

K § 180m

Tento paragraf upravuje procesní specifika, která si vyžádala situace, ve které se správní orgány i účastník řízení nacházejí. Žadatelem o cestovní povolení není na území ČR, nemá datovou schránku a již komunikuje se systémem ETIAS a se správními orgány online. Odstavec 2 zavádí možnost komunikace s žadatelem i v jiném než českém jazyce. Informace, které jiné jazyky než čeština mohou být případně použity, bude předem zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup.

K § 180n

Odstavec 2 upravuje způsob posouzení žádosti Ministerstvem vnitra. Ministerstvo vnitra zkoumá soulad důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení s důvody stanovenými v čl. 37, 40 a 41 nařízení ETIAS. Ministerstvo vnitra je oprávněno vyžádat si stanovisko policie, jakož i provedení pohovoru s žadatelem u zastupitelského úřadu České republiky v zahraničí.

V odstavci 3 se stanoví způsoby, jakými může Ministerstvo vnitra o žádosti rozhodnout. Cizinec je o výsledku nového posouzení důvodů informován elektronicky do 30 dnů ode dne doručení žádosti o nové posouzení.

V případě, že Ministerstvo vnitra udělí národní jednotce ETIAS pokyn k vydání cestovního povolení, učiní tak národní jednotka ETIAS podle odst. 4 neprodleně.

K § 182 odst. 2

Pro účely podání žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l se v § 182 odst. 2 doplňuje, že Ministerstvo vnitra zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup k tomu určený formulář.

K bodu 172 - § 182 odst. 3

Pro účely podávání žádostí o oprávnění k pobytu bude územní obvod jednotlivých zastupitelských úřadů, a to spolu s osobním rozsahem jejich činnosti v této oblasti a s výčtem druhů žádostí o pobytová oprávnění jimi zpracovávaných, upraven ve vnitřním předpisu Ministerstva zahraničních věcí. Tento předpis poskytne ucelený, komplexní přehled o rozsahu činnosti jednotlivých zastupitelských úřadů ve věcech udělování víz a povolování pobytu cizinců a bude moci též operativně reagovat na případné změny okolností, v nichž zastupitelské úřady pracují, ať již jde o okolnosti například bezpečnostní či aktuálně okolnosti hygienické/zdravotní. Tento předpis bude uveřejněn na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí a jednotlivých zastupitelských úřadů, tj. způsobem umožňujícím dálkový přístup. Každý se tak bude moci seznámit s tím, pro jaké řízení a v jaké věci je jednotlivý zastupitelský úřad příslušný.

K čl. IV – přechodná ustanovení

Stanovuje se obecné pravidlo (bod 1), že probíhající řízení a související práva a povinnosti se dokončí a posoudí dle „staré“ právní úpravy. Z tohoto pravidla zná návrh několik výjimek, u kterých převažuje zájem na tom, aby postup správních orgánů byl po nabytí účinnosti zákona jednotný.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění

K § 3d

Za pojištění dítěte s dlouhodobým pobytem jeho zákonní zástupci odvedou jednorázově platbu v předem dané výši. Tato částka je stejná, jakou by osoba bez zdanitelných příjmů odvedla za dva měsíce svého pojištění. Výše platby je fixní a nemění se podle skutečného počtu dnů, po něž bylo dítě pojištěno. Délka pojištění dětí s dlouhodobým pobytem není totiž vždy stejná, odvíjí se od přesného data (dne) jeho narození s tím, že není kratší než 2 měsíce a není delší než 3 měsíce. Nejeví se jako praktické odvíjet přesnou výši pojistného od počtu dnů, po něž pojištění trvá. Zákonodárce proto pro zjednodušení zvolil pevnou výši platby a poměrně jednoduchý způsob určení toho, kdy pojištění vzniká (dnem narození) a zaniká (na konci kalendářního měsíce, v němž dítě dosáhlo 60 dnů věku),

K § 4 odst. 3

Za pojištění dítěte s dlouhodobým pobytem jeho zákonní zástupci odvedou jednorázově platbu v předem dané výši. Tato částka je stejná, jakou by osoba bez zdanitelných příjmů odvedla za dva měsíce svého pojištění. Výše platby je fixní a nemění se podle skutečného počtu dnů, po něž bylo dítě pojištěno. Délka pojištění dětí s dlouhodobým pobytem není totiž vždy stejná, odvíjí se od přesného data (dne) jeho narození s tím, že není kratší než 2 měsíce a není delší než 3 měsíce. Nejeví se jako praktické odvíjet přesnou výši pojistného od počtu dnů, po něž pojištění trvá. Zákonodárce proto pro zjednodušení zvolil pevnou výši platby a poměrně

jednoduchý způsob určení toho, kdy pojištění vzniká (dnem narození) a zaniká (na konci kalendářního měsíce, v němž dítě dosáhlo 60 dnů věku),

K § 11a

Zákonní zástupci jsou povinni uhradit pojistné za své dítě kdykoli během trvání jeho účasti v systému v.z.p., nejpozději v poslední den.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o veřejném zdravotním pojištění

Jedná se zejména o legislativně technickou úpravu, jejímž cílem je odstranit většinu (nikoli všechny) fikcí trvalého pobytu z cizineckých zákonů tak, aby byl osobní rozsah veřejného zdravotního pojištění zřejmý již ze samotného zákona o veřejném zdravotním pojištění – vymezení pojištěnců v § 2 odst. 1.

Změny § 2 jsou pak zohledněny i v § 3, který upravuje okamžik vzniku a zániku zdravotního pojištění, a v dalších ustanoveních.

V rámci těchto změn je nezbytné zpřesnit příslušné oznamovací povinnosti Ministerstva vnitra vůči Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR jako správci tzv. Centrálního registru pojištěnců (nový § 41b).

Nad rámec uvedených technických změn, se dále rozšiřuje délka pojištění u dětí osob s povoleným trvalým pobytem na území České republiky tak, aby byla shodná s délkou pojištění dětí osob pobývajících na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu, tj. z délky ohraničené 60 kalendářními dny na délku ohraničenou koncem měsíce, v němž dané dítě dovrší šedesátý den věku.

ČÁST PÁTÁ

Změna soudního řádu správního

K § 31 odst. 2

První změna představuje legislativně - technický důsledek změn v zákoně o pobytu cizinců, kde změny reagují na výsledky schengenských evaluací a zjištěné nepřesnosti ve stanovení geografického rozsahu, odkud je cizinec povinen vycestovat.

Vzhledem k tomu, že v otázkách mezinárodní ochrany a správního vyhoštění již rozhoduje specializovaný samosoudce, je vhodné, aby tomu tak bylo i ve věcech, které se týkají pobytu cizince, a to včetně řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Proto je navrhována druhá část změn v předmětném ustanovení.

K přechodnému ustanovení

Podle přechodného ustanovení se řízení zahájená pře dnem nabytí účinnosti dokončí podle dosavadní právní úpravy.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o dočasné ochraně cizinců

K bodu 1 - § 2 odst. 1

Navrhuje se do první věty doplnit text „při příjezdu policií“. Důvodem tohoto doplnění je zpřesnění situace, kdy cizinec může podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany. Je žádoucí, aby z dikce zákona bylo zřejmé, že lze takovou žádost podat v rámci hraniční kontroly pouze při příjezdu. Podání žádosti v rámci hraniční kontroly při odjezdu tedy možné nebude. V praxi tato varianta není pravděpodobná, i přesto je ale vhodné, aby zákon s takovou možností počítal.

K bodu 2 - § 2 odst. 1 písm. b)

Navrhuje se doplnit novou závěrečnou větu tohoto ustanovení. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s nově navrhovaným zněním § 4 odst. 3 a dalšími ustanoveními zákona o azylu.

K bodu 3 - § 6 odst. 2

Navrhuje se doplnit novou závěrečnou větu tohoto ustanovení. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s nově navrhovaným zněním § 4 odst. 3 a dalšími ustanoveními zákona o azylu.

K bodu 4 - § 8 odst. 2 písm. a)

Do výčtu dle tohoto písmena se navrhuje doplnit slovo „pohlaví“. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s § 10 odst. 2 písm. a) zákona o azylu.

K bodu 5 - § 8 odst. 2 písm. f)

Do výčtu dle tohoto písmena se navrhuje doplnit „manželovi nebo registrovanému partnerovi“. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s nově navrhovaným zněním § 10 odst. 2 písm. f) zákona o azylu.

K bodu 6 - § 17 odst. 1

Navrhuje se doplnit novou závěrečnou větu tohoto ustanovení. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s nově navrhovaným zněním § 32 odst. 5 zákona o azylu.

K bodům 7 a 19 - § 32 odst. 2 a § 57 odst. 2

Zmíněné ustanovení zákona o dočasné ochraně cizinců se zrušuje, neboť povinnost Ministerstva vnitra sdělit Ústřední pojišťovně Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky informace k zařazení dotčené skupiny cizinců do centrálního registru pojištěnců bude komplexně řešena v zákoně o veřejném zdravotním pojištění.

Změna § 57 odst. 2 pak představuje legislativně technický důsledek úpravy provedené v § 32.

K bodům 8 a 9 - § 34a odst. 1 až 3

Navrhuje se přesunout text odst. 2 do režimu odst. 1. Odstavec 3 se pak provedením této změny stává nadbytečným, navrhuje se tedy jej vypustit. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s nově navrhovaným zněním § 58 zákona o azylu.

K bodu 10 - § 36 odst. 1 písm. c)

Navrhuje se vypustit z tohoto ustavení odkaz na odstavec. 1. Důvodem je navrhovaná změna § 34a tohoto zákona.

K bodu 11 - § 43

Navrhuje se změna formulační změna tohoto ustanovení. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s § 42 odst. 4 zákona o azylu.

K bodům 12 a 13 - § 45 odst. 1 a 2

Navrhuje se doplnit stávající odstavec 1 o novou větu a též doplnit zcela nový odstavec 2. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s nově navrhovaným zněním § 84 zákona o azylu.

K bodům 14 a 15 - § 48 písm. a) a b)

Dále se v písm. a) i b) navrhuje prodloužit lhůtu pro podání žádosti o hrazení nákladů spojených s dobrovolným návratem ze strany Ministerstva vnitra, a to ze 7 na 15 dnů. Cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s § 54a písm. c) zákona o azylu. Také se navrhuje vypustit v tomto ustanovení odkaz na písmeno c). Dle tohoto ustanovení může ministerstvo nést náklady spojené s dobrovolným návratem na základě žádosti cizince, pokud mu zaniklo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu udělení azylu, doplňkové ochrany či přiznání postavení uprchlíka. V praxi se však tato úprava ukázala jako nerelevantní, neboť pokud je osobě udělen azyl, doplňková ochrana či přiznáno postavení uprchlíka, je z podstaty věci zřejmé, že institut dobrovolného návratu se neuplatní.

K bodu 16 - § 49 odst. 1

Do tohoto odstavce navrhuje doplnit nová závěrečná věta, cílem navrhované změny je analogicky sjednotit úpravu s § 71 odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

K bodům 17 a 18 - § 51

Změny v ustanovení § 51 reflektují změny v zákoně o azylu, kde bylo nutné jasněji upravit definici „partnera“ ve smyslu většího rozlišení úředně potvrzeného soužití dvou osob stejného

pohlaví od soužití dvou osob bez jakéhokoliv úředního potvrzení. Navrhovaná úprava v zákoně o dočasné ochraně cizinců tedy navazuje na úpravu zákona o azylu.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o zaměstnanosti

K § 89 odst. 5

Zákon o pobytu cizinců nepřipouští možnost, aby držitelé modrých karet (na rozdíl od držitelů zaměstnaneckých karet) mohli být zaměstnáni na další pracovní pozici. Podle zákona o pobytu cizinců může držitel modré karty pouze změnit zaměstnavatele, případně pracovní zařazení, avšak za předpokladu, že budou splněny podmínky pro vydání modré karty. Domníváme se, že přísnější přístup pro držitele modrých karet není na místě, proto se navrhuje, aby v případě zájmu držitele modré karty o zaměstnání na další pozici, byl tomuto cizinci umožněn výkon práce na základě povolení k zaměstnání.

Ustanovení § 89 odst. 5 bylo do zákona o zaměstnanosti vloženo zákonem č. 101/2014 Sb. (tehdy se jednalo o odst. 4). Z důvodové zprávy předmětného zákona vyplynulo, že tento odstavec byl přijat z důvodu, že se vymezuje, v jakých případech nelze vydat nebo prodloužit povolení k zaměstnání, přičemž bylo uvedeno, že povolení k zaměstnání nelze vydat nebo prodloužit v případech, kdy cizinec je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem než zaměstnání, s ohledem na potřebu regulace trhu práce. Předmětný odstavec rovněž odkazoval na odstavec 2 téhož paragrafu.

Jakkoli je nutné respektovat, že hlavním oprávněním k pobytu za účelem zaměstnání má být zaměstnanecká karta, je současná právní úprava, podle které nelze vydat povolení k zaměstnání cizincům, kteří na území pobývají na základě jiného pobytového oprávnění, značně problematická. Úprava odstavce 5 představuje nerovnost mezi třetizemci na základě pobytového oprávnění, neboť cizinci, který je držitelem dlouhodobého víza (pobyt nad 90 dnů maximálně na 1 rok), může být povolení k zaměstnání vydáno, přičemž cizinci, který je držitelem dlouhodobého pobytu (pobyt nad 90 dnů delší než 1 rok) za týmž účelem jako tomu bylo v případě dlouhodobého víza, již povolení k zaměstnání být vydáno nemůže.

Problematickou je i samotná skutečnost, že jsou vydávána tzv. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem „ostatní“. Současná úprava neumožňuje vykonávat závislou práci na základě povolení k zaměstnání cizinci, který je na území na základě dlouhodobého pobytu za účelem „rodinný“ (když ostatně zákon o pobytu cizinců takový pobyt výslovně neupravuje), což zcela jistě není vhodné pro konečnou integraci a sociální postavení těchto cizinců.

Vzhledem ke skutečnosti, že regulaci trhu práce nebrání vydání povolení k zaměstnání, neboť povolení k zaměstnání je vydáváno až poté, co proběhne test trhu práce, není důvod pro

současné omezení. Nadto zákon o pobytu cizinců ukotvuje oprávnění Ministerstva vnitra odejmout příslušné oprávnění k pobytu, pokud není plněn účel, za kterým bylo vydáno.

K § 89 odst. 6 a § 91

Nařízením vlády č. 220/2019. Sb. o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu byly na základě § 181b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, byly zavedeny kvóty na ekonomickou migraci.

Pro vybrané cílové skupiny cizinců, na jejichž ekonomické migraci má český stát zvýšený zájem, byly vládou schváleny programy, jež lze obecně označit za programy k dosažení ekonomického přínosu. Konkrétně byly schváleny a zahájeny Programy cílené ekonomické migrace zahrnující Program kvalifikovaný zaměstnanec, Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec a Program klíčový a vědecký personál.

Současně byly v rámci tripartitního jednání o migračních potřebách České republiky na základě objektivně vykazatelných ekonomických údajů (růst HDP, nezaměstnanost), zahraničně-politických a bezpečnostní zájmy státu, integrační kapacity, poptávky po pracovní síle, pracovních a mzdových podmínkách vyhodnoceny státy, ze kterých není ekonomická migrace podporována. Pro příjem žádostí o zaměstnanecké karty mimo výše uvedené Programy cílené ekonomické migrace na zastupitelských úřadech ČR v těchto zemích je stanovena roční kvóta nula. Tzn., že na těchto zastupitelských úřadech nejsou žádosti o zaměstnanecké karty mimo Programy cílené ekonomické migrace přijímány. V současné době se jedná o zastupitelské úřady v Afghánistánu, Iráku, Severní Koreji, Sýrii a Vietnamu. Ve většině z těchto států je nadále zachován příjem žádostí o zaměstnaneckou kartu v rámci Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec Programu klíčový a vědecký personál.

Cizinci ze třetích zemí mohou za účelem ekonomické migrace dále využívat krátkodobé vízum za účelem zaměstnání, krátkodobé vízum za účelem sezónního zaměstnání nebo vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání. Základní náležitostí pro získání těchto typů víza je vydání povolení k zaměstnání pro konkrétního cizince příslušným úřadem práce.

Umožnění práce v České republice na základě povolení k zaměstnání a krátkodobého schengenského víza cizincům, na které se vztahuje nulová kvóta na zaměstnanecké karty mimo Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec a Program klíčový a vědecký personál, by

bylo v rozporu s migrační politikou státu ve vztahu k ekonomické migraci, jak je tato popsána výše.

Nadto, jak již bylo zaznamenáno v praxi zastupitelských úřadů v některých z výše uvedených zemí, cizinci se snaží cestou získání povolení k zaměstnávání a jednoho z výše uvedených typů víz obcházet nařízením vlády stanovenou roční kvótu nula pro zaměstnanecké karty.

S ohledem na výše uvedené se navrhuje předložená právní úprava, která zajistí soulad mezi možnostmi získání pracovního povolení a na jeho základě krátkodobého schengenského víza za účelem zaměstnání a migrační politikou státu ve vztahu k ekonomické migraci. Na základě navrhované právní úpravy uvedeným cizincům nelze vydat povolení k zaměstnání.

V žádosti o povolení k zaměstnání bude cizinec povinen uvést zastupitelský úřad České republiky v zahraniční, na kterém by byl dle vyhlášky č. 233/2019 Sb., o stanovení územních obvodů zastupitelských úřadů pro účely podávání žádostí o oprávnění k pobytu, oprávněn podat žádost o krátkodobé schengenské vízum za účelem zaměstnání. Tento údaj bude podkladem pro rozhodnutí úřadu práce o tom, zda lze cizinci povolení k zaměstnání vydat z hlediska kritéria uvedeného v § 89 odst. 6 zákona o zaměstnanosti.

K § 91 a 92

S ohledem na skutečnost, že povolení k zaměstnání se vyžaduje i v případě, kdy cizinec, jehož zaměstnavatelem je zahraniční subjekt, má být na základě smlouvy s českou právnickou nebo fyzickou osobou svým zaměstnavatelem vyslán k výkonu práce na území České republiky k plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy a podle § 3 není česká právnická nebo fyzická osoba, ke které má být cizinec vyslán (§ 95), považována za zaměstnavatele, navrhuje doplnit ustanovení § 91 a § 92 o požadavek na identifikační údaje těchto osob.

K § 98

Jedná se o legislativně technickou úpravu.

K § 99 písm. a)

Jde o legislativně – technickou opravu předchozí nepřesnosti. Je nutné sladit ustanovení § 97 písm. e) a toto ustanovení. Cílem je jednoznačně stanovit, že lhůta 6 měsíců, po kterou žadatel o udělení mezinárodní ochrany není oprávněn na území České republiky pracovat, se počítá od poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 10 zákona o azylu.

K § 139 a 140

Navrhuje se ukotvit přestupek za umožnění výkonu zastřehého zprostředkování zaměstnání. Zastřehého zprostředkování zaměstnání se neúčastní toliko subjekt, který zastřehě

zprostředkovává, ale i subjekt, který zastřeně zprostředkované zaměstnance využívá, tudíž má rovněž prospěch z této činnosti. Přesto tento příjemce není dosud postihován. Účelem návrhu je tento stav napravit.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o správních poplatcích

K bodu 1 - položka 115

Vzhledem k úpravě v zákoně o azylu, kdy se zrovnoprávníl postup při vydávání cestovních dokladů pro azylanty a osoby požívající doplňkové ochrany, se zrovnoprávňuje i přístup v zákoně o správních poplatcích, kdy první vydání cizineckého pasu pro osoby požívající doplňkové ochrany bude rovněž bez poplatku. Dále dochází k opravě chybného odkazu.

K bodům 2 až 7 - položka 116

V položce 116 se navrhuje celkově snížit správní poplatky týkající se průkazů o povolení k pobytu pro osoby požívající některý z ochranných statusů. Vzhledem k tomu, že jde o osoby, které nemusí prokazovat pro svůj pobyt v ČR příjmy a jde o tzv. osoby ve zranitelném postavení, je vhodné odlišit vybírané správní poplatky od cizinců, kteří na území ČR pobývají podle zákona o pobytu cizinců. Možnost snížení správního poplatku se neosvědčila z důvodu nejasných důvodů a velké administrativní zátěže, jako vhodnější řešení se jeví celkové snížení vybraných správních poplatků.

K bodu 8 - k položce 144

MZV navrhuje zvýšit poplatek za nové posouzení důvodů neudělení víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti z dosavadní částky 60 EUR na 80 EUR, a to s ohledem na skutečnost, že od 2. 2. 2020 se zvýšil poplatek za udělení krátkodobého víza podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie. Výše poplatku za opětovné posouzení důvodů neudělení víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti by měla být na obdobné výši jako poplatek za udělení předmětného víza, aby nedocházelo k účelovému, neodůvodněnému podávání žádostí o „přezkoumání“ negativního rozhodnutí rozhodujícího orgánu. Navrhované zvýšení poplatku rovněž reflektuje náročnost nového posouzení původního rozhodnutí.

K bodu 9 – k položce 144A

Zavedení nového správního poplatku za přijetí žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 nebo 4 má přispět k pokrytí administrativní náročnosti zpracování těchto žádostí, jejichž počet se neustále zvyšuje a nelze vyloučit ani jejich účelový charakter.

ČÁST DEVÁTÁ

Zrušovací ustanovení

V návaznosti na zrušení zmocňovacího ustanovení v § 182 odst. 3 zákona o pobytu cizinců se navrhuje zrušit vyhlášku č. 35/2020 Sb., která byla podle tohoto zmocnění vydána.

ČÁST DESÁTÁ

Účinnost

Navrhuje se nabytí účinnosti předkládaného zákona dnem 1. července 2021.

Uváděné pravidlo se však netýká ustanovení, která adaptují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 o systému ETIAS. Účinnost souvisejících ustanovení zákona o pobytu cizinců bude odvislá od data zprovoznění systému ETIAS, který bude ve smyslu nařízení vyhlášen Evropskou komisí.

V Praze dne 21. září 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

1. místopředseda vlády a ministr vnitra:

Jan Hamáček v. r.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu: Zákon, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo vnitra	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021 , s výjimkou <ul style="list-style-type: none">- změn, které souvisí s implementací nařízení ETIAS, které nabývají účinnosti dnem zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) stanoveným Evropskou komisí podle článku 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.- Ministerstvo vnitra vyhlásí sdělením ve Sbírce zákonů den zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) stanovený Evropskou komisí podle článku 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.
Implementace práva EU: Ano	
Zpřesnění provedené transpozice procedurální¹ a kvalifikační směrnice² -termín stanovený pro implementaci: dochází ke zpřesnění již provedené transpozice uvedených směrnic azylového <i>acquis</i> . Jde o dílčí zpřesnění, zejména pokud jde o konkrétní postupy a záruky při vedení azylového pohovoru. Tato zpřesnění zajistí efektivnější provádění řízení o mezinárodní ochraně v České republice a to v souladu s unijním azylovým právem. V případě zpřesnění provedené transpozice kvalifikační směrnice mino jiné větší harmonizace s unijním právem. - jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU? Ne.	

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany

Evropský systém pro cestovní informace a povolení

- termín stanovený pro implementaci: den zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS), který stanoví Evropská komise podle článku 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.

- jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU? Ne.

Návrh zákona obsahuje řadu změn, které nejsou implementací práva EU do právního řadu ČR.

2. Cíl návrhu zákona

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a další související zákony je předkládán zejména kvůli nutnosti legislativně reagovat na praktické problémy, které byly indikovány správním orgánem, který vede řízení o udělení mezinárodní ochrany nebo Auditem národní bezpečnosti, a to v období od předchozí rozsáhlé novely zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů v roce 2015. Reagováno je rovněž na poznatky ze sledování migrační situace v ČR a v EU a na vyhodnocení těchto poznatků v souvislosti s Auditem národní bezpečnosti, resp. jeho Akčním plánem.

Hlavním podnětem překládané změny zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) je zajištění implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (dále jen „nařízení ETIAS“).

Návrh zákona o azylu, stejně tak jako návrh na změnu zákona o pobytu cizinců, rovněž reflektuje dynamické požadavky praxe.

Dalšími měněnými zákony jsou zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně cizinců“), zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Na základě výsledků meziresortního připomínkového řízení byla do návrhu vložena také novelizace zákonů č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, a č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.

Změny v těchto předpisech jsou omezeného rozsahu a jedná se o změny spíše organizačně-technického charakteru.

3. Agregované dopady návrhu zákona

3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano

Řízení v případech zvláštní situace

Navrhované speciální řízení v případech zvláštní situace si vyžádá bezpochyby navýšení finančních prostředků, avšak pouze pro případ, pokud by došlo k jeho spuštění. Vzhledem k tomu, že řízení

bude aktivováno nařízením vlády v případě krizové situace, předpokládá se, že nutné navýšení finančních prostředků bude nárokováno v souvislosti s případnými dalšími finančními nároky na zvládnutí případné budoucí krizové migrační situace.

Další, a to bezprostřední finanční náklady, jsou spojeny s povinností adaptace částí nařízení o ETIAS do zákona o pobytu cizinců, a to v těchto oblastech:

Národní jednotka ETIAS: Vytvoření národní jednotky ETIAS si vyžádá navýšení systemizovaných funkčních míst Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, o 16 policistů, z nichž je započítáno jedno systemizované místo v manažerské pozici (9. platová třída) v jednosměnném provozu a 15 systemizovaných míst (8. platová třída) v nepřetržitém provozu (24/7) a 1 systemizované místo občanského zaměstnance (8. platová třída), což představuje náklady ve výši cca 13,2 mil. Kč ročně na platové výdaje, včetně odvodů a FKSP. Investiční náklady na vytvoření národní jednotky ETIAS, kde se předpokládá dodavatelský způsob vybudování, se odhadují na 80 mil. Kč do roku 2022 (počítá se s financováním z fondů EU). Zde se jedná o investiční prostředky, z nichž největší část, tj. cca 50 mil. Kč., bude potřeba v roce 2021. Počínaje rokem 2022 bude nutno každoročně vyčlenit finanční neinvestiční prostředky v odhadované výši 15 mil. Kč na zajištění technické podpory provozu národní jednotky ETIAS.

Řízení o opravném prostředku: Řízení o opravném prostředku si vyžádá navýšení systemizovaných služebních míst Ministerstva vnitra o 10 míst, z nichž jsou počítána dvě služební místa ve 13. platové třídě, 7 služebních míst ve 12. platové třídě a jedno služební místo v 9. platové třídě.

Celkové náklady pro první rok činí 7 334 292 Kč:

- z toho 6 904 292 Kč na
 - objem prostředků na platy na 10 služebních míst ve výši 4 690 200 Kč a povinné pojistné a FKSP 1 679 092 Kč,
 - provozní náklady ve výši 135 000 Kč,
 - roční pronájem kancelářských prostor 400 000 Kč,
- 430 000 Kč s jednorázovým vlivem na státní rozpočet - vybavovací náklady včetně pořízení.

Celkové náklady pro roky následující s trvalým vlivem jsou 6 904 292 Kč:

- objem prostředků na platy na 10 služebních míst ve výši 4 690 200 Kč a povinné pojistné a FKSP 1 679 092 Kč,
- provozní náklady ve výši 135 000 Kč,
- roční pronájem kancelářských prostor 400 000 Kč.

Vzhledem k tomu, že účinnost navrhovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky, která adaptují nutná ustanovení nařízení ETIAS do národního právního řádu, bude odvislá od data zprovoznění systému ETIAS, náklady v prvním roce budou stanoveny poměrnou částí z uvedených částek, a to podle doby účinnosti novely v prvním kalendářním roce.

3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne

3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano
<p>Jestliže letecký dopravce poruší zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240, dopustí se přestupku, za který lze podle § 157 odst. 8 písm. a) zákona o pobytu cizinců uložit pokutu v obdobné výši jako v případě, kdy tento dopravce na území dopraví cizince bez víza, je-li k pobytu nezbytné.</p> <p>V důsledku povinnosti adaptace nařízení o ETIAS od zákona o pobytu cizinců tak dochází k rozšíření již dnes platné povinnosti leteckých dopravců.</p>
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Ne
3.5 Sociální dopady: Ne
3.6 Dopady na spotřebitele: Ne
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne
<p>Navrhovaná úprava nebude mít dopady ve vztahu k zákazu diskriminace ve smyslu zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů. Nebude mít bezprostřední ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nepovede k diskriminaci ani jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje ani nezvýhodňuje ani jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.</p>
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne
3.10 Korupční rizika: Ne
3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ano
<p>Návrh jako celek bude mít pozitivní dopady na bezpečnost státu, protože dochází k některým změnám, které budou mít vliv na lepší řízení migrace všeho druhu v České republice. Zejména půjde o institut řízení v případě zvláštní situace, kdy zavedení tohoto institutu do národního práva vychází z jednoho doporučení Auditů národní bezpečnosti</p>

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Zákon, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Tematické okruhy jednotlivých regulačních opatření

Pro lepší přehlednost je analýza jednotlivých regulačních opatření uváděna samostatně po jednotlivých tematických okruzích. Vzhledem k povaze změn v ostatních předpisech, které jsou spíše organizačně-technického charakteru, se tematické okruhy týkají pouze zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců.

Zákon o azylu

A) Rozšíření možnosti podílet se na zlepšování prostředí v azylovém zařízení i mimo něj, a to dobrovolnou činností za úplatu formou tzv. zvýšeného kapesného; zrušení finančního příspěvku pro žadatele pobývajících mimo azylová zařízení

Podstatou v nadpisu uvedených změn je rozšíření stávajících nabídek trávení volného času v azylovém zařízení, kde je žadatel o mezinárodní ochranu ubytován, o možnosti vykonávat činnosti pracovního charakteru (např. úklid společných prostor nebo zahradničení), a to za finanční kompenzaci, která bude mít formu zvýšeného kapesného. Nejedná se o institut nový, ale jde o poměrně zásadní rozšíření konceptu stávajícího, tj. modelu upraveného v současné právní úpravě. Rozšíření se týká jak hodinové dotace, tak místního rozsahu. S tím souvisí i změny v navazujícím prováděcím právním předpise. Návrh si klade za cíl nabídnout žadatelům o udělení mezinárodní ochrany trávit volný čas efektivně a smysluplně a za finanční kompenzaci, která by tuto možnost pro žadatele učinila více atraktivní. Návrh se rovněž snaží přispět k prevenci negativních jevů, které mohou vzniknout v zařízeních, kde je společně ubytován větší počet osob. Návrhem zákona se dále zrušuje finanční příspěvek, který je dle současné právní úpravy vyplácen osobám, které mají hlášen pobyt na soukromé adrese mimo azylové zařízení (tzv. privat). Dosud jde o finanční příspěvek, o jehož přiznání je rozhodování na základě žádosti ve správním řízení.

B) Řízení v případě zvláštní situace

Koncept řízení v případě zvláštní situace by byl aktivován pouze nařízením Vlády České republiky a pouze v případě krizové situace spočívající v příchodu většího počtu neoprávněně pobývajících nebo tranzitujících osob přes území České republiky. Nově zaváděné podstatně zrychlené řízení o udělení mezinárodní ochrany je řízením, které si klade za cíl jasně detekovat ty, kteří mohou mít potencionálně nárok na status azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a ty, kteří podmínky pro udělení tohoto statusu v žádném případě nesplňují. Při aplikaci

tohoto procesního institutu by bylo možné žádost o mezinárodní ochranu zamítnout pouze jako zjevně nedůvodnou či žádost shledat jako nepřipustnou nebo by řízení o žádosti o mezinárodní ochranu bylo zastaveno z jiných důvodů. Návrh samozřejmě počítá s přezkumem nezávislým soudem a také s masivním zajištěním bezplatného právního poradenství a tlumočnických a překladatelských služeb. Obecně tento návrh vychází z doporučení z Auditů národní bezpečnosti³.

C) Omezení trvání uděleného statusu azylanta

Mezinárodní ochrana má dvě formy, kterými jsou buď status azylanta (v tzv. kvalifikační směrnici⁴ 2011/95/EU se užívá pojem „uznaný uprchlík“), nebo jde o status doplňkové ochrany. Jedním ze základních rozdílů, byť ne jediným, je rozdíl v délce poskytování uvedených forem mezinárodní ochrany. Obecně platí a je tak postavena i kvalifikační směrnice, že status azylanta je poskytován na dobu delší než status osoby požívající doplňkové ochrany. Současná národní právní úprava v této konkrétní problematice obsahuje ustanovení, které předpokládá udělení azylu na dobu neomezenou, ač se nabízí sjednotit oba režimy, a tedy také status azylanta nastavit jako právní postavení na dobu určitou s možností přezkumu, zda důvody, které vedly k udělení mezinárodní ochrany formou azylu, stále trvají. Tím by byl jasně reflektován princip dočasnosti udělované ochrany.

Zákon o pobytu cizinců

A) Adaptace částí nařízení o ETIAS

Přestože se jedná o nařízení, které je přímo použitelné, některá jeho ustanovení je nezbytné adaptovat do vnitrostátního právního řádu. Hlavním cílem tohoto nařízení je vytvoření automatizovaného unijního informačního systému ETIAS, v němž budou evidovány údaje o státních příslušnících třetích zemí, kteří nepodléhají vízové povinnosti pro krátkodobé pobyty v členských státech Evropské unie, resp. schengenského prostoru. Systém ETIAS by měl shromažďovat a efektivně vyhodnocovat informace o těchto cestujících ještě před uskutečněním jejich zamýšlené cesty. Pokud tyto osoby nebudou představovat bezpečnostní, migrační nebo vysoké epidemiologické riziko, systém ETIAS jim automaticky vydá cestovní povolení, jenž bude novou podmínkou vstupu do schengenského prostoru.

B) Institut výjezdního příkazu

Vydání výjezdního příkazu a jeho koncepce nově plně respektuje, že došlo k ukončení pobytu cizince na území; jeho dosavadní zařazení jako typu přechodného pobytu nerespektuje účel, pro který je výjezdní příkaz vydáván. Výjezdní příkaz se proto vyřazuje z výčtu dokladů, který cizince opravňuje k přechodnému pobytu na území ČR (viz stávající díkce § 17 zákona).

³ Dostupné na: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/audit-narodni-bezpecnosti-151410/>.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřelované znění)

Výjezdni příkaz bude nově dokladem, který bude cizince opravňovat pouze k tzv. setrvání na území (inspirace zákonem o azylu) a pouze pro účely vycestování z území.

Zákon o azylu

A) Rozšíření možnosti podílet se na zlepšování prostředí v azylovém zařízení i mimo něj, a to dobrovolnou činností za úplatu formou tzv. zvýšeného kapesného; zrušení finančního příspěvku pro žadatele pobývající mimo azylová zařízení

1.2 Definice problému

Návrh zákona rozšiřuje možnost efektivně a smysluplně využívat čas, kdy žadatel o udělení mezinárodní ochrany čeká v azylovém zařízení na rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany. Rozšiřují se mantinely pro vykonávání určitých činností, které budou vykonávány ve prospěch zlepšování jak prostředí uvnitř, tak vně azylového zařízení, nebo ve prospěch vzájemného soužití uvnitř i vně azylového zařízení. Aktivitu žadatele o udělení mezinárodní ochrany bude možné kompenzovat vyplacením tzv. zvýšeného kapesného. Do systému přijímacích standardů pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany zasahuje tento návrh zákona také zrušením konkrétního finančního příspěvku, který je v současné době (a v minulosti také byl) vyplácen pouze velmi malému okruhu oprávněných osob. Tento konkrétní finanční příspěvek se zrušuje, neboť jeho vyplácení je spojeno se značnou administrativní náročností, přičemž tato zvýšená administrativní náročnost není vyvážena dostatečnou přidanou hodnotou vypláceného příspěvku pro jeho příjemce. Podle dostupných informací byl tento příspěvek v roce 2018 vyplacen zhruba 86 osobám.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Současná právní úprava obsažená v zákoně o azylu upravuje možnost, aby vedoucí příslušného azylového zařízení žadateli o udělení mezinárodní ochrany zadal určitou činnost uvnitř azylového zařízení v rozsahu nejvýše 12 hodin měsíčně. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu činnost vykonává plných 12 hodin měsíčně, je možné mu vyplatit částku dvojnásobku kapesného za kalendářní měsíc. Současná právní úprava je v mnoha ohledech neflexibilní a málo atraktivní pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

Finanční příspěvek pro osoby, které mají hlášený pobyt mimo azylové zařízení, je ve smyslu současné právní úpravy vyplácen na žádost dotčené osoby po maximální dobu 3 měsíců, správní orgán v této souvislosti také zjišťuje finanční a materiální zázemí a situaci dotčené osoby. S ohledem na specifický cizinecký prvek, tedy žadatele o mezinárodní ochranu, kteří nemají leckdy jasnou identitu, a správní orgán nedisponuje žádnými prostředky, jak by finanční a materiální zázemí ověřil, vzhledem k absolutnímu zákazu kontaktovat orgány země původu žadatele o udělení ochrany, je prakticky ve všech případech jediným podkladem pro rozhodnutí čestné prohlášení o materiálním zázemí žadatele, což správní rozhodování o přiznání finančního příspěvku značně ztěžuje a nepřináší možnosti, jak příspěvek přiznat pouze osobám, které příspěvek opravdu potřebují.

1.4 Popis cílového stavu

Cílem návrhu je zajistit, aby žadatelé o mezinárodní ochranu pobývajících v azylovém zařízení měli k dispozici způsob efektivního využití volného času a zároveň neztratili své pracovní návyky. Možnost vykonávat určité činnosti pracovního charakteru bude pro žadatele atraktivnější, a to vzhledem k vyššímu finančnímu obnosu, který bude možné za podílení se na takovýchto aktivitách vyplatit; zároveň dochází i ke zvýšení časového rozsahu vykonávaných aktivit. Dojde také k rozšíření dosavadního portfolia možných činností, a to o činnosti vykonávané i mimo azylové zařízení, například pro obec, kde se azylové zařízení nachází.

Zrušením finančního příspěvku, který je možné vyplatit osobám - žadatelům o mezinárodní ochranu, kteří jsou hlášeni k pobytu mimo azylové zařízení, dojde zejména k odlehčení administrativní zátěže správního orgánu. Standardy přijetí a materiálního zabezpečení nebudou nijak dotčeny. Volné prostředky budou převedeny na možnost vyplácení zvýšeného kapesného, nedojde tak k novým nárokům na financování ze státního rozpočtu.

1.5 Identifikace dotčených subjektů

Orgány veřejné moci - provozovatel azylového zařízení, kterým je organizační složka státu - Správa uprchlických zařízení a Ministerstvo vnitra ČR odbor azylové a migrační politiky budou úpravou dotčeny přímo.

Cizinci - žadatelé o udělení mezinárodní ochrany jak ti, kteří mají hlášen pobyt v azylovém zařízení, tak ty osoby, které mají pobyt hlášen mimo azylové zařízení. Obě dvě kategorie budou dotčeny úpravou přímo.

Obce - obce, ve kterých se nachází azylové zařízení, mohou být úpravou dotčeny nepřímo, a to ve smyslu možnosti nabídnout výkon určitých činností.

1.6 Zhodnocení rizika

Návrh na rozšíření aktivit pracovního charakteru nepředstavuje žádná rizika. Naopak dochází k větší flexibilitě a zatraktivnění pro dotčenou cílovou skupinu - žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kteří jsou ubytováni v azylových zařízeních.

Zrušení tříměsíčního finančního příspěvku nebude znamenat snížení materiálních podmínek přijetí, které jsou žadatelům o udělení mezinárodní garantovány přijímací směrnicí⁵. Přijímací směrnice nespecifikuje, zda je členský stát povinen standardy poskytnout materiálně nebo ve formě peněžitého příspěvku; organizaci přijímacího systému nechává na vnitřním rozhodnutí členského státu. Pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany nebude mít vlastní prostředky pro pokrytí nákladů života na soukromé adrese, může pobývat v azylovém zařízení, kde mu budou všechny relevantní benefity poskytnuty.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění)

2. Návrh variant řešení

2.1. Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“:

Nulová varianta

Zachování stávajícího právního stavu se nejvíce jeví jako vhodné. Stávající možnosti a šíře aktivit pracovního charakteru nejsou dostatečně široké a nejsou dostatečně atraktivní pro cílovou skupinu - žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Přijetí nulové varianty by znamenalo nevyslyšení potřeb praxe. Ze zkušenosti provozovatele azylových zařízení totiž plyne poptávka po takto koncipovaných činnostech.

Pokud by byl zachován finanční příspěvek pro osoby, které se rozhodly bydlet na soukromé adrese během řízení ve věci mezinárodní ochrany, pokračoval by nevhodný stav, kdy je vedeno administrativně náročné správní řízení, které zatěžuje jak dotčené osoby (žadatele o ochranu), tak správní orgán. Nulová varianta tedy nepřipadá v úvahu.

Varianta 1 - novelizace zákona o azylu

V úvahu připadá varianta, kdy zákon bude rozšiřovat možnosti nabídky aktivit pracovního charakteru i mimo azylové zařízení. Vzhledem k účelu těchto aktivit, které by měly směřovat ke zvelebování společných prostor a ke zlepšování vzájemných mezilidských vztahů, se tato varianta jeví jako vhodná. Aktivita pracovního charakteru je nutné zatraktivnit na straně jedné, na straně druhé by však mělo být jasné již ze samotného legislativního ukotvení, že nejde o výdělečnou činnost v pravém slova smyslu. Tyto dobrovolné volnočasové aktivity proto budou benefitovány formou zvýšeného kapesného stejně jako dosud, budou však limitovány počtem hodin.

Vzhledem k vysoké administrativní náročnosti procesu rozhodování o žádosti o poskytnutí finančního příspěvku nejvýše na 3 měsíce pro osoby, které během řízení ve věci mezinárodní ochrany nahlásí pobyt na soukromé adrese a vzhledem k tomu, že vyplácený příspěvek nemá vysokou přidanou hodnotu, která by převážila vysokou administrativní náročnost řízení o této žádosti, jeví se jako vhodné tento příspěvek ze zákona o azylu vypustit. Podle dostupných informací byl tento příspěvek v roce 2018 vyplacen zhruba 86 osobám. Otevřením nového pobytového střediska v Bělé pod Bezdězem získala Správa uprchlických zařízení nové kapacity pro ubytování těch osob, u kterých by nepřiznání finančního příspěvku znamenalo, že se místo ubytování v soukromí rozhodnou pro setrvání v pobytové středisku. Vzhledem k tomu, že délka vyplácení finančního příspěvku je pouze 3 měsíce, což nekoresponduje s celkovou délkou řízení ve věci mezinárodní ochrany, je důvodný předpoklad, že zrušení této formy příspěvku nebude mít na obsazenost pobytové středisek žádný podstatný vliv.

Varianta 2 - novelizace zákona o azylu

Zvažována byla rovněž varianta úpravy, kdy by aktivity pracovního charakteru nebyly nijak omezeny a bylo by čistě věcí dohody mezi vedoucím azylového zařízení a samotným žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, v jakém rozsahu budou aktivity vykonávány. Taková varianta je však nevhodná a dokonce v rozporu s pracovněprávními předpisy (ač se o výkon práce nejedná), nebo se zákonem o zaměstnanosti, který stanoví zákaz zaměstnávání žadatelů

o udělení mezinárodní ochrany v prvních 6 měsících vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany. Vysoký hodinový rozsah vykonávaných činností a dohoda mezi vedoucím zařízení a žadatelem o udělení mezinárodní ochrany by mohly vést k závěru, že jde o pracovněprávní vztah, čemuž se chce předkladatel vyvarovat.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Při hodnocení nákladů a přínosů se vychází ze současného stavu a z možných variant řešení uvedených v části 2.1. Preferovaná varianta řešení (viz níže vybraná varianta) představuje vhodnou kombinaci minimálních nákladů, kdy finanční prostředky uspořené zrušením popsáného finančního příspěvku budou využity pro financování širšího portfolia aktivit pracovního typu. Za nezanedbatelný přínos je nutné považovat také benefity směřující jak ke konkrétnímu žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jako je například udržení pracovních návyků, smysluplné využití volného času apod., ale i přínos do zlepšování vzájemného soužití mezi osobami ubytovanými v azylovém zařízení i mimo něj. Může jít i o vhodnou prevenci negativních jevů, jako jsou například konflikty mezi ubytovanými žadateli o udělení mezinárodní ochrany.

3.1.1 Návrh řešení

Navrhuje se změna zákona o azylu tak, jak je uvedeno výše (2.1).

Varianta 1 - novelizace zákona o azylu

3.2 Náklady

Doporučovaná varianta nepřinese žádné nové náklady. Finanční prostředky uspořené v souvislosti se zrušením finančního příspěvku pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany bydlící mimo azylová zařízení budou použity pro financování finančních kompenzací ve formě zvýšeného kapesného.

3.3 Přínosy

Přínosem této varianty je, že pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany bude zajímavější podílet se na aktivitách, které budou kompenzovány zvýšeným kapesným. Takto zapojené osoby budou mít výhodu v podobě zachování a rozvíjení pracovních návyků, což může ulehčit případnou integraci v české společnosti, pokud bude žadatel osobou s nárokem na status mezinárodní ochrany.

Přínosem zrušení málo využívaných finančních příspěvků je snížení nedůvodné administrativní zátěže správního orgánu a přesunutí uvolněných kapacit na jiné agendy, zejména na zvýšené kapesné.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Z porovnání nákladů a přínosů varianty provést novelu zákona o azylu v indikované variantě jednoznačně vyplývá, že provedení výše popsané varianty novelizace zákona o azylu je dle předkladatele nejvhodnějším řešením.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Ministerstvo vnitra vychází při vyhodnocování vhodnosti jednotlivých variant v této zprávě ze snahy vybrat takové řešení, které přispěje k naplnění příslušných hodnot popsaných v jednotlivých kapitolách (očekávaný věcný posun s pozitivními dopady v praxi), avšak současně nepovede k nedůvodnému zvýšení celkových výdajů státního rozpočtu a k navýšení administrativních nákladů dotčených subjektů.

Na základě úvah popsaných výše byla zvolena varianta, kterou předkladatel považuje za nejvhodnější.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace a vynucování navrhované varianty řešení bude realizována v rámci existujících organizačních struktur, a to zejména ústředních správních úřadů a dalších orgánů veřejné moci. Implementace a vynucování navržených změn s sebou nepřinesou náklady vzhledem k odůvodnění popsanému v části 3.2.

6. Přezkum účinnosti regulace

K přezkumu účinnosti regulace budou využívány zejména tyto nástroje:

- Analýza kvantitativních údajů na základě statistického sběru dat v rámci jednotlivých dotčených správních orgánů, kterými jsou Správa uprchlických zařízení jako provozovatel azylových zařízení a odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky jako správní orgán, který vede správní řízení.

Přezkum účinnosti regulace bude realizován i na základě hodnocení ex post. Současně je možné reagovat na aktuální potřeby praxe i případné nedostatky v regulaci nebo její neefektivnost.

7. Konzultace a zdroje dat

Otázky týkající se přijímacích podmínek byly primárně konzultovány se Správou uprchlických zařízení, která je provozovatelem všech azylových zařízení a dále je garantem zajištění materiálních podmínek přijetí na území České republiky. Předkladatel byl inspirován rovněž úpravou ve Spolkové republice Německo i dalších sousedních státech EU. Předkladateli je rovněž známo z neformální komunikace vedené přes jednotlivá stálá zastoupení při Evropské unii, že diskuze o rozšíření možnosti podílet se na aktivitách pracovního typu probíhají v řadě členských států Evropské unie.

B) Řízení v případě zvláštní situace

1.2 Definice problému

Nově zaváděný institut „řízení v případě zvláštní situace“ je naplněním jednoho z úkolů, resp. doporučení plynoucí z již výše zmíněného Auditů národní bezpečnosti. Audit národní bezpečnosti definoval nutnost zavést dostatečně rychlé a efektivní řízení o mezinárodní ochraně, a to včetně navazujícího soudního přezkumu, které by umožňovalo jasně oddělit ty, kteří na ochranu nárok nemají, a to pouze ve specifických krizových situacích. Tento institut by byl aktivován nařízením vlády, a to v případech, kdy by bylo nutné reagovat na zvýšený příliv neoprávněně pobývajících, resp. tranzitujících cizinců – vláda bude v nařízení rovněž specifikovat časový, osobní a místní rozsah použití tohoto řízení, aby bylo používáno jen tam, kde je to skutečně nezbytné. Půjde o další nástroj, který bude připraven pro řešení případné krizové situace spočívající ve zvýšeném přílivu neoprávněně pobývajících nebo i tranzitujících cizinců a doplnění dalších stávajících krizových institutů, jako jsou jednotná registrační místa, znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích nebo typový plán pro „Migrační vlnu velkého rozsahu“. Pokud tedy nebude Česká republika zasažena krizovou migrační situací a institut nebude aktivován, bude v podobné pozici jako „spící“ zákon o dočasné ochraně cizinců, který pro aplikaci tam daných institutů potřebuje aktivaci dočasné ochrany ze strany Rady Evropské unie.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V zákoně o azylu ani v jiném národním právním předpisu podobný institut není obsažen. Zákon o azylu obsahuje některé prvky, které mají za cíl efektivní a rychlé řízení o mezinárodní ochraně, a to zejména v případech, kdy je zjevné, že žádost o mezinárodní ochranu není důvodná. Nicméně institut, resp. koncept rychlého řízení o mezinárodní ochraně tak, jak je v současnosti navrhován, v národním právu obsažen není.

1. 4 Popis cílového stavu

Cílem navrhovaného řízení v případě zvláštní situace je zavést do právního řádu České republiky takový nástroj, který by umožňoval adekvátním způsobem reagovat na příliv většího množství státních příslušníků třetích zemí, kteří by v České republice neoprávněně pobývali nebo přes naše území tranzitovali. Řízení v případě zvláštní situace by mělo docílit toho, aby žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které budou shledány jako zjevně nedůvodné, nepřipustné nebo budou zastaveny z jiných zákonem předvídaných důvodů, byly pravomocně zamítnuty v krátkém čase. Žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které budou shledány za odůvodněné ve smyslu nutnosti posoudit tyto žádosti ve standardním řízení, budou posouzeny ve standardním řízení dle běžných institutů zákona o azylu.

Cílem navrhovaného řízení *sui generis* je snížit na maximální možnou míru administrativní náročnost celého procesu, nicméně nezbytné základní záruky a ochrana pro žadatele

o mezinárodní ochranu zůstane zachována. Proto cílový stav bude souladný s mezinárodním a unijním právem, zejména procedurální směrnici⁶.

1. 5 Identifikace dotčených subjektů

Orgány veřejné moci - provozovatel azylového zařízení, kterým je organizační složka státu - Správa uprchlických zařízení, Ministerstvo vnitra ČR - odbor azylové a migrační politiky a Policie České republiky budou úpravou dotčeny přímo.

Soudní moc - vzhledem k zavedení krátké lhůty pro soudní přezkum budou dotčeny i krajské soudy, a to přímo.

Cizinci - cizinci, kteří budou předmětem osobního či místního rozsahu definovaného nařízením vlády v daném čase, budou dotčeni touto úpravou přímo.

Soukromé osoby - v případě aktivace řízení v případě zvláštní situace bude ministerstvo povinno zabezpečit bezplatné právní poradenství a tlumočnické, resp. překladatelské služby a tedy se tato úprava dotkne přímo i soukromých osob specifických profesí.

1.6 Zhodnocení rizika

Institut řízení v případě zvláštní situace není v rozporu s unijním ani mezinárodním právem. Jsou zachovány veškeré základní zásady a záruky. Přístup k azylovému řízení není nijak limitován. Je zajištěn přístup k nezávislému soudu. Implementace institutu řízení v případě zvláštní situace bude řešením pouze situací, které budou mít znaky krizové situace, tj. toto specifické řízení bude aktivováno pouze dočasně. Tím budou minimalizována rizika spojená s nutným enormním nasazením všech zainteresovaných orgánů veřejné správy, soudní soustavy atd.

2. Návrh variant řešení

2.1. Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“:

Nulová varianta - ponechání stávajícího stavu

Byla zvažována varianta řešení zrychlené řízení ve věci mezinárodní ochrany nijak neupravovat a využívat v případě nastalých krizových situací v zákoně o azylu stanovených dosavadních prvků zrychleného řízení. Tato varianta však byla vyhodnocena jako nevhodná, a to vzhledem k jednoznačnému doporučení Auditů národní bezpečnosti a absenci celounijního řešení.

Varianta 1 - novelizace zákona o azylu

Varianta novelizovat zákon o azylu a zavést specifické řízení v případě zvláštní situace pouze v případě zvýšeného nárůstu nelegální migrace na území České republiky a související nelegální tranzitní migrace přes území České republiky se jeví jako vhodná. Případná krizová migrační situace bude přinášet zvýšený tlak na orgány České republiky zainteresované

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění)

ve zvládání případné nestandardní situace, proto aplikace institutu pouze v krizové situaci je propořční a odůvodnitelná.

Varianta 2 - novelizace zákona o azylu

Varianta zavést zrychlené řízení o mezinárodní ochraně jako nové standardní řízení o zjevně neopodstatněných žádostech byla rovněž zvažována. Jednalo by se o variantu, která by předpokládala, že navrhované „super zrychlené“ řízení by bylo používáno standardně a nikoli pouze v krizové situaci. Vzhledem k administrativní, finanční a personální náročnosti vedení takto rychlého řízení bylo rozhodnuto tuto variantu nenavrhovat. Popsaná náročnost celého procesu by nebyla vyvážena dostatečnou přidanou hodnotou v situaci, kdy Česká republika není běžně vystavena krizové situaci.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Při hodnocení nákladů a přínosů se vychází ze současného stavu a z možných variant řešení uvedených v části 2.1. Preferovaná varianta řešení (viz níže vybraná varianta) představuje vhodnou kombinaci nutných nákladů, kdy finanční prostředky, které by mohly být v případě potřeby v budoucnu nárokovány navíc, přičemž případná výše těchto nárokováných finančních prostředků bude odvislá od potencionálního zatížení relevantních orgánů veřejné moci a celé České republiky, za účelem zvládání případné v budoucnu nastalé krizové situace, budou vyváženy dobrým zvládnutím a řízením nastalé krizové migrační situace, kdy osoby žádající o mezinárodní ochranu buď velmi rychle dostanou negativní rozhodnutí o tom, že nesplňují požadavky na udělení mezinárodní ochrany, a ti, jejichž žádost o mezinárodní ochranu je důvodná nebo alespoň potencionálně důvodná, přejdou do standardního řízení. V případě osob, kterým bude ochrana udělena, rovněž bude možné se plně věnovat jejich integraci do majoritní společnosti a poskytnout jim plnou podporu a asistenci.

3.1.1 Návrh řešení

Navrhuje se změna zákona o azylu tak, jak je uvedeno výše (2.1).

Varianta 1 - novelizace zákona o azylu

3.2 Náklady

Doporučovaná varianta přinese nové náklady. Nicméně nutné finanční prostředky budou závislé na tom, jak velká a jestli v budoucnu někdy vůbec nastane krizová situace, která povede k případnému rozhodnutí vlády o aktivaci řízení o žádosti o mezinárodní ochraně v případě zvláštní situace. Vzhledem k tomu, že zaváděný institut by měl být aktivován pro *ad hoc* situace, které mohou (ale nemusí) v budoucnu nastat, nejsou v této souvislosti nyní požadovány žádné finanční prostředky. Případné nároky na další nutné finanční prostředky by byly nárokovány až v rámci konkrétní krizové situace, a to zřejmě spolu s aktivací dalších krizových nástrojů. V případě budoucí možné krizové situace budou muset relevantní správní orgány jednat velmi rychle a flexibilně i v rámci zaváděného řízení v případě krizové situace, a proto se počítá pro zajištění služeb právního poradenství a tlumočení využití jednacího řízení bez

uveřejnění ve smyslu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

3.3 Přínosy

Přínosem této varianty je to, že právní řád České republiky bude mít “v záloze” institut, který umožní rychle a flexibilně reagovat na možnou budoucí krizovou situaci ve formě vysoké a neřízené migrace na či přes území České republiky.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Z porovnání nákladů a přínosů varianty provést novelu zákona o azylu v indikované variantě jednoznačně vyplývá, že provedení výše popsané varianty novelizace zákona o azylu je dle předkladatele nejvhodnějším řešením.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Na základě úvah popsaných výše byla zvolena varianta, kterou předkladatel považuje za nejvhodnější.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace a vynucování navrhované varianty řešení bude realizována v rámci existujících organizačních struktur, a to zejména ústředních správních úřadů a dalších orgánů veřejné moci. Implementace a vynucování navržených změn sebou přinesou možné náklady, které však předem nelze určit, a to ani odhadem vzhledem k odůvodnění popsané v části 3.2.

6. Přezkum účinnosti regulace

K přezkumu účinnosti regulace může dojít pouze za té situace, pokud bude institut v budoucnu v praxi aktivován.

K přezkumu účinnosti regulace budou využívány zejména tyto nástroje:

- Analýza kvantitativních údajů na základě statistického sběru dat v rámci jednotlivých resortů.
- Pravidelná vzájemná výměna informací mezi státními orgány na půdě stálých mezíresortních platforem na expertní úrovni (Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra) i na úrovni řídicí a politické (Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra); eventuální vytvoření interní tematické odborné studie (ad hoc).
- Pravidelné měsíční zpracování analytických interních mezíresortních zpráv (Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic) i ročních zpráv (Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců, Zpráva o situaci oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku) zahrnující kvalitativní i kvantitativní údaje.

Přezkum účinnosti regulace bude realizován i na základě hodnocení ex post nicméně pouze pokud bude řízení v případě zvláštní situace aktivováno. Pokud nastane situace, která odůvodní a zapříčiní aktivaci uvedeného institutu, bude možné reagovat na aktuální potřeby praxe i případné nedostatky v regulaci nebo její neefektivnost.

7. Konzultace a zdroje dat

Otázky zavedení specifického institutu řízení v případě zvláštní situace byly konzultovány s dotčenými subjekty veřejné moci. Tyto otázky byly konzultovány i posuzovány v rámci práce na Auditě národní bezpečnosti.

C) Omezení trvání uděleného statusu azylanta

1.2 Definice problému

Mezinárodní ochrana má dvě formy, kterými jsou buď status azylanta (v tzv. kvalifikační směrnici se užívá pojem „uznaný uprchlík“), nebo jde o status doplňkové ochrany. Jedním ze základních rozdílů, byť ne jediným, je rozdíl v délce poskytování uvedených forem mezinárodní ochrany. Obecně platí, a je tak postavena i kvalifikační směrnice, že status azylanta je poskytován na dobu delší než status osoby požívající doplňkové ochrany. Současná národní právní úprava v této konkrétní problematice obsahuje ustanovení, které předpokládá udělení azylu na dobu neomezenou, ač se nabízí sjednotit oba režimy, a tedy také status azylanta nastavit jako právní postavení na dobu určitou s možností přezkumu, zda důvody, které vedly k udělení mezinárodní ochrany formou azylu, stále trvají. Tím by byl jasně reflektován princip dočasnosti udělované ochrany.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Existující právní úprava předpokládá, že azyl se uděluje na dobu neurčitou s tím, že související povolení k pobytu a cestovní doklad se vydávají s dobou platnosti deseti let s možností prodloužení. Oproti tomu osoba požívající doplňkové ochrany získá toto právní postavení obecně na dva roky s tím, že prodloužení trvání právního postavení osoby požívající doplňkové ochrany je možné, a to nejméně o jeden rok. Související povolení k pobytu a případně i cestovní doklad se vydávají na dobu, na kterou je udělena doplňková ochrana.

1.4 Popis cílového stavu

Doba trvání právního postavení azylanta by byla omezena na dobu deseti let. Na deset let by se vydával průkaz o povolení k pobytu a případně i cestovní doklad pro azylanty. Po uplynutí tohoto období by byly automaticky přezkoumávány důvody, pro které bylo právní postavení azylanta uděleno. Azylant by měl povinnost, pokud by měl zájem, o prodloužení trvání právního postavení azylanta požádat.

1.5 Identifikace dotčených subjektů

Cizinci - osoby požívající mezinárodní ochrany formou azylu.

Orgány veřejné moci - odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky, který vede řízení jak o udělení mezinárodní ochrany, tak o prodloužení doplňkové ochrany a rovněž i o odnětí statusu azylanta a statusu osoby požívající doplňkové ochrany.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě provedení změny stávající právní úpravy dojde k většímu administrativnímu zatížení osob, kterým byl udělen status azylanta. Nicméně je nutné uvést, že automatické provádění přezkumu důvodů, pro které byl azyl v konkrétním případě udělen, by znamenalo značné

administrativní břemeno hlavně pro dotčené orgány veřejné moci. Rizikem nulové varianty je nutnost v budoucnu se k úpravě této konkrétní problematiky vrátit s ohledem na možné změny v této dílčí oblasti v unijním azylovém právu.

2. Návrh variant řešení

2.1. Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“:

Varianta nulová - ponechání stávajícího právního stavu

Stávající právní stav je charakterizován následujícími základními znaky. Status azylanta se vyznačuje trvalostí uděleného právního postavení. Status azylanta bývá v teorii i praxi označován za nejvyšší formu právního postavení, resp. trvalého pobytu, který může být na území České republiky cizinci přiznán. Právní postavení azylanta je tedy udělováno na dobu neurčitou s tím, že vydávaný průkaz o povolení k pobytu je vydáván s dlouhou dobou platnosti, která je obecně (v případech dospělých osob) deset let.

Pokud existují důvody domnívat se, že v konkrétním případě jsou naplněny zákonné požadavky pro odnětí statusu azylanta, má správní orgán možnost zahájit řízení o odnětí azylu z moci úřední. Existující platná právní úprava zákona o azylu rovněž upravuje konkrétní důvody pro zánik statusu azylanta.

Stávající právní stav je rovněž souladný s kvalifikační směrnicí. Tato oblast úpravy je stabilní a jsou na ni navázána ustanovení v jiných právních předpisech (např. sociální nebo zdravotnické zabezpečení, či úprava státního občanství). Proto je stávající právní úprava hodnocena jako vyhovující.

Varianta novelizace zákona o azylu

Nespornou výhodou varianty novelizace zákona o azylu, kdy by byla zavedena podobná úprava jako u právního postavení osob požívajících doplňkové ochrany, by bylo zachování základní zásady azylového práva, která stanoví, že ochranný status by měl být udělován na dobu, po kterou je nutné osobu chránit.

Na druhou stranu však existuje převažující skupina azylantů, u kterých je nesporné, že v jejich konkrétní situaci ke zlepšení situace v domovské zemi nedošlo a nedojde. Novelizace by v neposlední řadě vedla k nedůvodné administrativní zátěži rozhodujícího správního orgánu. Z uvedených důvodů se nejeví varianta novelizace zákona o azylu jako vhodná.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Při hodnocení nákladů a přínosů se vychází ze současného stavu a z možných variant řešení uvedených v části 2.1. Preferovaná varianta řešení (viz níže vybraná varianta) představuje vhodnou kombinaci nutných nákladů a přínosů.

3.1.1 Návrh řešení

Nenavrhuje se změna zákona o azylu tak, jak je uvedeno výše (2.1).

Varianta nulová - ponechání stávajícího právního stavu.

3.2 Náklady

Doporučovaná varianta nepřinese nové náklady, protože jako vhodná byla vyhodnocena varianta nulová, tedy ponechání stávajícího právního stavu.

3.3 Přínosy

Přínosem navrhované nulové varianty je zejména ponechání stávajícího stavu, který lze považovat za vhodný jak pro dotčené správní orgány, tak pro adresáty právní normy. Nelze však vyloučit budoucí úpravu regulace v této oblasti, zejména s ohledem na možnou novou úpravu unijního azylového práva v této konkrétní oblasti.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Z porovnání nákladů a přínosů nulové varianty, tedy ponechání stávajícího právního stavu, jednoznačně vyplývá, že nulová varianta je, dle předkladatele, nejvhodnějším řešením.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Na základě úvah popsaných výše byla zvolena varianta, kterou předkladatel považuje za nejvhodnější.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace a vynucování navrhované varianty řešení bude realizována v rámci existujících organizačních struktur, a to zejména ústředních správních úřadů a dalších orgánů veřejné moci. Implementace a vynucování navržených změn sebou přinesou náklady, popsané v části 3.2.

6. Přezkum účinnosti regulace

K přezkumu účinnosti regulace jsou a budou využívány zejména tyto nástroje:

- Analýza kvantitativních údajů na základě statistického sběru dat v rámci jednotlivých resortů.
- Pravidelná vzájemná výměna informací mezi státními orgány na půdě stálých mezipřesortních platforem na expertní úrovni (Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra) i na úrovni řídicí a politické (Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra); eventuální vytvoření interní tematické odborné studie (ad hoc).
- Pravidelné měsíční zpracování analytických interních mezipřesortních zpráv (Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic) i ročních zpráv (Zpráva o situaci v oblasti

migrace a integrace cizinců, Zpráva o situaci oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku) zahrnující kvalitativní i kvantitativní údaje.

Přezkum účinnosti regulace bude realizován i na základě hodnocení ex post. Současně je možné reagovat i na aktuální potřeby praxe i případné nedostatky v regulaci nebo její neefektivnost.

7. Konzultace a zdroje dat

Otázky zavedení omezení trvání platnosti právního postavení azylanta byly konzultovány s dotčenými subjekty veřejné moci. Uvedené otázky byly dále konzultovány také se zástupci Kanceláře Veřejné ochránkyně práv, Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a nevládního a neziskového sektoru na neformálním jednání konaném v listopadu 2018. Výsledkem tohoto jednání bylo doporučení, aby předkladatel změnu koncepce neprováděl.

Zákon o pobytu cizinců

A) Adaptace částí nařízení o ETIAS

1.2 Definice problému

Návrh zákona se předkládá z důvodu zajištění implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (dále jen „nařízení ETIAS“).

Hlavním cílem nařízení je vytvoření automatizovaného unijního informačního systému ETIAS, v němž budou evidovány údaje o státních příslušnících třetích zemí, kteří nepodléhají vízové povinnosti pro pobyty v členských státech, které nepřesáhnou 90 dní během jakéhokoli období 180 dnů. Systém ETIAS by měl shromažďovat a efektivně vyhodnocovat informace o těchto cestujících ještě před uskutečněním jejich zamýšlené cesty do EU/Schengenu. Pokud tyto osoby nebudou představovat bezpečnostní, migrační nebo vysoké epidemiologické riziko, systém ETIAS jim automaticky vydá cestovní povolení, jenž bude novou podmínkou vstupu do Schengenského prostoru.

Přestože se jedná o nařízení, které je přímo použitelné, některá jeho ustanovení je nezbytné adaptovat do vnitrostátního právního řádu, a to ke dni zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS), jež stanoví Evropská komise podle článku 88 nařízení ETIAS. K dosažení souladu právního řádu České republiky s nařízením ETIAS proto přistoupilo Ministerstvo vnitra k novele zákona o pobytu cizinců.

Návrh zákona upravuje následující:

1. V zákoně o pobytu cizinců se určuje národní jednotka ETIAS.
2. V zákoně o pobytu cizinců se navrhuje upravit řízení o opravném prostředku proti zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení.
3. V zákoně o pobytu cizinců se rozšiřují povinnosti leteckého dopravce o zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS.

V dalším textu jsou výše zmíněné tematické okruhy označovány jako „Národní jednotka ETIAS“, „Řízení o opravném prostředku“ a „Povinnost dopravce“.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

S ohledem na nové požadavky plynoucí z nařízení ETIAS není v zákoně o pobytu cizinců upraveno, který orgán bude působit v postavení národní jednotky ETIAS, ani řízení o opravném prostředku proti zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení. Dále zákon o pobytu cizinců nestanoví zákaz

leteckého dopravce dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS.

Národní jednotka ETIAS

Podle čl. 8 nařízení ETIAS každý členský stát určí příslušný orgán jakožto národní jednotku ETIAS. Národní jednotka ETIAS plní úkoly podle nařízení, zejména posuzuje žádosti o cestovní povolení v případech, kdy jejich automatizované zpracovávání vykazalo shodu se záznamem v některém z informačních systémů (například Schengenský informační systém) a ústřední jednotka ETIAS zahájila manuální zpracovávání žádostí, a rozhoduje o těchto žádostech. Mezi další úkoly národní jednotky ETIAS patří například rozhodování o vydávání cestovního povolení s omezenou územní platností, zajišťování koordinace s ostatními národními jednotkami ETIAS či Europol, jakož i rozhodování o prohlášení cestovního povolení za neplatné anebo o jeho zrušení.

Řízení o opravném prostředku

Žadatelé, jejichž žádost o cestovní povolení byla zamítnuta, mají podle čl. 37 odst. 3 nařízení ETIAS právo na podání opravného prostředku. Obdobně mají podle čl. 40 odst. 3 nařízení ETIAS právo na podání opravného prostředku osoby, jejichž cestovní povolení bylo prohlášeno za neplatné, a dále podle čl. 41 odst. 7 nařízení ETIAS osoby, jejichž cestovní povolení bylo zrušeno. Řízení o opravném prostředku se provede v členském státě, který přijal příslušné rozhodnutí, a v souladu s jeho vnitrostátním právem.

Podle čl. 24 nařízení ETIAS rodinný příslušník občana Unie nebo jiného státního příslušníka třetí zemí požívajícího práva na volný pohyb podle práva Unie podává opravný prostředek proti zamítnutí cestovního povolení v souladu se směrnicí 2004/38/ES.

Povinnost dopravce

Podle čl. 45 odst. 5 nařízení ETIAS budou dopravci podléhat sankcím stanoveným podle čl. 26 odst. 2 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (dále jen „Úmluva k provedení Schengenské dohody“) a článku 4 směrnice Rady 2001/51/ES⁷, pokud přepravují přes vnější hranice státní příslušníky třetích zemí, kteří nejsou držiteli platného cestovního povolení, ačkoli se na ně vztahuje povinnost takové cestovní povolení mít. Za tím účelem budou mít dopravci přístup do informačního systému ETIAS, aby ověřili, zda státní příslušníci třetích zemí, na něž se vztahuje povinnost mít cestovní povolení, jsou skutečně držiteli platného cestovního povolení.

Transpozicí čl. 26 Úmluvy k provedení Schengenské dohody, jakož i směrnice Rady 2001/51/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), je

⁷ Směrnice Rady 2001/51/ES ze dne 28. června 2001, kterou se doplňuje článek 26 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985

současný § 104 zákona o pobytu cizinců, ve spojení s § 157 odst. 1 písm. a), odst. 3 a odst. 8 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Na základě těchto ustanovení se letecký dopravce dopustí přestupku, pokud dopraví z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá cestovní doklad nebo vízum, je-li vzhledem k účelu a cíli cesty potřebné nebo je-li podmínkou pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území. Letecký dopravce má dále povinnost na základě pokynu policie zajistit dopravu cizince do zahraničí, pokud byl cizinci odepřen vstup na území, a nést náklady spojené s pobytem cizince na území nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území do doby, než bude dopraven do zahraničí.

Zákon o pobytu cizinců však neupravuje zákaz leteckého dopravce dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS. Současný právní řád tak neumožňuje dopravce za nesplnění této povinnosti sankcionovat, jak požaduje nařízení ETIAS.

1.4 Popis cílového stavu

Základním cílem návrhu zákona je implementovat příslušná ustanovení nařízení ETIAS do zákona o pobytu cizinců. Členské státy mají povinnost tak učinit nejpozději ke dni zprovoznění systému ETIAS, který bude stanoven Evropskou komisí v souladu s čl. 88 nařízení ETIAS.

V zákoně o pobytu cizinců je nezbytné upravit následující:

1. určit příslušný orgán jakožto národní jednotku ETIAS,
2. upravit řízení o oprávněném prostředku proti zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení a
3. rozšířit povinnosti leteckého dopravce o zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS.

1.5 Identifikace dotčených subjektů

Orgány veřejné moci – jde o subjekty, které jsou právní úpravou ovlivněny přímo. Dotčenými státními orgány budou Policie ČR, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí.

Cizinci (státní příslušníci třetích zemí) – jedná se o cizince, kteří jsou osvobození od vízové povinnosti podle nařízení (ES) č. 539/2001 (nově nařízení EU č. 2018/1806⁸).

Dopravci – přímo dotčeni změnou právní úpravy budou letečtí dopravci, kterým se stanoví zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS. V případě porušení této

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění)

povinnost se letecký dopravce dopustí přestupku, za který lze uložit pokutu v obdobné výši jako v případě, kdy tento dopravce na území dopraví cizince bez víza, je-li k pobytu nezbytné.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě neprovedení řádné transpozice nařízení ETIAS může být České republice uložena ze strany EU finanční sankce. Je proto třeba splnit povinnost řádně a včas transponovat právo EU. Proto je nutné přistoupit k novelizaci zákona o pobytu cizinců a dalších souvisejících předpisů. Navrhovaná podoba transpozice nepřináší žádná rizika.

2. Návrh variant řešení

2.1. Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“:

a) Transpozice nařízení

Nulová varianta

Vzhledem k povinnosti provést transpozici nařízení ETIAS (viz bod 1.6), je Česká republika povinná přizpůsobit svůj právní řád požadavkům vyplývajícím z tohoto nařízení, a proto nepřichází nulová varianta v úvahu.

Varianta novelizace zákona o pobytu cizinců a dalších předpisů

Vzhledem k tomu, že z důvodů uvedených výše nepřichází nulová varianta v úvahu, jeví se jako jediné vhodné řešení novelizace zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

b) Národní jednotka ETIAS

Varianta 1 – Ředitelství služby cizinecké policie

Z obecného pohledu se problematika rozhodování o cestovním povolení týká oblasti vstupu a pobytu v délce nepřekračující 90 dní v období předcházejících 180 dní (krátkodobý pobyt) u osob, které nepodléhají vízové povinnosti.

Podle § 12 odst. 1 písm. h) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon), je ústředním orgánem státní správy pro povolování pobytu cizinců Ministerstvo vnitra.

Jako orgán odpovědný za plnění úkolů národní jednotky ETIAS podle nařízení ETIAS by tak mohlo být určeno Ministerstvo vnitra nebo Ředitelství služby cizinecké policie.

Jako vhodnější se jeví varianta vytvoření národní jednotky ETIAS v rámci Ředitelství služby cizinecké policie. Působnost Ředitelství služby cizinecké policie je přirozená a efektivní z provozních i ekonomických důvodů.

Podstatou rozhodování o cestovním povolení podle nařízení ETIAS je předchozí prověření cestujícího ještě před uskutečněním jeho cesty. Částečně se tak posouzení žadatele o cestovní

povolení překrývá s hraniční kontrolou, přičemž podle § 163 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců provádí hraniční kontrolu Ředitelství služby cizinecké policie.

Cestovní povolení má značné technologické a procesní paralely s prověrkou žadatelů o schengenskou vízum, kterou provádí v souladu s § 163 odst. 1 písm. u) zákona o pobytu cizinců také Ředitelství služby cizinecké policie.

Systém ETIAS bude (pokud jde o hardware i software) stavěn na základech Systému vstupu/výstupu (EES)⁹, který je v působnosti Ředitelství služby cizinecké policie, a zároveň bude vyžadovat určitý rozsah interakce s dalšími informačními systémy provozovanými Ředitelstvím služby cizinecké policie, jakož i jinými útvary Policie České republiky.

Působnost Ředitelství služby cizinecké policie předpokládala již rámcová pozice k návrhu nařízení ETIAS, na jehož projednávání se Ředitelství služby cizinecké policie od samého počátku aktivně podílelo.

Varianta 2 – Ministerstvo vnitra

Vzhledem k důvodům popsaným výše se varianta vytvoření národní jednotky ETIAS v rámci Ministerstva vnitra nejeví jako vhodná zejména z důvodu provozní a administrativní náročnosti.

c) Orgán, který bude rozhodovat o opravném prostředku

Varianta 1 – Ministerstvo vnitra

Jednou z variant je určení Ministerstva vnitra jako orgánu odpovědného za řízení o opravném prostředku proti zamítnutí cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.

Tato varianta se doporučuje jako nejvhodnější vzhledem k podobnosti řízení o vydání cestovního povolení s hraniční kontrolou, kdy Ministerstvo vnitra podle § 180e zákona o pobytu cizinců přezkoumává důvody odepření vstupu cizince na území, o kterém rozhoduje v souladu s § 163 odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců Ředitelství služby cizinecké policie. Ministerstvo vnitra je odvolacím správním orgánem proti rozhodnutí Ředitelství služby cizinecké policie také ve správním řízení o správním vyhoštění, jakož i v dalších správních řízeních podle zákona o pobytu cizinců a jiných zákonů.

⁹ Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011.

Tato varianta se jeví jako nejvhodnější z důvodu snadné provozní a administrativní proveditelnosti, jakož i zajištění přezkumu rozhodnutí samostatným nezávislým orgánem.

Varianta 2 – Orgán v rámci Policie ČR

V úvahu přichází také zřízení kvazi samostatné jednotky v rámci Policie ČR, která by rozhodovala o opravných prostředcích ve smyslu nařízení ETIAS. Paralelu k takovému odvolacímu orgánu lze nalézt např. u různých rozkladových komisí, nebo i v Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Tato varianta byla vyhodnocena jako nevhodná vzhledem k problematickému zajištění nezávislosti takové jednotky při rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím vydaných Ředitelstvím služby cizinecké policie.

d) Řízení o opravném prostředku

Varianta 1 – Nové posouzení důvodů

Analogicky k řízení o opravném prostředku proti odepření vstupu cizince na území (§ 180e zákona o pobytu cizinců) je jednou z variant řízení o novém posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení. Toto řízení by bylo komplexně upraveno v zákoně o pobytu cizinců a nevztahovala by se na něj ustanovení části druhé a třetí správního řádu. Jak rozhodnutí o zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení, tak rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů proti uvedeným rozhodnutím by se vyloučila z přezkoumání soudem s výjimkou rozhodnutí o žádosti o cestovní povolení a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů o zamítnutí žádosti o cestovní povolení podané rodinným příslušníkem občana Evropské unie, u něhož musí být přezkum soudem zachován v souladu s požadavky stanovenými směrnicí 2004/38/ES.

Vzhledem k charakteru řízení o vydání cestovního povolení podle nařízení ETIAS, které předpokládá výhradně elektronickou komunikaci s žadatelem o cestovní povolení, by se žádost o nové posouzení důvodů podávala na k tomu určeném formuláři, a to elektronicky z e-mailové adresy, kterou žadatel uvedl ve formuláři žádosti o cestovní povolení.

Tato varianta se jeví jako nejvhodnější jak pro orgány veřejné moci z důvodu snadné provozní a administrativní proveditelnosti, tak pro samotného žadatele, neboť řízení o novém posouzení bude rychlejší a efektivnější než standardní správní řízení.

Varianta 2 – Odvolání (správní řízení)

Druhou variantou řízení o opravném prostředku proti zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení je odvolání ve správním řízení.

Vzhledem k důvodům popsaným výše se tato varianta nejeví jako vhodná zejména z důvodu charakteru řízení o vydání cestovního povolení podle nařízení ETIAS, které předpokládá výhradně elektronickou komunikaci s žadatelem.

Poznámka: Na základě projednání návrhu novely Legislativní radou vlády je výsledná podoba vládního návrhu v této věci určitým kompromisem. Vzhledem k popsaným specifikům (on-line komunikace s cizincem, který se nachází mimo území České republiky) nadále budou na toto řízení přednostně použita speciální stanovení zákona o pobytu cizinců (§ 180l až 180n). Půjde však o řízení podle správního řádu, jehož ustanovení části druhé a třetí se užijí podpůrně, kromě několika institutů, jejichž aplikaci zákon o pobytu cizinců v § 168 výslovně vylučuje.

e) Povinnost dopravce

Podle čl. 45 odst. 5 nařízení ETIAS budou dopravci podléhat sankcím stanoveným podle čl. 26 odst. 2 Úmluvy k provedení Schengenské dohody a článku 4 směrnice Rady 2001/51/ES, pokud přepravují přes vnější hranice státní příslušníky třetích zemí, kteří nejsou držiteli platného cestovního povolení, ačkoli se na ně vztahuje povinnost takové cestovní povolení mít.

Nulová varianta

Vzhledem k povinnosti provést transpozici nařízení ETIAS (viz bod 1.6), je Česká republika povinná přizpůsobit svůj právní řád požadavkům vyplývajícím z tohoto nařízení, a proto nepřichází nulová varianta v úvahu.

Varianta novelizace zákona o pobytu cizinců a dalších předpisů

Vzhledem k tomu, že z důvodů uvedených výše nepřichází nulová varianta v úvahu, jeví se jako jediné vhodné řešení novelizace zákona o pobytu cizinců na území České republiky tak, jak požaduje nařízení ETIAS. Konkrétně se jedná o rozšíření povinností leteckého dopravce stanovených v § 104 odst. 1 zákona o pobytu cizinců o zákaz dopravit z území státu, který není smluvním státem, na území cizince, který nemá platné cestovní povolení, pokud je povinen jej mít podle nařízení ETIAS.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Při hodnocení nákladů a přínosů se vychází ze současného stavu, přičemž lze konstatovat, že adaptace nařízení ETIAS do českých právních předpisů musí být s ohledem na hrozbu uložení sankcí provedena.

3.1.1 Návrh řešení

Navrhuje se změna zákona o pobytu cizinců tak, jak je uvedeno výše (2.1).

Varianta novelizace zákona o pobytu cizinců a dalších předpisů

3.2 Náklady

Za adaptaci nařízení ETIAS je odpovědné Ministerstvo vnitra. Na aplikaci a jeho vynucování se podílí Policie ČR a Ministerstvo vnitra.

Národní jednotka ETIAS¹⁰: Vytvoření národní jednotky ETIAS si vyžádá navýšení systemizovaných míst Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, o 16 policistů, z nichž je započítáno jedno systemizované místo v manažerské pozici (9. platová třída) v jednosměnném provozu a 15 systemizovaných míst (8. platová třída) v nepřetržitém provozu (24/7) 1 systemizované místo občanského zaměstnance (8. platová třída), což představuje náklady ve výši cca 13,2 mil. Kč ročně na platové výdaje, včetně odvodů a FKSP. Investiční náklady na vytvoření národní jednotky ETIAS, kde se předpokládá dodavatelský způsob vybudování, se odhadují na 80 mil. Kč do roku 2022. Zde se jedná o investiční prostředky, z nichž největší část, tj. cca 50 mil. Kč., bude potřeba v roce 2021. Počínaje rokem 2022 bude nutno každoročně vyčlenit finanční neinvestiční prostředky v odhadované výši 15 mil. Kč na zajištění technické podpory provozu národní jednotky ETIAS.

Řízení o opravném prostředku: Řízení o opravném prostředku (nové posouzení důvodů) si vyžádá navýšení systemizovaných služebních míst Ministerstva vnitra o 10 míst, z nichž jsou počítána dvě služební místa ve 13. platové třídě, 7 služebních míst ve 12. platové třídě a jedno služební místo v 9. platové třídě.

Celkové náklady pro první rok činí 7 334 292 Kč:

- Z toho 6 904 292 Kč
 - objem prostředků na platy na 10 služebních míst ve výši 4 690 200 Kč a povinné pojistné a FKSP 1 679 092 Kč,
 - provozní náklady ve výši 135 000 Kč,
 - roční pronájem kancelářských prostor 400 000 Kč,
- 430 000 Kč s jednorázovým vlivem na státní rozpočet - vybavovací náklady včetně pořízení.

Celkové náklady pro roky následující s trvalým vlivem jsou 6 904 292 Kč:

- objem prostředků na platy na 10 služebních míst ve výši 4 690 200 Kč a povinné pojistné a FKSP 1 688 472 Kč,
- provozní náklady ve výši 135 000 Kč,
- roční pronájem kancelářských prostor 400 000 Kč.

Vzhledem k tomu, že účinnost navrhovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky, která adaptují nutná ustanovení nařízení ETIAS do národního právního řádu,

¹⁰ Vzhledem k tomu, že účinnost navrhovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky, která adaptují nutná ustanovení nařízení ETIAS do národního právního řádu, bude odvislá od data zprovoznění systému ETIAS, náklady v prvním roce budou stanoveny poměrnou částí z uvedených částek, a to podle doby účinnosti novely v prvním kalendářním roce.

bude odvislá od data zprovoznění systému ETIAS, náklady v prvním roce budou stanoveny poměrnou částí z uvedených částek, a to podle doby účinnosti novely v prvním kalendářním roce.

Navrhované navýšení počtu systemizovaných míst o 10 služebních míst souvisí s nutným manuálním zpracováním určitého počtu žádostí o cestovní povolení, které budou České republice postoupeny z centrální úrovně na základě určení, že Česká republika je příslušným členským státem k manuálnímu zpracování a rozhodnutí o žádosti o konkrétní cestovní povolení. Článek 25 nařízení ETIAS stanoví postup, kterým je určen odpovědný členský stát pro manuální zpracování žádosti o cestovní povolení. Původní návrh nařízení počítal s tím, že odpovědným členským státem za manuální zpracování žádosti o cestovní povolení bude členský stát prvního vstupu. V případě České republiky byl odhadovaný počet žádostí zhruba 75 000 žádostí za jeden rok. V tomto ohledu bylo dále odhadováno cca 60 000 zamítnutí vydání cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení za jeden rok. Nicméně během vyjednávání konečné podoby nařízení ETIAS došlo k preferenci vkládaných údajů do jiných informačních systému (např.: SIS, VIS, Eurodac) pro určení odpovědného členského státu k manuálnímu zpracování žádosti o cestovní povolení. Vzhledem k počtu údajů, které jsou Českou republikou vkládány do již zmíněných rozsáhlých informačních systémů, se počet žádostí, které budou muset být Českou republikou zpracovány, jeví dokonce vyšší než původní odhady. Stále však platí, že počet podaných odvolání proti těmto rozhodnutím nelze v tuto chvíli přesně odhadnout.

S ohledem na předpokládané zatížení plynoucí z manuálního zpracování žádostí o cestovní povolení a související odvolání je navrhovaný počet nových 10 služebních míst považován za adekvátní. Navrhované (a nařízením ETIAS předpokládané) řízení o opravném prostředku bude správním řízením sui generis (viz nově navrhované ustanovení § 180l zákona o pobytu cizinců na území České republiky), jedná se o komplexní zajišťování uvedené problematiky a je tedy nutné, aby toto řízení prováděly vysokoškolsky vzdělané osoby a byly zařazeny do 12. platové třídy. Dvě nová systemizovaná služební místa ve 13. platové třídě, na kterých bude zajištěna tvorba celostátních resortně závazných předpisů se zásadními dopady na tvorbu a realizaci celostátní migrační politiky s dopadem na ochranu vnějších hranic České republiky a Evropské unie, tato místa jsou zároveň plánovaná jako pro vedoucího a jeho zástupce a jedno služební místo v 9. platové třídě na zajišťování výkonu věcně souvisejících odborných služebních agend v této problematice.

Předpokládá se, že výše uvedené celkové náklady budou uplatněny při zpracování návrhu rozpočtu na rok 2021 a dále na roky následující.

Povinnost dopravy

Vzhledem k tomu, že adaptace se stane součástí zákona o pobytu cizinců, v němž je již mechanismus vynucování povinností dopravců účinně řešen, je zřejmé, že tyto nástroje budou využity i pro nově konstituované právní vztahy. Z tohoto důvodu není nutné stanovovat výši a zdroje finančních prostředků pro realizaci této oblasti, neboť bude využito stávající struktury, včetně personálního, věcného a finančního zajištění.

3.3 Přínosy

Přínosem této varianty je to, že Česká republika řádně splní své závazky vyplývající z členství v EU, vyhne se tím případným sankcím a zajistí plnou funkčnost systému ETIAS na národní úrovni.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Z porovnání nákladů a přínosů varianty provést novelu výše zmíněného zákona jednoznačně vyplývá, že provedení výše popsaných novelizací tohoto zákona je dle předkladatele nejvhodnějším řešením.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Na základě úvah popsaných výše byly zvoleny varianty, které předkladatel považuje za nejvhodnější, v některých případech (transpozice unijního práva) se dokonce jedná o jediná možná řešení.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace a vynucování navrhované varianty řešení bude realizováno v rámci existujících organizačních struktur, a to zejména ústředních správních úřadů a dalších orgánů veřejné moci. Implementace a vynucování navržených změn s sebou přinese náklady popsané v části 3.2.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti navrhované regulace je přímo závislý na provedení přezkumu ze strany EU, resp. na případném provedení změn v nařízení, pro jehož implementaci je regulace prováděna. Členské státy EU jsou povinny vyrozumět Evropskou komisi o způsobu a formě provedení unijního práva. Evropská komise následně vyhodnotí, zda transpozice proběhla řádně a včas. V případě identifikování nedostatků je následně zahájeno bilaterální jednání, které má za cíl zjištěné nedostatky odstranit. Následovat může až zahájení řízení o porušení práva EU.

K přezkumu účinnosti regulace budou využívány zejména tyto nástroje:

- Analýza kvantitativních údajů na základě statistického sběru dat v rámci jednotlivých resortů.
- Pravidelná vzájemná výměna informací mezi státními orgány na půdě stálých mezíresortních platforem na expertní úrovni (Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra) i na úrovni řídicí a politické (Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra); eventuální vytvoření interní tematické odborné studie (ad hoc).
- Pravidelné měsíční zpracování analytických interních mezíresortních zpráv (Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic) i ročních zpráv (Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců, Zpráva o situaci oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku) zahrnující kvalitativní i kvantitativní údaje.

Přezkum účinnosti regulace bude realizován na základě hodnocení ex post i v oblasti dalších právních předpisů změněných v důsledku transpozice. Současně je možné reagovat na aktuální potřeby praxe i případné nedostatky v regulaci nebo její neefektivnost.

7. Konzultace a zdroje dat

Otázka určení příslušného orgánu jako národní jednotky ETIAS a orgánu, který bude rozhodovat o oprávněném prostředku, byla konzultována s Policií ČR, Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem financí v rámci mezirezortního výboru na úrovni náměstků ministrů (přípravný řídicí výbor „eu-INIS“), jenž byl vytvořen za účelem monitoringu a koordinace implementace národních částí rozsáhlých informačních systémů EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

Některé problémy v oblasti transpozice unijního práva byly konzultovány přímo s Evropskou komisí.

B) Institut výjezdního příkazu

1.7 Definice problému

Výjezdní příkaz je dnes dokladem, na jehož základě může cizinec v rámci přechodného pobytu do vycestování na území pobývat a takový pobyt musí být posouzen jako oprávněný se všemi důsledky, tj. např. i pro zapsání matriční události. Vydání výjezdního příkazu a jeho koncepce tak může jít proti smyslu ukončení pobytu cizince na území. Navíc často cizinci, a to nejen po poradě se svými právními zástupci, přicházejí ve složitých situacích a „žádají“ o vydání výjezdního příkazu sami. Jedná se však o doklad vydávaný dle zákona pouze z moci úřední.

Výjezdní příkaz je dnes vydáván v celé řadě situací, a to v těch, kdy zákon nehovoří zcela jasně. Jedná se o formu dokladu, který je standardně používán již více než 15 let (je vlepován do cestovního dokladu, technicky zabezpečen proti zneužití, obsahuje evidenční číslo a jeho vydání je evidováno a zaznamenáno do cizineckého informačního systému).

Poslední novely vyjasnily nemožnost žádat z výjezdního příkazu o drtivou většinu oprávnění k pobytu.

Z dlouholetých poznatků z praxe a vzhledem k vývoji judikatury (např. 2 Azs 288/2017, 8 As 119/2012-37, 1 A 93/2018, 9 Azs 402/2018, 2 Azs 233/2016, 5 Azs 56/2017, 5 As 81/2013) proběhly konzultace mezi odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, Ředitelstvím služby cizinecké policie a jednotlivými krajskými ředitelstvími Policie ČR, které se zaměřovaly na hlavní problematický aspekt, a tím je zařazení výjezdního příkazu do druhů přechodných pobytů a dále vydávání v nadměrném počtu situací, kdy to není potřebné.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Na počátku účinnosti zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR (od 1. 1. 2000) byl používán institut „výjezdního víza“ – legislativně bylo považováno za tzv. „krátkodobé vízum“

(toto bylo uvedeno v § 17 ve výčtu situací, kdy cizinec mohl na území ČR pobývat přechodně; explicitně v tomto ustanovení výjezdní vízum uvedeno nebylo). Použití výjezdního víza bylo specifikováno v § 20 zákona o pobytu cizinců, kde bylo výslovně stanoveno „*Výjezdní vízum opravňuje cizince k pobytu na území na dobu v něm stanovenou a k vycestování z území*“. Toto ustanovení bylo systematicky zařazeno do Hlavy III - „Přechodný pobyt na území“ (Díl 3 - přechodný pobyt na území na krátkodobá víza).

Zákonem č. 140/2001 Sb. (novela zákona o pobytu cizinců) bylo explicitně stanoveno, že *výjezdní vízum náleží mezi krátkodobá víza (nový § 17a) a opravňuje cizince k pobytu na území pouze po dobu, která je nezbytná k provedení neodkladných úkonů, a k vycestování z území ČR* (změna § 20 ZPC).

Výjezdní vízum bylo zákonem č. 222/2003 Sb. (novela zákona o pobytu cizinců) nahrazeno institutem „výjezdního příkazu“ (mj. příprava na vstup do EU, potažmo schengenského prostoru), neboť toto dosud používané vízum nebylo možno podřadit pod žádný ze schengenských druhů víz. Do § 17 (výčet situací opravňujících cizince k přechodnému pobytu na území ČR) byl výslovně zařazen výjezdní příkaz (dřívější § 20 definující použití výjezdního víza bylo zrušeno a použití nově zavedeného výjezdního příkazu bylo definováno v § 50 zákona o pobytu cizinců).

V zákoně o azylu došlo s účinností k 18. prosinci 2015 k nahrazení víza za účelem strpění pouhým potvrzením o strpění vydávaným ve formě papírového potvrzení. Tento model se v praxi osvědčil, ač typově jde o jiný institut, relevantní pro sledovanou tematiku je z hlediska používaného spojení „strpění na území“.

Současná úprava:

Výjezdní příkaz je v současnosti upraven jak v zákoně o pobytu cizinců, tak v zákoně o azylu, tak v zákoně o dočasné ochraně cizinců, ale je obsažen i v některých readmisních dohodách (např. s Rakouskem a Arménií – *výjezdní příkaz není počítán mezi oprávnění k pobytu*).

Zákon o pobytu cizinců:

Výjezdní příkaz je explicitně zařazen do výčtu dokladů, který cizince opravňuje k přechodnému pobytu na území ČR (viz dílke § 17 zákona o pobytu cizinců). Stěžejním ustanovením je § 50 zákona o pobytu cizinců, který upravuje povahu výjezdního příkazu, situace, kdy a jakým orgánem je vydáván, s jakou platností a jaké údaje obsahuje. Další ustanovení zákona o pobytu cizinců dále specifikují situace, ve kterých je výjezdní příkaz vydáván a spojují s tím povinnost cizince vycestovat – jedná se specificky o situace zrušení víza či pobytu.

Zákon o azylu

Udělení výjezdního příkazu je upraveno pouze ve dvou ustanoveních (§78b a § 85b), dále je v § 54 odst. 2 výslovně uvedena povinnost vycestovat ve lhůtě stanovené výjezdním příkazem,

nebyl-li výjezdní příkaz udělen do 30 dnů od pravomocného ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany.

V zákoně o dočasné ochraně cizinců se tento institut objevuje se pouze jednou, a to v § 58a v souvislosti s ukončením soudního řízení o přezkumu rozhodnutí ve věci dočasné ochrany.

1.4 Popis cílového stavu

Výjezdní příkaz jakožto institut zůstane zachován, včetně formy jeho vydávání, ale jeho hlavní atributy budou změněny následujícím způsobem:

- a) vynětí výjezdního příkazu z druhů přechodných pobytů,
- b) označení výjezdního příkazu jakožto oprávnění k setrvání na území po vzoru setrvání na území podle zákona o azylu,
- c) jasná specifikace účelu setrvání na území pouze za účelem vycestování,
- d) zachování formy vydávání výjezdního příkazu, tj. „štítek“ vlepovaný do cestovního dokladu,
- e) převzetí povinnosti cizince dostavit se pro výjezdní příkaz v dané lhůtě ze zákona o azylu.

Změny v koncepci výjezdního příkazu se legislativně neprojeví v zákoně o azylu, kde bylo fungování vyhodnoceno jako dobré, typově se však bude jednat o stejný typ oprávnění jako v zákoně o pobytu cizinců.

V zákoně o dočasné ochraně cizinců dochází v důsledku odstranění kasační stížnosti k odstranění § 58a.

1.5 Identifikace dotčených subjektů

Orgány veřejné moci – jde o subjekty, které jsou právní úpravou ovlivněny přímo. Dotčenými státními orgány budou Ministerstvo vnitra a Policie ČR.

Cizinci – zejména se bude jednat o cizince, kteří mají stanovenou povinnost opustit území ČR.

1.6 Zhodnocení rizika

Návrh plně zohledňuje cíl vydání výjezdního příkazu, kterým je toliko příprava cizince na opuštění území a nikoli další snahy o legalizaci pobytu.

2. Návrh variant řešení

2.1. Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“:

Nulová varianta

Jednalo by se o variantu „status quo“ a institut výjezdního příkazu by byl plně zachován. Tato varianta byla konzultovanými subjekty vyhodnocena jako nevhodná, protože neumožňuje

reagovat na vzniklé problémy – neřeší obtíže se zařazením výjezdního příkazu do přechodných pobytů a nesnižuje počet situací, ve kterých je vydáván.

Varianta 1 - institut výjezdního příkazu zachovat jako druh přechodného pobytu pouze v určitých situacích

V rámci této varianty bylo posuzováno, zda právní povahu výjezdního příkazu nerozdělit, a pro určité situace jej i nadále považovat za druh přechodného pobytu, kdežto pro jiné jej za tento typ pobytu nepovažovat. Výhodou této varianty by bylo reflektování situace, ve které je výjezdní příkaz cizinci vydáván, a zda je vhodné, aby šlo o formu přechodného pobytu nebo ne. Nevýhodou této varianty je právě dvojitá povaha jednoho institutu – byl by nutný legislativní vznik dalšího paralelního systému, což je jednak legislativně náročné, jednak by bylo obtížné odlišit typ vydávaného štítku a zejména by nebylo možné vyloučit snahy o přechod na „výhodnější“ výjezdní příkaz. Celkově by tak šlo o variantu velmi administrativně náročnou a nebyl by dosažen cíl, kterým je mimo jiné snížení počtu situací, ve kterých je výjezdní příkaz vydáván.

Varianta 2 - institut výjezdního příkazu zachovat pouze v určitých situacích, ale ne jako druh přechodného pobytu

Konzultované subjekty diskutovaly, zda je možné zrušit zařazení výjezdního příkazu jako druhu přechodného pobytu, tj. zda tento krok nevyvolá nezamýšlené dopady v jiných postupech podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu. Proto konzultované subjekty mimo jiné identifikovaly všechna ustanovení v dotčených předpisech a kroky související a analyzovaly dopad zrušení výjezdního příkazu jako druhu přechodného pobytu. Rovněž byla všechna sledovaná ustanovení, kde se počítá s vydáním výjezdního příkazu, podrobena analýze, zda je nutné výjezdní příkaz v této situaci vydat nebo ne. Rovněž bylo vyhodnoceno fungování institutu strpění na území v zákoně o azylu, které nahradilo v roce 2015 dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území. Konzultované subjekty došly ke shodě, že nahrazení víza strpěním na území, což je forma setrvání na území *sui generis*, se v praxi osvědčila a může být přejata do zákona o pobytu cizinců. Výjezdní příkaz by tak již nemusel cizince opravňovat k přechodnému pobytu na území, ale právě pouze k tzv. setrvání na území. Terminologicky je vhodné oddělit oba používané instituty. Na základě provedených analýz bylo dále vyhodnoceno, že v řadě situací, kdy je stanovena lhůta k vycestování rozhodnutím, je vydávání výjezdního příkazu nadbytečné a může tedy dojít k zúžení situací.

Konečně se konzultované subjekty věnovaly rovněž formě vydávaného výjezdního příkazu. Jedná se o formu dokladu, který je standardně používán již více než 15 let (je vlepován do cestovního dokladu, technicky zabezpečen proti zneužití, obsahuje evidenční číslo a jeho vydání je evidováno a zaznamenáno do cizineckého informačního systému). Případná náhrada výjezdního příkazu jako celku jinou fyzickou formou by znamenala podstatný legislativní zásah a rovněž riziko falzifikátů.

Varianta 3 - institut výjezdního příkazu zrušit a zcela nahradit pouze formou potvrzení (osvědčení)

V rámci této varianty bylo posuzováno, zda je možné a vhodné institut výjezdního příkazu zcela zrušit a místo toho k osvědčení lhůty k vycestování použít pouze formu potvrzení o stanovení této lhůty např. ve formě osvědčení podle části čtvrté správního řádu. Pro takto radikální zásah se nakonec konzultované subjekty nevyslovily, a to z důvodu nepotřebnosti takto zásadní změny. Co se týče formy vydávaného dokladu, výsledek posuzování byl činěn již ve variantě 2 s negativním výsledkem – výjezdní příkaz je dlouhodobě používaná forma dokladu a je technicky zabezpečen proti zneužití. Případná náhrada výjezdního příkazu jako celku jinou fyzickou formou by znamenala podstatný legislativní zásah a rovněž riziko falzifikátů.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.1.1 Návrh řešení

Navrhuje se změna zákona o pobytu cizinců ve variantě 2 - institut výjezdního příkazu zachovat pouze v určitých situacích, ale ne jako druh přechodného pobytu.

3.2 Náklady

Zvolená varianta nepřináší nové náklady, protože není měněna forma vydávaného dokladu.

3.3 Přínosy

Hlavním přínosem řešení nového nastavení výjezdního příkazu je možnost vypořádat se s negativními praktickými fenomény spojenými se zneužíváním institutu výjezdního příkazu k další legalizaci pobytu a k činnostem nesouvisejícím s vycestováním cizince z území.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Řešení problémů nabízejí všechny varianty kromě varianty nulové, kterou tedy nelze označit za variantu přínosnou. Ostatní varianty jsou přínosné, protože vesměs řeší vzniklé problémy avšak v různé míře. S novými náklady by byly spojeny varianty 1 a 3, které by rovněž znamenaly největší legislativní zásah. Varianta 1 zároveň nenabízí dostatečně přesvědčivé argumenty pro řešení problémů, naopak by mohla spíše zvýšit administrativní zátěž. Varianta 3 kromě zvýšených nákladů je variantou typu „buldozer“, pro kterou nebyly nalezeny vhodné argumenty či shledána potřeba tak masivního zásahu. Varianta 2 plní hlavní nastavené cíle nejjednodušeji bez dalších nákladů.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

S ohledem na vyhodnocení provedení pod bodem 3. 4. byla zvolena varianta 2, tedy institut výjezdního příkazu zachovat pouze v určitých situacích, ale ne jako druh přechodného pobytu.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace a vynucování navrhované varianty řešení bude realizováno v rámci existujících organizačních struktur, a to zejména ústředních správních úřadů a dalších orgánů veřejné moci. Implementace a vynucování navržených změn sebou nepřinese nové náklady.

6. Přezkum účinnosti regulace

K přezkumu účinnosti regulace budou využívány zejména tyto nástroje:

- Analýza kvantitativních údajů na základě statistického sběru dat v rámci jednotlivých dotčených orgánů.
- Pravidelná vzájemná výměna informací mezi státními orgány na půdě stálých meziresortních platforem na expertní úrovni (Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra) i na úrovni řídicí a politické (Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci v gesci Ministerstva vnitra); eventuální vytvoření interní tematické odborné studie (ad hoc).
- Pravidelné měsíční zpracování analytických interních meziresortních zpráv (Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic) i ročních zpráv (Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců, Zpráva o situaci oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku) zahrnující kvalitativní i kvantitativní údaje.

Přezkum účinnosti regulace bude realizován na základě hodnocení ex post. Současně je možné reagovat na aktuální potřeby praxe i případné nedostatky v regulaci nebo její neefektivnost.

7. Konzultace a zdroje dat

K projednání možných variant řešení vzniklých problémů s institutem výjezdního příkazu byl ze strany příslušného oddělení odboru azylové a migrační politiky MV ČR zpracován souhrnný materiál, který byl připomínkován dalšími dotčenými odděleními v rámci OAMP MV ČR, ŘSCP a krajskými ředitelstvími Policie ČR. Následně byl materiál a jednotlivé varianty diskutovány i na speciálním interním semináři (01/2019), kde byli účastni všichni relevantní zástupci dotčených orgánů.

PLATNÉ ZNĚNÍ DOTČENÝCH ZÁKONŮ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

ČÁST PRVNÍ

Platné znění zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 217/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 519/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 57/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 9/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 103/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 456/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 16/2019 Sb. a zákona 176/2019 Sb., **s vyznačením navrhovaných změn**

ČÁST PRVNÍ

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

Hlava I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Zákon upravuje

- a) podmínky vstupu a pobytu cizince, který požádal Českou republiku o mezinárodní ochranu na území České republiky (dále jen "území"), a pobyt azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území¹⁾,
- b) řízení ve věci mezinárodní ochrany¹⁹⁾ a další řízení vedená podle tohoto zákona,
- c) práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany na území a cizince, o kterém to stanoví tento zákon,
- d) působnost Ministerstva vnitra (dále jen "ministerstvo") a Policie České republiky (dále jen "policie") v této oblasti státní správy,
- e) státní integrační program,
- f) azylová zařízení.

§ 2

Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) mezinárodní ochranou ochrana poskytnutá na území cizinci formou azylu nebo doplňkové

ochrany,

- b) žadatelem o udělení mezinárodní ochrany cizinec, který podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního, má-li tato žaloba odkladný účinek nebo do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec, který požádal o udělení mezinárodní ochrany v jiném státě, který je vázán přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾, a Česká republika jej převzala na své území za účelem posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany **a dosud nebylo v České republice vydáno rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá oprávněnému prostředku,**
- c) řízením ve věci mezinárodní ochrany řízení, jehož výsledkem je rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,
- d) řízením o předání do příslušného státu řízení, jehož výsledkem je určení státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾, který je povinen přijmout zpět cizince vzhledem ke své příslušnosti k posouzení cizincem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- e) rozhodnutím ministerstva ve věci mezinárodní ochrany rozhodnutí vydaná podle § 15 nebo 15a a rozhodnutí o udělení azylu, rozhodnutí o udělení, prodloužení nebo neprodloužení doplňkové ochrany, rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zastavení řízení včetně usnesení o zastavení řízení, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné a rozhodnutí o odnětí nebo neodnětí azylu nebo doplňkové ochrany,
- f) opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,
- ~~g) další opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany druhá opakovaná žádost podaná toutéž osobou po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, s výjimkou rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a), d), e), f), h) nebo j) o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a všechny žádosti následující po ní,~~
- g) další opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany **třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou a všechny žádosti následující po ní za podmínky, že v řízení ve věci mezinárodní ochrany o druhé žádosti bylo**
 - 1. rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany,**
 - 2. rozhodnuto o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,**
 - 3. vydáno rozhodnutí podle § 15, 15a, 17 nebo 17a, nebo**
 - 4. řízení zastaveno podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. a) nebo e),**
- h) nezletilou osobou bez doprovodu osoba mladší 18 let, která přicestuje na území bez doprovodu zletilé osoby mající ji v péči, a to po takovou dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takovéto osoby; nezletilou osobou bez doprovodu se rozumí i osoba mladší 18 let, která byla ponechána bez doprovodu poté, co přicestovala na území²¹⁾,
- i) zranitelnou osobou zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým

dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí,

- j) ~~partnerem~~ **registrovaným partnerem** osoba, která prokáže, že vstoupila do úředně potvrzeného trvalého společenství dvou osob stejného pohlaví. Toto úředně potvrzené trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví je **registrovaným** partnerstvím,
- k) bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště,
 - 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a,
 - 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 - 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv,
- l) bezpečnou třetí zemí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval a vytvořil si vazby před vstupem na území a
 - 1. do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy²²⁾,
 - 2. ve kterém nebude vystaven pronásledování nebo hrozbě vážné újmy a
 - 3. ve kterém je dodržována zásada nenavrácení a zákaz vyhoštění, představuje-li to porušení zákazu mučení a krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení, jak je stanoven mezinárodním právem,
- m) evropskou bezpečnou třetí zemí se pro účely tohoto zákona rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, který
 - 1. ratifikoval bez zeměpisného omezení mezinárodní smlouvu upravující právní postavení uprchlíků a dodržuje její ustanovení,
 - 2. ratifikoval a dodržuje Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků,
 - 3. má zákonem upravené azylové řízení, a bylo zjištěno, že cizinec neoprávněně vstoupil nebo chtěl vstoupit na území z tohoto státu,
- n) státem posledního trvalého bydliště stát, ve kterém osoba bez státního občanství před vstupem na území pobývala a vytvořila si k tomuto státu vazby trvalejší povahy,
- o) první zemí azylu stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát jiný než stát jejího posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území, udělil-li mu tento jiný stát postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy²²⁾, může-li cizinec této ochrany nadále požívat a může-li se cizinec do tohoto jiného státu bezpečně vrátit,
- p) azylovým zařízením přijímací středisko, pobytové středisko a integrační azylové středisko,
- q) přesídlením výběr a přemístění cizinců, které provádí ministerstvo, s předchozím projevem jejich vůle na území za účelem udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

~~(2) Azylantem se rozumí cizinec, kterému byl podle tohoto zákona udělen azyl.~~

~~(3) Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí cizinec, kterému byla udělena doplňková ochrana, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany. Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí dále cizinec, který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany, a to do doby nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o této žádosti.~~

(2) Azylantem se rozumí cizinec,

a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení azylu, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu, nebo

b) u kterého bylo zahájeno řízení o odnětí azylu, a to

- 1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí azylu,**
- 2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí azylu,**
- 3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo**
- 4. po dobu soudního řízení o žalobě a o kasační stížnosti v této věci.**

(3) Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí cizinec,

a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany,

b) který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany,

- 1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti,**
- 2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí v této věci,**
- 3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo**
- 4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci, nebo**

c) v jehož případě bylo zahájeno řízení o odnětí doplňkové ochrany, a to

- 1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o odnětí doplňkové ochrany,**
- 2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany,**
- 3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo**
- 4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci.**

(4) Pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.

(5) Ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.

(6) Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

(7) Pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu

- a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo
- b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.

Hlava II

Žádost o udělení mezinárodní ochrany a doprava do azylového zařízení

Žádost o udělení mezinárodní ochrany

§ 3

(1) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany je projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozící vážnou újmu.

(2) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany není projev vůle cizince podle odstavce 1 učiněný během jeho vycestování po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, soudního řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany (dále jen „kasační stížnost“) nebo řízení o správním vyhoštění nebo při výkonu trestu vyhoštění uloženého soudem. Žádostí o udělení mezinárodní ochrany je však projev vůle cizince podle věty první, na základě jehož obsahu se lze důvodně domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k jeho možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy; ministerstvo vyrozumí cizince o tom, zda se jeho projev vůle za podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany považuje. Na doručování vyrozumění podle věty druhé se § 11a odst. 3 použije obdobně.

(3) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany dále není projev vůle cizince podle odstavce 1 učiněný po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany a po rozhodnutí ministra spravedlnosti o povolení vydání cizince nebo po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o předání cizince podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do cizího státu podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Žádostí o udělení mezinárodní ochrany dále není projev vůle cizince podle odstavce 1 učiněný poté, co Česká republika obdržela žádost o jeho předání mezinárodnímu trestnímu soudu, mezinárodnímu trestnímu tribunálu, popřípadě obdobnému mezinárodnímu soudnímu orgánu, které splňují alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

(4) Jde-li o žádost o udělení mezinárodní ochrany podanou rodičem nezletilého dítěte za toto dítě, souhlas druhého rodiče s podáním žádosti se nevyžaduje.

(5) Podal-li rodič, o jehož žádosti o udělení mezinárodní ochrany vede ministerstvo řízení, za své nezletilé dítě žádost o udělení mezinárodní ochrany, vede se o těchto žádostech společné řízení²³⁾, nerozhodne-li ministerstvo usnesením o vyloučení ze společného řízení, zejména z důvodu ochrany práv a oprávněných zájmů dítěte.

(6) Je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany podána ministerstvu, ministerstvo provede registraci této žádosti do 3 pracovních dnů od jejího podání; je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany podána policii, ministerstvo provede registraci do 6 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Registrací žádosti o udělení mezinárodní ochrany se rozumí vložení žádosti o udělení mezinárodní ochrany do evidence podle § 71 odst. 1 písm. a).

§ 3a

(1) Cizinec je oprávněn podat žádost o udělení mezinárodní ochrany

a) policii

1. na hraničním přechodu, nejde-li o cizince předávaného podle mezinárodní smlouvy nebo předpisu Evropské unie^{2a)},
2. v přijímacím středisku,
3. na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie (dále jen "útvár policie") za podmínky, že se dostavil dobrovolně, nebo
4. v zařízení pro zajištění cizinců³⁾ v případě cizince tam zajištěného **nebo ubytovaného**, s výjimkou cizince zajištěného **nebo ubytovaného** za účelem jeho předání nebo průvozu podle mezinárodní smlouvy sjednané s jinými členskými státy Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾ anebo

b) ministerstvu, je-li hospitalizován u poskytovatele lůžkové péče, vykonává-li zabezpečovací detenci, ochranné léčení, vazbu nebo trest odnětí svobody, nebo je-li umístěn ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(2) Ministerstvo v případě hodném zvláštního zřetele, zejména je-li cizinec upoután na lůžko v domácím ošetřování, umožní cizinci podat žádost o udělení mezinárodní ochrany ministerstvu.

(2 3) Policie a osoba zabývající se poskytováním právní pomoci uprchlíkům poskytuje osobě, která hodlá podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, informace vztahující se k mezinárodní ochraně již na hraničním přechodu nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště.

§ 3b

(1) Oprávnění cizince podat žádost o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců³⁾ zaniká uplynutím 7 dnů ode dne, kdy byl policií informován o možnosti požádat o udělení mezinárodní ochrany na území a důsledcích spojených s uplynutím této lhůty.

(2) Policie informuje cizince o oprávnění podat žádost o udělení mezinárodní ochrany ve lhůtě podle odstavce 1 v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Policie o tomto úkonu pořídí záznam, který podepíše cizinec a ten, kdo záznam pořídil. Odmítne-li cizinec podpis nebo nemůže-li psát, uvede se tato skutečnost v záznamu.

(3) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany podanou v zařízení pro zajištění cizinců po uplynutí doby podle odstavce 1 je projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České

republiky ochranu před pronásledováním nebo před hroící vážnou újmu, pouze tehdy, pokud se lze na základě jeho obsahu důvodně domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k jeho možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy; ministerstvo vyrozumí cizince o tom, zda se jeho projev vůle za podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany považuje. Na doručování vyrozumění podle věty první se § 11a odst. 3 použije obdobně.

§ 3c

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se ve lhůtě 24 hodin od okamžiku, kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany policii podle § 3a **odst. 1** písm. a) bodu 3, byl propuštěn z hospitalizace, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody, bylo rozhodnuto o jeho propuštění jako zadržené osoby nebo poté, co opustil školské zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školské zařízení pro preventivně výchovnou péči nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dostavit do ~~přijímacího střediska~~ **azylového zařízení** určeného ministerstvem. Nastala-li překážka na vůli žadatele o udělení mezinárodní ochrany nezávislá, která brání jeho dostavení se do ~~přijímacího střediska~~ **azylového zařízení**, lhůta podle věty první neběží a žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen překážku bez zbytečného odkladu oznámit policii nebo ministerstvu a dostavit se do ~~přijímacího střediska~~ **azylového zařízení** ve lhůtě 24 hodin po odpadnutí překážky. Ustanovení § 4 odst. 1 se použije obdobně.

nadpis vypuštěn

§ 3d

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn setrvat na území; to neplatí, podal-li další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Právo setrvat na území nezakládá nárok na povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Ministerstvo je oprávněno setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území omezit jen na část území nebo na přijímací středisko v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, není-li mu povolen vstup na území.

~~(2) Nejde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, nelze setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území ukončit na základě vydaného správního nebo soudního rozhodnutí. To nebrání předání žadatele o udělení mezinárodní ochrany mezinárodnímu trestnímu soudu nebo mezinárodnímu trestnímu tribunálu, popřípadě obdobnému mezinárodnímu soudnímu orgánu, který splňuje alespoň jednu z podmínek uvedených v zákoně o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.~~

(2) Setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území nelze ukončit na základě vydaného správního nebo soudního rozhodnutí; to neplatí v případě žadatele,

a) který

- 1. podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která je nepřipustná podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e), a**
- 2. má být vydán do státu, jehož je státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště, nebo**

b) který podal další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze dále

a) předat

- 1. jinému členskému státu Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu,**
- 2. mezinárodnímu trestnímu soudu nebo mezinárodnímu trestnímu tribunálu, nebo**
- 3. mezinárodnímu soudnímu orgánu, který splňuje alespoň 1 z podmínek uvedených v zákoně o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nebo**

b) vydat jinému než členskému státu Evropské unie, který je odlišný od státu,

- 1. jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo**
- 2. v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště.**

§ 3e až 3g zrušeny

Doprava do azylového zařízení

§ 4

(1) Policie dopraví žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na hraničním přechodu nebo na útvaru policie, do přijímacího střediska určeného ministerstvem, vyžaduje-li to zdravotní stav žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo ~~je-li důvodná obava, že se ve stanovené lhůtě do přijímacího střediska nedostaví~~ **jiný důvod hodný zvláštního zřetele.**

(2) Policie dopraví žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, na kterém není provozováno přijímací středisko, do ministerstvem určeného jiného přijímacího střediska na mezinárodním letišti nebo jiného azylového zařízení s režimem přijímacího střediska na mezinárodním letišti.

(3) Náklady spojené s dopravou žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle odstavců 1 a 2 hradí ministerstvo.

§ 4a zrušen

§ 4b

Žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který byl propuštěn ze zařízení pro zajištění cizinců, zajistí ministerstvo dopravu do ministerstvem určeného azylového zařízení.

§ 4c zrušen

Hlava III

Řízení ve věci mezinárodní ochrany a další řízení vedená podle tohoto zákona

§ 5 až 7 zrušeny

§ 8

Působnost ministerstva

Ministerstvo

a) rozhoduje ve věci mezinárodní ochrany,

- b) určuje stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie příslušný k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany²⁰⁾ podané na území,
- c) rozhoduje v řízení o předání do příslušného státu,
- d) ~~rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti²⁴⁾;~~
- e d) rozhoduje v dalších věcech podle tohoto zákona.

§ 9

Na řízení uvedená v § 8 písm. a), ~~e) a d)~~ **a c)** se použije správní řád, s výjimkou ustanovení o doručování adresátům zdržujícím se v cizině,^{5b)} o úřední desce,^{5c)} o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat,^{5d)} a o ustanovení zástupce pro doručování,^{5e)} a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům,^{5f)} o ústním jednání,^{5g)} **o přerušení řízení³⁶⁾**, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka,^{5h)} o lhůtách pro vydání rozhodnutí⁵ⁱ⁾, ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu^{5j)}, ustanovení o přezkumném řízení²⁵⁾, o obnově řízení a novém rozhodnutí²⁶⁾.

§ 10

nadpis vypuštěn

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se na písemnou výzvu ministerstva doručenou nejméně 2 pracovní dny předem dostavit k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany vyzve k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany bez zbytečného odkladu po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ve výzvě ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, o právech a povinnostech žadatele o udělení mezinárodní ochrany včetně důsledků výslovného nebo mlčky učiněného zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a právu kdykoliv se obrátit se žádostí o pomoc na osobu zabývající se poskytováním právní pomoci nebo ochranou zájmů uprchlíků a na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (dále jen „Úřad Vysokého komisaře“). Ministerstvo rovněž poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti požádat o informace týkající se průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, které se vztahují k osobní situaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Nelze-li poučení uvést ve výzvě, poučí ministerstvo písemně žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přiměřené lhůtě, nejpozději do 15 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany poskytnout údaje o

- a) svém jménu a příjmení, ostatních jménech, pohlaví, všech dřívějších příjmeních a jiných užívaných jménech a příjmeních,
- b) dni, měsíci a roku narození,
- c) místu a státu narození,
- d) své národnosti, náboženském přesvědčení a politickém přesvědčení,
- e) státním občanství,
- f) rodinném stavu, manželovi nebo **registrovaném** partnerovi a dětech,

²⁴⁾ Sdělení č. 108/2004 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti.

³⁶⁾ § 64 a 65 správního řádu.

- g) posledním bydlištěm mimo území,
- h) pobytu ve státech, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾,
- i) dni a způsobu vstupu na území,
- j) čísla a platnosti cestovního dokladu,
- k) zdravotním stavu, zdravotních omezení a jiných zvláštních potřebách,
- l) důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- m) tom, zda je nebo bylo proti němu vedeno trestní stíhání nebo byl odsouzen za spáchání trestného činu,**
- ~~n~~ n) jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět,
- ~~n~~ o) způsobu jeho cesty na území a
- ~~p~~ p) vízech nebo povoleních k pobytu vydaných jinými státy, popřípadě údaje o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany v jiných státech.

(3) Při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen prokázat svou totožnost platným cestovním dokladem nebo jiným dokladem totožnosti anebo platnou veřejnou listinou vydanou zemí státní příslušnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo zemí posledního trvalého bydliště, jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany bez státní příslušnosti, pokud z ní lze zjistit údaje o jeho státním občanství a údaje o jeho totožnosti a obsahuje fotografii držitele, nebo ji osvědčit čestným prohlášením.

(4) V souvislosti s poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ministerstvo určí, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany je zranitelnou osobou. Jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, ministerstvo dále určí, zda tento žadatel o udělení mezinárodní ochrany s ohledem na svou osobní situaci potřebuje podporu k uplatňování práv a plnění povinností žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona, které souvisejí s řízením o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, podporu rovněž poskytne, vznikne-li její potřeba až v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany.

(5) Ministerstvo v **písemném poučení podle odstavce 1 věty třetí** informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti zajistit si lékařské vyšetření zaměřené na zjištění známek pronásledování nebo vážné újmy.

§ 10a

Nepřípustnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany

- (1) Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná,
 - a) byla-li podána občanem Evropské unie²⁷⁾, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropské unie²⁸⁾,
 - b) je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾,
 - c) byla-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělena mezinárodní ochrana jiným členským státem Evropské unie,
 - d) mohl-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany nalézt účinnou ochranu v první zemi azylu,
 - e) podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1,

- f) přichází-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany ze státu, který Česká republika považuje za evropskou bezpečnou třetí zemi, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze, nebo
- g) přichází-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, který není nezletilou osobou bez doprovodu, ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou třetí zemi, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

(2) Je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

§ 10b a 10c zrušeny

§ 11

(1) Řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany se zahajuje z podnětu ministerstva.
Ustanovení § 23c a 25 se použijí přiměřeně.

(2) Řízení o předání do příslušného státu podle § 2 odst. 1 písm. d) se zahajuje z moci úřední. Ministerstvo rozhodne o předání do příslušného státu podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b).

(3) Je-li vedeno řízení o předání do příslušného státu, nelze vydat ani vykonat rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nebylo příslušným členským státem oznámeno, že vydal rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá oprávněnému prostředku.

(4) Byla-li podána žádost o udělení mezinárodní ochrany po dni nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo ukončeno řízení o předání podle odstavce 2, a před přemístěním z území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾, ministerstvo řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany usnesením zastaví. Ustanovení § 11c odst. 5 věty druhá a třetí se použijí obdobně.

Opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany

§ 11a

(1) Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které

a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a

b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

(2) Není-li opakovaná žádost nepřijatelná, ministerstvo rozhodne o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany, pokud není odůvodněn jiný postup.

(3) Podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví. Usnesení o zastavení řízení lze vydat do 10 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo usnesení o zastavení

řízení doručí cizinci na místě nebo na adresu místa pobytu na území, byla-li cizincem při podání další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedena; jinak se usnesení o zastavení řízení uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde byl cizinec naposledy hlášen k pobytu, a oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí na úřední desce v tomto azylovém zařízení. Podání žaloby proti usnesení o zastavení řízení nemá odkladný účinek.

(4) Ministerstvo může z důvodů hodných zvláštního zřetele posoudit podanou opakovanou a další opakovanou žádost jako přípustnou.

§ 11b

(1) Podal-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a o dosud projednávané žádosti nebylo pravomocně rozhodnuto nebo byla-li věc vrácena soudem ministerstvu k novému projednání, ministerstvo posoudí opakovanou žádost společně s dosud projednávanou žádostí.

(2) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany není projev vůle podle § 3 odst. 1 učiněný

- a) během lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, byla-li žaloba následně podána,
- b) po podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, která má odkladný účinek, do nabytí právní moci rozhodnutí soudu,
- c) po podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, která nemá odkladný účinek, do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal,
- d) během lhůty pro podání kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost následně podána,
- e) po podání kasační stížnosti, která má odkladný účinek, do nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti, nebo
- f) po podání kasační stížnosti, která nemá odkladný účinek, do vydání usnesení Nejvyššího správního soudu o nepřiznání odkladného účinku **nebo nevyhovění návrhu na předběžné opatření**, pokud o něj cizinec požádal.

(3) Řízení o projevu vůle podle odstavce 2 není zahájeno a ministerstvo věc usnesením odloží. Žaloba proti tomuto usnesení není přípustná.

§ 11c

(1) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se nepovažuje první opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná do 9 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno předchozí řízení o udělení mezinárodní ochrany, bylo-li řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. d), e), f), h) nebo j).

(2) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se dále nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po přemístění na území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾ a pokud předchozí řízení bylo pravomocně ukončeno podle § 25 písm. a), d), e), f), h) nebo j) nebo ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany a rozhodnutí bylo doručeno náhradním způsobem podle § 24a odst. 2 a nebyla proti němu podána včas žaloba podle soudního řádu správního.

(3) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se dále nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po přechodu příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na Českou republiku v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾.

~~(3)~~ (4) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po nepovolení vstupu na území bezpečné třetí země cizinci, jehož žádost o udělení mezinárodní ochrany byla shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. g), nebo pokud evropská bezpečná třetí země nepřijala zpět cizince, jehož žádost o udělení mezinárodní ochrany byla shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. f).

(4) (5) Byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany po dni nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno předchozí řízení ve věci mezinárodní ochrany, a před přemístěním z území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾, ministerstvo řízení usnesením zastaví. Usnesení se poznamená do spisu a cizinec se o něm vyrozumí v případě, že při podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl adresu místa pobytu na území; jinak se písemné vyrozumění uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde byl cizinec naposledy hlášen k pobytu, a oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí na úřední desce v tomto azylovém zařízení. Žaloba proti tomuto usnesení není přípustná.

Důvody udělení azylu

§ 12

Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

§ 13

Azyl za účelem sloučení rodiny

(1) Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo ~~§ 14~~ **humanitární azyl**, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.

(2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí

- a) manžel nebo **registrovaný** partner azylanta,
- b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let,
- c) rodič azylanta mladšího 18 let,
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h),
nebo
- e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.

(3) Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželů azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny **registrovanému** partnerovi azylanta je trvání **registrovaného** partnerství před udělením azylu azylantovi.

(4) V případě polygamního manželství, má-li již azylant manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit azyl za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem azylanta.

~~§ 14~~

~~Humanitární azyl~~

~~Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.~~

Důvody udělení doplňkové ochrany

§ 14a

(1) Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, **nebo**
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, ~~nebo~~.
- d) ~~pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.~~

§ 14b

Doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny

(1) Rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.

(2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí

- a) manžel nebo **registrovaný** partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let,
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo
- e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.

(3) Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny **registrovanému** partnerovi osoby požívající doplňkové ochrany je trvání **registrovaného** partnerství před udělením doplňkové ochrany cizinci.

(4) V případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany

§ 15

(1) Azyl nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany

- a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,
- b) se dopustil před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vážného nepolitického zločinu nebo zvláště krutého činu, i když byl údajně spáchán s politickým cílem mimo území, nebo
- c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů.

(2) Na cizince, který podněcuje ke spáchání činů uvedených v odstavci 1 nebo se na jejich spáchání účastní, se odstavec 1 vztahuje obdobně.

(3) Azyl dále nelze udělit, pokud

- a) cizinec požívá ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Organizace spojených národů než Úřadu Vysokého komisaře; není-li ochrana nebo podpora z jakýchkoliv důvodů dále udělována osobám, o jejichž postavení není ještě konečně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění Organizace spojených národů, vztahují se na něho ustanovení tohoto zákona,
- b) je cizinec uznán příslušnými úřady země, v níž se usadil jako v místě svého trvalého bydliště, za osobu, které byly přiznány práva a povinnosti rovnocenné se státní příslušností k takovému státu; to neplatí, jde-li o stát, ve kterém mu hrozí pronásledování podle § 12,
- c) **cizinec jako pravomocně odsouzený za zvláště závažný zločin představuje nebezpečí pro společnost, nebo**
- d) **existují další oprávněné důvody považovat cizince za nebezpečí pro bezpečnost státu.**

§ 15a

(1) Doplnkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany,

- a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,
- b) se dopustil vážného zločinu,
- c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů, nebo
- d) představuje nebezpečí **pro společnost nebo** pro bezpečnost státu.

(2) Na cizince, který podněcuje ke spáchání činů uvedených v odstavci 1 nebo se na jejich spáchání účastní, se odstavec 1 vztahuje obdobně.

(3) Doplnkovou ochranu dále nelze udělit cizinci, který se mimo území dopustil jednoho či několika trestných činů odlišných od trestných činů uvedených v odstavci 1, opustil-li stát, jehož je státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát jejího posledního trvalého bydliště pouze s cílem vyhnout se trestnímu stíhání za ně, za předpokladu, že jde o skutky, za něž by bylo možno v České republice uložit trest odnětí svobody.

§ 16

Zjevná nedůvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany

(1) Žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň

- a) uvádí pouze ekonomické důvody,
- b) bez vážného důvodu uvádí nesprávné údaje o své totožnosti nebo státním občanství nebo tyto údaje odmítá uvést,
- c) žádá o udělení mezinárodní ochrany pouze proto, aby unikl situaci všeobecné nouze,
- ~~d) má více než 1 státní občanství a nevyužil ochrany některého ze států, jehož státní občanství má, pokud neprokáže, že z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a této ochrany využít nemohl,~~
- e d) uvádí skutečnosti zjevně nevěrohodné,
- f e) s cílem ztížit zjištění skutečného stavu věci zničil, poškodil nebo zatajil svůj cestovní doklad či jinou důležitou listinu anebo s tímto cílem předložil padělaný nebo pozměněný cestovní doklad či jinou důležitou listinu,
- g f) odmítl splnit svou povinnost strpět sejmutí daktyloskopických otisků prstů podle § 45 odst. 6, nebo
- h g) podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdrzet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

(2) Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

(3) Jako zjevně nedůvodná se dále zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany má více než 1 státní občanství a nevyužil ochrany některého ze států, jehož státní občanství má, pokud neprokáže, že z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a této ochrany využít nemohl.

(3 4) Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

(4 5) Nezletilé osobě bez doprovodu nelze žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou.

Důvody odnětí a zánik azylu nebo doplňkové ochrany

§ 17

(1) Azyl se odejme, jestliže

- a) před jeho udělením azylant uvedl nepravdivé údaje anebo zamlčel skutečnosti podstatné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí,

- b) azylant dobrovolně znovu využil ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště,
- c) azylant dobrovolně znovu nabyl státní občanství státu, který opustil z odůvodněného strachu z pronásledování,
- d) azylant nabyl nové státní občanství, a má proto možnost požívat ochranu tohoto státu,
- e) azylant dobrovolně pobývá ve státě, který opustil z důvodů uvedených v § 12,
- f) azylant může užívat ochrany státu, jehož je státním občanem, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly,
- g) azylant je bez státního občanství a může se vrátit do státu předchozího trvalého bydliště, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly,
- h) azylant měl být nebo je vyloučen z možnosti udělit azyl z důvodů podle § 15,
- i) existují oprávněné důvody považovat azylanta za nebezpečí pro bezpečnost státu, nebo
- j) azylant byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin a představuje tak nebezpečí pro ~~bezpečnost státu~~ **společnost**.

(2) Při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 písm. f) a g) se přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že důvody, pro které byl azylantovi udělen azyl, již nelze považovat za opodstatněné. Dále se přihlédne k tomu, zda azylant uvede závažné okolnosti podložené předchozím pronásledováním odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.

(3) Azyl za účelem sloučení rodiny se dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byl udělen, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro jeho ponechání.

(4) Humanitární azyl se dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byl udělen, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro jeho ponechání.

§ 17a

(1) Doplnková ochrana se odejme, pokud

- a) okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí,
- b) osoba požívající doplňkové ochrany měla být nebo je vyloučena z možnosti doplňkovou ochranu udělit z důvodů uvedených v § 15a,
- c) nesprávné uvedení nebo opomenutí určitých skutečností, včetně použití padělaných či pozměněných dokumentů, bylo rozhodující pro udělení doplňkové ochrany, nebo
- d) ~~osoba~~ **je důvodně podezření, že osoba** požívající doplňkové ochrany se dopustila zvlášť závažného zločinu.

(2) Při posuzování ~~důvodů~~ **okolností** uvedených v odstavci 1 **písm. a)** ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.

(3) Doplnková ochrana za účelem sloučení rodiny se dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byla udělena, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro její ponechání.

§ 18

Mezinárodní ochrana zaniká

- a) smrtí azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany nebo prohlášením azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany za mrtvou,
- ~~b) udělením státního občanství České republiky⁶⁾ nebo jiného členského státu Evropské unie azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany,~~
- b) nabytím občanství Evropské unie,**
- c) písemným prohlášením azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany o vzdání se azylu nebo doplňkové ochrany, nebo
- d) uplynutím doby, na kterou byla doplňková ochrana udělena.

Společná ustanovení o řízení

§ 19

(1) Ministerstvo je oprávněno zjišťovat veškeré údaje potřebné pro vydání rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany od států, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾, ve kterých žadatel o udělení mezinárodní ochrany dříve podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, pokud s tím žadatel o udělení mezinárodní ochrany písemně vyjádří souhlas. Při zjišťování údajů podle věty první ministerstvo dbá ochrany žadatele o udělení mezinárodní ochrany a jeho rodinných příslušníků v zemi jeho státního občanství nebo v případě osoby bez státního občanství v zemi jejího posledního trvalého bydliště.

(2) Ministerstvo, popřípadě další orgány veřejné moci, nesdělí žádným způsobem informace jakkoli se vztahující k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany a nezíská informace o žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy; povinnost spolupráce mezi orgány veřejné moci České republiky a plnění povinností podle tohoto zákona tím není dotčeno.

(3) Ministerstvo zajistí, aby pohovor s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany prováděla a aby podklady pro vydání rozhodnutí připravovala kvalifikovaná osoba, která byla řádně proškolená v oblastech uvedených v přímo použitelném předpisu Evropské unie²⁹⁾.

§ 20

Účastník řízení

(1) Účastníkem řízení podle tohoto zákona je

- a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany,
- b) azylant,
- c) osoba požívající doplňkové ochrany,
- d) osoba, v jejímž případě se vede řízení o předání do příslušného státu, nebo
- e) cizinec, o kterém to stanoví tento zákon.

(2) Účastníkem řízení ve věci mezinárodní ochrany se rozumí účastník řízení uvedený v odstavci 1 písm. a) až d).

§ 21

(1) Účastník řízení má právo požádat o pomoc právnickou nebo fyzickou osobu

zabývající se poskytováním právní pomoci uprchlíkům; ministerstvo přispěje právnícké nebo fyzické osobě, která má s ministerstvem uzavřenu písemnou smlouvu o poskytování právní pomoci, na úhradu nákladů spojených s poskytováním bezplatné právní pomoci.

(2) Ustanovením odstavce 1 není dotčeno právo účastníka řízení na právní pomoc poskytovanou na základě jiného právního předpisu; úhradu nákladů spojených s poskytnutím této právní pomoci nese účastník řízení.

(3) Účastník řízení má právo na kontakt s právníčkou nebo fyzickou osobou poskytující mu právní pomoc. V azylovém zařízení lze poskytovat právní pomoc jen v prostorách k tomuto účelu provozovatelem azylového zařízení vymezených.

§ 22

(1) Účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce je účastník řízení povinen předkládat v originálním znění a současně v překladu do jazyka českého; to neplatí, jde-li o písemnost vyhotovenou v jazyce, v němž se vede řízení podle věty první, nebo pokud ministerstvo takový překlad nevyžaduje.

(2) Ministerstvo účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany poskytne bezplatně tlumočnicka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván.

(3) Účastník řízení je oprávněn přizvat si na své náklady tlumočnicka podle své volby.

§ 23

Pohovor

(1) Ministerstvo provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru se sepisuje protokol³⁰⁾. Protokol je zejména přepisem otázek ministerstva a odpovědí žadatele o udělení mezinárodní ochrany. **Na žádost účastníka řízení ministerstvo provede audiozáznam pohovoru. Audiozáznam pohovoru může ministerstvo provést i z moci úřední.**

(2) Pohovor se neprovádí,

- a) pokud lze vydat rozhodnutí o udělení azylu,
- b) byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany; v takovém případě ministerstvo umožní sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem, ~~nebo~~
- c) jde-li o nezletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany s výjimkou nezletilé osoby bez doprovodu, **nebo**
- d) jde-li o občana Evropské unie²⁷⁾,**

není-li pohovor nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

(3) Pohovor se dále neprovádí, není-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany k provedení pohovoru způsobilý, a to zejména ze zdravotních důvodů. Ministerstvo umožní takovému žadateli o udělení mezinárodní ochrany sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem.

(4) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení

mezinárodní ochrany nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.

(5) Z důvodů hodných zvláštního zřetele nebo na výslovnou žádost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zajistí ministerstvo vedení pohovoru, a je-li to v jeho možnostech, i tlumočení osobou stejného pohlaví; **to neplatí, pokud se ministerstvo důvodně domnívá, že žádost je založena na skutečnostech, které nesouvisí s obtížemi žadatele o udělení mezinárodní ochrany při předkládání důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany.**

(6) Pokud je provedení pohovoru přítomen zmocněnec žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře, není oprávněn do jeho průběhu jakkoli zasahovat. Po skončení pohovoru ministerstvo zmocněnci žadatele o udělení mezinárodní ochrany umožní vyjádřit se k jeho obsahu.

(7) Je-li to nezbytné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je ministerstvo oprávněno provést pohovor i s jiným účastníkem řízení uvedeným v § 20; odstavce 1 a 3 až 6 se použijí obdobně.

§ 23a

Ministerstvo nepořizuje kopie spisu ani jeho části.

§ 23b

Ministerstvo může místo předložení listiny připustit čestné prohlášení účastníka řízení. V čestném prohlášení je účastník řízení povinen uvést úplné a pravdivé údaje.

§ 23c

Podklady pro vydání rozhodnutí

Podkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména

- a) žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění,
- b) protokol o pohovoru,
- c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště a
- d) výsledek vyšetření podle § 10 odst. 5.

§ 23d

Použití videokonferenčního zařízení

(1) Použije-li ministerstvo k provedení úkonu technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“), nesmí dojít ke zkrácení práv účastníka řízení; zejména musí být umožněna přítomnost jeho zástupce na místě, kde se účastník řízení nachází.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 ověří po dohodě s úřední osobou, která úkon provádí, totožnost účastníka řízení zaměstnanec ministerstva nebo provozovatele azylového zařízení, příslušník nebo zaměstnanec policie nebo příslušník vězeňské služby. Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu provádění úkonu za použití videokonferenčního zařízení přítomen na místě, kde se účastník řízení nachází.

(3) Úřední osoba poučí před zahájením úkonu účastníka řízení o způsobu jeho provádění za použití videokonferenčního zařízení.

(4) Kdykoli v průběhu provádění úkonu za použití videokonferenčního zařízení může účastník řízení vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. Je-li námitka důvodná, učiní úřední osoba kroky k nápravě a není-li náprava možná nebo je-li spojena se značnými obtížemi, úkon přeručí.

(5) O úkonu prováděném za použití videokonferenčního zařízení pořizuje ministerstvo zvukový a obrazový záznam.

(6) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočníka při provádění úkonu podle tohoto zákona; odstavce 2 až 5 se použijí přiměřeně.

(7) Použije-li ministerstvo k provedení úkonu podle tohoto zákona technické zařízení pro přenos zvuku, odstavce 1 až 6 se použijí přiměřeně.

§ 24

Doručování písemností účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany

(1) Písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.

(2) Adresou pro doručování se pro účely tohoto zákona rozumí adresa uvedená v oznámení podle § 82 odst. 1, povolilo-li ministerstvo opuštění pobytového střediska podle § 82 odst. 3, nebo adresa azylového zařízení, na kterém se žadatel o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo dohodnou, pokud se má žadatel o udělení mezinárodní ochrany na této adrese zdržovat alespoň 15 dní. V písemném záznamu o dohodě se uvede jméno, příjmení a datum narození žadatele o udělení mezinárodní ochrany a datum, od kterého se mu má na adresu pro doručování doručovat, případně datum, do kterého se mu má na adresu pro doručování doručovat, a adresa azylového zařízení. O změně adresy pro doručování se musí žadatel o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo dohodnout; věta druhá platí obdobně.

(3) Pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastižen, doručovatel písemnost uloží v místě příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.

(4) Písemnost určená účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany, jehož pobyt není znám, se uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, nebo, je-li hlášen k pobytu mimo azylové zařízení, v ministerstvem určeném azylovém zařízení, které je nejbližší místu jeho hlášeného pobytu. Oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí v azylovém zařízení na úřední desce. Poslední den této lhůty je dnem doručení.

§ 24a

Doručení rozhodnutí

(1) Stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí se účastníku řízení ve věci mezinárodní

ochrany doručí v místě a čase stanoveném v písemné výzvě k převzetí rozhodnutí.

(2) Nedostaví-li se účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany k převzetí rozhodnutí v den a čas ve výzvě uvedený, ač mu výzva byla doručena, je den k převzetí rozhodnutí ve výzvě uvedený považován za den, kdy je rozhodnutí doručeno.

(3) Je-li účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany zastoupen, doručuje se rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zástupci i zastoupenému. Právní účinky doručení nastávají doručením zastoupenému.

§ 24b

Úřední deska

Ministerstvo zřizuje úřední desku v azylových zařízeních.

§ 25

Zastavení řízení

Řízení se zastaví, jestliže

- a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany vzal žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět,
- b) odpadl důvod řízení zahájeného z podnětu ministerstva,
- c) účastník řízení v jeho průběhu zemřel,
- d) žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil **do azylového zařízení, ačkoliv k tomu byl podle tohoto zákona povinen**, k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti,
- e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany neodstranil ve lhůtě stanovené ministerstvem vadu podání a v řízení nelze z tohoto důvodu pokračovat,
- f) uplynula marně lhůta, po níž bylo řízení přerušeno podle § 26 odst. 1 písm. a), a nelze-li rozhodnout ve věci na základě spisového materiálu,
- ~~g) žadateli o udělení mezinárodní ochrany bylo v průběhu řízení uděleno státní občanství České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie,~~
- g) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení nabyl občanství Evropské unie,**
- h) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení bez závažného důvodu vstoupil na území jiného státu nebo se o vstup na území jiného státu pokusil **anebo byl vydán nebo předán podle § 3d odst. 2 nebo 3,**
- i) je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, nebo
- j) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout.

§ 26

Přerušování řízení

(1) Řízení lze usnesením přerušit, a to i opakovaně, jestliže

- a) účastník řízení byl vyzván, aby ve stanovené lhůtě odstranil vadu podání, nejdéle však na dobu 14 dnů,

- b) účastník řízení se nemůže řízení zúčastnit ze zdravotních nebo jiných vážných důvodů majících trvalejší povahu, a to na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na dobu 90 dnů, ~~nebo~~
- c) vzhledem k dočasně nejisté situaci v zemi původu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nebo v případě, že je žadatel o udělení mezinárodní ochrany osobou bez státního občanství, v zemi jeho posledního trvalého bydliště, nelze důvodně předpokládat, že bude rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydáno ve lhůtě podle § 27 odst. 1,

d) probíhá řízení o předběžné otázce, nebo

e) procesně nezpůsobilému účastníkovi není ustanoven opatrovník.

(2) Ministerstvo nejpozději po uplynutí každých 180 dnů od vydání usnesení o přerušení řízení podle odstavce 1 písm. c) opět zhodnotí situaci v zemi původu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo v případě, že je žadatel o udělení mezinárodní ochrany osobou bez státního občanství, v zemi jeho posledního trvalého bydliště.

(3) Je-li řízení přerušeno podle odstavce 1 písm. c) až e), běh lhůty pro vydání rozhodnutí se nestaví.

(4) Po dobu přerušení řízení činí ministerstvo a účastníci úkony, kterých je zapotřebí k odstranění důvodů přerušení. Lhůty týkající se provádění úkonů v řízení neběží. Lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci přestává běžet již dnem, kdy nastal některý z důvodů uvedených v odstavci 1, a neskončí dříve než 15 dnů ode dne, kdy přerušení řízení skončilo; odstavec 3 tím není dotčen.

(5) Ministerstvo pokračuje v řízení, jakmile odpadne překážka, pro niž bylo řízení přerušeno. O tom, že v řízení pokračuje, vyrozumí správní orgán účastníky a provede o tom záznam do spisu.

§ 27

Lhůty pro vydání rozhodnutí

~~(1) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nestanoví-li tento zákon jinak, vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání.~~

(1) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do

- a) 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo**
- b) 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání; jde-li o případy věcně nebo právně složité, lze tuto lhůtu prodloužit až o 3 měsíce a pokud je to stále nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně prodloužit lhůtu až o další 3 měsíce.**

(2) Lhůtu pro vydání rozhodnutí podle odstavce 1 **písm. a)** lze prodloužit až o 9 měsíců, pokud

- a) jde o případy věcně nebo právně složité,
- b) je současně podán velký počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany, nebo
- c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany neplní povinnosti podle tohoto zákona, a proto nelze

rozhodnout ve lhůtě podle odstavce 1.

(3) Pokud je to nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně prodloužit lhůtu podle odstavce 2 až o 3 měsíce.

(4) Ministerstvo účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany písemně vyrozumí o prodloužení lhůty podle odstavců 2 a 3 a odůvodní takový postup.

(5) Rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost lze vydat nejpozději do 90 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(6) Postupuje-li ministerstvo podle § 26 odst. 1 písm. c), musí být rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vydáno nejpozději do 21 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání.

(7) Jestliže soud rozhoduje nebo již rozhodl o přípustnosti vydání žadatele o udělení mezinárodní ochrany anebo o předání žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do cizího státu podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci, vyřídí ministerstvo věc přednostně, **jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 nebo 3.** Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení, **jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat již podle § 3d odst. 2 nebo 3.** Soud, státní zástupce, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí jsou povinni poskytnout ministerstvu nezbytnou součinnost.

§ 28

(1) Mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, ~~13~~ **nebo 14 nebo 13**, udělí azyl přednostně.

(2) Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

(3) Shledá-li ministerstvo žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustnou z důvodu, že cizinec přicestoval z bezpečné třetí země nebo z evropské bezpečné třetí země, vydá současně s rozhodnutím cizinci doklad informující bezpečnou třetí zemi nebo evropskou bezpečnou třetí zemi v jejím úředním jazyce, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebylo posuzováno splnění důvodů pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

(4) Pokud bude rozhodnuto o odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se cizinci udělí doplňková ochrana.

(5) Pro posouzení skutečnosti, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12, je rozhodující to, zda původce pronásledování tyto důvody u žadatele o udělení mezinárodní ochrany shledává.

(6) Pro posouzení skutečnosti, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12, je rozhodné, zda existuje souvislost mezi těmito důvody a pronásledováním nebo neexistencí ochrany před ním.

(7) Odůvodněná obava z pronásledování nebo skutečné nebezpečí vážné újmy mohou být založeny na okolnostech, k nimž došlo po odjezdu žadatele o udělení mezinárodní ochrany

ze země, jejímž je státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství státu jejího posledního trvalého bydliště; ministerstvo tyto okolnosti zohlední při posuzování projevu vůle cizince podle § 3 odst. 2, § 3b odst. 3, § 11a a 11b.

(8) Skutečnost, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany již byl pronásledován nebo mu byla způsobena vážná újma nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti jeho obav z pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.

(9) Cizinec, kterému nelze udělit azyl podle § 15 odst. 3 písm. c) nebo d), a cizinec, kterému byl odňat azyl podle § 17 odst. 1 písm. i) a j), je v případě, že by jinak splňoval důvody pro udělení nebo ponechání azylu, způsobilý alespoň k právům uvedeným v čl. 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Ministerstvo na žádost cizince rozhodne o jeho strpění na území podle § 78b a vydá mu za tímto účelem potvrzení o strpění na území. Cizinec uvede adresu pro doručování na území a předloží cestovní doklad, je-li jeho držitelem. Dobu strpění na území stanoví ministerstvo až na 1 rok a je oprávněno dobu strpění na území opakovaně prodlužovat. Ustanovení § 78d odst. 2 až 6 a § 79 odst. 5 se nepoužijí.

Rozklad

§ 29

zrušen

Při posuzování důvodů pronásledování podle § 12 písm. b) se přihlíží k těmto hlediskům:

- a) důvod rasy zahrnuje zejména barvu pleti, původ nebo příslušnost k určité etnické skupině,**
- b) důvod náboženství zahrnuje zejména zastávání teistických, neteistických a ateistických přesvědčení, účast nebo neúčast na formálních náboženských obřadech konaných soukromě nebo veřejně, samostatně nebo společně s jinými, jiné náboženské akty nebo vyjádření názorů anebo formu osobního nebo společenského chování založeného na jakémkoli náboženském přesvědčení nebo příkázaného jakýmkoli náboženským přesvědčením,**
- c) důvod národnosti zahrnuje zejména příslušnost k určité skupině vymezené jejími kulturními, etnickými nebo jazykovými znaky, společným zeměpisným nebo politickým původem nebo jejím vztahem k obyvatelstvu jiného státu a neomezuje se na existenci nebo neexistenci státní příslušnosti,**
- d) důvod příslušnosti k určité sociální skupině zahrnuje zejména příslušnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany ke skupině, jejíž příslušníci mají vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, sdílí charakteristiku nebo přesvědčení, které je natolik významné pro jejich identitu nebo svědomí, že nemají být nuceni se jich vzdát, a to včetně sexuální orientace s ohledem na okolnosti konkrétního případu, anebo má skupina rozdílnou identitu z důvodu vnímání okolní společnosti země, jejíž**

je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním příslušníkem nebo v případě osoby bez státního občanství státu jejího posledního trvalého bydliště; příslušnost k určité sociální skupině musí být rovněž posouzena z hlediska pohlaví žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jeho genderové identity, nebo

- e) důvod zastávání určitých politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení o možných původcích pronásledování nebo o jejich politikách anebo postupech, bez ohledu na to, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle těchto názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.

§ 30 a 31

Zrušeny

§ 31

Poučení o možnosti podat žalobu

V poučení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany se uvede, zda je možné proti tomuto rozhodnutí podat žalobu, v jaké lhůtě je možno tak učinit a od kterého dne se tato lhůta počítá.

Právní moc rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany

§ 31a

Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nabývá právní moci dnem doručení účastníku řízení.

Hlava IV

Přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany soudem

nadpis vypuštěn

§ 32

~~(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.~~

(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany lze podat ve lhůtě

a) 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jde-li o

- 1. rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,**
- 2. rozhodnutí o zastavení řízení, včetně usnesení o zastavení řízení,**
- 3. rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, je-li žalobce zajištěn podle tohoto zákona, nebyl-li mu povolen vstup na území nebo je-li zajištěn podle zákona**

o pobytu cizinců na území České republiky, nebo

4. případ uvedený v § 27 odst. 7,

b) 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí v případech neuvedených v písmenu a), nebo

c) 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 31.

(2) Podání žaloby podle odstavce 1 má odkladný účinek, s výjimkou žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. b), ~~d), f) a g)~~ **e) a f), žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 2 a 3,** žaloby proti rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, žaloby proti rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany a rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25, s výjimkou rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. g). O přiznání odkladného účinku podle soudního řádu správního lze požádat pouze ~~společně s podáním~~ **ve lhůtě pro podání žaloby.**

(3) K řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu ~~je žadatel~~ **byl žadatel** o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den ~~podání žaloby~~ **vydání rozhodnutí** hlášen k pobytu. **K řízení o žalobě podané žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště podle § 73, je místně příslušný Krajský soud v Praze.**

(4) Byl-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany (žalobci) uložen trest vyhoštění nebo je-li vedeno řízení o jeho vydání do cizího státu nebo o jeho předání do jiného členského státu na základě evropského zatýkacího rozkazu podle jiného právního předpisu¹⁴⁾, krajský soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení nebo ode dne, kdy se po zahájení řízení dozvěděl o uložení trestu vyhoštění nebo o řízení o vydání nebo o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu, **jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 nebo 3.** Je-li v těchto případech proti rozhodnutí krajského soudu podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná kasační stížnost bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti, nebo ode dne, kdy se po případném odstranění vad nebo doplnění všech náležitostí kasační stížnosti dozvěděl o uložení trestu vyhoštění nebo o řízení o vydání nebo o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu, **jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 nebo 3.**

(5) Podání kasační stížnosti má odkladný účinek, mělo-li jej **podle odstavce 2** podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany. **O přiznání odkladného účinku podle soudního řádu správního lze požádat pouze ve lhůtě pro podání kasační stížnosti.**

(6) Je-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn podle tohoto zákona nebo mu nebyl povolen vstup na území, je-li zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, nebo jde-li o žalobu proti rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b), krajský soud podanou žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná žaloba bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti. Je-li podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná kasační stížnost bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti.

(7) Kasační stížnost je nepřipustná

- a) v případě další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- b) jde-li o rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a), nebo
- c) pokud žalobce v době běhu lhůty pro její podání nemá povolen vstup na území.

(8) Při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany krajský soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.

§ 33

Soud řízení zastaví, jestliže

- a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení zemřel,
- b) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce),
- c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení vstoupil na území jiného státu,
- ~~d) žadateli o udělení mezinárodní ochrany (žalobci) bylo v průběhu řízení uděleno státní občanství České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, nebo~~
- d) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení nabyt občanství Evropské unie, nebo**
- e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

§ 33a

(1) Přítomnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jiné osoby u jednání soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zajištění nebo proti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území podle tohoto zákona může být zajištěna i prostřednictvím ~~technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen "videokonferenční zařízení")~~ **videokonferenčního zařízení**. Použitím videokonferenčního zařízení nesmí dojít ke zkrácení práv účastníků řízení; zejména musí být umožněna přítomnost zástupce osoby, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, na místě, kde se tato osoba nachází.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 ověří totožnost osoby uvedené v odstavci 1

- a) zaměstnanec soudu, nachází-li se tato osoba u jiného soudu,
- b) příslušník vězeňské služby, nachází-li se tato osoba ve věznici,
- c) zaměstnanec ministerstva nebo provozovatele azylového zařízení nebo zařízení pro zajištění cizinců nebo příslušník nebo zaměstnanec policie, nachází-li se tato osoba v azylovém zařízení nebo v zařízení pro zajištění cizinců,
- d) zaměstnanec zastupitelského úřadu, nachází-li se tato osoba mimo území na zastupitelském

úřadu, nebo

e) příslušník nebo zaměstnanec policie, je-li využíváno videokonferenční zařízení policie, pokud k tomu byl pověřen soudcem nebo svým vedoucím, vedoucím příslušníkem nebo představeným. Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu, kdy je zajišťována přítomnost osoby, jejíž totožnost ověřil, u jednání soudu prostřednictvím videokonferenčního zařízení, přítomen na místě, kde se tato osoba nachází.

(3) Soudce poučí před zahájením jednání osobu, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, jakož i ostatní účastníky řízení, o způsobu zajišťování účasti na jednání prostřednictvím videokonferenčního zařízení.

(4) Osoba, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, může kdykoli vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. ~~O námitce soud rozhodne neprodleně.~~ Je-li námitka důvodná, učiní soudce kroky k nápravě, a není-li náprava možná, nebo je-li spojena se značnými obtížemi, jednání odročí.

(5) O každém úkonu prováděném prostřednictvím videokonferenčního zařízení je pořizován zvukový a obrazový záznam.

(6) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočníka u jednání soudu v řízení podle odstavce 1; odstavce 2 až 5 se použijí přiměřeně.

§ 33b zrušen

Hlava V

Náklady a odměna tlumočníka

§ 34

(1) Ministerstvo nese náklady správního řízení ve věci mezinárodní ochrany.

(2) Ministerstvo nese náklady vzniklé poskytováním služeb a kapesného (§ 42) žadatelům o udělení mezinárodní ochrany.

§ 35

Odměna za výkon tlumočnické činnosti a úhrada nákladů spojených s výkonem této činnosti se stanoví dohodou mezi ministerstvem a tlumočnickem. Výše odměny a úhrada nákladů nesmí překročit výši stanovenou podle zvláštních právních předpisů.⁸⁾

Hlava VI

Úřad vysokého komisaře

§ 36

Ministerstvo informuje na požádání Úřad Vysokého komisaře o počtu zahájených řízení podle tohoto zákona.

§ 37

(1) Ministerstvo, popřípadě další orgány státu nebo orgány veřejné správy umožní pověřenému zástupci Úřadu Vysokého komisaře na jeho žádost bez průtahů

- a) kdykoliv navázat s účastníkem řízení kontakt,
- b) nahlížet do spisu účastníka řízení,
- c) být přítomen při pohovoru a ústním jednání.

(2) Nahlížení do spisu je podmíněno předchozím souhlasem účastníka řízení; to neplatí, jestliže se lze důvodně domnívat, že se tento účastník již nenachází na území. Obdobný souhlas se vyžaduje i v případě přítomnosti pověřeného zástupce Úřadu Vysokého komisaře při ústním jednání.

(3) Údaje, se kterými se Úřad Vysokého komisaře seznámil při nahlížení do spisu nebo při ústním jednání, smí užívat pouze pro potřeby plnění svých úkolů v oblasti mezinárodní ochrany.

§ 38

Účastník řízení podle tohoto zákona má právo po celou dobu řízení být ve styku s Úřadem Vysokého komisaře a jinými organizacemi, které se zabývají ochranou práv uprchlíků.

§ 39

Ministerstvo předává Úřadu Vysokého komisaře

- a) kopii rozhodnutí vydaného v řízení podle tohoto zákona za podmínky, že s tím účastník řízení vyslovil souhlas,
- b) statistické informace o řízení podle tohoto zákona.

§ 40 zrušen

Hlava VII

Práva a povinnosti

Díl 1

Práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany

§ 41

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany odevzdat ministerstvu svůj cestovní doklad; to neplatí, pokud pobývá na území na základě povolení k pobytu. Cestovní doklad se odevzdává na dobu řízení. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany, na kterého se nevztahuje povinnost odevzdat cestovní doklad, je povinen při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany předložit svůj cestovní doklad.

~~(2) Ministerstvo předá bez zbytečného odkladu cestovní doklad cizince, který pobývá~~

~~v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, policii za účelem ukončení pobytu cizince, pokud~~

~~a) nepodal žalobu³¹⁾ proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nebo nemá-li žaloba odkladný účinek,~~

~~b) nepodal kasační stížnost nebo kasační stížnost s návrhem na přiznání odkladného účinku, nemá-li jej ze zákona^{8a)}.~~

(2) Ministerstvo předá bez zbytečného odkladu cestovní doklad cizince, který pobývá v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, policii za účelem ukončení pobytu cizince, pokud je rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vykonatelné.

(3) Pokud bylo rozhodnuto o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, ministerstvo cestovní doklad uschová. Ministerstvo předá cestovní doklad cizinci, dojde-li k odnětí nebo zániku azylu nebo doplňkové ochrany **nebo má-li dojít k dobrovolnému návratu**; nelze-li cizinci cestovní doklad předat, ministerstvo jej i nadále uschová. **Jde-li o cizince předávaného podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾, jeho cestovní doklad se předá policii nebo cizinci v den provedení předání.**

(4) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen ministerstvu při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany odevzdat průkaz o povolení k dlouhodobému pobytu vydaný podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 42

(1) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany hlášenému k pobytu v azylovém zařízení se poskytne

a) ubytování, strava, základní hygienické prostředky a

b) kapesné za podmínek stanovených v § 42a.

(2) Ministerstvo mimo služeb uvedených v odstavci 1 písm. a) zajistí psychologické, sociální a jiné nezbytné služby a věci s ohledem na individuální potřeby žadatele o udělení mezinárodní ochrany a podporu bezkonfliktního soužití v azylových zařízeních.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu v ~~azylovém zařízení~~ **pobytovém středisku** se podílí na úhradě nákladů na stravu a ubytování. K úhradě nákladů za ubytování a stravu mohou být použity pouze finanční prostředky žadatele o udělení mezinárodní ochrany, které převyšují částku životního minima⁹⁾ žadatele a společně s ním posuzovaných osob; společně posuzovanými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí osoby uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) až c) zákona o životním a existenčním minimu za podmínek uvedených v § 4 odst. 2 a 3 zákona o životním a existenčním minimu.

(4) Neposkytuje-li se v azylovém zařízení strava, poskytne se žadateli o udělení mezinárodní ochrany finanční příspěvek ve výši odpovídající částce životního minima⁹⁾ žadatele o udělení mezinárodní ochrany a společně s ním posuzovaných osob. Po dobu poskytování finančního příspěvku žadateli o udělení mezinárodní ochrany kapesné nenáleží. Pokud zdravotní stav žadatele o udělení mezinárodní ochrany vyžaduje podle doporučení příslušného³²⁾ odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování, finanční příspěvek se zvýší o částku, o kterou se zvyšuje podle zvláštního právního předpisu³²⁾ částka živobytí osoby z důvodu dietního stravování. Finanční příspěvek náleží žadateli o udělení mezinárodní ochrany pouze za dobu jeho přítomnosti v azylovém zařízení a poskytuje se předem formou zúčtovatelné zálohy.

(5) Ministerstvo stanoví pro azylová zařízení termíny poskytnutí finančního příspěvku podle odstavce 4 a termíny zveřejní na veřejně přístupném místě v azylovém zařízení.

(6) Poruší-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany závažným způsobem povinnost dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení stanovenou v § 48 písm. a), rozhodne ministerstvo o snížení finančního příspěvku poskytovaného žadateli o udělení mezinárodní ochrany podle odstavce 4 až na výši odpovídající částce existenčního minima¹⁷⁾ na dobu 1 měsíce; závažným porušením povinnosti dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení se zejména rozumí to, že žadatel v azylovém zařízení ohrozí život nebo zdraví osob, vyrobí, přechovává anebo konzumuje alkohol nebo jinou návykovou látku, vyrábí nebo přechovává věci, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob nebo majetku, vstoupí do azylového zařízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, opakovaně poruší zákaz kouření nebo soustavně nedodržuje zásady hygieny. Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad, který nemá odkladný účinek. O snížení finančního příspěvku nelze rozhodnout, pokud byla za totožné jednání vykazující znaky přestupku podle § 93 odst. 3 ~~písm. i)~~ **písm. j)** uložena pokuta.

(7) V případě hodném zvláštního zřetele lze služby podle odstavce 1 nebo 2 poskytovat i mimo azylové zařízení na základě smlouvy uzavřené ministerstvem s poskytovatelem služeb. **Tato smlouva může obsahovat i ujednání o rezervaci služeb podle odstavce 1 nebo 2, které v době uzavření smlouvy podle věty první nebudou vázány na konkrétního žadatele o udělení mezinárodní ochrany.**

(8) Ministerstvo vyhláškou stanoví finanční úhradu za poskytnutou stravu a ubytování ve výši průměrných nezbytných nákladů.

(9) Ministerstvo poskytne žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je hlášen k pobytu v přijímacím nebo pobytovém středisku, jednorázový finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč, dojde-li k úmrtí rodinného příslušníka žadatele o udělení mezinárodní ochrany (§ 13 odst. 2 a § 14b odst. 2), který byl v době úmrtí hlášen k pobytu v přijímacím nebo pobytovém středisku.

§ 42a

(1) Kapesné se poskytuje pouze za dobu přítomnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v azylovém zařízení.

(2) Kapesné se vyplácí ve výplatním termínu stanoveném prováděcím právním předpisem. Pokud se žadatel o udělení mezinárodní ochrany bez závažného důvodu ve výplatním termínu k výplatě kapesného nedostaví, nárok na kapesné za dané výplatní období zaniká.

(3) Vykonává-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany starší 18 let ubytovaný v přijímacím nebo pobytovém středisku činnosti ve prospěch ostatních žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, které slouží ke snadnějšímu přizpůsobení na prostředí azylového zařízení a zároveň přispívají k řádnému chodu azylového zařízení a zlepšení vzájemného soužití ~~s okolím~~, může obdržet zvýšené kapesné. Tyto činnosti lze vykonávat na základě zadání učiněného vedoucím azylového zařízení v rozsahu nejvýše 42 30 hodin měsíčně. ~~Celková výše kapesného po zvýšení může činit až dvojnásobek kapesného stanoveného prováděcím právním předpisem. Zvýšené kapesné se nezapočítává do finančních~~

prostředků podle § 42 odst. 3.

~~(4) Ministerstvo vyhláškou stanoví výši kapesného za kalendářní den podle věku žadatele o udělení mezinárodní ochrany a termíny výplaty kapesného pro přijímací a pobytová střediska.~~

(4) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši kapesného a zvýšeného kapesného za 1 hodinu vykonávané činnosti podle odstavce 3 a termíny jejich výplaty pro azylové zařízení.

~~§ 43~~

~~(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu mimo pobytové středisko si hradí náklady spojené s pobytem na území z vlastních prostředků, s výjimkou zdravotních služeb (§ 88).~~

~~(2) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany hlášenému k pobytu mimo pobytové středisko lze s ohledem na prokázané majetkové a finanční poměry jeho nebo jeho rodiny poskytnout na jeho žádost finanční příspěvek až do výše~~

~~a) 1,6násobku částky životního minima žadatele stanovené zvláštním právním předpisem⁹⁾, je-li posuzován bez společně posuzovaných osob (§ 42 odst. 3),~~

~~b) 1,5násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), jsou-li společně posuzovány 2 až 3 osoby,~~

~~c) 1,4násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), jsou-li společně posuzovány 4 osoby,~~

~~d) 1,3násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), je-li společně posuzováno 5 a více osob;~~

~~—— finanční příspěvek se neposkytne, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany pobývá na území na základě povolení k pobytu uděleného podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾ Celková doba, po kterou je v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany poskytnut finanční příspěvek, může činit nejvýše 3 měsíce.~~

~~(3) K řízení o poskytnutí finančního příspěvku podle odstavce 2 je příslušné ministerstvo.~~

~~(4) Žadatel o finanční příspěvek podle odstavce 2 je povinen uvést své finanční a majetkové poměry, popřípadě finanční a majetkové poměry své rodiny formou čestného prohlášení a doložit je všemi dostupnými doklady.~~

~~(5) Finanční příspěvek nelze poskytnout, pokud~~

~~a) odpovědnost za úhradu pobytových nákladů nese právnická nebo fyzická osoba,^{9a)}~~

~~b) žadatel o finanční příspěvek uvedl nepravdivé údaje o svých finančních anebo majetkových poměrech nebo o finančních nebo majetkových poměrech své rodiny,~~

~~c) žadatel o finanční příspěvek neoznámil skutečnosti rozhodné pro poskytnutí finančního příspěvku nebo změnu těchto skutečností, anebo~~

~~d) žadatel o finanční příspěvek podal žádost o udělení mezinárodní ochrany opakovaně.~~

~~(6) Finanční příspěvek je vyplácen ministerstvem.~~

§ 43

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu mimo azylové zařízení si hradí náklady spojené s pobytem na území, s výjimkou zdravotních služeb podle § 88,

z vlastních prostředků.

(2) Není-li žadatel hlášen k pobytu v azylovém zařízení nebo opustil-li azylové zařízení na dobu delší než 24 hodin, má po dobu, kdy není hlášen nebo se nezdržuje v azylovém zařízení, dostatečné prostředky k dosažení odpovídající životní úrovně, jaké by dosáhl při pobytu v azylovém zařízení.

§ 44

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany má v azylovém zařízení, v němž je hlášen k pobytu, právo na ubytování společně s manželem, s příbuzným v pokolení přímém nebo s jinou osobou blízkou, pokud jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany a pokud s tím souhlasí. Za osoby blízké se považují osoby prohlašující, že k sobě mají osobní vztah.

Povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany

§ 45

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen přiznat finanční prostředky, které má k dispozici, a v době pobytu v azylovém zařízení odevzdat věc ohrožující život či zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany umístěný v přijímacím středisku na mezinárodním letišti je dále povinen odevzdat elektronické komunikační zařízení.

(2) Je-li důvodné podezření, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany nepřiznal finanční prostředky, které má k dispozici, neodevzdal věc ohrožující život či zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku nebo skrývá něco, co lze užít jako podklad pro vydání rozhodnutí, zejména cestovní či jiný doklad, je povinen strpět osobní prohlídku a prohlídku svých věcí. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany umístěný v přijímacím středisku na mezinárodním letišti je dále povinen strpět osobní prohlídku a prohlídku svých věcí, je-li důvodné podezření, že neodevzdal elektronické komunikační zařízení.

~~(3) Prohlídku provede policie na žádost ministerstva při příchodu cizince do přijímacího střediska nebo kdykoliv v průběhu pobytu v azylovém zařízení při zjištění důvodů podle odstavce 2.~~ **Má-li policie nebo ministerstvo důvodné podezření podle odstavce 2, provede policie prohlídku při příchodu cizince do přijímacího střediska nebo v průběhu jeho pobytu v azylovém zařízení.** Policie věc ohrožující život či zdraví osob, alkohol nebo jinou návykovou látku nebo elektronické komunikační zařízení, nalezené při osobní prohlídce a prohlídce věcí, odebere, a předá je spolu se seznamem těchto věcí k úschově ministerstvu. O provedení osobní prohlídky sepíše policie záznam.

(4) Osobní prohlídku vykonává osoba stejného pohlaví.

(5) Policie odebere na dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany věc nalezenou při osobní prohlídce nebo prohlídce věcí podle odstavce 2, která může sloužit jako důkaz v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebo při určování státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie příslušného k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany²⁰⁾, a předá ji ministerstvu.

(6) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen strpět sejmutí daktyloskopických otisků prstů a pořízení obrazového záznamu s cílem zjistit nebo ověřit jeho totožnost. Sejmutí

otisků zajišťuje policie, pořízení obrazového záznamu zajišťuje ministerstvo.

§ 46

- (1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany nesmí opustit přijímací středisko do
- a) provedení identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,
 - b) provedení lékařského vyšetření zaměřeného na zjištění, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob,
 - c) doby vydání průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (§ 57),
 - d) ukončení karantény nebo jiného opatření v souvislosti s ochranou veřejného zdraví, lze-li je uskutečnit v přijímacím středisku.

(2) Za opuštění přijímacího střediska se nepovažuje opuštění za účelem účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince na nařízeném jednání před orgánem veřejné moci, poskytnutí neodkladné zdravotní péče nebo provedení lékařského vyšetření zaměřeného na zjištění, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany nebo cizinec netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob v případě, že je nelze v přijímacím středisku provést. V případech opuštění přijímacího střediska podle věty první zabezpečí doprovod žadateli o udělení mezinárodní ochrany nebo cizinci na žádost ministerstva policie.

(3) Ministerstvo provede úkony podle odstavce 1 bez zbytečného odkladu.

(4) Ustanovení odstavce 1 neplatí pro cizince, který pobývá na území na základě povolení k pobytu uděleného podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾

§ 46a

(1) Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců³⁾, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže

- a) účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti,
- b) se prokazuje padělaným nebo pozměněným dokladem totožnosti, a není-li totožnost jinak známa,
- c) je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek,
- d) bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾ a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se již v minulosti vyhnul provedení přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného předpisem Evropské unie²⁰⁾ nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
- e) byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve,
- f) svým jednáním ztěžuje řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to zejména tím, že neposkytuje ministerstvu nezbytnou součinnost, a proto není možné v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, existuje nebezpečí útěku nebo

již dříve území neoprávněně opustil, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

(2) Ministerstvo může dále rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu zvláštním opatřením.

(3) Jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o jeho zajištění, pouze pokud je starší 18 let a porušil opakovaně závažným způsobem povinnost uloženou mu zvláštním opatřením.

(4) Jde-li o cizince, který je zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, rozhodne ministerstvo o zajištění podle odstavce 1 do 5 **pracovních** dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poté, co bylo ukončeno zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, k uplynulé době zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se nepřihlíží.

(5) Ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na ~~120~~ **180** dnů.

(6) V řízení o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany a v řízení o prodloužení doby trvání jeho zajištění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Rozklad, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné. V rozhodnutí o zajištění a v rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění ministerstvo poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti podat návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění podle soudního řádu správního.

(7) Proti rozhodnutí ministerstva o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění lze podat ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí žalobu, a to prostřednictvím ministerstva nebo u místně příslušného krajského soudu, kterým je krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany v den podání žaloby hlášen k pobytu.

(8) V případě, že je žaloba podána prostřednictvím ministerstva, ministerstvo předloží soudu žalobu, vyjádření k žalobě a správní spis do 5 **pracovních** dnů ode dne doručení žaloby; je-li žaloba podána u příslušného soudu, vyžádá si soud správní spis. Ministerstvo předloží soudu vyjádření k žalobě a správní spis do 5 **pracovních** dnů ode dne doručení žaloby a zároveň doručí své vyjádření k žalobě žadateli o udělení mezinárodní ochrany. O žalobě soud rozhodne do 7 pracovních dnů ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné; o tom musí být žadatel o udělení mezinárodní ochrany v rozhodnutí ministerstva poučen. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, vyrozumí o tom ministerstvo bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(9) zrušen

(10) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. ~~Ministerstvo při vydání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o~~

~~udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o opětovné posouzení důvodů zajištění, a to po uplynutí 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva nebo, podal-li proti tomuto rozhodnutí žalobu, ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě.~~
Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění podat žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců nebo z přijímacího střediska; žádost o propuštění může opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení pro zajištění cizinců nebo z přijímacího střediska.

(11) Jsou-li v průběhu zajištění zjištěny nové skutečnosti odůvodňující zajištění z jiného důvodu, vydá ministerstvo nové rozhodnutí o zajištění. Oznámením nového rozhodnutí o zajištění, o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se dosavadní rozhodnutí o zajištění ruší. Oznámením nového rozhodnutí o zajištění se doba zajištění podle odstavce 5 nepřerušuje ani nestaví.

(12) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany zajištěného v přijímacím středisku podle tohoto ustanovení se § 46 odst. 2 použije obdobně.

(13) Zajištění podle tohoto zákona musí být bez zbytečného odkladu bez rozhodnutí ukončeno,

- a) zanikl-li důvod zajištění,
- b) uplynula-li lhůta stanovená v rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení zajištění,
- c) rozhodne-li soud o zrušení rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění; povinnost propustit žadatele o udělení mezinárodní ochrany vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku, nebo
- d) byl-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělen azyl nebo doplňková ochrana.

(14) Je-li zajištění ukončeno, provozovatel přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců a policie na základě bezodkladného písemného sdělení ministerstva provedou nezbytné úkony související s opuštěním přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců; to neplatí, rozhoduje-li policie o zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(15) Jde-li o rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění z důvodu podle odstavce 1 písm. d), pro účely zajištění se osoba považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany až do doby provedení přemístění podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰.

(16) Pro účely zajištění se osoba zajištěná podle tohoto ustanovení považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany i po

- a) uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, a to do doby, než bude zjištěno, zda žaloba proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, popřípadě i s návrhem na přiznání odkladného účinku, byla podána, avšak nejdéle 10 pracovních dnů, nebo**
- b) rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby do doby, než policie rozhodne o případném zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, avšak nejdéle 5 pracovních dnů.**

§ 47

Zvláštní opatření

(1) Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany

- a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo
- b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.

(2) Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.

(3) Nebrání-li tomu specifické potřeby nebo osobní situace, lze zvláštní opatření uložit i žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, s výjimkou nezletilé osoby bez doprovodu.

(4) Zvláštní opatření lze uložit nejdéle do doby doručení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo do doby pravomocného rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.

(5) Ministerstvo v rozhodnutí o uložení zvláštního opatření stanoví způsob výkonu zvláštního opatření a jeho délku, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně. Rozklad proti rozhodnutí o uložení zvláštního opatření a o prodloužení zvláštního opatření nemá odkladný účinek.

(6) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o uložení zvláštního opatření a o prodloužení zvláštního opatření zkoumá, zda důvody pro uložení zvláštního opatření trvají.

(7) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen strpět uložení zvláštního opatření.

(8) Kontrolu dodržování zvláštního opatření provádí ministerstvo; na tuto kontrolu se kontrolní řád nevztahuje.

§ 48

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen

- a) dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení,
- b) dodržovat hygienické předpisy v ubytovacích prostorách azylového zařízení a podílet se v prostorách azylového zařízení na udržování hygienického standardu stanoveného ubytovacím řádem,
- c) plnit v azylovém zařízení příkazy a pokyny policie nebo ministerstva vydané při zajišťování úkolů podle tohoto zákona,
- d) šetřit majetek azylového zařízení a ostatních ubytovaných a
- e) strpět zdravotní prohlídku, je-li to třeba pro ochranu veřejného zdraví³³⁾.

§ 49

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen

- a) prokazovat průkazem žadatele o udělení mezinárodní ochrany (§ 57) příslušným orgánům svou totožnost či jiné skutečnosti zapsané v tomto průkazu,
- b) chránit průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením či zneužitím; v případě, že tyto okolnosti nastaly, hlásit je neprodleně policii,
- c) odevzdat průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je neplatný (§ 58).

§ 49a

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany není oprávněn po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany opustit území.

Díl 2

Práva a povinnosti azylantů

§ 50

Práva související s trvalým pobytem azylanta na území nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 50a

(1) Ministerstvo poskytne azylantovi na jeho písemnou žádost podanou nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu jednorázový finanční příspěvek ve výši životního minima⁹⁾ osoby a společně s ní posuzovaných osob; ministerstvo tento příspěvek neposkytne, je-li azylant zároveň držitelem povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Ministerstvo azylanta písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, o jeho právech a povinnostech nejpozději do 3 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu.

Povinnosti azylanta

§ 51

Azylant je povinen oznamovat ministerstvu skutečnosti významné pro zachování azylu, například udělení státního občanství České republiky.

§ 52

Azylant je povinen

- a) chránit průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad před poškozením, zničením, ztrátou,

odcizením nebo zneužitím; v případě, že některá z těchto okolností nastala, je povinen neprodleně je hlásit ministerstvu,

- b) průkazem o povolení k pobytu prokazovat příslušným orgánům svou totožnost či jiné skutečnosti zapsané v průkazu na základě zákona,
- c) požádat ministerstvo neprodleně o vydání nového průkazu o povolení k pobytu, pozbyl-li dosavadní průkaz svou platnost,
- d) požádat ministerstvo o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k pobytu ve lhůtě 60 dnů před uplynutím doby platnosti. V případě, že podání žádosti ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli azylanta nezávislé, je azylant povinen tuto žádost podat do 15 pracovních dnů po zániku těchto důvodů,
- e) odevzdat průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad ministerstvu v případě odnětí nebo zániku azylu; v případě zániku azylu z důvodu podle § 18 písm. a) má tuto povinnost ten, komu azylant průkaz předal, nebo ten, kdo tento průkaz našel,
- ~~f) odevzdat neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona ministerstvu,~~
- f) odevzdat ministerstvu**

1. neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona a

2. při předání průkazu o povolení k pobytu podle tohoto zákona průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad, má-li ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu zároveň povolen trvalý pobyt na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,

- g) oznámit ministerstvu pobyt mimo území delší než 365 dnů,
- h) strpět po převzetí rozhodnutí o udělení azylu, za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, pořízení biometrických údajů a jeho podpisu, který je určen k dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud azylantovi v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Azylant je povinen ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu,
- i) strpět aktuální pořízení biometrických údajů zvláštním technickým zařízením za účelem ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověřování totožnosti azylanta,
- j) ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, jde-li o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený, odcizený nebo obsahuje-li nefunkční nosič dat, převzít nový průkaz o povolení k pobytu.

§ 53

Azylant je povinen strpět identifikační úkony podle § 45 odst. 6, jsou-li dány zákonné důvody pro odnětí azylu.

Díl 3

Práva a povinnosti osob požívajících doplňkové ochrany

§ 53a

(1) Doplňková ochrana se uděluje na dobu, po kterou osobě požívající doplňkové ochrany hrozí vážná újma (§ 14a), nejméně však na 1 rok; na stejnou dobu se uděluje doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Osobě požívající doplňkové ochrany je povolen pobyt na

území po dobu stanovenou v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

(2) Ministerstvo poskytne osobě požívající doplňkové ochrany na její písemnou žádost podanou nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany jednorázový finanční příspěvek ve výši životního minima⁹⁾ osoby a společně s ní posuzovaných osob; ministerstvo tento příspěvek neposkytne, je-li osoba požívající doplňkové ochrany zároveň držitelem povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Ministerstvo osobu požívající doplňkové ochrany písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopna se dorozumět, o jejích právech a povinnostech nejpozději do 3 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

(4) Osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. ~~Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů.~~ Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a); **pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany.** Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodloužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně. **Ustanovení § 23c a 25 se v řízení o prodloužení doplňkové ochrany použijí přiměřeně.**

(5) Nerozhodne-li ministerstvo o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany v době platnosti rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, prodlužuje se doba stanovená v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany do dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o žádosti.

(6) Osoba požívající doplňkové ochrany je povinna po převzetí rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany nebo po převzetí rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů cizince a jeho podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud cizinci v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka.

(7) Osoba požívající doplňkové ochrany je povinna ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu.

§ 53b

Osoba požívající doplňkové ochrany je povinna

- a) oznamovat ministerstvu skutečnosti významné pro zachování doplňkové ochrany,
- b) chránit průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím; v případě, že některá z těchto okolností nastala, je povinna neprodleně je hlásit ministerstvu,
- c) průkazem o povolení k pobytu prokazovat příslušným orgánům svou totožnost či jiné

skutečnosti zapsané v průkazu na základě zákona,

d) odevzdat průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad ministerstvu v případě odnětí nebo zániku doplňkové ochrany. V případě zániku doplňkové ochrany z důvodu uvedeného v § 18 písm. a) má tuto povinnost ten, komu osoba požívající doplňkové ochrany průkaz předala, nebo ten, kdo tento průkaz našel,

~~e) odevzdat neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona ministerstvu,~~

e) odevzdat ministerstvu

1. neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona a

2. při předání průkazu o povolení k pobytu podle tohoto zákona průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad, má-li ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany zároveň povolen trvalý pobyt na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,

f) oznámit ministerstvu pobyt mimo území delší než 365 dnů,

g) strpět identifikační úkony podle § 45 odst. 6, jsou-li dány zákonné důvody pro odnětí doplňkové ochrany,

h) strpět pořízení biometrických údajů za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu a následné ověřování pravosti tohoto průkazu a ověřování totožnosti osoby požívající doplňkové ochrany porovnáním biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat a biometrických údajů vedených v informačních systémech podle tohoto zákona, popřípadě biometrických údajů aktuálně pořízených prostřednictvím zvláštního technického zařízení,

i) strpět aktuální pořízení biometrických údajů zvláštním technickým zařízením za účelem ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověřování totožnosti osoby požívající doplňkové ochrany,

j) ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, jde-li o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený, odcizený nebo obsahuje-li nefunkční nosič dat, převzít nový průkaz o povolení k pobytu.

§ 53c

Osoba požívající doplňkové ochrany se pro účely ~~poskytování zdravotních služeb a~~ zaměstnanosti považuje za osobu s trvalým pobytem na území.

Díl 4

Právní postavení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany jako dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii na území

§ 53d

(1) Ministerstvo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany přiznává právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii na území¹⁸⁾ (dále jen „rezident na území“), pokud o to písemně požádá a

a) splňuje podmínku 5 let nepřetržitého pobytu na území,

b) nenarušil závažným způsobem veřejný pořádek nebo neohrozil bezpečnost České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie,

c) prokázal zajištění prostředků k pobytu na území ve výši odpovídající prostředkům

vyžadovaným k povolení trvalého pobytu podle § 71 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu na území se započítává doba pobytu na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ a doba pobytu v postavení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany. Doba pobytu na území za účelem studia podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ se započítává jednou polovinou. Jednou polovinou se dále započítává doba, po kterou bylo vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, které vedlo k rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, a to včetně doby řízení o žalobě nebo o kasační stížnosti; bylo-li řízení o udělení mezinárodní ochrany vedeno déle než 18 měsíců, započítává se tato doba v celém rozsahu.

(3) Do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu se započítávají i období nepřítomnosti cizince, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území v průběhu doby pobytu podle odstavce 2 věty první a druhé, pokud tato jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 6 po sobě jdoucích měsíců a pokud ve svém souhrnu nepřesáhla 10 měsíců, a dále období nepřítomnosti na území, které nepřesáhlo 12 po sobě jdoucích měsíců, pokud byl cizinec, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany pracovně vyslán do zahraničí. Nepřetržitost pobytu je dále zachována, pokud jedno období nepřítomnosti cizince, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území nebylo delší než 12 po sobě jdoucích měsíců ze závažných důvodů, zejména jde-li o těhotenství, narození dítěte, závažné onemocnění, studium nebo odborné školení, přičemž toto období se do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu nezapočítává.

(4) Do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu se nezapočítává doba, po kterou byl cizinec, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany na území vyslán zahraničním zaměstnavatelem nebo zahraniční právnickou nebo fyzickou osobou, a dále doba, po kterou cizinec na území pobýval za účelem zaměstnání závislého na střídání ročního období nebo vypomáhal s domácími pracemi za stravu, ubytování a kapesné určené k uspokojování jeho základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au pair).

§ 53e

(1) Ministerstvo zruší rozhodnutí o přiznání právního postavení rezidenta na území, pokud

- a) rezident na území závažným způsobem narušil veřejný pořádek nebo ohrozil bezpečnost státu,
- b) jiný členský stát Evropské unie rozhodl o ukončení přechodného pobytu rezidenta na svém území z důvodu závažného porušení veřejného pořádku,
- c) rezident pobýval mimo území členských států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí, nebo
- d) rezident pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let.

(2) Právní postavení rezidenta na území zaniká odnětím azylu podle § 17 odst. 1 písm. a) nebo h), odnětím doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. b) nebo c) anebo neprodloužením doplňkové ochrany z důvodů uvedených v § 17a odst. 1 písm. b) nebo c).

(3) Došlo-li k zániku nebo odnětí azylu nebo doplňkové ochrany a právní postavení

rezidenta na území trvá, je rezident oprávněn trvale pobývat na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 53f

(1) Ministerstvo na žádost jiného členského státu Evropské unie sdělí v souvislosti s rozhodováním o vyhoštění cizince, kterému bylo přiznáno právní postavení rezidenta na území, do 1 měsíce ode dne doručení žádosti informaci, zda je rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nadále platné.

(2) Ministerstvo na žádost jiného členského státu Evropské unie sdělí v souvislosti s vydáním průkazu o povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta, kterému ministerstvo uvedlo do průkazu o povolení k pobytu záznam o udělené mezinárodní ochraně podle § 59 odst. 3 ~~písm. f)~~ **písm. e)**, do 1 měsíce ode dne doručení žádosti informaci, zda je rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nadále platné.

Díl 5

Povinnost cizince vycestovat ~~z území~~ a povinnosti jiných osob

§ 54

(1) Bylo-li řízení ve věci mezinárodní ochrany zastaveno z důvodu neposkytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, může být cizinec policií zajištěn za účelem jeho vycestování z území **členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace.**

(2) Cizinec je povinen ~~z území~~ vycestovat ve lhůtě stanovené ve výjezdním příkazu podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu^{9d)}; nebyl-li mu výjezdní příkaz udělen, do 30 dnů ode dne pravomocného ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany.

(3) Odstavce 1 a 2 se nepoužijí, je-li cizinec oprávněn k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu.

§ 54a

Dobrovolný návrat

(1) Ministerstvo může ~~nést náklady spojené~~ **zajistit úhradu nákladů spojených** s dobrovolným návratem

- ~~a) žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který neposkytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ačkoliv k tomu byl ministerstvem vyzván, na základě jeho písemné žádosti podané do 15 dnů ode dne, který byl uveden ve výzvě k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo~~
- a) žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zpět, nebo cizince, který vzal zpět kasační stížnost, a to na základě jeho písemné žádosti podané do 15 dnů ode dne zpětvzetí, nebo**

b) cizince nebo žadatele o udělení mezinárodní ochrany na základě jeho písemné žádosti podané do 15 dnů od zániku mezinárodní ochrany nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o kasační stížnosti **nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby nebo kasační stížnosti**

do státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství státu posledního trvalého bydliště. V případě hodném zvláštního zřetele může ministerstvo ~~nést náklady spojené~~ **zajistit úhradu nákladů spojených** s dobrovolným návratem ~~osob uvedených v písmenech a) a b)~~ i do jiného státu, který není členským státem Evropské unie nebo státem vázaným přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾.

(2) Na cizince, který podal žádost o dobrovolný návrat, se pro účely poskytování zdravotních služeb, ubytování, stravy a jiných nezbytných služeb hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to do doby vycestování nebo do doby oznámení ministerstva o tom, že ministerstvo ~~náklady spojené s dobrovolným návratem nehradí~~ **nezajistí úhradu nákladů spojených s jeho dobrovolným návratem.**

(3) Žádost o dobrovolný návrat je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat **a ministerstvo může zajistit úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem** i před nabytím právní moci rozhodnutí **ministerstva nebo** soudů uvedených v odstavci 1 ~~písm. b)~~ za podmínky, že spolu se žádostí předloží i doklad o tom, že vzal žalobu nebo kasační stížnost zpět.

(4) **Policie dopraví zajištěného žadatele o udělení mezinárodní ochrany při provádění dobrovolného návratu na hraniční přechod určený ministerstvem nebo v případě nutnosti zpět do přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců, kde je zajištění vykonáváno. Náklady spojené s dopravou podle věty první hradí ministerstvo. Policie je oprávněna po dobu dopravy podle věty první omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.**

Povinnosti jiných osob

§ 55

Právnícké nebo fyzické osoby, které žadatele o udělení mezinárodní ochrany pozvaly postupem stanoveným zvláštním právním předpisem⁴⁾ na území, jsou povinny hradit náklady spojené s pobytem tohoto žadatele, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany tyto náklady nehradí sám podle § 42 odst. 3, s výjimkou nákladů uvedených v § 88.

§ 56

Každý, kdo nalezne průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, průkaz o povolení k pobytu nebo cestovní doklad, je povinen jej neprodleně odevzdat ministerstvu nebo kterékoli služebně policii.

§ 56a

(1) Letecká společnost nesmí na území České republiky přepravit cizince, který nemá cestovní doklad.

(2) Letecká společnost, která na území České republiky přepravila cizince podle odstavce 1, je povinna tohoto cizince dopravit z území České republiky v případě, že cizinec je v době nabytí právní moci rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné nebo zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany umístěn v přijímacím středisku na mezinárodním letišti.

§ 56b

Poskytovatel lůžkové péče, u kterého je hospitalizován cizinec, je povinen umožnit ministerstvu činit nezbytné úkony v souvislosti s řízením o udělení mezinárodní ochrany, pokud splnění této povinnosti nebrání jiný právní předpis. Ministerstvo nahradí poskytovateli zdravotních služeb majetkovou újmu vzniklou v důsledku plnění povinnosti podle předchozí věty. Právo na náhradu majetkové újmy musí být uplatněno nejpozději do 30 dnů ode dne jejího vzniku, jinak zaniká. Nedojde-li k dohodě, o náhradě a její výši rozhoduje soud.

Hlava VIII

Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklady

Díl 1

Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany

§ 57

(1) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. **Je-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, vydá mu ministerstvo průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany před odchodem ze zařízení pro zajištění cizinců.**

(2) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od příchodu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do azylového zařízení, jestliže údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly poskytnuty ~~v zařízení pro zajištění cizinců³⁾ nebo~~ v době výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody **nebo v době, kdy je jinak omezena možnost jeho pohybu.**

(3) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany je veřejnou listinou, kterou se prokazuje totožnost jeho držitele a oprávněnost jeho setrvání na území.

(4) Do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany ministerstvo zapíše údaje o totožnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, o jeho státním občanství, místě ubytování a o době jeho platnosti.

(5) Dobu platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany stanoví ministerstvo. Dobu platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze opakovaně prodloužovat. K prodloužení doby platnosti, provedení změn nebo doplnění údajů zapisovaných

do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je nutná osobní účast žadatele o udělení mezinárodní ochrany; osobní účast žadatele o udělení mezinárodní ochrany se nevyžaduje v případě hodném zvláštního zřetele. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen při prodloužení doby platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany po vydání rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany ministerstvu doložit, že podal žalobu proti tomuto rozhodnutí s návrhem na přiznání odkladného účinku, nemá-li jej podání žaloby podle tohoto zákona.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

~~§ 58~~

~~Neplatnost průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany~~

~~(1) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany je neplatný, jestliže~~

- ~~a) uplynula doba platnosti v něm uvedená,~~
- ~~b) byla ohlášena jeho ztráta nebo odcizení,~~
- ~~c) jeho držitel zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého, nebo~~
- ~~d) jeho držitel již není žadatelem o udělení mezinárodní ochrany podle § 2 odst. 1 písm. b).~~

~~(2) O neplatnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany rozhodne orgán příslušný k jeho vydání, jestliže~~

- ~~a) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,~~
- ~~b) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo~~
- ~~c) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny.~~

~~(3) Je-li držitel průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany přítomen a plně uzná důvody neplatnosti průkazu, lze odůvodnění rozhodnutí nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením držitele průkazu, že s rozhodnutím o jeho neplatnosti souhlasí. Odvolání proti rozhodnutí není v tomto případě přípustné.~~

§ 58

Neplatnost průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany

(1) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany pozbývá platnosti, jestliže

- a) uplynula doba platnosti v něm uvedená,**
- b) byla ohlášena jeho ztráta nebo odcizení,**
- c) jeho držitel zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého,**
- d) jeho držitel již není žadatelem o udělení mezinárodní ochrany podle § 2 odst. 1 písm. b),**
- e) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,**
- f) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo**
- g) obsahuje neoprávněně provedené změny.**

(2) Trvají-li důvody pro vydání průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo v případech podle odstavce 1 vydá průkaz nový. V případě podle odstavce 1 písm. a) ministerstvo záznamem prodlouží dobu platnosti v průkazu uvedenou.

Díl 2

Průkaz o povolení k pobytu

§ 59

Průkaz o povolení k pobytu

(1) Průkaz o povolení k pobytu je veřejnou listinou vydávanou azylantovi a osobě požívající doplňkové ochrany.

(2) Průkaz o povolení k pobytu se vydává jako samostatný doklad obsahující nosič dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů. Jde-li o azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany mladší 6 let, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie¹⁵⁾ nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany, u nichž ~~není možné je fyzicky nemožné~~ **je fyzicky nemožné** pořídit otisky prstů rukou ~~z důvodů anatomických nebo fyziologických změn, popřípadě zdravotního postižení prstů rukou~~, vydá se průkaz o povolení k pobytu, v němž jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

(3) Průkaz o povolení k pobytu obsahuje údaje stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie¹⁵⁾ a dále

~~a) údaj o formě udělené mezinárodní ochrany,~~

~~b) a) rodné číslo,~~

~~c) místo hlášeného pobytu na území, jde-li o azylanta,~~

~~d) záznam o omezení svéprávnosti,~~

~~e) d) digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany,~~

~~f) e) u rezidenta na území záznam „Mezinárodní ochrana udělena CZE dne [datum]“¹⁸⁾,~~

~~g) f) u rezidenta na území záznam „povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta - EU“¹⁸⁾,~~

~~h) g) záznam podle odstavce 4- a~~

h) záznam o platném povolení k trvalému pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, byl-li držitel průkazu osobou s platným povolením k trvalému pobytu v době, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany.

(4) Jméno, popřípadě jména, a příjmení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany se v průkazu o povolení k pobytu uvedou podle tvaru uvedeného latinkou v cestovním dokladu. Pokud byl azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydán matričním úřadem České republiky rodný nebo oddací list znějící na jméno, popřípadě jména, a příjmení

¹⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ~~ve znění nařízení Rady (ES) č. 380/2008 v platném znění.~~

v jiném tvaru, vyznačí ministerstvo tuto skutečnost formou záznamu v průkazu o povolení k pobytu včetně uvedení jména, popřípadě jmen, a příjmení ve tvaru uvedeném v rodném a oddacím listu.

(5) Ministerstvo pořídí biometrické údaje azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpis určený k dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Současně zpracuje s využitím údajů, které jsou o azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vedené v informačních systémech podle tohoto zákona, protokol, který obsahuje údaje nezbytné pro vydání průkazu o povolení k pobytu.

(6) Při předání průkazu o povolení k pobytu ministerstvo azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany prokazatelně poučí o podmínkách užívání průkazu tak, aby nedošlo k jeho poškození nebo zneužití. Při předání průkazu o povolení k pobytu ministerstvo na žádost azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném průkazu o povolení k pobytu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s biometrickými údaji zpracovávány v nosiči dat průkazu o povolení k pobytu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovávaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů zpracovávaných v průkazu o povolení k pobytu, se azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydá nový průkaz o povolení k pobytu.

(7) Držitel průkazu o povolení k pobytu je oprávněn požádat ministerstvo o ověření funkčnosti nosiče dat a správnosti v něm zpracovávaných biometrických údajů. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovávaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů zpracovávaných v průkazu o povolení k pobytu, se azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydá nový průkaz o povolení k pobytu; vydání nového průkazu v tomto případě podléhá správnímu poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany prokazatelně věděli, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

(8) Biometrické údaje lze využívat výlučně pro ověřování pravosti průkazu o povolení k pobytu a ověření totožnosti azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, a to porovnáním biometrických údajů zpracovávaných v nosiči dat s údaji vedenými v informačních systémech podle tohoto zákona o uvedených subjektech údajů nebo porovnáním biometrických údajů zpracovávaných v nosiči dat s aktuálně zobrazenými biometrickými údaji azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany pořízenými v průběhu prokazování totožnosti s pomocí technického zařízení.

(9) Pokud azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany nemůže pro účely ověření totožnosti předložit průkaz o povolení k pobytu, jehož je držitelem, popřípadě pokud nosič dat s biometrickými údaji v průkazu o povolení k pobytu není funkční, provede se ověření totožnosti pořízením otisků prstů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich porovnáním s biometrickými údaji vedenými pro tyto účely v informačních systémech podle tohoto zákona.

(10) Ministerstvo právním předpisem stanoví

- a) technické podmínky a postup při pořizování biometrických údajů a podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a způsob provedení podpisu pro účely vydání průkazu o povolení k pobytu,
- b) vzor tiskopisu protokolu podle odstavce 5 a podmínky jeho zpracování.

§ 59a

(1) Doba platnosti průkazu o povolení k pobytu vydaného azylantovi je 10 let, u azylanta mladšího 15 let je doba platnosti průkazu 5 let. Dobu platnosti průkazu o povolení k pobytu lze o stejnou dobu prodloužit, a to i opakovaně.

(2) Doba platnosti průkazu o povolení k pobytu vydaného osobě požívající doplňkové ochrany je shodná s dobou, po kterou je osobě požívající doplňkové ochrany povolen pobyt na území (§ 53a).

(3) Průkaz o povolení k pobytu vydá a jeho platnost prodlužuje ministerstvo.

§ 59b

(1) Prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu se provádí vydáním nového průkazu. K žádosti o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k pobytu jsou azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, a dosavadní průkaz o povolení k pobytu.

(2) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kteří žádají o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený, jsou povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, a poškozený průkaz o povolení k pobytu nebo průkaz s nefunkčním nosičem dat s biometrickými údaji.

(3) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kteří žádají o vydání průkazu o povolení k pobytu po zrušení jeho platnosti z důvodů podle § 60 odst. 2, jsou povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, a průkaz povolení k pobytu, jehož platnost skončila.

(4) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kteří žádají o provedení změny v průkazu o povolení k pobytu, jsou povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, dosavadní průkaz o povolení k pobytu a doklad prokazující požadovanou změnu. Provedení změny v průkazu o povolení k pobytu se provádí vydáním nového průkazu o povolení k pobytu.

(5) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany uvedená v odstavcích 1 až 4 jsou povinni pro účely vydání nového průkazu o povolení k pobytu se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu.

§ 59c

Vydávání průkazů o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji

(1) Ministerstvo může vydávat průkazy o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji, které neobsahují digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, jestliže

- a) došlo k technické závadě na zařízení zabezpečujícím zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji anebo pořízení biometrických údajů a podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany určeného k dalšímu digitálnímu zpracování, nebo na zařízení zabezpečujícím přenos údajů nezbytných pro výrobu průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji anebo na výrobní technologii, pokud tato technická závada trvá déle než 7 kalendářních dnů, nebo
- b) v důsledku katastrofy nebo jiné mimořádné události nelze vydávat průkazy o povolení k pobytu obsahující nosič dat s biometrickými údaji.

(2) Průkazy o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji se vydávají s dobou platnosti 6 měsíců.

(3) Pokud skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) a b) nastaly poté, kdy pro vydání průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji již byly pořízeny biometrické údaje azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpisy určené k digitálnímu zpracování, vedou se tyto údaje v provozním informačním systému podle § 71 odst. 11 a poté, kdy uvedené skutečnosti pominou, jsou neprodleně využity pro vydání tohoto průkazu o povolení k pobytu.

(4) Pokud byl azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydán průkaz o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji, jsou tito povinni se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; výzvu ministerstvo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany doručí neprodleně poté, kdy pominou důvody k vydání průkazu o povolení k pobytu podle odstavce 1.

(5) Průkaz o povolení k pobytu obsahující nosič dat s biometrickými údaji je azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydán nejpozději ke dni skončení platnosti průkazu o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji. Vydání průkazu o povolení k pobytu podle věty první nepodléhá správnímu poplatku.

(6) K převzetí průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji vydaného namísto průkazu o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji vyzve azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany ministerstvo neprodleně po jeho dodání výrobcem tohoto dokladu. Převzetím průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji podle věty první zaniká platnost průkazu o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji.

§ 60

Skončení nebo zrušení platnosti průkazu o povolení k pobytu

(1) Platnost průkazu o povolení k pobytu skončí, jestliže

- a) nastane důvod uvedený v § 53e nebo § 58 odst. 1,
- b) je vykonatelné rozhodnutí o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany,

- c) zanikne azyl z důvodu uvedeného v § 18 písm. a) až c),
- d) zanikla doplňková ochrana z důvodu uvedeného v § 18,
- e) byl vydán azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany nový průkaz o povolení k pobytu,
- f) nabylo právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti, nebo
- g) byl zrušen údaj o místu hlášeného pobytu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území; to neplatí, jde-li o rezidenta na území, který z důvodu pobytu na území jiného členského státu Evropské unie zrušil ubytování na území.

(2) Ministerstvo zruší platnost průkazu o povolení k pobytu, jestliže

- a) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,
- b) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost,
- c) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny, nebo
- d) obsahuje nefunkční nosič dat s biometrickými údaji.

(3) Je-li držitel průkazu o povolení k pobytu přítomen a plně uzná důvody pro zrušení platnosti průkazu, lze odůvodnění rozhodnutí nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením držitele průkazu, že se zrušením jeho platnosti souhlasí. Odvolání proti rozhodnutí není v tomto případě přípustné.

Díl 3 zrušen

§ 60a a 60b zrušeny

Díl 4

Cestovní doklady

~~§ 61~~

~~(1) Azylantovi vydá ministerstvo na žádost cestovní doklad, který je veřejnou listinou. Cestovní doklad se vydá v českém jazyce a ve dvou cizích jazycích podle mezinárodních zvyklostí.~~

~~(2) Cestovní doklad je opatřen nosičem dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů, a vydává se s dobou platnosti na 10 let; azylantovi mladšímu 15 let s dobou platnosti na 5 let. Cestovní doklad se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti. Azylantovi se na jeho žádost ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném cestovním dokladu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů azylanta s biometrickými údaji zpracovými v nosiči dat cestovního dokladu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovávaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovávaných v cestovním dokladu, má azylant právo na vydání nového cestovního dokladu.~~

~~(3) Azylantovi mladšímu 6 let, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie^{9f)} nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo azylantovi, u něhož není možné z důvodů anatomických nebo fyziologických změn, popřípadě zdravotního postižení prstů rukou, pořídit otisky prstů rukou, se vydá cestovní doklad s nosičem dat, v němž jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou azylanta. Cestovní doklad se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti a platí pro něj doba platnosti uvedená v odstavci 2.~~

~~(4) Cestovní doklad azylanta vydávaný podle odstavce 2 nebo 3 obsahuje strojově čitelnou zónu. Do strojově čitelné zóny se údaje zapisují v tomto pořadí: typ dokladu, kód vydávajícího státu, příjmení, popřípadě jména cizince, číslo cestovního dokladu, státní občanství, datum narození, pohlaví, doba platnosti cestovního dokladu, rodné číslo a kontrolní číslice, které jsou vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně.~~

§ 61

(1) Azylantovi vydá ministerstvo na žádost cestovní doklad, který je veřejnou listinou. Osobě požívající doplňkové ochrany se na žádost vydá jako cestovní doklad cizinecký pas, který je veřejnou listinou. Tyto cestovní doklady se vydají v českém jazyce a ve 2 cizích jazycích podle mezinárodních zvyklostí.

(2) Cestovní doklad se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti.

(3) Cestovní doklad azylantovi se vydává s dobou platnosti na 10 let, azylantovi mladšímu 15 let s dobou platnosti na 5 let a osobě požívající doplňkové ochrany s dobou platnosti odpovídající postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3.

(4) Cestovní doklad je opatřen nosičem dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů. Azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany mladším 12 let, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie^{9f)} nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany, u nichž je fyzicky nemožné pořídit otisky prstů rukou, se vydá cestovní doklad s nosičem dat, v němž jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou.

(5) Cestovní doklad vydávaný podle odstavce 4 obsahuje strojově čitelnou zónu. Do strojově čitelné zóny se údaje zapisují v tomto pořadí: typ dokladu, kód vydávajícího státu, příjmení, jméno, popřípadě jména cizince, číslo cestovního dokladu, státní občanství, datum narození, pohlaví, doba platnosti cestovního dokladu, rodné číslo a kontrolní číslice, které jsou vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně.

(6) Cestovní doklad se nevydává, je-li důvodné nebezpečí, že by tím mohla být ohrožena bezpečnost České republiky nebo závažným způsobem narušen veřejný pořádek.

(7) Azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany se na jejich žádost ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném cestovním dokladu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů azylanta s biometrickými údaji zpracovými v nosiči dat cestovního dokladu.

Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany má právo na vydání nového cestovního dokladu v případě

a) nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, nebo

b) nesprávnosti osobních údajů zpracovaných v nosiči dat s biometrickými údaji nebo v cestovním dokladu.

§ 61a

(1) Biometrické údaje lze použít výlučně pro ověřování pravosti cestovního dokladu a ověření totožnosti azylanta **nebo osoby požívající doplňkové ochrany** pomocí osobních údajů zapsaných v cestovním dokladu, popřípadě porovnání biometrických údajů (§ 61 odst. 2 4) zpracovaných v nosiči dat prostřednictvím technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů azylanta **nebo osoby požívající doplňkové ochrany** s biometrickými údaji zpracovanými v nosiči dat cestovního dokladu.

(2) Držitel cestovního dokladu je oprávněn u kteréhokoliv orgánu příslušného k vydání tohoto cestovního dokladu nebo u diplomatické mise nebo konzulárního úřadu (dále jen "zastupitelský úřad"), s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem, požádat o ověření správnosti údajů v cestovním dokladu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovaných v cestovním dokladu, má azylant právo na vydání nového cestovního dokladu; vydání nového cestovního dokladu v tomto případě podléhá správnímu poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž azylant **nebo osoba požívající doplňkové ochrany** prokazatelně ~~věděl~~ **věděli**, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou technické podmínky a postup při pořizování a dalším zpracovávání biometrických údajů, včetně postupu při pořizování biometrických údajů u občanů s neobvyklými anatomickými nebo fyziologickými předpoklady pro zobrazení obličeje nebo pořízení otisků prstů na pravé a levé ruce.

§ 61b

(1) Údaje zpracované v nosiči dat s biometrickými údaji (§ 61 odst. 2 4) nelze zpracovat jiným způsobem, než jaký stanoví zákon.

~~(2) Územní platnost cestovního dokladu podle § 61 zahrnuje všechny státy světa, s výjimkou státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo jde-li o osobu bez státního občanství, s výjimkou státu jejího posledního bydliště. Platnost cestovního dokladu nelze prodloužit.~~

(2) Územní platnost cestovního dokladu podle § 61 zahrnuje všechny státy světa. Platnost cestovního dokladu nelze prodloužit; to neplatí, jde-li o cestovní doklad vydávaný osobě požívající doplňkové ochrany, který lze prodloužit záznamem v případě, že uplynula doba, na kterou byla doplňková ochrana udělena, a osoba má stále postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3.

§ 62

(1) Cestovní doklad vydává ministerstvo.

(2) První vydání cestovního dokladu nepodléhá správnímu poplatku. Při dalším vydání tohoto cestovního dokladu se postupuje podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾.

§ 63

(1) V žádosti o vydání cestovního dokladu je cizinec povinen uvést své jméno, příjmení, ostatní jména, pohlaví, rodné číslo, den, měsíc, rok narození, místo a stát narození, státní občanství a místo, kde je hlášen k pobytu na území.

~~(2) K žádosti podané podle § 61 odst. 4 je azylant povinen připojit 1 fotografii.~~

~~§ 64~~

~~Neplatnost cestovního dokladu~~

~~(1) Cestovní doklad je neplatný, jestliže~~

- ~~a) nastane důvod uvedený v § 58 odst. 1,~~
- ~~b) nabylo právní moci rozhodnutí o odnětí azylu, nebo~~
- ~~c) zanikne azyl z důvodu uvedeného v § 18 písm. b) anebo c).~~

~~(2) O neplatnosti cestovního dokladu rozhodne orgán příslušný k jeho vydání, jestliže~~

- ~~a) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,~~
- ~~b) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo~~
- ~~c) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny.~~

§ 64

Neplatnost cestovního dokladu

Cestovní doklad pozbývá platnosti, jestliže

- a) nastane důvod uvedený v § 58 odst. 1, s výjimkou uvedenou v § 61b odst. 2,**
- b) cizinec již není azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, nebo**
- c) zanikne mezinárodní ochrana.**

~~§ 64a~~

~~Cestovní doklad vydáný osobě požívající doplňkové ochrany~~

~~Osobě požívající doplňkové ochrany se na žádost vydá cizinecký pas podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.~~

§ 65

Cestovní průkaz totožnosti

(1) Cestovní průkaz totožnosti vydá na žádost azylanta nebo osoby požívající doplňkové

ochrany, kteří pozbyli v zahraničí cestovní doklad, zastupitelský úřad za účelem návratu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany do České republiky.

(2) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá ministerstvo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany, která není držitelem cestovního dokladu, za účelem prokazování totožnosti jeho držitele do doby převzetí průkazu o povolení k pobytu.

(3) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá zastupitelský úřad na pokyn ministerstva cizinci, který je ministerstvem přesídlován a nemá vlastní cestovní doklad.

(4) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá ministerstvo na žádost cizinci, který je strpěn na území podle tohoto zákona a nemá vlastní cestovní doklad.

(5) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá ministerstvo za účelem vycestování na žádost cizinci, který pobývá na území bez platného cestovního dokladu, po

a) ukončení poskytování mezinárodní ochrany na území,

b) nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nepodal-li cizinec proti němu žalobu,

c) nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nepodal-li cizinec proti němu kasační stížnost, ~~nebo~~ **nebo není-li kasační stížnost přípustná,**

d) nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti, **nebo**

e) nabytí právní moci usnesení o nepřiznání odkladného účinku podané žaloby nebo kasační stížnosti.

(6) Doba platnosti cestovního průkazu totožnosti podle odstavce 1 je 30 dnů. Doba platnosti cestovního průkazu totožnosti podle odstavce 3 je 60 dnů. Doba platnosti cestovního průkazu totožnosti podle odstavců 2, 4 a 5 stanoví ministerstvo. V odůvodněných případech může být doba platnosti cestovního průkazu prodloužena.

(7) Cestovní průkaz totožnosti je neplatný z důvodu uvedeného v § 58 odst. 1. Cestovní průkaz totožnosti podle odstavce 2 a 3 dále pozbývá platnosti převzetím průkazu o povolení k pobytu (§ 59).

(8) V žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti ~~žadatel o udělení mezinárodní ochrany se uvede jméno a příjmení, den, měsíc a rok narození, místo pobytu na území a k žádosti připojí 1 fotografii~~ **se připojí 1 fotografie.**

(9) Cestovní průkaz totožnosti podle odstavce 1 se odebere při hraniční kontrole.

(10) Vydání cestovního průkazu totožnosti podle odstavce 1 a změnu doby platnosti oznámí zastupitelský úřad neprodleně ministerstvu.

§ 65a

~~(1) Cestovní průkaz totožnosti se vyhotovuje v českém jazyce a zpravidla v jednom cizím jazyce podle mezinárodních zvyklostí.~~

~~(2) Zastupitelský úřad zapíše do cestovního průkazu totožnosti podle § 65 odst. 1 na žádost cizince jeho dítě mladší 15 let.~~

Díl 5

Zadržení dokladu vydaného podle tohoto zákona

§ 66

(1) Policie zadrží při kontrole¹¹⁾ doklad vydaný podle tohoto zákona, který je neplatný nebo o jehož neplatnosti má být rozhodnuto.

(2) O zadržení dokladu podle odstavce 1 policie neprodleně informuje ministerstvo.

(3) Při zadržení dokladu podle odstavce 1 policie neprodleně vydá potvrzení s uvedením důvodu zadržení.

§ 67

Policie zadržený doklad neprodleně odevzdá tomu, kdo tento doklad vydal.

Hlava IX

Státní integrační program

§ 68

(1) Státní integrační program je program zaměřený na pomoc azylantům a osobám požívajícím doplňkové ochrany při zajištění jejich začlenění do společnosti. Státní integrační program zahrnuje zejména **individuální podporu směřující k zajištění plné ekonomické soběstačnosti, bydlení, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, orientace ve společnosti a k vytvoření předpokladů pro získání znalosti českého jazyka a zajištění bydlení.**

(2) Pravidla státního integračního programu a výši prostředků vynakládaných na realizaci jednotlivých oblastí stanoví vláda.

~~§ 69~~

~~Státní integrační program v oblasti zajištění bydlení realizuje ministerstvo z prostředků státu zejména formou jednorázové nabídky bydlení nebo finančního příspěvku.~~

§ 69

Státní integrační program realizuje ministerstvo z prostředků státu.

§ 70

Státní integrační program v oblasti získání znalostí českého jazyka realizuje ministerstvo ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy formou bezplatného jazykového kurzu.

Hlava X

Evidence, pobyt a hlášení pobytu

§ 71

Evidence

(1) Ministerstvo vede

- a) evidenci žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, a to včetně obrazových záznamů pořízených podle § 45 odst. 6,
- b) evidenci místa pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, místa pobytu osob požívajících doplňkové ochrany a místa pobytu azylantů,
- c) evidenci cizinců, kteří podali kasační stížnost^{8a)}, osob požívajících doplňkové ochrany a azylantů,
- d) evidenci cizinců narozených na území žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, osobám požívajícím doplňkové ochrany nebo azylantům,
- e) evidenci žadatelů o poskytnutí finančního příspěvku,
- f) evidenci cizinců, o jejichž žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo řízení zastaveno z důvodu nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- g) evidenci cizinců, v jejichž případě se vede řízení o předání do příslušného státu,
- h) evidenci přestupků projednaných podle tohoto zákona, a
- i) evidenci průkazů žadatele o udělení mezinárodní ochrany.**

(2) V evidenci uvedené v odstavci 1

- a) písm. a), c) a f) jsou vedeny údaje v rozsahu údajů zpracovaných v žádosti o udělení mezinárodní ochrany **podle § 3 odst. 1** a pořízených v souvislosti s jejím podáním **podle § 3a odst. 1** a v rozsahu poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany **podle § 10,**
- b) písm. d) jsou vedeny údaje v rozsahu oznámení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany podle § 88a,
- c) písm. e) jsou vedeny údaje v rozsahu žádosti o poskytnutí finančního příspěvku,
- d) písm. h) jsou vedeny údaje v rozsahu rozhodnutí o přestupku,
- e) písm. g) jsou vedeny údaje v rozsahu údajů předávaných podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾,
- f) písm. b) jsou vedeny údaje v rozsahu adresy místa hlášeného pobytu podle § 77, 78 a 78b,**
- g) písm. i) jsou vedeny údaje v rozsahu čísla průkazů a všech dob platnosti.**

(3) Ministerstvo pro účely zajištění evidence ubytování a dalších služeb poskytovaných podle tohoto zákona žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, azylantům ~~a osobám, osobám~~ požívajícím doplňkové ochrany, ~~kteří jsou hlášeni k pobytu v azylovém zařízení,~~ a ubytovaným osobám, pro účely vedení soustavy souvisejících účetních záznamů a pro účely zajištění práv a právem chráněných zájmů těchto osob vede provozní informační systém, jehož je správcem; provozní informační systém nevyužívá vazeb na informační systémy veřejné správy ani na jiné informační systémy podle tohoto zákona. V provozním informačním systému jsou vedeny osobní údaje identifikující žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ~~azylanty a~~ **azylanty**, osoby

požívající doplňkové ochrany, ~~kteří jsou hlášeni k pobytu v azylovém zařízení, a v něm a~~ ubytované osoby, včetně údajů citlivých, **a fotografie**, pokud je jejich zpracování nezbytné pro plnění povinností ministerstva k ochraně zdraví těchto osob a jejich základních práv, a dále údaje, jejichž zpracování je nezbytné pro plnění úkolů ministerstva souvisejících s plněním povinností a oprávnění, které má vůči uvedeným osobám podle tohoto zákona, a se zajištěním vnitřního provozu azylového zařízení, jeho organizací a financováním.

(4) Údaje evidované podle odstavce 3 se zlikvidují neprodleně po ukončení hlášení pobytu cizince v azylovém zařízení nebo ukončení ubytování cizince v azylovém zařízení, s výjimkou údajů, které jsou účetními záznamy podle zákona o účetnictví, údajů o jménu, popřípadě jménech, příjmení, datu narození a evidenčním čísle cizince nezbytných pro identifikaci účetních záznamů, údajů o zahájení a ukončení doby hlášení pobytu cizince v azylovém zařízení nebo ubytování cizince v azylovém zařízení, údajů o finančních prostředcích složených cizincem do úschovy v azylovém zařízení a účelu a rozsahu jejich užívání. Údaje, které se nezlikvidují neprodleně po ukončení hlášení pobytu nebo ubytování cizince v azylovém zařízení, se uchovávají po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají, popřípadě plynoucích od data ukončení hlášení pobytu cizince v azylovém zařízení nebo ukončení ubytování cizince v azylovém zařízení; po uplynutí této doby se zlikvidují.

(5) Ministerstvo může údaje vedené v evidencích podle odstavce 1 využívat pouze k plnění úkolů podle zákona **a přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾**.

(6) Údaje z evidencí podle odstavce 1 se poskytují státním orgánům na základě jejich žádosti, pokud jsou oprávněny k jejich zpracování pro plnění svých úkolů podle zvláštních právních předpisů, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(7) Policie vede evidenci

- a) žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v rozsahu údajů zpracovaných v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a pořízených v souvislosti s jejím podáním,
- b) výjezdních příkazů udělených podle tohoto zákona, ve které jsou vedeny údaje v rozsahu údajů zpracovaných ve výjezdním příkazu, číslo a série vydaného výjezdního příkazu, datum jeho vydání a doba, na kterou byl výjezdní příkaz vydán,
- c) místa pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, místa pobytu cizinců, kteří podali kasační stížnost, místa pobytu osob požívajících doplňkové ochrany a místa pobytu azylantů,
- d) daktyloskopických otisků pořízených žadateli o udělení mezinárodní ochrany podle § 45 odst. 6, ve které jsou dále vedeny údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení, dřívějších příjmeních, datu, místě a státu narození, pohlaví a státním občanství cizince,
- e) azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany, kteří jsou držiteli průkazu o povolení k pobytu, a to v rozsahu údajů zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, a to včetně údajů biometrických, digitálního zpracování podpisu, čísla vydaného průkazu o povolení k pobytu, datum jeho vydání a údaje o době platnosti vydaného průkazu o povolení k pobytu.

(8) Ministerstvo vede evidenci azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany, kterým byl vydán průkaz o povolení k pobytu. V této evidenci se vedou údaje v rozsahu údajů zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, a to včetně údajů biometrických, digitálního zpracování podpisu, čísla vydaného průkazu o povolení k pobytu, datum jeho vydání a údaje o době platnosti vydaného průkazu o povolení k pobytu. Údaje vedené v této evidenci ministerstvo předá do evidence vedené policií podle odstavce 7 písm. e) neprodleně po převzetí

průkazu o povolení k pobytu azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany.

(9) Zpravodajské služby České republiky a Generální inspekce bezpečnostních sborů mohou při plnění svých úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů¹⁶⁾ využívat údaje vedené v evidencích podle odstavců 1 a 7 a policie za stejných podmínek údaje vedené v evidencích podle odstavce 1, včetně údajů osobních, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý a dálkový přístup; údaje z evidence vedené podle odstavce 8 poskytuje ministerstvo zpravodajským službám České republiky a Generální inspekci bezpečnostních sborů na základě žádosti v rozsahu nezbytném ke splnění daného úkolu.

(10) Ministerstvo je správcem

- a) informačního systému o azylantech **nebo osobách požívajících doplňkové ochrany** žádajících o vydání cestovního ~~dokladu azylanta~~ **dokladu** obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji (§ 61 odst. ~~2 a 3~~ **4**), a to v rozsahu žádosti o vydání cestovního ~~dokladu azylanta~~ **dokladu** obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji, včetně biometrických údajů,
- b) informačního systému o azylantech **nebo osobách požívajících doplňkové ochrany**, kterým byl vydán cestovní doklad podle § 61 ~~odst. 4~~, a to v rozsahu údajů žádosti o vydání dokladu,
- c) informačního systému o azylantech nebo o osobách požívajících doplňkové ochrany, kterým byl vydán cestovní průkaz totožnosti podle § 65, a to v rozsahu údajů žádosti o vydání tohoto průkazu.

(11) Ministerstvo při výkonu působnosti podle tohoto zákona dále pro účely vydávání průkazu o povolení k pobytu a zpracování protokolu podle § 59 odst. 5 vede provozní informační systém o azylantech a osobách požívajících doplňkové ochrany žádajících o vydání průkazu o povolení k pobytu, prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu, vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený nebo náhradou za průkaz o povolení k pobytu, jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční, a to v rozsahu žádosti podané azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany. Správcem provozního informačního systému podle věty první je ministerstvo. V provozním informačním systému jsou vedeny rovněž biometrické údaje, které byly pořízeny za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, a digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

(12) Údaje vedené v informačním systému podle odstavce 11 se po převzetí průkazu o povolení k pobytu azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany předávají do evidence podle odstavce 7 písm. e).

(13) Pokud si azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany nepřevzme průkaz o povolení k pobytu, údaje vedené o tomto subjektu údajů v provozním informačním systému podle odstavce 11, a to včetně údajů biometrických, se zlikvidují po uplynutí 60 dnů ode dne dodání vyrobeného průkazu o povolení k pobytu ministerstvu.

(14) Údaje v evidencích a informačních systémech podle tohoto zákona mohou být uchovávány v listinné nebo elektronické podobě a ve stejné podobě i předávány, s výjimkou údajů biometrických, které jsou zpracovávány vždy v elektronické podobě.

(15) Údaje vedené v evidencích a informačních systémech podle **odstavce 1 písm. a) až g) a i)** a odstavců 7 a 10 písm. a) se zlikvidují 20 let po ukončení pobytu osoby na území; dobou ukončení pobytu na území se pro tyto účely rozumí kalendářní rok, ve kterém byl pobyt osoby na území ukončen. Biometrické údaje se zlikvidují neprodleně po skončení platnosti

cestovního dokladu nebo po skončení platnosti průkazu o povolení k pobytu. **Údaje vedené v evidenci podle odstavce 1 písm. h) se zlikvidují po uplynutí 5 let od vzniku skutečnosti podléhající evidování.**

(16) Údaje vedené v informačních systémech podle odstavce 10 písm. b) a c) se zlikvidují 15 let po skončení platnosti cestovního ~~dokladu azylanta~~ **dokladu** nebo skončení platnosti cestovního průkazu totožnosti azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

~~§ 71a~~

~~Předávání osobních údajů do jiných států~~

~~Povinnost žádat Úřad pro ochranu osobních údajů o povolení k předání nebo předávání osobních údajů týkajících se žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, osob požívajících doplňkové ochrany nebo azylantů do třetích zemí se na ministerstvo nevztahuje.^{12a)}~~

§ 71b

Přístup k informačnímu systému smluvních států

V souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie^{12b)} a mezinárodní smlouvou o odstraňování kontrol na společných hranicích^{12c)} má ministerstvo přístup k údajům vedeným v informačním systému vytvořeném státy, které jsou vázány mezinárodními smlouvami o odstraňování kontrol na společných hranicích a s nimi souvisejícími předpisy Evropské unie.

§ 72

~~zrušen~~

Policie je oprávněna za účelem informování veřejnosti zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup čísla ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladů, cestovních průkazů totožnosti, průkazů o povolení k pobytu vydaných podle tohoto zákona a datum ohlášení ztráty nebo odcizení těchto dokladů.

§ 73

Řízení v přijímacím středisku na mezinárodním letišti

(1) Policie předá žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, do přijímacího střediska na mezinárodním letišti, nejsou-li splněny důvody pro jeho zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Ministerstvo poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany při jeho předání do přijímacího střediska na mezinárodním letišti o skutečnosti, že mu podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany nevzniká právo na vstup na území a bude povinen, není-li dále stanoveno jinak, po dobu řízení o jeho žádosti setrvat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti.

(3) Ministerstvo rozhodne do 5 **pracovních** dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě nutnosti o nepovolení vstupu na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže

a) účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti,

b) se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti, a není-li totožnost jinak

známa,

- c) je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek,
- d) bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾ a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se žadatel již v minulosti vyhnul přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾ nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
- e) existují oprávněné důvody se domnívat, že podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, nebo
- f) svým jednáním ztěžuje řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to zejména tím, že neposkytuje ministerstvu nezbytnou součinnost, a proto není možné v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, existuje nebezpečí útěku nebo již dříve území neoprávněně opustil,

není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí o nepovolení vstupu na území stanoví dobu, po kterou nemůže žadatel o udělení mezinárodní ochrany na území vstoupit; tuto dobu lze prodloužit, a to i opakovaně. Doba pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti nesmí být delší než ~~420~~ **180** dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(5) V řízení o nepovolení vstupu na území a v řízení o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Rozklad, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné. V rozhodnutí o nepovolení vstupu na území a v rozhodnutí o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území povolit, ministerstvo poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti podat návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě podle soudního řádu správního.

(6) Proti rozhodnutí ministerstva o nepovolení vstupu na území a o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, lze podat žalobu do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí, a to prostřednictvím ministerstva nebo u místně příslušného krajského soudu, kterým je ~~krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany v den podání žaloby hlášen k pobytu~~ **Krajský soud v Praze**.

(7) V případě, že je žaloba podána prostřednictvím ministerstva, ministerstvo předloží soudu žalobu, vyjádření k žalobě a správní spis do 5 **pracovních** dnů ode dne doručení žaloby, je-li žaloba podána u příslušného soudu, vyžádá si soud správní spis. Ministerstvo předloží soudu vyjádření k žalobě a správní spis do 5 **pracovních** dnů a zároveň doručí své vyjádření k žalobě žadateli o udělení mezinárodní ochrany; o žalobě soud rozhodne do 7 pracovních dnů ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné; o tom musí být žadatel o udělení mezinárodní ochrany v rozhodnutí ministerstva poučen. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, vyrozumí o tom ministerstvo bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(8) zrušen

~~(9) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o nepovolení vstupu zkoumá, zda trvají důvody, pro které nebyl žadateli o udělení mezinárodní ochrany vstup na území povolen. Ministerstvo při vydání rozhodnutí o nepovolení vstupu na území poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o jeho právu požádat o přezkoumání důvodů nepovolení vstupu na území, a to po uplynutí 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva nebo, podal-li proti tomuto rozhodnutí žalobu, ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě.~~

(9) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území a o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, zkoumá, zda trvají důvody, pro které nebyl žadateli o udělení mezinárodní ochrany vstup na území povolen. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí podle věty první podat žádost o povolení vstupu na území. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn žádost o povolení vstupu na území opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepovolení vstupu na území vydaného na základě žádosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle věty druhé.

(10) Jsou-li v průběhu pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti zjištěny nové skutečnosti odůvodňující nepovolení vstupu na území z jiného důvodu, vydá ministerstvo nové rozhodnutí o nepovolení vstupu na území. Oznámením nového rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo rozhodnutí o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území povolit, se dosavadní rozhodnutí o nepovolení vstupu na území ruší. Oznámením nového rozhodnutí o nepovolení vstupu na území se doba podle odstavce 4 nepřerušuje ani nestaví.

(11) Ministerstvo rozhodne o nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo o tom, že se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná, nejpozději do 4 týdnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(12) Pro účely zajištění se osoba zajištěná podle tohoto ustanovení považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany i po

- a) uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, a to do doby, než bude zjištěno, zda žaloba proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, popřípadě i s návrhem na přiznání odkladného účinku, byla podána, avšak nejdéle 10 pracovních dnů, nebo**
- b) rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby do doby, než policie rozhodne o případném zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, avšak nejdéle 5 pracovních dnů.**

§ 74

(1) Ministerstvo umožní bez rozhodnutí, neukládá-li zvláštní opatření, vstup na území cizinci, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, a zajistí jeho dopravu do azylového zařízení na území, jde-li o zranitelnou osobu, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců.

(2) Ministerstvo umožní bez zbytečného odkladu vstup žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, na území bez rozhodnutí, pokud

- a) zanikly důvody, pro které nebyl žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolen vstup na území,
- b) uplynula lhůta stanovená v rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo o prodloužení doby, po kterou nelze povolit vstup na území,
- c) soud rozhodl o zrušení rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo rozhodnutí o prodloužení doby, po kterou nelze povolit vstup na území; povinnost umožnit vstup žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku,
- d) byl žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělen azyl nebo doplňková ochrana, nebo
- e) ministerstvo ve lhůtě 4 týdnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany nerozhodne o nepřijetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo o tom, že se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná.

(3) Ministerstvo je oprávněno uložit zvláštní opatření, umožňuje-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany vstup na území bez rozhodnutí. V takovém případě ministerstvo zajistí dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do azylového zařízení na území.

(4) Policie a provozovatel přijímacího střediska na mezinárodním letišti na základě bezodkladného písemného sdělení ministerstva provedou nezbytné úkony související s umožněním vstupu žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území a provozovatel zajistí jeho dopravu do azylového zařízení na území.

(5) Cizinec, který nepodal žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany ~~nebo kasační stížnost~~ nebo takové žalobě ~~nebo kasační stížnosti~~ nebyl soudem přiznán odkladný účinek, je povinen setrvat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti za účelem vycestování z území nejdéle po dobu dalších 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo krajského soudu o žalobě nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, jímž se žalobě ~~nebo kasační stížnosti~~ nepřiznává odkladný účinek. ~~Povinnost setrvat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti za účelem vycestování z území se vztahuje i na cizince, jehož kasační stížnosti nebylo vyhověno.~~ Nelze-li vycestování uskutečnit ve lhůtě podle věty první z důvodu překážky na vůli cizince nezávislé, je cizinci umožněn bez rozhodnutí vstup na území.

(6) Cizince, který požádal o dobrovolný návrat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti nebo který je povinen setrvat v tomto přijímacím středisku za účelem vycestování, policie dopraví na hraniční přechod.

~~§ 75 zrušen~~

Řízení v případě zvláštní situace

§ 75

(1) V případě příchodu většího počtu cizinců, který by mohl ohrozit řádné fungování azylového systému, může vláda nařízením stanovit, že řízení o žádostech o udělení mezinárodní ochrany podaných v době a místě stanoveném nařízením vlády a na ně navazující řízení o žalobách proti rozhodnutí ministerstva se po dobu stanovenou tímto nařízením vedou za podmínek uvedených v odstavcích 2 až 7 a v § 75a (dále jen

„řízení v případě zvláštní situace“). V tomto nařízení může vláda dále stanovit okruh cizinců, na které se nařízení vlády vztahuje.

(2) V době, kdy se na základě nařízení vlády podle odstavce 1 vede řízení v případě zvláštní situace, cizinec, na kterého se nařízení vlády vztahuje, podává žádost o udělení mezinárodní ochrany policii. Policie bez zbytečného odkladu předá žadateli o udělení mezinárodní ochrany písemné poučení o průběhu řízení v případě zvláštní situace, dopraví jej do přijímacího střediska určeného ministerstvem a zároveň předá ministerstvu žádost o udělení mezinárodní ochrany; ustanovení § 87 odst. 9 a 10 se použijí obdobně. Poučení o průběhu řízení v případě zvláštní situace

a) obsahuje i poučení o možnosti a způsobu podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva a

b) předává se žadateli o udělení mezinárodní ochrany v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět; nelze-li poučení v takovém jazyce předat, poučí se žadatel o udělení mezinárodní ochrany ústně za přítomnosti tlumočníka.

(3) Poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany je spojeno s provedením pohovoru. Výzva k dostavení se k poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany je spojena s předvoláním k pohovoru o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo nebo provozovatel azylového zařízení vyrozumí o výzvě a předvolání žadatele o udělení mezinárodní ochrany co nejdříve, zpravidla 2 dny předem. Lhůty podle § 10 odst. 1 a § 23 odst. 4 se neuplatní. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn předkládat další prohlášení a písemnosti k doložení žádosti pouze do 48 hodin od skončení pohovoru. Seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí se provede společně s doručením rozhodnutí.

(4) Písemné poučení podle § 10 odst. 1 se žadateli předá nejpozději před poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo umožní žadateli se před zahájením tohoto správního úkonu s poučením seznámit, popřípadě ho s poučením seznámí za pomoci tlumočníka.

(5) V případě, že je žadatel o udělení mezinárodní ochrany zastoupen, doručují se písemnosti zástupci i zastoupenému. Právní účinky doručení nastávají doručením zastoupenému. Nepřítomnost zmocněnce není důvodem pro neprovedení správního úkonu. Ustanovení § 24a odst. 1 a § 57 se nepoužijí.

(6) Řízení o udělení mezinárodní ochrany, ve kterém ministerstvo ve lhůtě do 10 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedoručí žadateli rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné nebo o zastavení řízení, se po uplynutí této lhůty dále nevede jako řízení v případě zvláštní situace. Ve výroku rozhodnutí podle věty první ministerstvo uvede, že jde o rozhodnutí v řízení v případě zvláštní situace.

(7) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podle odstavce 6 se doručuje v místě a čase určeném ministerstvem; ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany vhodným způsobem o místě a čase doručení rozhodnutí vyrozumí.

§ 75a

(1) Žalobu proti rozhodnutí podle § 75 odst. 6 lze podat ve lhůtě do 7 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek. Žaloba se podává pouze prostřednictvím ministerstva, jinak ji soud usnesením odmítne. Ministerstvo do 4 dnů

předá žalobu spolu se správním spisem příslušnému krajskému soudu a připojí současně vyjádření k žalobě. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení v žalobě nebo je-li to nezbytné; o tom musí být žadatel o udělení mezinárodní ochrany v rozhodnutí ministerstva poučen. Soud o žalobě rozhodne do 10 dnů ode dne doručení správního spisu a vyrozumí ministerstvo bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(2) Nepodal-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, na kterého se vztahuje nařízení vlády podle § 75 odst. 1, žalobu proti rozhodnutí podle § 75 odst. 6 nebo nezrušil-li soud toto rozhodnutí, hledí se na cizince jako na cizince neoprávněně pobývajících na území a policie postupuje podle hlavy XI zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí podle § 75 odst. 6 není přípustná.

(4) V řízení v případě zvláštní situace postupuje ministerstvo podle § 46 a 46a. Ustanovení § 46a odst. 3 se nepoužije.

(5) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany se poskytne po dobu řízení v případě zvláštní situace zdravotní péče v rozsahu § 176a zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(6) V řízení v případě zvláštní situace ministerstvo zajistí žadateli o udělení mezinárodní ochrany přístup k bezplatnému právnímu poradenství co nejdříve po předání žadatele o udělení mezinárodní ochrany do přijímacího střediska, a to tak, aby ho mohl využít ještě před poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(7) Podle ustanovení o řízení v případě zvláštní situace se nepostupuje, jde-li o nezletilého bez doprovodu.

§ 76

Pobyt azylanta

Azylant má trvalý pobyt ve smyslu zákona o pobytu cizinců na území České republiky na území po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu.

Hlášení místa pobytu

§ 77

(1) Místem hlášeného pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je azylové zařízení, do něhož je ministerstvem umístěn, nebo zařízení pro zajištění cizinců anebo přijímací středisko, ve kterém je zajištěn.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany žádá o změnu místa hlášeného pobytu písemnou žádostí podanou ministerstvu. Při žádosti o změnu místa hlášeného pobytu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen

a) sdělit příjmení, jméno, den, měsíc a rok narození, státní občanství, číslo průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a předpokládanou dobu ubytování,

- b) předložit doklad o zajištění ubytování podle odstavce 5 a
- c) předložit průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Ubytování může být zajištěno pouze v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu³⁴⁾ označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem, a je podle stavebního zákona určen pro bydlení, ubytování nebo rekreaci; **ubytování doložené dokladem podle odstavce 5 písm. b) nebo c) musí dále splňovat požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.**

(4) Ministerstvo zamítne žádost o změnu místa hlášeného pobytu, jestliže zjistí skutečnost odůvodňující pochybnosti o dosažitelnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany pro účely řízení o udělení řízení ve věci mezinárodní ochrany nebo řízení o předání do příslušného státu v novém místě hlášeného pobytu nebo zjistí, že předložené listiny obsahují nepravdivou skutečnost. **Ministerstvo dále žádost o změnu místa hlášeného pobytu zamítne, má-li důvodné pochybnosti, že ubytování doložené dokladem podle odstavce 5 písm. b) nebo c) splňuje požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.**

(5) Za doklad o zajištění ubytování se pro účely tohoto zákona považuje doklad

- a) o vlastnictví bytu nebo domu,
- b) o oprávněnosti užívání bytu nebo domu, nebo
- c) jímž je písemné potvrzení vlastníka nebo oprávněného uživatele bytu nebo domu, s jeho úředně ověřeným podpisem, kterým je žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělen souhlas s ubytováním; ~~v tomto případě musí ubytování splňovat požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.~~

(6) Úředně ověřený podpis na písemném potvrzení osoby, která je vlastníkem nebo oprávněným uživatelem bytu nebo domu, se nevyžaduje, pokud

- a) oprávněná osoba podepíše doklad před pověřeným pracovníkem ministerstva,
- b) doklad je podáván elektronicky a je podepsaný způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu³⁵⁾, nebo
- c) doklad je dodán prostřednictvím datové schránky.

(7) Ministerstvo rozhodne o zrušení údaje o místu hlášeného pobytu, byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných, neúplných nebo padělaných dokladů, nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností nebo na návrh vlastníka. Rozklad proti rozhodnutí podle věty první nemá odkladný účinek.

(8) Po nabytí právní moci rozhodnutí podle odstavce 7 se za místo hlášeného pobytu považuje sídlo ministerstva; v evidencích vedených podle § 71 je tento údaj označen jako adresa úřadu.

(9) Ministerstvo oznámí útvaru policie do 3 pracovních dnů změnu místa hlášeného

pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

§ 78

(1) Azylant je povinen přihlásit se k pobytu ministerstvu do 7 pracovních dnů ode dne
a) doručení rozhodnutí o udělení azylu, nebo
b) změny místa pobytu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 se vztahuje i na osobu požívající doplňkové ochrany ~~hlásící se k pobytu ministerstvu~~.

(3) Ministerstvo oznámí útvaru policie do 3 pracovních dnů změnu místa pobytu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

(4) Při hlášení pobytu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, hlášení jeho změn a rušení místa hlášeného pobytu se § 77 použije přiměřeně.

§ 78a zrušen

§ 78b

Strpění na území

(1) Ministerstvo na žádost cizince rozhodne o jeho strpění na území na dobu nezbytně nutnou, pokud cizinec předložil náležitosti uvedené v odstavci 4. O strpění na území vydá ministerstvo cizinci potvrzení o strpění na území, ve kterém vyznačí dobu strpění na území. Strpění cizince na území je vyloučeno, pokud cizinec na území pobývá na základě povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky ~~nebo~~, je zajištěn **nebo je ve výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody**.

(2) Ministerstvo na žádost zákonného zástupce, **který je strpěn na území**, rozhodne o strpění na území **jeho** dítěte narozeného na území.

(3) Ministerstvo rozhodne o strpění na území jednoho zákonného zástupce dítěte, které je **žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo je** strpěno na území podle tohoto zákona, pokud předložil náležitosti uvedené v odstavci 4 písm. a) a c) na základě žádosti tohoto zákonného zástupce.

(4) K žádosti o strpění na území nebo prodloužení doby strpění na území je cizinec povinen

- a) předložit cestovní doklad, je-li jeho držitelem,
- b) předložit doklad o včas podané kasační stížnosti s návrhem na přiznání odkladného účinku nebo při prodloužení doby strpění doklad o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti a doklad o tom, že řízení o podané kasační stížnosti dosud pravomocně neskončilo,
a
- c) doložit adresu místa hlášeného pobytu na území.

(5) Ministerstvo na žádost cizince dobu strpění na území prodlouží na dobu nezbytně nutnou, není-li řízení o kasační stížnosti pravomocně ukončeno; ustanovení odstavce 1 vět

druhé a třetí se použije obdobně.

(6) Strpění na území zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti. Strpění na území dítěte narozeného na území podle odstavce 2 dále zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti zákonného zástupce dítěte narozeného na území. Strpění na území zákonného zástupce podle odstavce 3 zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti dítěte nebo nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

(7) Ministerstvo vyznačí zánik strpění na území v potvrzení o strpění na území ~~a udělí cizinci výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce~~. Cizinec je povinen se dostavit za účelem vyznačení zániku strpění na území na ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději do ~~15 dnů~~ **1 měsíce** ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti.

(8) Ministerstvo na žádost cizince strpění na území zruší a vyznačí tuto skutečnost v potvrzení o strpění na území.

(9) Při hlášení pobytu cizince, který je strpěn na území, a hlášení jeho změn se § 77 použije přiměřeně.

§ 78c zrušen

§ 78d

(1) Cizinec, který je strpěn na území, si hradí náklady spojené s pobytem na území z vlastních prostředků.

(2) Cizinci, který je strpěn na území, lze s ohledem na prokázané majetkové a finanční poměry jeho nebo jeho rodiny poskytnout na jeho žádost finanční příspěvek až do výše

- a) 1,6násobku částky životního minima žadatele stanovené zvláštním právním předpisem⁹⁾, je-li posuzován bez společně posuzovaných osob (§ 42 odst. 3),
- b) 1,5násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), jsou-li společně posuzovány 2 až 3 osoby,
- c) 1,4násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), jsou-li společně posuzovány 4 osoby,
- d) 1,3násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), je-li společně posuzováno 5 a více osob.

(3) Žadatel o finanční příspěvek je povinen uvést své osobní a majetkové poměry, popřípadě osobní a majetkové poměry své rodiny formou čestného prohlášení a doložit je všemi dostupnými doklady.

(4) Finanční příspěvek nelze poskytnout, pokud

- a) odpovědnost za úhradu nákladů nese právnická nebo fyzická osoba,^{9a)}
- b) žadatel o finanční příspěvek uvedl nepravdivé údaje o svých finančních anebo majetkových poměrech nebo o finančních nebo majetkových poměrech své rodiny, nebo
- c) žadatel o finanční příspěvek neoznámil skutečnosti rozhodné pro poskytnutí finančního příspěvku nebo změnu těchto skutečností.

(5) K řízení o poskytnutí finančního příspěvku je příslušné ministerstvo. Finanční příspěvek vyplácí ministerstvo.

(6) Cizinci, který je strpěn na území a je bezplatně ubytován v azylovém zařízení, kde se neposkytuje strava, ministerstvo poskytne finanční příspěvek ve výši odpovídající částce životního minima⁹⁾ cizince a společně s ním posuzovaných osob po dobu jeho ubytování v azylovém zařízení. Ustanovení § 42 odst. 4 a 5 se použijí obdobně. Finanční příspěvek podle odstavce 2 v takovém případě poskytnout nelze.

Hlava XI

Azylová zařízení

§ 79

(1) Azylová zařízení slouží k hromadnému ubytování žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany za podmínek zaručujících zachování lidské důstojnosti.

(2) Příjímací středisko slouží k ubytování žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince po dobu, kterou stanoví tento zákon. Za příjímací středisko na mezinárodním letišti se považuje i příjímací středisko na jiném mezinárodním letišti nebo jiné azylové zařízení určené ministerstvem v blízkosti mezinárodního letiště, nelze-li z důvodů kapacitních a souvisejících cizince umístit do příjímacího střediska na mezinárodním letišti, v jehož tranzitním prostoru podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Předává-li policie cizince do příjímacího střediska podle věty druhé, je oprávněna po dobu přepravy omezit jeho osobní svobodu a svobodu pohybu. Vnější ostrahu jiného azylového zařízení určeného ministerstvem podle věty druhé provádí policie.

(3) Pobytové středisko slouží k ubytování žadatele o udělení mezinárodní ochrany do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(4) Integrační azylové středisko slouží k přechodnému ubytování azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany. Ubytovaní podle věty první se poskytuje nejdéle na dobu 18 měsíců. Ministerstvo může výjimečně povolit ubytování podle věty první i na dobu delší než 18 měsíců.

(5) Ministerstvo může povolit poskytnutí stravy a ubytování v azylovém zařízení osobám jiným, než jsou uvedeny v odstavcích 1 až 3, a to zejména

- a) nezletilému rodinnému příslušníku, u něhož bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany ukončeno, pokud jeho zákonný zástupce je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, nejdéle však do ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany,
- b) zákonnému zástupci, u něhož bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany ukončeno, pokud nezletilý rodinný příslušník je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, nejdéle však do ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany,
- c) státnímu občanu České republiky, jenž je zákonným zástupcem žadatele o udělení mezinárodní ochrany,
- d) státnímu občanu České republiky, jehož zákonným zástupcem je žadatel o udělení

mezinárodní ochrany, nebo

e) cizinci, který je strpěn na území podle tohoto zákona, a to po dobu platnosti potvrzení o strpění na území.

(6) Osoba ubytovaná v azylovém zařízení je povinna

- a) dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení,
- b) dodržovat hygienické předpisy v ubytovacích prostorách azylového zařízení a podílet se v prostorách azylového zařízení na udržování hygienického standardu stanoveného ubytovacím řádem,
- c) plnit v azylovém zařízení příkazy a pokyny policie nebo ministerstva vydané při zajišťování úkolů podle tohoto zákona a,
- d) šetřit majetek azylového zařízení a ostatních ubytovaných- a
- e) opustit azylové zařízení do 24 hodin od okamžiku, kdy přestane být osobou oprávněnou pobývat v azylovém zařízení.**

(7) Ministerstvo vytváří podmínky pro bezpečný pobyt v azylových zařízeních a k rozvoji podpory soužití žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany s obyvatelstvem.

(8) Ministerstvo zajistí, aby se žadateli o udělení mezinárodní ochrany v azylových zařízeních, zejména jde-li o zranitelné osoby, pracovaly osoby, které byly vhodným způsobem proškoleny.

§ 80

(1) Azylová zařízení zřizuje ministerstvo.

(2) Příjímací střediska provozuje ministerstvo.

(3) Pobytová střediska a integrační azylová střediska provozuje ministerstvo nebo právnická osoba v rozsahu pověření uděleného ministerstvem a za úplatu.

(4) Žadatelé o udělení mezinárodní ochrany mají přístup ke vzdělávání za podmínek stanovených školským zákonem^{12e}). Stát prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zajistí podmínky pro úspěšnou integraci žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, pro něž je školní docházka povinná podle zákonů České republiky, do vzdělávání v základní škole.

§ 81

(1) Cizinec ubytovaný v příjímacím nebo pobytovém středisku má právo

- a) na bezplatné zajištění základního hygienického standardu,
- b) na zajištění stravy odpovídající zásadám správné výživy a zdravotnímu stavu cizince třikrát denně, v případě dětí do 18 let pětkrát denně,
- c) na lůžko a skříňku na uložení osobních věcí,
- d) přijímat návštěvy,
- e) přijímat balíčky a peníze,
- f) přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení,

- g) na nepřetržitý osmihodinový čas ke spánku,
- h) za podmínek stanovených v § 82 opustit pobytové středisko.

(2) Provozovatel azylového zařízení v rámci svých pravomocí a za účelem plnění úkolů podle tohoto zákona určí, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany je zranitelnou osobou. Jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, provozovatel dále určí, zda tento žadatel o udělení mezinárodní ochrany má specifické potřeby, určí povahu těchto potřeb a přihlédne k nim po celou dobu pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v azylovém zařízení.

~~(3) Nezletilá osoba bez doprovodu se po ukončení úkonů podle § 46 odst. 1 umísťuje na základě rozhodnutí soudu do školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo do péče osoby označené v rozhodnutí soudu.~~

§ 81a

(1) Osoba ubytovaná v přijímacím nebo pobytovém středisku nesmí do tohoto střediska vnášet, ani v tomto středisku vyrábět, přechovávat a konzumovat alkohol a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat věci, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo škodit zdraví.

(2) Ministerstvo může věci uvedené v odstavci 1 odebrat a uložit je do úschovy. Osobě se věc navrátí po nabytí právní moci rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nebo při jejím odchodu na adresu místa hlášeného pobytu mimo azylové zařízení, s výjimkou věcí, které se rychle kazí, a alkoholu nebo jiné potraviny, které nebyly odebrány v neporušených originálních obalech. Stejně postupuje ministerstvo, jedná-li se o věci odebrané policií osobám při osobní prohlídce a předané ministerstvu k úschově.

~~(3) Osoba ubytovaná v přijímacím středisku na mezinárodním letišti nesmí do tohoto střediska vnášet ani v tomto středisku přechovávat elektronické komunikační zařízení. Ministerstvo elektronické komunikační zařízení odebere a uloží je do úschovy a o odebrání elektronického komunikačního zařízení neprodleně vydá osobě potvrzení. Osobě se elektronické komunikační zařízení navrátí při opuštění přijímacího střediska na mezinárodním letišti. Stejně postupuje ministerstvo, jde-li o elektronické komunikační zařízení odebrané policií osobám při osobní prohlídce a předané ministerstvu k úschově.~~

(3) V případě důvodného podezření, že osoba ubytovaná v azylovém zařízení je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, je pracovník písemně určený provozovatelem azylového zařízení oprávněn provést zjištění, zda tato osoba je ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou; tato osoba je povinna se na výzvu tohoto pracovníka zjištění podrobit. Jestliže naměřená hodnota alkoholu při dechové zkoušce převyšuje hodnotu 1,00 ‰, osoba je pod vlivem jiné návykové látky nebo se odmítne zjištění podrobit a nejde zároveň o případ podle odstavce 4, je provozovatel oprávněn zajistit osobě jinou formu ubytování v azylovém zařízení na dobu nezbytně nutnou.

(4) Pracovník určený provozovatelem je oprávněn nevpustit do azylového zařízení nebo z azylového zařízení vyvést osobu ubytovanou v azylovém zařízení, která se nachází ve stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný

pořádek nebo již přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila škodu na majetku v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky.

§ 82

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen písemně oznámit ministerstvu opuštění pobytového střediska na dobu delší než 24 hodin. V oznámení žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvede adresu, kde se bude zdržovat, a délku pobytu mimo pobytové středisko. Opuštění pobytového střediska na dobu delší než 3 dny je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen písemně oznámit ministerstvu nejméně 24 hodin před odchodem z pobytového střediska.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu v pobytovém středisku může toto středisko opouštět na dobu nejdéle 15 dnů v kalendářním měsíci.

(3) Ministerstvo může povolit opuštění pobytového střediska na další dny v kalendářním měsíci nad dobu stanovenou v odstavci 2, nebrání-li to řádnému provádění řízení ve věci mezinárodní ochrany, a pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že se na oznámené adrese bude zdržovat alespoň 15 dní.

(4) V případě nedodržení oznámené nebo schválené délky opuštění pobytového střediska **nebo v případě návratu do pobytového střediska v době nočního klidu** může být žadateli o udělení mezinárodní ochrany pobytovým střediskem v souvislosti s možnostmi tohoto střediska zajištěna náhradní forma ubytování na dobu nezbytně nutnou. Platnost oznámení podle odstavce 1 a povolení opuštění pobytového střediska podle odstavců 2, 3 a 5 zaniká návratem žadatele o udělení mezinárodní ochrany do pobytového střediska.

(5) Bylo-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany uloženo zvláštní opatření, podléhá opuštění pobytového střediska na dobu delší než 24 hodin předchozímu povolení ministerstvem; odstavec 1 se použije přiměřeně. Ministerstvo může v takovém případě povolit opuštění pobytového střediska na dobu nejdéle ~~10~~ **15** dnů v kalendářním měsíci; odstavec 3 se nepoužije.

§ 83

(1) Ministerstvo vydá ubytovací řád pro azylová zařízení, kterým se upravují podrobnosti o organizačně technickém zabezpečení pobytu cizince v azylovém zařízení.

(2) Ubytovací řád stanoví zejména

- a) časový rozvrh výplaty kapesného nebo finančního příspěvku,
- b) časový rozvrh poskytování stravy,
- c) režim návštěv,
- d) časový rozvrh výdeje hygienických prostředků,
- e) práva a povinnosti osob ubytovaných v azylových zařízeních, včetně možnosti přístupu k bezplatné právní pomoci v azylovém zařízení,
- f) podmínky ubytování v azylových zařízeních,
- g) pravidla pro podávání žádostí, stížností a podnětů týkajících se chodu azylových zařízení a

h) nabídku kulturního, sportovního a dalšího vyžití specificky pro různé věkové kategorie nezletilých dětí.

(3) V případě cizince, který není schopen porozumět jazyku, ve kterém je ubytovací řád vydán, zajistí provozovatel seznámení cizince s jeho obsahem náhradním způsobem.

(4) Ubytovací řád se zveřejní i v jazyce, kterému je schopna porozumět převážná část ubytovaných, a je umístěn na veřejně přístupném místě.

(5) Provozovatel azylového zařízení je oprávněn kontrolovat dodržování ubytovacího řádu ubytovanými. Do místností určených pro ubytování může zástupce provozovatele azylového zařízení vstupovat pouze s vědomím ubytovaného; bez jeho vědomí je takový vstup možný pouze v případě bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku. Na kontrolní činnost podle věty první se zákon o kontrole nevztahuje.

(6) Neexistují-li důvodné obavy, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany nebo cizinec bude mařit nebo ztěžovat vycestování z území, je ministerstvo povinno informovat žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince o datu, čase a důvodu jeho odchodu z azylového zařízení, a to nejpozději 24 hodin předem; není-li v této době ministerstvu datum a čas odchodu znám, informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince bez zbytečného odkladu poté, co se je dozví.

§ 84

Příspěvek obci

(1) Ministerstvo poskytuje obci příspěvek na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejím území. O výši příspěvku obci rozhoduje vláda.

(2) Ministerstvo ~~poskytne jednorázovou~~ **poskytuje** dotaci na rozvoj obce, na jejímž území se nachází azylové zařízení. **O poskytnutí a výši dotace rozhoduje vláda.**

Hlava XII

Společná, zmocňovací a přechodná ustanovení

§ 85

Při ukončení pobytu a vycestování cizince se postupuje podle zvláštního právního předpisu,⁴⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 85a

(1) Podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany zaniká platnost krátkodobého víza, dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu uděleného podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona nebo podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a vykonává-li se zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, hledí se pro účely pobytu v zařízení pro zajištění cizinců na takového žadatele o udělení mezinárodní ochrany jako na cizince zajištěného podle zákona o

pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je za podmínek stanovených zákonem o pobytu cizinců na území České republiky povinen strpět zajištění v zařízení pro zajištění cizinců.

§ 85b

~~(1) Ministerstvo z moci úřední po ukončení poskytování mezinárodní ochrany na území, po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zastavení řízení, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, nebylo-li soudem zrušeno, anebo po vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, bylo-li o něj požádáno, udělí cizinci výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce, není-li postupováno podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. V odůvodněných případech, zejména rozhoduje-li ministerstvo o úhradě nákladů spojených s dobrovolným návratem, lze vydat výjezdní příkaz opakovaně.~~

(1) Nepostupuje-li podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, ministerstvo z moci úřední udělí cizinci výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce po

a) ukončení poskytování mezinárodní ochrany na území,

b) nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,

c) nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nebylo-li soudem zrušeno,

d) vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, bylo-li o něj požádáno, nebo

e) zániku strpění na území podle § 78b odst. 6.

(2) Cizinec je povinen se pro výjezdní příkaz dostavit na ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí uvedeného v odstavci 1. Po uplynutí této lhůty ministerstvo výjezdní příkaz cizinci nevydává; to neplatí, nastala-li překážka na vůli cizince nezávislá, která brání jeho dostavení se pro výjezdní příkaz. Cizinec je povinen se pro výjezdní příkaz dostavit nejpozději následující pracovní den po odpadnutí překážky.

(3) V odůvodněných případech, zejména rozhoduje-li ministerstvo o úhradě nákladů spojených s dobrovolným návratem, lze vydat výjezdní příkaz opakovaně.

§ 86

(1) Ministerstvo bez zbytečného odkladu informuje policii a zpravodajské služby České republiky o cizincích, kterým byla pravomocně udělena nebo odejmuta některá z forem mezinárodní ochrany.

(2) Ministerstvo informuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o osobách, kterým byla udělena některá z forem mezinárodní ochrany, ~~do 3 dnů ode dne právní moci rozhodnutí~~ **a které se přihlásily do státního integračního programu, bez zbytečného odkladu.**

(3) Ministerstvo vydává statistické přehledy o počtu účastníků řízení podle tohoto zákona, počtu azylantů a počtu osob požívajících doplňkové ochrany.

(4) Ministerstvo vyhláškou stanoví seznam bezpečných zemí původu, seznam bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí. Seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce. **Ministerstvo stanoví vyhláškou, že se za bezpečnou zemi původu, bezpečnou třetí zemi nebo evropskou bezpečnou třetí zemi nepovažuje**

a) část území země uvedené v seznamu podle věty první a

b) země uvedená v seznamu podle věty první v případě určité skupiny osob.

§ 87

(1) Policie, zpravodajská služba České republiky nebo Ministerstvo zahraničních věcí poskytne ministerstvu anebo soudu na jejich žádost informaci nebo stanovisko potřebné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v řízení podle tohoto zákona. **O stanovisko Ministerstva zahraničních věcí ministerstvo požádá vždy, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany pobývá nebo pobýval na území na základě povolení k pobytu vydaného Ministerstvem zahraničních věcí členům personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice anebo jejich rodinným příslušníkům registrovaným Ministerstvem zahraničních věcí³⁷⁾.** Policie nebo zpravodajská služba České republiky poskytnutí informace anebo stanoviska odmítne, pokud by tím bylo ohroženo plnění jejich úkolů. Je-li obsahem informace nebo stanoviska skutečnost, kterou je nutno v zájmu České republiky utajovat, nestávají se součástí spisu. ~~Ministerstvo umožní seznámení se s nezbytnou částí obsahu takové informace nebo stanoviska, pouze pokud je podstatná pro rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, žadateli o udělení mezinárodní ochrany a dále zmocněnci, který je oprávněn seznamovat se s utajovanými informacemi podle zákona o ochraně utajovaných informací.~~

(2) Organizační složka státu zřízená ministerstvem (§ 92c) a zpravodajské služby České republiky si vzájemně prostřednictvím ministerstva na základě žádosti poskytují informace náležející do oboru jejich působnosti, které zjistily při plnění úkolů podle tohoto zákona nebo podle zvláštních právních předpisů¹²⁾. Zpravodajská služba České republiky poskytnutí informace odmítne, pokud by tím bylo ohroženo plnění jejich úkolů.

(3) Policie sdělí ministerstvu neprodleně skutečnosti rozhodné pro zahájení řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany a skutečnosti, které brání cizinci dostavit se ve stanovené lhůtě do přijímacího střediska.

(4) Policie sdělí neprodleně na žádost cizince adresu přijímacího střediska.

(5) Policie předá ministerstvu bez zbytečného odkladu žádost o udělení mezinárodní ochrany podanou cizincem policii. Policie při předání podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ministerstvu sdělí jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, pohlaví a státní příslušnost cizince, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, a den a místo podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

³⁷⁾ § 49 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(6) Policie prověří na žádost ministerstva údaje uvedené v žádosti podle § 77.

(7) Ministerstvo nebo policie na žádost ministerstva zabezpečí dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince na hraniční přechod státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾ příslušného k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo povinného přijmout cizince zpět. Ministerstvo nebo policie na žádost ministerstva rovněž zabezpečí dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince z hraničního přechodu v případě, že Česká republika je příslušná k posuzování jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo je povinna cizince přijmout zpět na území. Policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince.

(8) Cestovní doklad cizince, který si jeho držitel ~~po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany~~ **podle § 41** nepřevzal, předá ministerstvo policii. Policie ~~neplatný~~ **takový** cestovní doklad vrátí jako doklad na území nalezený státu, který jej vydal. Obdobně postupuje i v případě cestovního dokladu, jehož držitel se na území nenachází.

(9) Policie zabezpečí na žádost ministerstva dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany ~~do zařízení pro zajištění cizinců~~ za účelem jeho zajištění ~~podle § 46a odst. 2 nebo 3.~~ Policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(10) Náklady policie spojené s dopravou žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle odstavců 7 a 9 hradí ministerstvo.

§ 87a

(1) Na cizince umístěného v azylovém zařízení uvedeném v § 73 odst. 1 nebo § 79 odst. 2 větě druhé se hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany pro účely poskytování zdravotních služeb a služeb podle § 42, ~~s výjimkou kapesného. Finanční příspěvek podle § 43 poskytnout nelze.~~

(2) Na cizince, o jehož žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo řízení zastaveno z důvodu nepřipustnosti podle § 10a odst. 1 písm. b), se hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany až do doby jeho vycestování z území pro účely poskytování zdravotních služeb a služeb podle § 42, ~~s výjimkou kapesného. Finanční příspěvek podle § 43 poskytnout nelze.~~

(3) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal další opakovanou žádost, se nevztahují práva a oprávnění, která by měl jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů. Pro účely správního vyhoštění a zajištění se na tohoto žadatele o udělení mezinárodní ochrany hledí jako na cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(4) Pobyt cizince a žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, jeho přemístění do jiného přijímacího střediska na mezinárodním letišti nebo jeho přemístění do jiného azylového zařízení podle § 79 odst. 2 a pobyt v něm se nepovažují za vstup a pobyt na území. Na pobyt žadatele o udělení mezinárodní ochrany v azylových zařízeních podle věty první se § 46 odst. 2 vztahuje obdobně.

(5) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kterému bylo doručeno rozhodnutí

o zastavení řízení podle § 25 písm. a) nebo který vzal žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zpět, se pro účely jeho návratu hledí jako na cizince, pokud požádá o vrácení cestovního dokladu nebo o dobrovolný návrat.

(6) Podal-li občan Evropské unie²⁷⁾ žádost o udělení mezinárodní ochrany, nevztahují se na něj oprávnění, která má pouze žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů. Pro účely správního vyhoštění a zajištění se na tohoto žadatele o udělení mezinárodní ochrany hledí jako na cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 88

Zdravotní služby

(1) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany a jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození a cizinci, který je strpěn na území, a jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození se poskytují na území bezplatné zdravotní služby v rozsahu služeb hrazených ze zdravotního pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění^{12a)} a dále zdravotní služby v souvislosti s nařízenou karanténou anebo jiným opatřením v souvislosti s ochranou veřejného zdraví; to neplatí, pokud jsou zdravotní služby zajištěny podle jiného právního předpisu.^{12d)}

(2) Náklady spojené s poskytováním zdravotních služeb podle odstavce 1 nese stát; náklady vzniklé poskytovateli zdravotních služeb jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany a cizinec, který je strpěn na území, se pro účely veřejného zdravotního pojištění do doby, než bude rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vykonatelné, považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem na území. Dítě žadatele o udělení mezinárodní ochrany narozené na území, dítě cizince, který je strpěn na území, narozené na území, a dítě, které se na území narodilo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany a pobývá na území, se pro účely veřejného zdravotního pojištění považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem na území nejdéle po dobu 60 dnů ode dne narození nebo, je-li za dítě podána žádost o strpění na území podle tohoto zákona nebo o jiný druh pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, ode dne podání této žádosti do doby, než bude dítě strpěno na území podle tohoto zákona nebo rozhodnuto o jiném druhu pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(4) Je-li to nezbytné pro zabezpečení zdravotních služeb žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození, cizinci, který je strpěn na území, nebo jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození, může ministerstvo obci, na jejímž území se nachází azylové zařízení v majetku ministerstva, nebo jiné osobě přenechat do bezplatného užívání prostory v azylovém zařízení za účelem poskytování zdravotních služeb podle zvláštního právního předpisu^{12f)}.

(5) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců nebo je ve výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, se poskytují zdravotní služby podle § 176 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 88a

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany, cizinec, který je strpěn na území podle tohoto zákona, azylant a osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni do 60 dnů ode dne narození dítěte na území podat za dítě žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo podat žádost o strpění na území podle tohoto zákona anebo žádost o jiný druh pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Lhůta 60 dnů se považuje za zachovanou, a to i pro účely veřejného zdravotního pojištění, prokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, cizinec, který je strpěn na území podle tohoto zákona, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, že jim ve splnění povinnosti podle věty první zabránila překážka na jejich vůli nezávislá. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany, cizinec, který je strpěn na území podle tohoto zákona, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni splnit povinnost podle věty první do 3 pracovních dnů po odpadnutí překážky.

§ 88b

Při vyhledávání rodinných příslušníků dítěte, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany, je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany a které se nachází na území České republiky bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě posledního bydliště, je třeba postupovat tak, aby nebyl ohrožen život a svoboda dítěte a jeho rodiny zejména ve státě, jehož státní občanství mají, nebo, v případě, že jsou osobami bez státního občanství, ve státě jejich posledního trvalého bydliště.

§ 89

~~(1) Je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nezletilá osoba bez doprovodu, je jí soudem k ochraně jejích práv a právem chráněných zájmů spojených s pobytem na území ustanoven opatrovník podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾~~

~~(2) Funkci opatrovníka vykonává zletilý příbuzný nezletilé osoby bez doprovodu zdržující se na území; není-li takové osoby nebo nelze-li funkci opatrovníka takovou osobu pověřit, vykonává funkci opatrovníka jiná vhodná fyzická nebo právnická osoba anebo obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa, kde je nezletilá osoba bez doprovodu hlášena k pobytu.~~

(3 1) Je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nezletilá osoba bez doprovodu a jsou-li důvodné pochybnosti o jí udávaném věku, provede se za účelem zjištění jejího věku lékařské vyšetření. Odmítne-li nezletilá osoba bez doprovodu provedení lékařského vyšetření, bude na ni ministerstvo pohlížet jako na zletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Pokud lékařské vyšetření za účelem zjištění věku podle věty první není průkazné, ministerstvo pohlíží na žadatele o udělení mezinárodní ochrany jako na nezletilou osobu bez doprovodu.

(4 2) O možnosti určení věku pomocí lékařského vyšetření podle odstavce 3 1 informuje ministerstvo nezletilou osobu bez doprovodu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopna se dorozumět, ve výzvě k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo v přiměřené lhůtě, nejpozději do 15 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V informaci ministerstvo uvede též způsob, jakým se vyšetření provádí, informuje nezletilou osobu bez doprovodu o jeho možných důsledcích

a rovněž ji poučí o důsledcích odmítnutí lékařského vyšetření na posuzování její žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

§ 89a

Ministerstvo zajistí nezletilým žadatelům o udělení mezinárodní ochrany hlášeným k pobytu v pobytovém středisku školní potřeby v rámci rozsahu povinné školní docházky.

§ 90

(1) Česká republika může udělit cizinci azyl bez předchozího řízení, pokud je uznán uprchlíkem dle mezinárodní smlouvy rozhodnutím Úřadu Vysokého komisaře za podmínky dodržení zásady spravedlivého rozdělení břemene se smluvními státy Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

(2) Česká republika může dále udělit azyl nebo doplňkovou ochranu bez předchozího řízení cizinci přesídlenému ministerstvem na území.

§ 91

Působnost stanovená podle tohoto zákona krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností je výkonem přenesené působnosti.

§ 91a

Při vydávání cestovních dokladů uprchlíkovi, kterému byl status uprchlíka přiznán podle mezinárodní smlouvy²²⁾ v jiném státě a v jehož případě přešla odpovědnost podle mezinárodní smlouvy na Českou republiku, se postupuje podle hlavy VIII dílu 4.

§ 92 a 92a zrušeny

§ 92b

(1) Na řízení o strpění na území a na řízení o zrušení strpění na území se nevztahují části druhá a třetí správního řádu.

(2) O odvolání proti rozhodnutí podle § 53d a 53e rozhoduje Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zřízená podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 92c

Ministerstvo může plněním úkolů uvedených v § 4b, § 34 odst. 2, § 42 odst. 1 až 5, 7 a 9, § 42a odst. 1 až 3, ~~§ 43 odst. 6~~, § 45 odst. 3, § 47 odst. 8, § 48 písm. c), § 50a odst. 1, § 53a odst. 2, § 54a, § 68 až § 70, § 71 odst. 3, § 74 odst. 1 pouze v rozsahu zajištění dopravy, § 77 odst. 1, § 78d odst. 5 a 6, § 79 odst. 5, 7 a 8, § 80 odst. 2 a 3, § 81a odst. 2 a 3, § 82 odst. 1, § 83 odst. 1 a 6, § 87 odst. 7 pouze v rozsahu zajištění dopravy, § 88 a 89a pověřit organizační složku státu zřízenou ministerstvem.

Přestupky

§ 93

Přestupky fyzických osob

(1) Cizinec se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 46 odst. 1 opustí přijímací středisko,
- b) v rozporu s § 54 odst. 2 nevycestuje z území, nebo
- c) v rozporu s § 74 odst. 5 nesetrvá v přijímacím středisku na mezinárodním letišti.

(2) Cizinec, který je strpěn na území, se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 78b odst. 7 nebo neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 3c
 - 1. se nedostaví do ~~přijímacího střediska~~ **azylového zařízení** určeného ministerstvem ve lhůtě 24 hodin od okamžiku, kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany policii podle § 3a **odst. 1** písm. a) bodu 3, byl propuštěn z hospitalizace, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody, bylo rozhodnuto o jeho propuštění jako zadržené osoby nebo poté co opustil školské zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školské zařízení pro preventivně výchovnou péči, nebo
 - 2. neoznámí bez zbytečného odkladu policii nebo ministerstvu překážku na jeho vůli nezávislou,
- b) nedostaví se k pohovoru podle § 23 odst. 4,
- c) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,
- d) v rozporu s § 41 odst. 1 neodevzdá nebo nepředloží cestovní doklad,
- e) neodevzdá průkaz o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 41 odst. 4,
- f) v rozporu s § 45 odst. 1 nepřizná finanční prostředky, které má k dispozici, nebo v době pobytu v azylovém zařízení neodevzdá věc ohrožující život nebo zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku anebo, je-li umístěn v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, neodevzdá elektronické komunikační zařízení,
- g) odmítne strpět osobní prohlídku nebo prohlídku svých věcí podle § 45 odst. 2,
- h) v rozporu s § 46 odst. 1 opustí přijímací středisko,
- i) v rozporu s rozhodnutím ministerstva vydaným podle § 46a odst. 1, 2 nebo 3 nesetrvá v zajištění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců,
- j) nesplní některou z povinností podle § 48,
- k) nesplní některou z povinností podle § 49,
- l) poruší rozhodnutí ministerstva vydané podle § 73 odst. 3, kterým se nepovoluje vstup na území,
- m) v rozporu s § 82 odst. 1, 2 nebo 3 opustí pobytové středisko, nebo
- n) neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

(4) Azylant se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní některou z povinností podle § 52 písm. a) až g) nebo j),
- b) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 52 písm. h) a i) nebo v rozporu s § 53

- odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,
c) nesplní povinnost podle § 78 odst. 1, nebo
d) neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

- (5) Osoba požívající doplňkové ochrany se dopustí přestupku tím, že
a) nesplní některou z povinností podle § 53b písm. b) až f) nebo j),
b) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 53b písm. h) a i) nebo v rozporu s § 53b písm. g) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,
c) nedodrží lhůtu 30 dnů pro podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany podle § 53a odst. 4,
d) v rozporu s § 78 odst. 2 nesplní povinnost podle § 78 odst. 1, nebo
e) neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

- (6) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
a) nesplní povinnost podle § 56,
b) jako osoba ubytovaná v azylovém zařízení nesplní některou z povinností podle § 79 odst. 6, nebo
c) jako osoba ubytovaná v přijímacím středisku poruší zákaz podle § 81a odst. 1 nebo 3 nebo jako osoba ubytovaná v pobytovém středisku poruší zákaz podle § 81a odst. 1.

(7) Za přestupek podle odstavce 1, 2, 3, 4 nebo 5 nebo odstavce 6 písm. b) nebo c) lze uložit pokutu do 2 000 Kč a za přestupek podle odstavce 6 písm. a) lze uložit pokutu do 1 000 Kč.

(8) Za přestupek podle odstavce 3 ~~písm. i)~~ **písm. j)** pokutu nelze uložit, jestliže bylo rozhodnuto o snížení finančního příspěvku podle § 42 odst. 6.

§ 93a

Přestupek právnické a podnikající fyzické osoby

(1) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 56b neumožní ministerstvu činit nezbytné úkony v souvislosti s řízením o udělení mezinárodní ochrany.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 93b

Společné ustanovení k přestupkům

Přestupky podle tohoto zákona projednává ministerstvo.

§ 94

Přechodná ustanovení

ČÁST DRUHÁ

Platné znění zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 217/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 559/2004 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 47/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 278/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 222/2012 Sb., zákona č. 494/2012 Sb., zákona č. 103/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 312/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 203/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb., zákona č. 191/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 456/2016 Sb., zákona 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb. a nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 16/2019 Sb., zákona č. 176/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb. zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 165/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb., **s vyznačením navrhovaných změn**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Hlava I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie¹⁾ podmínky vstupu cizince na území České republiky (dále jen "území") a vycestování cizince z území, stanoví podmínky pobytu cizince na území a vymezuje působnost Policie České republiky (dále jen "policie"), Ministerstva vnitra (dále jen "ministerstvo") a Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy.

¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex).

(2) Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky^{1a)}, včetně občana Evropské unie^{1b)}.

(3) Ustanovení tohoto zákona vztahující se na občana Evropské unie se použijí i na občana státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií^{1c)}, z níž mu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, nebo občana státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru^{1d)}.

§ 2

Působnost zákona

Tento zákon se nevztahuje na cizince, který

- a) je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, cizincem, který je strpěn na území, azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany²⁾, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak,
- b) pobývá na území na základě zvláštního právního předpisu upravujícího přechodný pobyt cizích ozbrojených sil na území,³⁾
- c) požádal Českou republiku o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území, a cizince, který pobývá na území na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis^{3a)} nestanoví jinak.

Hlava II

Vstup na území

§ 3 a 4

zrušeny

§ 5

(1) Podmínky vstupu na území a provádění hraniční kontroly stanoví přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie**¹⁾. Kontrola prováděná při

^{1a)} Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky).

^{1b)} Smlouva o fungování Evropské unie.

^{1c)} Například Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob.

^{1d)} Přílohy V a VIII Dohody o Evropském hospodářském prostoru a rozhodnutí Smíšeného výboru EHP č. 158/2007 ze dne 7. prosince 2007, kterým se mění příloha V (Volný pohyb pracovníků) a příloha VIII (Právo usazování) Dohody o EHP.

²⁾ Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky.

^{3a)} Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic za účelem jejich ochrany podle zákona o ochraně státních hranic^{3b)} se považuje za hraniční kontrolu podle tohoto zákona.

(2) Při vstupu na území je cizinec při hraniční kontrole povinen prokázat splnění podmínek stanovených přímo použitelným předpisem ~~Evropských společenství~~ **Evropské unie**¹⁾ a dále je na požádání povinen

- a) vyplnit a podepsat hraniční průvodku,
- b) strpět ověření pravosti cestovního dokladu a ověření své totožnosti pomocí osobních údajů zapsaných v cestovním dokladu, popřípadě porovnání biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat prostřednictvím technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s biometrickými údaji zpracovanými v nosiči dat cestovního dokladu, jde-li o cestovní doklad, který obsahuje nosič dat s biometrickými údaji.

(3) Povinnost předložit cestovní doklad se nevztahuje na cizince, který je mladší 15 let a je zapsán do cestovního dokladu jiného cizince.

(4) Splnění podmínek podle odstavce 1 a odstavce 2 písm. a) se nevztahuje na cizince, který je

- a) přebírán od orgánu cizího státu podle zvláštního zákona⁵⁾,
- b) přes území provázen (§ 152), nebo
- c) na území předáván podle mezinárodní smlouvy, jíž je Česká republika vázána, (dále jen „mezinárodní smlouva“) nebo přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie**.

(5) Občan Evropské unie a rodinný příslušník občana Evropské unie je povinen při hraniční kontrole předložit policii cestovní doklad. Nemá-li občan Evropské unie cestovní doklad nebo nemůže-li si jej obstarat, policie mu při hraniční kontrole umožní, aby svou totožnost a skutečnost, že je občanem členského státu Evropské unie, prokázal jiným dokladem. Nemá-li rodinný příslušník občana Evropské unie cestovní doklad nebo nemůže-li si jej obstarat, policie mu při hraniční kontrole umožní, aby svou totožnost a skutečnost, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, prokázal jiným dokladem.

(6) Rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, je dále povinen při hraniční kontrole policii předložit vízum opravňující k pobytu na území, vztahuje-li se na něho vízová povinnost.

§ 6 až 8 zrušeny

§ 9

Odepření vstupu na území

(1) Policie odepře cizinci vstup na území, jestliže

- a) nemá platný cestovní doklad,

^{3b)} Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (zákon o ochraně státních hranic).

⁵⁾ Hlava dvacátá pátá trestního řádu.

- b) předloží padělaný nebo pozměněný cestovní doklad, vízum nebo povolení k pobytu,
- c) nepředloží **platné cestovní povolení, pokud je povinen jej podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾ mít**, vízum, podléhá-li cizinec vízové povinnosti nebo povolení k pobytu,
- d) nepředloží doklady prokazující účel a zabezpečení podmínek pobytu na území,
- e) nemá dostatečné množství prostředků k pobytu na území a k vycestování z území,
- f) je nežádoucí osobou (§ 154),
- g) je zařazen do informačního systému vytvořeného státy, které jsou vázány mezinárodními smlouvami o odstraňování kontrol na společných hranicích^{5a)} (dále jen „smluvní stát“), za účelem získání přehledu o cizincích, jimž nelze umožnit vstup na území smluvních států (dále jen „informační systém smluvních států“); to neplatí, je-li cizinci uděleno vízum opravňující pouze k pobytu na území,
- h) je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit mezinárodní vztahy České republiky,
- i) je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo v něm závažným způsobem narušit veřejný pořádek anebo ohrozit mezinárodní vztahy smluvních států, nebo
- j) nesplňuje požadavky stanovené opatřením Ministerstva zdravotnictví před zavlečením infekčního onemocnění ze zahraničí podle zákona o ochraně veřejného zdraví (dále jen „požadavek opatření před zavlečením infekčního onemocnění“).

(2) Cizinci, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, může policie odepřít vstup na území z důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. a), b), f) až j).

(3) Policie odepře vstup na území

- a) občanu Evropské unie,
 - 1. nemá-li platný cestovní doklad a nesplňuje-li podmínky podle § 5 odst. 5,
 - 2. předloží-li padělaný nebo pozměněný cestovní doklad nebo povolení k pobytu,
 - 3. nesplňuje-li požadavky opatření před zavlečením infekčního onemocnění,
 - 4. je-li důvodné nebezpečí, že by při svém pobytu na území mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo
 - 5. je-li zařazen do evidence nežádoucích osob a příslušný orgán, který uplatnil podnět na zařazení občana Evropské unie do této evidence (§ 154 odst. 2), poskytne

⁵⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226, v platném znění.

^{5a)} Dohoda mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, podepsaná v Schengenu v Lucemburském velkovévodství dne 14. června 1985.

Úmluva podepsaná dne 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.

dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,

- b) rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie,
1. z důvodů uvedených v písmenu a),
 2. nepředloží-li vízum, podléhá-li vízové povinnosti nebo povolení k pobytu,
 3. je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost jiného smluvního státu nebo v něm závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
 4. je-li zařazen do informačního systému smluvních států a příslušný orgán, který rodinného příslušníka do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

(4) Policie vydá rozhodnutí o odepření vstupu, jestliže odepře vstup na území občanu Evropské unie^{1b)} z důvodů uvedených v odstavci 3 písm. a). Obdobně policie postupuje i v případě rodinného příslušníka občana Evropské unie^{1b)}, pokud rodinný příslušník tohoto občana Evropské unie doprovází nebo pokud rodinný příslušník prokáže, že tento občan Evropské unie pobývá na území. Rozhodnutí o odepření vstupu se nevydává, je-li důvodem odepření vstupu pravomocné rozhodnutí soudu o trestu vyhoštění z území nebo pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění.

(5) Cizinec, kterému byl odepřen vstup na území, je povinen bez zbytečného odkladu vycestovat zpět do zahraničí, není-li dále stanoveno jinak.

(6) Nelze-li cizince, kterému byl na mezinárodním letišti odepřen vstup na území, dopravit neprodleně z tohoto letiště zpět do zahraničí, zajistí policie dopravu cizince na jiné mezinárodní letiště, z něhož bude neprodleně dopraven zpět do zahraničí. Nelze-li cizince podle věty první dopravit neprodleně zpět do zahraničí ani z jiného mezinárodního letiště a není-li na mezinárodním letišti, na kterém mu byl odepřen vstup na území, zajištěna podle zákona o ochraně státních hranic místnost pro osoby, kterým byl odepřen vstup na území, zajistí policie dopravu cizince na jiné vhodné mezinárodní letiště, na němž je taková místnost zajištěna, a popřípadě pro účely jeho vycestování z území na mezinárodní letiště, z něhož bude dopraven zpět do zahraničí.

(7) Cizinec uvedený v odstavci 6 je oprávněn setrvat na území pouze po dobu nezbytně nutnou; setrvání na území se nepovažuje za pobyt podle tohoto zákona. Pro účely převozu cizince na mezinárodní letiště a rozsahu oprávnění policie se na takového cizince hledí jako na cizince zajištěného podle hlavy XI.

§ 15

Pozvání

(1) Rozsah údajů uvedených v pozvání k pobytu cizince na území, který nepřesáhne dobu 3 měsíců, stanoví přímo použitelný právní předpis Evropských společenství **předpis Evropské unie**²⁷⁾.

(2) ~~V pozvání k pobytu cizince na území delšímu než 3 měsíce se zvoucí osoba zavazuje, že uhradí náklady~~

- ~~a) spojené s obživou cizince po dobu pobytu na území až do vycestování z území,~~
- ~~b) spojené s ubytováním cizince po dobu pobytu na území až do vycestování z území,~~
- ~~c) spojené s poskytnutím zdravotních služeb po dobu pobytu na území až do vycestování z území, případně též s převozem nemocného nebo ostatků zemřelého,~~
- ~~d) spojené s pobytem zajištěného cizince na území a jeho vycestováním z území.~~

§ 15a

(1) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
- c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a
- d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.

(2) Za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že

- a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo
 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, nebo
- b) má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.

²⁷⁾ ~~Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).~~

²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), v platném znění.

(3) Ustanovení tohoto zákona se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.

§ 17

Cizinec může pobývat na území přechodně

- a) bez víza,
- b) na základě krátkodobého víza uděleného podle přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie²⁷⁾**, **nebo**
- c) na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu, ~~nebo.~~
- d) ~~na základě výjezdního příkazu.~~

§ 18

Cizinec může pobývat na území přechodně bez víza,

- a) stanoví-li tak přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie^{6a)}** a není-li v souladu s tímto právním předpisem mezinárodní smlouvou nebo nařízením vlády [§ 181 písm. a)] stanoveno jinak,
- b) stanoví-li tak v souladu s přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie^{6a)}** mezinárodní smlouva nebo vláda svým nařízením [§ 181 písm. b)],
- c) je-li občanem Evropské unie^{1b)},
- d) je-li
 1. ve výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody **nebo trestu domácího vězení nebo je-li dítětem, které má ve věznicí u sebe jeho matka;** tento cizinec současně může po dobu tohoto výkonu pobývat na území i bez cestovního dokladu,
 2. umístěn v policejní cele⁷⁾ nebo v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „zařízení“) (§ 130); tento cizinec současně může po dobu tohoto umístění pobývat na území i bez cestovního dokladu,
 3. mladší 15 let po dobu hospitalizace, pokud přicestoval s jiným cizincem, v jehož cestovním dokladu je zapsán, a tento cizinec vycestoval z území; cizinec mladší 15 let může po dobu hospitalizace pobývat na území i bez cestovního dokladu,
 4. jako nezletilé dítě na základě předběžného opatření příslušného orgánu umístěn do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc²⁸⁾ anebo do ústavu pro péči o děti nebo

^{6a)} Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni, v platném znění.

⁷⁾ § 26 až 32 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 163/1993 Sb.

²⁸⁾ § 42 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 134/2006 Sb. a zákona č. 176/2007 Sb.

- na základě předběžného opatření příslušného orgánu nebo rozhodnutí příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí svěřen do péče fyzické osoby,
5. držitelem dokladu o povolení k pobytu na území jiného smluvního státu a doba pobytu na území nepřekročí 3 měsíce,
 6. žákem, který není státním příslušníkem členského státu Evropské unie, ale který má bydliště v jiném členském státě Evropské unie a cestuje na školní výlet v rámci Evropské unie jako člen skupiny žáků, doprovázené učitelem, a je uveden na seznamu žáků vydaném školou na jednotném formuláři^{7b)}, v němž se uvede totožnost žáků, účel a délka jejich pobytu anebo průjezdu,
 7. rodinným příslušníkem občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, držitelem pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo průkazu trvalého pobytu na území jiného členského státu Evropské unie a doba pobytu na území nepřekročí 3 měsíce,
- e) je-li rodinným příslušníkem občana Evropské unie^{1b)}, jehož krátkodobé vízum pozbylo platnost, pokud na území pobývá s občanem Evropské unie a doba pobytu na území nepřekročí 3 měsíce,
- f) je-li držitelem **víza k pobytu nad 90 dnů nebo** povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie za účelem vědeckého výzkumu a doba pobytu na území za účelem vědeckého výzkumu nepřekročí 1 rok; po tuto dobu může na území bez víza přechodně pobývat i rodinný příslušník tohoto cizince, který ho doprovází a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie, nebo
- g) je-li držitelem **víza k pobytu nad 90 dnů nebo** povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie za účelem studia v rámci programu Evropské unie nebo mnohostranného programu zahrnujícího opatření v oblasti mobility anebo v rámci dohody sjednané mezi vysokoškolskou institucí v jiném členském státě Evropské unie a institucí, které bylo povoleno vykonávat činnost vysoké školy na území, a doba pobytu na území za účelem studia nepřekročí 1 rok.

§ 18a

Podmínky pro vydání cestovního povolení, důvody zamítnutí žádosti o vydání cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo jeho zrušení stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie⁵⁸⁾. O zamítnutí žádosti o vydání cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo jeho zrušení je cizinec informován na standardním formuláři⁵⁸⁾.

§ 20

(1) Podmínky udělování krátkodobého víza, důvody jeho neudělení, podmínky prodloužení doby pobytu na krátkodobé vízum a důvody zrušení jeho platnosti stanoví přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie²⁷⁾**. O důvodech

^{7b)} Rozhodnutí Rady o společné akci přijaté Radou na základě čl. 3 odst. 2 písm. b) Smlouvy o Evropské unii týkající se možnosti cestování žáků ze třetích zemí s bydlištěm v některém členském státě (94/795/JVV).

neudělení krátkodobého víza nebo zrušení jeho platnosti je cizinec informován na jednotném formuláři²⁷⁾.

(2) Krátkodobé vízum na hraničním přechodu uděluje a do cestovního dokladu vyznačuje policie.

(3) Žádost o prodloužení doby platnosti krátkodobého víza nebo doby pobytu na území na krátkodobé vízum podává cizinec policii.

(4) Rodinný příslušník občana Evropské unie^{1b)}, který sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, je oprávněn podat žádost o udělení krátkodobého víza také na hraničním přechodu.

(5) Cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže

- a) předloží padělaný nebo pozměněný cestovní doklad,
- b) nesplňuje požadavky opatření před zavlečením infekčního onemocnění,
- c) je důvodné nebezpečí, že by při pobytu na území mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- d) je zařazen do informačního systému smluvních států a příslušný orgán, který rodinného příslušníka do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- e) se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
- f) se dopustil podvodného jednání s cílem získat vízum k pobytu na území, nebo
- g) není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a nebo občana Evropské unie nedoprovází nebo nenásleduje.

(6) Zastupitelský úřad písemně informuje cizince uvedeného v odstavci 5 o důvodech neudělení víza a o jeho oprávnění požádat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení oznámení o neudělení víza Ministerstvo zahraničních věcí o nové posouzení důvodů neudělení víza (§ 180e) a následné možnosti přezkoumání důvodů neudělení víza soudem. V případě neudělení víza na hraničním přechodu informace o oprávnění požádat o nové posouzení důvodů neudělení víza ministerstvo (§ 180e) a následné možnosti přezkoumání důvodů neudělení víza soudem sděluje policie.

Díl 4

Přechodný pobyt na území na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému pobytu

Oddíl 1

Vízum k pobytu nad 90 dnů

§ 30

(1) Vízum k pobytu nad 90 dnů uděluje ministerstvo na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt na území delší než 3 měsíce. Vízum k pobytu

nad 90 dnů nelze udělit za účelem zaměstnání; to neplatí, jde-li o cizince, který žádá o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání nebo o mimořádné pracovní vízum.

(2) Vízum k pobytu nad 90 dnů se dále uděluje cizinci za účelem převzetí příslušného oprávnění k pobytu na území nebo za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí (§ 49).

(3) Vízum podle odstavce 1 se uděluje s dobou platnosti a dobou pobytu na území nejdéle na 1 rok, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, vízum podle odstavce 2 se uděluje s dobou platnosti na 6 měsíců.

(4) Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí příslušného oprávnění k pobytu na území opravňuje cizince k pobytu na území po dobu 60 dnů. Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí opravňuje k pobytu po dobu 30 pracovních dnů. V případě, že převzetí oprávnění k pobytu podle věty první nebo podání žádosti podle věty druhé brání důvody na vůli cizince nezávislé, považuje se doba pobytu po vstupu cizince na území za prodlouženou až do doby, než tyto důvody pominou. Cizinec je povinen po zániku důvodů podle věty třetí tyto důvody neprodleně oznámit ministerstvu, jde-li o vízum udělené za účelem převzetí příslušného oprávnění k pobytu na území, nebo Ministerstvu zahraničních věcí, jde-li o vízum udělené za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného tímto ministerstvem.

§ 31

Náležitosti žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů

(1) K žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů je cizinec povinen předložit

- a) cestovní doklad,
- b) doklad potvrzující účel pobytu na území,
- c) prostředky k pobytu na území (§ 13),
- d) doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území,
- e) fotografie; to neplatí, pokud bude pořizován obrazový záznam cizince,
- f) souhlas rodičů, popřípadě jiných zákonných zástupců nebo poručníků, s pobytem dítěte na území; souhlas rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka se nevyžaduje, jde-li o rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka, který za dítě podal žádost nebo se kterým bude dítě společně pobývat na území, a dále pokud cizinec prokáže, že souhlas nemůže z důvodů na jeho vůli nezávislých předložit.

(2) K žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání je cizinec povinen předložit náležitosti podle odstavce 1 písm. a), c) až e) a doklad o zápisu do příslušného rejstříku, seznamu nebo evidence³⁰⁾.

(3) K žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů je cizinec na požádání dále povinen předložit

- a) doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů jako podklad k posouzení trestní záchovalosti (§ 174) vydaného státem, jehož je cizinec státním občanem, jakož i státy, v nichž cizinec pobýval v posledních 3 letech nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců, nebo

čestné prohlášení v případě, že tento stát takový doklad nevydává; ~~doklad nelze vyžadovat od cizince mladšího 15 let, jde-li o cizince, který dosáhl věku 15 let; požádáním se rozumí i zveřejnění požadavku na předložení takového dokladu na internetových stránkách zastupitelského úřadu,~~

b) doklad potvrzující splnění požadavků opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

(4) Povinnost předložit k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů prostředky k pobytu na území podle odstavce 1 písm. c) se nevztahuje na manžela azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾, jehož manželství s azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany vzniklo před vstupem na území, na nezletilé dítě azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany nebo na nezletilé dítě manžela azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany. Namísto cestovního dokladu podle odstavce 1 písm. a) jsou cizinci uvedení ve větě první k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů oprávněni předložit i jiný doklad vydaný státem, jehož jsou občanem nebo v němž pobývají, z něhož lze zjistit údaje o jejich totožnosti a občanství.

(5) Dokladem o zajištění ubytování podle odstavce 1 písm. d) se rozumí doklad o vlastnictví bytu nebo domu, doklad o oprávněnosti užívání bytu anebo domu nebo písemné potvrzení osoby, která je vlastníkem nebo oprávněným uživatelem bytu nebo domu, s jejím úředně ověřeným podpisem, kterým je cizinci udělen souhlas s ubytováním. Ubytování může být zajištěno pouze v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu³¹⁾ označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem, a je podle stavebního zákona určen pro bydlení, ubytování nebo rekreaci. Pokud je písemné potvrzení o souhlasu podle věty první podáváno elektronicky, musí být podepsáno způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu⁵²⁾.

(6) Před vyznačením víza k pobytu nad 90 dnů je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j. Současně je povinen na požádání předložit doklad o zaplacení pojistného, uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 33

Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území

(1) Ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci,

a) kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5,

b) který je svědkem nebo poškozeným v trestním řízení a jeho účast na řízení je nezbytná,

c) který v době platnosti oprávnění k pobytu, jehož platnost nelze prodloužit, požádal na území o vydání povolení k trvalému pobytu podle hlavy IV, pokud je k tomu oprávněn a o této žádosti nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území,

d) který podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zrušena platnost víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu anebo byla

zamítnuta žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, za podmínky, že současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby, nebo

- e) který jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) podaná na území, za podmínky, že současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby.

(2) Žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle odstavce 1 se podává na území ministerstvu.

(3) Ministerstvo dále udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, jehož vycestování z území není možné (§ 120a). **Ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, kterému bylo doručeno rozhodnutí o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.**

(4) Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území vyznačuje do cestovního dokladu ministerstvo.

(5) Dobu platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území ministerstvo stanoví na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na dobu 1 roku.

(6) Cizinec, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle odstavce 1 písm. a), je povinen na požádání ministerstva prokázat, že překážka vycestování z území trvá; brání-li tomuto prokázání překážka na vůli cizince nezávislá, lze prokázání nahradit čestným prohlášením.

§ 37

Zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů

(1) Ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec

- a) byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu,
- b) neplní na území účel, pro který bylo vízum uděleno,
- c) o zrušení platnosti víza požádá, nebo
- d) v žádosti o udělení víza uvedl nepravdivé údaje nebo k žádosti předložil padělané anebo pozměněné doklady nebo doklady, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže

- a) nastal některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 1 písm. a), c), d), g), h) a j) až l) nebo v § 56 odst. 2,
- b) policie při pobytové kontrole [§ 167 písm. d)] zjistí skutečnost podle § 9 odst. 1 písm. a) nebo b) a

1. cizinec ve lhůtě stanovené policií nepředloží potvrzení o tom, že požádal o vydání nového cestovního dokladu, nebo
 2. ačkoli je důvod pro vydání cizineckého pasu nebo cestovního průkazu totožnosti, cizinec o vydání tohoto cestovního dokladu nepožádá,
- c) cestovní doklad cizince byl orgánem státu, který jej vydal, prohlášen za neplatný nebo odcizený a cizinec nepředloží potvrzení podle písmene e) **b)** bodu 1 nebo z důvodu podle písmene e) **b)** bodu 2,
- d) cizinec nesplnil povinnost podle § 88 odst. 2,
- e) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění cizince ze svého území^{9a)} z důvodu odsouzení cizince k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování, a dále z důvodů porušení právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na jejich území,
- f) cizinec při pobytové kontrole nepředloží doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180i nebo § 180j, a to ani ve lhůtě stanovené policií; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,
- g) cizinec neplnil v době platnosti víza na území účel, pro který mu bylo vízum uděleno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu, nebo
- h) cizinec by mohl při dalším pobytu na území ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění,
- za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí, kterým zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a udělí cizinci výjezdní příkaz~~; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 37a

(1) Ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, jestliže

- a) cizinec, kterému bylo toto vízum uděleno, o zrušení jeho platnosti požádá,
- b) náležitosti předložené k žádosti o udělení tohoto víza nebo prodloužení doby jeho platnosti jsou padělané anebo pozměněné nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti,
- c) cizinec neplní účel, pro který mu bylo toto vízum uděleno, nebo
- d) cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, jestliže

^{9a)} Směrnice Rady 2001/40/ES ze dne 28. 5. 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí.

- a) není splněna některá z podmínek pro udělení tohoto víza,
- b) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění cizince ze svého území^{9a)} z důvodu jeho odsouzení k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování,
- c) je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při dalším pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit bezpečnost státu, nebo
- d) cizinec by mohl při dalším pobytu na území ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění,

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(3) Ministerstvo nepostupuje podle odstavce 1 písm. c) nebo odstavce 2 písm. a) v případě, že povolení k zaměstnání podle § 96 odst. 1 zákona o zaměstnanosti bylo cizinci odňato pouze v důsledku porušení povinnosti zaměstnavatele a cizinci bylo ve lhůtě 30 dnů ode dne následujícího po dni odnětí tohoto povolení k zaměstnání vydáno nové povolení k zaměstnání podle § 96 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí, kterým zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a udělí cizinci výjezdní příkaz;~~ cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 38

Zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území

(1) Cizinec je povinen požádat o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území uděleného z důvodu podle § 33 odst. 1 písm. a) nejpozději do 3 dnů po zániku překážky vycestování a u víza uděleného podle § 33 odst. 3 nejpozději do 5 dnů po zániku důvodů znemožňujících vycestování.

(2) Ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, jestliže pominuly důvody, pro které bylo toto vízum uděleno, a cizinec nepožádal o zrušení platnosti víza ve lhůtě podle předchozího odstavce.

(3) Ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území uděleného podle

- a) § 33 odst. 1 písm. d), pokud soud rozhodl o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby, nebo
- b) § 33 odst. 1 písm. e), pokud soud žalobě nepřiznal odkladný účinek nebo pokud rozhodnutí soudu o žalobě nabylo právní moci.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a udělí cizinci výjezdní příkaz;~~ cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat, nejde-li o případ, kdy soud přiznal žalobě cizince odkladný účinek.

Oddíl 2

Přechodný pobyt na území na diplomatické vízum a zvláštní vízum

§ 40

(1) Diplomatickým vízem se rozumí vízum k pobytu nad 90 dnů udělené cizinci na základě oficiální žádosti a označené jako "Diplomatické vízum". Diplomatické vízum lze vyznačit do diplomatického pasu nebo jiného cestovního dokladu cizince, který požívá příslušných výsad a imunit.

(2) Zvláštním vízem se rozumí vízum k pobytu nad 90 dnů, udělené cizinci na základě oficiální žádosti a označené jako "Zvláštní vízum". Zvláštní vízum lze vyznačit do služebního pasu nebo jiného cestovního dokladu cizince, který požívá příslušných výsad a imunit.

(3) K žádosti o udělení diplomatického nebo zvláštního víza je cizinec povinen předložit cestovní doklad a fotografie. Před vyznačením víza je cizinec povinen na požádání předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j; na požádání je cizinec současně povinen předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. Věta druhá se nepoužije, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

(4) Diplomatické vízum a zvláštní vízum uděluje zastupitelský úřad.

§ 41

Prohlášení neplatnosti diplomatického víza a zvláštního víza

Diplomatické vízum nebo zvláštní vízum prohlašuje za neplatné Ministerstvo zahraničních věcí.

§ 42

Povolení k dlouhodobému pobytu

(1) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je oprávněn podat cizinec, který na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů, hodlá na území přechodně pobývat po dobu delší než 1 rok a trvá-li stejný účel pobytu.

(2) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je dále oprávněn podat cizinec, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle § 43, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let.

(3) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je v souvislosti se skončením vědeckého výzkumu nebo studia dále oprávněn podat držitel povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu nebo studia podle § 64 písm. a), který na území hodlá pobývat za účelem hledání zaměstnání nebo zahájení podnikatelské činnosti. K žádosti je cizinec povinen předložit náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), d) a e) a v § 42d odst. 2 písm. c), potvrzení o dokončení výzkumné činnosti vydané výzkumnou organizací, jde-li o držitele povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, nebo doklad o úspěšném dokončení studia, jde-li o držitele povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

(4) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je dále oprávněn podat cizinec, který na území pobývá jako člen personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice anebo jako jeho rodinný příslušník registrovaný Ministerstvem zahraničních věcí.

(5) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu podle odstavců 1 až 4 se podává ministerstvu. V žádosti je cizinec povinen uvést údaje v rozsahu žádosti o povolení k trvalému pobytu.

(6) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu podle tohoto oddílu se podává na úředním tiskopisu.

(7) Cizinec je oprávněn pobývat na území po dobu uvedenou v průkazu o povolení k pobytu, není-li dále stanoveno jinak.

§ 42a

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území

(1) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území^{9c)} (dále jen „společné soužití rodiny“) je oprávněn podat cizinec, který je

- a) manželem cizince s povoleným pobytem na území,
- b) nezletilým ~~nebo zletilým nezaopatřeným~~ dítětem cizince s povoleným pobytem na území nebo takovým dítětem manžela cizince s povoleným pobytem na území,
- c) nezletilým cizincem, který byl cizinci s povoleným pobytem na území nebo jeho manželu rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče nebo který byl cizincem s povoleným pobytem na území nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jehož poručníka je cizinec s povoleným pobytem na území, pokud se bude péče o nezletilého cizince vykonávat na území,
- d) osamělým cizincem starším 65 let nebo bez ohledu na věk cizincem, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem

^{9c)} Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny.

s povoleným pobytem na území nebo jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem, které je azylantem,

~~e) manželem azylanta, pokud manželství vzniklo před vstupem azylanta na území; podmínka doby vzniku manželství neplatí, jde-li o žádost podanou cizincem, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a pobývá na území po dobu nejméně 2 let,~~

e) manželem azylanta,

~~f) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným~~ dítětem azylanta nebo takovým dítětem manžela azylanta,

g) nezletilým cizincem, který byl azylantovi nebo jeho manželu rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče nebo který byl azylantem nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jehož poručníka je azylant, pokud se bude péče o nezletilého cizince vykonávat na území, nebo

h) rodičem nezletilého azylanta, **a to do 3 měsíců ode dne, kdy byl nezletilému udělen azyl;** nemá-li tento nezletilý azylant rodiče, je oprávněn žádost podat jiný jeho přímý příbuzný ve vzestupné linii, a není-li takového příbuzného, je žádost oprávněn podat poručník nezletilého azylanta.

(2) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je dále oprávněn podat cizinec, který před vstupem na území pobýval na území jiného členského státu Evropské unie jako rodinný příslušník držitele povolení k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci³²⁾ (dále jen „modrá karta“) nebo držitele povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie⁵⁵⁾. Žádost je cizinec povinen podat ve lhůtě do 90 dnů ode dne vstupu na území.

(3) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je dále oprávněn podat cizinec v postavení uvedeném v odstavci 1 písm. a), b) nebo c) vůči cizinci, který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu nebo za tímto účelem na území pobývá nebo podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu uvedeného v § 42 odst. 3.

(4) Cizinec podle odstavce 1, kterému byl na území povolen pobyt nebo udělen azyl, se pro účely tohoto zákona považuje za nositele oprávnění ke sloučení rodiny.

(5) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podává cizinec na zastupitelském úřadu.

(6) V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podat na území ministerstvu. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území po dobu kratší než 6 měsíců nebo na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání.

(7) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny se cizinci vydá, jestliže

⁵⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ze dne 15. května 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti.

- a) jde o cizince podle odstavce 1 písm. a) nebo b) a cizinec, se kterým má být umožněno společné soužití rodiny, je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu a pobývá na území po dobu nejméně 15 měsíců; jde-li o sloučení manželů, současně musí každý z nich dosáhnout věku 20 let,
- b) jde o cizince podle odstavce 1 písm. a) nebo b) a cizinec, se kterým má být umožněno společné soužití rodiny, je držitelem povolení vydaného podle § 42g a pobývá na území po dobu nejméně 6 měsíců,
- c) jde o cizince podle odstavce 1 písm. c) až h),
- d) cizinec, se kterým má být umožněno společné soužití rodiny, je držitelem modré karty nebo držitelem povolení vydaného podle § 42f, 42k, 42m nebo 42n, nebo
- e) jde o cizince podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) a cizinec, se kterým má být umožněno sloučení rodiny, žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu nebo za tímto účelem na území pobývá nebo žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu uvedeného v § 42 odst. 3.

(8) V případě polygamního manželství nelze povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny vydat cizinci, jehož manžel je nositelem oprávnění ke sloučení rodiny a již na území s jinou manželkou pobývá.

§ 42b

Náležitosti k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny

(1) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je cizinec povinen předložit

- a) náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), d) a e),
- b) doklad potvrzující příbuzenský vztah; jde-li o žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, kterému byl udělen azyl podle zvláštního právního předpisu²⁾, lze příbuzenský vztah prokázat i jiným způsobem, není-li předložení dokladu možné,
- c) souhlas rodičů, popřípadě jiných zákonných zástupců nebo poručníků, s pobytem dítěte na území; souhlas rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka se nevyžaduje, jde-li o rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka, který za dítě podal žádost nebo se kterým bude dítě společně pobývat na území, a dále pokud cizinec prokáže, že souhlas nemůže z důvodů na jeho vůli nezávislých předložit, nebo pokud již dítě pobývá na území na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem,
- d) doklad prokazující, že úhrnný měsíční příjem rodiny po sloučení nebude nižší než součet
 1. částek životních minim^{9d)} členů rodiny a
 2. nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení stanovených pro účely příspěvku na bydlení zvláštním právním předpisem^{9e)} nebo částky, kterou cizinec prokáže jako částku skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení rodiny; na požádání je cizinec povinen předložit též prohlášení o zproštění povinnosti mlčenlivosti finančního úřadu, a to v plném rozsahu údajů, za účelem ověření úhrnného měsíčního příjmu rodiny; pokud cizinec předložil k žádosti doklad o příjmu člena rodiny, je povinen na požádání předložit též jeho prohlášení o zproštění povinnosti mlčenlivosti.

Za příjem se považuje příjem započitatelný podle zákona o životním a existenčním minimu, s výjimkou jednorázového příjmu, přídatku na dítě, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a dávek v systému pomoci v hmotné nouzi; pro účely výpočtu příjmu se § 8 odst. 2 až 4 zákona o životním a existenčním minimu nepoužije.

(2) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je cizinec, který pobýval na území jiného členského státu Evropské unie³²⁾ jako rodinný příslušník držitele modré karty nebo držitele povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie, dále povinen předložit doklad o oprávnění k pobytu, který mu jako rodinnému příslušníkovi držitele modré karty nebo držitele povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydal jiný členský stát Evropské unie.

(3) Byla-li žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, kterému byl udělen azyl podle zvláštního právního předpisu²⁾, podána ve lhůtě do 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu **a vznikly-li rodinné vztahy před vstupem azylanta na území**, je cizinec povinen k žádosti předložit pouze cestovní doklad a fotografie a prokázat příbuzenský vztah způsobem podle odstavce 1 písm. b).

(4) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je cizinec na požádání dále povinen přiložit doklady uvedené v § 31 odst. 3.

(5) Před vyzačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j. Současně je povinen na požádání předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 42c

Povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie

(1) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu na území je oprávněn podat držitel povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské ~~unie~~⁴⁷⁾ **unie**^{7c)} (dále jen „rezident jiného členského státu Evropské unie“), pokud na území hodlá pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce.

(2) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu podle odstavce 1 podává rezident jiného členského státu Evropské unie na zastupitelském úřadu nebo na území ministerstvu. Na území je rezident jiného členského státu Evropské unie povinen žádost podat v době platnosti

⁴⁷⁾ ~~Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty.~~

^{7c)} Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty.

oprávnění k přechodnému pobytu na území, a to nejpozději do 3 měsíců ode dne vstupu na území.

(3) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu podle odstavce 1 je žadatel povinen předložit

- a) doklad prokazující přiznání právního postavení rezidenta jiného členského státu Evropské unie,
- b) doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,
- c) doklad prokazující, že úhrnný měsíční příjem žadatele a společně s ním posuzovaných osob pobývajících na území nebude nižší než součet částek životních minim^{9d)} žadatele a s ním společně posuzovaných osob a nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení stanovených pro účely příspěvku na bydlení zvláštním právním předpisem^{9e)} nebo částky, kterou žadatel prokáže jako částku skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení své a společně posuzovaných osob; společně posuzovanými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí osoby uvedené v § 4 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu za podmínek uvedených v § 4 odst. 2 a 3 zákona o životním a existenčním minimu; za příjem se považuje příjem započitatelný podle zákona o životním a existenčním minimu, s výjimkou jednorázového příjmu, přídatku na dítě, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a dávek v systému pomoci v hmotné nouzi; pro účely výpočtu příjmu se § 8 odst. 2 až 4 zákona o životním a existenčním minimu nepoužije; na požádání je cizinec povinen předložit též prohlášení o zproštění povinnosti mlčenlivosti finančního úřadu, a to v plném rozsahu údajů, za účelem ověření úhrnného měsíčního příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob; pokud cizinec předložil k žádosti doklad o příjmu s ním společně posuzované osoby, je povinen na požádání předložit též její prohlášení o zproštění povinnosti mlčenlivosti,
- d) náležitosti uvedené v § 31 odst. 1, s výjimkou náležitosti podle § 31 odst. 1 písm. c), a
- e) na požádání náležitosti podle § 31 odst. 3.

(4) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání je žadatel povinen předložit pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti, dohodu o provedení práce nebo smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se strany zavazují v ujednané lhůtě uzavřít základní pracovněprávní vztah, a náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), d) a e). Na požádání je žadatel povinen dále předložit náležitosti podle § 31 odst. 3.

(5) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je oprávněn podat i rodinný příslušník rezidenta jiného členského státu Evropské unie, pokud má s ním povolen pobyt za účelem společného soužití rodiny na území státu, který rezidentovi jiného členského státu Evropské unie toto právní postavení přiznal, nebo mu bylo na území tohoto státu právní postavení rezidenta jiného členského státu Evropské unie přiznáno.

(6) Rodinný příslušník rezidenta jiného členského státu Evropské unie je povinen prokázat splnění podmínky podle odstavce 5 a k žádosti předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění podle odstavce 3 písm. b), doklad prokazující, že úhrnný měsíční příjem

žadatele a společně s ním posuzovaných osob [odstavec 3 písm. c)] nebude nižší než součet částek životních minim^{9d)} žadatele a s ním společně posuzovaných osob a nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení stanovených pro účely příspěvku na bydlení zvláštním právním předpisem^{9e)} nebo částky, kterou žadatel prokáže jako částku skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení své a společně posuzovaných osob; a dále náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), d) a e). Na požádání je rodinný příslušník povinen dále předložit náležitosti podle § 31 odst. 3.

§ 42d

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území

(1) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území^{9f)} je oprávněn podat na zastupitelském úřadu cizinec, pokud na území hodlá pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce a jde-li o studium podle § 64. Na území je oprávněn žádost podat ministerstvu držitel **víza k pobytu nad 90 dnů nebo** povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia vydaného jiným členským státem Evropské unie, držitel povolení k dlouhodobému pobytu vydaného k pobytu na území za jiným účelem nebo držitel víza k pobytu nad 90 dnů. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, jde-li o cizince, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle § 43, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let. Žádost dále nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání.

(2) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 64 písm. a) až d) a g) je cizinec povinen

- a) předložit náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), b), d) a e),
- b) předložit souhlas rodičů, popřípadě jiných zákonných zástupců nebo poručníků, s pobytem dítěte na území; souhlas rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka se nevyžaduje, jde-li o rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka, který za dítě podal žádost nebo se kterým bude dítě společně pobývat na území, a dále pokud cizinec prokáže, že souhlas nemůže z důvodů na jeho vůli nezávislých předložit, nebo pokud již dítě pobývá na území na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem,
- c) prokázat, že jeho úhrnný měsíční příjem nebude nižší než součet částky životního minima^{9d)} a nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení stanovených pro účely příspěvku na bydlení zvláštním právním předpisem^{9e)} nebo částky, kterou cizinec prokáže jako částku

^{9f)} Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair.

^{9d)} § 2 a 3 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

^{9e)} § 26 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení, nebo že veškeré náklady spojené s jeho pobytem budou uhrazeny státním orgánem, právnickou osobou nebo tuzemskou hostitelskou organizací,

d) na požádání předložit náležitosti podle § 31 odst. 3.

(3) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 64 odst. 1 písm. e) a f) je cizinec povinen předložit náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), d) a e), odstavci 2 písm. b), c) a d) a dále v případě studia

a) podle § 64 písm. e)

1. doklad prokazující, že během dvou let předcházejících podání žádosti získal vysokoškolský titul nebo že studuje v programu zakončeném získáním vysokoškolského titulu, a
2. dohodu s hostitelskou organizací o stáži, která zahrnuje teoretickou a praktickou přípravu; dohoda o stáži obsahuje popis programu stáže, včetně vzdělávacího cíle nebo osnov výuky, dobu trvání stáže, podmínky umístění a dohledu v rámci stáže, dobu, po kterou má stážista pracovat, a právní vztah mezi stážistou a hostitelskou organizací, nebo

b) podle § 64 písm. f) dohodu s hostitelskou organizací, která obsahuje popis programu Evropské dobrovolné služby nebo dobrovolnické služby a dobu jejího trvání, podmínky umístění a dohledu v rámci programu, počet hodin, které je dobrovolník povinen odpracovat, výši prostředků dostupných k úhradě nákladů na pobyt a ubytování a minimální výši kapesného po celou dobu pobytu a v případě dobrovolnické služby doklad prokazující, že hostitelská organizace, popřípadě jiný orgán odpovědný za program dobrovolnické služby, sjednala pojištění odpovědnosti za škodu.

(4) Před vyzačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j. Současně je povinen na požádání předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 42e

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území

(1) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území^{9g)} vydá ministerstvo na žádost cizinci, který je

a) pravděpodobnou obětí trestného činu obchodování s lidmi^{9h)}, nebo

b) osobou, pro kterou bylo organizováno anebo umožněno nedovolené překročení státní hranice⁹ⁱ⁾, nebo osobou, které bylo napomáháno k neoprávněnému pobytu na území⁹ⁱ⁾, jejíž svědectví je významné pro odhalení pachatele nebo organizované skupiny zabývající se organizováním anebo umožněním nedovoleného překročení státní hranice nebo napomáháním k neoprávněnému pobytu na území

za podmínky, že spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení na trestním řízení

vedeném o podezření ze spáchání tohoto trestného činu a nespolupracuje s podezřelým ze spáchání tohoto trestného činu. Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území ministerstvo vydá na žádost dále cizinci, jehož spolupráce s orgány činnými v trestním řízení je významná pro předejití, odhalení, prověřování anebo vyšetřování zločinu nebo jiného úmyslného trestného činu, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, za podmínky, že spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a nespolupracuje s podezřelým ze spáchání tohoto trestného činu.

(2) Cizinec podle odstavce 1 musí být neprodleně v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, poučen orgánem činným v trestním řízení nebo ministerstvem o právu požádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území a o podmínkách tohoto pobytu. Cizinci je ode dne, kdy byl poučen podle věty první, poskytnuta lhůta 1 měsíce pro rozhodnutí, zda bude spolupracovat s orgánem činným v trestním řízení; platnost této lhůty může být ukončena, pokud cizinec přestal splňovat některou z podmínek podle odstavce 1, je-li to nezbytné pro zajištění ochrany veřejného pořádku nebo bezpečnosti státu anebo cizinec o zrušení platnosti poskytnuté lhůty požádá. V průběhu poskytnuté lhůty nelze cizince vyhostit či jinak ukončit jeho pobyt na území a lze s ním vést řízení o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾. Běh lhůty nemá vliv na řízení o správním vyhoštění cizince nebo na řízení o jeho předání podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu České republiky.

(3) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území opatřenou potvrzením orgánu činného v trestním řízení o splnění podmínek podle odstavce 1 podává cizinec ministerstvu. Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území může podat i žadatel o udělení mezinárodní ochrany²⁾.

(4) K žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území je cizinec povinen předložit cestovní doklad, je-li jeho držitelem, a to i tehdy uplynula-li doba jeho platnosti, doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území a fotografie.

(5) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území může dále ministerstvo vydat na žádost cizinci, který je

- a) manželem,
- b) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem, nebo
- c) z důvodu omezení svéprávnosti rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do péče cizince uvedeného v odstavci 1,

pokud se v době podání žádosti tento cizinec zdržoval na území a důvodem pobytu je společné soužití rodiny. K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území je cizinec povinen prokázat skutečnosti uvedené v písmenu a), b) nebo c), předložit cestovní doklad, je-li jeho držitelem, a to i tehdy, uplynula-li doba jeho platnosti, a fotografie.

(6) Nemůže-li si cizinec, kterému byla podle odstavce 2 poskytnuta lhůta pro rozhodnutí, zda bude spolupracovat s orgánem činným v trestním řízení, žadatel o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území nebo cizinec, kterému bylo toto povolení vydáno, zajistit ubytování, zajistí mu ubytování ministerstvo nebo právnická osoba. Ministerstvo může zajistit ubytování i cizinci uvedenému v odstavci 5. Ministerstvo může na základě písemně uzavřené smlouvy přispět právnické osobě na úhradu nákladů spojených s ubytováním cizince.

§ 42f

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu

(1) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu^{9f)} je oprávněn podat na zastupitelském úřadu cizinec, který uzavřel s výzkumnou organizací dohodu o hostování^{9j)} a hodlá na území přechodně pobývat po dobu delší než 3 měsíce (dále jen "výzkumný pracovník"). Výzkumnou organizací se pro účely tohoto zákona rozumí veřejná výzkumná instituce, vysoká škola^{9k)} nebo jiná výzkumná organizace zapsaná do seznamu výzkumných organizací schválených pro přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí vedeného podle zvláštního právního předpisu^{9j)}. Výzkumnou činností se rozumí též činnost akademického pracovníka nebo hostujícího profesora u veřejné výzkumné instituce nebo jiné výzkumné organizace zapsané do seznamu výzkumných organizací schválených pro přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí podle zvláštního právního předpisu^{9j)}.

(2) V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může výzkumný pracovník žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu podat na území ministerstvu. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, jde-li o cizince, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle § 43, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let. Žádost dále nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání.

(3) K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu je výzkumný pracovník povinen předložit

a) dohodu o hostování^{9j)},

b) náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a) a e),

c) písemný závazek výzkumné organizace, že uhradí případné náklady spojené s pobytem výzkumného pracovníka na území po skončení platnosti oprávnění k pobytu na území, včetně nákladů spojených s jeho vycestováním z území, pokud tyto náklady vznikly do 6 měsíců ode dne skončení platnosti dohody o hostování^{9j)} a byly hrazeny z veřejných prostředků, a

d) na požádání náležitosti uvedené v § 31 odst. 3.

(4) Před vyznačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu je výzkumný pracovník povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a to ode dne vstupu na území České republiky do doby, než se na něho bude vztahovat pojištění podle zvláštního právního předpisu³³⁾. Současně je povinen na požádání předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

~~(5) Po dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu se držitel tohoto povolení pro účely úhrady poskytování zdravotních služeb považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem.~~

§ 42g

Zaměstnanecká karta

(1) Zaměstnaneckou kartou se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána, nebo která byla oznámena za splnění podmínek uvedených v odstavcích 7 až 10, a to ode dne uvedeného v oznámení. Cizince, u kterého je podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno povolení k zaměstnání nebo který je uveden v § 98 zákona o zaměstnanosti, opravňuje zaměstnanecká karta k pobytu na území za účelem zaměstnání⁴⁹⁾.

(2) Žádost o vydání zaměstnanecké karty je oprávněn podat cizinec, pokud

a) je účelem jeho pobytu na území zaměstnání na jedné z pracovních pozic uvedených v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty,

b) uzavřel pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se strany zavazují v ujednané lhůtě uzavřít pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti obsahující ustanovení, ze kterého vyplývá, že bez ohledu na rozsah práce měsíční mzda, plat nebo odměna cizince nebude nižší než základní sazba měsíční minimální mzdy; týdenní pracovní doba v každém základním pracovněprávním vztahu musí činit nejméně 15 hodin a

c) má odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání a tato podmínka vyplývá z charakteru zaměstnání nebo ji stanoví mezinárodní smlouva, zejména

1. má požadované vzdělání; v odůvodněných případech, zejména v případě důvodných pochybností, zda cizinec má požadované vzdělání nebo zda toto vzdělání odpovídá charakteru zaměstnání, je na žádost ministerstva povinen prokázat, že jeho zahraniční vzdělání bylo uznáno příslušným orgánem České republiky,
2. má požadovanou odbornou kvalifikaci, pokud je podle zvláštního právního předpisu³⁵⁾ vyžadována, a
3. splňuje podmínky pro výkon regulovaného povolání, jde-li o takové povolání.

(3) Žádost o vydání zaměstnanecké karty je dále oprávněn podat cizinec, kterému bylo vydáno na danou pracovní pozici povolení k zaměstnání, je-li podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno, a cizinec splňuje podmínku uvedenou v odstavci 2 písm. b). Cizinec, který v postavení společníka, člena statutárního orgánu nebo jiného orgánu obchodní korporace plní pro tuto právnickou osobu úkoly vyplývající z předmětu její činnosti, není k plnění těchto úkolů oprávněn podat žádost o vydání zaměstnanecké karty, přestože mu bylo za tímto účelem vydáno povolení k zaměstnání. Žádost o vydání zaměstnanecké karty dále není oprávněn podat cizinec, kterému bylo vydáno povolení k zaměstnání podle § 96 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

(4) Cizinec uvedený v § 98 zákona o zaměstnanosti je oprávněn žádost o vydání zaměstnanecké karty podat, pokud splňuje podmínku uvedenou v odstavci 2 písm. b).

(5) Žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu. V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, jde-li o cizince, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydané podle § 43, pobýval-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let. Žádost dále nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání. V zastoupení cizince, který není oprávněn na území ministerstvu podat žádost o vydání zaměstnanecké karty podle věty druhé, může žádost podat ministerstvu na základě plné moci jeho zaměstnavatel, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem programu schváleného vládou za účelem dosažení ekonomického nebo jiného významného přínosu pro Českou republiku, který je organizačně zajišťován nebo koordinován k tomuto účelu ministerstvem nebo jiným ústředním správním úřadem, jehož okruhu působnosti se program týká (dále jen „vládou schválený program“), a umožňují-li tento způsob podání žádosti podmínky tohoto programu.

(6) Ministerstvo zaměstnaneckou kartu vydá cizinci, bude-li zjištěno splnění podmínek uvedených v odstavci 2 písm. b) a c) a Úřad práce České republiky - krajská pobočka nebo pobočka pro hlavní město Prahu vydal závazné stanovisko, že další zaměstnávání cizince lze vzhledem k situaci na trhu práce povolit, jde-li o cizince, který není uveden v odstavci 3 nebo 4 a

a) na území pobývá na základě víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu,

b) je již na území zaměstnán a bylo mu pro tyto účely vydáno povolení k zaměstnání, ačkoli k vydání zaměstnanecké karty není podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno, a

c) žádá o vydání zaměstnanecké karty na zaměstnání u téhož zaměstnavatele a na stejnou pracovní pozici, kterou již vykonává.

(7) Změnu zaměstnavatele, pracovního zařazení nebo zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele je držitel zaměstnanecké karty vydané podle odstavce 2 povinen oznámit ministerstvu nejméně 30 dnů před takovou změnou. Změnit zaměstnavatele je držitel zaměstnanecké karty oprávněn nejdříve 6 měsíců od právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty; to neplatí v případě rozvázání pracovního poměru cizince výpovědí z některého z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce, dohodou z týchž důvodů anebo okamžitým zrušením podle § 56 zákoníku práce nebo zrušením pracovního poměru zaměstnavatelem ve zkušební době a pokud cizinec tyto důvody současně s oznámením prokáže. Držitel zaměstnanecké karty vydané podle odstavce 2 dále není oprávněn změnit zaměstnavatele nebo nastoupit na pracovní pozici, bude-li budoucím zaměstnavatelem agentura práce. Držitel zaměstnanecké karty, který na území přicestoval na základě vládou schváleného programu, je oprávněn změnit zaměstnavatele nejdříve po uplynutí doby, na kterou byla tato zaměstnanecká karta vydána; to neplatí, pokud dřívější změnu zaměstnavatele umožňují podmínky vládou schváleného programu, na jehož základě držitel zaměstnanecké karty na území přicestoval. Držitel zaměstnanecké karty dále není oprávněn oznámit změnu zaměstnavatele po uplynutí doby uvedené v § 63 odst. 1.

(8) Oznámení podle odstavce 7 se podává na k tomu určeném úředním tiskopisu, kde je cizinec povinen uvést jméno, příjmení, datum narození, státní příslušnost, požadovanou změnu, název budoucího zaměstnavatele, telefonní číslo na budoucího zaměstnavatele, informace, zda jsou dosavadní a budoucí zaměstnavatelé účastníky vládou schváleného programu, údaje k nové volné pracovní pozici vedené podle zákona o zaměstnanosti v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty v rozsahu tiskopisu a přesné datum, ke kterému změna nastane. Dále je povinen k oznámení předložit doklad prokazující, že jeho dosavadní pracovněprávní vztah trvá, nebo doklad prokazující, ke kterému dni tento vztah skončil, pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo smlouvu o smlouvě budoucí, ze které je patrné, že je uzavřena na v oznámení uvedenou pracovní pozici, která je uvedena v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty, a prohlášení budoucího zaměstnavatele, že má cizinec odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání podle odstavce 2 písm. c). Pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti nebo smlouva o smlouvě budoucí musí splňovat podmínky uvedené v odstavci 2; to neplatí, jedná-li se o oznámení změny zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele.

(9) Ministerstvo ve lhůtě 30 dnů ode dne oznámení podle odstavců 7 a 8 sdělí cizinci a budoucímu zaměstnavateli, zda byly splněny podmínky požadované pro změnu zaměstnavatele, pracovního zařazení nebo zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele a zda může být na tomto místě zaměstnáván. Na oznámení, které nesplňuje podmínky uvedené v odstavcích 7 a 8 se hledí, jako by nebylo učiněno. Jestliže v době podle § 63 odst. 1 držitel zaměstnanecké karty doručil ministerstvu více oznámení o změně zaměstnavatele, přihlíží se pouze k poslednímu z nich, na předchozí oznámení se hledí, jako by nebyla učiněna.

(10) Odstavce 7 až 9 se použijí obdobně na držitele zaměstnanecké karty vydané podle odstavců 3 a 4, pokud oznamuje ministerstvu změnu zaměstnavatele, pracovního zařazení nebo zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele na pracovní pozici vedenou podle zákona o zaměstnanosti v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty.

(11) Odstavce 7 až 10 se nepoužijí, jedná-li se o cizince uvedeného v § 98 zákona o zaměstnanosti nebo cizince, kterému bylo vydáno na novou pracovní pozici povolení k zaměstnání, je-li podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno; cizinec je v případě změny zaměstnavatele nebo pracovního zařazení anebo zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele povinen takovou skutečnost oznámit ministerstvu do 3 pracovních dnů ode dne, kdy k ní došlo.

(12) V žádosti o vydání zaměstnanecké karty je cizinec povinen uvést

a) své jméno, příjmení a ostatní jména, všechna dřívější příjmení, den, měsíc a rok narození, místo a stát narození, pohlaví, státní občanství, rodinný stav, nejvyšší dosažené vzdělání, povolání, zaměstnání před příchodem na území, pracovní zařazení, název a adresu zaměstnavatele, zaměstnání po vstupu na území, pracovní zařazení, název a adresu zaměstnavatele, poslední bydliště v cizině, adresu místa pobytu na území, adresu pro doručování, je-li odlišná od místa pobytu, předchozí pobyt na území delší než 3 měsíce, důvod a místo pobytu, den vstupu na území a číslo a platnost cestovního dokladu a označení státu, který tento doklad vydal,

- b) údaje k pracovní pozici vedené podle zákona o zaměstnanosti v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty, na kterou žádá o vydání zaměstnanecké karty,
- c) jméno, příjmení a ostatní jména, všechna dřívější příjmení, státní občanství, datum narození, místo a stát narození, bydliště a povolání manžela nebo manželky,
- d) jméno, příjmení a ostatní jména, datum narození, státní občanství, bydliště a povolání rodičů,
- e) jméno, příjmení a ostatní jména, datum a místo narození, státní občanství, bydliště a povolání dětí a
- f) jméno, příjmení a ostatní jména, datum a místo narození, státní občanství, bydliště a povolání sourozenců.

§ 42h

Náležitosti k žádosti o vydání zaměstnanecké karty

- (1) K žádosti o vydání zaměstnanecké karty je cizinec povinen předložit
 - a) náležitosti podle § 31 odst. 1 písm. a), d) a e),
 - b) na požádání náležitosti podle § 31 odst. 3,
 - c) pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo smlouvu o smlouvě budoucí splňující podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. b),
 - d) doklady k prokázání odborné způsobilosti pro výkon požadovaného zaměstnání podle § 42g odst. 2 písm. c), jde-li o žádost podle § 42g odst. 2 nebo cizince uvedeného v § 42g odst. 6,
 - e) povolení k zaměstnání, jde-li o žádost podle § 42g odst. 3,
 - f) doklad prokazující, že se jedná o cizince uvedeného v § 98 zákona o zaměstnanosti, jde-li o žádost podle § 42g odst. 4, a
 - g) v případě, že jde o agenturní zaměstnávání, doklad, který obsahuje jméno, příjmení, popřípadě rodné příjmení, státní občanství, datum a místo narození a bydliště cizince, druh práce, kterou bude cizinec jako dočasně přidělený zaměstnanec vykonávat, místo výkonu práce u uživatele a název a sídlo uživatele; a
 - h) doklad o číselném označení volného pracovního místa obsaditelného držiteli zaměstnanecké karty, na kterém hodlá být zaměstnáván; to neplatí, uvede-li jej do tiskopisu žádosti.**
- (2) Pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu, jehož podmínky umožňují nahrazení některých náležitostí žádosti, lze náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. d) a v odstavci 1 písm. c) a d) nahradit potvrzením, ve kterém zaměstnavatel uvede
 - a) druh práce, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat, místo výkonu práce, den nástupu do práce a dobu, na kterou se pracovní smlouva nebo dohoda o pracovní činnosti uzavírá nebo na kterou bude uzavřena,
 - b) že cizinec má zajištěno ubytování odpovídající požadavkům uvedeným v § 31 odst. 5,
 - c) že s cizincem uzavřel pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo smlouvu o smlouvě budoucí, a výši sjednané mzdy, platu nebo odměny a sjednanou týdenní pracovní dobu a

d) že cizinec má odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání podle § 42g odst. 2 písm. c).

(3) Před vyznačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí zaměstnanecké karty je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a to na dobu pobytu ode dne vstupu na území do doby, než se na něho bude vztahovat pojištění podle zvláštního právního předpisu³³⁾, a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 42i Modrá karta

(1) Žádost o vydání modré karty³²⁾ je oprávněn podat cizinec, pokud na území hodlá pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce a bude zaměstnán na pracovní pozici vyžadující vysokou kvalifikaci, která podle zvláštního právního předpisu^{8e)} může být obsazena cizincem, který není občanem Evropské unie, nejde-li o

- a) žadatele o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
- b) rodinného příslušníka občana Evropské unie, pokud občan Evropské unie pobývá na území,
- c) rezidenta jiného členského státu Evropské unie, který na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42c za účelem zaměstnání nebo podnikání,
- d) cizince, který na území pobývá v souladu s mezinárodní smlouvou usnadňující vstup a dočasný pobyt některých kategorií fyzických osob v souvislosti s obchodem a investicemi, kterou je Česká republika vázána,
- e) cizince, který na území pobývá na základě oprávnění k pobytu za účelem sezónního zaměstnání, nebo
- f) cizince, který je zaměstnancem zaměstnavatele z jiného členského státu Evropské unie vyslaným k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb na území³⁴⁾.

(2) Za vysokou kvalifikaci podle odstavce 1 se považuje řádně ukončené vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání, pokud studium trvalo aspoň 3 roky.

(3) Žádost o vydání modré karty se podává na zastupitelském úřadu. Na území je oprávněn žádost o vydání modré karty podat ministerstvu cizinec, který pobývá na území jako držitel modré karty vydané jiným členským státem Evropské unie, pokud žádost podá ve lhůtě do 1 měsíce ode dne vstupu na území, a dále cizinec, který pobývá na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, jde-li o cizince, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle § 43, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let. V zastoupení cizince, který není oprávněn podat žádost o vydání modré karty na území ministerstvu podle věty druhé, může žádost podat ministerstvu na základě plné moci jeho zaměstnavatel, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu a umožňují-li tento způsob podání žádosti podmínky tohoto programu.

(4) Modrá karta opravňuje cizince k pobytu na území a k výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci po dobu v ní uvedenou.

(5) Jde-li o výkon zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci a jedná se o regulované povolání, ministerstvo rozhodne o vydání modré karty po vyjádření příslušného uznávacího orgánu³⁵⁾.

(6) Ministerstvo žádost o vydání modré karty zamítne, jestliže

- a) cizinec předložil padělané anebo pozměněné náležitosti nebo v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti, nebo
- b) jsou zjištěny skutečnosti uvedené v § 9 odst. 1 písm. f), g), h), i) nebo j),
- c) se nejedná o zaměstnání na pracovní pozici vyžadující vysokou kvalifikaci, která podle zvláštního právního předpisu^{8e)} může být obsazena cizincem, který není občanem Evropské unie,
- d) se jedná o agenturní zaměstnávání a jde o takový druh práce, který agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat.

(7) Ministerstvo v modré kartě v rubrice druh povolení vyznačí záznam „MODRÁ KARTA EU“.

(8) Skončí-li držitel modré karty pracovní poměr v době její platnosti, je povinen tuto skutečnost ve lhůtě do 3 pracovních dnů oznámit ministerstvu.

(9) Změna zaměstnavatele nebo pracovního zařazení držitele modré karty podléhá během prvních dvou let pobytu na území předchozímu souhlasu ministerstva. Ministerstvo souhlas s uvedenými změnami udělí na žádost držitele modré karty, pokud držitel této karty podmínky uvedené v odstavci 1 i nadále splňuje. Po uplynutí dvou let pobytu na území je držitel modré karty povinen tyto změny oznámit ministerstvu ve lhůtě do 3 pracovních dnů.

(10) Ministerstvo po posouzení žádosti o vydání modré karty písemně informuje zaměstnavatele o tom, že cizinec splnil podmínky pro vydání modré karty; v informaci uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a státní občanství cizince, datum, od kdy splňuje podmínky pro vydání modré karty, označení pracovní pozice, pro kterou bude modrá karta vydána, číslo modré karty vydané cizinci a datum jejího převzetí.

(11) V žádosti o vydání modré karty je cizinec povinen uvést

- a) své jméno, příjmení a ostatní jména, všechna dřívější příjmení, den, měsíc a rok narození, místo a stát narození, pohlaví, státní občanství, rodinný stav, nejvyšší dosažené vzdělání, povolání, zaměstnání před příchodem na území, pracovní zařazení, název a adresu zaměstnavatele, zaměstnání po vstupu na území, pracovní zařazení, název a adresu zaměstnavatele, poslední bydliště v cizině, adresu místa pobytu na území, adresu pro doručování, je-li odlišná od místa pobytu, předchozí pobyt na území delší než 3 měsíce, důvod a místo pobytu, den vstupu na území a číslo a platnost cestovního dokladu a označení státu, který tento doklad vydal,
- b) údaje k pracovní pozici vedené podle zákona o zaměstnanosti v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli modré karty, na kterou žádá o vydání modré karty,
- c) jméno, příjmení a ostatní jména, všechna dřívější příjmení, státní občanství, datum narození, místo a stát narození, bydliště a povolání manžela nebo manželky,
- d) jméno, příjmení a ostatní jména, datum narození, státní občanství, bydliště a povolání rodičů,
- e) jméno, příjmení a ostatní jména, datum a místo narození, státní občanství, bydliště a povolání

dětí a

f) jméno, příjmení a ostatní jména, datum a místo narození, státní občanství, bydliště a povolání sourozenců.

§ 42j

Náležitosti k žádosti o vydání modré karty

(1) K žádosti o vydání modré karty je cizinec povinen předložit

- a) náležitosti podle § 31 odst. 1 písm. a), d) a e),
- b) pracovní smlouvu pro výkon zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci sjednanou na dobu nejméně jednoho roku na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu, která dále obsahuje výši sjednané hrubé měsíční nebo roční mzdy odpovídající alespoň výši 1,5násobku průměrné hrubé roční mzdy vyhlášené sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí,
- c) doklady potvrzující vysokou kvalifikaci,
- d) jde-li o výkon regulovaného povolání, doklad o splnění podmínek pro výkon takového povolání,
- e) na požádání náležitosti podle § 31 odst. 3,
- f) v případě, že jde o agenturní zaměstnávání, doklad obsahující údaje uvedené v § 42h odst. 1 písm. g).

(2) Cizinec, který před podáním žádosti o vydání modré karty na území pobýval jako držitel modré karty v jiném členském státě Evropské unie, je dále povinen předložit doklad prokazující úhrnný měsíční příjem rodiny podle § 42b odst. 1 písm. d).

(3) Před vyznačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí modré karty je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a to na dobu pobytu ode dne vstupu na území do doby, než se na něho bude vztahovat pojištění podle zvláštního právního předpisu³²⁾ **předpisu**³³⁾, a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 42k

Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance

(1) Kartou vnitropodnikově převedeného zaměstnance se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k pobytu na území delšímu než 90 dnů a k výkonu zaměstnání na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty na základě

³²⁾ Směrnice Rady 2009/50/ES o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci.

³³⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

vnitropodnikového převedení.

(2) Vnitropodnikovým převedením se pro účely tohoto zákona rozumí dočasné převedení cizince

- a) v obchodní korporaci se sídlem mimo území členských států Evropské unie, se kterou má během převedení uzavřenou pracovní smlouvu, do jejího odštěpného závodu s umístěním na území, nebo
- b) z obchodní korporace se sídlem mimo území členských států Evropské unie, se kterou má během převedení uzavřenou pracovní smlouvu, do obchodní korporace se sídlem na území, jež je vůči obchodní korporaci se sídlem mimo území členských států Evropské unie ovládající nebo ovládanou osobou⁵⁶⁾ nebo jsou obě tyto obchodní korporace ovládány stejnou ovládající osobou.

(3) Manažerem se pro účely tohoto zákona rozumí cizinec pracující ve vedoucí pozici, který především řídí obchodní korporaci nebo odštěpný závod a na jehož činnost obecně dohlíží nebo mu vydává pokyny zejména statutární orgán, nejvyšší orgán nebo kontrolní orgán; manažer řídí obchodní korporaci nebo odštěpný závod nebo jejich část, vykonává dohled nad dalšími zaměstnanci vykonávajícími dohledové, profesní nebo řídicí činnosti a jejich kontrolu, a to včetně pravomoci přijímat nebo propouštět zaměstnance nebo doporučit jejich přijetí nebo propuštění nebo provedení jiných personálních opatření.

(4) Specialistou se pro účely tohoto zákona rozumí cizinec, který má specializované znalosti, které jsou zásadní pro oblast činnosti, postupy nebo řízení obchodní korporace nebo odštěpného závodu, a který má dále potřebnou úroveň dosažené kvalifikace a profesní zkušenosti, popřípadě je členem profesního sdružení, stanoví-li tyto požadavky zvláštní právní předpis.

(5) Zaměstnaným stážistou se pro účely tohoto zákona rozumí cizinec, který má řádně ukončené vysokoškolské vzdělání, je převeden do obchodní korporace nebo odštěpného závodu se sídlem nebo umístěním na území za účelem rozvoje kariéry nebo zaškolení v oblasti obchodních technik a metod a kterému je po dobu převedení vyplácena mzda nebo plat.

(6) Žádost o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance není oprávněn podat cizinec, jde-li o

- a) žadatele o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
- b) cizince, který je zaměstnancem zaměstnavatele z jiného členského státu Evropské unie vyslaným k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb na území³⁴⁾,
- c) cizince, který na území pobývá za účelem podnikání,
- d) cizince, kterému bylo zprostředkováno zaměstnání agenturou práce,
- e) cizince, který na území pobývá za účelem studia podle § 64 písm. a) až d), jde-li o denní studium na střední škole, konzervatoři, vyšší odborné škole nebo jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky nebo prezenční studium na vysoké škole, nebo

f) cizince, který je zaměstnán v obchodní korporaci se sídlem ve státě, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií^{1c)}, z níž občanům tohoto státu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, nebo ve státě, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru^{1d)}.

(7) Žádost o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance podává cizinec na zastupitelském úřadu. Pokud je cizinec nebo obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, účastníkem vládou schváleného programu a umožňují-li tento způsob podání žádosti podmínky tohoto programu, může v zastoupení cizince podat ministerstvu žádost na základě plné moci tato obchodní korporace.

(8) Ministerstvo vydá cizinci kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance, pokud

a) se jedná o vnitropodnikové převedení tohoto cizince k výkonu zaměstnání na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty,

b) byl tento cizinec bezprostředně přede dnem vnitropodnikového převedení zaměstnán v obchodní korporaci se sídlem mimo území členských států Evropské unie, v níž nebo z níž má být převeden na území, a to po dobu nejméně 6 měsíců, a

c) tento cizinec má požadovanou odbornou kvalifikaci, je-li podle zvláštního právního předpisu³⁵⁾ vyžadována, splňuje podmínky pro výkon regulovaného povolání, jde-li o takové povolání, a má vysokoškolské vzdělání, jde-li o zaměstnaného stážistu.

(9) Ministerstvo žádost o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance zamítne, jestliže

a) nastal některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 1 písm. a) až c), e), g) až i) a l) nebo důvod uvedený v § 56 odst. 2 písm. a), nebo

b) obchodní korporace nebo odštěpný závod, do nichž má být cizinec převeden, byly založeny pouze za účelem vnitropodnikového převedení.

(10) Ministerstvo žádost o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance dále zamítne, jestliže

a) obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, není osobou bezdlužnou,

b) obchodní korporaci, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, byla v období 4 měsíců předcházejících podání žádosti pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce, nebo

c) na majetek obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, byl prohlášen konkurs,

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro nevydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(11) Držitel karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance je povinen ministerstvu oznámit změnu podmínek, na základě kterých mu byla karta vnitropodnikově převedeného

zaměstnance vydána, ve lhůtě do 3 pracovních dnů ode dne, kdy k ní došlo.

§ 42l

Náležitosti žádosti o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance

(1) K žádosti o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance je cizinec povinen předložit

a) cestovní doklad,

b) náležitost uvedenou v § 31 odst. 1 písm. e) a na požádání náležitosti uvedené v § 31 odst. 3,

c) doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území,

d) vysílací dopis, který obsahuje

1. potvrzení obchodní korporace se sídlem mimo území členských států Evropské unie, že cizinec bude převeden podle § 42k odst. 2 k výkonu zaměstnání do obchodní korporace nebo odštěpného závodu se sídlem nebo umístěním na území na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty s uvedením doby trvání vnitropodnikového převedení a místa výkonu práce na území,

2. uvedení pracovních podmínek, pokud jde o délku pracovní doby, délku dovolené za kalendářní rok a výši mzdy nebo platu; tyto podmínky nesmí být horší, než stanoví zákoník práce, to platí i pro podmínky týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovních podmínek těhotných žen nebo žen krátce po porodu, rovného zacházení pro muže a ženy i ostatní ustanovení o nediskriminaci, a

3. potvrzení, že cizinec bude po uplynutí doby trvání vnitropodnikového převedení převeden do obchodní korporace se sídlem mimo území členských států Evropské unie,

e) doklad o zaměstnání před vnitropodnikovým převedením podle § 42k odst. 8 písm. b),

f) v případě uvedeném v § 42k odst. 2 písm. a) doklad prokazující, že odštěpný závod, do něhož je cizinec převeden, je odštěpným závodem obchodní korporace, v níž je cizinec převeden,

g) v případě uvedeném v § 42k odst. 2 písm. b) doklad prokazující, že obchodní korporace, v níž je cizinec převeden, jsou vůči sobě ovládající a ovládanou osobou nebo jsou obě tyto obchodní korporace ovládány stejnou ovládající osobou,

h) doklad o splnění podmínky uvedené v § 42k odst. 8 písm. c) a

i) jde-li o zaměstnaného stážistu, dohodu o odborné přípravě, která obsahuje

1. popis programu odborné přípravy, ze kterého vyplývá, že se jedná o odbornou přípravu za účelem profesního rozvoje nebo odbornou přípravu v oblasti obchodních technik nebo metod s cílem připravit cizince na jeho budoucí pozici v obchodní korporaci, v níž nebo z níž je cizinec převeden, nebo v obchodní korporaci, která tuto obchodní korporaci ovládá nebo je jí ovládána, a

2. dobu trvání odborné přípravy a podmínky, za kterých bude zaměstnaný stážista během odborné přípravy pod dohledem.

(2) Pokud je cizinec nebo obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, účastníkem vládou schváleného programu, jehož podmínky umožňují nahrazení

některých náležitostí žádosti, lze náležitosti uvedené v odstavci 1 písm. c) až h) nahradit potvrzením vydaným touto obchodní korporací.

(3) Před vyznačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a to na dobu pobytu ode dne vstupu na území do doby, než se na něho bude vztahovat pojištění podle zvláštního právního předpisu³²⁾ **předpisu³³⁾**, a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 42n

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování

(1) Ministerstvo vydá povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování cizinci, který hodlá na území přechodně pobývat po dobu delší než 90 dnů a

a) je podnikatelem a právo podnikat na území v předmětu činnosti, kterou hodlá na území provozovat, mu vznikne nejpozději doložením povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování příslušnému správnímu orgánu ve lhůtě stanovené zvláštním právním předpisem,

b) hodlá uskutečnit na území investici spočívající ve vytvoření nových pracovních míst v počtu stanoveném nařízením vlády a v investování peněžních prostředků ve výši stanovené nařízením vlády (dále jen "významná investice"); investování peněžních prostředků lze v části stanovené nařízením vlády nahradit investováním jiného majetku, jehož vlastnictví a původ cizinec prokáže a jehož hodnota oceněná znalcem podle zákona o oceňování majetku odpovídá společně s investovanými peněžními prostředky celkové výši investovaných peněžních prostředků stanovené nařízením vlády, přičemž za jiný majetek se považují věci hmotné i nehmotné, včetně technologických a informačních předpokladů nebo znalostí, jejichž přínos pro podnikání cizince je srovnatelný s investováním části peněžních prostředků, které tento jiný majetek nahrazuje,

c) záměr uskutečnit významnou investici je věrohodný a proveditelný a významná investice má být přínosem pro stát, kraj nebo obec,

d) disponuje peněžními prostředky pro uskutečnění významné investice a tyto prostředky jsou uloženy na účtu cizince vedeném v členském státě Evropské unie nebo v jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru osobou oprávněnou v tomto státě poskytovat platební služby; na požádání je cizinec povinen prokázat jejich původ a

e) je osobou bezdlužnou; tato podmínka neplatí, jde-li o cizince, který dosud na území nepobýval.

³²⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

(2) Novým pracovním místem podle odstavce 1 písm. b) se rozumí pracovní místo, které je vytvořené v souvislosti s uskutečněním významné investice a které je po dobu uskutečňování významné investice nebo v případě, že je povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování vydáno na 2 roky, nejméně po dobu 2 let, obsazené zaměstnancem, který má sjednán pracovní poměr na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu a je občanem Evropské unie nebo jeho rodinným příslušníkem.

(3) Ministerstvo vydá povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování také cizinci, který hodlá na území přechodně pobývat po dobu delší než 90 dnů, je společníkem, členem statutárního orgánu nebo prokuristou obchodní korporace a prokáže, že jeho činnost na území bude mít podstatný vliv na podnikání obchodní korporace. Podmínky uvedené v odstavci 1 musí být splněny obchodní korporací, přičemž podíl cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování jako společník obchodní korporace, v této obchodní korporaci musí odpovídat alespoň nejnižšímu podílu stanovenému nařízením vlády.

(4) Ministerstvo si vyžádá vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu pro účely posouzení, zda

- a) se jedná o významnou investici,
- b) záměr uskutečnit významnou investici je věrohodný a proveditelný a významná investice má být přínosem pro stát, kraj nebo obec,
- c) přínos investovaného jiného majetku podle odstavce 1 písm. b) pro podnikání cizince nebo obchodní korporace je srovnatelný s investováním části peněžních prostředků, které tento majetek nahrazuje,
- d) činnost cizince na území bude mít podstatný vliv na podnikání obchodní korporace, jde-li o cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování jako společník, člen statutárního orgánu nebo prokurista obchodní korporace, a
- e) podíl cizince v obchodní korporaci odpovídá alespoň nejnižšímu podílu stanovenému nařízením vlády, jde-li o cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování jako společník obchodní korporace.

(5) Ministerstvo průmyslu a obchodu doručí vyjádření ministerstvu do 15 pracovních dnů ode dne obdržení žádosti o toto vyjádření; ministerstvo řízení na tuto dobu usnesením přeruší.

(6) Má se za to, že podstatný vliv na podnikání obchodní korporace má činnost cizince, který je členem statutárního orgánu nebo prokuristou obchodní korporace, v níž počet těchto osob nepřesáhne počet stanovený nařízením vlády.

(7) Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování se podává na zastupitelském úřadu. Na území je oprávněn žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování podat ministerstvu cizinec, který pobývá na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, jde-li o cizince, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za

účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle § 43, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let.

§ 43

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území

(1) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území uděluje ministerstvo na žádost cizince, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33, pokud pobyt cizince na území bude delší než 1 rok a trvalí-li důvody, pro které bylo toto vízum uděleno.

(2) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území se dále udělí na žádost cizince, kterému skončila platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území nebo mu bylo toto povolení zrušeno z důvodu ukončení trestního řízení, a probíhá řízení proti zaměstnavateli o vyplacení dlužné mzdy a tato mzda nebyla cizinci vyplacena.

§ 44

(1) Cizinec, který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu na zastupitelském úřadu a bylo mu uděleno vízum podle § 30 odst. 4, je povinen za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu se do ~~3 pracovních~~ 30 dnů ode dne vstupu na území osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů cizince a jeho podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud cizinci v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Cizinec, který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu na území ministerstvu a splňuje podmínky pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu, je povinen se na výzvu osobně dostavit ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů cizince a jeho podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud cizinci v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka.

(2) Cizinci, který podal žádost o vydání zaměstnanecké karty, modré karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie, ministerstvo vydá potvrzení o splnění podmínek pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu; to neplatí, jde-li o vydání zaměstnanecké karty cizinci, kterému bylo vydáno na danou pracovní pozici povolení k zaměstnání nebo který je uvedený v § 98 zákona o zaměstnanosti.

(3) Cizinec je povinen ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu.

(4) Povolení k dlouhodobému pobytu ministerstvo vydává s dobou platnosti

a) potřebnou k dosažení účelu, který vyžaduje pobyt na území, kratší než 1 rok,

- b) 9 měsíců, jde-li o dlouhodobý pobyt podle § 42 odst. 3,
- c) 1 rok, jde-li o přechodný pobyt za účelem studia z důvodu uvedeného v § 64 písm. a) nebo b) s předpokládanou dobou pobytu delší než 1 rok nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu,
- d) odpovídající v případě společného soužití rodiny době platnosti průkazu o povolení k pobytu, který byl vydán nositeli oprávnění ke sloučení rodiny, nejméně však na 1 rok,
- e) 2 roky v případě společného soužití rodiny, bylo-li nositeli oprávnění ke sloučení rodiny vydáno povolení k trvalému pobytu,
- f) 2 roky v případě dlouhodobého pobytu za účelem studia z důvodu uvedeného v § 64 písm. a) nebo b) a v případě dlouhodobého pobytu za účelem vědeckého výzkumu, je-li tento pobyt uskutečňován v rámci programů Evropské unie nebo mnohostranných programů zahrnujících opatření v oblasti mobility nebo v rámci dohody mezi 2 nebo více vysokoškolskými institucemi nebo institucemi v jiném členském státě Evropské unie a institucí, které bylo povoleno vykonávat činnost vysoké školy na území; v případě nedoložení plnění podmínek programu nebo dohody cizincem po celou dobu trvání programu nebo dohody se postupuje podle písmene a) nebo c),
- g) odpovídající v případě rodinného příslušníka rezidenta jiného členského státu Evropské unie době platnosti průkazu o povolení k pobytu, který byl vydán tomuto rezidentovi,
- h) odpovídající době stanovené ve smlouvě o dobrovolnické službě nebo dobrovolné službě mládeže v tuzemské hostitelské organizaci, jde-li o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území z důvodu uvedeného v § 64 písm. f),
- i) odpovídající v případě rodinného příslušníka výzkumného pracovníka době platnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydaného výzkumnému pracovníkovi za účelem vědeckého výzkumu, hledání zaměstnání nebo zahájení podnikatelské činnosti, nebo
- j) až na 2 roky v ostatních případech, je-li k dosažení účelu potřebný pobyt na území delší než 1 rok.

(5) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území ministerstvo vydává s platností na dobu potřebnou k dosažení účelu pobytu, nejméně však na dobu 6 měsíců.

(6) Zaměstnanecká karta se vydává na dobu, na kterou byla uzavřena pracovní smlouva nebo dohoda o pracovní činnosti nebo na dobu stanovenou v rozhodnutí uznávacího orgánu o povolení k výkonu povolání nebo k výkonu odborné praxe³⁵), nejdéle však na dobu 2 let; v případě cizince uvedeného v § 42g odst. 3 se zaměstnanecká karta vydává na dobu platnosti odpovídající době uvedené v povolení k zaměstnání.

(7) Modrá karta se vydává s dobou platnosti o 3 měsíce delší, než je doba, na niž byla uzavřena pracovní smlouva, nejdéle však na 2 roky.

(8) Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance a karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie se vydává na dobu převedení na území členských států Evropské unie; celková doba převedení na území členských států

Evropské unie však nesmí přesáhnout 3 roky, jde-li o převedení na pozici manažera nebo specialisty, a 1 rok, jde-li o převedení na pozici zaměstnaného stážisty.

(9) Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování se vydává na dobu uskutečnění významné investice, nejdéle však na 2 roky.

§ 44a

(1) Dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu lze opakovaně prodloužit, a to

- a) na dobu stanovenou v § 44 odst. 5,
- b) nejdéle na dobu stanovenou v § 44 odst. 4 písm. a), c), f), g), i) a j,
- c) na dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, které bylo vydáno nositeli oprávnění ke sloučení rodiny, jde-li o dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle § 44 odst. 4 písm. d),
- d) na dobu 5 let, jde-li o dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle § 44 odst. 4 písm. e),
- e) nejdéle na dobu stanovenou v § 44 odst. 7, jde-li o modrou kartu.

(2) Platnost povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 3 nebo § 42d se neprodlužuje; to neplatí v případě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42d vydaného za účelem

- a) účasti na jazykové a odborné přípravě podle § 64 písm. b), jehož platnost lze z důvodu pokračování v takové přípravě jednou prodloužit, nebo
- b) studia na vysoké škole podle § 64 písm. a), jehož platnost lze prodloužit opakovaně, vždy však nejdéle o 2 roky.

(3) Žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.

(4) K žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za účelem společného soužití rodiny je cizinec povinen předložit náležitosti podle § 42b odst. 1 písm. a), c) a d) a dále doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j. Na požádání je současně povinen předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4. Jestliže byl nositeli oprávnění ke sloučení rodiny udělen azyl, je cizinec povinen předložit pouze cestovní doklad. Platnost povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za účelem společného soužití rodiny nelze prodloužit, je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto povolení (§ 46a).

(5) K žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydaného rezidentovi jiného členského státu Evropské unie je cizinec povinen předložit náležitosti podle

§ 42c odst. 3, s výjimkou dokladu obdobného výpisu z evidence Rejstříku trestů vydaného státem, jehož je občanem nebo v němž pobýval, a dokladu potvrzujícího splnění požadavků opatření před zavlečením infekčního onemocnění. K žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání je dále povinen předložit náležitost podle § 46 odst. 7. K žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání je cizinec povinen předložit pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce a náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. a), d) a e).

(6) K žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území vydaného z důvodu uvedeného v § 64 písm. a) nebo b) je cizinec povinen

- a) předložit náležitosti podle § 31 odst. 1 písm. a), b), d) a e),
- b) předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a současně na požádání předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,
- c) prokázat zajištění prostředků k pobytu na území podle § 42d odst. 2 písm. c) nebo prokázat, že náklady na pobyt cizince přebírá tuzemská hostitelská organizace,
- d) předložit souhlas rodiče, případně jiného zákonného zástupce nebo poručníka, s jeho pobytem na území, je-li nezletilý.

(7) Žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území se podává ministerstvu. K žádosti je cizinec povinen předložit náležitosti podle § 42e odst. 4, s výjimkou fotografie. V případě změny podoby je cizinec povinen na požádání předložit i fotografii.

(8) K žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu je výzkumný pracovník povinen předložit cestovní doklad a náležitosti uvedené v § 42f odst. 3 písm. a) a c) a na požádání doklad potvrzující splnění požadavků opatření před zavlečením infekčního onemocnění. Platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto povolení (§ 46d).

(9) Platnost zaměstnanecké karty lze při splnění podmínek uvedených v § 42g odst. 2 písm. b) a c), § 42g odst. 3 nebo 4 opakovaně prodloužit na dobu, na kterou byla uzavřena pracovní smlouva nebo dohoda o pracovní činnosti, vždy však nejdéle na dobu 2 let; v případě cizince, kterému byla vydána zaměstnanecká karta podle § 42g odst. 3, se platnost zaměstnanecké karty prodlouží na dobu odpovídající době uvedené v rozhodnutí o prodloužení povolení k zaměstnání. Žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty se podává ministerstvu. K žádosti je cizinec povinen předložit

- a) náležitosti podle § 31 odst. 1 písm. a) a d),
- b) pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti splňující podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. b) na dobu, na kterou žádá o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty,
- c) rozhodnutí o prodloužení povolení k zaměstnání, jde-li o cizince, kterému byla vydána

zaměstnanecká karta podle § 42g odst. 3,

d) doklady k prokázání odborné způsobilosti pro výkon požadovaného zaměstnání podle § 42g odst. 2 písm. c), jde-li o cizince, kterému byla vydána zaměstnanecká karta podle § 42g odst. 2, pokud doklad, kterým cizinec prokázal ministerstvu svoji odbornou způsobilost při vydání zaměstnanecké karty, pozbyl platnosti,

e) na požádání náležitosti podle § 31 odst. 3,

f) fotografie v případě změny podoby a

g) v případě, že jde o agenturní zaměstnávání, doklad obsahující údaje uvedené v § 42h odst. 1 písm. g).

(10) Jde-li o cizince uvedeného v § 42h odst. 2 a podmínky vládou schváleného programu umožňují nahrazení některých náležitostí žádosti, lze náležitosti uvedené v § 31 odst. 1 písm. d) a v odstavci 9 písm. b) a d) nahradit potvrzením, ve kterém zaměstnavatel uvede

a) druh práce, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat, místo výkonu práce a dobu, na kterou je pracovní smlouva nebo dohoda o pracovní činnosti uzavřena,

b) že cizinec má zajištěno ubytování odpovídající požadavkům uvedeným v § 31 odst. 5,

c) že má s cizincem nadále uzavřenou pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti splňující podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. b) a

d) že cizinec má odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání podle § 42g odst. 2 písm. c).

(11) Ministerstvo platnost zaměstnanecké karty neprodlouží, nesplňuje-li cizinec podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. a), b) a c), § 42g odst. 3 větě první nebo v § 42g odst. 4 anebo je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (§ 46e), a dále, jestliže Úřad práce České republiky - krajská pobočka nebo pobočka pro hlavní město Prahu vydal závazné stanovisko, že další zaměstnávání cizince nelze vzhledem k situaci na trhu práce povolit. Ustanovení § 42g odst. 3 věta druhá a § 46 odst. 6 písm. d), e) a f) se použije obdobně. Jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty učiněno oznámení podle § 42g odst. 7, 8 nebo 10, má se za to, že cizinec žádá o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty z důvodu zaměstnávání na posledně oznámenou pracovní pozici.

(12) Žádost o prodloužení platnosti modré karty se podává ministerstvu. K žádosti je cizinec povinen předložit náležitosti podle § 42j odst. 1 písm. a) až d) a f), s výjimkou fotografie.

(13) Splňuje-li cizinec podmínky pro prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, je povinen se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů cizince a jeho podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud cizinci v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka.

(14) Cizinec je povinen ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení

k pobytu. V případě žadatele o vydání zaměstnanecké karty se povinnost uvedená ve větě první považuje za splněnou pouze tehdy, předloží-li tento žadatel současně ministerstvu potvrzení vydané jeho zaměstnavatelem, ze kterého vyplývá, že žadatel nastoupil na pracovní místo, ke kterému se vztahuje žádost o vydání zaměstnanecké karty.

§ 45

(1) Cizinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, je povinen požádat ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu. Nové povolení k dlouhodobému pobytu nelze udělit v případech uvedených v § 33 odst. 1 nebo 3 s výjimkou případů uvedených v § 42 odst. 2. Nové povolení k dlouhodobému pobytu dále nelze udělit, jestliže cizinec neplnil před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. Cizinec, který hodlá na území pobývat za účelem podnikání, může o takovou změnu požádat, pokud je držitelem platného povolení k dlouhodobému pobytu a na území pobývá po dobu delší než 5 let; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, na cizince pobývajících na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 3 a na cizince uvedeného v odstavci 2.

(2) Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn po 3 letech pobytu na území nebo po dosažení věku 18 let požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.

(3) Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a, je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem a je pozůstalou osobou po nositeli oprávnění ke sloučení rodiny, je oprávněn požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, jestliže

- a) ke dni úmrtí nositele oprávnění ke sloučení rodiny ~~pobýval na území nepřetržitě~~ **měl na území povolen pobyt** po dobu nejméně 2 let; podmínka ~~nepřetržitého~~ **délky pobytu** neplatí, pokud cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky, nebo
- b) k úmrtí nositele oprávnění ke sloučení rodiny došlo v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

(4) Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem v případě rozvodu s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, ~~pobýval-li ke dni rozvodu na území nepřetržitě po dobu nejméně 2 let a manželství trvalo nejméně 5 let; podmínka nepřetržitého pobytu a doby trvání manželství~~ **pokud měl ke dni rozvodu na území povolen pobyt po dobu nejméně 3 let; podmínka délky pobytu** neplatí, pokud tento cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky.

(5) K žádosti podle odstavce 3 nebo 4 je cizinec povinen předložit

- a) cestovní doklad,

- b) doklad potvrzující splnění podmínky podle odstavce 3 nebo 4,
- c) doklad o zajištění ubytování na území,
- d) doklad podle § 42b odst. 1 písm. d) nebo povolení k zaměstnání,
- e) doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,
- f) fotografie.

(6) Oprávnění podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu podle odstavce 3 nebo 4 zaniká uplynutím 1 roku ode dne, kdy tento důvod nastal.

(7) Cizinec s povoleným dlouhodobým pobytem za účelem ochrany na území je oprávněn po splnění účelu pobytu nebo po 1 roce pobytu na území požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem. Ministerstvo dlouhodobý pobyt za jiným účelem nepovolí, jsou-li zjištěny důvody pro zrušení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území podle § 46c odst. 1 písm. a) až c).

§ 46

(1) Pro povolení k dlouhodobému pobytu platí obdobně § 31 odst. 1 písm. a) až e), § 33, 34, 37, 38, § 55 odst. 1 a 2, § 56, § 58 odst. 3 a § 62 odst. 1 vztahující se na dlouhodobé vízum. Ministerstvo povolení k dlouhodobému pobytu dále nevydává, pokud cizinec neplní na území účel, pro který mu bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů a pro který mu má být vydáno povolení k dlouhodobému pobytu, nebo pokud cizinec neplnil v době platnosti víza k pobytu nad 90 dnů na území účel, pro který mu bylo vízum uděleno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 je cizinec dále povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j. Současně je povinen na požádání předložit doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění. To neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

(2) Pro povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodu uvedeného v § 33 odst. 1 písm. a) platí obdobně § 56 vztahující se na vízum k pobytu nad 90 dnů. Pro povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území **podle § 43 odst. 1 platí obdobně § 62 odst. 1 a 4 vztahující se na dlouhodobé vízum. Pro povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území** podle § 43 odst. 2 platí obdobně § 31 odst. 1 písm. a) až e), § 37, § 55 odst. 1, § 56, § 58 odst. 3 a § 62 odst. 1 vztahující se na dlouhodobé vízum. K žádosti je cizinec povinen dále předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a na požádání doklad o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4.

§ 46a

Zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny

(1) Na žádost cizince ministerstvo platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny zruší. Ministerstvo platnost povolení k dlouhodobému pobytu za

účelem společného soužití rodiny zruší rovněž, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jestliže

- a) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění cizince ze svého území^{9a)} z důvodu odsouzení cizince k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování, a dále z důvodů porušení právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na jejich území,
- b) cizinec při pobytové kontrole nepředloží doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a to ani ve lhůtě stanovené policií; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,
- c) bylo zjištěno, že by cizinec mohl při dalším pobytu na území ohrozit bezpečnost České republiky nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- d) cizinec přestal splňovat podmínky prokazované podle § 42b odst. 1 písm. c) nebo d),
- e) zjistí, že náležitosti předložené k žádosti o vydání nebo prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny jsou padělané anebo pozměněné nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti,
- f) cizinec nemá na území zajištěno ubytování,
- g) cizinec by mohl při dalším pobytu na území ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, pokud k takovému onemocnění došlo před vstupem cizince na území,
- h) cizinec neplní účel, pro který bylo toto povolení vydáno,
- i) zjistí, že se cizinec dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat toto povolení, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
- j) nositel oprávnění ke sloučení rodiny požádal o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebo mu byla platnost tohoto povolení zrušena, nebyla prodloužena nebo skončila, anebo nositel oprávnění ke sloučení rodiny požádal o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu nebo mu byla platnost tohoto povolení zrušena, nebo
- k) držiteli modré karty byla platnost modré karty zrušena anebo mu nebyla prodloužena nebo jiným členským státem Evropské unie nebylo vyhověno jeho žádosti o vydání modré karty a platnost modré karty vydané na území skončila,

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(3) Ministerstvo platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny z důvodů uvedených v odstavci 2 písm. h), j) a k) nezruší, jestliže je to opodstatněno obzvláště obtížnými okolnostmi, zejména pokud se cizinec stal obětí domácího násilí.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a cizinci udělí výjezdní příkaz~~; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 46b

Zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie

(1) Na žádost rezidenta jiného členského státu Evropské unie^{7c)} ministerstvo platnost jeho povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie zruší. Ministerstvo dále platnost povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie zruší, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie, jestliže

- a) je-li důvodné nebezpečí, že by držitel tohoto povolení mohl při dalším pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit bezpečnost České republiky,
- b) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění držitele tohoto povolení ze svého území^{9a)} z důvodu odsouzení k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování,
- c) držitel tohoto povolení neplní účel, pro který bylo toto povolení vydáno,
- d) držitel tohoto povolení při pobytové kontrole nepředloží doklad o cestovním zdravotním pojištění, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a to ani ve lhůtě stanovené policií; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,
- e) držitel tohoto povolení nemá na území zajištěno ubytování,
- f) úhrnný měsíční příjem držitele tohoto povolení a společně s ním posuzovaných osob [§ 42c odst. 3 písm. c)] nedosahuje částky živobytí společně posuzovaných osob^{9o)}, nebo
- g) stát, který držiteli tohoto povolení přiznal právní postavení rezidenta jiného členského státu Evropské unie, rozhodl o zrušení tohoto právního postavení a současně o zrušení povolení k trvalému pobytu na svém území

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života držitele tohoto povolení.

(3) Při zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie ministerstvo zruší i povolení k dlouhodobému pobytu na území vydaného jeho rodinnému příslušníkovi za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého nebo rodinného života. Ministerstvo postupuje vůči rodinnému příslušníkovi rezidenta jiného členského státu Evropské unie obdobně i v případě, že platnost povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie zanikla na základě rozhodnutí o vyhoštění.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a rezidentovi jiného členského státu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi udělí výjezdní příkaz~~;

^{9o)} § 24 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

rezident jiného členského státu Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 46c

Zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území

(1) Ministerstvo zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území^{9f)}, jestliže

- a) cizinec přestal plnit podmínky pro vydání tohoto povolení podle § 42e odst. 1,
- b) je to nezbytné pro zajištění ochrany veřejného pořádku nebo bezpečnosti státu, nebo
- c) cizinec o zrušení tohoto povolení požádá.

(2) Ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území stanoví lhůtu k vycestování z území a cizinci udělí výjezdní příkaz; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

(3) Postup podle odstavce 2 neplatí, byl-li z důvodu uděleného povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území odložen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění cizince nebo odloženo jeho předání podle mezinárodní smlouvy. V tomto případě policie dokončí správní vyhoštění cizince nebo jeho předání podle mezinárodní smlouvy.

(4) Orgán činný v trestním řízení je povinen neprodleně ministerstvo informovat o skutečnostech odůvodňujících zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území.

(5) Vykonatelností rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydaného cizinci podle § 42e odst. 1 současně zaniká platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydaného cizinci podle § 42e odst. 5; o této skutečnosti ministerstvo cizince informuje.

~~(6) Ministerstvo udělí výjezdní příkaz cizinci, kterému zanikla platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území podle odstavce 5; cizinec je povinen ve lhůtě stanovené výjezdním příkazem z území vycestovat.~~

§ 46d

Zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu

(1) Na žádost výzkumného pracovníka ministerstvo platnost jeho povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu zruší. Ministerstvo dále platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu zruší, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, pokud cizinec neprokáže, že jeho další pobyt na území je v zájmu České republiky.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, jestliže

- a) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění výzkumného pracovníka ze svého území^{9a)} z důvodu jeho odsouzení k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování, a dále z důvodů porušení právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na jejich území,

- b) bylo zjištěno, že by výzkumný pracovník mohl při dalším pobytu na území ohrozit bezpečnost České republiky nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek anebo ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavléčením infekčního onemocnění,
- c) výzkumná organizace, která s výzkumným pracovníkem uzavřela dohodu o hostování^{9j)}, byla vyřazena ze seznamu výzkumných organizací schválených pro přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí vedeného podle zvláštního právního předpisu^{9j)}; to neplatí, pokud výzkumný pracovník uzavřel dohodu o hostování^{9j)} s jinou výzkumnou organizací, která je v tomto seznamu zapsána,
- d) výzkumný pracovník přestal splňovat podmínky prokazované podle § 42f odst. 3,
- e) zjistí, že náležitosti předložené k žádosti o vydání nebo prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu jsou padělané anebo pozměněné nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti, nebo
- f) výzkumný pracovník neplní účel, pro který bylo toto povolení vydáno,

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života výzkumného pracovníka.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a výzkumnému pracovníkovi udělí výjezdní příkaz~~; výzkumný pracovník je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 46e

Zrušení platnosti zaměstnanecké karty

(1) Ministerstvo zruší platnost zaměstnanecké karty z důvodů uvedených v § 37, z důvodu uvedeného v § 46 odst. 6 písm. b), d) nebo e) a dále, jestliže cizinci nebyla uznána odborná kvalifikace příslušným uznávacím orgánem³⁵⁾.

(2) Ministerstvo v rozhodnutí, kterým zruší platnost zaměstnanecké karty, stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a udělí cizinci výjezdní příkaz~~; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 46f

Zrušení platnosti modré karty

(1) Ministerstvo zruší platnost modré karty, jestliže

- a) její držitel o zrušení platnosti modré karty požádá,
- b) zjistí, že náležitosti předložené k žádosti o vydání modré karty nebo prodloužení její platnosti jsou padělané anebo pozměněné nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti,
- c) její držitel přestal splňovat některou z podmínek pro vydání modré karty,
- d) její držitel neplní účel, pro který byla modrá karta vydána,
- e) její držitel neoznámil ministerstvu do 3 pracovních dnů skončení pracovního poměru nebo změnu pracovního zařazení; to neplatí, pokud splnění této povinnosti držiteli modré karty zabránily důvody na jeho vůli nezávislé,
- f) doba trvání nezaměstnanosti držitele modré karty přesáhla 3 po sobě jdoucí měsíce,

- g) k nezaměstnanosti držitele modré karty došlo opakovaně po dobu platnosti modré karty; to neplatí, pokud pracovní poměr skončil z některého z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce nebo dohodou z těchto důvodů anebo okamžitým zrušením podle § 56 zákoníku práce,
- h) její držitel nemá na území zajištěno ubytování,
- i) jejímu držiteli nebyla uznána odborná kvalifikace příslušným uznávacím orgánem³⁵⁾, nebo
- j) její držitel byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost modré karty, jestliže

- a) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění jejího držitele ze svého území z důvodu odsouzení k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování,
- b) je důvodné nebezpečí, že by její držitel mohl při dalším pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit bezpečnost státu,
- c) její držitel podal žádost o příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení nebo mimořádnou okamžitou pomoc ze systému pomoci v hmotné nouzi, nebo
- d) její držitel by mohl při dalším pobytu na území ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti modré karty. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života držitele modré karty.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí, kterým zruší platnost modré karty, stanoví lhůtu k vycestování z území a ~~cizinci udělí výjezdní příkaz~~; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 46g

Zrušení platnosti karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie

(1) Ministerstvo zruší platnost karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie, jestliže

- a) její držitel o zrušení platnosti požádá,
- b) náležitosti předložené k žádosti o její vydání nebo prodloužení její platnosti jsou padělané anebo pozměněné nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti,
- c) její držitel byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu,
- d) její držitel neplní účel, pro který mu byla karta vydána, nebo
- e) obchodní korporace nebo odštěpný závod, do nichž je cizinec převeden, byly založeny pouze za účelem vnitropodnikového převedení.

(2) Ministerstvo dále zruší platnost karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie, jestliže

- a) není splněna některá z podmínek pro její vydání,
- b) její držitel nemá na území zajištěno ubytování,
- c) jiný stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění jejího držitele ze svého území^{9a)} z důvodu jeho odsouzení k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování,
- d) je důvodné nebezpečí, že by její držitel mohl při dalším pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit bezpečnost státu,
- e) její držitel by mohl při dalším pobytu na území ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění,
- f) obchodní korporace, v níž nebo do níž je její držitel převeden, přestane být osobou bezdlužnou,
- g) obchodní korporaci, v níž nebo do níž je její držitel převeden, byla po vydání karty pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce, nebo
- h) na majetek obchodní korporace, v níž nebo do níž je její držitel převeden, byl prohlášen konkurs,

za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení její platnosti. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí, kterým zruší platnost karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie, stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a cizinci udělí výjezdní příkaz~~; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

(4) Ministerstvo vyrozumí o vydání rozhodnutí o zrušení platnosti karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie a o důvodech tohoto rozhodnutí obchodní korporaci, v níž nebo do níž je cizinec převeden.

§ 47

(1) Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.

(2) Žádost o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

(3) Zabránil-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do

5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.

(4) Pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, ~~ačkoliv žádost byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3~~, považuje se vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti. **To neplatí, jestliže žádost podle věty první nebyla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, v § 45 nebo v době, kdy se tento zákon na cizince nevztahuje podle § 2.**

(5) Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 4 je cizinec povinen podat v době platnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydaného Ministerstvem zahraničních věcí nebo v době přechodného pobytu podle § 18 písm. a) nebo b), nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.

(6) Vízum, povolení k dlouhodobému pobytu nebo oprávnění k přechodnému pobytu uvedené v odstavci 5 nebo v § 42c odst. 2 se považuje za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti, pokud cizinec

- a) podal na území žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, zaměstnanecké karty nebo modré karty nebo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 4,
- b) byl k podání žádosti na území podle odstavce 5, § 42a odst. 6, § 42c odst. 2, **§ 42d odst. 1**, § 42f odst. 2, § 42g odst. 5 a § 42i odst. 3 písm. a) oprávněn a
- c) doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu nebo oprávnění k přechodnému pobytu uvedeného v odstavci ~~5 nebo~~ **5**, § 42c odst. 2 **nebo § 42d odst. 1** uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.

(7) Jde-li o žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, použije se odstavec 4 obdobně na oprávnění k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána. Jde-li o žádost o vydání zaměstnanecké karty podle § 42g odst. 6, použije se odstavec 6 obdobně na oprávnění k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, kterou již cizinec vykonává a na kterou žádá o vydání zaměstnanecké karty. Věty první a druhá neplatí, jde-li o pracovní pozici, na kterou je podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno povolení k zaměstnání. Pokud ministerstvo žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty nebo o vydání zaměstnanecké karty podle § 42g odst. 6 zamítne z důvodu, že Úřad práce České republiky - krajská pobočka nebo pobočka pro hlavní město Prahu vydal závazné stanovisko, že další zaměstnávání cizince nelze vzhledem k situaci na trhu práce povolit, zaniká oprávnění k výkonu zaměstnání ode dne následujícího po dni oznámení tohoto rozhodnutí; odkladný účinek odvolání proti tomuto rozhodnutí se na oprávnění k výkonu zaměstnání nevztahuje. O oznámení rozhodnutí podle věty čtvrté ministerstvo bez zbytečného odkladu informuje Úřad práce České republiky - krajskou pobočku nebo pobočku pro hlavní město Prahu.

(8) Modrá karta se dále považuje za platnou

- a) do doby, než jiný členský stát Evropské unie rozhodne o žádosti o vydání modré karty, pokud byla žádost o vydání modré karty podána v době platnosti modré karty,

- b) do doby vycestování cizince z území, pokud mu jiný členský stát Evropské unie vydal modrou kartu, nebo
- c) po dobu 3 měsíců ode dne, kdy jiný členský stát Evropské unie nevyhověl žádosti cizince o vydání modré karty.

(9) Modrá karta vydaná jiným členským státem Evropské unie se na území považuje za platnou do doby nabytí právní moci rozhodnutí o vydání modré karty, pokud v době platnosti modré karty vydané jiným členským státem Evropské unie cizinec požádal o vydání modré karty a o jejím vydání nebylo rozhodnuto v době platnosti modré karty vydané jiným členským státem Evropské unie. Povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydané jiným členským státem Evropské unie se na území považuje za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie, pokud v době platnosti povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie cizinec požádal o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie a o jejím vydání nebylo rozhodnuto v době platnosti povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie.

(10) Na platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny vydaného rodinnému příslušníkovi držitele modré karty a na platnost takového oprávnění vydaného jiným členským státem Evropské unie se odstavce 8 a 9 vztahují obdobně. Na platnost povolení k pobytu za účelem společného soužití rodiny vydaného rodinnému příslušníkovi držitele povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie se odstavec 9 věta druhá vztahuje obdobně.

(11) Oprávnění k pobytu podle odstavce 4, 6, 8, 9 nebo 10 ministerstvo osvědčí vízovým štítkem vyznačovaným do cestovního dokladu podle jednotného formátu stanoveného přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵¹⁾, a to ve formě víza k pobytu nad 90 dnů s dobou platnosti odpovídající předpokládané délce řízení o žádosti; to neplatí, jde-li o cizince zařazeného do informačního systému smluvních států, kterému se vydá pouze potvrzení o oprávnění k pobytu podle odstavce 4, 6, 8, 9 nebo 10. Platnost dokladu nebo potvrzení podle věty první zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti. Odstavce 4, 6 a 8 se nepoužijí, podá-li cizinec žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem nebo o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době oprávnění k pobytu podle odstavce 4, 6 nebo 8 anebo podle § 60 odst. 4 nebo 7.

(12) Lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 je zachována, je-li posledního dne lhůty žádost podána ministerstvu. Nestanoví-li tento zákon, že žádost je cizinec povinen podat osobně, je lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 též zachována, je-li posledního dne lhůty podána poštovní zásilka adresovaná ministerstvu, která obsahuje žádost, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě. Tento odstavec se na žádosti uvedené v odstavci 6 použije obdobně.

~~§ 48~~

~~Pro účely úhrady poskytování zdravotních služeb, nelze-li úhradu zajistit jiným způsobem, se za cizince, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území podle zvláštního právního předpisu^{3a)} (dále jen "cizinec požívající dočasné ochrany"), považuje cizinec;~~

⁵¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995, kterým se stanoví jednotný vzor víz.

- a) kterému bylo uděleno vízum podle § 33 odst. 1 písm. a) a b), § 33 odst. 3 nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území (§ 43),
- b) který je uveden v § 42e odst. 1 za podmínek a ve lhůtě podle § 42e odst. 2,
- c) který podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území,
- d) kterému bylo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydáno,
- e) který je uveden v § 42e odst. 5, a to ode dne podání žádosti, nebo
- f) který je uveden v § 18 písm. d) bodě 4, a to ode dne vykonatelnosti předběžného opatření příslušného orgánu.

§ 48

(1) Pro účely pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění se za cizince, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území podle zákona o dočasné ochraně cizinců (dále jen „cizinec požívající dočasně ochrany“), považuje cizinec,

- a) kterému bylo uděleno vízum podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), § 33 odst. 3 věty první nebo ze stejných důvodů vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území nebo jde-li o cizince uvedeného v § 43 odst. 2,
- b) který je uveden v § 42e odst. 1, a to za podmínek a ve lhůtě podle § 42e odst. 2,
- c) který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, nebo
- d) kterému bylo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydáno.

(2) Pro účely pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění se za cizince požívajícího dočasné ochrany dále považuje cizinec, který nabyl postavení osoby bez státní příslušnosti.

(3) Pro účely zaměstnanosti se považuje

- a) cizinec, který nabyl postavení osoby bez státní příslušnosti, za osobu s trvalým pobytem na území a
- b) žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti za žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

Díl 5

Postavení osoby bez státní příslušnosti

§ 49a

Přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti

(1) Osobou bez státní příslušnosti je cizinec, kterého žádný stát nepovažuje podle svých právních předpisů za svého státního občana. Postavení osoby bez státní příslušnosti cizinec nabývá oznámením rozhodnutí o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti a hledí se na něj, jako kdyby měl uděleno vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé; cizinec je povinen se bez zbytečného odkladu dostavit na ministerstvo za účelem udělení víza.

Nedostaví-li se cizinec k udělení víza do 30 dní od oznámení rozhodnutí, nehledí se na něj, jako kdyby měl uděleno vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé.

(2) Žádost o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se podává na území ministerstvu. K žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je cizinec povinen předložit doklady prokazující, že cizince žádný stát nepovažuje za svého státního občana a že státní příslušnost nemůže získat, zejména

- a) cestovní doklad, je-li jeho držitelem, a to i když uplynula doba jeho platnosti,
- b) rodný a oddací list nebo jiné doklady, ze kterých je patrná totožnost nebo státní příslušnost cizince,
- c) doklad prokazující, že není státním občanem státu, ve kterém se cizinec narodil, států, ve kterých pobýval, a státu, který mu vydal doklad totožnosti, a
- d) doklady o snahách získat státní příslušnost státu, ve kterém se cizinec narodil, států, ve kterých pobýval, a státu, který mu vydal doklad totožnosti.

(3) Cizinec je dále povinen uvést adresu pro doručování.

(4) Po podání žádosti ministerstvo cizince poučí o jeho právech a povinnostech a vydá cizinci průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, který cizince po dobu jeho platnosti opravňuje k setrvání na území pouze za účelem řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti; to neplatí, byla-li podána druhá nebo jakákoli další žádost o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Ministerstvo o vydání průkazu informuje policii.

(5) Průkaz žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je veřejnou listinou, kterou se prokazuje totožnost jeho držitele a ministerstvo do něj zapíše údaje o totožnosti žadatele, adrese pro doručování a o době jeho platnosti. Dobu platnosti průkazu žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti stanoví ministerstvo a lze jej opakovaně prodlužovat. Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor průkazu žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

(6) Ministerstvo nepořizuje kopie spisu ani jeho části.

§ 49b

Postavení osoby bez státní příslušnosti zaniká

- a) smrtí cizince nebo jeho prohlášením za mrtvého,
- b) nabytím státního občanství České republiky nebo jiného státu, nebo
- c) písemným prohlášením cizince o vzdání se postavení osoby bez státní příslušnosti.

§ 49c

(1) Ministerstvo informuje na požádání Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (dále jen „Úřad Vysokého komisaře“) o počtu zahájených řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti a umožní pověřenému zástupci Úřadu Vysokého komisaře na jeho žádost bez průtahů kdykoliv navázat s žadatelem o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti kontakt.

(2) Pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře je oprávněn nahlížet do spisu

a být přítomen u pohovoru za předpokladu, že s tím žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti souhlasí.

(3) Údaje, se kterými se Úřad Vysokého komisaře seznámil v souvislosti s řízením o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, smí užívat pouze pro potřeby plnění svých úkolů.

Díl 5 6

Výjezdní příkaz a rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace

§ 50

Výjezdní příkaz

(1) Výjezdní příkaz je doklad, který z moci úřední uděluje

- a) ~~policie po zrušení nebo uplynutí platnosti krátkodobého víza, po ukončení přechodného pobytu na území nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, k němuž se vízum nevyžaduje, při vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo rozhodnutí, kterým byla stanovena nová doba k vycestování, nebo při správním vyhoštění,~~
- b) ~~ministerstvo po zrušení nebo uplynutí platnosti dlouhodobého víza, po zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, pokud uplynula platnost víza, po zrušení nebo zániku platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, po zrušení přechodného pobytu občana Evropské unie^{1b)}, po ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo po ukončení poskytování ochrany na území podle zvláštního právního předpisu^{3a)}.~~

(2) ~~Výjezdní příkaz dále uděluje Ministerstvo zahraničních věcí po uplynutí doby platnosti nebo po prohlášení neplatnosti diplomatického nebo zvláštního víza (§ 41), po uplynutí doby platnosti nebo po prohlášení neplatnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného tímto ministerstvem (§ 49 odst. 5) anebo po ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje.~~

(3) ~~Výjezdní příkaz opravňuje cizince k přechodnému pobytu na území po dobu, která je nezbytná k provedení neodkladných úkonů, a k vycestování z území; v době jeho platnosti není cizinec za pobytu na území oprávněn podat žádost o udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, s výjimkou žádosti podané podle § 33 odst. 1 a § 42e. Platnost výjezdního příkazu zaniká vycestováním cizince z území.~~

(4) ~~Není-li dále stanoveno jinak, doba přechodného pobytu cizince na výjezdní příkaz nesmí být delší než 60 dnů, dobu pobytu stanoví a ve výjezdním příkazu vyznačuje policie, Ministerstvo zahraničních věcí nebo ministerstvo.~~

~~(5) Při ukončení pobytu občanu Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinnému příslušníkovi se stanoví doba pobytu na výjezdní příkaz minimálně na 1 měsíc. Podmínka stanovení minimální doby pobytu neplatí, pokud je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo je zjištěno, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.~~

~~(6) Výjezdní příkaz obsahuje údaje o totožnosti cizince, číslo cestovního dokladu a dobu, ve které je cizinec povinen z území vycestovat; v zájmu ochrany bezpečnosti státu, udržení veřejného pořádku nebo ochrany veřejného zdraví anebo v zájmu plnění mezinárodní smlouvy může být vycestování vázáno podmínkou spočívající v určení hraničního přechodu pro vycestování z území.~~

~~(7) Výjezdní příkaz má tvar štítku, který policie, ministerstvo nebo Ministerstvo zahraničních věcí vyznačí do cestovního dokladu, v odůvodněných případech může být výjezdní příkaz vyznačen mimo cestovní doklad.~~

§ 50

Výjezdní příkaz

(1) Výjezdní příkaz je doklad, který vydá z moci úřední

- a) policie po zrušení krátkodobého víza nebo po ukončení přechodného pobytu na území, při vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo rozhodnutí, kterým byla stanovena nová doba k vycestování, nebo při správním vyhoštění, nebo**
- b) ministerstvo po zrušení nebo uplynutí platnosti dlouhodobého víza, po nepřiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, po zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, pokud uplynula platnost víza, po zrušení nebo zániku platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, po zrušení přechodného pobytu občanu Evropské unie^{1b)}, po ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo po ukončení poskytování ochrany na území podle zvláštního právního předpisu^{3a)}.**

(2) Výjezdní příkaz dále vydá Ministerstvo zahraničních věcí z moci úřední po uplynutí doby platnosti nebo po prohlášení neplatnosti diplomatického nebo zvláštního víza podle § 41, po uplynutí doby platnosti nebo po prohlášení neplatnosti povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného tímto ministerstvem podle § 49 odst. 5 nebo po ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje.

(3) Výjezdní příkaz opravňuje cizince k setrvání na území pouze pro účely vycestování z území; v době jeho platnosti není cizinec při setrvání na území oprávněn podat žádost o udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, s výjimkou žádosti podané podle § 33 odst. 1 a § 42e. Platnost výjezdního příkazu zaniká vycestováním cizince z území.

(4) Není-li dále stanoveno jinak, doba setrvání cizince na výjezdní příkaz nesmí být delší než 30 dnů, dobu setrvání stanoví a ve výjezdním příkazu vyznačuje policie, ministerstvo nebo Ministerstvo zahraničních věcí.

(5) Při ukončení pobytu občanu Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinnému příslušníkovi se stanoví doba setrvání na výjezdní příkaz minimálně na 30 dnů. Podmínka stanovení minimální doby setrvání neplatí, pokud je důvodné nebezpečí, že by cizinec

mohl při svém setrvání na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo je zjištěno, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

(6) Výjezdní příkaz obsahuje údaje o totožnosti cizince, číslo cestovního dokladu a dobu, ve které je cizinec povinen z území vycestovat; v zájmu ochrany bezpečnosti státu, udržení veřejného pořádku nebo ochrany veřejného zdraví anebo v zájmu plnění mezinárodní smlouvy může být vycestování vázáno podmínkou spočívající v určení hraničního přechodu pro vycestování z území.

(7) Výjezdní příkaz má tvar štítku, který policie, ministerstvo nebo Ministerstvo zahraničních věcí vyznačí do cestovního dokladu, v odůvodněných případech může být výjezdní příkaz vyznačen mimo cestovní doklad. Vyznačuje-li výjezdní příkaz Ministerstvo zahraničních věcí, je štítek označen jako „DIPLOMATIC EXIT VISA“ nebo „OFFICIAL EXIT VISA“.

(8) Cizinec je povinen se pro výjezdní příkaz dostavit bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne vzniku skutečnosti uvedené v odstavci 1 nebo 2. Po uplynutí této lhůty se výjezdní příkaz cizinci nevydává a policie postupuje podle § 50a, 50b nebo 118.

§ 50a

Rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace

(1) Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá cizinci, který

- a) neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území a má být předán podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009; totéž platí i pro cizince, který má být předán podle přímo použitelného předpisu Evropské unie³⁷⁾ a kterému je umožněno dobrovolné vycestování,
- b) je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně; to neplatí, pokud by cizinec mohl při pobytu na území ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo
- c) je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

(2) Rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace policie vydá

- a) cizinci staršímu 15 let, který nevyužil možnosti dobrovolného návratu podle zákona o azylu, jestliže

1. bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno, protože cizinec neposkytl údaje

³⁷⁾ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění).

- k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo
2. nevycestoval po pravomocném ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany nebo po ukončení poskytování mezinárodní ochrany ve lhůtě uvedené ve výjezdním příkazu nebo ve lhůtě 30 dnů, nebyl-li cizinci výjezdní příkaz udělen,
 - b) cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života, nebo
 - c) cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro zahájení řízení o správním vyhoštění.

(3) Policie v rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 stanoví dobu k vycestování z území nebo z území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, a to v rozmezí 7 až ~~60~~ **30** dnů. Pokud by měla doba k vycestování začít běžet v době trvání zajištění cizince, začíná tato doba běžet ode dne ukončení zajištění. Pokud je v průběhu doby k vycestování cizinec zajištěn, běh této doby se zajištěním přerušuje. Požádá-li cizinec během doby k vycestování o stanovení nové doby k vycestování **zejména** z důvodů podle § 174a odst. 2, policie, **pokud shledá důvody pro stanovení nové doby k vycestování**, vydá nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu, ve kterém stanoví novou dobu k vycestování s ohledem na délku trvání uváděných důvodů; **odvolání nemá odkladný účinek**. Novou dobu k opuštění území lze stanovit nejdéle na 180 dnů.

(4) Je-li cizinec bez zbytečného odkladu převzat jiným členským státem na základě mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo vrátí-li se cizinec neprodleně dobrovolně do státu, v němž je držitelem platného oprávnění k pobytu, může policie upustit od vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území.

(5) V řízení o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení; to neplatí, je-li vydáno rozhodnutí podle odstavce 1 písm. c) nebo odstavce 2 písm. b). Zahájené řízení o správním vyhoštění je řízením o povinnosti opustit území, jsou-li zjištěny skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) nebo odstavci 2 písm. b). Policie o tomto cizinci vyrozumí bez zbytečného odkladu. Lhůta pro vydání rozhodnutí běží ode dne, kdy byl cizinec vyrozuměn.

§ 50b

(1) **Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá občanu Evropské unie, který na území nehodlá pobývat déle než 30 dnů, a je důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.**

(2) **Policie v rozhodnutí podle odstavce 1 stanoví dobu k vycestování, a to nejdéle na 30 dnů.**

(3) **V řízení o povinnosti opustit území je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení.**

Díl 6 7

Společná ustanovení k dlouhodobému vízu

§ 51

(1) Dlouhodobým vízem se rozumí povolení, které po dobu platnosti opravňuje cizince ke vstupu a pobytu na území a vycestování z území, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Na udělení dlouhodobého víza není právní nárok.

(3) Dlouhodobé vízum je platné po dobu v něm vyznačenou.

(4) Dlouhodobé vízum nelze udělit občanu Evropské unie^{1b}).

(5) Dlouhodobé vízum se považuje za udělené jeho vyznačením.

§ 56

Důvody neudělení dlouhodobého víza

(1) Dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže

- a) se cizinec na požádání ministerstva nebo zastupitelského úřadu nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti o dlouhodobé vízum nebo jestliže se i přes provedení pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodaří tyto údaje ověřit,
- b) cizinec vyplní žádost o udělení dlouhodobého víza nepravdivě,
- c) je cizinec evidován v evidenci nežádoucích osob,
- d) má poznatky o tom, že by náklady spojené s pobytem cizince na území nesla Česká republika,
- e) předloží padělané anebo pozměněné náležitosti nebo údaje podstatné pro posouzení žádosti v nich uvedené neodpovídají skutečnosti,
- f) cizinec podal žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem zaměstnání; ministerstvo v písemné informaci o důvodech neudělení dlouhodobého víza podle odstavce 5 cizince poučí, že je oprávněn požádat o vydání zaměstnanecké karty,
- g) jsou zjištěny skutečnosti uvedené v § 9 odst. 1 písm. a), b), g), h), i) nebo j),
- h) jsou zjištěny skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec po skončení pobytu stanoveného dlouhodobým vízem neopustí území nebo že dlouhodobé vízum hodlá zneužít k jinému účelu, než je uveden v žádosti o udělení dlouhodobého víza,
- i) před vyznačením dlouhodobého víza nepředloží doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území, které odpovídá podmínkám uvedeným v § 180j, a na požádání doklad

o zaplacení pojistného uvedeného na dokladu o cestovním zdravotním pojištění, nejde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,

- j) pobyt cizince na území není v zájmu České republiky nebo je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území,
- k) cizinec neuhradil pokutu nebo náklady řízení vzniklé v souvislosti s řízením vedeným podle tohoto zákona,
- l) cizinec nesplňuje některou z podmínek pro udělení víza,
- m) se cizinec dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu nad 90 dnů, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství nebo pokud byl účelově jmenován členem statutárního orgánu obchodní korporace a jeho činnost jako člena statutárního orgánu obchodní korporace není skutečným účelem jeho pobytu na území, nebo
- n) je zaměstnavatel cizince podle § 178f nespolehlivý, jde-li o mimořádné pracovní vízum.

(2) Dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže

- a) nesplňuje podmínku trestní záchovalosti (§ 174), nebo
- b) v uplynulých 5 letech porušil povinnost stanovenou tímto zákonem,

za podmínky, že důsledky neudělení dlouhodobého víza budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince.

(3) Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání ministerstvo cizinci neudělí, jestliže nastal některý z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. a) až c), e), g) až i) a l) nebo důvod uvedený v odstavci 2 písm. a), a dále jestliže cizinec k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání uvedl pouze číslo jednacích žádostí o vydání povolení k zaměstnání a Úřad práce České republiky toto povolení nevydal.

(4) K důvodu podle odstavce 1 nebo 2 se nepřihlédne, jde-li o udělení dlouhodobého víza v zájmu České republiky nebo v zájmu plnění mezinárodního závazku.

(5) Ministerstvo písemně informuje cizince o důvodech neudělení dlouhodobého víza a o jeho oprávnění požádat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení informace o neudělení dlouhodobého víza o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (§ 180e).

(6) Jde-li o udělení dlouhodobého víza cizinci, který je zařazen do informačního systému smluvních států, ministerstvo projedná udělení víza se smluvním státem, který cizince do tohoto systému zařadil; v řízení přihlédne ke skutečnostem, které smluvní stát vedly k zařazení cizince do tohoto systému. Udělení víza ministerstvo oznámí smluvnímu státu, který cizince do informačního systému smluvních států zařadil.

§ 60

(1) Žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum podává cizinec ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o udělení tohoto víza.

(2) O prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum je cizinec oprávněn požádat nejpozději před uplynutím doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum, nejdříve však 90 dnů před uplynutím této doby.

(3) Zabránil-li včasnému podání žádosti podle odstavce 2 důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 2. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.

(4) Pokud doba platnosti dlouhodobého víza a doba pobytu na území na toto vízum uplyne před rozhodnutím o jejich prodloužení, ačkoli žádost byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavci 2 nebo 3, považuje se dlouhodobé vízum za platné a doba pobytu na území na toto vízum za prodlouženou do nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

(5) Oprávnění k pobytu podle odstavce 4 ministerstvo osvědčí vízovým štítkem vyznačovaným do cestovního dokladu podle jednotného formátu stanoveného přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵¹), a to ve formě dlouhodobého víza s dobou platnosti odpovídající předpokládané délce řízení o žádosti; to neplatí, jde-li o cizince zařazeného do informačního systému smluvních států, kterému se vydá pouze potvrzení o oprávnění k pobytu podle odstavce 4. Platnost dokladu nebo potvrzení podle věty první zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti.

(6) Lhůta uvedená v odstavcích 2 a 3 je zachována, je-li posledního dne lhůty žádost podána ministerstvu. Nestanoví-li tento zákon, že žádost je cizinec povinen podat osobně, je lhůta uvedená v odstavcích 2 a 3 také zachována, je-li posledního dne lhůty podána poštovní zásilka adresovaná ministerstvu, která obsahuje žádost, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě.

(7) Pokud o žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. c) nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území, cizinec podal žádost v době platnosti oprávnění k pobytu a byl podle § 69 oprávněn podat na území žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, považuje se jeho další pobyt na území za pobyt na toto vízum, a to až do rozhodnutí o žádosti; v této době není cizinec oprávněn podat na území žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo další žádost o vydání povolení k trvalému pobytu.

§ 62

Zánik platnosti dlouhodobého víza

(1) Platnost dlouhodobého víza zanikne, jakmile nabyl právní moci rozsudek ukládající trest vyhoštění¹⁰⁾ nebo je vykonatelné rozhodnutí o správním vyhoštění.

(2) Platnost dlouhodobého víza uděleného podle § 30 odst. 2 zaniká převzetím povolení k trvalému pobytu, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, za účelem studia nebo vědeckého výzkumu, povolení k dlouhodobému pobytu vydaného rodinnému příslušníkovi výzkumného pracovníka, zaměstnanecké karty, modré karty nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí.

(3) Platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území uděleného podle § 33 odst. 3 dále zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾.

(4) Po vycestování cizince z území **smluvních států** zanikne platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území; **to neplatí, jde-li o cizince v postavení osoby bez státní příslušnosti, kterému bylo uděleno vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé.** Platnost ostatních dlouhodobých víz není vycestováním cizince z území dotčena.

§ 67

~~(1) Povolení k trvalému pobytu se po 4 letech nepřetržitého pobytu na území vydá na žádost cizinci, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany za podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, pokud tato žaloba nebo stížnost byla podána v zákonné lhůtě. Do doby pobytu podle věty první se započítává doba pobytu na území na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu a doba, po kterou byl cizinec žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo cizincem, který byl strpěn na území podle zákona o azylu. Nepřetržitost pobytu na území je zachována, pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 7 dnů po skončení přechodného pobytu na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému anebo trvalému pobytu; to neplatí, pokud platnost těchto pobytových oprávnění byla zrušena.~~

~~(2) Povolení k trvalému pobytu se při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 vydá, je-li žadatelem cizinec, který~~

~~a) je mladší 18 let,~~

~~b) se není schopen o sebe sám postarat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo~~

~~c) je osamělý a starší 65 let.~~

~~(3) Povolení k trvalému pobytu se může při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 dále vydat, je-li žadatelem cizinec,~~

~~a) který je rodičem cizince uvedeného v odstavci 2 písm. a) nebo b),~~

~~b) kterému byl rozhodnutím příslušného orgánu cizinec uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) svěřen do péče, nebo~~

¹⁰⁾ § 57 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

~~e) který je jiným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii cizince uvedeného v odstavci 2, na jehož osobní péči je cizinec uvedený v odstavci 2 závislý.~~

~~(4) Žádost je při splnění podmínek v odstavci 1 oprávněn podat i cizinec, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.~~

~~(5) Žádost lze podat ministerstvu nejpozději do 2 měsíců po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany.~~

~~(6) Povolení k trvalému pobytu může být vydáno cizinci uvedenému v odstavci 3, pouze bylo-li toto povolení vydáno cizinci uvedenému v odstavci 2.~~

~~(7) Splnění podmínky nepřetržitého pobytu na území a podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o kasační stížnosti, lze prominout z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména je-li oprávněným cizincem osoba mladší 15 let nebo nepříznivý zdravotní stav žadatele nastal za pobytu na území.~~

~~(8) Splnění podmínky podat žádost nejpozději do 2 měsíců po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany lze prominout cizinci uvedenému v odstavci 3, pokud řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany skončilo dříve než řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany cizince uvedeného v odstavci 2.~~

§ 68

(1) Povolení k trvalému pobytu se na žádost vydá cizinci, který ke dni podání žádosti pobývá na území nepřetržitě po dobu nejméně 5 let.

(2) Do doby pobytu podle odstavce 1 se započítávají

a) doba pobytu na území na dlouhodobé vízum a na povolení k dlouhodobému pobytu, není-li dále stanoveno jinak,

b) doba pobytu v postavení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany podle zákona o azylu

c) doba předchozího pobytu na základě povolení k přechodnému pobytu včetně doby, po kterou bylo vedeno řízení o žádosti, na základě které bylo povolení k přechodnému pobytu vydáno, pokud

1. bylo cizinci na žádost podle § 87f odst. 5 vydáno povolení k dlouhodobému pobytu po ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, nebo

2. cizinec požádal o vydání povolení k trvalému pobytu během lhůty k vycestování stanovené z důvodu ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie uvedené v § 87f odst. 5,

d) jednou polovinou

1. doba pobytu na území na dlouhodobé vízum a na povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za účelem studia, nebo

2. doba, po kterou bylo vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, které vedlo k rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, a to včetně doby řízení o žalobě nebo o kasační stížnosti; bylo-li řízení o udělení mezinárodní ochrany vedeno déle než 18 měsíců, započítává se tato doba v celém rozsahu,

- e) období nepřítomnosti cizince na území v průběhu doby pobytu podle písmene a) až d), pokud tato jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 6 po sobě jdoucích měsíců a pokud ve svém souhrnu nepřesáhla 310 dnů; pokud jedno období nepřítomnosti cizince na území nebylo delší než 12 po sobě jdoucích měsíců ze závažných důvodů, zejména jde-li o těhotenství a narození dítěte, závažné onemocnění nebo studium, nepřetržitost pobytu je zachována, přičemž toto období se do doby pobytu podle odstavce 1 nezapočítává,
- f) období nepřítomnosti cizince na území v průběhu doby pobytu podle písmene a) až d), pokud byl cizinec svým zaměstnavatelem pracovně vyslán do zahraničí a pokud tato jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 10 po sobě jdoucích měsíců a ve svém souhrnu nepřesáhla 560 dnů; toto období se však nezapočítá, byl-li cizinec členem statutárního orgánu zaměstnavatele.

(3) Do doby pobytu podle odstavce 1 se nezapočítává doba

- a) vyslání cizince na území zahraničním zaměstnavatelem nebo zahraniční právnickou nebo fyzickou osobou,
- b) pobytu cizince na území, pokud účelem pobytu na území byla výpomoc s domácími pracemi za stravu, ubytování a kapesné určené k uspokojování jeho základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au pair),
- c) výkonu trestu odnětí svobody; dnem nástupu cizince do výkonu trestu odnětí svobody se přerušuje i doba jeho nepřetržitého pobytu na území, a to až do doby jeho propuštění z výkonu tohoto trestu,
- d) pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání nebo na mimořádné pracovní vízum,
- e) pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, pokud cizinec následně na území pobýval na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydané podle § 43, a
- ~~f) pobytu na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10 anebo podle § 60 odst. 4; to neplatí, pokud na základě žádosti zakládající oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4 nebo 6 nebo podle § 60 odst. 4 bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno nebo byla prodloužena jeho platnost nebo byla prodloužena platnost dlouhodobého víza a doba pobytu na území na toto vízum.~~
- f) pobytu cizince na základě povolení k pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí členům personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice anebo jejich rodinným příslušníkům registrovaným Ministerstvem zahraničních věcí.**

(4) Povolení k trvalému pobytu se na žádost dále vydá cizinci, který splnil podmínku 5 let nepřetržitého pobytu na území členských států Evropské unie jako držitel modré karty, pokud jako držitel modré karty nepřetržitě pobývá na území po dobu nejméně 2 let; do doby 5 let nepřetržitého pobytu na území členských států se nezapočítává doba pobytu na území jiného členského státu Evropské unie, pokud na jeho území držitel modré karty vydané tímto členským státem Evropské unie pobýval po dobu kratší než 18 měsíců. Do požadované doby nepřetržitého pobytu se započítávají i období nepřítomnosti držitele modré karty na území

členských států Evropské unie, pokud jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 12 po sobě jdoucích měsíců a pokud v souhrnu nepřesáhla 560 dnů. Toto ustanovení se obdobně použije i na rodinné příslušníky držitele modré karty, kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území.

(5) Žádost o povolení k trvalému pobytu je oprávněn podat i cizinec, který v době splnění podmínek podle předchozích odstavců pobývá mimo území. Jestliže platnost povolení k dlouhodobému pobytu na území skončí cizinci v době jeho nepřítomnosti na území, musí být žádost podána nejpozději do 6 měsíců od skončení platnosti tohoto povolení.

§ 69

(1) Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 se podává na zastupitelském úřadu, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. a) nebo b) lze podat též ministerstvu, pokud cizinec, jemuž má být povolení k trvalému pobytu vydáno,

- a) pobývá na území v rámci přechodného pobytu a je manželem nebo nezletilým dítětem cizince, jemuž byl udělen azyl z důvodů uvedených ve zvláštním právním předpise¹¹⁾,
- b) pobývá na území na základě uděleného víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu, nebo
- c) pobývá na území na základě vydaného povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, pokud jeho spolupráce s orgánem činným v trestním řízení přispěla k prokázání trestného činu obchodování s lidmi nebo prokázání organizování nebo umožnění nedovoleného překročení státní hranice.

(3) Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. c) podává cizinec ministerstvu, pokud pobývá na území v rámci přechodného pobytu; ~~ministerstvu podává žádost rovněž cizinec žádající o povolení k trvalému pobytu podle § 67.~~

(4) Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) lze podat též ministerstvu, pokud cizinec, jemuž má být povolení k trvalému pobytu vydáno, pobývá na území v rámci přechodného pobytu, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území uděleného podle § 33 odst. 1 písm. e).

(5) Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1 podává cizinec ministerstvu, pokud na území pobývá nepřetržitě 5 let a v době podání žádosti pobývá na území

- a) na povolení k dlouhodobému pobytu,
- ~~b) na základě dokladu vydaného k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu^{2), 3a)},~~
nebo
- b) jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany, nebo**

¹¹⁾ § 12 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb. a zákona č. 165/2006 Sb.

c) během lhůty k vycestování stanovené z důvodu ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie uvedené v § 87f odst. 5.

(6) Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 je cizinec uvedený v § 68 odst. 5 oprávněn podat také na zastupitelském úřadu.

(7) Žádost o povolení k trvalému pobytu nelze podat na území, pokud cizinec, jemuž má být povolení k trvalému pobytu vydáno, pobývá na území na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10; to neplatí, jde-li o žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) a ~~§ 68~~.

§ 70

(1) Žádost o povolení k trvalému pobytu se podává na úředním tiskopisu. V žádosti je cizinec povinen uvést

- a) své jméno, příjmení a ostatní jména, všechna dřívější příjmení, den, měsíc a rok narození, místo a stát narození, pohlaví, státní občanství, rodinný stav, nejvyšší dosažené vzdělání, povolání, zaměstnání před příchodem na území (pracovní zařazení, název a adresa zaměstnavatele), účel pobytu na území, zaměstnání po vstupu na území (pracovní zařazení, název a adresa zaměstnavatele), poslední bydliště v cizině, adresu místa pobytu na území, adresu pro doručování, je-li odlišná od místa pobytu, předchozí pobyt na území delší než 3 měsíce (důvod a místo pobytu), den vstupu na území, číslo a platnost cestovního dokladu a označení státu, který tento doklad vydal,
- b) jméno, příjmení a ostatní jména, dřívější příjmení, státní občanství, datum narození, místo a stát narození, bydliště a povolání manžele nebo manželky,
- c) jméno, příjmení a ostatní jména, datum narození, státní občanství, bydliště a povolání rodičů,
- d) jméno, příjmení a ostatní jména, datum a místo narození, státní občanství, bydliště a povolání dětí, a
- e) jméno, příjmení a ostatní jména, datum narození, státní občanství, bydliště a povolání sourozenců.

(2) Cizinec je povinen k žádosti o povolení k trvalému pobytu předložit

- a) fotografie,
- b) cestovní doklad,
- c) doklad potvrzující účel pobytu na území, například matriční doklad nebo jinou listinu dokládající příbuzenský vztah, doklad o tom, že cizinec byl v minulosti státním občanem České republiky^{1a)}; to neplatí, jde-li o cizince, který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 68,
- d) doklad o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území (§ 71 odst. 1); to neplatí, ~~jde-li o cizince, který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 67, nebo~~ jde-li o cizince podle § 87, který žádá o povolení k trvalému pobytu po dosažení věku 18 let z důvodu podle § 66 odst. 1 písm. a); na požádání je cizinec povinen předložit též prohlášení o zproštění povinnosti mlčenlivosti finančního úřadu, a to v plném rozsahu údajů, za účelem ověření úhrnného měsíčního příjmu cizince a společně s ním posuzovaných osob; pokud cizinec předložil k žádosti doklad o příjmu s ním společně posuzované osoby, je povinen na požádání předložit též její prohlášení o zproštění povinnosti mlčenlivosti,
- e) doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů jako podklad k posouzení trestní zachovalosti (§ 174) vydaný státem, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž má

trvalé bydliště, jakož i státy, v nichž cizinec v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců, nebo čestné prohlášení v případě, že tento stát takový doklad nevydává; tato povinnost se nevztahuje na cizince mladšího 15 let a na cizince staršího 15 let, jemuž bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu na území nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území, ~~jemuž území nebo byla udělena doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu²⁾, nebo který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 67;~~ cizinec, který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1, nebo, jde-li o cizince podle § 87, který žádá o povolení k trvalému pobytu po dosažení věku 18 let z důvodu podle § 66 odst. 1 písm. a), je povinen předložit doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů, je-li o to požádán,

- f) doklad o zajištění ubytování na území (§ 71 odst. 2),
- g) souhlas rodičů, popřípadě jiných zákonných zástupců nebo poručníků, s trvalým pobytem dítěte na území; souhlas rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka se nevyžaduje, jde-li o rodiče, zákonného zástupce nebo poručníka, který za dítě podal žádost nebo se kterým bude dítě společně pobývat na území, a dále pokud cizinec prokáže, že souhlas nemůže z důvodů na jeho vůli nezávislých předložit, nebo pokud již dítě pobývá na území na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu,
- h) doklad prokazující požadovanou znalost českého jazyka vydaný osobou uskutečňující zkoušku znalosti českého jazyka v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem vydaným podle § 182a odst. 1 písm. a) (dále jen „zkouška z jazyka“), není-li dále stanoveno jinak.

(3) Cizinec, který je manželem nebo nezletilým dítětem azylanta²⁾ nebo dítětem, které je závislé na péči azylanta, anebo cizinec, který žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. a) nebo b) a pobývá na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, je povinen k žádosti o povolení k trvalému pobytu předložit náležitosti podle odstavce 2 písm. a) až c) a f).

(4) Cizinec žádající o povolení k trvalému pobytu podle § 66 je povinen na požádání zastupitelského úřadu nebo ministerstva předložit doklad potvrzující splnění požadavků opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

(5) Doklad prokazující požadovanou znalost českého jazyka podle odstavce 2 písm. h) se nevyžaduje od cizince, který

- a) nedosáhl věku 15 let,
- b) prokáže, že v průběhu 20 let předcházejících podání žádosti o povolení trvalého pobytu byl nejméně 1 školní rok nepřetržitě žákem základní anebo střední školy nebo nejméně 1 akademický rok studoval vysokou školu s českým vyučovacím jazykem anebo studijní program zaměřený na český jazyk na vysoké škole,
- c) prokáže, že absolvoval jinou obecně uznávanou zkoušku z českého jazyka, která je pro účely tohoto zákona stanovena prováděcím právním předpisem jako rovnocenná zkoušce z jazyka,
- d) žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 66 ~~nebo 67~~ nebo po zániku oprávnění k trvalému pobytu podle § 87 odst. 7 písm. a) bodu 4,
- e) prokáže, že má tělesné nebo mentální postižení, mající vliv na jeho schopnost komunikovat, nebo
- f) dosáhl věku 60 let.

(6) Ministerstvo je v případě důvodné pochybnosti, že cizinec má požadovanou znalost českého jazyka v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem, oprávněno neuznat doklad prokazující požadovanou znalost českého jazyka nebo doklad o absolvování jiné obecně uznávané zkoušky z českého jazyka; vznikne-li důvodná pochybnost při úkonu, o kterém se neseписuje protokol, pořídí o podstatných okolnostech svědčících o existenci důvodné pochybnosti ministerstvo záznam do spisu. O neuznání dokladu prokazujícího požadovanou znalost českého jazyka ministerstvo vydá usnesení, kterým též řízení přeruší a cizinci určí lhůtu k vykonání nebo opětovnému vykonání zkoušky z jazyka a k předložení nového dokladu prokazujícího požadovanou znalost českého jazyka. Zkouška z jazyka podle věty první se koná u osoby oprávněné uskutečňovat zkoušku z jazyka, určené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy; touto osobou nemůže být určena osoba, která vydala ministerstvem neuznaný doklad. O tom, u které osoby určené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy má cizinec zkoušku z jazyka vykonat, ministerstvo cizince informuje.

~~§ 73~~

~~Ministerstvo bez zbytečného odkladu sdělí Ústřední pojišťovně Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky k zařazení do registru pojištěnců všeobecného zdravotního pojištění¹²³⁾ den, kdy rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu nebo jeho zrušení nabylo právní moci.~~

§ 75

- (1) Ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže
- a) cizinec k žádosti předloží padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti,
 - b) v případě polygamního manželství nositel oprávnění ke sloučení rodiny již na území s jinou manželkou pobývá,
 - c) je cizinec evidován v evidenci nežádoucích osob (§ 154),
 - d) cizinec ve výpovědi uvede nepravdivé skutečnosti,
 - e) cizinec nesplňuje podmínku trestní zachovalosti (§ 174),
 - f) cizinec nepředloží doklad o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území,
 - g) v řízení jsou zjištěny skutečnosti podle § 77 odst. 1 písm. a) nebo e), nebo
 - h) v řízení nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo nejsou splněny podmínky podle ~~§ 67 nebo~~ § 68.

- (2) Ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu dále zamítne, jestliže
- a) cizinec je zařazen do informačního systému smluvních států,
 - b) cizinec žádající o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nesplňuje požadavky opatření před zavlečením infekčního onemocnění,
 - c) v řízení jsou zjištěny skutečnosti podle § 77 odst. 2 písm. g),

¹²³⁾ § 27 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění zákona č. 15/1993 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 176/2002 Sb. a zákona č. 438/2004 Sb.

- d) cizinec v době platnosti posledního povolení k dlouhodobému pobytu bezprostředně předcházejícího podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 68 neplnil na území účel, pro který mu povolení k dlouhodobému pobytu bylo vydáno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu,
- e) cizinec ohrozil bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušil veřejný pořádek nebo je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo
- f) cizinec ohrozil bezpečnost jiného členského státu Evropské unie nebo závažným způsobem narušil jeho veřejný pořádek,

za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.

(3) K důvodům podle odstavce 1 nebo 2 ministerstvo nemusí přihlídnout, jde-li o vydání povolení k trvalému pobytu v zájmu České republiky nebo z důvodu plnění mezinárodního závazku.

(4) K důvodu podle odstavce 2 písm. a) se nepřihlédne, jde-li o vydání povolení k trvalému pobytu z humanitárních nebo jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.

(5) Jde-li o vydání povolení k trvalému pobytu podle odstavce 3 nebo 4, ministerstvo projedná vydání tohoto povolení se smluvním státem, který cizince zařadil do informačního systému smluvních států, a v řízení přihlédne ke skutečnostem, které vedly k tomuto zařazení. Vydání povolení k trvalému pobytu ministerstvo oznámí smluvnímu státu, který cizince do informačního systému smluvních států zařadil.

§ 77

(1) Ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže

- a) zjistí, že se cizinec dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
- b) cizinci byl trvalý pobyt povolen na základě předložených padělaných anebo pozměněných náležitostí nebo náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti,
- c) cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí,
- d) cizinec pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let,
- e) je to odůvodněno plněním závazku vyplývajícího z mezinárodní smlouvy,
- f) o to cizinec požádá,
- g) cizinec, bývalý držitel modré karty, nebo jeho rodinný příslušník, pobýval mimo území členských států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 24 měsíců,
- h) byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo

byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo

- i) byl cizinec v České republice ve 3 a více případech odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, za podmínky, že od právní moci posledního odsouzení do zahájení řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu neuplynula doba delší než 1 rok.

(2) Ministerstvo platnost povolení k trvalému pobytu dále zruší, jestliže

- a) cizinec opakovaně závažným způsobem naruší veřejný pořádek nebo práva a svobody druhých anebo je důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu,
- b) zanikne do 5 let po vydání povolení k trvalému pobytu důvod, pro který bylo podle § 66 odst. 1 písm. a) bodu 1 nebo § 66 odst. 1 písm. b) povolení k trvalému pobytu vydáno,
- c) byla zrušena platnost povolení k trvalému pobytu uděleného tomu, kdo o cizince, držitele tohoto povolení, pečoval,
- d) cizinec nesplnil povinnost podle § 88 odst. 3,
- e) cizinec je zařazen do informačního systému smluvních států a příslušný orgán, který cizince do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- f) byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce do 3 let včetně, nebo
- g) jiný členský stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění cizince ze svého území^{9a)} z důvodu odsouzení cizince k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok anebo pro důvodné podezření, že spáchal závažnou trestnou činnost nebo takovou činnost připravuje na území některého státu Evropské unie nebo smluvního státu uplatňujícího společný postup ve věci vyhošťování, a dále z důvodů porušení právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na jejich území,

za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavců 1 a 2 stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a udělí cizinci výjezdní příkaz~~; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 84

(1) Ministerstvo uvede rezidentu na území do průkazu o povolení k pobytu záznam „povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – ~~ES EU~~“^{7c)}.

(2) Ministerstvo do průkazu o povolení k pobytu dále uvede záznam „Mezinárodní ochrana udělena [název členského státu] dne [datum]“, jde-li o cizince, kterému jiný členský stát Evropské unie udělil mezinárodní ochranu. Záznam se uvede, pouze pokud je rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany nadále platné.

§ 87b

Přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie

(1) Rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce¹³⁾.

(2) O vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník občana Evropské unie uvedený v odstavci 1 povinen požádat ministerstvo ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území. Cizinec, který se stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie v průběhu pobytu na území, je povinen požádat o vydání povolení k přechodnému pobytu ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy se stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a cizinec s jiným oprávněním k pobytu, do 3 měsíců ode dne uplynutí platnosti tohoto oprávnění.

(3) K žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je žadatel povinen předložit

- a) náležitosti uvedené v § 87a odst. 2 písm. a), c), d) a e),
- b) doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a
- c) doklad o pobytu občana Evropské unie na území; to neplatí, pokud bylo občanu Evropské unie vydáno potvrzení o přechodném pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu nebo jde-li o rodinného příslušníka **státního** občana České republiky, který je přihlášen k trvalému pobytu na území.

(4) Ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie povolení k přechodnému pobytu formou pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie a rodinnému příslušníkovi občana státu uvedeného v § 1 odst. 3 formou průkazu o povolení k pobytu pro cizince.

§ 87c

Přechodný pobyt občana Evropské unie nebo rodinného příslušníka občana Evropské unie, který je členem personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice

(1) Občanu Evropské unie^{1b)}, který na území pobývá jako člen personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice, a jeho rodinnému příslušníku registrovanému Ministerstvem zahraničních věcí, který sám je občanem Evropské unie, vydá na požádání potvrzení o přechodném pobytu na území Ministerstvo zahraničních věcí formou identifikačního průkazu podle § 180b.

(2) Rodinný příslušník občana Evropské unie, který na území pobývá jako člen personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice, jenž sám není občanem Evropské unie a je registrován Ministerstvem zahraničních věcí, je povinen požádat o povolení k přechodnému pobytu ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území. ~~Rodinnému příslušníku podle věty první vydá Ministerstvo zahraničních věcí povolení k přechodnému pobytu formou pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie a rodinnému příslušníku občana státu uvedeného v § 1 odst. 3 formou průkazu o povolení k pobytu pro cizince. Toto povolení vydá Ministerstvo zahraničních věcí formou identifikačního průkazu podle § 180b.~~

(3) K žádosti podle odstavců 1 a 2 občan Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinný příslušník předloží cestovní doklad a fotografii. Rodinný příslušník občana Evropské unie předloží také doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie.

§ 87d

Důvody pro zamítnutí žádosti o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území a důvody pro zrušení a zánik přechodného pobytu občana Evropské unie

(1) Ministerstvo žádost o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území zamítne, jestliže

- a) žadatel se stal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením nebo systému pomoci v hmotné nouzi České republiky,
- b) je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- c) je žadatel evidován v evidenci nežádoucích osob (§ 154) a trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

(2) Ministerstvo rozhodnutím zruší přechodný pobyt na území občana Evropské unie^{1b)}, jestliže

- a) se stal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením nebo systému pomoci v hmotné nouzi České republiky,
- b) cizinci byl přechodný pobyt povolen na základě předložených padělaných anebo pozměněných náležitostí nebo náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti,
- c) byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- d) ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, není-li zahájeno řízení o správním vyhoštění, nebo
- e) ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, pokud k takovému onemocnění došlo do 3 měsíců po vstupu na území,

za podmínky, že rozhodnutí o zrušení přechodného pobytu na území bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života občana Evropské unie.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí o zrušení přechodného pobytu občana Evropské unie^{1b)} na území stanoví lhůtu k vycestování z území ~~a udělí občanu Evropské unie výjezdní příkaz;~~ občan Evropské unie je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

(4) Na zánik přechodného pobytu občana Evropské unie na území se § 76 písm. a), b) a d) použije obdobně. Přechodný pobyt občana Evropské unie na území dále zaniká ohlášením ukončení pobytu na území.

§ 87e

Důvody pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu

(1) Ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže

- d) žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a, nedoprovází nebo nenásleduje občana Evropské unie na území nebo nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3,
- e) žadatel ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, pokud k takovému onemocnění došlo do 3 měsíců po vstupu na území,
- f) se žadatel stal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením nebo systému pomoci v hmotné nouzi České republiky,
- g) se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
- h) se žadatel dopustil podvodného jednání s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území,
- i) je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- j) je žadatel evidován v evidenci nežádoucích osob a trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo
- k) je žadatel zařazen do informačního systému smluvních států a příslušný orgán, který žadatele do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

(2) K důvodu podle odstavce 1 písm. b) se přihlédne pouze za podmínky, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života žadatele.

(3) K důvodu podle odstavce 1 písm. h) se nepřihlédne, jde-li o vydání povolení k přechodnému pobytu v zájmu České republiky, z humanitárních anebo z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele nebo z důvodu plnění mezinárodního závazku. Ministerstvo projedná vydání povolení k přechodnému pobytu se smluvním státem, který žadatele zařadil do informačního systému smluvních států, a v řízení přihlédne ke skutečnostem, které vedly k tomuto zařazení. Vydání povolení k přechodnému pobytu ministerstvo oznámí smluvnímu státu, který žadatele do informačního systému smluvních států zařadil.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu stanoví lhůtu k vycestování z území a udělí žadateli výjezdní příkaz; žadatel je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 87f

Důvody ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie

(1) Ministerstvo ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie^{1b)}, který sám není občanem Evropské unie, přechodný pobyt na území, pokud o to rodinný příslušník občana Evropské unie požádá. Přechodný pobyt rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, ministerstvo dále ukončí, pokud přestal splňovat podmínky uvedené v § 15a nebo přestal na území pobývat společně s občanem Evropské unie, zejména

pokud občan Evropské unie ukončil svůj pobyt na území nebo mu byl přechodný pobyt na území zrušen, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života rodinného příslušníka občana Evropské unie.

(2) Přechodný pobyt na území se však rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie z důvodů uvedených v odstavci 1 větě druhé neukončí, pokud

- a) přestal na území pobývat společně s občanem Evropské unie, zejména pokud občan Evropské unie ukončil svůj pobyt na území nebo mu byl přechodný pobyt na území zrušen, a rodinný příslušník občana Evropské unie skutečně pečuje o dítě občana Evropské unie, které pobývá na území, a to po dobu vzdělávání tohoto dítěte v základní, střední a vyšší odborné škole nebo konzervatoři nebo studia tohoto dítěte na vysoké škole,
- b) občan Evropské unie v době přechodného pobytu na území zemřel a rodinný příslušník občana Evropské unie se na území zdržoval po dobu alespoň 1 roku před úmrtím občana Evropské unie,
- c) manželství s občanem Evropské unie zaniklo na základě pravomocného rozhodnutí soudu o rozvodu manželství nebo o prohlášení manželství za neplatné a
 1. rodinnému příslušníku občana Evropské unie bylo rozhodnutím příslušného orgánu^{10c)} nebo dohodou manželů svěřeno do péče dítě občana Evropské unie nebo mu bylo přiznáno právo pravidelného osobního styku s dítětem občana Evropské unie pouze na území,
 2. před zahájením řízení o rozvodu nebo řízení o prohlášení manželství za neplatné toto manželství trvalo alespoň 3 roky a v době trvání manželství měl rodinný příslušník občana Evropské unie na území povolen pobyt nejméně 1 rok, nebo
 3. je to opodstatněno obzvláště obtížnými okolnostmi, zejména pokud se rodinný příslušník občana Evropské unie stal za trvání manželství obětí domácího násilí,
- d) došlo k ukončení partnerského vztahu rodinného příslušníka občana Evropské unie s občanem Evropské unie uvedeného v § 15a odst. 2 písm. b) a
 1. rodinnému příslušníku občana Evropské unie bylo rozhodnutím příslušného orgánu nebo dohodou rodičů svěřeno do péče dítě občana Evropské unie nebo mu bylo přiznáno právo pravidelného osobního styku s dítětem občana Evropské unie pouze na území, nebo
 2. je to opodstatněno obzvláště obtížnými okolnostmi, zejména pokud se rodinný příslušník občana Evropské unie stal za trvání partnerského vztahu obětí domácího násilí,
- e) rodinný příslušník občana Evropské unie neuvedený v písmenu c) nebo d) se stal obětí domácího násilí a z tohoto důvodu přestal na území pobývat společně s občanem Evropské unie, nebo
- f) se jedná o nepřítomnost rodinného příslušníka občana Evropské unie na území, která nepřesáhne celkem 6 měsíců ročně, nebo přesáhne-li tuto dobu
 1. z důvodu plnění povinné vojenské služby, nebo
 2. pokud jedna nepřítomnost nebude delší než 12 po sobě jdoucích měsíců, a to ze závažných důvodů, zejména jde-li o těhotenství a narození dítěte, závažné onemocnění, studium nebo odborné školení, anebo z důvodu pracovního vyslání do zahraničí.

(3) Ministerstvo dále ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie přechodný pobyt na území, pokud

- a) ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, pokud k takovému onemocnění došlo do 3 měsíců po vstupu na území,
- b) se stal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením nebo systému pomoci v hmotné nouzi České republiky,
- c) se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
- d) cizinci byl přechodný pobyt povolen na základě předložených padělaných anebo pozměněných náležitostí nebo náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti,
- e) cizinec byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- f) ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, není-li zahájeno řízení o správním vyhoštění, nebo
- g) je zařazen do informačního systému smluvních států a příslušný orgán, který žadatele do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,

za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života rodinného příslušníka občana Evropské unie.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie stanoví lhůtu k vycestování z území a udělí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie výjezdní příkaz; rodinný příslušník občana Evropské unie je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

(5) Pokud ministerstvo ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie přechodný pobyt na území z důvodu uvedeného v odstavci 1, stanoví lhůtu k vycestování vždy 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu na území; cizinec je v této lhůtě oprávněn podat ministerstvu na území žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo, jde-li o cizince, který na území pobývá nepřetržitě 5 let, o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 68. Pokud cizinec podá ve lhůtě podle věty první žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, je oprávněn pobývat na území do nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti; po tuto dobu se jeho pobyt na území nadále považuje za pobyt na základě povolení k přechodnému pobytu. Oprávnění pobývat na území do nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti podle věty druhé se osvědčuje obdobně jako oprávnění pobývat na území podle § 87y. Platnost dokladu nebo potvrzení osvědčujícího oprávnění pobývat na území zaniká nabytím právní moci rozhodnutí o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu.

(6) Na zánik platnosti povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie se § 76 písm. a), b) a d) použije obdobně.

§ 87h

(1) Ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu¹³⁾

- a) po 5 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území,
- b) po 2 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území, pokud je nejméně 1 rok rodinným příslušníkem státního občana České republiky^{1a)}, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo rodinným příslušníkem občana jiného členského státu Evropské unie^{1b)}, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území,
- c) jestliže je pozůstalou osobou po státním občanu České republiky^{1a)}, který byl na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo
- d) jestliže je pozůstalou osobou po občanu jiného členského státu Evropské unie^{1b)}, který na území pobýval za účelem výkonu zaměstnání, podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, a
 - 1. ke dni úmrtí pobýval občan jiného členského státu Evropské unie na území nepřetržitě po dobu nejméně 2 let,
 - 2. k úmrtí občana jiného členského státu Evropské unie došlo v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, nebo
 - 3. pozbyl státní občanství České republiky v důsledku sňatku s tímto občanem jiného členského státu Evropské unie nebo nabytím jeho státního občanství.

(2) Ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu

- a) pokud je jeho pobyt na území v zájmu České republiky,
- b) z humanitárních důvodů, zejména
 - 1. z důvodu péče o občana Evropské unie^{1b)}, který se z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám o sebe postarat, nebo
 - 2. žádá-li o vydání tohoto povolení jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě státního občana České republiky^{1a)}, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě občana jiného členského státu Evropské unie^{1b)}, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území, je-li důvodem žádosti jejich společné soužití, nebo
- c) pokud splňuje některou z podmínek uvedených v odstavci 1, v době podání žádosti pobýval na území ~~na základě dokladu vydaného k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu^{2), 3a)}~~ **jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany** a ~~tento~~ zvláštní právní předpis se na něho již nevztahuje.

(3) Na nepřetržitost přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území se § 87g odst. 7 vztahuje obdobně. Do doby nepřetržitého pobytu podle odstavce 1 písm. a) se započítává i doba pobytu ~~na základě dokladu vydaného k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu^{2), 3a)}~~ **jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany**, pokud se na rodinného příslušníka občana Evropské unie ~~tento~~ zvláštní právní předpis již nevztahuje. Do doby pobytu podle odstavce 1 písm. a) nebo b) se nezapočítává doba výkonu trestu odnětí svobody; dnem nástupu cizince do výkonu trestu odnětí svobody se přerušuje i doba jeho nepřetržitého pobytu na území, a to až do doby jeho propuštění z výkonu tohoto trestu.

(4) Rodinný příslušník občana Evropské unie je oprávněn požádat ministerstvo o přiznání právního postavení rezidenta na území; ustanovení § 83 až 85 se použijí obdobně.

§ 87j

(4) Namísto písemného vyhotovení rozhodnutí se vydá občanovi Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi průkaz o povolení k trvalému pobytu^{12a}). Spolu s průkazem podle věty první se občanovi Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi vydá i potvrzení o povoleném pobytu na území.

~~(2) Ministerstvo bez zbytečného odkladu sdělí Ústřední pojišťovně Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky k zařazení do registru pojištěnců všeobecného zdravotního pojištění^{12b}) den, kdy nabylo rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu nebo jeho zrušení právní moci.~~

§ 87l

Důvody pro zrušení a zánik platnosti povolení k trvalému pobytu

(1) Ministerstvo rozhodnutím zruší povolení k trvalému pobytu, jestliže držitel tohoto povolení

- a) ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, není-li zahájeno řízení o správním vyhoštění,
- b) je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie^{1b}), a je zařazen do informačního systému smluvních států, a příslušný orgán, který držitele povolení k trvalému pobytu do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- c) se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
- d) nepobývá na území po dobu delší než 2 po sobě jdoucí roky,
- e) byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nebo,
- f) byl soudem České republiky v nejméně 3 případech pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, za podmínky, že od právní moci posledního odsouzení do zahájení řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu neuplynula doba delší než 1 rok,

za podmínky, že rozhodnutí bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého nebo rodinného života.

(2) Ministerstvo rozhodnutím dále zruší povolení k trvalému pobytu, jestliže o to držitel tohoto povolení požádá.

(3) Ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavce 1 rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské

unie, současně stanoví lhůtu pro vycestování z území a udělí mu výjezdní příkaz. Obdobně ministerstvo postupuje v případech, kdy platnost povolení k trvalému pobytu byla zrušena podle odstavce 2. Rodinný příslušník občana Evropské unie je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.

§ 88

(1) Narodí-li se cizinec na území, považuje se jeho pobyt na tomto území po dobu pobytu jeho zákonného zástupce, nejdéle však po dobu 60 dnů ode dne narození, za přechodný, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na vízum, je povinen v době podle odstavce 1 podat za narozeného cizince žádost o udělení stejného druhu víza, a to policii v místě, kde je hlášen k pobytu na území, pobývá-li na území na krátkodobé vízum, nebo ministerstvu, pobývá-li na území na dlouhodobé vízum. Tato povinnost neplatí, pokud narozený cizinec v době podle odstavce 1 vycestuje z území.

~~(3) Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, je povinen v době podle odstavce 1 podat za narozeného cizince žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o udělení povolení k trvalému pobytu. V případě podání žádosti o povolení trvalého pobytu se pobyt narozeného cizince od okamžiku narození do právní moci rozhodnutí o této žádosti považuje za pobyt trvalý.~~

(3) Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, je povinen v době podle odstavce 1 podat za narozeného cizince žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, pobývá-li na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu, nebo žádost o povolení k trvalému pobytu, má-li na území povolen trvalý pobyt. Pokud žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebude vyřízena v době uvedené v odstavci 1, považuje se pobyt tohoto cizince do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti za přechodný. Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k trvalému pobytu, považuje se pobyt narozeného cizince na území po dobu 60 dnů od okamžiku narození za trvalý; v případě podání žádosti o povolení k trvalému pobytu se pobyt tohoto cizince do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti považuje i nadále za pobyt trvalý.

(4) Doba podle odstavce 1 se považuje za prodlouženou, pokud podání žádosti v této době zabránily důvody na vůli cizince nezávislé, do doby, než tyto důvody pomínou. Cizinec je povinen důvody podle věty první neprodleně oznámit policii, pobývá-li na území na krátkodobé vízum, nebo ministerstvu, pobývá-li na území na dlouhodobé vízum, povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu.

§ 89

(1) K žádosti podle § 88 odst. 2 je zákonný zástupce narozeného cizince povinen předložit

- a) cestovní doklad dítěte; v případě zákonného zástupce, který je cizincem, lze předložení cestovního dokladu nahradit předložením vlastního cestovního dokladu, ve kterém je dítě zapsáno,
- b) rodný list dítěte,
- c) doklad o cestovním zdravotním pojištění po dobu pobytu na území nebo čestné prohlášení, že uhradí náklady spojené s poskytnutím zdravotních služeb dítěti.

(2) K žádosti podle § 88 odst. 3 je zákonný zástupce narozeného cizince povinen předložit náležitosti podle odstavce 1 písm. a) a b).

§ 90

(1) Postup policie při hraniční kontrole a při vycestování cizince z území stanoví přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie**¹⁾.

(2) Policie potvrdí v souladu s přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie**¹⁾ cizinci vycestování z území vyznačením otisku výstupního razítka do jeho cestovního dokladu.

Ubytovatel a jeho povinnosti

§ 99

(1) Ubytovatelem se pro účely tohoto zákona rozumí každý, kdo poskytuje ubytování za úhradu nebo ubytovává více než 5 cizinců, s výjimkou případu, kdy lze ubytované cizince a ubytovatele považovat za osoby blízké.

(2) Ubytováním se pro účely tohoto zákona rozumí vztah založený smlouvou o ubytování, nájemní smlouvou, podnájemní smlouvou nebo smlouvou s obdobným obsahem; **ubytováním není poskytnutí přenocování v noclehárně podle zákona o sociálních službách.**

§ 100

Ubytovatel je povinen

- a) neprodleně policii oznámit úmrtí ubytovaného cizince,
- b) umožnit policii vstup do míst, kde se může cizinec zdržovat, jde-li o místo užívané pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pokud tímto vstupem nebude porušeno právo cizince na soukromí nebo rodinný život,
- c) oznámit policii ubytování cizince (§ 102),
- d) zajistit cizinci ubytování, které není zjevně nepřiměřené úrovni ubytování poskytovaného ostatními ubytovateli v objektech obdobného určení v obci, popřípadě okresu nebo kraji. Srovnání úrovně ubytování se provádí zejména posouzením přiměřenosti počtu ubytovaných

osob s přihlédnutím k zajištěným hygienickým podmínkám a k podlahové ploše místnosti pro ubytování, která musí činit nejméně

1. 8 m², je-li ubytována jedna osoba,

2. 12,6 m², jsou-li ubytovány dvě osoby; na každou další ubytovanou osobu se k podlahové ploše připočítává 5 m²,

e) cizinci na požádání vydat potvrzení o ubytování s uvedením jména, příjmení, ulice, místa a doby ubytování,

f) vést domovní knihu a na požádání policie ji předložit ke kontrole; při zahájení kontroly je povinen předložit domovní knihu obsahující údaje k cizincům ubytovaným v té době.

§ 103

Povinnosti cizince

Cizinec je mimo povinností stanovených v jiných ustanoveních tohoto zákona dále povinen

- a) dostavit se první pracovní den následující po dni propuštění ze zabezpečovací detence, z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody na policii, pokud není držitelem platného cestovního dokladu a víza, je-li podmínkou jeho pobytu na území,
- b) předložit ubytovateli cestovní doklad, průkaz o povolení k pobytu, potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Evropské unie, průkaz o povolení k pobytu pro cizince nebo průkaz o povolení k trvalému pobytu a osobně vyplnit a podepsat přihlašovací tiskopis nebo podepsat listinný dokument obsahující údaje v rozsahu přihlašovacího tiskopisu; povinnost osobního vyplnění a podepsání přihlašovacího tiskopisu nebo listinného dokumentu obsahujícího údaje v rozsahu přihlašovacího tiskopisu se nevztahuje na cizince mladší 15 let věku,
- c) uvádět v řízení podle tohoto zákona pravdivě a úplně všechny požadované údaje v rozsahu stanoveném tímto zákonem,
- d) na požádání policie prokázat totožnost předložením cestovního dokladu, průkazu o povolení k pobytu nebo identifikačního průkazu vydaného Ministerstvem zahraničních věcí osobám požívajícím výsad a imunit podle mezinárodního práva, a ve lhůtě stanovené policií doložit, že splňuje podmínky pobytu na území; občan Evropské unie je povinen prokázat totožnost předložením cestovního dokladu nebo jiného dokladu prokazujícího totožnost, včetně občanství některého z jiných členských států Evropské unie, anebo předložením průkazu o povolení k trvalému pobytu; rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, je povinen prokázat totožnost předložením cestovního dokladu, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo průkazu o povolení k pobytu pro cizince anebo průkazu o povolení k trvalému pobytu, nemá-li tento doklad nebo průkaz, může totožnost prokázat jiným dokladem, současně však musí prokázat, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie,
- e) hlásit změnu příjmení, osobního stavu, změnu údajů v cestovním dokladu, změnu údajů v dokladu vydaném podle tohoto zákona; změnu je cizinec povinen ohlásit orgánu, který mu vydal doklad opravňující k pobytu na území, a to do 3 pracovních dnů ode dne, kdy

změna nastala, a jde-li o občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka, ve lhůtě do 15 pracovních dnů,

- f) chránit doklady vydané podle tohoto zákona před ztrátou, odcizením, poškozením nebo zneužitím a dbát, aby obsahovaly pravdivé údaje,
- g) při změně podoby bez zbytečného odkladu požádat o vydání nového dokladu obsahujícího fotografii,
- h) odevzdat bez zbytečného odkladu doklad vydaný podle tohoto zákona, který je neplatný nebo zaplněný úředními záznamy, a to i po zániku oprávnění k trvalému pobytu nebo zániku platnosti povolení k trvalému pobytu; doklad je cizinec povinen odevzdat orgánu, který mu tento doklad vydal,
- i) odevzdat nejpozději 3 dny před ukončením pobytu na území doklad vydaný podle tohoto zákona, s výjimkou víza a cestovního průkazu totožnosti, byl-li vydán za účelem vycestování z území; doklad je cizinec povinen odevzdat orgánu, který mu tento doklad vydal,
- j) ohlásit ztrátu, zničení, poškození nebo odcizení dokladu vydaného podle tohoto zákona do 3 pracovních dnů ode dne, kdy tato událost nastala; nastala-li tato událost na území, ohlásí ji cizinec orgánu, který mu tento doklad vydal, nastala-li tato událost v zahraničí, ohlásí ji cizinec zastupitelskému úřadu; obdobně je cizinec povinen ohlásit nález nebo získání dokladu, jehož ztrátu nebo odcizení dříve ohlásil,
- k) strpět snímání daktyloskopických otisků a pořizování obrazových záznamů prováděné podle tohoto zákona v souvislosti s prohlášením víza za neplatné, řízením o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, řízením o správním vyhoštění, správním vyhoštěním, zajištěním za účelem správního vyhoštění, zjišťováním totožnosti, plněním závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy nebo z přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie** a na požádání strpět snímání daktyloskopických otisků a pořizování obrazových záznamů při podání žádosti o udělení víza a při ověřování totožnosti držitele víza,
- l) podrobit se v případech, kdy to odůvodňuje jeho zdravotní stav, lékařskému vyšetření a dalším opatřením k omezení vzniku a šíření přenosných onemocnění,
- m) neprodleně ohlásit policii ztrátu nebo odcizení cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. a), b), c), g) nebo h),
- n) pobývat na území pouze s platným cestovním dokladem a oprávněním k pobytu, pokud tento zákon nestanoví jinak,
- o) na požádání policie prokázat zajištění prostředků k pobytu; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie^{1b)}, jeho rodinného příslušníka nebo o cizince, který na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany,
- p) v případě, že na území ponechá cizince mladšího 15 let, jehož je zákonným zástupcem, požádat příslušný orgán policie nebo poskytovatele zdravotních služeb o vydání potvrzení podle § 92, a toto potvrzení předložit při vycestování z území při hraniční kontrole,
- r) předložit při pobytové kontrole doklad o cestovním zdravotním pojištění podle § 180i nebo § 180j; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4,

- s) na požádání policie nebo ministerstva, je-li držitelem oprávnění k pobytu vydaného za účelem podnikání nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, prokázat provozování živnosti nebo výkon jiné podnikatelské činnosti podle zvláštního právního předpisu,
- t) strpět aktuální pořízení biometrických údajů zvláštním technickým zařízením za účelem ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověření totožnosti,
- u) zajistit plnění povinností podle tohoto zákona vztahujících se k osobě cizince mladšího 15 let, jehož je zákonným zástupcem, který mu byl svěřen do péče nebo nad kterým mu byl po dobu jeho pobytu na území svěřen dohled, a dále zajistit, aby cizinec mladší 15 let, jehož je zákonným zástupcem, který mu byl svěřen do péče nebo nad kterým mu byl po dobu jeho pobytu na území svěřen dohled, pobýval na území oprávněně,
- v) na požádání policie při pobytové kontrole prováděné v místě, kde vykonává práci, prokázat, že má oprávnění pro výkon pracovní činnosti.

§ 104

Povinnost dopravce

(1) Letecký dopravce nesmí z území státu, který není smluvním státem, na území dopravit cizince, který nemá cestovní doklad, **platné cestovní povolení, pokud je povinen jej podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾ mít, nebo** vízum, je-li vzhledem k účelu a cíli cesty potřebné nebo je-li podmínkou pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území.

(2) Provozovatel vodní dopravy a provozovatel na pravidelných autobusových linkách nesmí z území státu, který není smluvním státem, na území dopravit cizince, který nemá cestovní doklad nebo vízum, je-li vzhledem k účelu a cíli cesty potřebné.

(3) Dopravce^{15a)} je povinen na základě pokynu policie zajistit v souladu s přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie^{15b)}** dopravu cizince do zahraničí, pokud byl cizinci odepřen vstup na území. Povinnost dopravit cizince do zahraničí se dále vztahuje na leteckého dopravce, který cizince

- a) dopravil na území, jestliže cizinec nepředloží cestovní doklad nebo letištní průjezdní vízum, je-li podmínkou pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území,
- b) dopravil na území a tento nebo jiný dopravce ho odmítl dopravit do cílového státu, nebo
- c) přepravoval přes území, pokud byl cizinci odepřen vstup na území jiného státu.

Dopravu do zahraničí je dopravce povinen zajistit nejpozději ve lhůtě do 48 hodin od obdržení pokynu policie, jde-li o provozovatele vodní nebo pozemní dopravy, nebo ve lhůtě do 7 dnů, jde-li o leteckého dopravce; běh lhůty se staví po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾ nebo po dobu pobytu cizince u poskytovatele zdravotních služeb podle § 10.

(4) Letecký dopravce, který cizince na území dopravil, je dále povinen na základě pokynu policie zajistit dopravu cizince do zahraničí,

- a) byla-li cizinci zrušena platnost letištního průjezdního víza a cizinec odmítá pokračovat v cestě do jiného státu, nebo

^{15a)} Článek 2 bod 14 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006.

^{15b)} Příloha V, část A odstavec 3 písm. a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006.

- b) jde-li o cizince pobývajících v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, který odmítá pokračovat v cestě do jiného státu a jsou zjištěny důvody uvedené v § 9 odst. 1 písm. f), g), h) nebo i).

(5) Dopravce je povinen nést náklady^{15c)} spojené s pobytem cizince na území nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území do doby, než bude v souladu s přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie**^{15b)} dopraven do zahraničí.

(6) Povinnosti dopravce uvedené v odstavcích 1 a 3 až 5 se vztahují rovněž na velitele letadla na vnějším letu^{3b)} jiném než prováděném provozovatelem obchodní letecké dopravy, **s výjimkou povinnosti dodržovat zákaz dopravit na území cizince, který nemá platné cestovní povolení.**

§ 106

Povinnosti orgánů státní správy

(1) Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu jsou povinny neprodleně písemně oznámit ministerstvu

- a) nenastoupení cizince na pracovní místo uvedené v povolení k zaměstnání nebo na pracovní místo obsaditelné držitelem zaměstnanecké karty anebo určené pro držitele modré karty,
 - b) ukončení zaměstnání cizince před uplynutím doby, na kterou bylo vydáno povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta nebo modrá karta; v případě, že zaměstnání bylo ukončeno výpovědí z některého z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce nebo dohodou z těchto důvodů anebo okamžitým zrušením podle § 56 zákoníku práce, i důvod ukončení zaměstnání,
 - c) skutečnost, že občan Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník přechodně pobývajících na území se stal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením nebo systému pomoci v hmotné nouzi, nebo
 - d) skutečnost, že držitel modré karty podal žádost o příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení nebo mimořádnou okamžitou pomoc,
- a dále jsou povinny neprodleně zaslat ministerstvu kopii rozhodnutí o udělení, neudělení, prodloužení, neprodloužení nebo odejmutí povolení k zaměstnání.

(2) Živnostenský úřad neprodleně písemně oznámí ministerstvu přerušení, pozastavení, zánik anebo zrušení živnostenského oprávnění cizince, kterému bylo uděleno dlouhodobé vízum nebo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu.

(3) Orgán pomoci v hmotné nouzi⁹⁰⁾ je povinen neprodleně písemně oznámit ministerstvu, že úhrnný měsíční příjem rezidenta jiného členského státu Evropské unie nebo

^{15c)} Článek 3 Směrnice Rady 2001/51/ES ze dne 28. června 2001, kterou se doplňuje článek 26 úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985.

⁵⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226.

jeho rodinného příslušníka, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu, a společně s ním posuzovaných osob [§ 42c odst. 3 písm. c)], nedosahuje částky živobytí společně posuzovaných osob.

(4) Je-li cizinci vydána zaměstnanecká karta, jsou Úřad práce České republiky – generální ředitelství, případně další úřady, povinny neprodleně hlásit ministerstvu skutečnosti, které jsou jim známy a mohou být důvodem pro zrušení platnosti zaměstnanecké karty.

(5) Soud, který je určený k vedení obchodního rejstříku, nebo správní orgán, který je příslušný k vedení rejstříku, seznamu nebo evidence podnikajících fyzických osob podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾, neprodleně písemně oznámí ministerstvu změnu nebo výmaz zápisu cizince v tomto rejstříku, seznamu nebo evidenci; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie.

(6) Okresní správa sociálního zabezpečení neprodleně písemně oznámí ministerstvu, že cizinec ohlásil přerušení nebo ukončení výkonu samostatné výdělečné činnosti; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie.

(7) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce neprodleně písemně oznámí ministerstvu zaměstnání cizince bez povolení k pobytu, bez povolení k zaměstnání, je-li podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno, nebo v rozporu se zaměstnaneckou kartou nebo modrou kartou; tuto skutečnost oznámí Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce neprodleně též odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie příslušnému podle místa zaměstnání cizince.

§ 108

(1) Za cestovní doklad se pro účely tohoto zákona považuje

- a) veřejná listina, která je jako cestovní doklad uznaná Českou republikou,
- b) veřejná listina, která splňuje podmínky podle odstavce 2,
- c) průkaz totožnosti občana Evropské unie^{1b)},
- d) cizinecký pas s územní platností do všech států světa,
- e) cestovní průkaz totožnosti, ~~nebo~~
- f) cestovní doklad vydaný Českou republikou na základě mezinárodní smlouvy,
- g) náhradní cestovní doklad Evropské unie^{15e)},
- h) seznam žáků cestujících na školní výlet v rámci Evropské unie^{7b)}, obsahuje-li
 1. fotografie žáků, kteří nejsou schopni se prokázat průkazem totožnosti obsahujícím fotografií,
 2. potvrzení členského státu Evropské unie, ve kterém má žák místo bydliště, že žák je oprávněn se do tohoto státu vrátit, a za předpokladu, že členský stát Evropské unie,

^{15e)} Rozhodnutí zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 25. června 1996 o zavedení náhradního cestovního dokladu (96/409/SZBP).

⁵⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1953 ze dne 26. října 2016, kterým se zavádí evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zrušuje doporučení Rady ze dne 30. listopadu 1994.

ve kterém má žák místo bydliště, oznámil České republice, že má seznam žáků uznávat jako cestovní doklad-, **nebo**

i) evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí⁵⁹⁾ (dále jen „evropský cestovní doklad pro návrat“).

(2) Za cestovní doklad podle odstavce 1 písm. b) lze pro účely tohoto zákona uznat veřejnou listinu vydanou cizím státem za účelem cestování do zahraničí, pokud z hlediska jejího provedení a jazyka, v němž jsou uvedeny údaje, odpovídá mezinárodním zvyklostem, její územní platnost zahrnuje území a lze z ní zjistit

- a) údaje o státním občanství cizince,
- b) údaje o jeho totožnosti,
- c) fotografii držitele,
- d) údaj o době platnosti.

(3) Cestovní doklad podle odstavce 1 písm. a) a b) pro účely udělení dlouhodobého víza nesmí být starší 10 let, musí obsahovat nejméně 2 volné stránky a doba jeho platnosti musí být delší nejméně o 3 měsíce než je doba platnosti dlouhodobého víza; to neplatí, jde-li o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území.

§ 113

Cizinecký pas

(1) Cizinecký pas je opatřen nosičem dat s biometrickými údaji a vydává se s územní platností do všech států světa a s dobou platnosti na 10 let, cizincům mladším 15 let s dobou platnosti na 5 let. Jde-li o vydání cizineckého pasu z důvodu uvedeného v odstavci 6 písm. a) a pokud překážka na vůli cizince nezávislá, pro niž si nemůže opatřit cestovní doklad je pouze dočasné povahy, vydává se cizinecký pas s dobou platnosti na 1 rok; ~~jde-li o cizince požívajícího doplňkové ochrany, vydává se s dobou platnosti odpovídající platnosti průkazu o povolení k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾; a jde-li o cizince požívajícího dočasné ochrany, vydává se s dobou platnosti odpovídající platnosti průkazu cizince požívajícího dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu^{3a)}.~~ Cizinecký pas se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti. Cizinci se na jeho žádost ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném cizineckém pasu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s biometrickými údaji zpracovanými v nosiči dat cizineckého pasu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovaných v cizineckém pasu, má cizinec právo na vydání nového cizineckého pasu.

(2) Cizinci mladšímu 12 let, pokud přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie**^{15f)} nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo cizinci, u něhož není možné z důvodů anatomických nebo fyziologických změn, popřípadě zdravotního postižení prstů rukou, pořídit otisky prstů rukou, se vydá cizinecký pas s nosičem dat, v němž

^{15f)} Nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnost a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy, v platném znění.

jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou cizince. Cizinecký pas se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti a platí pro něj doba platnosti uvedená v odstavci 1.

(3) Cizinecký pas vydávaný podle odstavce 1 nebo 2 obsahuje strojově čitelnou zónu. Do strojově čitelné zóny se údaje zapisují v tomto pořadí: typ dokladu, kód vydávajícího státu, příjmení, jméno, popřípadě jména cizince, číslo cizineckého pasu, státní občanství, datum narození, pohlaví, doba platnosti cizineckého pasu, rodné číslo a kontrolní číslice, které jsou číselným vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně.

(4) Platnost cizineckého pasu nelze prodloužit. Cizinecký pas ztrácí platnost dnem právní moci rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu nebo dnem zániku oprávnění k trvalému pobytu podle § 87 anebo odejmutím nebo zánikem oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území podle zvláštního právního předpisu^{3a)}. ~~Cizinecký pas dále ztrácí platnost dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany nebo rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany nebo o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany nebo dnem zániku doplňkové ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾.~~

(5) Údaje zpracované v nosiči dat s biometrickými údaji (odstavec 1) nelze zpracovávat jiným způsobem, než jaký stanoví zákon.

(6) Cizinecký pas vydá ministerstvo na žádost cizince

- a) který pobývá na území na základě povolení k trvalému pobytu, nemá platný cestovní doklad a doloží, že si jej nemůže nezávisle na své vůli opatřit,
- b) který je oprávněn k trvalému pobytu podle § 87, pokud nemá platný cestovní doklad, **nebo**
- c) požívajícího dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu^{3a)}, který není držitelem cestovního dokladu,
- ~~d) jemuž byla udělena doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu²⁾, který nemá platný cestovní doklad.~~

(7) Cizinecký pas nelze vydat cizinci, který na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu a kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zákona o azylu.

(7 8) Držitel cizineckého pasu je oprávněn u kteréhokoliv orgánu příslušného k vydání tohoto pasu nebo u zastupitelského úřadu požádat o ověření funkčnosti nosiče dat a správnosti v něm zpracovaných biometrických údajů. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovaných v cizineckém pase, má cizinec právo na vydání nového cizineckého pasu; vydání nového cizineckého pasu v tomto případě podléhá správnímu poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž cizinec prokazatelně věděl, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

(8 9) Biometrické údaje lze použít výlučně pro ověřování pravosti cizineckého pasu a ověření totožnosti cizince pomocí osobních údajů zapsaných v cizineckém pasu, popřípadě porovnání biometrických údajů (odstavec 1) zpracovaných v nosiči dat prostřednictvím technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s biometrickými údaji zpracovými v nosiči dat cizineckého pasu.

Cestovní průkaz totožnosti

(1) Cestovní průkaz totožnosti k vycestování vydá policie na žádost cizince

- a) který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem; za účelem zjištění cizincem tvrzené totožnosti je cizinec povinen poskytnout policii veškerou potřebnou součinnost a je povinen opatřit dokumenty, kterými může být jeho totožnost prokázána, nebo
- b) mladšímu 15 let, který je hospitalizován a jehož zákonný zástupce vycestoval z území a podepsal čestné prohlášení podle § 92 písm. b).

(2) Cizinci podle odstavce 1 vydá policie cestovní průkaz totožnosti s dobou platnosti nejdéle na 180 dnů a s územní platností do všech států světa.

(3) Policie vydá cestovní průkaz totožnosti cizinci, který pobývá na území bez platného cestovního dokladu, po prohlášení krátkodobého víza za neplatné.

(4) Cestovní průkaz totožnosti k vycestování vydá policie rovněž cizinci, **kterému bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace nebo** o jehož vyhoštění bylo pravomocně rozhodnuto a který nemá jiný cestovní doklad.

(5) Cestovní průkaz totožnosti k vycestování vydá ministerstvo na žádost cizince,

- a) který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem, byl-li mu na území povolen dlouhodobý pobyt, nebo přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie,
- b) kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b) nebo vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle zvláštního právního předpisu²⁾, pokud pobývá na území bez platného cestovního dokladu, nebo
- c) kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodů podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), pokud pobývá na území bez platného cestovního dokladu.

Cizinci podle písmene a) se cestovní průkaz totožnosti vydá s dobou platnosti nejdéle na 180 dnů a s územní platností do všech států světa; cizinci podle písmene b) a c) s dobou platnosti nejdéle na 365 dnů a s územní platností do všech států světa.

(6) Ministerstvo vydá cestovní průkaz totožnosti cizinci, který pobývá na území bez platného cestovního dokladu, po

- a) nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů,
- b) udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 3; doba platnosti tohoto průkazu se stanoví podle doby platnosti uděleného víza,
- c) nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu,
- d) ukončení poskytování dočasné ochrany na území podle zákona o dočasné ochraně cizinců,
- e) zániku oprávnění k trvalému pobytu (§ 87),
- f) vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodů podle § 33 odst. 3; doba platnosti tohoto průkazu se stanoví podle doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu,

- g) vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, pokud si nemůže z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem; cestovní průkaz totožnosti se vydá s územní platností do všech států světa a dobou platnosti shodnou s dobou platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, nebo
- h) skončení jeho platnosti, jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, který je držitelem pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie a z důvodů na jeho vůli nezávislých si nemůže opatřit cestovní doklad jiným způsobem.

(7) Zastupitelský úřad na pokyn ministerstva vydá cestovní průkaz totožnosti cizinci, kterému bylo uděleno dlouhodobé vízum a je

- a) manželem azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, jehož manželství s azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany vzniklo před vstupem na území, nebo
- b) nezletilým dítětem azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany anebo nezletilým dítětem manžela azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany,
- pokud tento cizinec nemá platný cestovní doklad a nemůže si ho z důvodů na jeho vůli nezávislých opatřit nebo mu hrozí důvodné nebezpečí vážné újmy³⁹⁾ při použití cestovního dokladu, jehož je držitelem.

§ 115

Důvody pro odnětí a pro nevydání cizineckého pasu, cestovního průkazu totožnosti nebo cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. f)

(1) Cizinecký pas, cestovní průkaz totožnosti nebo cestovní doklad podle § 108 odst. 1 písm. f) se cizinci nevydává nebo vydaný doklad odejme, jestliže pominuly důvody pro jeho vydání.

(2) Cizinecký pas, cestovní průkaz totožnosti nebo cestovní doklad podle § 108 odst. 1 písm. f) se nevydává nebo vydaný doklad odejme, pokud jde o cizince, proti kterému

- a) je nařízen výkon rozhodnutí pro neplnění vyživovací povinnosti nebo peněžitých závazků, nebo
- b) je vedeno trestní stíhání nebo který nevykonal trest odnětí svobody uložený soudem, jestliže mu trest nebyl prominut nebo výkon trestu nebyl promlčen, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince

~~(3) Cizinecký pas se nevydává z důvodu podle § 113 odst. 6 písm. d), je-li~~
~~a) důvodné nebezpečí, že by tím mohla být ohrožena bezpečnost České republiky anebo~~
~~závažným způsobem narušen veřejný pořádek, nebo~~
~~b) cizinec zařazen do informačního systému smluvních států.~~

§ 115a

Náhradní cestovní doklad Evropské unie

(1) Náhradní cestovní doklad Evropské unie^{15e)} vydá zastupitelský úřad na žádost

³⁹⁾ § 14a odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 165/2006 Sb.

občana Evropské unie,^{1b)} jehož cestovní doklad byl ztracen, odcizen, zničen, popřípadě není dočasně k dispozici, jestliže stát, jehož je žadatel občanem, nemá na území státu, kde se občan nachází, stálé diplomatické nebo konzulární zastoupení, není v něm zastoupen jinak, anebo jeho zastoupení není dosažitelné. Podmínkou pro vydání náhradního cestovního dokladu Evropské unie je, aby stát, jehož je žadatel občanem, s tím vyslovil souhlas.

(2) Náhradní cestovní doklad Evropské unie lze vydat pro jedinou cestu do členského státu Evropské unie, jehož je žadatel občanem nebo ve kterém má trvalé bydliště, anebo ve výjimečném případě do jiného státu.

(3) V žádosti o vydání náhradního cestovního dokladu Evropské unie uvede žadatel své jméno, popřípadě jména, příjmení, pohlaví, tělesnou výšku, datum, místo a stát narození, státní občanství, adresu místa trvalého bydliště, kontaktní adresu a odůvodnění žádosti. K žádosti dále předloží jemu dostupné dokumenty, prokazující totožnost a státní občanství, uvede stát, do něhož hodlá cestovat, a připojí fotografie.

(4) Náhradní cestovní doklad Evropské unie vydá zastupitelský úřad s dobou platnosti přiměřenou době nezbytně nutné k uskutečnění cesty, pro niž se náhradní cestovní doklad Evropské unie vydává.

(5) Kopii vydaného náhradního cestovního dokladu Evropské unie zašle zastupitelský úřad příslušnému orgánu státu Evropské unie, jehož je žadatel občanem.

§ 115b

Evropský cestovní doklad pro návrat

(1) **Namísto cestovního průkazu totožnosti může ministerstvo nebo policie pro účely vycestování cizinci v případech uvedených v § 114 odst. 3, 4 a 6 z moci úřední vydat evropský cestovní doklad pro návrat.**

(2) **Evropský cestovní doklad pro návrat se vydává s dobou platnosti přiměřenou době nezbytně nutné k uskutečnění vycestování.**

(3) **Evropský cestovní doklad pro návrat může ministerstvo nebo policie vydat i pro účely vycestování podle zákona o azylu.**

§ 117

Zadržení cestovního dokladu

(1) **Policie zadrží při hraniční kontrole nebo pobytové kontrole**

- a) cestovní doklad, pokud nebyl vydán na jméno kontrolovaného cizince a
 - 1. cizinec se tímto dokladem prokazuje jako vlastním, nebo
 - 2. cizinec hodnověrně nezdůvodní, proč má takový cestovní doklad v držení,
- b) cestovní doklad podle § 108 odst. 1 písm. d), e) nebo f), pokud jej lze považovat za neplatný podle tohoto zákona,
- c) cestovní doklad podle § 108 odst. 1 písm. a), b), c), g) nebo h), ~~pokud je orgánem státu, který jej vydal,~~ **který je padělaný, pozměněný nebo byl prohlášen za neplatný nebo odcizený; a**

d) doklad vydaný podle tohoto zákona, který je neplatný nebo doklad opravňující cizince ke vstupu na území, který je pozměněný nebo padělaný.

(2) Bylo-li rozhodnuto nebo lze-li důvodně očekávat, že bude rozhodnuto o odnětí cestovního dokladu, může tento cestovní doklad zadržet orgán činný v trestním řízení.

(3) Při plnění úkolů podle tohoto zákona je z důvodů uvedených v odstavci 1 oprávněno zadržet cestovní doklad též ministerstvo.

(4) Policie vydá držiteli cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. d), e) nebo f) potvrzení o zadržení cestovního dokladu a zadržený cestovní doklad bez zbytečného odkladu předá

- a) útvaru policie příslušnému podle místa pobytu držitele na území,
- b) ministerstvu, jde-li o cizinecký pas nebo cestovní průkaz totožnosti vydaný ministerstvem, s uvedením důvodů jeho zadržení.

(5) Ministerstvo vydá držiteli cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. d), e) nebo f) potvrzení o zadržení cestovního dokladu a nejde-li o cizinecký pas nebo cestovní průkaz totožnosti vydaný ministerstvem, předá zadržený cestovní doklad bez zbytečného odkladu útvaru policie příslušnému podle místa pobytu jeho držitele na území s uvedením důvodů jeho zadržení.

(6) Útvar policie nebo ministerstvo ~~rozhodne o odnětí zadrženého cestovního dokladu nebo o jeho vrácení do 15 dnů od obdržení zadrženého dokladu podle odstavce 4 nebo 5. V~~ v případě zadržení cestovního dokladu podle odstavce 1 písm. b) doklad po 60 dnech ode dne předání zničí, pokud tento doklad není důkazním prostředkem v trestním řízení.

(7) Policie nebo ministerstvo vydá držiteli cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. a), b), c), g) nebo h) potvrzení o zadržení cestovního dokladu a zadržený cestovní doklad **vydaný státem, který nemá na území stálé diplomatické nebo konzulární zastoupení**, bez zbytečného odkladu předá Ministerstvu zahraničních věcí, pokud nejde o doklad padělaný, pozměněný nebo o doklad, který je důkazním prostředkem v trestním řízení. **Zadržený cestovní doklad vydaný státem, který má na území stálé diplomatické nebo konzulární zastoupení, pokud nejde o doklad padělaný, pozměněný nebo o doklad, který je důkazním prostředkem v trestním řízení, a cestovní doklad nalezený podle § 107 odst. 1 na území policie tomuto zastoupení předá.**

§ 117a

Průkaz o povolení k pobytu

(1) Průkaz o povolení k pobytu je veřejnou listinou, vydávanou cizincům s povoleným dlouhodobým nebo trvalým pobytem na území.

(2) Průkaz o povolení k pobytu se vydává jako samostatný doklad obsahující nosič dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů. Cizinci mladšímu 6 let, pokud přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie**⁴⁰⁾ nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo cizinci, u něhož není možné pořídit

⁴⁰⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení Rady (ES) č. 380/2008.

⁴⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954 ze dne 25. října 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí.

otisky prstů rukou z důvodů anatomických nebo fyziologických změn, popřípadě zdravotního postižení prstů rukou, se vydá průkaz o povolení k pobytu, v němž jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou cizince.

(3) Průkaz o povolení k pobytu obsahuje údaje stanovené přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie** ⁴⁰⁾ a dále

a) v případě povolení k dlouhodobému pobytu

1. ~~druh a~~ účel pobytu,
2. rodné číslo,
3. záznam o omezení svéprávnosti,
4. záznam podle § 117b odst. 4,
5. záznam podle § 42i odst. 7,
6. záznam podle § 117b odst. 1,
7. digitální zpracování podpisu cizince,
8. záznam podle § 117b odst. 5,
9. záznam podle § 117b odst. 6,
10. záznam podle § 117b odst. 7,
11. záznam podle § 117b odst. 8,

b) v případě povolení k trvalému pobytu

1. ~~druh pobytu,~~
- 2 1. rodné číslo,
- 3 2. místo hlášeného pobytu na území,
- 4 3. záznam o omezení svéprávnosti,
- 5 4. záznam podle § 84,
- 6 5. záznam podle § 117b odst. 1,
- 7 6. záznam podle § 117b odst. 2,
- 8 7. digitální zpracování podpisu cizince.

(4) Ministerstvo pořídí biometrické údaje cizince a jeho podpis, určený k dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud cizinci v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Současně zpracuje s využitím údajů, které jsou o cizinci vedené v informačním systému cizinců, protokol, který obsahuje údaje nezbytné pro vydání průkazu o povolení k pobytu.

(5) Ministerstvo před předáním průkazu o povolení k pobytu prověří jedinečnost vazby mezi cizincem a vydaným průkazem, a to s využitím biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat průkazu o povolení k pobytu.

(6) Při předání průkazu o povolení k pobytu ministerstvo cizince prokazatelně poučí o podmínkách užívání průkazu tak, aby nedošlo k jeho poškození nebo zneužití. Při předání průkazu o povolení k pobytu ministerstvo ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném průkazu o povolení k pobytu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji

a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s biometrickými údaji zpracovými v nosiči dat průkazu o povolení k pobytu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, se cizinci vydá nový průkaz o povolení k pobytu.

(7) Držitel průkazu o povolení k pobytu je oprávněn požádat ministerstvo o ověření funkčnosti nosiče dat. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji se cizinci vydá nový průkaz o povolení k pobytu; vydání nového průkazu v tomto případě podléhá správnímu poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž cizinec prokazatelně věděl, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

(8) Biometrické údaje lze využívat výlučně pro ověřování pravosti průkazu o povolení k pobytu a ověření totožnosti cizince, a to porovnáním biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat s údaji vedenými v informačním systému cizinců nebo porovnáním biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat s aktuálně zobrazenými biometrickými údaji cizince, pořízenými v průběhu prokazování totožnosti s pomocí technického zařízení. Pokud cizinec nemůže pro účely ověření totožnosti předložit průkaz o povolení k pobytu, jehož je držitelem, popřípadě pokud nosič dat s biometrickými údaji v průkazu o povolení k pobytu není funkční, provede se ověření totožnosti cizince pořízením otisků prstů cizince a jejich porovnáním s biometrickými údaji vedenými pro tyto účely v informačním systému cizinců.

§ 117f

Skončení nebo zrušení platnosti průkazu o povolení k pobytu

(1) Platnost průkazu o povolení k pobytu skončí

- a) uplynutím doby v něm uvedeně,
- b) ohlášením jeho ztráty, odcizení nebo zničení,
- c) nabytím právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti cizince,
- d) nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu **nebo zánikem jeho platnosti**,
- e) nabytím státního občanství České republiky,
- f) úmrtím cizince nebo nabytím právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení cizince za mrtvého,
- g) zrušením údaje o místu hlášeného pobytu cizince na území; to neplatí, jde-li o rezidenta na území (§ 83), který z důvodu pobytu na území jiného členského státu Evropské unie zrušil ubytování na území, nebo
- h) dnem vydáním nového průkazu o povolení k pobytu na základě žádosti cizince o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k pobytu v případě, že doba platnosti dosavadního průkazu k tomuto dni neuplynula.

(2) Ministerstvo zruší platnost průkazu o povolení k pobytu, jestliže

- a) je průkaz poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost,

- b) průkaz obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny,
- c) fotografie v průkazu neodpovídá skutečné podobě jeho držitele, nebo
- d) průkaz obsahuje nefunkční nosič s biometrickými údaji.

(3) Je-li držitel průkazu o povolení k pobytu přítomen a plně uzná důvody pro zrušení platnosti průkazu, lze odůvodnění rozhodnutí nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením držitele průkazu, že se zrušením jeho platnosti souhlasí. Odvolání proti rozhodnutí není v tomto případě přípustné.

§ 118

(1) Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**. Doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, stanoví policie v rozhodnutí o správním vyhoštění cizince. V odůvodněných případech lze rozhodnutím stanovit hraniční přechod pro vycestování z území.

(2) Správním vyhoštěním občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka se rozumí ukončení pobytu občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území.

(3) Doba k vycestování se stanoví v rozmezí 7 až ~~60~~ **30** dnů. Je-li rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno podle § 119 odst. 1 písm. a), je policie oprávněna stanovit dobu k vycestování kratší než 7 dní. Pokud by podle rozhodnutí o správním vyhoštění měla doba k vycestování začít běžet v době trvání zajištění cizince, začíná tato doba běžet ode dne ukončení zajištění. Pokud v průběhu doby k vycestování je cizinec zajištěn, běh této doby se zajištěním přerušuje. Požádá-li cizinec během doby k vycestování o stanovení nové doby k vycestování **zejména** z důvodů podle § 174a odst. 2, policie, **pokud shledá důvody pro stanovení nové doby k vycestování**, vydá nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu, ve kterém stanoví novou dobu k vycestování s ohledem na délku trvání uváděných důvodů; **odvolání nemá odkladný účinek**. Novou dobu k vycestování lze stanovit nejdéle na 180 dnů.

(4) Do doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** nebo občanovi Evropské unie anebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, se nezapočítává doba, po kterou není rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné.

(5) Pro účely správního vyhoštění se za přechodný pobyt na území považuje i neoprávněné zdržování se cizince na území, **setrvání na základě výjezdního příkazu** nebo zdržování se cizince v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, setrvání nebo strpění na území podle zvláštního zákona²⁾ nebo pobyt do právní moci rozhodnutí ministerstva o udělení

oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území^{3a)} nebo soudu o žalobě ve věci dočasné ochrany. Nebude-li v takovém případě rozhodnuto o správním vyhoštění, protože důsledkem tohoto rozhodnutí by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince, policie postupuje podle § 50a odst. 5. Cizinec je povinen vycestovat v době stanovené v rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace.**

(6) Hromadné správní vyhoštění cizinců na základě jednoho rozhodnutí se zakazuje.

§ 119

Správní vyhoštění z přechodného pobytu na území

(1) Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace,** a zařadí cizince do informačního systému smluvních států

a) až na 10 let,

1. je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území ohrozit bezpečnost státu užitím síly při prosazování politických cílů, prováděním činnosti ohrožující základy demokratického státu nebo směřující k narušení celistvosti území anebo jiným obdobným způsobem, nebo
2. je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek,

b) až na 5 let,

1. prokáže-li se cizinec policii dokladem, který je padělán, anebo dokladem jiné osoby jako dokladem vlastním,
2. prokáže-li se cizinec policii při vycestování z území cestovním dokladem, jenž je neplatný z důvodů uvedených v § 116 písm. a), b), c) nebo d),
3. pobývá-li cizinec na území bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn,
4. pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn,
5. nepodrobí-li se cizinec na výzvu policie hraniční kontrole,
6. překročí-li cizinec státní hranice v úkrytu nebo se o takové jednání pokusí,
7. překročí-li cizinec státní hranice mimo hraniční přechod,
8. uvedl-li cizinec v řízení podle tohoto zákona nepravdivé informace s úmyslem ovlivnit rozhodování správního orgánu, nebo
9. porušuje-li cizinec opakovaně právní předpis, je-li vydání rozhodnutí o správním vyhoštění přiměřené porušení tímto předpisem stanovené povinnosti, nebo maří-li výkon soudních nebo správních rozhodnutí,

c) až na 3 roky,

1. je-li cizinec na území zaměstnán bez platného oprávnění k pobytu nebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, na území provozuje dani podléhající výdělečnou činnost bez oprávnění podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾ nebo bez povolení k zaměstnání cizince zaměstnal nebo takové zaměstnání cizinci zprostředkoval,
2. neprokáže-li cizinec, že na území smluvních států pobývá po dobu, po kterou je na tomto území oprávněn pobývat přechodně bez víza nebo na krátkodobé vízum, nebo
3. je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

(2) Rozhodnutí o správním vyhoštění občana Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinného příslušníka, který na území pobývá přechodně, lze vydat pouze v případě, že občan Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinný příslušník

- a) ohrožuje bezpečnost státu,
- b) závažným způsobem narušuje veřejný pořádek; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie, který pobývá na území nepřetržitě po dobu nejméně 10 let; do této doby se nezapočítává doba výkonu trestu odnětí svobody, nebo
- c) ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, pokud k takovému onemocnění došlo do 3 měsíců po vstupu na území.

(3) Doba, po kterou nelze občanu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, se stanoví až na 10 let, jde-li o správní vyhoštění z důvodu uvedeného v odstavci 2 písm. a) nebo b), nebo až na 3 roky, jde-li o správní vyhoštění z důvodu uvedeného v odstavci 2 písm. c).

(4) Rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, studia nebo vědeckého výzkumu na území, lze vydat pouze v případě, že ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek anebo ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění, a s ohledem na závažnost jeho jednání nepostačuje zrušení platnosti tohoto povolení. Rozhodnutí o správním vyhoštění cizince podle věty první z důvodu ochrany veřejného zdraví však nelze vydat, došlo-li k onemocnění cizince až po převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny nebo za účelem studia na území.

(5) Rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie, lze vydat pouze v případě, že tento cizinec ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek a s ohledem na závažnost jeho jednání nepostačuje zrušení platnosti tohoto povolení; souhlasí-li s takovým postupem příslušný orgán členského státu Evropské unie, který rezidentovi jiného členského státu Evropské unie toto právní postavení přiznal, policie cizince vyhostí mimo území států Evropské unie, ~~které jsou vázány zvláštním právním předpisem Evropských společenství^{7e)}~~.

(6) Rozhoduje-li policie o správním vyhoštění cizince, který na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie, kterému jiný členský stát Evropské unie udělil mezinárodní ochranu, prověří u příslušného

orgánu tohoto členského státu, zda je rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nadále platné. Je-li rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nadále platné, rozhodne policie o správním vyhoštění cizince z území. Mimo území členských států Evropské unie lze takového cizince vyhostit pouze v případě, že ohrožuje bezpečnost České republiky nebo byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin a příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie s takovým postupem souhlasí.

(7) Rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který požádal Českou republiku o mezinárodní ochranu, je vykonatelné po nabytí právní moci rozhodnutí, jímž se

- a) mezinárodní ochrana neuděluje,
- b) žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná,
- c) řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje, nebo
- d) azyl nebo doplňková ochrana odmítá,

jestliže marně uplynula lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo jestliže podle zvláštního právního předpisu²⁾ podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nemá odkladný účinek. Rozhodnutí o správním vyhoštění není vykonatelné, přizná-li soud na žádost cizince jeho žalobě odkladný účinek.

(8) Rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který požádal o oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území podle zvláštního právního předpisu^{3a)}, je vykonatelné po nabytí právní moci rozhodnutí o zamítnutí žádosti nebo po nabytí právní moci rozhodnutí o zastavení řízení o této žádosti, jestliže marně uplynula lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci dočasné ochrany nebo soud nevyhověl jeho žádosti o přiznání odkladného účinku žaloby ve věci dočasné ochrany anebo soud přiznání odkladného účinku zrušil.

(9) Jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu (§ 180c) nebo o nezletilého cizince v obdobném postavení, ustanoví mu neprodleně policie pro řízení o správním vyhoštění opatrovníka. Policie o ustanovení opatrovníka nezletilého cizince vyrozumí a poučí jej o úkolech opatrovníka.

§ 120

Správní vyhoštění cizince s povolením k trvalému pobytu

(1) Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince s povolením k trvalému pobytu s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, až na

- a) 10 let, je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území ohrozit bezpečnost státu užitím síly při prosazování politických cílů, prováděním činnosti ohrožující základy demokratického státu nebo směřující k narušení celistvosti území anebo jiným obdobným způsobem,
- b) 10 let, je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo
- c) 3 roky, nesplní-li cizinec povinnost podle § 77 odst. 3.

(2) Rozhodnutí o správním vyhoštění občana Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinného příslušníka, kterému bylo uděleno povolení k trvalému pobytu, lze vydat pouze v případě, že závažným způsobem ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek a s ohledem na závažnost jeho jednání nepostačuje odnětí oprávnění k pobytu. Rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat, jde-li o

- a) nezletilého občana Evropské unie, ledaže by správní vyhoštění bylo v jeho nejlepším zájmu, nebo
- b) občana Evropské unie, který na území pobývá po dobu delší než 10 let, ledaže ohrožuje bezpečnost státu zvláště závažným způsobem.

(3) Doba, po kterou nelze občanu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, se stanoví až na 10 let.

(4) Rozhodnutí o vyhoštění nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

§ 120a

(1) Policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko^{9b)} ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179); to neplatí,

- a) rozhoduje-li policie o správním vyhoštění při vycestování cizince na hraničním přechodu a cizinec výslovně uvede, že jeho vycestování je možné,
- b) pochází-li cizinec z bezpečné země původu podle jiného právního předpisu a neuvedl-li skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179, nebo
- c) jde-li o občana Evropské unie.

(2) Vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí pouze ve věci, zda vycestování cizince je možné, podle zvláštního právního předpisu^{5d)} po vyžádání a na základě nového závazného stanoviska ministerstva.

(3) Ministerstvo vydá závazné stanovisko bezodkladně.

(4) Není-li vycestování cizince podle odstavce 1 nebo 2 možné, policie tuto skutečnost uvede v rozhodnutí o správním vyhoštění a ministerstvo cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území (§ 33 odst. 3).

(5) **Policie nejméně jedenkrát ročně zkoumá, zda trvají důvody znemožňující cizinci vycestování.** Pominou-li důvody znemožňující cizinci vycestování, policie vydá nové rozhodnutí pouze ve věci stanovení nové lhůty k vycestování podle zvláštního právního předpisu^{5d)} po vyžádání a na základě nového závazného stanoviska ministerstva. Dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zaniká platnost víza uděleného podle § 33 odst. 3 nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; ~~policie cizinci udělí výjezdní příkaz.~~

~~(6) Cizinec, jehož vycestování podle odstavce 1 nebo 2 není možné, je oprávněn neprodleně po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění požádat ministerstvo o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾. Nepožádá-li cizinec podle věty první nejpozději do dvou měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění, oprávnění požádat o mezinárodní ochranu zaniká. Oprávnění požádat nezaniká, pokud podání žádosti zabránily důvody na vůli cizince nezávislé a cizinec žádost podá do 3 dnů po pominutí takových důvodů.~~

(7 6) Platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká, byl-li cizinci udělen azyl. Jde-li o rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a), platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká, je-li rozhodnutí, kterým se uděluje azyl, platné po dobu rovnající se době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění pro omezení vstupu cizince na území.

(8 7) Platnost rozhodnutí o správním vyhoštění dále zaniká, je-li rozhodnutí, kterým byla udělena doplňková ochrana, **bylo přiznáno postavení osoby bez státní příslušnosti** nebo byl povolen dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území, platné po dobu

- a) rovnající se době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění pro omezení vstupu cizince na území, jde-li o rozhodnutí podle § 119 odst. 1 písm. a) nebo b), anebo podle § 120 odst. 1 písm. a) nebo b),
- b) rovnající se jedenapůlnásobku doby stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění pro omezení vstupu cizince na území, jde-li o rozhodnutí podle § 119 odst. 1 písm. c) nebo § 120 odst. 1 písm. c).

(9 8) Platnost rozhodnutí o správním vyhoštění dále zaniká, není-li vycestování cizince možné a ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění uplynula doba rovnající se pětinasobku doby pro omezení vstupu na území stanovené v tomto rozhodnutí.

(10 9) Doba stanovená v odstavci 7 a 8 6 a 7 počíná běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu anebo doplňkové ochrany nebo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území.

(11 10) Policie informuje cizince, který se na území zdržuje neoprávněně a se kterým bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění z důvodu podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1, o právu požadovat po zaměstnavateli nevyplacenou mzdu nebo plat, a to včetně případných nákladů na zaslání mzdy nebo platu do státu, jehož je cizinec občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, popřípadě do jiného státu, ve kterém má povolen pobyt. Dále cizinci sdělí, že má právo informovat příslušný orgán inspekce práce⁴¹⁾ o porušení právní povinnosti zaměstnavatelem.

§ 122

Podmínky k odstranění tvrdosti správního vyhoštění

(1) V době, po kterou nelze podle rozhodnutí o správním vyhoštění cizinci umožnit vstup na území, policie cizinci udělí vízum nebo povolí vstup na území, jestliže důsledkem neudělení víza nebo nepovolení vstupu by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

(2) V době, po kterou nelze podle rozhodnutí o správním vyhoštění cizinci umožnit vstup na území, policie udělí vízum nebo povolí vstup na území, pokud účelem pobytu na území je předvolání státního orgánu České republiky a nelze-li věc vyřídit z ciziny.

(3) Dobu pobytu podle odstavců 1 a 2 lze stanovit nejdéle na 30 dnů.

(4) Po neudělení víza nebo nepovolení vstupu na území policie neprodleně sepíše záznam obsahující zdůvodnění tohoto rozhodnutí.

(5) Policie může na žádost cizince vydat nové rozhodnutí^{5d)}, kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění nebo zkrátí dobu, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, uvedenou v rozhodnutí o správním vyhoštění, a to nejméně o jednu třetinu této doby, jestliže

- a) pominuly důvody jeho vydání a uplynula polovina doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území,
- b) jde o cizince, který prokáže, že dobrovolně vycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, a zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění bude přiměřené vzhledem k důvodům, pro které bylo vydáno, nebo
- c) se jedná o cizince svěřeného do náhradní výchovy (§ 87), který dosáhl věku 18 let a podle vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí tento cizinec projevuje snahu o integraci na území.

(6) Policie může na žádost občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka vydat nové rozhodnutí^{5d)}, kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže

- a) došlo k podstatné změně okolností, které byly důvodem vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, nebo
- b) se jedná o cizince svěřeného do náhradní výchovy (§ 87), který dosáhl věku 18 let a podle vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí tento cizinec projevuje snahu o integraci na území.

(7) Policie vydá na žádost cizince, který se po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění stal občanem jiného členského státu Evropské unie, nové rozhodnutí^{5d)}, kterým zruší rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nehrozí nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví. Obdobně policie postupuje v případě cizince, který se po pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie.

(8) Cizinec podávající žádost podle odstavců 5 až 7 je povinen uvést veškeré rozhodné skutečnosti, kterých se dovolává, a označit důkazy. Policie cizince nevyzývá k odstranění vad žádosti. Policie umožní na žádost účastníka řízení vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí.

(9) Policie může z moci úřední na základě důvodných vlastních poznatků vydat nové rozhodnutí^{5d)}, kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění nebo zkrátí platnost délky zákazu vstupu.

§ 123

Úhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním

(1) Náklady spojené se správním vyhoštěním zahrnují náklady na ubytování a stravování, přepravní náklady a ostatní nutné peněžní náklady. Do nákladů spojených se

správním vyhoštěním se dále zahrnují náklady podle věty první za cizince ubytovaného v zařízení společně s cizincem zajištěným za účelem správního vyhoštění.

(2) Jde-li o správní vyhoštění cizince, který byl na území zaměstnán bez povolení k zaměstnání, je-li podle zvláštního právního předpisu^{8e)} vyžadováno, nebo platného oprávnění k pobytu, je povinen náklady spojené se správním vyhoštěním podle odstavce 1 uhradit ten, kdo cizince zaměstnal. Nelze-li náklady spojené se správním vyhoštěním takto uhradit, je povinen tyto náklady nebo jejich zbývající část uhradit ten, kdo uzavřel se zaměstnavatelem jako subdodavatelem dohodu, v rámci jejíhož plnění zaměstnavatel cizince zaměstnával, nebo každý, kdo na základě svých existujících obchodních smluvních vztahů věděl nebo vědět měl a mohl o zaměstnávání cizinců bez povolení k zaměstnání nebo platného oprávnění k pobytu u zaměstnavatele. Věta první a druhá se nepoužijí v případě

- a) zaměstnavatele, který prokáže, že splnil povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími zaměstnávání a pobyt cizinců a nevěděl, že povolení k pobytu předložené cizincem je padělkem,
- b) toho, kdo uzavřel se zaměstnavatelem jako subdodavatelem dohodu podle věty druhé, který prokáže, že splnil povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími zaměstnávání a pobyt cizinců a nevěděl, že povolení k pobytu předložené cizincem je padělkem.

(3) Nehradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním osoba uvedená v odstavci 2 a pokud tyto náklady nebyly uhrazeny z finanční záruky složené cizincem nebo složitelem podle § 123c, je povinen tyto náklady uhradit cizinec, který má být vyhoštěn na základě rozhodnutí o správním vyhoštění. Hradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním cizinec podle věty první, je rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním prvním úkonem v řízení.

(4) Neuhradí-li cizinec ve stanovené lhůtě náklady spojené se správním vyhoštěním a nebyly-li náklady uhrazeny z finanční záruky, jsou povinni tyto náklady nebo jejich zbývající část uhradit postupně v pořadí

- a) osoba, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií, nebo jde-li o výzkumného pracovníka, výzkumná organizace, která se k tomu písemně zavázala; výzkumná organizace uhradí náklady spojené se správním vyhoštěním vzniklé do 6 měsíců ode dne skončení platnosti dohody o hostování^{9j)},
- b) ten, kdo cizinci zprostředkoval zaměstnání bez povolení k zaměstnání,
- c) ten, kdo zaměstnal cizince a pracovní poměr byl skončen z některého z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce anebo dohodou z týchž důvodů nebo okamžitým zrušením podle § 56 zákoníku práce před uplynutím doby, na kterou bylo cizinci vydáno povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta nebo modrá karta, pokud tento cizinec po zrušení platnosti oprávnění k pobytu za účelem zaměstnání nebo po zániku platnosti zaměstnanecké karty podle § 63 z území nevystoval; to neplatí, pokud cizinec z území nevystoval a ten, kdo cizince zaměstnal, prokáže, že cizinci zajistil úhradu nákladů spojených s vycestováním do státu, jehož je občanem, nebo do státu, ve kterém má povolení pobyt,
- d) ten, kdo cizinci zprostředkoval zaměstnání a pracovní poměr byl skončen z některého

^{9j)} Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění zákona č. 379/2007 Sb.

z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce anebo dohodou z těchto důvodů nebo okamžitým zrušením podle § 56 zákoníku práce před uplynutím doby, na kterou bylo cizinci vydáno povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta nebo modrá karta, pokud tento cizinec po zrušení platnosti oprávnění k pobytu za účelem zaměstnání nebo po zániku platnosti zaměstnanecké karty podle § 63 z území nevycestoval; to neplatí, pokud prokáže, že cizinci zajistil úhradu nákladů spojených s vycestováním do státu, jehož je občanem, nebo do státu, ve kterém má povolen pobyť,

e) dopravce, který nesplnil povinnost podle § 104.

(5) Policie nebo ministerstvo rozhodnutím stanoví, v jaké lhůtě a výši je osoba podle odstavců 2 až 4 povinna náklady spojené se správním vyhoštěním nebo jejich zbývajících část uhradit; úhradu těchto nákladů vybírá správní orgán, který ji uložil. Odvolání není proti tomuto rozhodnutí přípustné.

(6) Nebyly-li náklady spojené se správním vyhoštěním uhrazeny podle odstavce 2 až 4, nese tyto náklady do doby jejich úhrady

- a) policie, jde-li o cizince zajištěného podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾, nebo
- b) ministerstvo v ostatních případech.

(7) Písemné vyhotovení rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním, které je prvním úkonem v řízení, ministerstvo cizinci předá při ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení, nebrání-li tomu výjimečné okolnosti. Není-li možné zajistit přítomnost tlumočníka, ministerstvo současně s písemným vyhotovením rozhodnutí předá cizinci v jazyce, do kterého bylo cizinci tlumočeno v řízení o zajištění, informace o obsahu rozhodnutí, celkové výši nákladů a možnosti podat proti rozhodnutí žalobu k soudu.

§ 123a

Úhrada nákladů spojených s dobrovolným návratem

(1) Na základě písemné žádosti cizince podané ministerstvu nebo policii může ministerstvo ~~nést náklady spojené~~ **zajistit úhradu nákladů spojených** s dobrovolným návratem tohoto cizince do státu, jehož je občanem, nebo do jiného státu, který cizinci umožní vstup na své území, jde-li o cizince,

- a) který je zajištěn ~~za účelem správního vyhoštění~~ **podle tohoto zákona,**
- b) kterému byla rozhodnutím o správním vyhoštění nebo rozhodnutím o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace stanovena** doba k vycestování,
- c) který na území pobývá bez platného oprávnění k pobytu, pokud se osobně dostavil na policii, hodlá dobrovolně opustit území a bylo mu následně vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace,** nebo
- d) u kterého došlo ke zrušení nebo uplynutí platnosti dlouhodobého víza, k zamítnutí žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, ke zrušení nebo zániku platnosti povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, ke zrušení přechodného pobytu občanu

⁴²⁾ § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Evropské unie^{1b)} nebo ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, a který na území pobývá na základě výjezdního příkazu uděleného podle § 50 odst. 1 písm. b) **nebo na základě lhůty k vycestování**, vykonává trest odnětí svobody nebo mu byl uložen trest vyhoštění.

(2) Cizinec je povinen ministerstvu dodatečně uhradit přepravní náklady v poloviční výši.

(3) Ministerstvo může ~~nést náklady spojené~~ **zajistit úhradu nákladů spojených** s dobrovolným návratem cizince na základě jeho žádosti podle odstavce 1

a) v době zajištění cizince v zařízení po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace,**

b) po nabytí právní moci rozhodnutí o

1. správním vyhoštění ~~nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie~~ za podmínky, že dosud neuplynula doba k vycestování, nebo
2. zamítnutí žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu nebo rozhodnutí o zrušení nebo ukončení oprávnění k pobytu uvedeného v odstavci 1 písm. d) nebo po uplynutí platnosti nebo po zániku tohoto oprávnění k pobytu, za podmínky, že cizinec na území pobývá alespoň na základě výjezdního příkazu uděleného podle § 50 odst. 1 písm. b) **nebo na základě lhůty k vycestování**, nebo

c) po nabytí právní moci rozsudku, kterým se cizinci ukládá trest vyhoštění, nebo

d) po doručení rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** za podmínky, že dosud neuplynula doba k vycestování.

(4) O žádosti cizince o ~~úhradu zajištění~~ **úhrady** nákladů spojených s dobrovolným návratem ministerstvo rozhodne bez zbytečného odkladu.

(5) Ministerstvo zajišťuje cestovní a přepravní doklady, uděluje výjezdní příkaz, je-li to pro dobrovolný návrat nezbytné, a činí další úkony nezbytné pro zabezpečení dobrovolného návratu.

§ 123b

Zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území **nebo z území členských států Evropské unie**

(1) Zvláštním opatřením za účelem vycestování z území **nebo z území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je

- a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,
- b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo

- c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené., nebo
- d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

(2) Zvláštní opatření lze uložit, je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat průběh řízení, jehož předmětem je jeho vycestování, tím, že neprokáže svou totožnost nebo adresu místa pobytu, odmítá tyto údaje uvést nebo se nedostavil na předvolání policie.

(3) Zvláštní opatření za účelem vycestování cizince lze dále uložit, je-li důvodné nebezpečí, že cizinec v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění k vycestování z území, jehož předmětem je jeho vycestování, nevycestuje.

(4) O druhu a způsobu výkonu zvláštního opatření za účelem vycestování rozhoduje policie. Při rozhodování o uložení zvláštního opatření policie zkoumá, zda jeho uložení neohrozí výkon správního vyhoštění, a přihlíží k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(5) Policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.

(6) Výrok o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování je zpravidla součástí rozhodnutí o správním vyhoštění nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**. Odvolání proti výroku o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování nemá odkladný účinek.

(7) Cizinec je povinen splnit povinnost uloženou mu v rozhodnutí o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování a vycestovat v době stanovené k vycestování.

(8) V případě, že cizinec závažným způsobem poruší povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování nebo v době k vycestování nevycestuje, policie takového cizince zajistí. V případě, že splnění povinnosti zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec povinen povinnost splnit neprodleně po zániku těchto důvodů.

§ 124

Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění

(1) Policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud

- a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
- c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění,

- d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo
- e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.

(2) V řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

(3) Policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

(4) Policie vydá nové rozhodnutí o zajištění, nerozhodlo-li ministerstvo podle zákona o azylu, jde-li o cizince zajištěného podle tohoto zákona, který požádal o udělení mezinárodní ochrany, a existují oprávněné důvody se domnívat, že ač mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, podal žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, nebo je pozdržet. Nové rozhodnutí o zajištění policie vydá do 3 dnů od doby, kdy mělo ministerstvo rozhodnout o zajištění.

(5) Je-li rozhodováno o zajištění nezletilého cizince bez doprovodu (§ 180c) nebo nezletilého cizince v obdobném postavení, ustanoví mu policie neprodleně opatrovníka. Policie o ustanovení opatrovníka nezletilého cizince bez doprovodu vyrozumí a poučí jej o úkolech opatrovníka.

(6) Policie je oprávněna zajistit nezletilého cizince bez doprovodu pouze je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a je-li to v jeho zájmu v souladu s Úmluvou o právech dítěte. V případě důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, je policie oprávněna cizince zajistit z důvodů uvedených v odstavci 1 do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk. Policie zahájí úkony ke zjištění věku nezletilého cizince bez doprovodu bezodkladně po jeho zajištění. Odmítne-li nezletilý cizinec bez doprovodu provedení úkonů ke zjištění věku, hledí se na něj jako na zletilého cizince. Pokud výsledky zjišťování věku nejsou průkazné, hledí se na cizince jako na nezletilého cizince bez doprovodu.

(7) O možnosti provedení úkonů ke zjištění věku, o způsobu a důsledcích jejich provedení a následcích jejich odmítnutí informuje policie nezletilého cizince bez doprovodu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět.

(8) Policie zajištěného cizince poučí o oprávnění podat policii žádost o propuštění ze zařízení a dále o oprávnění podat ve správním soudnictví žalobu proti rozhodnutí o zajištění nebo prodloužení doby trvání zajištění. Jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o nezletilého cizince v obdobném postavení, poučí policie o těchto oprávněních opatrovníka.

§ 124b

Zajištění cizince za účelem vycestování

(1) Nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie může zajistit na dobu nezbytně nutnou neoprávněně pobývajícího cizince staršího 15 let za účelem jeho vycestování, jestliže

- a) bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno, protože cizinec neposkytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo
- b) nevystoupal po pravomocném ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany nebo po ukončení poskytování mezinárodní ochrany z území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** ve lhůtě uvedené ve výjezdním příkazu nebo ve lhůtě do 30 dnů, nebyl-li cizinci výjezdní příkaz udělen.

(2) O zajištění cizince za účelem vycestování policie neprodleně sepíše záznam obsahující údaje o totožnosti zajištěného cizince, datu, času a místu zajištění.

(3) Nelze-li vycestování cizince uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem vycestování vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

(4) Policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy vycestování cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy vycestování cizince, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem vycestování je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

(5) Na zajištění za účelem vycestování se ustanovení § 123, 123a a hlavy XII použijí obdobně.

(6) Odstavec 1 se nepoužije,

- a) je-li důvod zajištění podle odstavce 1 zjištěn na hraničním přechodu při vycestování cizince, nebo
- b) má-li cizinec přepravní doklad pro vycestování z území (letenku, jízdenku), ale nemohl vycestovat ve lhůtě podle odstavce 1 písm. b) z důvodů na jeho vůli nezávislých.

§ 126

Policie je povinna

- a) po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají,
- b) neprodleně po zajištění poučit zajištěného cizince v jazyce, ve kterém je cizinec schopen se dorozumět, o možnosti podat policii žádost o propuštění ze zařízení a soudního přezkumu zákonnosti zajištění a rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení. Nelze-li tento jazyk zjistit a nelze-li toto seznámení provést ani jiným způsobem, policie cizince poučí předáním písemně vyhotoveného poučení v jazycích českém, anglickém, francouzském, německém, čínském, ruském, arabském, hindském a španělském o možnosti soudního přezkumu zákonnosti zajištění a rozhodnutí o prodloužení

doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení. O předání písemně vyhotoveného poučení policie sepíše záznam.

§ 127

(1) Zajištění musí být bez zbytečného odkladu ukončeno

- a) po zániku důvodu pro zajištění,
- b) rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o zajištění cizince, o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo o zrušení rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení; povinnost propustit cizince vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku,
- c) je-li vydáno rozhodnutí o propuštění ze zařízení,
- d) je-li cizinci udělen azyl nebo doplňková ochrana²⁾,
- e) je-li cizinci povolen dlouhodobý pobyt za účelem ochrany na území, nebo
- f) rozhodlo-li ministerstvo o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 46a zákona o azylu.

(2) Podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v průběhu zajištění není důvodem pro ukončení zajištění.

§ 128

(1) Zajištěného cizince, kterému má být na základě pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění ukončen pobyt na území, dopraví policie na hraniční přechod za účelem vycestování z území; to neplatí v případě, že zajištěný cizinec předloží potvrzení o podání žaloby. Policie rovněž dopraví na hraniční přechod zajištěného cizince po zamítnutí žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění a cizince, který byl zajištěn za účelem vycestování podle § 124b.

(2) Policie je oprávněna ponechat cizince podle odstavce 1 v zařízení po dobu nezbytně nutnou, než zajistí podmínky pro vycestování cizince z území.

(3) Jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu, policie provede úkony podle odstavce 1 a 2 teprve poté, co stát, kam bude nezletilý cizinec bez doprovodu vyhoštěn, sdělil, že nezletilému cizinci bez doprovodu bude zajištěno přijetí odpovídající jeho věku.

§ 129

Zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu

(1) Nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie³⁷⁾; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.

(2) O zajištění policie neprodleně sepíše záznam obsahující údaje o totožnosti zajištěného cizince, datu, čase a místu zajištění a důvod předání nebo průvozu.

(3) Nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, a jde-li o průvoz leteckou cestou podle § 152 ve lhůtě do 72 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

(4) Policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie³⁷⁾, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie³⁷⁾, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie³⁷⁾ nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie³⁷⁾ přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.

(5) Policie je oprávněna zajistit nezletilého cizince bez doprovodu, pouze je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu či závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a je-li to v jeho zájmu v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Policie je oprávněna v případě důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, takového cizince zajistit do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk. Policie zahájí úkony ke zjištění věku nezletilého cizince bez doprovodu bezodkladně po jeho zajištění. Odmítne-li nezletilý cizinec bez doprovodu provedení úkonů ke zjištění věku, hledí se na něj jako na zletilého cizince. Pokud výsledky zjišťování věku nejsou průkazné, hledí se na cizince jako na nezletilého cizince bez doprovodu.

(6) O možnosti provedení úkonů ke zjištění věku, o způsobu a důsledcích jejich provedení a následcích jejich odmítnutí informuje policie nezletilého cizince bez doprovodu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět.

(7) Policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání nebo průvozu cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem předání nebo průvozu je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

(8) Policie je povinna jednat tak, aby byl cizinec předán nebo byl průvoz cizince územím dokončen v nejbližším možném termínu ode dne zajištění.

§ 129a

Žádost o propuštění ze zařízení

(1) Cizinec je oprávněn podat policii žádost o propuštění ze zařízení, ve které je povinen uvést veškeré rozhodné skutečnosti, kterých se dovolává a označit důkazy. Policie cizince nevyzývá k odstranění vad žádosti. Policie zkoumá, zda trvají důvody, pro které byl cizinec zajištěn, popřípadě pro které byla doba zajištění prodloužena, nebo zda jsou splněny podmínky pro uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. O žádosti policie rozhodne bez zbytečného odkladu.

(2) Policie cizince poučí o oprávnění podat ve správním soudnictví žalobu proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení; jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu, poučí o tom opatrovníka.

~~(3) Žádost o propuštění ze zařízení je cizinec oprávněn podat nejdříve po uplynutí 30 dní od nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby zajištění cizince nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, nepodal-li žalobu proti takovému rozhodnutí, nebo nejdříve po uplynutí 30 dní od právní moci posledního rozhodnutí o jeho žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení.~~

(3) Cizinec je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění nebo rozhodnutí o prodloužení doby zajištění podat žádost o propuštění ze zařízení. Cizinec je oprávněn žádost o propuštění ze zařízení opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení.

(4) Policie je oprávněna cizince vyslechnout, je-li to nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci. Cizinec je povinen vypovídat. Policie cizince před výslechem poučí o důsledcích odmítnutí výpovědi a nepravdivé nebo neúplné výpovědi.

(5) O výslechu svědka policie cizince ani jeho zástupce předem nevyrozumívá. Cizinec ani jeho zástupce není oprávněn být přítomen výslechu svědka. Policie je oprávněna upustit od provedení výslechu cizince nebo výslechu svědka a předvolat je v jinou dobu, pokud byli za účelem zjištění skutečného stavu věci předvoláni na stejnou dobu a jeden z nich se k podání výpovědi nedostaví. Policie seznámí cizince s obsahem protokolu o výslechu svědka poté, co byl proveden výslech cizince; do doby provedení výslechu cizince je protokol o výslechu svědka vyloučen z nahlížení do spisu.

(6) Policie umožní cizinci na jeho žádost vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí.

(7) Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

§ 131

nadpis vypuštěn

Provozovatel seznámí zajištěného cizince při jeho umístění do zařízení, nebo neprodleně po něm, s právy a povinnostmi, které se vztahují k pobytu cizince v zařízení, a s vnitřním řádem zařízení. Seznámení se provede v mateřském jazyce cizince nebo v jazyce, kterým je cizinec schopen se dorozumět. Seznámení se dále provede v případě změn práv a povinností, které se vztahují k pobytu cizince v zařízení, nebo vnitřního řádu zařízení. Informace o právech a povinnostech zajištěného cizince a vnitřní řád zařízení jsou umístěny tak, aby byly přístupny všem zajištěným cizincům.

§ 136

nadpis vypuštěn

(1) Zajištěný cizinec je povinen

- a) dodržovat vnitřní řád zařízení,
- b) šetřit majetek zařízení,
- c) řídit se pokynem policie nebo provozovatele vydaným při plnění úkolů v souvislosti se zajištěním,
- d) vyvarovat se jednání, které by mařilo účel zajištění,
- e) strpět omezení svých práv, zejména práva na soukromí a svobodu pohybu a pobytu, v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu zajištění nebo pro ochranu veřejného zdraví,
- f) dodržovat noční klid,
- g) dodržovat zásady hygieny a podílet se v místnosti, kde je ubytován, na udržování hygienického standardu stanoveného vnitřním řádem.

(2) Zajištěný cizinec je dále povinen strpět preventivní vstupní, periodickou a výstupní, a je-li to nezbytné, i mimořádnou lékařskou prohlídku v rozsahu určeném lékařem včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření a očkování a preventivní opatření stanovené orgánem ochrany veřejného zdraví. Lékařská prohlídka zajištěného cizince je prováděna bez přítomnosti policie nebo provozovatele, nerozhodne-li lékař jinak. Nelze-li úkon pro odpor zajištěného cizince provést, je policie oprávněna tento odpor překonat. Přitom nesmí bránícímu se zajištěnému cizinci způsobit újmu zjevně nepřiměřenou závažnosti protiprávního jednání.

(3) Zajištěný cizinec po dobu umístění do zařízení nesmí

- a) vnášet, vyrábět, přechovávat nebo konzumovat alkohol a jiné návykové látky,
- b) vnášet, vyrábět nebo přechovávat věci způsobilé vážně ohrozit zdraví nebo život člověka nebo poškodit majetek,
- c) vnášet nebo přechovávat věci, které by svým množstvím nebo povahou mohly narušit pořádek nebo škodit zdraví, nebo elektronické komunikační zařízení,
- d) opustit zařízení bez souhlasu policie.

(4) Za opuštění zařízení se nepovažuje opuštění za účelem účasti cizince na nařízeném jednání před orgánem veřejné moci, poskytnutí neodkladné zdravotní péče nebo provedení lékařského vyšetření.

§ 144

(1) Zajištěný cizinec má právo na přijetí návštěvy čtyřikrát týdně v trvání jedné hodiny a počtu nejvýše 4 osob současně přítomných. V odůvodněných případech může vedoucí zařízení nebo jeho zástupce, po dohodě s policií, povolit častější přijetí návštěvy nebo delší dobu jejího trvání; dovolují-li to kapacitní možnosti místností určených k přijímání návštěv, může být zvýšen i počet osob.

(2) Návštěvy probíhají v místnostech k tomu určených. Provozovatel je oprávněn návštěvu přerušit nebo ukončit, pokud zajištěný cizinec nebo návštěvník závažným způsobem naruší klid nebo pořádek v zařízení nebo pokud ohrozí život nebo zdraví osob v zařízení.

(3) Zajištěný cizinec má právo přijímat v zařízení návštěvy advokáta nebo zástupce právnické osoby, který prokáže, že předmětem její činnosti je oprávnění poskytovat právní pomoc cizincům. Za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

(4) Návštěva zajištěného cizince umístěného v přísném režimu probíhá za přítomnosti policie; **to neplatí, jde-li o návštěvy podle odstavce 3.**

§ 145

(1) Zajištěný cizinec může jednou za týden přijmout balíček s potravinami, knihami a věcmi osobní potřeby do hmotnost 10 kg. Omezení se nevztahuje na balíčky s oblečením zasílaným za účelem jeho výměny. Balíčky určené zajištěnému cizinci přebírá provozovatel.

(2) Policie balíčky na žádost provozovatele zkontroluje. Policie vyjme a zadrží věci, jejichž vnášení do zařízení, vyrábění nebo přechovávání v zařízení je zakázáno. Zadržené věci, s výjimkou věcí¹⁹⁾, jejichž držení je v rozporu s právním řádem České republiky, spolu s jejich soupisem předá neprodleně provozovateli, který je odešle zpět odesílateli na jeho náklady, pokud vedoucí zařízení nerozhodne o jejich úschově a vydání zajištěnému cizinci při ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení.

(3) Zajištěný cizinec může přijímat bez omezení peníze, které mu byly do zařízení poslány nebo předány jiným způsobem; peněžní prostředky je povinen uložit do úschovy provozovateli. Nepředá-li cizinec peněžní prostředky do úschovy provozovateli, policie tyto peníze cizinci zadrží a předá je do úschovy provozovateli s jejich soupisem. Provozovatel na žádost cizince může přijmout do úschovy další věci, zejména cennosti a dokumenty. Provozovatel pořídí soupis peněžních prostředků a věcí a zajistí jejich bezpečné uložení.

(4) Cizinec, který má u provozovatele uschované peněžní prostředky, je může čerpat na nákup věcí denní potřeby, knih, novin nebo časopisů, a to jedenkrát týdně částku do 300 Kč. Nákup zajistí provozovatel na základě písemné objednávky cizince v intervalech stanovených vnitřním řádem zařízení. Převzetí věcí a jejich vyúčtování cizinec potvrdí svým podpisem; provozovatel vynaloženou částku zaznamená v soupisu uschovaných peněžních prostředků.

§ 146

(1) Provozovatel je oprávněn použít uschované peněžní prostředky zajištěného cizince, jsou-li v české nebo jiné volně směnitelné měně, k úhradě, byť i částečné, výdajů spojených s jeho správním vyhoštěním. Při použití uschovaných peněžních prostředků postupuje provozovatel tak, aby cizinci při ~~jeho propuštění~~ **ze opuštění** zařízení bylo z jeho uschovaných peněžních prostředků vydáno alespoň 400 Kč; má-li cizinec uschované peněžní prostředky v nižší částce, vydá se mu celá uschovaná částka a provozovatel cizinci poskytne peněžní prostředky v takové výši, aby součet vydaných uschovaných peněžních prostředků a provozovatelem poskytnutých peněžních prostředků odpovídal částce 400 Kč. Nemá-li cizinec uschované žádné peněžní prostředky, poskytne mu provozovatel při ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení 400 Kč.

(2) Provozovatel vydá zajištěnému cizinci doklad o peněžních prostředcích použitých podle odstavce 1.

(3) Odstavec 1 věta druhá a třetí se nepoužije, je-li cizinec bezprostředně po ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení předán do azylového zařízení nebo je dopraven policií na hraniční přechod za účelem vycestování z území.

§ 147

(1) Provozovatel při ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení vydá zajištěnému cizinci peníze a jiné věci, které byly zadrženy nebo převzaty do úschovy, s výjimkou věcí, jejichž držení je v rozporu s právním řádem České republiky, a peněz, které byly v průběhu pobytu v zařízení cizinci vyplaceny v hotovosti nebo byly použity podle § 146. Finanční prostředky v jiné než volně směnitelné měně zajištěnému cizinci vydá v plné výši.

(2) Policie při ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení vydá cizinci zadržený cestovní doklad, doklad totožnosti a písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství; je-li cizinec po ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení eskortován na hraniční přechod z důvodu správního vyhoštění nebo předání podle mezinárodní smlouvy, vydá mu policie cestovní doklad, doklad totožnosti a písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství až na hraničním přechodu. Je-li nebezpečí, že by cizinec cestovní doklad, doklad totožnosti nebo písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství zničil nebo se ho zbavil, aby tím znemožnil správní vyhoštění nebo předání podle mezinárodní smlouvy, předá policie cestovní doklad, doklad totožnosti a písemnost potvrzující jeho totožnost nebo státní občanství dopravci nebo orgánu státu, na jehož území cizince podle mezinárodní smlouvy vrací či předává.

(3) Neexistují-li důvodné obavy, že cizinec bude mařit nebo ztěžovat vycestování z území, je policie povinna informovat zajištěného cizince o datu, čase a důvodu jeho ~~propuštění~~ **ze opuštění** zařízení, a to nejpozději 24 hodin předem; není-li v té době policii datum a čas ~~propuštění~~ **opuštění** znám, informuje cizince bez zbytečného odkladu poté, co se je dozví.

§ 151

Příspěvek obci

(1) Ministerstvo poskytuje obci příspěvek na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti se zařízením na jejím území. O výši příspěvku obci rozhoduje vláda.

(2) Ministerstvo ~~poskytne jednorázovou~~ **poskytuje** dotaci na rozvoj obce, na jejímž území se nachází zařízení. O **poskytnutí** a výši dotace rozhoduje vláda.

Nežádoucí osoba

§ 154

(1) Nežádoucí osobou se rozumí cizinec, jemuž nelze umožnit vstup na území z důvodu, že by tento cizinec při pobytu na území mohl ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek, ohrozit veřejné zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých nebo obdobný zájem chráněný na základě závazku vyplývajícího z mezinárodní smlouvy.

(2) Policie rozhodne o označení cizince za nežádoucí osobu na základě vlastních poznatků, požadavku ústředního správního úřadu České republiky, požadavku zpravodajské služby České republiky anebo závazku vyplývajícího z mezinárodní smlouvy.

(3) Policie označí cizince za nežádoucí osobu na základě

- a) pravomocného rozhodnutí soudu o trestu vyhoštění z území¹⁰⁾, nebo
- b) pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění.

(4) Policie dále označí za nežádoucí osobu cizince, v jehož případě

- a) náklady spojené se správním vyhoštěním nese policie nebo ministerstvo (§ 123 odst. 6),
- b) náklady spojené s dobrovolným návratem nese ministerstvo a cizinec neuhradil přepravní náklady v poloviční výši (§ 123a odst. 2), nebo
- c) náklady spojené s vycestováním do zahraničí nese ministerstvo a cizinec neuhradil přepravní náklady (§ 124b).

(5) Ten, kdo žádá o zařazení cizince do evidence nežádoucích osob podle odstavce 1, musí dbát na zachování přiměřenosti mezi důvodem pro toto zařazení a důsledky tohoto zařazení. Policie je oprávněna požadovat po tom, kdo uplatňuje požadavek podle odstavce 1, prokázání přiměřenosti podle předchozí věty, pokud tato přiměřenost není prokázána v požadavku. Při prokazování přiměřenosti je třeba zejména posuzovat dopady tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

(6) Cizinec označený za nežádoucí osobu je evidován v evidenci nežádoucích osob. Je-li důvodné nebezpečí, že cizinec označený za nežádoucí osobu může závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit bezpečnost smluvních států, policie zařadí do informačního systému smluvních států údaje v rozsahu stanoveném přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie**^{20a)}; to neplatí v případě občana Evropské unie^{1b)} nebo občana smluvního státu.

(7) Policie cizinci jeho zařazení do evidence nežádoucích osob nesděluje.

§ 155b

Adaptačně-integrační kurz

(1) Centrum na podporu integrace cizinců v adaptačně-integračním kurzu seznámí cizince s jejich právy a povinnostmi souvisejícími s pobytem na území, se základními hodnotami České republiky, s místními poměry a s kulturními zvyklostmi převládajícími v České republice.

(2) Cizinec, kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu nebo k trvalému pobytu podle § 66 ~~nebo 67~~, je povinen do 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vydání tohoto povolení absolvovat adaptačně-integrační kurz organizovaný centrem na podporu integrace cizinců. Tato povinnost se obdobně vztahuje i na cizince, kterému bylo vydáno nové povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu změny účelu pobytu na území.

(3) Povinnost uvedená v odstavci 2 se nevztahuje na cizince, který

- a) pobývá na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území,

^{20a)} Nařízení Rady (ES) č. 871/2004 ze dne 29. dubna 2004 o zavedení některých nových funkcí v Schengenském informačním systému, včetně boje proti terorismu.

povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydaného Ministerstvem zahraničních věcí,

b) v den nabytí právní moci rozhodnutí uvedeného v odstavci 2

1. nedovršíl věk 15 let, nebo

2. dovršíl věk 61 let, nebo

c) již adaptačně-integrační kurz absolvoval.

(4) Ministerstvo může z důvodů zvláštního zřetele hodných od povinnosti uvedené v odstavci 2 upustit.

(5) Centrum na podporu integrace cizinců

a) organizačně zajišťuje pořádání adaptačně-integračních kurzů,

b) zajistí, aby se na adaptačně-integračním kurzu podíleli pouze odborně způsobilí lektori a tlumočníci, kteří absolvovali zkoušku pro lektory nebo tlumočnický adaptačně-integračních kurzů, a

c) vydá cizinci doklad o absolvování adaptačně-integračního kurzu a informuje o této skutečnosti ministerstvo.

(6) Cizinec hradí náklady spojené s jeho účastí na adaptačně-integračním kurzu paušální částkou, jejíž výši stanoví ministerstvo vyhláškou tak, aby byla přiměřená nákladům, které centru na podporu integrace cizinců vznikly. Příjem z úhrad podle věty první je příjmem státního rozpočtu.

(7) Zkouška pro lektory adaptačně-integračních kurzů se skládá z teoretické části, která zahrnuje písemný test zaměřený na znalosti právní úpravy, a z praktické části zaměřené na didaktické dovednosti. Zkouška pro tlumočnický adaptačně-integračních kurzů se skládá z praktické části zaměřené na znalost odborné terminologie v cizím jazyce v oblasti integrace a migrace a na tlumočnické dovednosti. Průběh zkoušek zabezpečuje ministerstvo.

§ 156

Přestupky fyzických osob

(1) Cizinec se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 9 odst. 5 nebo § 180h odst. 2 nevystupuje zpět do zahraničí,

b) nesplní povinnost podle § 117d odst. 2,

c) jako rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, nesplní povinnost podle § 87b odst. 2 nebo § 87o odst. 3,

d) nesplní povinnost podle § 93 odst. 1 nebo 2 anebo podle § 98 odst. 1, 3, 4 nebo 5,

e) jako zákonný zástupce cizince narozeného na území nesplní povinnost podle § 88 odst. 2 nebo 3,

f) nesplní povinnost podle § 103 písm. h), j), m), n), u) nebo v),

g) nesplní povinnost podle § 103 písm. b), d), e), r) nebo v rozporu s § 103 písm. c) uvede v řízení podle tohoto zákona nepravdivé nebo neúplné údaje,

- h) při pobytové nebo hraniční kontrole při vycestování se prokáže cestovním dokladem, jenž je neplatný z důvodu podle § 116 písm. a), b), c) nebo d),
- i) v rozporu s § 136 odst. 3 písm. d) opustí bez souhlasu policie zařízení nebo zdravotnické zařízení lůžkové péče, do kterého byl ze zdravotních důvodů umístěn v průběhu zajištění,
- j) úmyslně zničí nebo poškodí doklad vydaný podle tohoto zákona,
- k) při hraniční nebo pobytové kontrole se prokáže předmětem listinné povahy jako cestovním dokladem, ač se o takový doklad nejedná,
- l) provede nebo si nechá provést neoprávněně změny v dokladech opravňujících ke vstupu na území nebo v dokladech vydaných podle tohoto zákona,
- m) předloží cestovní doklad vydaný jinému cizinci nebo cestovní doklad vydaný podle zvláštního právního předpisu²¹⁾ jako doklad vlastní,
- n) předloží pozměněné doklady nebo doklady vystavené jiné osobě požadované podle tohoto zákona, nebo
- o) nesplní povinnost podle § 74 odst. 3 nebo § 117d odst. 5,
- p) nesplní povinnost podle § 103 písm. n) opakovaně, nebo
- q) nesplní povinnost podle § 155b odst. 2.

(2) Fyzická osoba se jako ubytovatel dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní některou z povinností podle § 100,
- b) vede nebo uchovává domovní knihu v rozporu s § 101, nebo
- c) nesplní povinnost podle § 102 odst. 4.

(3) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní povinnost podle § 107 odst. 1,
- b) jako osoba, která zajišťuje ubytování cizince, nesplní povinnost podle § 107 odst. 2,
- c) jako osoba, která se zavázala podle § 15, nesplní povinnost podle § 107 odst. 4, nebo
- d) jako zákonný zástupce cizince mladšího 15 let nebo osoba, které byl cizinec mladší 15 let svěřen do péče nebo které byl nad cizincem mladším 15 let po dobu jeho pobytu na území svěřen dohled, nesplní povinnost podle § 107 odst. 15.

(4) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako zaměstnavatel, který zajišťuje nebo zprostředkovává ubytování cizinci, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání nebo krátkodobé vízum za tímto účelem,

- a) v rozporu s § 107 odst. 10 písm. a) nezajistí, aby ubytování splňovalo podmínky uvedené v § 100 písm. d) nebo aby výše úplaty za ubytování nebyla nadměrná ve srovnání s dohodnutou výší mzdy, platu nebo odměny cizince a s úrovní ubytování, nebo provede pro účely úhrady úplaty za ubytování cizincem srážky z příjmu tohoto cizince podle § 146 písm. b) zákoníku práce, nebo
- b) v rozporu s § 107 odst. 10 písm. b) nezajistí cizinci vystavení dokladu o zajištění ubytování.

(5) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 nebo odstavce 4 písm. a),

²¹⁾ Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů.

- b) 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. i), l), m) nebo o) až q),
- c) 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c), f), h), j) nebo n), odstavce 3 nebo odstavce 4 písm. b),
- d) 3 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), b), d), e), g) nebo k).

§ 157

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Letecký dopravce se dopustí přestupku tím, že

- a) poruší zákaz dopravy cizince na území podle § 104 odst. 1, nebo
- b) nedopraví cizince do zahraničí v případě uvedeném v § 104 odst. 4.

(2) Provozovatel vodní dopravy nebo provozovatel na pravidelných autobusových linkách se dopustí přestupku tím, že poruší zákaz dopravy cizince na území podle § 104 odst. 2.

(3) Dopravce uvedený v přímo použitelném ~~právním předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie**^{15a)}, jímž se stanoví pravidla, kterými se řídí opatření na ochranu hranic ve vztahu k osobám překračujícím hranice členských států Evropské unie, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 104 odst. 3 nezajistí dopravu do zahraničí cizince, kterému mu byl odepřen vstup na území.

(4) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako ubytovatel dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní některou z povinností podle § 100,
- b) vede nebo uchovává domovní knihu v rozporu s § 101, nebo
- c) nesplní povinnost podle § 102 odst. 4.

(5) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako zaměstnavatel, který zajišťuje nebo zprostředkovává ubytování cizinci, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání nebo krátkodobé vízum za tímto účelem,

- a) v rozporu s § 107 odst. 10 písm. a) nezajistí, aby ubytování splňovalo podmínky uvedené v § 100 písm. d) nebo aby výše úplaty za ubytování nebyla nadměrná ve srovnání s dohodnutou výší mzdy, platu nebo odměny cizince a s úrovní ubytování, nebo provede pro účely úhrady úplaty za ubytování cizincem srážky z příjmu tohoto cizince podle § 146 písm. b) zákoníku práce, nebo
- b) v rozporu s § 107 odst. 10 písm. b) nezajistí cizinci vystavení dokladu o zajištění ubytování.

(6) Vysoká škola nebo vyšší odborná škola se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 107 odst. 5.

(7) Výzkumná organizace, která s cizincem uzavřela dohodu o hostování, se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 107 odst. 6.

(8) Za přestupek lze uložit pokutu

- a) od 100 000 Kč do 500 000 Kč za každého cizince, jde-li o přestupek podle odstavce 1 nebo 2 a cizinec byl dopraven z území státu, který není smluvním státem, anebo jde-li o přestupek podle odstavce 3,

- b) do 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 4, odstavce 5 písm. a) nebo odstavce 6 nebo 7,
- c) do 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 5 písm. b).

§ 158

(1) Policie při výkonu působnosti podle tohoto zákona provozuje informační systém cizinců, jehož je správcem a který obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení, včetně dřívějších jmen a příjmení, den, měsíc a rok narození, pohlaví a státní příslušnost cizince, jeho rodné číslo, nebo jiný identifikační údaj sdělený tímto cizincem, obrazový záznam, například fotografii, cizince, jeho daktyloskopické otisky a údaje o jeho tělesných znacích. Dále se v informačním systému cizinců o cizinci vedou

a) údaje v rozsahu

1. žádosti o udělení víza (§ 54), povolení k dlouhodobému pobytu § 42 odst. 6, § 42g odst. 12, § 42i odst. 11), povolení k trvalému pobytu (§ 70 odst. 1), přiznání právního postavení rezidenta na území (§ 83 odst. 5),
2. žádosti o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, průkazu o povolení k pobytu pro cizince nebo průkazu o povolení k trvalému pobytu (§ 87x),
3. žádosti o vydání cizineckého pasu, cestovního průkazu totožnosti a cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. f) (§ 111 odst. 1),
4. výjezdního příkazu (§ 50 odst. 6), hraniční průvodky (§ 14), tiskopisu pozvání (§ 180 ~~odst. 2~~ **odst. 3**) a přihlašovacího tiskopisu (§ 97),

b) údaje o

1. dni, měsíce a roku vydání víza nebo dokladu podle tohoto zákona, jeho číslu, druhu a době platnosti,
2. dni, měsíce a roku ověření pozvání nebo jeho odepření, zvoucí osobě v rozsahu tiskopisu pozvání, ~~jménu, příjmení, dni, měsíce a roku narození a státní příslušnosti zvaného cizince~~, o skutečnostech, které byly důvodem pro odepření ověření pozvání a o porušení závazku přijatého v pozvání, a údaje o orgánu, který ve věci jednal,
3. dni, měsíce a roku, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání dokladu podle tohoto zákona a o důvodu zamítnutí,
4. dni, měsíce a roku vydání výjezdního příkazu, jeho číslu a o době jeho platnosti,
5. zrušení, zániku nebo skončení platnosti víza nebo dokladu vydaného podle tohoto zákona, včetně uvedení jeho druhu a čísla, a důvodu zrušení, zániku nebo skončení platnosti,
6. hodině, dni, měsíce, roku a místu překročení státních hranic a o odepření vstupu nebo odepření vycestování,
7. důvodu zařazení do evidence nežádoucích osob s uvedením doby platnosti omezení vstupu na území,
8. důvodu povolení vstupu na území podle § 122 odst. 1 nebo 2,
9. zařazení do informačního systému smluvních států jiným smluvním státem s uvedením doby platnosti omezení vstupu na území smluvních států a o orgánu jiného státu, který cizince do systému zařadil,

10. dni, měsíce a roku, kdy bylo vydáno rozhodnutí o správním nebo soudním vyhoštění, a kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci, a o důvodu pro jeho vydání,
11. dni, měsíce a roku překročení státních hranic při průvozu přes území a o orgánu, který o průvoz požádal, a orgánu, který provedení průvozu umožnil,
12. dni, měsíce a roku nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku podle tohoto zákona, označení přestupku podle zákonného ustanovení a jeho subjektu a o skutkových okolnostech případu podle výroku rozhodnutí, způsobu vyřízení a údaje vztahující se k vybírání a vymáhání uložené pokuty; ve stejném rozsahu vede policie údaje o přestupku fyzické, podnikající fyzické nebo právnické osoby podle tohoto zákona,
13. druhu, číslu a době platnosti ztraceného nebo odcizeného dokladu a o datu ohlášení ztráty nebo odcizení dokladu,
14. druhu a číslu dokladu, který byl orgánem vydávajícího státu prohlášen za neplatný, včetně důvodu neplatnosti,
15. zákazu pobytu⁴⁶⁾, místa zákazu pobytu a době jeho trvání, datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu nebo správního orgánu o zákazu pobytu včetně uvedení čísla jednacím a označení soudu nebo správního orgánu, který rozhodl o zákazu pobytu,
16. zaměstnavateli, pracovním zařazení a místě výkonu práce držitele zaměstnanecké karty nebo modré karty,
17. obchodní korporaci nebo odštěpném závodu, do nichž byl držitel karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie převeden, pracovním zařazení na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty a místě výkonu práce držitele karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie,

c) údaje

1. umožňující určit orgán, který rozhodoval ve věci, o které se vedou údaje podle písmene b),
2. umožňující určit spis vedený k cizinci a založený ve věci, o které se vedou údaje podle písmene b),
3. vztahující se k průběhu řízení ve věci, o které se vedou údaje podle písmene b), a výkonu rozhodnutí podle tohoto zákona,

d) údaje o

1. omezení svéprávnosti, kterými jsou den nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti, číslo jednací rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti a označení soudu, který rozhodl o omezení svéprávnosti, fotokopie rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti a den, kdy došlo k ukončení omezení svéprávnosti,
2. rodinném stavu, datu a místě uzavření manželství, datu nabytí právní moci

⁴⁶⁾ § 75 trestního zákoníku.

§ 15a zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č.494/2012 Sb.

rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datu zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a dni, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,

3. datu a místu vzniku partnerství, datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci partnerství, datu zániku partnerství smrtí jednoho z partnerů, nebo datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z partnerů za mrtvého a dni, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení partnerství,
4. dni, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení prohlášení za nezvěstného, a to včetně uvedení čísla jednacého a označení soudu, který rozhodl o prohlášení za nezvěstného nebo o zrušení prohlášení za nezvěstného,
5. datu, místu a okrese úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území, o státu, ve kterém k úmrtí došlo, popřípadě datu úmrtí,
6. dni, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení prohlášení za mrtvého, a to včetně uvedení čísla jednacého a označení soudu, který rozhodl o prohlášení za mrtvého nebo o zrušení prohlášení za mrtvého; místo úmrtí se vede, je-li uvedeno v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého,

jde-li o cizince s povoleným trvalým pobytem na území, s povoleným přechodným pobytem na území na dobu delší než 90 dnů, o občana Evropské unie, který na území hodlá přechodně pobývat po dobu delší než 3 měsíce, a o cizince, kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana,

e) údaje o

1. stupni osvojení,
2. původním a novým jménem, popřípadě jménech, a příjmením, rodném příjmením osvojence,
3. původním a novým rodným čísle osvojence,
4. datu a místu narození,
5. rodných číslech osvojitelů; v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménem, popřípadě jménech, příjmením, rodném příjmením a datu narození osvojitele,

6. rodných číslech otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, údaje o jejich jménu, popřípadě jménech, příjmení, rodném příjmení a datu narození; tyto údaje se nevedou, pokud se jedná o osvojence narozeného ženě s trvalým pobytem na území, která jej porodila a písemně požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem,
 7. datu nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení, jde-li o cizince s povoleným trvalým pobytem na území, s povoleným přechodným pobytem na území na dobu delší než 90 dnů, o občana Evropské unie, který na území hodlá přechodně pobývat po dobu delší než 3 měsíce, a o cizince, kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana,
- f) údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a rodném příjmení
1. zletilého cizince, který je nezaopatřeným dítětem cizince,
 2. nezletilého cizince, který byl cizinci s oprávněním k pobytu na území nebo jeho manželů rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem s oprávněním k pobytu na území nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec,
 3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s oprávněním k pobytu na území,
 4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,
 5. rodiče nezletilého cizince, kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana, a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kterému nebylo přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a datum narození,
- g) údaj o tom, že cizinec je zapsán do dodatku stálého seznamu voličů pro volby do zastupitelstev obcí, nebo údaj o tom, že cizinec je zapsán do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu,
- h) biometrické údaje zpracované v nosiči dat průkazu o povolení k pobytu,
- i) záznam o poskytnutí údajů: **a**
- j) údaje vztahující se k povinnosti podle § 155b odst. 2, včetně údaje o jejím splnění nebo upuštění od jejího splnění.**

(2) Informační systém cizinců podle odstavce 1 obsahuje rovněž údaje o cizincích, kteří požádali Českou republiku o udělení mezinárodní ochrany nebo dočasné ochrany nebo kterým byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana, a to v rozsahu údajů uvedených v odstavci 8; tyto údaje poskytuje do informačního systému cizinců ministerstvo a policie.

(3) V případě, že místem hlášeného pobytu cizince na území je sídlo správního orgánu, je tento údaj v informačním systému cizinců podle odstavce 1 označen jako adresa úřadu. Na žádost cizince lze v tomto informačním systému vést rovněž údaj o adrese, na kterou mu mají být doručovány písemnosti podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu. Adresu podle věty druhé, její změnu nebo zrušení může cizinec ohlásit policii nebo ministerstvu.

(4) Policie je oprávněna provozovat další informační systém, pokud je jeho provozování nezbytnou podmínkou plnění úkolu podle tohoto zákona. V tomto informačním systému mohou

být obsaženy toliko údaje získané při plnění tohoto úkolu.

(5) Údaje vedené v informačních systémech podle odstavce 4 mohou být obsaženy i v informačním systému cizinců podle odstavce 1, pokud mají vztah k cizinci, který je v tomto informačním systému evidován.

(6) Údaj z informačního systému vedeného podle tohoto zákona lze sdružovat s údajem obsaženým v jiném informačním systému vedeném podle zvláštního právního předpisu, pokud je to nezbytné pro plnění úkolu uloženého tímto zákonem.

(7) Ministerstvo je oprávněno v rámci své působnosti stanovené tímto zákonem vkládat do informačního systému cizinců podle odstavce 1 údaje získané v rámci plnění úkolů ministerstva a údaje z informačních systémů podle odstavců 1 a 4 využívat pro svou činnost; za údaje vložené do informačního systému cizinců ministerstvem podle odstavce 1 odpovídá ministerstvo.

(8) Z informačního systému cizinců podle odstavce 1 se poskytují tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se narodil na území, místo a okres narození,
- e) rodné číslo,
- f) obrazový záznam, například fotografie cizince,
- g) státní občanství, popřípadě státní příslušnost,
- h) druh a adresa místa pobytu na území, je-li tímto místem sídlo správního orgánu, rovněž údaj o tom, že se jedná o adresu úřadu, popřípadě adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,
- i) číslo a platnost oprávnění k pobytu **a průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany**,
- j) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu na území,
- k) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o omezení svéprávnosti,
- l) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není cizinci umožněn vstup na území,
- m) rodinný stav, datum a místo uzavření manželství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- n) datum a místo vzniku partnerství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci partnerství, datum zániku partnerství smrtí jednoho z partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum

nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení partnerství,

- o) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení, státní občanství, popřípadě státní příslušnost manžela nebo partnera a jeho rodné číslo; je-li manžel nebo partner cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a datum narození,
- p) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení, státní občanství, popřípadě státní příslušnost dítěte, pokud je cizincem, a jeho rodné číslo; v případě, že dítěti nebylo rodné číslo přiděleno, jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a datum narození,
- q) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení, státní občanství, popřípadě státní příslušnost otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce, pokud jsou cizinci, a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a datum narození,
- r) o osvojení, pokud je cizincem:
 - 1. stupeň osvojení,
 - 2. původní a nové jméno, popřípadě jména, rodné a stávající příjmení osvojence,
 - 3. původní a nové rodné číslo osvojence,
 - 4. datum a místo narození, státní občanství, popřípadě státní příslušnost,
 - 5. rodná čísla osvojitelů; v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení, rodném příjmení a datu narození osvojitelů,
 - 6. rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, údaje o jejich jménu, popřípadě jménech, příjmení, rodném příjmení a datu narození; tyto údaje se nevedou, pokud se jedná o osvojence narozeného ženě s trvalým pobytem na území, která jej porodila a písemně požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem,
 - 7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,
- s) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení prohlášení za nezvěstného, a to včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o prohlášení za nezvěstného nebo o zrušení prohlášení za nezvěstného,
- t) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území, stát, ve kterém k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- u) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení prohlášení za mrtvého, a to včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o prohlášení za mrtvého nebo o zrušení prohlášení za mrtvého; místo úmrtí se vede, je-li uvedeno v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého,
- v) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení
 - 1. zletilého cizince, který je nezaopatřeným dítětem cizince,
 - 2. nezletilého cizince, který byl cizinci s oprávněním k pobytu na území nebo jeho manželů rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo

který byl cizincem s oprávněním k pobytu na území nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec,

3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s oprávněním k pobytu na území,
 4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,
 5. rodiče nezletilého cizince, kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana, a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kterému nebylo přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a datum narození,
- w) o tom, že cizinec je zapsán do dodatku stálého seznamu voličů pro volby do zastupitelstev obcí, nebo o tom, že cizinec je zapsán do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu,
- x) zákaz pobytu⁴⁶⁾, místo zákazu pobytu a doba jeho trvání, datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu nebo správního orgánu o zákazu pobytu včetně uvedení čísla jedacího a označení soudu nebo správního orgánu, který rozhodl o zákazu pobytu,
- y) o zaměstnavateli, pracovním zařazení a místě výkonu práce držitele zaměstnanecké karty nebo modré karty,
- z) o obchodní korporaci nebo odštěpném závodu, do nichž byl držitel karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie převeden, pracovním zařazení na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty a místě výkonu práce držitele karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie,

pokud jsou tyto údaje vedeny o cizincích s povoleným trvalým pobytem na území, s povoleným přechodným pobytem na území na dobu delší než 90 dnů, o občanech Evropské unie, kteří na území hodlají přechodně pobývat po dobu delší než 3 měsíce, a o cizincích, kterým byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana, a to v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Za podmínek stanovených tímto zákonem se poskytuje rovněž záznam o poskytnutí údajů.

(9) V informačním systému cizinců se o údajích uvedených v odstavci 8 zpracovávají a vedou rovněž jejich změny, a to včetně dat, ke kterým tyto změny nastaly, jsou-li policii známa.

(10) O poskytnutí údajů z informačního systému cizinců se provede záznam o datu a hodině výdeje údajů a jejich poskytnutém rozsahu s uvedením označení orgánu veřejné moci, kterému byly poskytnuty.

(11) Z informačního systému cizinců se zahraničním třetím osobám ani orgánům cizích států neposkytují podle odstavce 8 údaje o cizincích, kteří požádali Českou republiku o udělení mezinárodní ochrany nebo kterým byla mezinárodní ochrana udělena.

(12) V případech, kdy byly podle odstavce 8 na základě zvláštního právního předpisu poskytnuty údaje za účelem zajišťování

- a) bezpečnosti státu,

- b) obrany,
- c) veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti,
- d) předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů,
- e) významného hospodářského nebo finančního zájmu České republiky nebo Evropské unie včetně měnové, rozpočtové a daňové oblasti, nebo
- f) ochrany subjektu údajů

a subjekt, kterému byly tyto údaje poskytnuty, písemně prohlásí, že záznam o poskytnutí údajů nelze po dobu trvání skutečností podle písmen a) až f) zpřístupnit, lze tak učinit výlučně pro plnění úkolů orgánu činnému v trestním řízení, jde-li o trestný čin související s účelem poskytnutí údajů, nebo orgánu vykonávajícímu dozor nad zpracováním osobních údajů podle jiného právního předpisu. Policie má k tomuto záznamu o poskytnutí údaje přístup pouze v rozsahu nezbytně nutném pro účely výkonu činnosti správce podle zvláštního právního předpisu.

(13) Subjekt, kterému mají být poskytnuty údaje podle odstavce 12, je povinen policii oznámit údaje umožňující identifikaci subjektu a identifikaci fyzické osoby požadující poskytnutí údajů jeho jménem a dále oznámit, kdy byla ukončena doba trvání zajištění účelu uvedeného v odstavci 12, pro který by mu byly údaje poskytnuty. Prohlášení podle odstavce 12 a oznámení podle věty první mohou být zaslána i elektronickými prostředky.

(14) Subjekty, kterým jsou podle zvláštního právního předpisu poskytovány osobní údaje podle odstavce 8,

- a) nejsou oprávněny k jejich shromažďování, předávání a využívání mimo působnost stanovenou zvláštním právním předpisem a
- b) jsou povinny zajistit ochranu dat před náhodným nebo neoprávněným přístupem nebo zpracováváním.

(15) Policie využívá údaje vedené v jiných informačních systémech veřejné správy pro účely zjištění správnosti údajů vedených v informačním systému cizinců.

(16) Policie poskytuje z informačního systému cizinců podle odstavce 1 ministerstvu za účelem správy informačního systému datových schránek údaje v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, případně jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) místo a stát, na jehož území se narodil,
- d) rodné číslo, bylo-li přiděleno, a jeho změny,
- e) státní občanství,
- f) adresa místa pobytu na území,
- g) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o omezení svéprávnosti,
- h) datum úmrtí,
- i) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení prohlášení za mrtvého, a to včetně uvedení čísla jednacího a označení

soudu, který rozhodl o prohlášení za mrtvého nebo o zrušení prohlášení za mrtvého; místo úmrtí se vede, je-li uvedeno v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého,

- j) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení prohlášení za nezvěstného, a to včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o prohlášení za nezvěstného nebo o zrušení prohlášení za nezvěstného.

(17) Jménem, popřípadě jmény, a příjmením cizince se v odstavcích 1, 8 a 16 rozumí jméno, popřípadě jména, a příjmení uvedená latinkou v cestovním dokladu a rovněž jméno, popřípadě jména, a příjmení uvedená v matriční knize.

§ 158a

(1) Ministerstvo zahraničních věcí při výkonu působnosti podle tohoto zákona provozuje informační systém, který obsahuje údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení, všech dřívějších jménech a příjmeních, dnu, měsíci a roku narození, pohlaví a státní příslušnosti, obrazový záznam, například fotografii, cizince, jeho otisky prstů, rodné číslo, nebo jiný identifikační údaj sdělený tímto cizincem, a další údaje

- a) v rozsahu žádosti o udělení víza (§ 54), o povolení k dlouhodobému pobytu (§ 42 odst. 6), o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo průkazu o povolení k pobytu pro cizince (§ 87x), o vydání cestovního průkazu totožnosti (§ 111 odst. 1), žádosti o vydání náhradního cestovního dokladu Evropské unie (§ 115a),
- b) o způsobu vyřízení žádosti podané podle tohoto zákona, a to číslo, druh, datum vydání, doba platnosti víza nebo dokladu a označení orgánu, který vízum nebo doklad vydal; v případě zamítnutí žádosti datum, důvod a označení příslušného orgánu, který ve věci rozhodl,
- c) o udělení výjezdního příkazu, a to číslo cestovního dokladu, číslo výjezdního příkazu, datum vydání, doba platnosti a označení orgánu, který výjezdní příkaz udělil,
- d) o zrušení nebo skončení platnosti víza nebo dokladu vydaného podle tohoto zákona, a to druh, číslo víza nebo dokladu, důvod a označení orgánu, který ve věci rozhodl,
- e) umožňující určit spis vedený k cizinci a založený ve věci podle písmen a) až d) a další údaje vztahující se k průběhu řízení podle písmen a) až d).

(2) Ministerstvo při výkonu působnosti podle tohoto zákona provozuje informační systém o cizincích, žádajících o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území. Tento informační systém obsahuje

- a) údaje v rozsahu žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu (§ 42 odst. 6),
- b) důvod uvedený v potvrzení vydaném orgánem činným v trestním řízení, včetně údajů o tomto orgánu,
- c) rodné číslo nebo jiný identifikační údaj sdělený cizincem,
- d) údaj o způsobu vyřízení žádosti, číslu a druhu dokladu, dni, měsíci a roku vydání a době platnosti dokladu,
- e) den, měsíc a rok nabytí právní moci rozhodnutí o zamítnutí žádosti a důvod tohoto zamítnutí,
- f) den, měsíc a rok vydání výjezdního příkazu, jeho číslo, dobu platnosti a údaje o orgánu, který výjezdní příkaz vydal,
- g) údaje umožňující určit spis vedený k cizinci a založený ve věci podle písmen a) až f) a další údaje vztahující se k průběhu řízení podle písmen a) až f).

(3) Ministerstvo při výkonu působnosti podle tohoto zákona dále provozuje informační systém o cizincích žádajících o vydání cizineckého pasu podle § 113 odst. 1 a 2. Tento informační systém obsahuje údaje v rozsahu žádosti o vydání cizineckého pasu, včetně biometrických údajů.

(4) Ministerstvo při výkonu působnosti podle tohoto zákona dále pro účely vydávání průkazu o povolení k pobytu a zpracování protokolu podle § 117a odst. 4 vede provozní informační systém o cizincích žádajících o vydání povolení k dlouhodobému anebo trvalému pobytu, prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu vydaného cizinci s povoleným trvalým pobytem, vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený nebo náhradou za průkaz o povolení k pobytu, jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční, a to v rozsahu cizincem podané žádosti. Správcem provozního informačního systému podle věty první je ministerstvo. V provozním informačním systému jsou vedeny rovněž biometrické údaje, které byly pořízeny za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, a digitální zpracování podpisu cizince.

(5) Údaje vedené v informačním systému podle odstavce 4 se po převzetí průkazu o povolení k pobytu cizincem zlikvidují, s výjimkou biometrických údajů, které jsou ministerstvem předány do informačního systému cizinců.

(6) Pokud si cizinec nepřevzme průkaz o povolení k pobytu, údaje vedené o tomto cizinci v provozním informačním systému podle odstavce 4, a to včetně údajů biometrických, se zlikvidují po uplynutí 60 dnů ode dne dodání vyrobeného průkazu o povolení k pobytu ministerstvu.

(7) Ministerstvo zahraničních věcí a ministerstvo jsou oprávněna v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů podle tohoto zákona využívat údaje vedené podle odstavce 1.

(8) Ministerstvo práce a sociálních věcí poskytuje ministerstvu a Ministerstvu zahraničních věcí pro účely plnění jejich úkolů souvisejících s vydáváním, rušením a zánikem zaměstnanecké karty nebo modré karty údaje z centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty a modré karty způsobem umožňujícím dálkový přístup v rozsahu

- a) identifikační údaje zaměstnavatele, u něhož je evidováno volné pracovní místo obsaditelné držiteli zaměstnanecké karty nebo modré karty; poskytovanými identifikačními údaji jsou
 - u
 - 1. fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, státní občanství, rodné číslo nebo datum a místo narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, bydliště osoby,
 - 2. právnické osoby obchodní firma nebo název, sídlo, identifikační číslo osoby,
 - 3. fyzické osoby, která je podnikatelem, obchodní firma nebo jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, místo podnikání, identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
 - 4. zahraniční osoby údaje uvedené pod bodem 2 nebo 3 a umístění organizační složky v České republice,
- b) druh práce a místo výkonu práce,
- c) předpoklady a požadavky stanovené pro zastávání pracovního místa,
- d) informace o pracovních a mzdových podmínkách,

- e) informace o tom, zda volné pracovní místo obsaditelné držiteli zaměstnanecké karty nebo modré karty je vyhrazené nebo vhodné pro osobu se zdravotním postižením,
- f) informace o tom, zda jde o zaměstnání na dobu neurčitou nebo určitou a jeho předpokládaná délka.

(9) Z údajů poskytovaných podle odstavce 8 lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu ministerstvem nebo Ministerstvem zahraničních věcí.

§ 160a

Přístup k informačnímu systému smluvních států

V souladu s přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie** ^{20a)} a mezinárodní smlouvou o odstraňování kontrol na společných hranicích ^{5a)} mají přístup k údajům vedeným v informačním systému smluvních států

- a) ministerstvo,
- b) ředitelství služby cizinecké policie a jeho detašovaná pracoviště,
- c) odbor cizinecké policie krajského ředitelství policie (dále jen „odbor cizinecké policie“),
- d) Ministerstvo zahraničních věcí,
- e) zastupitelský úřad.

§ 163

Ředitelství služby cizinecké policie

(1) Ředitelství služby cizinecké policie

- a) zabezpečuje plnění úkolů vyplývajících z přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie** nebo závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy,
- b) rozhoduje o zařazení cizince do informačního systému smluvních států a o jeho vyřazení z tohoto systému,
- c) provozuje informační systémy podle § 158 v rozsahu své působnosti,
- d) metodicky řídí a kontroluje činnost odborů cizinecké policie,
- e) rozhoduje o označení osoby za nežádoucí, jejím zařazení do evidence nežádoucích osob a vyřazení z této evidence,
- f) ve správním řízení
 1. vykonává působnost nadřízeného správního orgánu ve vztahu k odborům cizinecké policie (§ 164),
 2. rozhoduje o žádosti o zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění nebo o zrušení platnosti takového rozhodnutí podle § 119a odst. 5 a 6,
 3. vyžaduje závazné stanovisko ^{9b)} ministerstva, zda vycestování cizince je možné,
 4. rozhoduje o žádosti cizince o propuštění ze zařízení podle § 129a,
- g) podává žádost o povolení průvozu leteckou cestou u příslušného orgánu členského státu Evropské unie nebo jiného státu, který uplatňuje společný postup ²⁰⁾, jde-li o průvoz leteckou cestou, vyřizuje žádosti o povolení průvozu leteckou cestou,

- h) provádí eskortní činnost v souvislosti s vyhošťováním cizinců nebo v souvislosti s policejním průvozem cizinců přes území anebo průvozem leteckou cestou,
- i) zabezpečuje cestovní a přepravní doklady (letenky, jízdenky apod.), **vydává evropský cestovní doklad pro návrat** a uděluje výjezdní příkaz pro cizince vyhošťovaného z území nebo zajištěného podle § 124b,
- j) vyžaduje výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů^{24a)}; žádost a výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- k) pořizuje obrazové záznamy a snímá daktyloskopické otisky při podání žádosti o udělení víza, při ověřování totožnosti držitele víza, v souvislosti s prohlášením víza za neplatné, řízením o správním vyhoštění, správním vyhoštěním, řízením o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění, zjišťováním totožnosti, plněním závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy nebo z přímo použitelného předpisu Evropské unie,
- l) provádí hraniční kontrolu,
- m) rozhoduje o udělení krátkodobého víza na hraničním přechodu,
- n) rozhoduje o odepření vstupu cizince na území a, o zrušení platnosti krátkodobého víza a o prohlášení krátkodobého víza za neplatné,
- o) v souvislosti s rozhodnutím o odepření vstupu cizinci na území provádí nezbytné úkony s cílem zajistit, aby cizinec bez zbytečného odkladu vycestoval zpět do zahraničí,
- p) rozhoduje o odepření vycestování z území,
- q) provádí pobytovou kontrolu,
- r) provádí zadržení cestovního dokladu podle § 117 odst. 1 nebo dokladu, jehož platnost skončila podle § 87z, 87aa nebo 117f,
- s) rozhoduje v rozsahu své působnosti o přestupcích podle tohoto zákona,
- t) rozhoduje o udělení víza nebo povolení vstupu na území podle § 122,
- u) provádí v souladu se závazky České republiky vzniklými na základě mezinárodních smluv o odstraňování kontrol na společných hranicích konzultace při udělování víz,
- v) posuzuje, zda veřejná listina podle § 108 odst. 1 písm. b) splňuje podmínky podle § 108 odst. 2,
- w) prověřuje, zda se cizinec nedopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat oprávnění k pobytu,
- x) rozhoduje o správním vyhoštění cizinců, o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** (§ 50a), o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování (§ 123b) a o vrácení finanční záruky nebo jejím propadnutí státu (§ 123c),
- y) vydává potvrzení o zadržení cestovního dokladu podle § 117,
- z) vydává pokyn dopravci zajistit dopravu cizince do zahraničí podle § 104 odst. 3 a 4; pokud dopravce tuto povinnost ve stanovené lhůtě nesplní, zajistí dopravu cizince cestou jiného dopravce a uhradí náklady s tím spojené.

^{24a)} Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Ředitelství služby cizinecké policie dále

- a) rozhoduje o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, zajištění podle § 124b nebo za účelem plnění závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy,
- b) rozhoduje o umístění cizince do zařízení,
- c) rozhoduje o úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním zajištěného cizince, je-li cizinec zajištěn podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾,
- d) zajišťuje dopravu a střežení cizince, kterému byl odepřen vstup na území, pokud jeho zdravotní stav vyžaduje bezodkladný převoz k poskytovateli zdravotních služeb, a od něj zpět na hraniční přechod, nebo pokud má být převezen na jiné mezinárodní letiště podle tohoto zákona,
- e) v zařízení zabezpečuje vnější ostrahu části s mírným režimem; v části s přísným režimem zabezpečuje vnější a vnitřní ostrahu,
- f) provádí eskortu cizinců včetně zajištěných žadatelů o udělení mezinárodní ochrany mezi jednotlivými zařízeními, **při provádění dobrovolného návratu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu**; zabezpečuje přepravu a střežení cizinců včetně žadatelů o udělení mezinárodní ochrany zajištěných v zařízení k lékařskému ošetření k poskytovateli zdravotních služeb, v případě cizinců k uskutečnění konzulární návštěvy, k provedení úkonů v trestním řízení, k provedení dalších úkonů souvisejících s účelem zajištění, anebo k soudu a zpět,
- g) vyžaduje opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů (dále jen „evidence přestupků“) pro posouzení, zda cizinec závažným způsobem narušil veřejný pořádek; žádost a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- h) zasílá zastupitelskému úřadu stanovisko, zda je žadatel považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo veřejné zdraví podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁾ nebo pro mezinárodní vztahy jednoho nebo více členských států²⁷⁾, a**
- i) působí jako národní jednotka ETIAS⁵⁸⁾.**

(3) Inspektorát cizinecké policie na mezinárodním letišti je příslušný k plnění úkolů podle odstavce 1 písm. a), c), f) bod 3, h), k), u), v), x) až z) a podle odstavce 2 písm. a) a b). Dále rozhoduje o udělení výjezdního příkazu, o prodloužení platnosti letištního průjezdního víza, o vydání cestovního průkazu totožnosti, o ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje, a o ukončení pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště.

§ 164

Odbor cizinecké policie

(1) Odbor cizinecké policie

- a) zabezpečuje plnění úkolů vyplývajících z přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie** nebo závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy,
- b) provozuje informační systémy podle § 158 odst. 1 v rozsahu své působnosti,
- c) provádí pobytovou kontrolu,

- d) vyžaduje výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů^{24a)}; žádost a výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- e) rozhoduje v rozsahu své působnosti o vydání a odnětí cestovního průkazu totožnosti **a vydává evropský cestovní doklad pro návrat**,
- f) rozhoduje o prodloužení platnosti a doby pobytu na krátkodobé vízum, o ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje, a uděluje výjezdní příkaz,
- g) rozhoduje o zrušení platnosti krátkodobého víza,
- h) rozhoduje v rozsahu své působnosti o přestupcích podle tohoto zákona,
- i) rozhoduje o správním vyhoštění cizinců, o uložení povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** (§ 50a), o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování (§ 123b) a o vrácení finanční záruky nebo jejím propadnutí státu (§ 123c),
- j) rozhoduje o dodatečném potvrzení údaje o datu a místu vstupu cizince na území (§ 180d),
- k) rozhoduje o hrazení nákladů spojených s pobytem zajištěného cizince na území a jeho vycestováním z území, je-li cizinec zajištěn podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾,
- l) provádí zadržení cestovního dokladu podle § 117 odst. 1 **nebo dokladu, jehož platnost skončila podle § 87z, 87aa nebo 117f**,
- m) ověřuje pozvání,
- n) plní funkci ohlašovacího orgánu v rozsahu vymezeném tímto zákonem,
- o) provádí eskortní činnost v souvislosti s vyhošťováním cizinců nebo v souvislosti s policejním průvozem cizinců přes území anebo průvozem leteckou cestou,
- p) pořizuje obrazové záznamy a snímá daktyloskopické otisky při **ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje**, podání žádosti o udělení víza, při ověřování totožnosti držitele víza, v souvislosti s prohlášením víza za neplatné, řízením o správním vyhoštění, správním vyhoštěním, řízením o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění, zjišťováním totožnosti, plněním závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy nebo z přímo použitelného předpisu Evropské unie,
- q) vyžaduje závazné stanovisko^{9b)} ministerstva, zda vycestování cizince je možné,
- r) vydává potvrzení o zadržení cestovního dokladu podle § 117,
- s) ověřuje potvrzení podle § 92 písm. a),
- t) proěřuje, zda se cizinec nedopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat oprávnění k pobytu,
- u) zajišťuje dopravu a střežení cizince, kterému byl odepřen vstup na území, pokud jeho zdravotní stav vyžaduje bezodkladný převoz k poskytovateli zdravotních služeb, a od něj zpět na hraniční přechod,
- v) rozhoduje o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, zajištění podle § 124b nebo za účelem plnění závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy,
- w) rozhoduje o umístění cizince do zařízení,
- x) provádí eskortu cizinců včetně zajištěných žadatelů o udělení mezinárodní ochrany mezi jednotlivými zařízeními; zabezpečuje přepravu a střežení cizinců včetně žadatelů o udělení mezinárodní ochrany zajištěných v zařízení k lékařskému ošetření k poskytovateli

zdravotních služeb, v případě cizinců k uskutečnění konzulární návštěvy, k provedení úkonů v trestním řízení, k provedení dalších úkonů souvisejících s účelem zajištění, anebo k soudu a zpět,

- y) posuzuje, zda veřejná listina podle § 108 odst. 1 písm. b) splňuje podmínky podle § 108 odst. 2,
- z) vyžaduje opis z evidence přestupků pro posouzení, zda cizinec závažným způsobem nenarušil veřejný pořádek; žádost a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Odbor cizinecké policie, v době platnosti rozhodnutí o zajišťování ochrany vnitřních hranic podle zvláštního právního předpisu^{3b)}, dále

- a) provádí hraniční kontrolu,
- b) rozhoduje o udělení krátkodobého víza na hraničním přechodu,
- c) rozhoduje o odepření vstupu cizince na území, o zrušení platnosti krátkodobého víza a o prohlášení krátkodobého víza za neplatné,
- d) v souvislosti s rozhodnutím o odepření vstupu cizinci na území provádí nezbytné úkony s cílem zajistit, aby cizinec bez zbytečného odkladu vycestoval zpět do zahraničí,
- e) rozhoduje o odepření vycestování z území.

§ 165

Působnost ministerstva

Ministerstvo v rámci působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území a jejich vycestování z tohoto území

- a) vykonává dozor nad policií při výkonu státní správy,
- b) plní úkoly nadřízeného správního orgánu vůči ředitelství služby cizinecké policie,
- c) rozhoduje o **přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti**, udělení dlouhodobého víza, o prodloužení doby pobytu a platnosti dlouhodobého víza,
- d) zřizuje a provozuje zařízení,
- e) rozhoduje o úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním zajištěného cizince, pokud o jejich úhradě nerozhoduje policie [§ 123 odst. 6 písm. a)],
- f) rozhoduje o prodloužení doby platnosti průkazu cizinci, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu,
- g) pořizuje biometrické údaje v souvislosti s vydáním cizineckého pasu podle § 113 odst. 1 a 2 nebo průkazu o povolení k pobytu podle § 117a,
- h) rozhoduje o vydání a odnětí cizineckého pasu ~~a v~~, v rozsahu své působnosti o vydání a odnětí cestovního průkazu totožnosti **a vydává evropský cestovní doklad pro návrat**,
- i) vydává potvrzení o oprávnění k trvalému pobytu na území,
- j) rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu,
- k) rozhoduje o přiznání a o zrušení postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta na území,
- l) rozhoduje o přestupcích podle tohoto zákona v rozsahu své působnosti,
- m) požaduje od policie prověření informací a dokladů předkládaných či sdělovaných cizinci, které jsou podkladem pro řízení či rozhodování podle písmen c), e), h), j), k) a l),
- n) rozhoduje o vydání zaměstnanecké karty a modré karty, o prodloužení nebo zrušení její platnosti, posuzuje shodu oznámené změny zaměstnavatele nebo pracovní pozice držitele zaměstnanecké karty se zákonem a uděluje souhlas se změnou zaměstnavatele nebo pracovního zařazení držitele modré karty,
- o) je oprávněno do informačního systému podle § 158 odst. 1 vkládat údaje a v rozsahu

nezbytném pro plnění úkolů podle tohoto zákona využívat údaje vedené v informačních systémech podle § 158,

- p) je oprávněno v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty doplňovat údaje o vyřízení žádosti o vydání zaměstnanecké karty a v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli modré karty doplňovat údaje o vyřízení žádosti o vydání modré karty,
- r) plní další úkoly podle tohoto zákona.

§ 165a

Oprávnění ministerstva

(1) Ministerstvo je oprávněno

- a) snímat daktyloskopické otisky a pořizovat obrazové záznamy na základě přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie^{5a)}** v souvislosti s vydáním cizineckého pasu,
- b) při plnění úkolů podle tohoto zákona požadovat vysvětlení související s plněním úkolů,
- c) vyžadovat od policie prověření informací a dokladů předkládaných cizinci nebo získaných v rámci vlastní činnosti v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona,
- d) požadovat po ~~cizinci~~ **osobě** prokázání totožnosti v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona,
- e) účastnit se pobytových kontrol prováděných policií,
- f) vydávat pokyny policii nebo zastupitelským úřadům k udělení víza,
- g) zadržet cestovní doklad podle § 117 nebo doklad, jehož platnost skončila podle § 87z, 87aa nebo 117f; o zadržení dokladu vydá cizinci potvrzení,
- h) požadovat po orgánech Finanční správy České republiky a Celní správy České republiky sdělení, zda má u nich zaměstnavatel, u kterého má být žadatel o zaměstnaneckou kartu nebo držitel zaměstnanecké karty zaměstnán, evidován nedoplatek podle § 178e odst. 1, a po okresní správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně sdělení za účelem zjištění, zda je zaměstnavatel, u kterého má být žadatel o zaměstnaneckou kartu nebo držitel zaměstnanecké karty zaměstnán, nespolehlivým podle § 178f; poskytnutí těchto údajů není porušením povinnosti mlčenlivosti podle daňového řádu, podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a podle zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění,
- i) za účelem zjištění, zda obchodní korporace nebo odštěpný závod se sídlem nebo umístěním na území, do nichž je nebo má být cizinec v souladu s § 42k nebo 42m převeden, jsou bezdlužní, požadovat po orgánech Finanční správy České republiky a Celní správy České republiky, po okresní správě sociálního zabezpečení a po zdravotní pojišťovně sdělení, zda má u nich tato obchodní korporace nebo tento odštěpný závod evidován nedoplatek podle § 178e odst. 1; poskytnutí těchto údajů není porušením povinnosti mlčenlivosti podle daňového řádu, podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a podle zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění;
- j) **pro účely řízení a dalších úkonů podle tohoto zákona na území využívat bezplatně údaje z katastru nemovitostí a**
- k) **zadržet po dobu nezbytně nutnou doklad v souvislosti se zjišťováním a projednáním přestupku podle tohoto zákona.**

(2) Ministerstvo je dále oprávněno v řízení podle tohoto zákona požadovat vydání výpisu nebo opisu z evidence Rejstříku trestů^{24a)}. V řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu a v řízení o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu si vždy vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů a v řízení o vydání povolení k trvalému pobytu si vždy vyžádá opis z evidence Rejstříku trestů.

(3) Ministerstvo je dále oprávněno v řízení podle tohoto zákona vyžadovat opis z evidence přestupků pro posouzení, zda cizinec závažným způsobem nenarušil veřejný pořádek.

(4) Žádost o výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů^{24a)} nebo opis z evidence přestupků a výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Ministerstvo při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá referenční údaje ze základního registru obyvatel^{24b)}, kterými jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(6) Ministerstvo při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá z agendového informačního systému evidence obyvatel tyto údaje o státních občanech České republiky:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození, pokud se narodil v cizině, místo a stát narození,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místu trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území,
- i) omezení svéprávnosti a jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka;

^{24b)} Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

nebylo-li opatrovníkovi rodné číslo přiděleno, datum, místo a okres narození; je-li opatrovníkem orgán místní správy, název a adresa sídla,

- j) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození; je-li jiným zákonným zástupcem dítěte právnická osoba, název a adresa sídla,
- k) rodinný stav, datum, místo a okres uzavření manželství, došlo-li k uzavření manželství mimo území, místo a stát; datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- l) datum a místo vzniku partnerství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci registrovaného partnerství, datum zániku registrovaného partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který registrovaný partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení registrovaného partnerství,
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo registrovaného partnera; je-li manželem nebo registrovaným partnerem fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a datum jeho narození,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo dítěte; je-li dítě cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a datum jeho narození,
- o) o osvojení údaje v rozsahu
 1. stupeň osvojení,
 2. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence,
 3. původní a nové rodné číslo osvojence,
 4. datum, místo a okres narození,
 5. rodná čísla osvojitelů; v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození osvojitele,
 6. rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,
- q) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum

úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,

- r) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil.

Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7) Ministerstvo při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá z evidence občanských průkazů tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) číslo, popřípadě série občanského průkazu,
- d) doba platnosti občanského průkazu,
- e) digitální zpracování podoby občana a jeho podpisu
- f) čísla, popřípadě série ztracených, odcizených, zničených nebo neplatných občanských průkazů,
- g) čísla vydaných potvrzení o občanském průkazu a pro každé potvrzení dobu jeho platnosti.

(8) Ministerstvo při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá z evidence cestovních dokladů tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) číslo a druh vydaného cestovního dokladu,
- d) doba platnosti cestovního dokladu,
- e) digitální zpracování fotografie a podpisu držitele,
- f) o ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladech: číslo a druh cestovního dokladu,
- g) číslo a druh cestovního dokladu, který byl jeho držitelem vydán nebo který mu byl odejmut v souvislosti se zákazem vycestování do zahraničí.

§ 166

Působnost Ministerstva zahraničních věcí

(1) Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech povolování pobytu cizinců na území požívajících výsad a imunit podle mezinárodního práva.

(2) Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném tímto zákonem prostřednictvím zastupitelského úřadu.

(3) Ministerstvo zahraničních věcí plní úkoly správce odpovědného za zpracování osobních údajů ve Vízovém informačním systému⁶⁰⁾, které do systému vkládá.

§ 167

Oprávnění policie

(1) Policie je oprávněna

- a) vyžadovat výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů^{24a)}; žádost a výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- b) snímat daktyloskopické otisky a pořizovat obrazové záznamy při **ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje**, při podání žádosti o udělení víza, při ověřování totožnosti držitele víza, v souvislosti s prohlášením víza za neplatné, řízením o správním vyhoštění, správním vyhoštěním, řízením o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění, zjišťováním totožnosti, plněním závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy nebo z přímo použitelného předpisu Evropské unie,
- c) při plnění úkolů podle tohoto zákona požadovat vysvětlení související s plněním úkolů,
- d) provádět pobytovou kontrolu
 1. cizince za účelem zjištění, zda se na území zdržuje oprávněně a zda splňuje podmínky pobytu na území podle tohoto zákona,
 2. cizince nebo jiných osob za účelem zjištění, zda dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem,
- ~~e) v souvislosti s hraniční nebo pobytovou kontrolou požadovat po cizinci prokázání totožnosti,~~
- e) v souvislosti s hraniční kontrolou nebo při pobytové kontrole vyzvat osobu k prokázání totožnosti,**
- f) vstupovat do ubytovacích zařízení za podmínek stanovených tímto zákonem a kontrolovat domovní knihy,
- g) provádět osobní prohlídku a prohlídku věcí, pokud tak stanoví tento zákon,
- h) zapsat do cestovního dokladu, že cizinci bylo uloženo rozhodnutí o správním vyhoštění,
- i) zadržet peněžní prostředky cizince zajištěného podle zvláštního právního předpisu^{16a)},
- j) použít peněžní prostředky cizince zadržené podle písmene i) k úhradě, byť i částečné, nákladů spojených s pobytem zajištěného cizince na území a jeho vycestováním z území,

⁶⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS). Rozhodnutí Rady 2004/512/ES ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému (VIS), v platném znění.

Rozhodnutí Rady 2008/633/SVV ze dne 23. června 2008 o konzultačním přístupu určených orgánů členských států a Europolu do Vízového informačního systému (VIS) pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů, v platném znění.

- k) při plnění úkolů podle tohoto zákona prověřovat, zda se cizinec nedopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat oprávnění k pobytu,
- l) snímat daktyloskopické otisky a pořizovat obrazové záznamy na základě přímo použitelného ~~právního předpisu Evropských společenství~~ **předpisu Evropské unie**^{5a)} v souvislosti s vydáním cestovního dokladu podle zvláštního právního předpisu²⁾,
- m) zadržet doklad, jehož platnost skončila podle § 87z, 87aa nebo 117f; o zadržení dokladu vydá cizinci potvrzení,
- n) v souvislosti s odepřením vstupu cizince na území, vyzvat cizince k vycestování bez zbytečného odkladu zpět do zahraničí a provést nezbytné úkony s cílem zajistit, aby cizinec zpět do zahraničí bez zbytečného odkladu vycestoval,
- o) vyžadovat opis z evidence přestupků pro posouzení, zda cizinec závažným způsobem narušil veřejný pořádek; žádost a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup; a
- p) předvést osobu k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti podle § 63 zákona o Policii České republiky, odmítne-li tato osoba při kontrole prováděné při dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic za účelem jejich ochrany podle zákona o ochraně státních hranic nebo pobytové kontrole prokázat svou totožnost nebo nemůže-li jí prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě; je-li důvodné podezření, že tato osoba je cizincem, který skrývá cestovní doklad, doklad totožnosti, písemnost nebo informace na nosiči informací potvrzující jeho totožnost nebo jeho státní občanství a vyhýbá se tak zákazu nebo povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené na jeho základě, provést za podmínek uvedených v § 137 odst. 3 osobní prohlídku předvedené osoby, včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má tato osoba u sebe v době prohlídky.**

(2) Policie je oprávněna při pobytové kontrole prováděné podle odstavce 1 písm. d) vstupovat do objektů a na pracoviště zaměstnavatele v případě důvodného podezření, že se v nich zdržují cizinci. Při pobytové kontrole je policie oprávněna požadovat po zaměstnavateli cizince nebo po uživateli, pro kterého cizinec vykonává práci, předložení dokladu prokazujícího oprávněnost výdělečné činnosti cizince. Tato oprávnění má policie i po skončení pracovní, prodejní nebo provozní doby.

(3) Na kontrolní činnost prováděnou policií podle tohoto zákona se zákon o kontrole nevztahuje.

Odstavec 4 - zrušen.

(5) Policie při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá referenční údaje ze základního registru obyvatel, kterými jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,

- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(6) Policie při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá z agendového informačního systému evidence obyvatel údaje o státních občanech České republiky v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození, pokud se narodil v cizině, místo a stát narození,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místu trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území,
- i) omezení svéprávnosti a jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka; nebylo-li opatrovníkovi rodné číslo přiděleno, datum, místo a okres narození; je-li opatrovníkem orgán místní správy, název a adresa sídla,
- j) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození; je-li jiným zákonným zástupcem dítěte právnická osoba, název a adresa sídla,
- k) rodinný stav, datum, místo a okres uzavření manželství, došlo-li k uzavření manželství mimo území, místo a stát; datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- l) datum, místo a okres vzniku partnerství, došlo-li ke vzniku partnerství mimo území, místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci partnerství, datum zániku partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který registrovaný partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení partnerství,
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo registrovaného partnera; je-li manželem nebo registrovaným partnerem fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a datum jeho narození,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo dítěte; je-li dítě cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a datum jeho narození,

- o) o osvojení údaje v rozsahu
 - 1. stupeň osvojení,
 - 2. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence,
 - 3. původní a nové rodné číslo osvojence,
 - 4. datum, místo a okres narození, u dítěte, které se narodilo v cizině, místo a stát narození,
 - 5. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla osvojitelů; v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození osvojitele,
 - 6. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,
 - p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,
 - q) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
 - r) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil.
- Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7) Policie při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá z agendového informačního systému evidence občanských průkazů údaje v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) číslo, popřípadě série občanského průkazu,
- d) datum skončení platnosti občanského průkazu,
- e) digitální zpracování podoby občana a jeho podpisu,
- f) čísla, popřípadě série ztracených, odcizených, zničených nebo neplatných občanských průkazů,
- g) čísla vydaných potvrzení o občanském průkazu a pro každé potvrzení dobu jeho platnosti.

(8) Policie při výkonu státní správy podle tohoto zákona využívá z agendového informačního systému evidence cestovních dokladů údaje v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) číslo a druh vydaného cestovního dokladu,
- d) datum skončení platnosti cestovního dokladu,
- e) digitální zpracování fotografie a podpisu držitele,
- f) číslo a druh ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladů,
- g) číslo a druh cestovního dokladu, který byl jeho držitelem vydán nebo který mu byl odejmut v souvislosti se zákazem vycestování do zahraničí.

§ 167a

(1) Policie plní úkoly správce odpovědného za zpracování osobních údajů ve Vízovém informačním systému⁶⁰⁾, které do systému vkládá.

(2) Policie plní úkoly správce odpovědného za zpracování osobních údajů v Systému vstupu/výstupu⁶¹⁾.

(3) Policie je správcem osobních údajů zpracovávaných orgány České republiky v rámci EUROSURu ve smyslu čl. 89 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896⁶²⁾.

§ 168

(1) Ustanovení části druhé a třetí správního řádu se nevztahují na řízení podle § 9 (s výjimkou řízení podle § 9 odst. 4), § 10, § 19 odst. 1, § 20, 30, 31a, 32, 33, 36, § 38 odst. 1, § 40, 41, **§ 42g odst. 7 až 11**, § 49, 50, 52, **117**, § 122 odst. 1 a 2, § 123a, § 135 odst. 3, § 148, § 154, § 155 odst. 1, § 180, 180b, 180d, 180e a 180h.

(2) V řízení podle tohoto zákona v části vedené před zastupitelským úřadem je možno podání učinit pouze v listinné podobě.

(3) Rozhodnutí ministerstva vydané z důvodu uvedeného v § 37 odst. 1 písm. a), § 37a odst. 1 písm. d), § 37a odst. 2 písm. c), § 46a odst. 1 věta druhá, § 46a odst. 2 písm. c), § 46b odst. 1 věta druhá, § 46b odst. 2 písm. a), § 46d odst. 1 věta druhá, § 46d odst. 2 písm. b), § 46f odst. 1 písm. j), § 46f odst. 2 písm. b), § 46g odst. 1 písm. c), § 46g odst. 2 písm. d), § 56 odst. 1 písm. g), jde-li o skutečnosti uvedené v § 9 odst. 1 písm. h), § 56 odst. 2 písm. a), § 75 odst. 1 písm. e), § 75 odst. 2 písm. e) nebo f), § 77 odst. 1 písm. h) nebo i), § 77 odst. 2 písm. a) nebo f), § 87d odst. 2 písm. c) nebo d), § 87e odst. 1 písm. f) nebo g), 87f odst. 3 písm. e) nebo f), § 87k odst. 1 písm. a) nebo d) nebo § 87l odst. 1 písm. a), e) nebo f) ~~nabývá~~ **a rozhodnutí ministerstva podle § 155b odst. 4 nabývají právní moci jeho jejich oznámením a nelze proti nim podat odvolání.**

(4) Ustanovení § 101 písm. b) správního řádu se v řízeních podle tohoto zákona nepoužije. Ustanovení správního řádu upravující přezkumné řízení se v případech podle odstavce 3 nepoužijí.

(5) V řízení o žádosti podle tohoto zákona je účastníkem řízení pouze žadatel. V řízení vedeném podle tohoto zákona z moci úřední je účastníkem řízení pouze ten, komu

⁶¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011, v platném znění.

⁶²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráží a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.

se odnímá právo nebo stanoví povinnost; to neplatí, jde-li o řízení podle § 98a, řízení o zajištění cizince a řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince.

(6) V řízení ve věci cestovního povolení se nepoužijí ustanovení správního řádu upravující jednací jazyk, doručování, doručování zástupci, poskytování informací o řízení, vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, způsobu podání nebo odstraňování vad podání nebo žádosti, navrácení v předešlý stav, zahájení řízení z moci úřední, rozhodnutí, lhůtách pro jeho vydání nebo jeho oznamování; dále se na tato řízení nepoužijí ustanovení o odvolání, přezkumném řízení, obnově řízení, novém rozhodnutí a o rozkladu.

Osobní podání žádosti

§ 169d

(1) Žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.

(2) Osobním podáním žádosti se rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon. Povinnost osobního podání žádosti se vztahuje i na zákonného zástupce; zákonným zástupcem se rozumí i osoba, která osobně pečuje o nezletilého žadatele na území státu, jehož je nezletilý žadatel občanem. Podmínka osobního podání žádosti se považuje za splněnou v případě podání žádosti zastupitelskému úřadu prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby, se kterou má Česká republika uzavřenou smlouvu o přijímání žádostí (dále jen "externí poskytovatel služeb"), jde-li o žádost takového druhu, jehož shromažďováním a předáváním je externí poskytovatel služeb pověřen.

(3) ~~Zastupitelský úřad může~~ **S výjimkou žádostí nepřijatelných podle § 169h odst. 3 může zastupitelský úřad** v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.

(4) Ministerstvo může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti o udělení nebo o prodloužení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území upustit, pokud cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti současně s doručením žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla ministerstvu. Neupustí-li ministerstvo v případě podle věty první od povinnosti osobního

podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví.

§ 169e

(1) Ministerstvo zahraničních věcí může uzavřít veřejnoprávní smlouvu s externím poskytovatelem služeb, kterou externího poskytovatele služeb pověří v územním obvodu určitého zastupitelského úřadu

- a) shromažďováním žádostí o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického víza nebo zvláštního víza, nebo žádostí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu, které mu žadatel osobně předloží, a jejich předáváním zastupitelskému úřadu,
- b) zpracováním osobních údajů včetně biometrických identifikátorů a jejich předáváním zastupitelskému úřadu,
- c) výběrem správních poplatků a jejich předáváním zastupitelskému úřadu,
- d) poskytováním informací o vízovém procesu,
- e) vyzvedáváním cestovních dokladů na zastupitelském úřadu a jejich vrácením žadatelům, nebo
- f) shromažďováním objednávek pro sjednání termínu osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu podle § 169f.

(2) Řízení o žádosti podle odstavce 1 písm. a) je zahájeno sedmý den po předložení žádosti externímu poskytovateli služeb; to neplatí, jde-li o žádost nepřijatelnou z důvodu uvedeného v § 169h odst. 3.

(3) O možnosti podávat žádosti prostřednictvím externího poskytovatele služeb, druhu žádostí, kterých se tato možnost týká, a o podmínkách podání žádosti prostřednictvím externího poskytovatele služeb informuje příslušný zastupitelský úřad způsobem v místě obvyklým a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Externí poskytovatel služeb je oprávněn vybírat od žadatele úhradu za služby, jejíž výši určí Ministerstvo zahraničních věcí tak, aby byla přiměřená nákladům, které externímu poskytovateli služeb vznikly.

§ 169f

Sjednání termínu osobního podání žádosti

(1) Zastupitelský úřad může stanovit, že žadatel je povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu, a to pro účel pobytu, za kterým je tato žádost podávána, způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce a na svých internetových stránkách.

(2) Je-li to nezbytné za účelem zamezení zneužití systému sjednávání termínů osobního podání žádosti podle odstavce 1 a podle místních podmínek, zastupitelský úřad může stanovit, že sjednání termínu osobního podání žádosti podle odstavce 1 předchází povinné objednání. Způsob povinného objednání uveřejní zastupitelský úřad na své úřední desce a na svých internetových stránkách.

(3) Pokud bylo cizinci vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace z důvodu, že by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života tohoto cizince, stanoví příslušný zastupitelský úřad termín podání žádosti o oprávnění k pobytu do 30 dnů ode dne objednání termínu k podání žádosti.

§ 169g

Příslušnost zastupitelského úřadu pro podání žádosti

(1) Pokud se žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podává na zastupitelském úřadu, je cizinec oprávněn podat žádost pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je občanem, popřípadě ve státě, jenž vydal cestovní doklad, jehož je držitelem, nebo ve státě, ve kterém má povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt; ~~to neplatí, jde-li o cizince, který je uveden v právním předpisu vydaném podle § 182 odst. 1 písm. e) a ve kterém oprávněně pobývá nepřetržitě po dobu nejméně 2 let.~~

(2) Pokud má Česká republika ve státě podle odstavce 1 více zastupitelských úřadů, je cizinec oprávněn podat žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na zastupitelském úřadu, v jehož územním obvodu má poslední bydliště.

(3) Odstavce 1 a 2 se neuplatní v případě cizince uvedeného v právním předpisu vydaném podle § 182 odst. 1 písm. e).

§ 169h

Nepřijatelnost žádosti

(1) Žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná, jestliže

- a) cizinec si předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu, a to pro účel pobytu, za kterým je tato žádost podávána, způsobem stanoveným zastupitelským úřadem,
- b) žádost byla podána zastupitelskému úřadu, který není příslušný podle § 169g, ~~nebo~~
- c) žádost nebyla podána osobně podle § 169d odst. 2, aniž zastupitelský úřad upustil od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3., ~~nebo~~
- d) k žádosti nebyly předloženy náležitosti podle tohoto zákona, jde-li o žádost podanou na zastupitelském úřadu.**

(2) Žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum je dále nepřijatelná, jestliže

- a) nebyl zaplacen správní poplatek za přijetí žádosti,
- b) k žádosti nebyly předloženy náležitosti podle tohoto zákona; to neplatí, jde-li o žádost cizince narozeného na území,
- c) žádost nebyla podána na úředním tiskopisu,
- d) cizinec odmítl pořízení otisků prstů nebo obrazového záznamu, nebo
- e) jde o žádost podanou na zastupitelském úřadě a žadatel prohlásil, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, a neobstaral si v přiměřené lhůtě stanovené zastupitelským úřadem na své náklady tlumočníka nebo osobu, která splňuje podmínky pro ustanovení tlumočnickem podle zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, ačkoli byl o této povinnosti zastupitelským úřadem poučen.

(3) Žádost je dále nepřijatelná, pokud byl v příslušném kalendářním měsíci na příslušném zastupitelském úřadu podán maximální počet žádostí stanovený pro jednotlivé druhy oprávnění k pobytu zákonem nebo nařízením vlády vydaným podle § 31a nebo § 181b odst. 1. Do maximálního počtu žádostí se zahrnují i žádosti, které jsou nepřijatelné z důvodu uvedeného v odstavci 1 nebo 2.

(4) V případě rozvržení maximálního počtu žádostí o víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání a o zaměstnaneckou kartu na maximální počet žádostí, které lze podat v rámci jednotlivých vládou schválených programů, a maximální počet ostatních žádostí, je žádost rovněž nepřijatelná, pokud byl v příslušném kalendářním měsíci na příslušném zastupitelském úřadu podán maximální počet žádostí stanovený nařízením vlády vydaným podle § 181b odst. 2 pro jednotlivé vládou schválené programy nebo pro ostatní žádosti.

(5) Nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.

§ 169i

Vady podání

(1) Byl-li žadatel vyzván správním orgánem k odstranění vad podání, lhůta pro vydání rozhodnutí neběží ode dne, kdy správní orgán učinil tuto výzvu, do dne, kdy byly odstraněny nedostatky podání, nebo do dne, kdy marně uplynula lhůta, která byla žadateli poskytnuta k odstranění nedostatků podání.

(2) V řízení o žádosti ~~o udělení dlouhodobého víza nebo~~ o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podané na zastupitelském úřadu provede zastupitelský úřad kontrolu podání. Trpí-li podání vadami, **které nemají za následek jeho nepřijatelnost**, pomůže zastupitelský úřad žadateli nedostatky odstranit na místě nebo ho vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; odstavec 1 se použije obdobně.

(3) V řízení o žádosti o udělení dlouhodobého víza může zastupitelský úřad, a to i na požádání ministerstva, vyzvat žadatele k odstranění vad podání, **které nemají za následek jeho nepřijatelnost**, ústně, elektronicky bez podepsání, telefonem, telefaxem nebo jinými technickými prostředky. Neodstraní-li cizinec vady podání na základě výzvy podle věty první, zastupitelský úřad vyzve cizince písemně.

§ 169l

Výslech za použití videokonferenčního zařízení

(1) Použije-li správní orgán k provedení výslechu účastníka řízení nebo svědka technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen "videokonferenční zařízení"), nesmí dojít ke zkrácení práv vyslýchaného účastníka řízení nebo svědka; zejména musí být umožněna přítomnost jeho zástupce na místě, kde se vyslýchaný účastník řízení nebo svědek nachází.

(2) Odmítnutí výslechu prováděného za použití videokonferenčního zařízení se považuje za odmítnutí výpovědi.

(3) V případě postupu podle odstavce 1 ověří po dohodě s úřední osobou, která výslech vede, totožnost vyslýchaného účastníka řízení nebo svědka zaměstnanec správního orgánu nebo příslušník bezpečnostního sboru, pokud k tomu byl pověřen úřední osobou, ředitelem věznice nebo vedoucím příslušníkem bezpečnostního sboru. Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu provádění výslechu za použití videokonferenčního zařízení přítomen na místě, kde se vyslýchaný účastník řízení nebo svědek nachází.

(4) Úřední osoba poučí před zahájením výslechu vyslýchaného účastníka řízení nebo svědka o způsobu provádění výslechu za použití videokonferenčního zařízení, jakož i o důsledcích odmítnutí výslechu prováděného za použití videokonferenčního zařízení.

(5) Kdykoli v průběhu provádění výslechu za použití videokonferenčního zařízení může vyslýchaný účastník řízení nebo svědek vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. ~~O námitce úřední osoba, která výslech vede, rozhodne neprodleně.~~ Je-li námitka důvodná, učiní ~~tato~~ úřední osoba kroky k nápravě, a není-li náprava možná, nebo je-li spojena se značnými obtížemi, výslech přeruší.

(6) O výsledku prováděném za použití videokonferenčního zařízení pořizuje správní orgán zvukový a obrazový záznam; s právem nahlížet do spisu není spojeno právo na to, aby správní orgán pořídil kopii tohoto záznamu. Protokol se neseписuje.

(7) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočníka při provádění výslechu podle tohoto zákona; odstavce 2 až 6 se použijí přiměřeně.

§ 169r

Zastavení řízení

(1) Usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec

- a) který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení jeho platnosti, se ve lhůtě nebo na výzvu podle § 44 odst. 1 nebo § 44a odst. 13 nedostaví na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu nebo ve lhůtě podle § 44 odst. 3 nebo § 44a odst. 14 nepřevzme průkaz o povolení k pobytu, pokud v této lhůtě nesdělí, že mu v tomto úkonu brání důvody na jeho vůli nezávislé,
- b) který podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, se ve lhůtě nebo na výzvu podle § 74 odst. 1 nebo 2 nedostaví na ministerstvo k převzetí rozhodnutí o vydání povolení k trvalému pobytu a ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu nebo, jde-li o občana Evropské unie nebo rodinného příslušníka občana Evropské unie, který požádal o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, povolení k přechodnému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, nepřevzme potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo povolení k trvalému pobytu ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení výzvy ministerstva, pokud v této lhůtě nesdělí, že mu v tomto úkonu brání důvody na jeho vůli nezávislé,
- c) podal na území žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, ač k podání žádosti na území není oprávněn,
- d) podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat,
- e) podal opakovaně žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, aniž uvedl nové skutečnosti, které nebyly předmětem řízení o jím dříve podané žádosti,
- ~~f) podal žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu²⁾~~
- f) podal žádost v době, kdy se na něj tento zákon nevztahoval nebo se na něj v průběhu řízení o žádosti vztahovat přestal,**
- g) podal žádost o vydání modré karty, ač k tomu není oprávněn podle § 42i odst. 1,
- h) který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na zastupitelském úřadu, se na jeho výzvu ve stanovené lhůtě nedostaví k vyznačení víza k pobytu nad 90 dnů podle § 30 odst. 2, k jehož udělení vydalo pokyn ministerstvo, pokud v této lhůtě nesdělí, že mu v tomto úkonu brání důvody na jeho vůli nezávislé,
- i) který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na zastupitelském úřadu, v době platnosti víza k pobytu nad 90 dnů podle § 30 odst. 4 nepřicestuje na území za účelem zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu

o povolení k pobytu a, podal-li žádost o povolení k trvalému pobytu, také za účelem převzetí rozhodnutí o vydání povolení k trvalému pobytu, pokud v době platnosti víza nesdělí, že mu v přicestování na území brání důvody na jeho vůli nezávislé,

j) *zrušeno ÚS*

- k) který podal žádost o vydání cizineckého pasu, cestovního průkazu totožnosti nebo cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. f), se na výzvu správního orgánu ve stanovené lhůtě nedostaví ke zpracování údajů nezbytných pro vydání cestovního dokladu, jde-li o cestovní doklad obsahující nosič dat s biometrickými údaji, nebo k převzetí cestovního dokladu, pokud v této lhůtě nesdělí, že mu v tomto úkonu brání důvody na jeho vůli nezávislé,
- l) prohlásil, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, a neobstaral si na své náklady ve lhůtě stanovené správním orgánem tlumočníka nebo osobu, která splňuje podmínky pro ustanovení tlumočnickem uvedené v § 24 zákona o znalcích a tlumočnících, ačkoli správní orgán o této povinnosti cizince prokazatelně poučil,
- m) podal žádost o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance, ač k tomu není oprávněn podle § 42k odst. 6, nebo
- n) v řízení o jeho žádosti odmítne vypovídat nebo se bez vážného důvodu nedostaví k výsledku.

(2) Řízení o žádosti je zastaveno dnem, kdy

- a) nabude právní moci rozhodnutí o vydání povolení k trvalému pobytu nebo cizinci vznikne oprávnění k trvalému pobytu, jde-li o žádost o vydání nebo prodloužení jiného oprávnění k pobytu podle tohoto zákona,
- b) nabyl právní moci rozsudek ukládající trest vyhoštění nebo vykonatelností rozhodnutí o správním vyhoštění, jde-li o žádost o vydání nebo prodloužení oprávnění k pobytu podle tohoto zákona,
- c) žadatel nabyl státní občanství České republiky, nebo
- d) žadatel nabyl občanství jiného členského státu Evropské unie, jde-li o žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení jeho platnosti nebo o vydání povolení k přechodnému pobytu.

(3) O skutečnosti, že řízení bylo zastaveno podle odstavce 2, se vydá usnesení, které se pouze poznamená do spisu a vyzoomí se o něm žadatel.

(4) Zastupitelský úřad řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, o vydání povolení k přechodnému pobytu a o vydání povolení k trvalému pobytu dále zastaví, jestliže

- a) žádost nebyla podána na úředním tiskopisu,
- b) nebyl zaplacen správní poplatek za přijetí žádosti, jde-li o žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podanou na zastupitelském úřadu, **nebo**
- ~~c) k žádosti nebyly předloženy náležitosti podle tohoto zákona, jde-li o žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podanou na zastupitelském úřadu, nebo~~
- ~~d) c) jde o žádost o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území nebo o vydání povolení k přechodnému pobytu podanou na zastupitelském úřadu.~~

(5) Ministerstvo řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení jeho platnosti, o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, o vydání povolení k přechodnému pobytu a o vydání povolení k trvalému pobytu dále zastaví v případě, že žádost byla podána na území a nebyla podána na úředním tiskopisu; v případě takto podané žádosti se § 47 odst. 4 a 6 nepoužije.

Vydání rozhodnutí a lhůty pro jeho vydání

(1) O žádosti o udělení krátkodobého víza rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, rozhodne zastupitelský úřad ve lhůtě do 14 dnů ode dne podání žádosti. Pokud zastupitelský úřad ve lhůtě do 14 dnů ode dne podání žádosti nerozhodne, zašle žadateli písemnou informaci o prodloužení lhůty a o předpokládaném termínu rozhodnutí.

(2) O žádosti o udělení dlouhodobého víza ministerstvo rozhodne ve lhůtě do 90 dnů ode dne podání žádosti, ve zvlášť složitých případech ve lhůtě do 120 dnů ode dne podání žádosti. O žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem studia, pedagogické činnosti, výzkumu nebo sezónního zaměstnání rozhodne ministerstvo ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti.

(3) O žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 rozhodne ministerstvo ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti.

(4) O žádosti o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum ministerstvo rozhodne ve lhůtě do 14 dnů ode dne podání žádosti. O žádosti o prodloužení doby platnosti víza nebo doby pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území rozhodne ministerstvo ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti.

(5) O žádosti o udělení diplomatického víza nebo zvláštního víza anebo víza k pobytu nad 90 dnů udělovaného cizinci za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí podle § 30 odst. 2 rozhodne Ministerstvo zahraničních věcí nebo zastupitelský úřad ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti.

(6) O žádosti ministerstvo rozhodne

a) v případě žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu

1. ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti, je-li žádost podaná na území,
2. ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti, jde-li o žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, vědeckého výzkumu nebo vydání povolení k dlouhodobému pobytu rodinnému příslušníkovi výzkumného pracovníka,
- 3: ve lhůtě do 90 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie,
4. ve lhůtě do 90 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem modré karty na území nebo s držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování,
5. ve lhůtě do 120 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie a jeho rodinného příslušníka, nebo
6. ve lhůtě do 270 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území,

b) ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, ve zvlášť složitých případech ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti,

- c) ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty; ve lhůtě 90 dnů ode dne podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty ve zvlášť složitých případech, nebo pokud ministerstvo požádalo o vydání závazného stanoviska Úřad práce České republiky,
- d) ve lhůtě do 90 dnů ode dne podání žádosti o vydání modré karty,
- e) ve lhůtě do 90 dnů ode dne podání žádosti o vydání karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie,
- f) ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu, ~~nebo~~
- g) v případě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu
 - 1. ve lhůtě do 180 dnů ode dne podání žádosti,
 - 2. ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 69, je-li žádost podaná na území, nebo
 - 3. ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 87g nebo 87h-, **nebo**
- h) v případě žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti.**

(7) V případě vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení jeho platnosti, vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, průkazu o povolení k pobytu pro cizince a povolení k trvalému pobytu se vydáním rozhodnutí rozumí převzetí

- a) průkazu o povolení k pobytu, jde-li o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení jeho platnosti,
- b) potvrzení o přechodném pobytu na území,
- c) pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo průkazu o povolení k pobytu pro cizince, nebo
- d) rozhodnutí o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 74 nebo průkazu o povolení k trvalému pobytu podle § 87r, jde-li o vydání povolení k trvalému pobytu.

(8) Hodlá-li ministerstvo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení jeho platnosti, vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, průkazu o povolení k pobytu pro cizince a povolení k trvalému pobytu vyhovět, **učiní o tom záznam do spisu a vyzve žadatele**

- a) podle § 44 odst. 1, § 44a odst. 13 nebo § 74 odst. 2 k poskytnutí údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu,
- b) podle § 44 odst. 3, § 44a odst. 14 nebo § 74 odst. 3 k převzetí průkazu o povolení k pobytu, nebo
- c) k převzetí potvrzení o přechodném pobytu na území, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, průkazu o povolení k pobytu pro cizince a průkazu o povolení k trvalému pobytu.

~~(9) Lhůta pro vydání rozhodnutí neběží~~

- ~~a) ode dne odeslání výzvy zastupitelského úřadu k vyznačení víza k pobytu nad 90 dnů podle § 30 odst. 2 do doby zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu,~~
- ~~b) ode dne odeslání výzvy podle odstavce 8 písm. a) do doby zpracování poskytnutých údajů, nebo~~
- ~~c) ode dne odeslání výzvy podle odstavce 8 písm. b) nebo c) do doby převzetí příslušného dokladu.~~

(9) Lhůta pro vydání rozhodnutí neběží ode dne, kdy byl do spisu učiněn záznam podle odstavce 8, do doby převzetí průkazu o povolení k pobytu nebo dokladu uvedeného v odstavci 8 písm. c).

(10) Vyjdou-li po odeslání výzvy podle odstavce 8 najevo nové skutečnosti, které jsou důvodem pro zamítnutí žádosti, sdělí ministerstvo žadateli, že se výzva stala bezpředmětnou, a pokračuje v řízení.

~~(11) Rozhodnutí o správním vyhoštění policie vydá ve lhůtě do 7 dnů ode dne zahájení řízení. Nemůže-li policie ve lhůtě podle věty první rozhodnout, je povinna o tom účastníka řízení s uvedením důvodů uvědomit; to neplatí v řízení vedeném policií poté, co bylo její rozhodnutí zrušeno odvolacím orgánem nebo soudem.~~

~~(12)~~ **11)** O odvolání proti rozhodnutí ministerstva podle tohoto zákona se rozhodne ve lhůtě do 60 dnů ode dne, kdy ministerstvo předá spis nebo jeho část se svým stanoviskem nadřízenému správnímu orgánu.

~~(13)~~ **12)** O odvolání proti rozhodnutí zastupitelského úřadu se rozhodne ve lhůtě do 60 dnů ode dne, kdy zastupitelský úřad předá spis nebo jeho část se svým stanoviskem Ministerstvu zahraničních věcí.

§ 170

Odvolací řízení

(1) Odvolání proti rozhodnutí o odepření vstupu na území, proti rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** nebo proti rozhodnutí o odnětí cizineckého pasu, cestovního průkazu totožnosti nebo cestovního dokladu podle § 108 odst. 1 písm. f) anebo proti rozhodnutí o zrušení platnosti průkazu o povolení k pobytu, pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, průkazu o povolení k pobytu pro cizince nebo průkazu o povolení k trvalému pobytu nemá odkladný účinek.

(2) Proti rozhodnutí o správním vyhoštění lze podat odvolání do 10 dnů; jde-li o rozhodnutí o správním vyhoštění cizince mladšího 18 let, činí lhůta pro odvolání 15 dnů. Odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění má vždy odkladný účinek.

(3) Proti rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** lze podat odvolání do 5 dnů; jde-li o rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, **s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** cizince mladšího 18 let, činí lhůta pro odvolání 15 dnů.

(4) Proti novému rozhodnutí^{5d)}, kterým byla stanovena nová lhůta k vycestování podle § 50a odst. 3, lze podat odvolání do 7 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek.

(5) Proti rozhodnutí o propadnutí finanční záruky podle § 123c odst. 3 lze podat odvolání do 5 dnů.

(6) Vyloučil-li správní orgán odkladný účinek odvolání proti rozhodnutí, které bylo vydáno na základě informace nebo stanoviska podle § 169m odst. 3, doručením rozhodnutí zaniká také oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4 nebo 6, podle § 60 odst. 4 nebo podle § 87y.

(7) Ke skutečnostem nebo důkazům, které existovaly v době vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, mohl v řízení uplatnit, se nepřihlíží. O tomto policie účastníka poučí v řízení o správním vyhoštění nebo v řízení o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Policie přihlédne ke skutečnostem nebo důkazům podle věty první, pokud se lze na základě jejich obsahu domnívat, že existují důvodné obavy z jednání vůči cizinci v rozporu s čl. 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v případě jeho navrácení.

Řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti

§ 170c

(1) Na řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se nepoužijí ustanovení správního řádu o doručování adresátům zdržujícím se v cizině, o úřední desce, o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat, a o ustanovení zástupce pro doručování, a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům, o ústním jednání, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka, o lhůtách pro vydání rozhodnutí, ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu, ustanovení o přezkumném řízení, o obnově řízení a novém rozhodnutí.

(2) Na řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti se nepoužije § 169 až 170b.

(3) Podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany je řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti přerušeno, a to po dobu vedení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Usnesení o přerušení řízení se pouze poznamená do spisu.

(4) Je-li cizinec v době podání žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nebo stane-li se během řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti držitelem jiného oprávnění k pobytu, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, a je-li v řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti zjištěno, že je osobou bez státní příslušnosti, vydá ministerstvo pouze osvědčení, že cizinec je osobou bez státní příslušnosti; tento cizinec nenabývá postavení

osoby bez státní příslušnosti.

(5) Řízení se usnesením zastaví, jestliže se cizinec bez závažného důvodu nedostavil k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

§ 170d

(1) Ministerstvo může provést pohovor se žadatelem o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti.

(2) Žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli nejméně 5 pracovních dní před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.

(3) Pokud je provedení pohovoru přítomen zmocněnec žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti nebo pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře, není oprávněn do jeho průběhu jakkoli zasahovat. Po skončení pohovoru ministerstvo zmocněnci žadatele o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti umožní vyjádřit se k jeho obsahu.

(4) Ministerstvo žadateli o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti poskytne bezplatně tlumočníka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván, má-li důvody se domnívat, že je přítomnost tlumočníka nezbytná.

§ 170e

Rozhodnutí o žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 6 měsíců od podání žádosti. Tuto lhůtu lze prodloužit až o 6 měsíců, jde-li o věcně nebo právně složitý případ; o tomto se cizinec písemně na žádost vyrozumí.

§ 170f

(1) Písemnosti se doručují cizinci do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.

(2) Pokud nebyl cizinec v místě doručení zastižen, doručovatel písemnost uloží v provozovně držitele poštovní licence. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.

(3) Stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí se cizinci doručí v místě a čase stanoveném v písemné výzvě k převzetí rozhodnutí. Dostaví-li se cizinec k převzetí rozhodnutí, ministerstvo zároveň cizinci udělí vízum podle § 33 odst. 3 věty druhé, pokud cizinec nemá jiné platné oprávnění k pobytu.

(4) Nedostaví-li se cizinec k převzetí rozhodnutí v den a čas ve výzvě uvedený, ač mu výzva byla doručena, je den k převzetí rozhodnutí ve výzvě uvedený považován za den, kdy je rozhodnutí doručeno. Ministerstvo zašle stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí na adresu pro doručování. Nezastihl-li doručovatel adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky.

(5) Rozhodnutí ministerstva nabývá právní moci dnem doručení účastníku řízení a nelze proti němu podat odvolání.

Soudní přezkum

§ 171

(1) Z přezkoumání soudem jsou vyloučena

- a) rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza,
- b) rozhodnutí o odepření vstupu a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů odepření vstupu; to neplatí, jde-li o odepření vstupu občanu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi,
- c) **rozhodnutí o zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l; to neplatí, jde-li o rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení podané cizincem, který je rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a,**
- d) rozhodnutí o ukončení pobytu, pokud se cizinec před zahájením řízení o ukončení pobytu zdržoval na území nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště neoprávněně.

(2) Pokud rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza bylo vydáno na základě stanoviska policie, které obsahuje informace, že by žadatel mohl být považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo veřejné zdraví podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁾ nebo pro mezinárodní vztahy jednoho nebo více členských států²⁷⁾, jsou tyto důvody z přezkoumání soudem vyloučeny.

(3) Pokud rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza bylo vydáno na základě záznamu pro účely odepření vstupu vloženém do informačního systému smluvních států²⁷⁾, jsou tyto důvody z přezkoumání soudem vyloučeny.

§ 172

Žaloba

(1) Žaloba proti správnímu rozhodnutí²⁶⁾ musí být podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni nebo ode dne sdělení jiného rozhodnutí správního orgánu, pokud není dále stanoveno jinak. Zmeškání lhůty nelze prominout.

²⁶⁾ § 244 až 250k zákona č. 99/1963 Sb.

(2) Žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout.

(3) Žaloba proti rozhodnutí o vyhoštění cizince má odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí; to neplatí, pokud byl cizinec vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

(4) Žaloba proti rozhodnutí o zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení se podává prostřednictvím policie nebo u příslušného soudu. V případě, že je žaloba podána prostřednictvím policie, policie předloží soudu žalobu, vyjádření k žalobě a správní spis do 5 **pracovních** dnů ode dne doručení žaloby. V případě, že je žaloba podána u příslušného soudu, vyžádá si soud správní spis. Policie předloží soudu vyjádření k žalobě a správní spis do 5 **pracovních** dnů. Zároveň policie své vyjádření k žalobě doručí cizinci.

(5) O žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince a o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení soud rozhodne do 7 pracovních dnů ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné. O tom musí být cizinec v rozhodnutí policie poučen. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, vyrozumí o tom policii bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(6) Zrušeno

(7) K řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí a o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je cizinec v den podání žaloby hlášen k pobytu; jde-li o cizince, který nemusí hlásit pobyt, krajský soud, v jehož obvodu se převážně zdržuje, a v ostatních případech krajský soud, v jehož obvodu byl zjištěn pobyt cizince na území. Pobývá-li cizinec v zahraničí, je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu by měl cizinec po vstupu na území splnit ohlašovací povinnost. To neplatí, jde-li o rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním, rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, rozhodnutí o umístění cizince do části s přísným režimem zajištění a rozhodnutí o přestupku.

(8) O žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění soud rozhodne do 60 dnů.

(9) V řízení o žalobě proti rozhodnutí se § 45 odst. 4 soudního řádu správního nepoužije. Projednávání utajovaných informací, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu podle tohoto zákona, se mohou zúčastnit pouze osoby, kterým jsou tyto informace již známy, ostatní předseda senátu soudu pro určitou část jednání vyloučí.

(10) O žalobě proti rozhodnutí podle § 168 odst. 3 soud rozhodne do 90 dnů ode dne podání žaloby. Je-li podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 90 dnů ode dne, kdy byla kasační stížnost podána.

(11) O žalobě proti rozhodnutí vydanému v řízení o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti soud rozhodne přednostně.

§ 172a

(1) Přítomnost cizince nebo jiné osoby u jednání soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona může být zajištěna také prostřednictvím videokonferenčního zařízení. Použitím videokonferenčního zařízení nesmí dojít ke zkrácení práv účastníků řízení ani jiných osob zúčastněných na řízení; zejména musí být umožněna přítomnost zástupce osoby, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, na místě, kde se tato osoba nachází.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 ověří totožnost osoby uvedené v odstavci 1

- a) zaměstnanec soudu, nachází-li se tato osoba u jiného soudu,
- b) příslušník vězeňské služby, nachází-li se tato osoba ve věznici,
- c) zaměstnanec ministerstva nebo provozovatele nebo příslušník nebo zaměstnanec policie, nachází-li se tato osoba v zařízení,
- d) zaměstnanec zastupitelského úřadu, nachází-li se tato osoba mimo území na zastupitelském úřadu, nebo
- e) příslušník nebo zaměstnanec policie, je-li využíváno videokonferenční zařízení policie,

pokud k tomu byl pověřen předsedou senátu soudu nebo svým vedoucím, vedoucím příslušníkem nebo představeným. Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu, kdy je zajišťována přítomnost osoby, jejíž totožnost ověřil, u jednání soudu prostřednictvím videokonferenčního zařízení, přítomen na místě, kde se tato osoba nachází.

(3) Předseda senátu soudu poučí před zahájením jednání osobu, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, jakož i ostatní účastníky řízení, o způsobu zajišťování účasti na jednání prostřednictvím videokonferenčního zařízení.

(4) Osoba, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, může kdykoli vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. ~~Θ námitce soud rozhodne neprodleně.~~ Je-li námitka důvodná, učiní předseda senátu kroky k nápravě, a není-li náprava možná, nebo je-li spojena se značnými obtížemi, jednání odročí.

(5) O každém úkonu prováděném prostřednictvím videokonferenčního zařízení je pořizován zvukový a obrazový záznam.

(6) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočníka u jednání soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona; odstavce 2 až 5 se použijí přiměřeně.

§ 174a

Přiměřenost

(1) Při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec

státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.

(2) Policie v řízení o vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. c) správního řádu o správním vyhoštění nebo o povinnosti opustit území **nebo z území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace** vedeného na žádost cizince zohlední zejména dobu pobytu cizince na území, pobyt jeho nezletilých dětí plnících povinnou školní docházku na území a existenci jiných rodinných nebo společenských vazeb na území; to neplatí, pokud je cizinec zajištěn.

(3) Přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.

§ 178d

(1) Policie informuje Veřejného ochránce práv s přiměřeným předstihem o každém výkonu správního vyhoštění, předání nebo průvozu cizince a poskytuje pověřenému zaměstnanci Kanceláře Veřejného ochránce práv nezbytnou součinnost.

(2) Policie předává Veřejnému ochránci práv kopie rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, rozhodnutí o přerušení zajištění, rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, rozhodnutí o umístění zajištěného cizince do části s přísným režimem a rozhodnutí o prodloužení umístění zajištěného cizince do části s přísným režimem a informuje jej o rozhodnutích soudu o žalobách podaných proti těmto rozhodnutím.

§ 179

Důvody znemožňující vycestování

(1) Vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.

(2) Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s ~~článkem 3~~ **čl. 2 až 6** Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

(3) Ustanovení odstavce 1 neplatí, je-li důvodné podezření, že cizinec

a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,

b) spáchal zvláště závažný zločin,

c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů, nebo

d) představuje nebezpečí pro bezpečnost státu.

(4) Ustanovení odstavce 1 dále neplatí, pokud cizinec

a) ke spáchání činů uvedených v odstavci 3 podněcuje nebo se na jejich spáchání účastní, nebo

b) se mimo území dopustil jednoho či několika trestných činů odlišných od trestných činů uvedených v odstavci 3, opustil-li stát, jehož je cizinec občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát jejího posledního trvalého bydliště s cílem vyhnout se trestnímu stíhání za ně, za předpokladu, že jde o skutky, za něž lze v České republice udělit trest odnětí svobody.

(5) V případě podle odstavce 3 nebo 4 se umožní cizinci vyhledat si nejdéle do 60 dnů přijetí v jiném státě. Pokud cizinec doloží, že přijetí v jiném státě nezískal, umožní mu policie podat žádost o udělení víza [§ 33 odst. 1 písm. a)].

§ 180

Ověření pozvání a odepření tohoto ověření

(1) Pozvání ověřuje policie na žádost plně svéprávné fyzické nebo právnické osoby. Pokud je osoba, která žádá o ověření pozvání, zastoupena na základě písemné plné moci, musí být její podpis na plné moci úředně ověřen.

(2) Zvoucí fyzickou osobou může být cizinec, který je držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území, povolení k přechodnému pobytu na území nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na území, a dále státní občan České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu.

(3) Pozvání se podává na úředním tiskopise. Zvoucí fyzická osoba v pozvání uvede své jméno, příjmení, rodné číslo, den, měsíc a rok narození a místo pobytu na území. Zvoucí právnická osoba v pozvání uvede svůj název, sídlo a identifikační číslo osoby a pozvání opatří svým razítkem a jménem, příjmením a podpisem oprávněné osoby (statutárního orgánu). Zvoucí osoba v pozvání dále uvede údaje o zvaném cizinci v rozsahu jméno, příjmení a ostatní jména, den, měsíc a rok narození, státní příslušnost, bydliště v zahraničí, číslo cestovního dokladu, účel cesty a dobu, na kterou cizince zve na území.

(4) Policie pozvání ověří do 7 pracovních dnů ode dne podání žádosti o ověření pozvání.

(5) Zvoucí fyzická osoba je povinna dostavit se na policii sedmý pracovní den ode dne podání žádosti o ověření pozvání, po dohodě s policií i dříve, k vyzvednutí ověřeného pozvání. Obdobná povinnost platí i pro zástupce zvoucí právnické osoby.

(6) Policie odepře ověření pozvání

a) jestliže zvaný cizinec je evidován v evidenci nežádoucích osob,

b) jestliže zvoucí osoba nesplňuje podmínku uvedenou v odstavci 1 nebo 2,

c) jestliže zvoucí osoba na požádání policie neprokáže schopnost splnit závazek podle § 15, který stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie²⁷⁾,

~~e d)~~ jestliže zvoucí osoba porušila závazek ~~podle § 15~~ **plynoucí z pozvání** nebo povinnost podle § 100,

~~d e)~~ při zjištění důvodu podle § 9 odst. 1 písm. h) nebo i), **nebo**

~~e f)~~ jestliže zvoucí osoba úřední tiskopis vyplnila nečitelně, neúplně nebo nepravdivě, ~~nebo~~.

~~f g)~~ jestliže zvoucí osoba neuzavřela cestovní zdravotní pojištění, ačkoliv čestně prohlásila, že tak učiní.

(~~6~~ 7) Na požádání policie je zvoucí osoba povinna schopnost splnění závazku obsaženého v pozvání prokázat tím, že:

a) disponuje prostředky k pobytu zvaného cizince v rozsahu stanoveném v § 13,

b) disponuje prostředky ve výši 0,25násobku částky existenčního minima⁶⁾ za každý den pobytu na území, pokud cizinec nebude ubytován u zvoucí osoby, **nebo**

~~e) předloží doklad o uzavření cestovního zdravotního pojištění ve prospěch zvaného cizince nebo čestně prohlásí, že takové pojištění uzavře před vstupem cizince na území anebo pro případnou úhradu nákladů v rozsahu stanoveném v nebo § 180j disponuje částkou nejméně 60 000, EUR,~~

~~d c)~~ disponuje prostředky pro úhradu nákladů spojených s vycestováním zvaného cizince z území ve výši odpovídající ceně letenky do státu, jehož cestovní doklad vlastní, nebo do státu jeho trvalého pobytu.

Prokázání schopnosti splnění závazku podle písmen a) až ~~d~~ c) nezavazuje zvoucí osobu povinnosti uhradit případné náklady v rozsahu závazku přijatého v pozvání v jejich skutečné výši. Prokázání schopnosti splnění závazku podle písmen a), ~~b) a d)~~ až c) prokáže zvoucí osoba způsobem uvedeným v § 13 odst. 2.

(~~7~~ 8) Policie v případě odepření ověření pozvání tuto skutečnost zvoucí osobě sdělí při jejím dostavení se na policii. Na žádost zvoucí osoby tuto skutečnost bez uvedení důvodu pro odepření písemně potvrdí.

(8 9) Ověření policie vyznačí na pozvání.

§ 180c

Nezletilý cizinec bez doprovodu

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí nezletilým cizincem bez doprovodu cizinec ve věku 15 až 18 let, který přicestuje na území bez doprovodu zletilé osoby odpovídající za něj podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství cizinec mladší 18 let má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, na území státu jeho posledního bydliště, a to po takovou dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takovéto osoby; nezletilým cizincem bez doprovodu se rozumí i cizinec mladší 18 let, který byl ponechán bez doprovodu poté, co přicestoval na území^{9c)}.

(2) Pro účely sloučení rodiny podle tohoto zákona se nezletilým azylantem rozumí cizinec, který v době podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu byl mladší 18 let a kterému byl udělen azyl a zároveň byla žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a odst. 1 písm. h) podána do 3 měsíců ode dne, kdy byl tomuto cizinci udělen azyl.

§ 180d

Dodatečné potvrzení údaje o vstupu do cestovního dokladu cizince

Policie cizinci, který v cestovním dokladu nemá vyznačeno datum a místo vstupu na území, na požádání a za podmínek stanovených přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie¹⁾** tyto údaje dodatečně potvrdí.

§ 180e

Nové posouzení důvodů neudělení víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti a nové posouzení důvodů odepření vstupu cizince na území

(1) Cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů

- a) neudělení krátkodobého víza,
- b) neudělení dlouhodobého víza,
- c) odepření vstupu na území podle ~~§ 9 odst. 1 nebo 2~~ **přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁾**, nebo
- d) prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti.

(2) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, písemně ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení sdělení o neudělení víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo ode dne, kdy mu byl odepřen vstup na území; podání žádosti nemá odkladný účinek. Pokud sdělení nebylo možné cizinci doručit, počíná lhůta pro podání žádosti běžet dnem, který následuje po uplynutí 180 dní ode dne podání žádosti o vízum.

(3) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Důvodem žádosti nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza nebo v souvislosti s odepřením vstupu na území.

(4) Správní orgán, u kterého se žádost podává, ji postoupí ve lhůtě 5 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu příslušnému k jejímu posouzení, neshledá-li důvod pro udělení krátkodobého víza nebo dlouhodobého víza, povolení vstupu nebo zachování platnosti krátkodobého víza. Správní orgán, u kterého se žádost podává, může dotčené rozhodnutí zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví žádosti o nové posouzení důvodů podle odstavce 1.

(5) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 posuzuje v rozsahu své působnosti Ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo a Ředitelství služby cizinecké policie.

(6) Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie. Ministerstvo zahraničních věcí dále posuzuje soulad důvodů zrušení platnosti krátkodobého víza uděleného cizinci, který na území požívá příslušných výsad a imunit, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie, a jde-li o

rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5. V rámci nového posuzování souladu důvodů neudělení krátkodobého víza je Ministerstvo zahraničních věcí povinno vyžádat si závazné stanovisko policie v případech, kdy důvodem jeho nevydání bylo nesouhlasné stanovisko policie; policie vydá stanovisko bezodkladně.

(7) Ministerstvo posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza na hraničním přechodu s důvody stanovenými přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie^{6a)}**, a jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5, soulad důvodů odepření vstupu na území s důvody stanovenými v § 9 odst. 1 nebo 2 s výjimkou případů, kdy takové posouzení přísluší ředitelství služby cizinecké policie. Komise zřízená podle § 170a posuzuje soulad důvodů neudělení dlouhodobého víza s důvody uvedenými v § 56.

(8) Ředitelství služby cizinecké policie posuzuje soulad důvodů zrušení platnosti krátkodobého víza, není-li stanovena působnost Ministerstva zahraničních věcí, s důvody stanovenými přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie²⁷⁾** a v době platnosti rozhodnutí o zajišťování ochrany vnitřních hranic podle zvláštního právního předpisu^{3b)}, rovněž posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza na hraničním přechodu s důvody stanovenými přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie^{6a)}**, a jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5, soulad důvodů odepření vstupu na území s důvody stanovenými v § 9 odst. 1 nebo 2.

(9) Příslušný orgán písemně informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné anebo zrušení jeho platnosti nebo důvodů odepření vstupu na území ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti a o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza nebo o výsledku nového posouzení důvodů v případě uvedeném v odstavci 6 větě první ve lhůtě do 60 dnů ode dne doručení žádosti.

§ 180g

Zkouška jazyka

(1) Zkoušku z jazyka je oprávněna uskutečňovat na základě ohlášení Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy právnická osoba zřízená krajem, která vykonává činnost jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky zapsané ve školském rejstříku podle školského zákona.

(2) Osoba nabývá oprávnění podle odstavce 1 ohlášením Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Takové účinky nemá ohlášení učiněné v době 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění podle odstavce 5 písm. a), b) nebo c); k takovému ohlášení Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pouze sdělí, že není přípustné, a uvede zákonný důvod nepřipustnosti.

(3) Osoba s oprávněním podle odstavce 1

a) uskutečňuje zkoušku z jazyka podle zadání určeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,

b) předkládá Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy pravidelný přehled o počtu zkoušených cizinců (dále jen „přehled o počtech zkoušených“).

(4) Česká školní inspekce provádí kontrolu dodržování právních předpisů vztahujících se k uskutečňování zkoušky z jazyka.

(5) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy právnické osobě oprávnění podle odstavce 1 odejme, jestliže tato osoba

a) nejméně v 5 případech zkoušky z jazyka za dobu 6 měsíců hodnotila jako úspěšného cizince, který neuspěl při zkoušce vykonané po neuznání dokladu prokazujícího požadovanou znalost českého jazyka ministerstvem podle § 70 odst. 6 věty první,

b) nepředložila přehled o počtu zkoušených ve struktuře podle prováděcího právního předpisu v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem ani v dodatečném termínu určeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,

c) při uskutečňování zkoušky z jazyka závažným způsobem nebo opakovaně porušila právní předpis, nebo

d) o odnětí sama požádá; žádost podaná v době probíhajícího řízení podle písmene a), b) nebo c) je nepřipustná.

(6) Řízení podle odstavce 5 lze zahájit nejpozději do 12 měsíců, počítaných v případě podle odstavce 5 písm. a) od uplynutí doby uvedené v tomto písmenu, v případě podle odstavce 5 písm. b) od dodatečného termínu podle tohoto písmene a v případě podle odstavce 5 písm. c) od kontrolního zjištění České školní inspekce, proti němuž nejsou přípustné námitky.

(7) Zkoušku z jazyka je na území oprávněna uskutečňovat také osoba, která jako plnoprávný člen Asociace jazykových zkušebních institucí v Evropě uskutečňuje touto asociací certifikovanou zkoušku z českého jazyka jako cizího jazyka. Na tuto osobu se použije obdobně odstavec 3.

(8) Vykonání zkoušky z jazyka umožní uchazeči osoba s oprávněním podle odstavce 1 nebo osoba podle odstavce 7 za úplatu; nejvyšší možnou úplatu, splatnost úplaty a podmínky, kdy se úplata za zkoušku z jazyka nehradí, stanoví prováděcí právní předpis.

§ 180i

Doklad o cestovním zdravotním pojištění při pobytu do 90 dnů

(1) Požadavky na cestovní zdravotní pojištění stanoví přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie**²⁷⁾.

(2) Doklad o cestovním zdravotním pojištění podle odstavce 1 se od cizince nevyžaduje, pokud je zdravotně pojištěn podle zvláštního právního předpisu³³⁾, pokud jsou náklady spojené s poskytnutím zdravotních služeb hrazeny na základě mezinárodní smlouvy nebo pokud cizinec prokáže, že jsou tyto služby hrazeny jiným způsobem, a to na základě písemného závazku právnické osoby, je-li pobyt cizince na území přínosný pro rozvoj duchovních hodnot, ochranu lidských práv a nebo jiných humanitárních hodnot, ochranu přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu, nebo na základě písemného závazku státního orgánu. Předložení dokladu o cestovním zdravotním pojištění se nevyžaduje od cizince, který si nemohl z důvodů na jeho vůli nezávislých zajistit takové pojištění na území státu svého pobytu nebo od cizince uvedeného v § 42b odst. 3; v takovém případě je cizinec povinen pojištění sjednat bez zbytečného odkladu za pobytu na území, nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne vstupu na území. Předložení dokladu o cestovním zdravotním pojištění se dále nevyžaduje, pokud zastupitelský úřad od jeho vyžádání při udělení

diplomatického nebo zvláštního víza upustil, pobývá-li cizinec na území v zájmu České republiky nebo jde-li o občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka.

Nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení

§ 180l

(1) Cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.

(2) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec národní jednotce ETIAS⁵⁸⁾ prostřednictvím dálkového přístupu vyplněním elektronického formuláře s využitím internetové aplikace ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení oznámení o zamítnutí cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.

(3) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a to jméno, příjmení, datum narození, státní příslušnost a číslo cestovního dokladu, a dále e-mailovou adresu, kterou žadatel uvedl ve formuláři žádosti o cestovní povolení, číslo žádosti o cestovní povolení a uvedení toho, v čem je spatřován rozpor nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo; pokud formulář této žádosti vyplnila jiná osoba než cizinec, o jehož cestovním povolení se jedná, musí žádost obsahovat dále jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost této osoby.

(4) Pokud tím národní jednotka ETIAS plně vyhoví žádosti podle odstavce 1, rozhodnutí o

- a) zamítnutí žádosti o cestovní povolení zruší nebo změní a vydá cizinci cestovní povolení, nebo
- b) prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo rozhodnutí o zrušení cestovního povolení zruší nebo změní.

(5) Nepostupuje-li národní jednotka ETIAS podle odstavce 4, postoupí žádost podle odstavce 1 ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne jejího doručení ministerstvu, které žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 posoudí.

§ 180m

(1) Je-li v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 správnímu orgánu doručeno podání, které nemá náležitosti stanovené zákonem, není doručeno příslušnému orgánu předepsaným způsobem a v předepsané formě, je nesrozumitelné, neurčité nebo je učiněno v jiném než stanoveném jazyce, správní orgán se jím nezabývá.

(2) V řízení o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 se jedná v českém jazyce, písemnosti jsou ministerstvem vyhotovovány v českém jazyce nebo

v jednom z jazyků zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup. Účastníci řízení mohou písemnosti předkládat i v jazyce zveřejněném ministerstvem podle věty první.

(3) Ministerstvo zasílá cizinci písemnosti na e-mailovou adresu uvedenou ve formuláři žádosti o cestovní povolení nebo na jinou e-mailovou adresu uvedenou cizincem nebo osobou, která vyplnila formulář podle § 180l odst. 3. Jestliže se písemnost doručovaná na tuto e-mailovou adresu vrátí jako nedoručitelná, považuje se za doručenu dnem, kdy byl učiněn opakovaný neúspěšný pokus o její doručení.

§ 180n

(1) Je-li žádost o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 podána po uplynutí lhůty uvedené v § 180l odst. 2, ministerstvo se jí nezabývá a vyrozumí žadatele o této skutečnosti.

(2) Ministerstvo posuzuje soulad důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení, o kterých rozhodla národní jednotka ETIAS, s důvody stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵⁸⁾. V rámci nového posuzování souladu důvodů podle věty první je ministerstvo oprávněno vyžádat si od cizince doplňující informace nebo doklady a stanovisko policie; policie vydá stanovisko bezodkladně. Ministerstvo je dále oprávněno vyžádat si od zastupitelského úřadu provedení pohovoru se žadatelem o cestovní povolení.

(3) Ministerstvo může rozhodnutí národní jednotky ETIAS potvrdit, zrušit, změnit nebo udělit pokyn národní jednotce ETIAS k vydání cestovního povolení. Ministerstvo informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti o nové posouzení.

(4) Národní jednotka ETIAS vydá neprodleně na pokyn ministerstva podle odstavce 3 věty první cizinci cestovní povolení.

§ 181

Vláda České republiky může v rozsahu stanoveném přímo použitelným ~~právním předpisem Evropských společenství~~ **předpisem Evropské unie**^{6a)} nařízením stanovit, že

- a) na cizince se zrušení vízové povinnosti nevztahuje; v nařízení stanoví okruh osob, jejichž pobyt na území je podmíněn udělením víza,
- b) cizinec může na území pobývat bez víza po dobu uvedenou v tomto nařízení; v nařízení vymezí okruh osob, jejichž pobyt na území není podmíněn udělením víza.

§ 182

(1) Ministerstvo právním předpisem stanoví

- a) náležitosti fotografie a počet fotografií vyžadovaných od cizince podle tohoto zákona,
- b) po projednání s Ministerstvem zahraničních věcí v návaznosti na přímo použitelný ~~právní předpis Evropských společenství~~ **předpis Evropské unie**²⁷⁾, kteří cizinci mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území pouze na základě uděleného letištního průjezdního víza,

- c) výši nákladů na ubytování, stravování a přepravu po území cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění,
- d) po projednání s Ministerstvem zahraničních věcí technické podmínky a postup při pořizování a dalším zpracovávání biometrických údajů, včetně postupu při pořizování biometrických údajů u cizinců s neobvyklými anatomickými nebo fyziologickými předpoklady pro zobrazení obličeje nebo pořízení otisků prstů na pravé a levé ruce,
- e) po projednání s Ministerstvem zahraničních věcí seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou oprávněni požádat o udělení víza, o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu i na jiném zastupitelském úřadu než ve státě, jehož je cizinec státním příslušníkem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt,
- f) technické podmínky a postup při pořizování biometrických údajů a podpisu cizince pro účely vydání průkazu o povolení k pobytu,
- g) vzor tiskopisu protokolu podle § 117a odst. 4 a podmínky jeho zpracování,
- h) obsahovou náplň a časový rozsah adaptačně-integračního kurzu a podmínky jeho absolvování, požadavky na organizační zajištění adaptačně-integračního kurzu, výši úhrady za účast cizince na adaptačně-integračním kurzu a povinné náležitosti dokladu o absolvování adaptačně-integračního kurzu,
- i) požadavky na odbornou způsobilost lektorů a tlumočnicků, obsah, rozsah a další náležitosti zkoušek pro lektory a tlumočnický adaptačně-integračních kurzů a způsob jejich hodnocení a provedení.

(2) Ministerstvo zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup vzory tiskopisů používaných podle tohoto zákona **a formulář určený pro podání žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l.**

~~(3) Ministerstvo zahraničních věcí vyhláškou stanoví pro účely podávání žádostí o oprávnění k pobytu územní obvod zastupitelských úřadů.~~

§ 182a

(1) Vláda stanoví nařízením pro účely získání povolení k trvalému pobytu na území podle hlavy IV

- a) rozsah znalostí českého jazyka pro účely zkoušky z jazyka,
- b) bližší pravidla organizace zkoušky z jazyka, včetně určování zadání zkoušky Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, organizačního řádu a zveřejňování informace o organizaci zkoušky,
- c) vzor dokladu o absolvování zkoušky z jazyka,
- d) strukturu a termíny předkládání přehledu o počtu zkoušených,
- e) jazykové zkoušky rovnocenné pro účely tohoto zákona zkoušce z jazyka,
- f) nejvyšší možnou úplatu, splatnost úplaty a podmínky, kdy se úplata za zkoušku z jazyka nehradí.**

(2) Ministerstvo práce a sociálních věcí pro účely vydávání modrých karet vyhláší sdělením ve Sbírce zákonů průměrnou hrubou roční mzdu v České republice vždy s účinností od 1. května kalendářního roku na dobu 12 kalendářních měsíců.

ČÁST TŘETÍ

Platné znění zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 15/1993 Sb., zákona č. 161/1993 Sb., zákona č. 324/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 149/1996 Sb., zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 138/2001 Sb., zákona č. 49/2002 Sb., zákona č. 176/2002 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 123/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 138/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 342/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 109/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 200/2015 Sb., zákona č. 145/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 297/2017 Sb., zákona č. 134/2020 Sb., zákona č. 231/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb. a zákona č. .../.... Sb., s vyznačením navrhovaných změn

Oddíl I

§ 1

Předmět zákona

Tento zákon upravuje výši pojistného na veřejné zdravotní pojištění (dále jen "pojistné"), penále, způsob jejich placení, kontrolu, vedení centrálního registru pojištěnců, přerozdělování pojistného a zřízení zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění.

ČÁST PRVNÍ

Pojistné

§ 2

Výše pojistného

(1) Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.

(2) Výši pojistného je jeho plátce povinen si sám vypočítat. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

Vyměřovací základ

§ 3

nadpis vypuštěn

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance²⁾ je úhrn příjmů ze závislé činnosti, s výjimkou náhrad výdajů poskytovaných procentem z platové základny představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům⁵⁵⁾, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾ a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

(2) Vyměřovací základ zaměstnance podle odstavce 1 se snižuje o

- a) náhradu škody podle zákoníku práce a právních předpisů upravujících služební poměry,
- b) odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné, na která vznikl nárok podle zvláštních právních předpisů, a odměna při skončení funkčního období, na kterou vznikl nárok podle zvláštních právních předpisů,
- c) věnostní přídavek horníků⁵⁾,
- d) plnění, které bylo poskytnuto požitavatel starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání,
- e) jednorázovou sociální výpomoc poskytnutou zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události.

(3) Pro stanovení vyměřovacího základu zaměstnance, kterému byly zúčtovány příjmy po skončení zaměstnání, se použijí odstavce 1 a 2 obdobně.

(4) Pojistné za zaměstnance se stanoví z vyměřovacího základu podle odstavců 1 až 3, nejméně však z minimálního vyměřovacího základu, není-li dále stanoveno jinak.

(5) Je-li zaměstnanci vyplácen příjem v cizí měně, přepočte se na českou měnu způsobem stanoveným zákonem upravujícím daně z příjmů. Zaměstnavatel je povinen vést ve svých záznamech pro stanovení a odvod pojistného kurz, který použil.

(6) Minimálním vyměřovacím základem je minimální mzda.

(7) Je-li zaměstnancem zaměstnavatele zaměstnávajícího více než 50 % osob se zdravotním postižením^{11a)} z celkového průměrného přepočteného počtu svých zaměstnanců^{11b)} osoba, které byl přiznán invalidní důchod,^{11c)} je u ní vyměřovacím základem částka přesahující částku, která je vyměřovacím základem u osoby, za kterou je plátcem pojistného stát.

(8) Minimální vyměřovací základ neplatí pro osobu:

- a) s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P podle zvláštního právního předpisu¹²⁾;
- b) která dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňuje další podmínky pro jeho přiznání;

²⁾ § 5 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵⁾ Zákon č. 236/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 62/1983 Sb., o věnostním přídavku horníků.

^{11a)} § 67 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

^{11b)} § 78 zákona č. 435/2004 Sb.

^{11c)} § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 306/2008 Sb.

¹²⁾ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů.

- c) která celodenně osobně a řádně pečuje alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku. Podmínka celodenní péče se považuje za splněnou, je-li dítě předškolního věku umístěno v jeslích (mateřské škole), popřípadě v obdobném zařízení na dobu, která nepřevyšuje čtyři hodiny denně, a jde-li o dítě plnící povinnou školní docházku, po dobu návštěvy školy, s výjimkou umístění v zařízení s týdenním či celoročním pobytem. Za takovou osobu se považuje vždy pouze jedna osoba, a to buď otec nebo matka dítěte, nebo osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů;¹⁴⁾
- d) která současně vedle zaměstnání vykonává samostatnou výdělečnou činnost a odvádí zálohy na pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro osoby samostatně výdělečně činné,
- e) za kterou je plátcem pojistného stát (§ 3c),
- pokud tyto skutečnosti trvají po celé rozhodné období. Vyměřovacím základem u těchto zaměstnanců je jejich skutečný příjem.

(9) Minimální vyměřovací základ zaměstnance se snižuje na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních dnů, pokud

- a) zaměstnání netrvalo po celé rozhodné období,
- b) zaměstnanci bylo poskytnuto pracovní volno pro důležité osobní překážky v práci,¹⁵⁾
- c) zaměstnanec se stal v průběhu rozhodného období osobou, za kterou platí pojistné i stát,¹³⁾ nebo osobou uvedenou v odstavci 8 písm. a) až c).

(10) Pokud je vyměřovací základ zaměstnance nižší než minimální vyměřovací základ, je zaměstnanec povinen doplatit zdravotní pojišťovně prostřednictvím svého zaměstnavatele pojistné ve výši 13,5 % z rozdílu těchto základů. Má-li zaměstnanec více zaměstnavatelů, je povinen doplatit pojistné podle předchozí věty prostřednictvím toho zaměstnavatele, kterého si zvolí, a to vždy současně s odvodem pojistného v následujícím kalendářním měsíci. Pokud je vyměřovací základ nižší z důvodů překážek na straně organizace,¹⁶⁾ je tento rozdíl povinen doplatit zaměstnavatel.

(11) Pro účely pojistného na veřejné zdravotní pojištění se mzdové nároky zaměstnanců vyplacené Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou nebo pobočkou pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů považují za příjmy zúčtované zaměstnavatelem zaměstnanci, a to v rozsahu, ve kterém je zaměstnavatel zaměstnancům nezúčtoval. Tyto příjmy jsou vyměřovacím základem zaměstnanců pro daný kalendářní měsíc, případně jeho poměrnou částí, pokud zaměstnavatel vyplatil zaměstnancům mzdu pouze za část měsíce.

(12) Vyměřovacím základem pracovníka v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů^{16a)} je úhrn příjmů zúčtovaných mu zaměstnavatelem v souvislosti s tímto pracovním vztahem, a to ve výši, ve které jsou nebo by byly předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾, s výjimkou příjmů, které tomuto pracovníku nahrazují výdaje jím za zaměstnavatele vynaložené v souvislosti s tímto pracovním vztahem nebo škodou

¹⁴⁾ § 2 odst. 3 zákona č. 382/1990 Sb., o rodičovském příspěvku

¹⁵⁾ § 127 zákoníku práce.

¹³⁾ § 6c písm. a) až j) zákona ČNR č. 550/1991 Sb., ve znění zákona č. 59/1995 Sb.

¹⁶⁾ § 129 a 130 zákoníku práce.

^{16a)} § 5 písm. a) bod 14 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 424/2003 Sb.

vzniklou v souvislosti s tímto pracovním vztahem, a příjmů uvedených v odstavci 2. Ustanovení o minimálním vyměřovacím základu podle odstavce 6 se použije obdobně.

§ 3a

(1) Vyměřovacím základem u osoby samostatně výdělečně činné je 35 % příjmu ze samostatné činnosti¹⁷⁾ před rokem 2004, 40 % příjmu ze samostatné činnosti v roce 2004, 45 % příjmu ze samostatné činnosti v roce 2005 a od roku 2006 50 % příjmu ze samostatné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení.¹⁸⁾ Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení se u spolupracující osoby a u osoby samostatně výdělečně činné, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost se spolupracující osobou (spolupracujícími osobami), považuje její podíl na společných příjmech;¹⁹⁾ u osoby samostatně výdělečně činné, která je současně též spolupracující osobou, též její podíl na společných příjmech.¹⁹⁾ U osoby samostatně výdělečně činné, která vede účetnictví,²⁰⁾ společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti se za příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení považuje pro účely tohoto zákona základ daně z příjmů²¹⁾ z této činnosti. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se u osoby samostatně výdělečně činné, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle zvláštního právního předpisu, považuje, jde-li o příjmy z činnosti podléhající dani z příjmů stanovené paušální částkou, předpokládaný příjem a za výdaje vynaložené na jeho dosažení, zajištění a udržení se považují předpokládané výdaje za takový rok. U osoby samostatně výdělečně činné účtující v hospodářském roce se příjem ze samostatné výdělečné činnosti a výdaje vynaložené na jeho dosažení, zajištění a udržení zúčtované v hospodářském roce zahrnují do kalendářního roku, do kterého jsou vykazovány pro účely daně z příjmů. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se nepovažují příjmy, které jsou podle zvláštního právního předpisu^{21a)} samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně, a odměny náležející podle autorského zákona z titulu jiných majetkových práv^{21b)}.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna odvést pojistné z vyměřovacího základu podle odstavce 1. Je-li vyměřovací základ podle odstavce 1 nižší než minimální vyměřovací základ, je osoba samostatně výdělečně činná povinna odvést pojistné z minimálního vyměřovacího základu, není-li dále stanoveno jinak. Minimálním vyměřovacím základem se rozumí dvanáctinásobek 50 % průměrné mzdy; za průměrnou mzdu se pro účely tohoto zákona považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu^{16b)} s tím, že vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(3) Minimální vyměřovací základ neplatí pro osobu

- a) uvedenou v § 3 odst. 8 písm. a) až c),
- b) která současně vedle samostatné výdělečné činnosti je zaměstnancem a odvádí pojistné

¹⁸⁾ § 7 odst. 8 a § 24 odst. 1 a 2 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

¹⁹⁾ § 8 odst. 2 zákona ČNR č. 550/1991 Sb.

²⁰⁾ Např. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

²¹⁾ Například § 7 odst. 4 a 5 a § 23 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{21a)} § 7 odst. 8 a § 36 odst. 2 písm. e) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{21b)} § 24 a 25 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

^{16b)} § 17 odst. 2 a 4 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

z tohoto zaměstnání vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro zaměstnance,

c) za kterou je plátcem pojistného stát (§ 3c),

pokud tyto skutečnosti trvají po celé rozhodné období. Vyměřovacím základem u těchto osob je jejich skutečný příjem po odpočtu výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmu.

(4) Minimální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné se sníží na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud osoba samostatně výdělečně činná

a) nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost po celé rozhodné období,

b) měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství jako osoba samostatně výdělečně činná; za pobírání nemocenského z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných se pro účely tohoto zákona považuje též období prvních 3 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény), po které se nemocenské podle zvláštního právního předpisu neposkytuje, pokud se jedná o osobu samostatně výdělečně činnou, která je účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných,

c) se stala osobou uvedenou v odstavci 3,

pokud tyto skutečnosti trvaly po celý kalendářní měsíc.

§ 3b

Vyměřovacím základem u osoby, která po celý kalendářní měsíc nemá příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a není za ni plátcem pojistného stát (§ 3c) (dále jen "osoba bez zdanitelných příjmů") je minimální mzda.

§ 3c

(1) Vyměřovací základ pro pojistné hrazené státem za osobu, za kterou je podle zvláštního právního předpisu³⁷⁾ plátcem pojistného stát, se stanoví ve výši 7 903 Kč na kalendářní měsíc.

(2) Částku vyměřovacího základu uvedenou v odstavci 1 může vláda vždy do 30. června změnit svým nařízením, a to s účinností k 1. lednu roku následujícího; přihlíží přitom k vývoji průměrné mzdy zveřejňované Českým statistickým úřadem, k možnostem státního rozpočtu a k vývoji finanční bilance veřejného zdravotního pojištění.

§ 3d

Vyměřovacím základem pro osobu, která se na území České republiky narodila matce pobývající na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, je dvojnásobek minimální mzdy za rozhodné období.

³⁷⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 4

Rozhodné období

(1) Rozhodné období, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ, je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí, pokud se dále nestanoví jinak.

(2) U osoby samostatně výdělečně činné je rozhodným obdobím kalendářní rok, za který se pojistné platí.

(3) U osoby uvedené v § 3d je rozhodným obdobím období ode dne jejího narození do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku.

Odvod pojistného za zaměstnance

§ 5

(1) Zaměstnavatel odvádí část pojistného, které je povinen hradit za své zaměstnance.¹⁹⁾ Současně odvádí i část pojistného, které je povinen hradit zaměstnanec, srážkou z jeho mzdy nebo platu, a to i bez souhlasu zaměstnance.

(2) Pojistné podle odstavce 1 se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.

(3) Pojistné se odvádí na účet Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky nebo jiné zdravotní pojišťovny provádějící všeobecné zdravotní pojištění (dále jen "příslušná zdravotní pojišťovna"), u níž je pojištěnec pojištěn.²⁰⁾

§ 6

Právní nástupce zaměstnavatele ručí za pojistné, které měl platit předchůdce. Příslušná zdravotní pojišťovna je povinna na žádost právního nástupce vykázat evidovanou výši dlužného pojistného.

§ 7

Odvod pojistného za osoby samostatně výdělečně činné

(1) Osoby samostatně výdělečně činné platí pojistné formou záloh na pojistné a doplatku pojistného, pokud se dále nestanoví jinak. Kde se v dalších ustanoveních hovoří o pojistném, rozumí se tím též zálohy na pojistné a doplatek pojistného.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná platí zálohy na pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc. Záloha na pojistné je splatná od prvního dne kalendářního měsíce, na který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Zálohy na pojistné se neplatí za kalendářní měsíce, v nichž byla osoba samostatně výdělečně činná uznána po celý kalendářní měsíc neschopnou práce, nebo jí byla nařízena karanténa podle zvláštních právních předpisů.

§ 8

(1) Osoba zahajující samostatnou výdělečnou činnost hradí v prvním kalendářním roce této činnosti měsíční zálohy na pojistné vypočtené z minimálního vyměřovacího základu, pokud si sama nestanoví zálohu vyšší. Pokud za osobu zahajující samostatnou výdělečnou

činnost je plátcem pojistného i stát, není tato osoba povinna v prvním kalendářním roce této činnosti platit zálohy na pojistné; pojistné zaplatí formou doplatku podle odstavce 5.

(2) Ve druhém roce a v následujících letech výkonu samostatné výdělečné činnosti se výše zálohy na pojistné stanoví procentní sazbou uvedenou v § 2 z měsíčního vyměřovacího základu. Měsíční vyměřovací základ činí průměr, který z vyměřovacího základu určeného podle § 3a pro stanovení pojistného ze samostatné výdělečné činnosti za předcházející kalendářní rok připadá na jeden kalendářní měsíc s tím, že se přihlíží jen k těm kalendářním měsícům, v nichž byla samostatná výdělečná činnost vykonávána alespoň po část tohoto měsíce. Takto vypočtené zálohy se poprvé zaplatí za kalendářní měsíc, ve kterém byl nebo měl být podán přehled podle § 24 odst. 2, a naposledy za kalendářní měsíc předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být takový přehled předložen v dalším kalendářním roce.

(3) Osoba samostatně výdělečně činná, která je současně zaměstnancem a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejích příjmů, není povinna platit zálohy na pojistné; pojistné zaplatí nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 24 odst. 2 za kalendářní rok, za který se pojistné platí.

(4) Zdravotní pojišťovna na žádost osoby samostatně výdělečně činné poměrně sníží výši zálohy na pojistné, a to v případě, že příjem této osoby ze samostatné výdělečné činnosti je po odpočtu výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmu, který připadá v průměru na 1 kalendářní měsíc v období od 1. ledna kalendářního roku do konce kalendářního měsíce předcházejícího podání žádosti, nejméně však v období 3 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, nejméně o jednu třetinu nižší než příjem připadající v průměru na 1 kalendářní měsíc v předcházejícím roce, v němž alespoň po část měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost. Snížení lze provést na dobu nejdéle do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 24 odst. 2.

(5) Doplatek rozdílu mezi zálohami a skutečnou výší pojistného vypočteného podle § 3a je splatný vždy nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 24 odst. 2 za kalendářní rok, za který se pojistné platí.

(6) Je-li úhrn záloh na pojistné zaplacených za rozhodné období vyšší než pojistné stanovené podle § 2 odst. 1, jedná se o přeplatek pojistného (§ 14).

§ 9

zrušen

Odvod pojistného za osoby bez zdanitelných příjmů

§ 10

Osoba bez zdanitelných příjmů platí pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc. Pojistné je splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce.

§ 11

Osoba bez zdanitelných příjmů, která pracuje v zahraničí pro zaměstnavatele, který nemá na území České republiky sídlo, ani místo podnikání, může projednat s příslušnou zdravotní pojišťovnou jiný způsob hrazení pojistného. Příslušná zdravotní pojišťovna může

na žádost takové osoby povolit placení pojistného za delší, než měsíční období, avšak vždy jen dopředu.

§ 11a

Odvod pojistného za děti cizinců

Za osoby uvedené v § 3d platí pojistné zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník na účet příslušné zdravotní pojišťovny jednorázově za celé rozhodné období. Pojistné je splatné od prvního do posledního dne rozhodného období.

ČÁST ČTVRTÁ

Platné znění zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 242/1997 Sb., zákona č. 2/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 167/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 459/2000 Sb., zákona č. 176/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 285/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 422/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 123/2005 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 47/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 340/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 57/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 137/2008 Sb., zákona č. 270/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 59/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 238/2013 Sb., zákona č. 60/2014 Sb., zákona č. 109/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 256/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 1/2015 Sb., zákona č. 200/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 66/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 231/2017 Sb., zákona č. 290/2017 Sb., zákona č. 282/2018 Sb., zákona č. 45/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 262/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 165/2020 Sb., zákona č. 205/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb., **s vyznačením navrhovaných změn:**

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

* * *

§ 2

Osobní rozsah zdravotního pojištění

(1) ~~Podle tohoto zákona jsou zdravotně pojištěny:~~

- ~~a) osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky,~~
- ~~b) osoby, které na území České republiky nemají trvalý pobyt, pokud jsou zaměstnanci~~

~~zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,
(dále jen "pojištěnci").~~

(1) Pojištěncem podle tohoto zákona je osoba, která

a) má trvalý pobyt na území České republiky, nebo

b) nemá trvalý pobyt na území České republiky, pokud

- 1. je zaměstnancem zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,**
- 2. jí bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem vědeckého výzkumu,**
- 3. jí byl udělen azyl na území České republiky,**
- 4. jí byla udělena doplňková ochrana na území České republiky,**
- 5. jí bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců nebo se podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky za takovou osobu považuje,**
- 6. jde o nezletilé dítě, které bylo na území České republiky umístěno na základě předběžného opatření soudu do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo do ústavu pro péči o děti nebo na základě předběžného opatření nebo usnesení soudu do péče fyzické osoby,**
- 7. je Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, k jejímu zdravotnímu pojištění příslušná,**
- 8. jde o osobu, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁴⁹⁾, nebo o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie⁶⁹⁾,**
- 9. se na území České republiky narodila matce s povoleným dlouhodobým pobytem na území České republiky, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, nebo**
- 10. se na území České republiky narodila matce s povoleným trvalým pobytem, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku a dále po dobu řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané za tuto osobu.**

(2) Zaměstnavatelem se pro účely zdravotního pojištění rozumí právnická nebo fyzická osoba, která je plátcem příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle zvláštního právního předpisu^{1a)}, zaměstnává zaměstnance a má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky, jakož i organizační složka státu.^{1b)}

(3) Zaměstnáním se pro účely zdravotního pojištění rozumí činnost zaměstnance [§ 5 písm. a)], ze které mu plynou od zaměstnavatele příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků zdaňované podle zvláštního právního předpisu^{1a)}.

⁶⁹⁾ Čl. 7 odst. 3 a čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS.

(4) Sídlem zaměstnavatele se pro účely zdravotního pojištění rozumí u právnické osoby její sídlo, jakož i sídlo její organizační složky, která je zapsána v obchodním rejstříku, popřípadě v jiném zákonem určeném rejstříku nebo je vedena ve stanovené evidenci u příslušného orgánu v České republice, a u fyzické osoby místo jejího trvalého pobytu, popřípadě, jde-li o zahraniční fyzickou osobu, místo jejího podnikání.

(5) Ze zdravotního pojištění jsou vyňaty osoby, které na území České republiky vykonávají nelegální práci podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti, a dále osoby, které nemají trvalý pobyt na území České republiky a jsou činny v České republice pro zaměstnavatele, kteří požívají diplomatických výhod a imunit, nebo pro zaměstnavatele, kteří nemají sídlo na území České republiky, a osoby, které dlouhodobě pobývají v cizině a neplatí pojistné (§ 8 odst. 4).

~~§ 3~~

~~Vznik a zánik zdravotního pojištění~~

~~(1) Zdravotní pojištění vzniká dnem:~~

- ~~a) narození, jde-li o osobu s trvalým pobytem na území České republiky,~~
- ~~b) kdy se osoba bez trvalého pobytu na území České republiky stala zaměstnancem [§ 5 písm. a)],~~
- ~~c) získání trvalého pobytu na území České republiky.~~

~~(2) Zdravotní pojištění zaniká dnem:~~

- ~~a) smrti pojištěnce nebo jeho prohlášení za mrtvého,~~
- ~~b) kdy osoba bez trvalého pobytu na území České republiky přestala být zaměstnancem [§ 5 písm. a)],~~
- ~~c) ukončení trvalého pobytu na území České republiky.~~

§ 3

Vznik a zánik zdravotního pojištění

(1) Zdravotní pojištění vzniká

- a) osobě, která získala trvalý pobyt na území České republiky narozením, dnem narození,**
- b) osobě, která získala trvalý pobyt na území České republiky povolením trvalého pobytu, dnem nabytí právní moci rozhodnutí o povolení trvalého pobytu,**
- c) osobě, které vzniklo oprávnění trvale pobývat na území České republiky rozhodnutím příslušného orgánu o svěření do náhradní výchovy, je-li alespoň jedna fyzická osoba, již je tato osoba svěřena, přihlášena k trvalému pobytu na území České republiky nebo se na území České republiky nachází ústav, ve kterém je tato osoba umístěna, dnem nabytí právní moci rozhodnutí o svěření do náhradní výchovy, nebo**
- d) osobě bez trvalého pobytu na území České republiky dnem**
 - 1. nástupu do zaměstnání,**
 - 2. nabytí právní moci rozhodnutí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,**
 - 3. nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu,**

4. nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany,
5. nabytí právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky nebo dnem, od něhož je považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,
6. vykonatelnosti předběžného opatření nebo usnesení soudu o umístění nebo svěření nezletilého dítěte do péče,
7. kdy se Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, stala příslušnou ke zdravotnímu pojištění; to platí obdobně i u osoby, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁴⁹⁾, nebo jde-li o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie⁶⁹⁾,
8. přihlášení občana České republiky k trvalému pobytu na území České republiky po předchozím pobytu v cizině,
9. narození, jde-li o osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9, nebo
10. narození, jde-li o osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 10, nebo dnem, kdy byla za tuto osobu podána žádost o povolení k trvalému pobytu.

(2) Zdravotní pojištění zaniká

a) smrtí pojištěnce,

b) skončením trvalého pobytu na území České republiky,

c) osobě bez trvalého pobytu na území České republiky

1. dnem ukončení zaměstnání,
2. dnem skončení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
3. dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí azylu nebo dnem zániku azylu,
4. dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany nebo dnem zániku doplňkové ochrany,
5. dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky, dnem zániku tohoto oprávnění nebo dnem, od něhož již není považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou⁶⁹⁾,
6. dnem zrušení nebo zániku předběžného opatření nebo rozhodnutí o umístění nebo svěření nezletilého dítěte do péče,
7. dnem, kdy Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, přestala být příslušnou ke zdravotnímu pojištění; to platí obdobně i u osoby, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁴⁹⁾ nebo jde-li o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie⁶⁹⁾,
8. posledním dnem měsíce, v němž osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9 dosáhla 60 dnů věku, nebo
9. uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 10 posledním dnem měsíce, v němž tato osoba dosáhla 60 dnů věku, nebo dnem nabytí právní moci rozhodnutí

**o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky,
nastala-li tato skutečnost později.**

ČÁST DRUHÁ

POJISTNÉ

Plátcí pojistného zdravotního pojištění

§ 4

nadpis neplatil

Plátcí pojistného zdravotního pojištění (dále jen "plátcí pojistného") jsou:

- a) pojištěnci uvedení v § 5,
- b) zaměstnavatelé,
- c) stát.

Kategorie pojištěnců

§ 5

Pojištěnec je plátcem pojistného, pokud

- a) je zaměstnancem; za zaměstnance se pro účely zdravotního pojištění považuje fyzická osoba, které plynou nebo by měly plynout příjmy ze závislé činnosti podle zvláštního právního předpisu^{1a)}, s výjimkou
 - 1. osoby, která má pouze příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny,
 - 2. žáka nebo studenta, který má pouze příjmy ze závislé činnosti za práci z praktického výcviku,
 - 3. osoby činné na základě dohody o provedení práce, popřípadě více dohod o provedení práce u jednoho zaměstnavatele, pokud úhrn příjmů z takových dohod v kalendářním měsíci nedosáhl příjmu ve výši částky, jež je podmínkou pro účast takové osoby na nemocenském pojištění podle zákona upravujícího nemocenské pojištění (dále jen „započitatelný příjem“); započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnavatelem až po skončení dohody o provedení práce se považuje za příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž tato dohoda skončila,
 - 4. člena družstva, který není v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonává pro družstvo práci, za kterou je jím odměňován, a který v kalendářním měsíci nedosáhl započitatelného příjmu,
 - 5. osoby činné na základě dohody o pracovní činnosti, popřípadě více dohod o pracovní činnosti u jednoho zaměstnavatele, pokud úhrn příjmů z takových dohod v kalendářním měsíci nedosáhl započitatelného příjmu; započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnavatelem až po skončení dohody o pracovní činnosti se považuje za příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž tato dohoda skončila,
 - 6. dobrovolného pracovníka pečovatelské služby, který v kalendářním měsíci nedosáhl započitatelného příjmu,
 - 7. člena okrskové volební komise při volbách do Evropského parlamentu, Senátu a zastupitelstev územních samosprávných celků a člena okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise při volbách do Poslanecké sněmovny a při volbě prezidenta republiky,

b) je osobou samostatně výdělečně činnou. Za osoby samostatně výdělečně činné se pro účely zdravotního pojištění považují:

1. osoby podnikající v zemědělství;^{1e)}
2. osoby provozující živnost;²⁾
3. osoby provozující podnikání podle zvláštních předpisů;³⁾
4. osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorskoprávních vztahů,⁴⁾ s výjimkou činnosti, z níž jsou příjmy podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně^{4a)};
5. společníci veřejných obchodních společností a komplementáři komanditních společností;⁵⁾
6. osoby vykonávající nezávislé povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů;⁶⁾
7. osoby vykonávající činnost mandátáře na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku,^{6a)} pokud tato činnost není považována za zaměstnání podle písmene a) a mandátní smlouva nebyla uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti,
8. spolupracující osoby osob samostatně výdělečně činných, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ně rozdělovat příjmy dosažené výkonem spolupráce a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení,

c) má na území České republiky trvalý pobyt, avšak není uveden pod předchozími písmeny a není za něj plátcem pojistného stát, pokud uvedené skutečnosti trvají po celý kalendářní měsíc,

d) je osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9.

§ 6

Zaměstnavatel je plátcem části pojistného za své zaměstnance s výjimkou zaměstnanců, kteří postupují podle § 8 odst. 4. Zaměstnavatel je plátcem části pojistného z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle zvláštního právního předpisu³⁾ zúčtovaných bývalému zaměstnanci po skončení zaměstnání.

§ 7

(1) Stát je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu za tyto pojištěnce:

a) nezaopatřené děti, s **výjimkou osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9;**

^{1e)} Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Např. zákon ČNR č. 85/1996 Sb., o advokacii, zákon ČNR č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), zákon ČNR č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky, zákon ČNR č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a o Komoře daňových poradců České republiky, zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, zákon č. 237/1991 Sb., o patentových zástupcích, zákon ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ Např. zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 76 a násl. a § 93 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

⁶⁾ § 7 odst. 2 písm. b) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

^{6a)} § 566 až 575 obchodního zákoníku.

- nezaopatřenost dítěte se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře;⁷⁾
- b) poživatele důchodů z důchodového pojištění, kterým byl přiznán důchod před 1. lednem 1993 podle předpisů České a Slovenské Federativní Republiky a po 31. prosinci 1992 podle předpisů České republiky. Za poživatele důchodu se pro účely tohoto zákona považuje osoba podle předchozí věty i v měsících, kdy jí podle předpisů o důchodovém pojištění výplata důchodu nenáleží;
 - c) příjemce rodičovského příspěvku;⁷⁾
 - d) ženy na mateřské a osoby na rodičovské dovolené a osoby pobírající peněžitou pomoc v mateřství podle předpisů o nemocenském pojištění⁸⁾;
 - e) uchazeče o zaměstnání včetně uchazečů o zaměstnání, kteří přijali krátkodobé zaměstnání;⁹⁾
 - f) osoby pobírající dávku pomoci v hmotné nouzi a osoby s nimi společně posuzované¹⁰⁾, a to za podmínky, že nejsou podle potvrzení plátce dávky pomoci v hmotné nouzi v pracovním ani obdobném vztahu ani nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost, nejsou v evidenci uchazečů o zaměstnání a nejde o poživatele starobního důchodu, invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, vdovského nebo vdoveckého důchodu, ani o poživatele rodičovského příspěvku nebo o nezaopatřené dítě,
 - g) osoby, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)¹¹⁾, a osoby pečující o tyto osoby, a osoby pečující o osoby mladší 10 let, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost),
 - h) osoby ve výkonu zabezpečovací detence nebo vazby, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo osoby ve výkonu ústavního ochranného léčení;
 - i) osoby uvedené v § 5 písm. c), které jsou příjemci dávek nemocenského pojištění;¹⁴⁾
 - j) osoby, které jsou invalidní ve třetím stupni nebo které dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňují další podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nebo starobního důchodu a nemají příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a nepožívají žádný důchod z ciziny, nebo tento důchod nepřesahuje měsíčně částku ve výši minimální mzdy;¹⁵⁾
 - k) osoby celodenně osobně a řádně pečující alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku, nejde-li o osoby uvedené v písmenu c) nebo d). Podmínka celodenní péče se považuje za splněnou i tehdy, je-li dítě předškolního věku umístěno v jeslích (mateřské škole), popřípadě v obdobném zařízení na dobu, která nepřevyšuje čtyři hodiny denně, a jde-li o dítě plnící povinnou školní docházku, po dobu návštěvy školy, s výjimkou umístění v zařízení s týdenním či celoročním pobytem. Za takové osoby se považuje vždy pouze jedna osoba, a to buď otec nebo matka dítěte, nebo osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů,¹⁶⁾ pokud nemají příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti,
 - l) mladistvé umístěné ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy,
 - m) osoby vykonávající dlouhodobou dobrovolnickou službu na základě smlouvy s vysílající organizací, které byla udělena akreditace Ministerstvem vnitra, v rozsahu překračujícím

⁷⁾ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 137/1996 Sb.

⁸⁾ § 32 a násl. zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

⁹⁾ § 7 odst. 1 a § 17 odst. 7 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

¹¹⁾ § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

¹⁴⁾ § 4 zákona č. 187/2006 Sb.

¹⁵⁾ § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě.

¹⁶⁾ § 31 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb.

v průměru alespoň 20 hodin v kalendářním týdnu, pokud není dobrovolník plátcem pojistného podle § 5 nebo za něj není plátcem pojistného stát podle předchozích písmen a) až l),

- n) manžele nebo registrované partnery státních zaměstnanců podle zákona o státní službě nebo jiných zaměstnanců v organizačních složkách státu, pokud je následují do místa jejich vyslání k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu služby v zahraničí se souhlasem této organizační složky státu, a nemají příjem ze závislé činnosti nebo nejsou osobami samostatně výdělečně činnými podle § 5 nebo nejsou osobami vykonávajícími obdobné činnosti podle práva cizího státu, do kterého byli jejich manželé nebo registrovaní partneři vyslání k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu služby v zahraničí,
- ~~o) cizince, kterým bylo uděleno oprávnění k pobytu na území České republiky za účelem poskytnutí dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu,^{16a)} pokud nemají příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti,~~
- o) osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodech 3 až 5 a 10, pokud nemají příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti,**
- p) žadatele o udělení mezinárodní ochrany a jeho dítě narozené na území České republiky, cizince, jemuž bylo vydáno potvrzení o strpění pobytu na území České republiky, a jeho dítě narozené na území České republiky^{16b)}, pokud nemají příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti,
- q) příjemci starobní penze na určenou dobu, doživotní penze nebo penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32 zákona o důchodovém pojištění, pokud jsou splněny podmínky stanovené v § 22 odst. 4 nebo § 23 odst. 6 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření; při stanovení tohoto věku u žen se postupuje stejně jako u mužů stejného data narození,
- r) osoby starší 26 let studující prvně v doktorském studijním programu uskutečňovaném vysokou školou v České republice ve standardní době v prezenční formě studia, pokud nejsou zaměstnanci nebo osobami samostatně výdělečně činnými podle § 5; za dobu uvedeného studia se pro účely tohoto písmena považuje také kalendářní měsíc, v němž osoba ukončila uvedené studium.

(2) Mají-li osoby uvedené v odstavci 1 písm. a) až h) a ~~q)~~ **p)** příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti, je plátcem pojistného stát i tyto osoby.

§ 7a

Zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9 je plátcem pojistného za tuto osobu.

§ 8

Povinnost platit pojistné

(1) Pojistné se platí zdravotní pojišťovně, u které je pojištěnec pojištěn, (dále jen "příslušná zdravotní pojišťovna"). Povinnost platit pojistné vzniká pojištěnci dnem:

- a) nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3);
- b) zahájení samostatné výdělečné činnosti [§ 5 písm. b)];

^{16a)} Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

^{16b)} Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

- c) kdy se stal pojištěncem podle § 5 písm. c);
- d) ke kterému se po návratu do České republiky pojištěnec přihlásil podle odstavce 4 u příslušné zdravotní pojišťovny;

e) kdy se stal pojištěncem podle § 5 písm. d);

e f) návratu do České republiky po nepřetržitém pobytu v cizině, který započal již před 1. lednem 1993, pokud den návratu připadne na období po 30. dubnu 1995; uvedené skutečnosti je pojištěnec povinen příslušné zdravotní pojišťovně doložit;

f g) návratu do České republiky po nepřetržitém pobytu v cizině, který započal mezi 1. lednem 1993 a 1. červencem 1993, pokud den návratu připadne na období po 30. dubnu 1995, jestliže pojištěnec

1. byl v cizině zdravotně pojištěn,
2. v uvedeném období mu nebyly poskytnuty hrazené služby,
3. požádal zpětně příslušnou zdravotní pojišťovnu o postup podle odstavce 4.

Tím není dotčena povinnost platit pojistné za dobu předcházející pobytu v cizině.

(2) Povinnost zaměstnavatele platit část pojistného za své zaměstnance vzniká dnem nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3) a zaniká dnem skončení zaměstnání, s výjimkami stanovenými v § 6. Za den nástupu zaměstnance do zaměstnání se považuje

- a) u pracovního poměru včetně pracovního poměru sjednaného podle cizích právních předpisů den, ve kterém zaměstnanec nastoupil do práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení pracovního poměru,
- b) u služebního poměru den, ve kterém zaměstnanec nastoupil k výkonu služby, jde-li o státního zaměstnance den nástupu služby, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení služebního poměru,
- c) u členů družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni, den započetí práce pro družstvo, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení členství v družstvu,
- d) u zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti den, ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti zaměstnanec začal vykonávat sjednanou práci, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána, u zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce se postupuje obdobně,
- e) u soudců den nástupu soudce do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce soudce,
- f) u členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva den, od něhož členu náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží. Plní-li dosavadní starosta nebo primátor úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, považuje se za zaměstnance

ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje a primátora hlavního města Prahy,

- g) u poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu České republiky a poslanců Evropského parlamentu zvolených na území České republiky den zvolení, a za den ukončení zaměstnání se považuje den uplynutí volebního období, popřípadě den zániku mandátu,
- h) u členů vlády, prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu, členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členů Rady Českého telekomunikačního úřadu, finančního arbitra, zástupce finančního arbitra, Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv den nástupu do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce,
- i) u fyzických osob, které nejsou uvedeny v písmenech e) až h), které byly jmenovány nebo zvoleny do funkce a jejich jmenováním nevznikl pracovní nebo služební poměr, den nástupu do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce,
- j) u dobrovolných pracovníků pečovatelské služby den, ve kterém začal dobrovolný pracovník poskytovat pečovatelskou službu, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, kdy přestal být dobrovolným pracovníkem pečovatelské služby,
- k) u osoby pečující o dítě a osoby, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{16c)}, den, od něhož jim tato odměna náleží, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,
- l) u odsouzených ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence a trestu odnětí svobody zařazených do práce den zařazení do práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den odvolání z výkonu práce,
- m) u osob činných v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik, den započetí výkonu práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den ukončení výkonu práce,
- n) u zaměstnanců neuvedených pod písmeny a) až n) den, kdy začal zaměstnanec vykonávat práci, na jejímž základě mu plynou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, a za den ukončení zaměstnání se považuje den ukončení výkonu práce.

(3) Povinnost státu platit pojistné za pojištěnce vzniká dnem, kdy se stát podle § 7 stává plátcem pojistného. Tato povinnost zaniká dnem, ke kterému stát přestal být podle § 7 plátcem pojistného.

(4) Pojištěnec není povinen platit pojistné po dobu, kdy je dlouhodobě v cizině, pokud je v cizině zdravotně pojištěn a učinil o této skutečnosti u příslušné zdravotní pojišťovny písemné prohlášení. Povinnost platit pojistné však zaniká až dnem, který pojištěnec v prohlášení podle věty první uvedl, ne však dříve než dnem následujícím po dni, kdy toto prohlášení bylo doručeno příslušné zdravotní pojišťovně. Od stejného dne až do dne, kdy se pojištěnec u příslušné zdravotní pojišťovny opět přihlásil, nemá pojištěnec nárok na poskytování hrazených služeb. Současně s opětovným přihlášením u příslušné zdravotní pojišťovny je pojištěnec povinen této pojišťovně dodatečně předložit doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce. Pokud pojištěnec nepředloží příslušné zdravotní pojišťovně doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce, je povinen doplatit zpětně pojistné tak, jako by k odhlášení nedošlo; penále se v takovém případě nevymáhá. Jestliže pojištěnec předloží doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině, který nekryje

^{16c)} § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

celou dobu, kdy nebyl povinen platit pojistné v České republice podle věty první, je povinen doplatit zpětně pojistné za každý kalendářní měsíc, ve kterém zdravotní pojištění v cizině netrvalo po celý takový kalendářní měsíc; penále se v takovém případě nevymáhá. Další prohlášení podle věty první lze zdravotní pojišťovně podat nejdříve po uplynutí 2 celých kalendářních měsíců následujících po dni opětovného přihlášení. Za dlouhodobý pobyt v cizině se považuje nepřetržitý pobyt delší šesti měsíců.

(5) Nezaplatí-li plátce pojistného pojistné ve stanovené výši a včas, je příslušná zdravotní pojišťovna povinna vymáhat na dlužníkovi jeho zaplacení včetně penále.

(6) Penále se nevymáhá při dlouhodobém pobytu pojištěnce v cizině, před kterým neučinil písemné prohlášení podle odstavce 4, neplatil pojistné a po celou dobu pobytu v cizině nečerpал hrazené služby. V takovém případě je pojištěnec povinen předložit doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce, které kryje celou dobu dlouhodobého pobytu v cizině. Doba dlouhodobého pobytu v cizině se v takovém případě začíná počítat ode dne uvedeného jako počátek pojištění v dokladu o uzavření zdravotního pojištění v cizině.

(7) Povinnost zákonného zástupce, opatrovníka nebo poručníka platit pojistné za osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 9 vzniká narozením této osoby a zaniká koncem kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku.

§ 9

Výše a způsob placení pojistného a penále

(1) Výši pojistného, penále a způsob jejich placení stanoví zvláštní zákon.¹⁷⁾

(2) Pojistné za zaměstnance hradí z jedné třetiny zaměstnanec, ze dvou třetin zaměstnavatel.

ČÁST TŘETÍ

PRÁVA A POVINNOSTI PLÁTCŮ POJISTNÉHO

§ 10

Oznamovací povinnost plátců pojistného

(1) Zaměstnavatel je povinen nejpozději do osmi dnů od vzniku skutečnosti, která se oznamuje, provést u příslušné zdravotní pojišťovny oznámení o:

- a) nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3) a jeho ukončení; jde-li o pojištěnce podle § 2 odst. 1 písm. b), oznamuje též tuto skutečnost,
- b) změně zdravotní pojišťovny zaměstnancem, pokud mu tuto skutečnost sdělil; oznámení se provede odhlášením od placení pojistného u původní zdravotní pojišťovny a přihlášením k placení pojistného u zdravotní pojišťovny, kterou si zaměstnanec zvolil,
- c) skutečnostech rozhodných pro povinnost státu platit za zaměstnance pojistné, a to i v těch případech, kdy povinnost státu vznikla v době, kdy zaměstnanci poskytl pracovní volno bez náhrady příjmu, jsou-li mu tyto skutečnosti známy.

O oznamovaných skutečnostech je zaměstnavatel povinen vést evidenci a dokumentaci. Při plnění oznamovací povinnosti sděluje zaměstnavatel jméno, příjmení, trvalý pobyt

¹⁷⁾ Zákon ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

a rodné číslo zaměstnance, případně jiné číslo pojištěnce.

(2) Zaměstnanec je povinen oznámit příslušné zdravotní pojišťovně skutečnosti podle předchozího odstavce neprodleně, zjistí-li, že jeho zaměstnavatel tuto povinnost nesplnil, nebo pokud údaje uvedené pod písmeny b) a c) svému zaměstnavateli nesdělil.

(3) Pojištěnec, který je osobou samostatně výdělečně činnou, je povinen oznámit příslušné zdravotní pojišťovně zahájení a ukončení samostatné výdělečné činnosti nejpozději do osmi dnů ode dne, kdy tuto činnost zahájil nebo ukončil. Pojištěnec, podnikající na základě živnostenského oprávnění, splní tuto povinnost i tehdy, učiní-li oznámení příslušnému živnostenskému úřadu^{17b)}.

(4) Pojištěnec je povinen do osmi dnů ode dne, kdy se stal pojištěncem podle § 5 písm. c), oznámit tuto skutečnost příslušné zdravotní pojišťovně.

(5) Pojištěnec je povinen oznámit příslušné zdravotní pojišťovně nejpozději do osmi dnů skutečnosti rozhodné pro vznik nebo zánik povinnosti státu platit za něj pojistné podle § 7. Za osoby zaměstnané plní tuto povinnost zaměstnavatel, pokud jsou mu tyto skutečnosti známy. Za osoby s omezenou svéprávností plní tuto povinnost jejich zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník.

(6) Narození pojištěnce je jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník povinen oznámit do osmi dnů ode dne narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna matka dítěte v den jeho narození; není-li matka dítěte zdravotně pojištěna podle tohoto zákona, oznámí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník dítěte jeho narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěn otec dítěte v den jeho narození. Příslušný obecní úřad pověřený vedením matriky oznámí narození pojištěnce Centrálnímu registru pojištěnců¹⁸⁾ bezprostředně po přidělení rodného čísla.

(7) Smrt pojištěnce nebo jeho prohlášení za mrtvého je povinen oznámit Centrálnímu registru pojištěnců¹⁸⁾ do osmi dnů od zápisu do matriky příslušný obecní úřad pověřený vedením matriky.

(8) Narození pojištěnce uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b) bodu 9 nebo 10 je jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník povinen oznámit do 8 dnů ode dne narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna matka dítěte v den jeho narození; není-li matka dítěte zdravotně pojištěna podle tohoto zákona, oznámí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník dítěte jeho narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěn otec dítěte v den jeho narození. Nejsou-li rodiče zdravotně pojištěni podle tohoto zákona, oznámí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník dítěte jeho narození Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.

* * *

§ 41b

(1) Pro účely vedení registru všech pojištěnců veřejného zdravotního pojištění Ministerstvo vnitra bez zbytečného odkladu sdělí správci tohoto registru den, kdy

- a) bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu nebo byla prodloužena doba jeho platnosti včetně doby platnosti tohoto povolení,**
- b) nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,**
- c) nabylo právní moci rozhodnutí o udělení azylu, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jeho odnětí, a den zániku azylu,**

- d) nabylo právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jejím odnětí, a den zániku doplňkové ochrany,**
- e) nabylo právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jeho odnětí, den zániku tohoto oprávnění, den, od něhož je považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou na území⁶⁹⁾, a den, od něhož již není považována za osobu s udělenou dočasnou ochranou,**
- f) nabylo právní moci rozhodnutí o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo den, kdy nabylo právní moci zrušení tohoto rozhodnutí, nebo**
- g) byla podána žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky pro osobu uvedenou v § 2 odst. 1 písm. b) bodě 10.**

(2) Pro účely vedení registru všech pojištěnců veřejného zdravotního pojištění orgán, který vydal předběžné opatření o umístění osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodu 6 , rozhodnutí o umístění osoby uvedené v § 3 odst. 1 písm. c) do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo do ústavu pro péči o děti nebo předběžné opatření nebo rozhodnutí o svěření osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) bodu 6 nebo v § 3 odst. 1 písm. c) do péče fyzické osoby, bez zbytečného odkladu sdělí správci tohoto registru den, kdy se toto předběžné opatření stalo vykonatelným, den, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, a den, kdy bylo předběžné opatření nebo rozhodnutí zrušeno nebo zaniklo.

ČÁST PÁTÁ

Platné znění ustanovení § 31 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 176/2019 Sb., **s vyznačením navrhovaných změn**

Hlava II

Krajské soudy

§ 31

(1) Krajský soud ve věcech správního soudnictví, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců.

(2) Ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, uchazečů o zaměstnání a jejich podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci podle předpisů o zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory, dávek pěstounské péče, ve věcech přestupků, za které zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je nejvýše 100 000 Kč, mezinárodní ochrany, neudělení krátkodobého víza, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území **nebo území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace**, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, **žádostí o vydání pobytového oprávnění, prodloužení a zrušení doby jeho platnosti, ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka a přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti**, jakož i v dalších věcech, v nichž tak stanoví zvláštní zákon, rozhoduje specializovaný samosoudce.

(3) Stanoví-li tak tento zákon, rozhoduje a činí jednotlivé úkony předseda senátu. Práva a povinnosti předsedy senátu má i specializovaný samosoudce.

ČÁST ŠESTÁ

Platné znění zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 314/2015 Sb. a zákona č. 456/2016 Sb., s **vyznačením navrhovaných změn**

Vstup na území za účelem poskytnutí dočasné ochrany

§ 2

(1) Cizinci, který v rámci hraniční kontroly **při příjezdu policii** podá žádost o udělení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany (dále jen „žádost o poskytnutí dočasné ochrany“), policie

- a) povolí vstup na území z důvodu podání žádosti o poskytnutí dočasné ochrany a vyznačí tuto skutečnost do cestovního dokladu,⁴⁾
- b) stanoví místo pobytu na území (humanitární středisko, § 40) a druh přepravy do místa pobytu na území; policie dopraví cizince do stanoveného místa pobytu na území, jestliže to vyžaduje zdravotní stav cizince nebo je důvodná obava, že bude ohrožen veřejný pořádek, anebo nepředloží-li cizinec cestovní doklad. Náklady spojené s přepravou cizince do stanoveného místa pobytu na území hradí ministerstvo; **policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o poskytnutí dočasné ochrany.**

(2) Žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je povinen se nejpozději do 24 hodin od povolení vstupu dostavit do stanoveného místa pobytu na území. Nastala-li překážka na vůli žadatele o poskytnutí dočasné ochrany nezávislá, která brání jeho dostavení se do stanoveného místa pobytu na území, lhůta podle věty první neběží a žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je povinen překážku bez zbytečného odkladu oznámit policii nebo ministerstvu a dostavit se do stanoveného místa pobytu na území ve lhůtě 24 hodin po odpadnutí překážky.

(3) Žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je oprávněn setrvat na území nejméně po dobu stanovenou k dostavení se do stanoveného místa pobytu na území.

(4) Policie informuje neprodleně ministerstvo o počtu osob, jimž byl povolen vstup na území.

Podání žádosti o poskytnutí dočasné ochrany

§ 6

(1) Cizinec je na území oprávněn podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany

- a) policii

1. v humanitárním středisku, nebo
 2. na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie (dále jen „útvár policie“) za podmínky, že se dostavil dobrovolně, nebo
- b) ministerstvu, je-li hospitalizován u poskytovatele lůžkové péče, vykonává-li zabezpečovací detenci, ochranné léčení, vazbu nebo trest odnětí svobody nebo je-li umístěn ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(2) Policie dopraví žadatele o poskytnutí dočasné ochrany, který podal žádost o poskytnutí dočasné ochrany podle odstavce 1 písm. a) bodu 2, do humanitárního střediska, vyžaduje-li to zdravotní stav žadatele o poskytnutí dočasné ochrany nebo je-li důvodná obava, že se ve stanovené lhůtě do humanitárního střediska nedostaví. Náklady spojené s dopravou žadatele o poskytnutí dočasné ochrany podle věty první hradí ministerstvo. **Policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o poskytnutí dočasné ochrany.**

(3) Cizinec je rovněž oprávněn podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany v zařízení pro zajištění cizinců, v případě cizince tam zajištěného, s výjimkou cizince zajištěného za účelem jeho předání nebo průvozu podle mezinárodní smlouvy sjednané s jinými členskými státy Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾.

(4) Oprávnění cizince podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany v zařízení pro zajištění cizinců zaniká uplynutím 7 dnů ode dne, kdy byl policií informován o možnosti požádat o poskytnutí dočasné ochrany a důsledcích spojených s uplynutím této lhůty.

(5) Policie informuje cizince o oprávnění podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany ve lhůtě podle odstavce 4 v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Policie o tomto úkonu pořídí záznam, který podepíše cizinec a ten, kdo záznam pořídil. Odmítne-li cizinec podpis nebo nemůže-li psát, uvede se tato skutečnost v záznamu.

(6) Žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je za podmínek stanovených zákonem o pobytu cizinců na území České republiky povinen strpět zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Podání žádosti o poskytnutí dočasné ochrany není důvodem pro ukončení zajištění.

§ 7

Zrušen

§ 8

(1) Žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je povinen se na písemnou výzvu ministerstva doručenou nejméně 2 pracovní dny předem dostavit k poskytnutí údajů k podané žádosti o poskytnutí dočasné ochrany. Ministerstvo žadatele o poskytnutí dočasné ochrany vyzve k poskytnutí údajů k podané žádosti o poskytnutí dočasné ochrany bez zbytečného odkladu po podání žádosti o poskytnutí dočasné ochrany. Ve výzvě ministerstvo žadatele o poskytnutí dočasné ochrany písemně poučí v jeho mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen

se dorozumět, o právech a povinnostech žadatele o poskytnutí dočasné ochrany a právu kdykoliv se obrátit se žádostí o pomoc na fyzickou nebo právnickou osobu zabývající se poskytováním právní pomoci nebo ochranou zájmů uprchlíků a na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (dále jen „Úřad Vysokého komisaře“).

(2) Žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je povinen k podané žádosti o poskytnutí dočasné ochrany poskytnout ministerstvu údaje o

- a) svém jménu a příjmení, ostatních jménech, **pohlaví**, všech dřívějších příjmeních a jiných užívaných jménech a příjmeních,
- b) dni, měsíci a roku narození,
- c) místu a státu narození,
- d) své národnosti, náboženském přesvědčení a politickém přesvědčení,
- e) státním občanství,
- f) rodinném stavu, **manželovi nebo registrovaném partnerovi** a dětech,
- g) posledním bydlišti mimo území,
- h) pobytu ve státech, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾,
- i) dni a způsobu vstupu na území,
- j) čísla a platnosti cestovního dokladu,
- k) zdravotním stavu, zdravotních omezeních a jiných zvláštních potřebách,
- l) důvodu žádosti o poskytnutí dočasné ochrany,
- m) jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět,
- n) způsobu jeho cesty na území a
- o) vízech nebo povoleních k pobytu vydaných jinými státy, popřípadě předchozí žádosti o poskytnutí dočasné ochrany nebo udělení mezinárodní ochrany v jiných státech.

(3) Ministerstvo je oprávněno provést za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, s účastníkem řízení pohovor. Účastník řízení je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené účastníku řízení nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru. Nedostaví-li se účastník řízení k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.

§ 14

Účastník řízení má právo jednat v řízení podle tohoto zákona v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Ministerstvo poskytne účastníkovi bezplatně tlumočnicka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván.

§ 17

Přezkum rozhodnutí ve věci dočasné ochrany

(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.¹⁰⁾ **O přiznání odkladného účinku žaloby podle soudního řádu správního lze požádat pouze ve lhůtě pro podání žaloby.**

(2) K řízení je místně příslušný soud, v jehož obvodu má žalobce hlášené místo pobytu.

Právní status cizince požívajícího dočasné ochrany

§ 29

(1) Ministerstvo cizince požívajícího dočasné ochrany písemně poučí v jeho mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, o jeho právech a povinnostech nejpozději do 3 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o poskytnutí dočasné ochrany.

(2) Cizinec požívající dočasné ochrany, který žádá o ubytování v humanitárním středisku, je povinen strpět osobní prohlídku, je-li důvodné podezření, že ukrývá věc ohrožující život nebo zdraví osob nebo ovlivňující jejich psychiku. Osobní prohlídka se provádí za podmínek stanovených v § 23 odst. 2 a 3.

* * *

§ 32

(4) Cizinec požívající dočasné ochrany se pro účely zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

~~(2) Cizinec požívající dočasné ochrany se pro účely poskytování zdravotních služeb považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.~~

§ 34a

Neplatnost průkazu žadatele

(4) Průkaz žadatele je neplatný, jestliže

- a) uplynula doba platnosti v něm uvedená,
- b) byla ohlášena jeho ztráta nebo odcizení,
- c) jeho držitel zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého, ~~nebo~~
- d) nabylo právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci dočasné ochrany nebo rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního,
- e) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,**
- f) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho**

celistvost, nebo

g) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny.

~~(2) O neplatnosti průkazu žadatele rozhodne ministerstvo, jestliže~~

~~a) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,~~

~~b) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo~~

~~c) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny.~~

~~(3) Je-li držitel průkazu žadatele přítomen a plně uzná důvody neplatnosti průkazu, lze odůvodnění rozhodnutí nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením držitele průkazu, že s rozhodnutím o jeho neplatnosti souhlasí. Odvolání proti rozhodnutí není v tomto případě přípustné.~~

§ 36

(1) Průkaz o povolení k pobytu pozbývá platnosti dnem, kdy

a) bylo odňato nebo zaniklo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany,

b) byl cizinci požívajícímu dočasné ochrany vydán nový průkaz o povolení k pobytu,

c) nastal důvod uvedený v § 34a odst. 1,

d) nabylo právní moci rozhodnutí o omezení svéprávnosti, nebo

e) byl zrušen údaj o místě hlášeného pobytu cizince požívajícího dočasné ochrany.

(2) Ministerstvo zruší platnost průkazu o povolení k pobytu, jestliže

a) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,

b) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost,

c) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny, nebo

d) obsahuje nefunkční nosič dat s biometrickými údaji.

(3) Je-li držitel průkazu o povolení k pobytu přítomen a plně uzná důvody pro zrušení platnosti průkazu, lze odůvodnění rozhodnutí nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením držitele průkazu, že se zrušením jeho platnosti souhlasí. Odvolání proti rozhodnutí není v tomto případě přípustné.

§ 43

~~S ohledem na možnosti humanitárního střediska lze~~ **Neposkytuje-li se v humanitárním středisku strava, poskytne se** ubytovanému cizinci ~~na místo stravovacích služeb poskytnout~~ finanční příspěvek ve výši odpovídající částce životního minima³ žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 31 odst. 1).

§ 45

Příspěvek obci

(1) Ministerstvo poskytuje obci příspěvek, o jehož výši rozhoduje vláda,

- a) na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti se zřízením a provozem humanitárního střediska na jejím území,
- b) na úhradu neinvestičních nákladů základních škol, které navštěvují žadatelé o poskytnutí dočasné ochrany a cizinci požívající dočasné ochrany.

(2) Ministerstvo poskytuje dotaci na rozvoj obce, na jejímž území se nachází humanitární středisko. O výši dotace rozhoduje vláda.

§ 48

Dobrovolný návrat

Ministerstvo může nést náklady spojené s dobrovolným návratem do země původu nebo v případě hodném zvláštního zřetele do jiného státu, který není členským státem Evropské unie nebo státem vázaným přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾, za

- a) cizince na základě jeho písemné žádosti podané do **7 15** dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o neudělení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, rozhodnutí o odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo rozhodnutí o zastavení řízení o udělení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, rozhodnutí soudu o žalobě proti neudělení nebo odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, zastavení řízení o udělení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo rozhodnutí o kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci dočasné ochrany, nebo
- b) cizince na základě žádosti podané do **7 15** dnů ode dne zániku oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 11 písm. b), c), d) a f).

Evidence

§ 49

(1) Ministerstvo vede evidenci žadatelů o poskytnutí dočasné ochrany a cizinců požívajících dočasné ochrany. Ministerstvo dále vede evidenci cizinců, kteří podali žalobu s návrhem na přiznání odkladného účinku proti neudělení nebo odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, zastavení řízení o udělení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo podali kasační stížnost proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci dočasné ochrany s návrhem na přiznání odkladného účinku. **Ministerstvo dále vede evidenci cizinců narozených na území žadatelům o poskytnutí dočasné ochrany a cizincům požívajícím dočasné ochrany.**

(2) Údaje z evidencí podle odstavce 1 se poskytují orgánům veřejné moci na základě

jejich žádosti, pokud jsou oprávněny k jejich zpracování pro plnění svých úkolů podle zvláštních právních předpisů, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Údaje vedené v evidencích podle odstavce 1 jsou vedeny v rozsahu uvedeném v žádosti o poskytnutí dočasné ochrany a údajích k jejímu doplnění podle § 8 odst. 2.

(4) Údaje v evidencích a informačních systémech podle tohoto zákona mohou být uchovávány v listinné nebo elektronické podobě a ve stejné podobě i předávány, s výjimkou údajů biometrických, které jsou zpracovávány vždy v elektronické podobě.

(5) Údaje vedené v evidencích a informačních systémech podle odstavců 1 a 6 a § 50 odst. 2 se zlikvidují 20 let po ukončení pobytu osoby na území; dobou ukončení pobytu na území se pro tyto účely rozumí kalendářní rok, ve kterém byl pobyt osoby na území ukončen. Biometrické údaje se zlikvidují neprodleně po skončení platnosti průkazu o povolení k pobytu.

(6) Ministerstvo při výkonu působnosti podle tohoto zákona dále pro účely vydávání průkazu o povolení k pobytu a zpracování protokolu podle § 35 odst. 5 spravuje a provozuje informační systém o cizincích požívajících dočasné ochrany žádajících o vydání průkazu o povolení k pobytu, prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu, vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený nebo náhradou za průkaz o povolení k pobytu, jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční, a to v rozsahu žádosti podané cizincem požívajícím dočasné ochrany. V informačním systému jsou vedeny rovněž biometrické údaje, které byly pořízeny za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, a digitální zpracování podpisu cizince požívajícího dočasné ochrany.

(7) Údaje vedené v informačním systému podle odstavce 6 se po převzetí průkazu o povolení k pobytu předávají do evidence podle § 158 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(8) Pokud si cizinec požívající dočasné ochrany nepřevzme průkaz o povolení k pobytu, údaje vedené o tomto subjektu údajů v informačním systému podle odstavce 6, a to včetně údajů biometrických, se zlikvidují po uplynutí 60 dnů ode dne dodání vyrobeného průkazu o povolení k pobytu ministerstvu.

Sloučení rodiny

§ 51

(1) Rodinnému příslušníku cizince požívajícího dočasné ochrany podle tohoto zákona se udělí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na základě jím podané žádosti.

(2) Rodinným příslušníkem cizince požívajícího dočasné ochrany se pro účely sloučení rodiny a poskytování finančního příspěvku rozumí

a) manžel nebo ~~partner~~ **registrovaný partner** za předpokladu trvání manželství nebo ~~partnerství~~ **registrovaného partnerství** v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany,

b) svobodné dítě mladší 18 let,

- c) rodič cizince požívajícího dočasné ochrany mladšího 18 let,
- d) druh či družka za předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany, a jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.

(3) Za ~~partnera~~ **registrovaného partnera** se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která prokáže, že vstoupila do úředně potvrzeného trvalého společenství dvou osob stejného pohlaví. ~~Partnerstvím~~ **Registrovaným partnerstvím** se pro účely tohoto zákona rozumí úředně potvrzené trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví podle věty první.

* * *

§ 57

(1) Požádá-li žadatel o poskytnutí dočasné ochrany o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ nebo je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu,⁶⁾ nevztahují se na něj ustanovení § 24, 28 a § 42 až 44.

(2) Požádá-li cizinec požívající dočasné ochrany o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ nebo je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu,⁶⁾ nevztahují se na něj ustanovení § 31, ~~§ 32 odst. 2~~ **§ 32** a § 42 až 44.

§ 58a

Pobyt na vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu na území

(1) Vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu na území (dále jen "vízum za účelem strpění pobytu") udělí ministerstvo na žádost cizinci, který předloží doklad o podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci dočasné ochrany a návrhu na přiznání odkladného účinku nebo kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci dočasné ochrany a návrhu na přiznání odkladného účinku; to neplatí, pokud cizinec na území pobývá na základě povolení k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁵⁾.

(2) Časovou platnost víza za účelem strpění pobytu stanoví ministerstvo na dobu nezbytně nutnou, nejdéle na dobu 1 roku. Na žádost cizince, není-li řízení o žalobě nebo kasační stížnosti ukončeno, může být doba platnosti víza za účelem strpění pobytu prodloužena, a to i opakovaně.

(3) Platnost víza za účelem strpění pobytu zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě nebo kasační stížnosti, nepřiznáním odkladného účinku této žalobě nebo kasační stížnosti nebo zrušením usnesení o přiznání odkladného účinku žalobě nebo kasační stížnosti; ministerstvo vyznačí zánik platnosti víza za účelem strpění pobytu uděleného cizinci a udělí mu výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce.

(4) K žádosti o udělení víza za účelem strpění pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen předložit

- a) cestovní doklad, je-li jeho držitelem,

b) doklad potvrzující existenci důvodu pro udělení tohoto víza.

(5) Právní postavení cizince pobývajícího na území na základě víza za účelem strpění pobytu se řídí zvláštním právním předpisem⁵⁾, nestanoví-li tento zákon jinak.

ČÁST SEDMÁ

Platné znění zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 202/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 382/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 57/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 149/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 437/2012 Sb., zákona č. 505/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 203/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 88/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 327/2017 Sb., zákona č. 176/2019 Sb., zákona č. 210/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 365/2019 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 161/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb. **s vyznačením navrhovaných změn**

§ 89

(1) Cizinec může být přijat do zaměstnání a zaměstnáván, je-li držitelem platné zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modré karty, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Cizinec může být dále přijat do zaměstnání a zaměstnáván, má-li platné povolení k zaměstnání vydané krajskou pobočkou Úřadu práce a platné oprávnění k pobytu na území České republiky.

(3) Za zaměstnání se pro účely odstavce 2 považuje i plnění úkolů vyplývajících z předmětu činnosti právnické osoby zajišťovaných společníkem, statutárním orgánem nebo členem statutárního nebo jiného orgánu obchodní korporace pro obchodní korporaci.

(4) Cizinec, kterému bylo vydáno potvrzení o splnění podmínek pro vydání zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modré karty, může být přijat do zaměstnání a zaměstnáván ode dne vydání tohoto potvrzení do dne ukončení řízení o jeho žádosti o vydání zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného

zaměstnance nebo modré karty. Pokud cizinec požádá o prodloužení povolení k zaměstnání podle § 94, může být dále zaměstnáván v době od konce platnosti svého povolení k zaměstnání do pravomocného rozhodnutí o prodloužení platnosti povolení k zaměstnání.

~~(5) Povolení k zaměstnání nelze vydat nebo prodloužit v případě, že cizinec je držitelem zaměstnanecké karty, modré karty nebo držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem než zaměstnání, vydanými podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky; to neplatí, jde-li o držitele povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování vydaných podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, cizince, který může být přijat do zaměstnání a zaměstnáván podle odstavce 2, nebo cizince uvedeného v § 95 až 97.~~

(5) Povolení k zaměstnání nelze vydat nebo prodloužit v případě, že cizinec je držitelem zaměstnanecké karty vydané podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky; to neplatí, jde-li o cizince uvedeného v § 95 až 97.

(6) Povolení k zaměstnání nelze vydat cizinci, který o takové povolení požádal za účelem podání žádosti o krátkodobé vízum za účelem zaměstnání, krátkodobé vízum za účelem sezónního zaměstnání nebo o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání na územně příslušném zastupitelském úřadu, pokud podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁷⁾

- a) je maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze na tomto zastupitelském úřadu podat v rámci období 1 roku, rozvržen tak, že všechny žádosti lze podat jen v rámci programů schválených vládou za účelem dosažení ekonomického nebo jiného významného přínosu pro Českou republiku, nebo**
- b) nelze na tomto zastupitelském úřadu v příslušném období podat žádnou žádost o zaměstnaneckou kartu.**

§ 91

(1) Žádost o vydání povolení k zaměstnání obsahuje

- a) identifikační údaje cizince,**
- b) adresu v zemi trvalého pobytu a adresu pro doručování zásilek,**
- c) číslo cestovního dokladu a název orgánu, který jej vydal,**
- d) identifikační údaje budoucího zaměstnavatele nebo české právnické nebo fyzické osoby uvedené v § 95,**
- e) druh práce, místo výkonu práce a dobu, po kterou by mělo být zaměstnání vykonáváno,**
- f) označení zastupitelského úřadu, u něhož se podává příslušná žádost o pobytové oprávnění,**

¹⁰⁷⁾ Nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu.

g) další údaje nezbytné pro výkon zaměstnání.

(2) K žádosti o vydání povolení je nutno přiložit

- a) pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se strany zavazují v ujednané lhůtě uzavřít pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti,
- b) doklady osvědčující odbornou způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání; u regulovaného povolání doklady dokládající splnění podmínky podle jiného právního předpisu¹⁰⁴⁾,
- c) další doklady, jestliže to vyplývá z charakteru zaměstnání nebo jestliže to stanoví vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a již je Česká republika vázána.

(3) Doklady uvedené v odstavci 2 se předkládají v originálním znění a v úředně ověřeném překladu do českého jazyka.

(4) Pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti nebo smlouva o smlouvě budoucí podle odstavce 2 písm. a) musí obsahovat kromě povinných náležitostí stanovených zákoníkem práce také dobu trvání základního pracovněprávního vztahu, výši mzdy, platu nebo odměny, délku sjednané týdenní pracovní doby a výměru dovolené v souladu s právními předpisy.

§ 92

(1) Krajská pobočka Úřadu práce vydá povolení k zaměstnání za podmínek, že se jedná o

a) oznámené volné pracovní místo (§ 86) a

b) volné pracovní místo nelze s ohledem na požadovanou kvalifikaci nebo nedostatek volných pracovních sil obsadit jinak; splnění této podmínky se nevyžaduje při vydání povolení k zaměstnání podle § 95 a 97.

(2) O povolení k zaměstnání vydává krajská pobočka Úřadu práce rozhodnutí. Povolení se vydává nejdéle na dobu 2 let.

(3) Povolení k zaměstnání obsahuje

- a) identifikační údaje cizince,
- b) místo výkonu práce,
- c) druh práce,
- d) identifikační údaje zaměstnavatele **nebo české právnické nebo fyzické osoby uvedené v § 95**, u něhož **nebo u které** bude cizinec vykonávat zaměstnání,
- e) dobu, na kterou se vydává,
- f) další údaje nezbytné pro výkon zaměstnání.

§ 97

Povolení k zaměstnání se dále vyžaduje i v případě cizince

- a) který bude zaměstnán na časově vymezené období za účelem zvyšování svých dovedností a kvalifikace ve zvoleném zaměstnání (stáž), avšak na dobu nejdéle 6 měsíců. Toto období může být prodlouženo, nejdéle však na dobu potřebnou pro získání odborné kvalifikace podle předpisů platných v České republice,
- b) do 26 let věku zaměstnávaného příležitostnými a časově omezenými pracemi v rámci výměny mezi školami nebo v rámci programů pro mládež, jichž se Česká republika účastní,
- c) o němž to stanoví vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a již je Česká republika vázána,
- d) kterému bylo uděleno vízum za účelem strpění pobytu nebo mu za stejným účelem bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu,³⁾
- e) který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo kterému bylo vydáno potvrzení o strpění pobytu na území České republiky⁵¹⁾ nejdříve však po uplynutí 6 měsíců ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

§ 98

Povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta se podle tohoto zákona nevyžaduje k zaměstnání **nebo k výkonu práce** cizince

- a) s povoleným trvalým pobytem,
- b) který je rodinným příslušníkem člena diplomatické mise, konzulárního úřadu nebo rodinným příslušníkem zaměstnance mezinárodní vládní organizace se sídlem na území České republiky,
- c) kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana,⁵¹⁾
- d) jehož výkon práce na území České republiky nepřesáhne 7 po sobě jdoucích kalendářních dnů nebo celkem 30 dnů v kalendářním roce a jde-li zároveň o výkonného umělce, pedagogického pracovníka, akademického pracovníka vysoké školy, vědeckého, výzkumného nebo vývojového pracovníka, který je účastníkem vědeckého setkání, žáka nebo studenta do 26 let věku, sportovce nebo osobu, která v České republice zajišťuje dodávky zboží nebo služeb nebo toto zboží dodává nebo provádí montáž na základě obchodní smlouvy, případně provádí záruční a opravářské práce,
- e) o němž to stanoví vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a již je Česká republika vázána,
- f) který je členem záchranné jednotky a poskytuje pomoc na základě mezistátní dohody o vzájemné pomoci při odstraňování následků havárií a živelních pohrom, a v případech humanitární pomoci,

- g) zaměstnávaného v mezinárodní dopravě, pokud je k výkonu práce na území České republiky vyslán svým zahraničním zaměstnavatelem,
- h) akreditovaného v oblasti sdělovacích prostředků,
- i) který je vojenským nebo civilním personálem ozbrojených sil vysílajícího státu podle zvláštního zákona,⁵²⁾
- j) který se na území České republiky soustavně připravuje na budoucí povolání (§ 5),
- k) který byl vyslán na území České republiky v rámci poskytování služeb zaměstnavatelem usazeným v jiném členském státu Evropské unie,¹⁸⁾
- l) který na území České republiky pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jde-li o společné soužití rodiny s cizincem podle písmene a), c) nebo n) nebo s cizincem, který na území České republiky pobývá na základě platného povolení k dlouhodobému pobytu,
- m) který na území České republiky pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie^{52b)},
- n) který vykonává v České republice soustavnou vzdělávací nebo vědeckou činnost jako pedagogický pracovník nebo akademický pracovník vysoké školy nebo vědecký, výzkumný nebo vývojový pracovník ve veřejné výzkumné instituci nebo jiné výzkumné organizaci podle zvláštního právního předpisu^{52c)},
- o) který získal střední nebo vyšší odborné vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání v konzervatoři podle školského zákona nebo vysokoškolské vzdělání podle zákona o vysokých školách⁹⁾,
- p) který na území České republiky pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,
- r) který je duchovním církve registrované v České republice nebo náboženské společnosti registrované v České republice,
- s) který je držitelem povolení k pobytu vnitropodnikově převedeného zaměstnance vydaného jiným členským státem Evropské unie a je vnitropodnikově převedený na území České republiky na dobu nepřesahující 90 dnů v kterémkoliv období 180 dnů, nebo
- t) jehož výkon práce na území České republiky je v zájmu České republiky.

§ 98a

Povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta se podle tohoto zákona nevyžaduje i v případě, je-li cizinec vyslán na území České republiky svým zahraničním zaměstnavatelem na základě smlouvy s českou právnickou nebo fyzickou osobou, výlučně za účelem zvyšování dovedností a kvalifikace tohoto cizince potřebných k výkonu jeho práce u tohoto zahraničního zaměstnavatele mimo území České republiky. Informaci o vyslání cizince podle věty první poskytne česká právnická nebo fyzická osoba příslušné krajské pobočce Úřadu práce⁹⁵⁾.

§ 99

Povolení k zaměstnání nelze vydat cizinci,

- a) který v České republice požádal o udělení mezinárodní ochrany, a to po dobu 6 měsíců ode dne ~~podání~~ **poskytnutí údajů k podané** žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- b) který nesplňuje některou z podmínek stanovených tímto zákonem pro vydání povolení k zaměstnání,
- c) jehož dokumenty předložené podle § 91 byly získány podvodným způsobem, padělány, pozměněny nebo v nich byly uvedeny nepravdivé údaje,
- d) jehož zaměstnavateli byla v období 4 měsíců předcházejících podání žádosti o vydání povolení k zaměstnání pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce,
- e) jehož zaměstnavateli byla v období 3 měsíců předcházejících podání žádosti o vydání povolení k zaměstnání pravomocně uložena pokuta vyšší než 50 000 Kč za porušení povinnosti vyplývající z pracovněprávních předpisů nebo za porušení povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů, jejichž dodržování kontroluje Státní úřad inspekce práce nebo oblastní inspektorát práce, nebo
- f) na majetek jehož zaměstnavatele byl na základě pravomocného rozhodnutí soudu prohlášen konkurs a tento konkurs doposud nebyl zrušen.

Přestupky

§ 139

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) poruší zákaz diskriminace nebo nezajistí rovné zacházení podle tohoto zákona,
- b) zprostředkuje zaměstnání bez povolení,
- c) vykonává nelegální práci,
- d) umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2,
- e) nesplní oznamovací povinnost podle § 87,
- f) umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3,
- g) jako osoba, která se zdržuje na pracovišti kontrolované osoby a koná práci, neprokáže svou totožnost podle § 132,
- h) nedoloží ve stanovené lhůtě ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o povolení ke zprostředkování zaměstnání generálnímu ředitelství Úřadu práce doklad o sjednání pojištění podle § 58a odst. 2, nebo
- i) zastřeně zprostředkovává zaměstnání podle § 5 písm. g) **nebo výkon zastřeného zprostředkování umožní.**

(2) Fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že jako zaměstnavatel

- a) v rozporu s § 80 nevede evidenci zaměstnávaných osob se zdravotním postižením nebo evidenci pracovních míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením,
- b) nesplní povinnost zaměstnat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu stanovenou v § 81,
- c) ve stanovené lhůtě písemně nevykáže dlužné mzdové nároky zaměstnanců pro účely zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně dalších zákonů,
- d) nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona nebo nevede evidenci v tomto zákoně stanovenou, nebo
- e) nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu podle § 136 odst. 1 nebo 2.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) anebo podle odstavce 2 písm. a) nebo b),
- b) 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b),
- c) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo e) anebo podle odstavce 2 písm. d),
- d) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. c) nebo e),
- e) 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d), f) nebo i),
- f) 200 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. g),
- g) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. h).

§ 140

(1) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se přestupku dopustí tím, že

- a) poruší zákaz diskriminace nebo nezajistí rovné zacházení podle tohoto zákona,
- b) zprostředkuje zaměstnání bez povolení nebo jiným způsobem poruší při zprostředkování zaměstnání tento zákon nebo dobré mravy,
- c) umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2,
- d) nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona nebo nevede evidenci v tomto zákoně stanovenou,
- e) umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3,
- f) nedoloží ve stanovené lhůtě ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o povolení ke zprostředkování zaměstnání generálnímu ředitelství Úřadu práce doklad o sjednání pojištění podle § 58a odst. 2, nebo
- g) zastřeně zprostředkovává zaměstnání podle § 5 písm. g) **nebo výkon zastřeného zprostředkování umožní.**

(2) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že jako zaměstnavatel

- a) v rozporu s § 80 nevede evidenci zaměstnávaných osob se zdravotním postižením nebo evidenci pracovních míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením,
- b) nesplní povinnost zaměstnat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu stanovenou v § 81,
- c) ve stanovené lhůtě písemně nevykáže dlužné mzdové nároky zaměstnanců pro účely zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně dalších zákonů, nebo
- d) nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu podle § 136 odst. 1 nebo 2.

(3) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí přestupku tím, že neprovede vyšetření zdravotního stavu podle § 9 odst. 1 nebo je neprovede ve lhůtě stanovené v § 9 odst. 1.

(4) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) anebo podle odstavce 2 písm. a) nebo b),
- b) 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b),
- c) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. c) nebo d),
- d) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d),
- e) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 3,
- f) 10 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c), e) nebo g), nejméně však ve výši 50 000 Kč,
- g) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. f).

§ 141

(1) Při určení výše pokuty za přestupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo § 140 odst. 1 písm. e) se přihlédne i k výši částek, které je právnická nebo fyzická osoba povinna uhradit podle § 141b odst. 1 písm. b).

(2) Přestupky podle tohoto zákona projednávají Státní úřad inspekce práce nebo oblastní inspektoráty práce.

ČÁST OSMÁ

Platné znění vybraných položek přílohy k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích,
ve znění zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona
č. 444/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 553/2005 Sb., zákona č. 48/2006 Sb.,
zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb.,
zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona
č. 138/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb.,
zákona č. 215/2006 Sb., zákona č. 226/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona
č. 235/2006 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 106/2007 Sb.,
zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 374/2007 Sb., zákona
č. 379/2007 Sb., zákona č. 38/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb.,
zákona č. 182/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona
č. 239/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 296/2008 Sb., zákona č. 297/2008 Sb.,
zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona
č. 382/2008 Sb., zákona č. 9/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona
č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb.,
zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 346/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona
č. 132/2010 Sb., zákona č. 148/2010 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb.,
zákona č. 343/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona
č. 105/2011 Sb., zákona č. 133/2011 Sb., zákona č. 134/2011 Sb., zákona č. 152/2011 Sb.,
zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 245/2011 Sb., zákona č. 249/2011 Sb., zákona
č. 255/2011 Sb., zákona č. 262/2011 Sb., zákona č. 300/2011 Sb., zákona č. 308/2011 Sb.,
zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 344/2011 Sb., zákona č. 349/2011 Sb., zákona
č. 350/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb.,
zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 19/2012 Sb., zákona č. 37/2012 Sb.,
zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 119/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona
č. 172/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 225/2012 Sb.,
zákona č. 274/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 359/2012 Sb., zákona
č. 399/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb.,
zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 50/2013 Sb., zákona č. 69/2013 Sb.,
zákona č. 102/2013 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 185/2013 Sb., zákona
č. 186/2013 Sb., zákona č. 232/2013 Sb., zákona č. 239/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb.,
zákona č. 257/2013 Sb., zákona č. 273/2013 Sb., zákona č. 279/2013 Sb., zákona
č. 281/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákonného opatření Senátu
č. 344/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 127/2014 Sb., zákona č. 187/2014 Sb.,
zákona č. 249/2014 Sb., zákona č. 257/2014 Sb., zákona č. 259/2014 Sb., zákona
č. 264/2014 Sb., zákona č. 268/2014 Sb., zákona č. 331/2014 Sb., zákona č. 81/2015 Sb.,
zákona č. 103/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 206/2015 Sb., zákona
č. 224/2015 Sb., zákona č. 268/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb.,
zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona
č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 229/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb.,
zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona
č. 319/2016 Sb., zákona č. 324/2016 Sb., zákona č. 369/2016 Sb., zákona č. 63/2017 Sb.,
zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 194/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona
č. 199/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb.,
zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 251/2017 Sb., zákona
č. 261/2017 Sb., zákona č. 289/2017 Sb., zákona č. 295/2017 Sb., zákona č. 299/2017 Sb.,
zákona č. 302/2017 Sb., zákona č. 304/2017 Sb., zákona č. 371/2017 Sb., zákona
č. 90/2018 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 193/2018 Sb., zákona
č. 286/2018 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 135/2019 Sb., zákona 176/2019 Sb., zákona

č. 209/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 279/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., zákona č. 368/2019 Sb., zákona č. 369/2019 Sb., zákona č. 12/2020 Sb., zákona č. 115/2020 Sb., zákona č. 117/2020 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 334/2020 Sb., zákona č. 336/2020 Sb., zákona č. 337/2020 Sb. a zákona č. .../... Sb.,
s vyznačením navrhovaných změn

Položka 115

a) Vydání cestovního pasu	Kč	600
- občanům mladším 15 let	Kč	100
b) Vydání cestovního pasu ve zkrácené lhůtě do 24 hodin pracovního dne		
- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	6 000
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	4 000
občanům mladším 15 let	Kč	2 000
- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	2 000
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	1 500
	Kč	500.
c) Vydání cestovního pasu do 5 pracovních dnů		
- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	3 000
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	2 000
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a převzetí u stejného obecního úřadu obce s rozšířenou působností	Kč	1 000
	Kč	3 000
občanům mladším 15 let		
- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	1 000
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a převzetí u Ministerstva vnitra	Kč	500
	Kč	500
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a převzetí u stejného obecního úřadu obce s rozšířenou působností	Kč	1 000
d) Vydání cestovního průkazu nebo cestovního průkazu totožnosti anebo cestovního dokladu pro cizince na základě mezinárodní smlouvy	Kč	200
e) Vydání hraničního průkazu nebo průkazu pro překračování státních hranic	Kč	100

f) Prodloužení platnosti cestovního průkazu	Kč	50
	za každou změnu	
g) Převzetí cestovního pasu u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který občan uvedl v žádosti	Kč	100
h) Vydání cizineckého pasu	Kč	600
- cizincům		
mladším 15 let	Kč	100

Osvobození

Od poplatku podle písmene e) **d)** této položky je osvobozeno první vydání cestovního dokladu vydaného cizinci Českou republikou na základě mezinárodní smlouvy **nebo první vydání cizineckého pasu pro osobu požívající doplňkové ochrany**.

Předmětem poplatku není

1. Vydání cestovních dokladů náhradou za doklady, ve kterých správní úřad uvedl nesprávné zápisy nebo vydal doklady s výrobní vadou, anebo jejichž certifikáty pravosti byly zneplatněny.

2. Vydání cestovního dokladu z moci úřední.

Poznámka

Poplatek podle písmen a), b) a c) této položky se vybírá při podání žádosti o vydání cestovního pasu; jedná-li se o převzetí cestovního pasu podle písmen b) a c), platí se před jeho převzetím.

Položka 116

1. Přijetí žádosti o vydání povolení k pobytu

a) cizinci	Kč	2 500
b) cizinci mladšímu 15 let	Kč	1 000
c) za účelem strpění pobytu na území	Kč	500

2. Přijetí žádosti o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k pobytu

a) cizinci	Kč	2 500
b) cizinci mladšímu 15 let	Kč	1 000
c) za účelem strpění pobytu na území, azylantovi , osobě požívající doplňkové ochrany nebo cizinci, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany	Kč	1 000
d) osobě azylantovi , osobě požívající doplňkové ochrany nebo cizinci, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany mladším 15 let	Kč	500

3. Přijetí žádosti o provedení změny v průkazu o povolení k pobytu

a) cizinci	Kč	1 000
------------	----	-------

b) ~~cizinci~~ **azylantovi, osobě požívající doplňkové ochrany, cizinci, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany, nebo cizinci mladšímu 15 let** Kč 500

4. Přijetí žádosti o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený nebo odcizený nebo jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční

a) cizinci Kč 4 000

b) ~~cizinci~~ **azylantovi, osobě požívající doplňkové ochrany, cizinci, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany, nebo cizinci mladšímu 15 let**

Kč ~~2 500~~ **2 000**

5. Přijetí žádosti o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený nebo odcizený občanu Evropské unie, státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru, nebo státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií, a jeho rodinným příslušníkům bez ohledu na státní příslušnost

Kč 100

6. Přijetí žádosti o vydání průkazu o povolení k pobytu s dodatečným přiznáním právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území České republiky

Kč 500

7. Přidělení rodného čísla cizinci

Kč 1 000

Osvobození

1. Od poplatku podle ~~bodů 1 písm. a) a b), bodu 2 písm. a) a b), bodu 3 a bodu 7~~ této položky je osvobozen občan Evropské unie, občan státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru, nebo občan státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií a jejich rodinní příslušníci bez ohledu na jejich státní příslušnost. Osvobození se nevztahuje na rodinné příslušníky, kteří nejsou občany některého z těchto států, pokud zpoplatňované úkony nesouvisí s uplatňováním práva volného pohybu a pobytu těchto osob na území členských států Evropské unie.

2. Od poplatku podle bodu 1 písm. a) a b) této položky je osvobozen cizinec, který požádal o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu^{66a)}, a od poplatku podle bodu 2 písm. a) a b), bodu 3 a bodu 7 této položky je osvobozen cizinec, kterému již takové povolení bylo vydáno.

Zmocnění

~~Správní úřad může z důvodů hodných zvláštního zřetele snížit o 50 % poplatek podle bodu 2 až 4 této položky, a to na žádost azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany nebo cizince požívajícího dočasné ochrany. O snížení poplatku lze požádat nejpozději společně s podáním žádosti podle bodu 2 až 4.~~

Předmětem poplatku není

1. První vydání průkazu o povolení k pobytu před dovršením 15 let věku s oprávněním k trvalému pobytu na území České republiky nebo při dovršení 15 let věku cizince, kterému

bylo vydáno potvrzení o oprávnění k trvalému pobytu na území České republiky.

2. První vydání průkazu o povolení k pobytu azylanta, průkazu o povolení k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany vydaného podle zákona o azylu nebo průkazu o povolení k pobytu cizince požívajícího dočasné ochrany vydaného podle zákona o dočasné ochraně cizinců.

3. Žádost o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz, ve kterém správní úřad uvedl nesprávné zápisy, průkaz vydaný s výrobní vadou nebo průkaz, jehož certifikát pravosti byl zneplatněn.

4. Žádost o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz, jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji nebyla způsobena okolnostmi, o nichž cizinec prokazatelně věděl, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

5. Přidělení rodného čísla cizinci při udělení azylu nebo doplňkové ochrany, jeho narození a vydání rodného listu na území České republiky.

Položka 144

Přijetí žádosti o

a) udělení krátkodobého víza podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie ⁷⁴⁾	EUR	stanoví přímo použitelný právní předpis Evropské unie ⁷⁴⁾
b) udělení krátkodobého víza podle dohody o usnadnění udělování víz uzavřené mezi Evropskou unií a třetí zemí	EUR	stanoví příslušná dohoda o usnadnění udělování víz uzavřená mezi Evropskou unií a třetí zemí
c) nové posouzení důvodů neudělení víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti	EUR	60 80

Osvobození

Osvobození stanoví přímo použitelný právní předpis Evropské unie nebo dohoda o usnadnění udělování víz uzavřená mezi Evropskou unií a třetí zemí⁷⁴⁾.

Předmětem poplatku není

Přijetí žádosti o udělení krátkodobého víza, žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti rodinným příslušníkům občana členského státu Evropské unie nebo občana státu, který je vázán Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru, anebo občana státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskými společenstvími, a to bez ohledu na jejich státní příslušnost.

Zmocnění

Zmocnění Ministerstva zahraničních věcí a zastupitelských úřadů stanoví přímo

použitelný právní předpis Evropské unie nebo dohoda o usnadnění udělování víz uzavřené mezi Evropskou unií a třetí zemí⁷⁴⁾.

Položka 144A

a) Přijetí žádosti o udělení dlouhodobého víza	Kč	2 500
b) Přijetí žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem podnikání	Kč	5 000
c) Zpracování objednávky k sjednání termínu osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého	Kč	1 000
d) Přijetí žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti⁸⁶⁾	Kč	2 500

Osvobození

1. Od poplatků podle této položky jsou osvobozeny osoby mladší 6 let.
2. Od poplatků podle této položky je osvobozeno přijetí žádosti o udělení dlouhodobého víza do diplomatických, služebních, úředních a zvláštních pasů.
3. Od poplatků podle této položky jsou osvobozeni žadatelé o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, kterým bylo v období 5 let předcházejících podání žádosti nejméně jednou takové vízum uděleno, a platnost žádného z těchto víz nebyla zrušena, ledaže by se tak stalo pouze v důsledku porušení povinnosti zaměstnavatele.

Zmocnění

1. Ministerstvo zahraničních věcí a zastupitelské úřady mohou v jednotlivých případech od vybírání poplatku upustit nebo jej snížit, pokud toto opatření slouží k podpoře kulturních nebo sportovních zájmů, zájmů v oblasti zahraniční nebo rozvojové politiky, jiných důležitých veřejných zájmů nebo z humanitárních důvodů.
2. Ministerstvo zahraničních věcí a zastupitelské úřady mohou u dětí ve věku od 6 let a mladších 12 let vízový poplatek snížit nebo je od vízového poplatku osvobodit.

⁸⁶⁾ § 169d odst. 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 222/2017 Sb.

Teze prováděcích právních předpisů

1) Seznam předpokládaných nových prováděcích právních předpisů

a) k zákonu č. 325/1999 Sb., o azylu

1) nařízení vlády o zavedení řízení v případě zvláštní situace...

Úprava § 75 odst. 1 zákona o azylu počítá s možností, že vláda může v případě příchodu většího počtu cizinců, který by mohl ohrozit řádné fungování azylového systému, svým nařízením zaktivovat tzv. řízení v případě zvláštní situace. Teze návrhu tohoto nařízení vlády jsou uvedeny na straně 2.

Toto nařízení by bylo vydáno pouze, pokud nastanou podmínky uvedené v § 75 odst. 1 zákona o azylu a vláda se rozhodne reagovat touto cestou. Předkladatelem návrhu nařízení vlády by bylo Ministerstvo vnitra.

Vláda nařízením stanoví, na jaké žádosti o udělení mezinárodní ochrany bude aplikován odchylný režim „řízení v případě zvláštní situace“. Vláda tak učiní pomocí stanovení doby, kdy byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána, a případně také vymezením určitého regionu ČR, kde k podání žádosti došlo.

Dále bude moci vláda stanovit, na jaké kategorie cizinců se bude/nebude režim „řízení v případě zvláštní situace“ vztahovat.

b) k zákonu č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR...

V souvislosti se zakotvením institutu „přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti“ v tomto zákoně Ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou vzor průkazu žadatele o přiznání právního postavení osoby bez státní příslušnosti (§ 49a odst. 5).

2) Výčet dále měněných zmocňovacích ustanovení

Návrh zákona dále upravuje několik zmocňovacích ustanovení, která umožní příslušným resortům doplnit již existující prováděcí právní předpisy, např.:

§ 42a odst. 4 zákona o azylu – výše zvýšeného kapesného (vyhláška MV)

§ 86 odst. 4 zákona o azylu – seznamy bezpečných zemí (vyhláška MV)

§ 182 odst. 3 zákona o pobytu cizinců – příslušnost zastupitelských úřadů (vyhláška MZV)
– zrušení zmocnění i příslušné vyhlášky

§ 182a odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců – úplata za zkoušku z českého jazyka (nařízení vlády předkládané MŠMT).

Návrh

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 20...

o zavedení řízení v případě zvláštní situace v reakci na ... /v období do 31. prosince 20...

Vláda nařizuje podle § 75 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů:

§ 1

Jako řízení v případě zvláštní situace se vedou řízení o udělení mezinárodní ochrany a na ně navazující řízení o žalobách proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, jejichž účastníkem je cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v době od ... do ... na území České republiky /...kraje.

§ 2

Jako řízení v případě zvláštní situace se nevedou řízení uvedená v § 1, jde-li o řízení, jejichž účastníkem je cizinec, který

- a) ke dni nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády pobývá na území České republiky na základě platného oprávnění k pobytu nebo je oprávněn pobývat na území přechodně bez víza podle zákona o pobytu cizinců,*
- b) je cizincem oprávněným setrvat na území pro účely vycestování z území podle zákona o pobytu cizinců*
- c) podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště,*
- d) je již žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo cizincem strpěným na území,*
- e) má rozhodnutím stanovenou lhůtu k vycestování,*
- f) ...*

§ 3

(1) Toto nařízení nabývá účinnosti dnem ... 20... .

(2) Toto nařízení pozbývá platnosti uplynutím dne 31. prosince 20... .

Předseda vlády:

Ministr vnitra:

ROZDÍLOVÁ TABULKA NÁVRHU PRÁVNÍHO PŘEDPISU S PŘEDPISY EU

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Změna zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů

Navrhovaný právní předpis		Odpovídající předpis EU		
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah
§ 2 odst. 1 písm. b)	b) žadatelem o udělení mezinárodní ochrany cizinec, který podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního, má-li tato žaloba odkladný účinek nebo do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec, který požádal o udělení mezinárodní ochrany v jiném státě, který je vázán přímo použitelným předpisem Evropské unie ²⁰⁾ , a Česká republika jej převzala na své území za účelem posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dosud nebylo v České republice vydáno rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá oprávněmu prostředku,	32011L0095	Čl. 2 písm. d)	d) "uprchlíkem" státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit a na kterou se nevztahuje článek 12;
			Čl. 2 písm. i)	i) "žadatelem" státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, kteří podali žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;
		32013L0032	Čl. 2 písm. p)	p) "setrváním v členském státě" setrvání na území členského státu, včetně na jeho hranicích nebo v tranzitním prostoru, ve kterém byla žádost o

		32013L0033	Čl. 3 odst. 1	<p>mezinárodní ochranu podána nebo se posuzuje;</p> <p>1. Tato směrnice se vztahuje na všechny státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti, kteří na území, včetně na jeho hranicích, v teritoriálních vodách nebo tranzitním prostoru členského státu učiní žádost o mezinárodní ochranu, po dobu, po kterou jsou oprávněni zůstat na území členského státu jakožto žadatelé, a na jejich rodinné příslušníky, na něž se taková žádost o mezinárodní ochranu vztahuje podle vnitrostátních právních předpisů.</p> <p>4. Členské státy mohou rozhodnout o použití této směrnice i v souvislosti s postupy rozhodování o žádostech o jiné formy ochrany, než jaké vyplývají ze směrnice 2011/95/EU.</p> <p>6. Členské státy zajistí, aby výhody materiálních podmínek přijetí nebyly odejmuty ani omezeny před přijetím rozhodnutí podle odstavce 5.</p>
		32013L0033	Čl. 3 odst. 4	
		32013L0033	Čl. 20 odst. 6	
§ 2 odst. 1 písm. g)	<p>g) další opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou a všechny žádosti následující po ní za podmínky, že v řízení ve věci mezinárodní ochrany o druhé žádosti bylo</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany, 2. rozhodnuto o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, 3. vydáno rozhodnutí podle § 15, 15a, 17 nebo 17a, nebo 4. řízení zastaveno podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. a) nebo e), 	32013L0032	<p>Čl. 2 q)</p> <p>Čl. 41 odst. 1 písm. a)</p>	<p>q) "následnou žádostí" další žádost o mezinárodní ochranu, která byla učiněna po přijetí pravomocného rozhodnutí o předchozí žádosti, včetně případů, kdy žadatel vzal svou žádost výslovně zpět, a případů, kdy rozhodující orgán po konkludentním zpětvzetí odmítl žádost podle čl. 28 odst. 1.</p> <p>1. Členské státy mohou učinit výjimku z práva setrvat na jejich území, pokud osoba:</p> <p>a) podala první následnou žádost, která není předmětem dalšího posouzení podle čl. 40 odst. 5, pouze proto, aby pozdržela nebo zmařila výkon rozhodnutí, které by vedlo k jejímu okamžitému</p>

				vyhoštění z daného členského státu, nebo b) učinila další žádost o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě po pravomocném rozhodnutí, jež považuje první následnou žádost za nepřipustnou podle čl. 40 odst. 5, nebo po pravomocném rozhodnutí, kterým se zamítá tato žádost jako nedůvodnou. Členské státy mohou tuto výjimku učinit pouze za předpokladu, že se rozhodující orgán domnívá, že rozhodnutí o navrácení nepovede k přímému nebo nepřímému navrácení v rozporu se závazky daného členského státu vyplývajícími z mezinárodního práva nebo práva Unie.
§ 2 odst. 2	<p>(2) Azylantem se rozumí cizinec,</p> <p>a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení azylu, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu, nebo</p> <p>b) u kterého bylo zahájeno řízení o odnětí azylu, a to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí azylu, 2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí azylu, 3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo 4. po dobu soudního řízení o žalobě a o kasační stížnosti v této věci. 	32013L0032	<p>Čl. 2 písm. g)</p> <p>Čl. 2 písm. i)</p> <p>Čl. 2 písm. j)</p> <p>Čl. 2 písm. a)</p> <p>Čl. 2 písm. b)</p> <p>Čl. 2 písm. d)</p>	<p>g) "uprchlíkem" státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která splňuje požadavky čl. 2 písm. d) směrnice 2011/95/EU;</p> <p>i) "mezinárodní ochranou" postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen j) a k);</p> <p>j) "postavením uprchlíka" uznání státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za uprchlíka;</p> <p>a) "mezinárodní ochranou" postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen e) a g);</p> <p>b) "osobou požívající mezinárodní ochrany" osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen e) a g);</p> <p>d) "uprchlíkem" státní</p>

				<p>příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit a na kterou se nevztahuje článek 12;</p>
			Čl. 2 písm. e)	e) "postavením uprchlíka" uznání státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za uprchlíka;
		32003L0086	Čl. 2 písm. b)	<p>b) „uprchlíkem“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jemuž bylo přiznáno právní postavení uprchlíka ve smyslu Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění protokolu podepsaného v New Yorku dne 31. ledna 1967;</p>
		32003L0109	Čl. 2 písm. f)	<p>f) "uprchlíkem" státní příslušník třetí země požívající právní postavení uprchlíka ve smyslu Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951, ve znění protokolu podepsaného v New Yorku dne 31. ledna 1967;</p>
§ 2 odst. 3	(3) Osobou požívající	32011L0095	Čl. 2 písm. a)	Pro účely této směrnice se

	<p>doplňkové ochrany se rozumí cizinec,</p> <p>a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany,</p> <p>b) který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti, 2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí v této věci, 3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo 4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci, nebo <p>c) v jehož případě bylo zahájeno řízení o odnětí doplňkové ochrany, a to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o odnětí doplňkové ochrany, 2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany, 3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo 4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci. 	32013L0032	<p>Čl. 2 písm. b)</p> <p>Čl. 2 písm. f)</p> <p>Čl. 2 písm. g)</p> <p>Čl. 2 písm. h)</p> <p>Čl. 2 písm. i)</p> <p>Čl. 2 písm. k)</p>	<p>rozumí</p> <p>a) "mezinárodní ochranou" postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen e) a g);</p> <p>b) "osobou požívající mezinárodní ochrany" osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen e) a g);</p> <p>f) "osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu" státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která nesplňuje podmínky pro uznání za uprchlíka, ale u které existují závažné důvody se domnívat, že pokud by se vrátila do země svého původu, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti do země svého dosavadního pobytu, byla by vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu uvedenou v článku 15, a na kterou se nevztahuje čl. 17 odst. 1 a 2, přičemž tato osoba nemůže nebo vzhledem ke shora uvedené hrozbě nechce přijmout ochranu dotyčné země;</p> <p>g) "statusem doplňkové ochrany" uznání státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za osobu, která má nárok na doplňkovou ochranu;</p> <p>h) "osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu" státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která splňuje požadavky čl. 2 písm. f) směrnice 2011/95/EU;</p> <p>i) "mezinárodní ochranou" postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen j) a k);</p> <p>k) "statusem doplňkové ochrany" uznání státního</p>
--	---	------------	---	---

				příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za osobu, která má nárok na doplňkovou ochranu;
§ 3a	<p>(1) Cizinec je oprávněn podat žádost o udělení mezinárodní ochrany</p> <p>a) policii</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. na hraničním přechodu, nejde-li o cizince předávaného podle mezinárodní smlouvy nebo předpisu Evropské unie^{2a)}, 2. v přijímacím středisku, 3. na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie (dále jen "útvár policie") za podmínky, že se dostavil dobrovolně, nebo 4. v zařízení pro zajištění cizinců³⁾ v případě cizince tam zajištěného nebo ubytovaného, s výjimkou cizince zajištěného nebo ubytovaného za účelem jeho předání nebo průvozu podle mezinárodní smlouvy sjednané s jinými členskými státy Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾ anebo <p>b) ministerstvu, je-li hospitalizován u poskytovatele lůžkové péče, vykonává-li zabezpečovací detenci, ochranné léčení, vazbu nebo trest odnětí svobody, nebo je-li umístěn ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.</p> <p>(2) Ministerstvo v případě hodném zvláštního zřetele, zejména je-li cizinec upoután na lůžko v domácím ošetřování, umožní cizinci podat žádost o udělení mezinárodní ochrany ministerstvu.</p> <p>(2 3) Policie a osoba zabývající se poskytováním právní pomoci uprchlíkům poskytuje osobě, která hodlá podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, informace vztahující se k mezinárodní ochraně již na hraničním přechodu nebo v</p>	32013L0032	<p>Čl. 6 odst. 1</p> <p>Čl. 8 odst. 1</p>	<p>1. Učiní-li určitá osoba žádost o mezinárodní ochranu u orgánu, který je podle vnitrostátního práva příslušný k registraci této žádosti, provede se tato registrace do třech pracovních dnů od učinění žádosti.</p> <p>Pokud je žádost o mezinárodní ochranu učiněna u jiných orgánů, u nichž je pravděpodobné, že budou takové žádosti dostávat, ale nejsou podle vnitrostátního práva příslušné k jejich registraci, členské státy zajistí, aby byla registrace provedena do šesti pracovních dnů od učinění žádosti.</p> <p>Členské státy zajistí, aby těmto jiným orgánům, u nichž je pravděpodobné, že budou žádosti o mezinárodní ochranu dostávat, jako jsou policejní orgány, pohraniční stráž, imigrační orgány a pracovníci detenčních zařízení, byly poskytnuty příslušné informace a aby jejich pracovníkům byla poskytnuta úroveň školení nezbytná pro plnění jejich úkolů a povinností a pokyny pro poskytování informací žadatelům ohledně místa a způsobu podávání žádostí o mezinárodní ochranu.</p> <p>1. Existují-li údaje o tom, že státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti nacházející se v detenčních zařízeních nebo na hraničních přechodech na vnějších hranicích, včetně tranzitního prostoru, chtějí učinit žádost o mezinárodní ochranu, členské státy jim poskytnou informace k tomu nezbytné. V těchto detenčních zařízeních a na</p>

	tranzitním prostoru mezinárodního letiště.		Čl. 8 odst. 2	hraničních přechodech zajistí členské státy tlumočení nezbytné pro usnadnění přístupu k azylovému řízení. 2. Členské státy zajistí, aby organizace a osoby poskytující poradenské služby žadatelům měly účinný přístup k žadatelům na hraničních přechodech na vnějších hranicích, včetně tranzitního prostoru. Členské státy mohou stanovit pravidla pro přítomnost takových organizací a osob na těchto hraničních přechodech a zejména stanovit, že přístup je podmíněn dohodou s příslušnými orgány členských států. Tento přístup může být omezen pouze v případě, že je podle vnitrostátního práva jeho omezení objektivně nezbytné z důvodu bezpečnosti, veřejného pořádku nebo administrativního řízení daného hraničního přechodu, pokud tím tento přístup není omezen příliš nebo znemožněn.
			Čl. 10 odst. 1	1. Členské státy zajistí, aby žádosti o mezinárodní ochranu nebyly zamítnuty nebo vyloučeny z posuzování pouze proto, že nebyly podány co nejdříve.
§ 3c	Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se ve lhůtě 24 hodin od okamžiku, kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany policii podle § 3a odst. 1 písm. a) bodu 3, byl propuštěn z hospitalizace, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody, bylo rozhodnuto o jeho propuštění jako zadržené osoby nebo poté, co opustil školské zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školské zařízení pro preventivně výchovnou péči nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dostavit do přijímacího střediska azylového zařízení určeného ministerstvem.	32013L0032	Čl. 6 odst. 2 Čl. 6 odst. 3	2. Členské státy zajistí, aby osoba, která učinila žádost o mezinárodní ochranu, měla příležitost podat žádost co možná nejdříve. Pokud žadatel této příležitosti nevyužije, může členský stát odpovídajícím způsobem použít článek 28 této směrnice. 3. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy požadovat, aby se žádosti o mezinárodní ochranu podávaly osobně nebo na určitém místě.

	Nastala-li překážka na vůli žadatele o udělení mezinárodní ochrany nezávislá, která brání jeho dostavení se do přijímacího střediska azylového zařízení , lhůta podle věty první neběží a žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen překážku bez zbytečného odkladu oznámit policii nebo ministerstvu a dostavit se do přijímacího střediska azylového zařízení ve lhůtě 24 hodin po odpadnutí překážky. Ustanovení § 4 odst. 1 se použije obdobně.			
§ 3d odst. 2, 3	<p>(2) Setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území nelze ukončit na základě vydaného správního nebo soudního rozhodnutí; to neplatí v případě žadatele,</p> <p>a) který</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která je nepřipustná podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e), a 2. má být vydán do státu, jehož je státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště, nebo <p>b) který podal další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.</p> <p>(3) Žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze</p> <p>a) předat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jinému členskému státu Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu, 2. mezinárodnímu trestnímu soudu nebo mezinárodnímu trestnímu tribunálu, nebo 3. mezinárodnímu soudnímu orgánu, který splňuje alespoň 1 z podmínek uvedených v zákoně o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nebo <p>b) vydat jinému než členskému státu Evropské unie, který je odlišný od státu,</p> <p>1. jehož je žadatel o udělení</p>	32013L0032	Čl. 9 odst. 1, 2, 3	<p>1. Žadatelé mohou v členském státě setrvat výlučně za účelem řízení do doby, než rozhodující orgán vydá rozhodnutí v řízení v prvním stupni podle kapitoly III. Toto právo setrvat nezakládá nárok na povolení k pobytu.</p> <p>2. Členské státy mohou učinit výjimku pouze tehdy, pokud osoba učiní následnou žádost podle čl. 41 nebo pokud osobu předají, případně vydají, na základě závazků podle evropského zatýkacího rozkazu ⁽¹⁾ či z jiných důvodů jinému členskému státu nebo třetí zemi či mezinárodnímu trestnímu soudu či tribunálu.</p> <p>3. Členský stát může vydat žadatele třetí zemi podle odstavce 2, pouze pokud příslušné orgány prověřily, že rozhodnutím o vydání nedojde k přímému nebo nepřímému navrácení v rozporu se závazky členského státu, které má podle mezinárodního práva nebo práva Unie.</p>
		32013L0032	Čl. 2 písm. p)	p) "setrváním v členském státě" setrvání na území členského státu, včetně na jeho hranicích nebo v tranzitním prostoru, ve kterém byla žádost o mezinárodní ochranu podána nebo se posuzuje;
		32013L0033	Čl. 7 odst. 1	1. Žadatelé se mohou volně pohybovat na území

	<p>mezinárodní ochrany státním občanem, nebo</p> <p>2. v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště.</p>			<p>hostitelského členského státu nebo na území, které jim tento členský stát vymezí. Vymezené území nesmí narušovat nedotknutelnost soukromí a musí poskytovat dostatečný prostor pro zajištění přístupu ke všem výhodám vyplývajícím z této směrnice.</p>
§ 8	<p>Ministerstvo</p> <p>a) rozhoduje ve věci mezinárodní ochrany,</p> <p>b) určuje stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie příslušný k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany²⁴⁾ podané na území,</p> <p>c) rozhoduje v řízení o předání do příslušného státu,</p> <p>d) rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti²⁴⁾;</p> <p>e d) rozhoduje v dalších věcech podle tohoto zákona.</p>	32013L0032	<p>Čl. 2 písm. f)</p> <p>Čl. 4 odst. 1</p> <p>Čl. 4 odst. 2 písm. a) a b)</p> <p>Čl. 15 odst. 3 písm. d)</p>	<p>f) "rozhodujícím orgánem" kvazisoudní nebo správní orgán členského státu příslušný k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a příslušný k přijímání rozhodnutí v prvním stupni v těchto případech;</p> <p>1. Členské státy určí pro všechna řízení rozhodující orgán příslušný k přiměřenému posuzování žádostí podle této směrnice. Členské státy zajistí, aby měl tento orgán pro plnění svých úkolů podle této směrnice k dispozici přiměřené prostředky, jakož i pracovníky s odpovídající kvalifikací.</p> <p>2. Členské státy mohou stanovit, že pro následující činnosti je příslušný jiný orgán, než který je uveden v odstavci 1:</p> <p>a) zpracování žádostí podle nařízení (EU) č. 604/2013 a</p> <p>b) udělení nebo zamítnutí povolení ke vstupu v rámci řízení podle článku 43 za podmínek v něm stanovených a na základě odůvodněného stanoviska rozhodujícího orgánu.</p> <p>d) zajistí, aby osoba, jež vede pohovor o věcné stránce žádosti o mezinárodní ochranu, nebyla oblečena do vojenské ani policejní uniformy;</p>
§ 9	Na řízení uvedená v § 8 písm. a),-e)	32013L0032	Čl. 7 odst. 1	1. Členské státy zajistí, aby

²⁴⁾ Sdělení č. 108/2004 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti.

	<p>a d) a c) se použije správní řád, s výjimkou ustanovení o doručování adresátům zdržujícím se v cizině,^{5b)} o úřední desce,^{5c)} o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat,^{5d)} a o ustanovení zástupce pro doručování,^{5e)} a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům,^{5f)} o ústním jednání,^{5g)} o přerušení řízení³⁶⁾, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka,^{5h)} o lhůtách pro vydání rozhodnutí⁵ⁱ⁾, ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu^{5j)}, ustanovení o přezkumném řízení²⁵⁾, o obnově řízení a novém rozhodnutí²⁶⁾.</p>	
Čl. 7 odst. 2	<p>každá zletilá osoba způsobilá k právním úkonům měla právo učinit svým jménem žádost o mezinárodní ochranu.</p> <p>2. Členské státy mohou stanovit, že žadatel může učinit žádost jménem osob, které jsou na něm závislé. V těchto případech členské státy zajistí, aby závislé zletilé osoby souhlasily s podáním žádosti jejich jménem, a pokud souhlas neudělí, aby mohly učinit žádost svým jménem.</p> <p>Souhlas se vyžaduje v době podání žádosti nebo nejpozději při osobním pohovoru se závislou zletilou osobou. Před vyžádáním souhlasu je každá závislá zletilá osoba soukromě informována o příslušných procesních důsledcích skutečnosti, že žádost bude podána jejím jménem, a o jejím právu podat samostatnou žádost o mezinárodní ochranu.</p>	
Čl. 7 odst. 3	<p>3. Členské státy zajistí, aby nezletilá osoba měla právo učinit žádost o mezinárodní ochranu buď vlastním jménem, pokud je způsobilá k právním úkonům v rámci řízení v souladu s vnitrostátním právem dotčeného členského státu, nebo prostřednictvím svých rodičů či jiných zletilých rodinných příslušníků či zletilé osoby, která za ni nese zodpovědnost ze zákona nebo podle vnitrostátních zvyklostí dotčeného členského státu, nebo prostřednictvím zástupce.</p>	
Čl. 7 odst. 4	<p>4. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány uvedené v článku 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v</p>	

³⁶⁾ § 64 a 65 správního řádu.

			členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí [10] měly právo podat žádost o mezinárodní ochranu jménem nezletilé osoby bez doprovodu, pokud se tyto orgány na základě individuálního posouzení její osobní situace domnívají, že nezletilá osoba potřebuje ochranu podle směrnice 2011/95/EU.
	Čl. 7 odst. 5 písm. a)	5. Členské státy mohou ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovit, že:	a) nezletilá osoba může podat žádost vlastním jménem;
	Čl. 10 odst. 3 písm. a)	3. Členské státy zajistí, aby rozhodující orgán rozhodl o žádostech o mezinárodní ochranu po přiměřeném posouzení. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby:	a) byly žádosti posuzovány jednotlivě, objektivně a nestranně a aby o nich bylo stejným způsobem rozhodováno;
	Čl. 10 odst. 3 písm. b)	b) byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, například od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a od příslušných mezinárodních organizací pro lidská práva, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů a případně v zemích jejich průjezdu, a aby tyto informace měli k dispozici pracovníci odpovědní za posuzování žádostí a rozhodování o nich;	
	Čl. 10 odst. 5	5. Členské státy stanoví pravidla pro překlad dokumentů nezbytných pro posuzování žádostí.	

			<p>Čl. 11 odst. 2</p> <p>2. Členské státy rovněž zajistí, aby v případě zamítnutí žádosti, pokud jde o postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany, bylo rozhodnutí po skutkové a právní stránce odůvodněno a aby byla písemně poskytnuta informace o opravných prostředcích proti zamítavému rozhodnutí.</p> <p>Členské státy nemusí písemně informovat o opravných prostředcích proti zamítavému rozhodnutí, pokud byl žadatel v souvislosti s tímto rozhodnutím o této věci informován již dříve písemně nebo elektronickými prostředky, k nimž má přístup</p>
			<p>Čl. 11 odst. 3</p> <p>3. Pro účely čl. 7 odst. 2 mohou členské státy vydat jedno rozhodnutí, které se týká všech závislých osob, zakládá-li se žádost na stejných důvodech, pokud tím nevyjde najevo konkrétní situace žadatele, čímž by mohly být ohroženy jeho zájmy, zejména v případech souvisejících s pronásledováním z důvodu pohlaví, sexuální orientace, pohlavní identity nebo věku. V těchto případech se dotyčné osobě vydá samostatné rozhodnutí.</p>
			<p>Čl. 12 odst. 1 písm. a)</p> <p>1. S ohledem na řízení stanovená v kapitole III členské státy zajistí, aby se na všechny žadatele vztahovaly tyto záruky:</p> <p>a) žadatelé jsou informováni v jazyce, jemuž rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o průběhu řízení a o svých právech a povinnostech během řízení a možných důsledcích, pokud tyto povinnosti nesplní a nebudou s orgány spolupracovat. Jsou informováni o časovém</p>

			<p>rámcí, o možnostech, jak splnit povinnost předložit údaje podle článku 4 směrnice 2011/95/EU, jakož i o důsledcích výslovného nebo konkludentního zpětvzetí žádosti. Tyto informace musí být poskytnuty včas, aby žadatelé mohli vykonávat práva zaručená touto směrnicí a plnit povinnosti stanovené v článku 13;</p>
	Čl. 12 odst. 1 písm. d)		<p>d) žadatelé, případně jejich právní poradci nebo jiní poradci podle čl. 23 odst. 1, musí mít přístup k informacím podle čl. 10 odst. 3 písm. b) a k informacím poskytnutým odborníky podle čl. 10 odst. 3 písm. d), pokud rozhodující orgán zohlednil takové informace při rozhodování o jejich žádosti;</p>
	Čl. 12 odst. 1 písm. f)		<p>f) žadatelé jsou informováni o výsledku rozhodnutí rozhodujícího orgánu v jazyce, jemuž rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, nezastupuje-li je nebo nepomáhá-li jim právní poradce nebo jiný poradce. Poskytnuté informace zahrnou informace o opravných prostředcích proti zamítavému rozhodnutí v souladu s čl. 11 odst. 2.</p>
	Čl. 14 odst. 1		<p>1. Dříve než rozhodující orgán vydá rozhodnutí, poskytne se žadateli příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o mezinárodní ochranu s osobou, která je podle vnitrostátního práva k vedení takového pohovoru příslušná. Osobní pohovory o věcné stránce žádosti o mezinárodní ochranu vždy provádí pracovník rozhodujícího orgánu. Tímto pododstavcem není dotčen čl. 42 odst. 2 písm. b).</p>

			<p>Pokud jsou žádosti o mezinárodní ochranu současně podány velkým počtem státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, takže je prakticky nemožné, aby rozhodující orgán provedl pohovor o věcné stránce každé žádosti včas, mohou členské státy stanovit, že se do provedení těchto pohovorů dočasně zapojí pracovníci jiného orgánu. V takových případech obdrží pracovníci tohoto jiného orgánu předem příslušné školení, jehož součástí budou prvky uvedené v čl. 6 odst. 4 písm. a) až e) nařízení (EU) č. 439/2010. Osoby, jež provádějí s žadateli pohovor podle této směrnice, rovněž musejí mít obecné znalosti o problémech, které by mohly nepříznivě ovlivnit schopnost žadatele absolvovat pohovor, jako jsou známky toho, že žadatel mohl být v minulosti mučen.</p> <p>Pokud žadatel podal žádost o mezinárodní ochranu jménem osob, které jsou na něm závislé, musí být každé závislé zletilé osobě dána příležitost k osobnímu pohovoru.</p> <p>Členské státy mohou ve vnitrostátních právních předpisech stanovit případy, kdy se příležitost k osobnímu pohovoru poskytuje nezletilé osobě.</p>
	Čl. 15 odst. 2	2. Osobní pohovor se uskutečňuje za podmínek, které zajistí odpovídající důvěrnost.	
	Čl. 15 odst. 3 písm. e)	e) zajistí, aby pohovory s nezletilými osobami byly vedeny způsobem, který je přiměřený potřebám dítěte.	
	Čl. 17 odst. 3	3. Členské státy zajistí, aby měl žadatel na konci osobního pohovoru či ve stanovené lhůtě před tím, než	

			<p>rozhodující orgán přijme rozhodnutí, příležitost vyjádřit své připomínky nebo podat ústní nebo písemné vysvětlení k jakémukoli nesprávnému překladu nebo zkreslení obsaženému ve zprávě nebo v přepisu pohovoru. Za tím účelem členské státy zajistí, aby byl žadatel o obsahu zprávy nebo o skutkových prvcích přepisu plně informován, pokud to bude nutné, za pomoci tlumočníka. Členské státy poté žadatele požádají, aby potvrdil, že obsah zprávy nebo přepisu pohovoru věrně odráží obsah pohovoru.</p> <p>Pokud je osobní pohovor zaznamenán v souladu s odstavcem 2 a tento záznam je přípustný jako důkaz v řízení o opravném prostředku podle kapitoly V, nemusí členské státy žadatele požádat, aby potvrdil, že obsah zprávy nebo přepisu pohovoru věrně odráží obsah pohovoru. Aniž je dotčen článek 16, v případech, kdy členské státy stanoví, že se pořizuje přepis i záznam osobního pohovoru, nemusí umožnit žadateli, aby vyjádřil své připomínky nebo podal vysvětlení k přepisu pohovoru.</p>
		Čl. 17 odst. 5	<p>5. Dokud rozhodující orgán nepřijme rozhodnutí, musí mít žadatelé a jejich právní zástupci nebo jiní poradci podle článku 23 přístup ke zprávě nebo přepisu, případně záznamu.</p> <p>Pokud členské státy stanoví, že se pořizuje jak přepis, tak i záznam osobního pohovoru, nemusí umožnit přístup k záznamu v řízení v prvním stupni podle kapitoly III. V takových případech umožní přístup k záznamu v řízení o opravném prostředku podle kapitoly V.</p>

				<p>Aniž je dotčen odstavec 3 tohoto článku, v případech, kdy je žádost posuzována podle čl. 31 odst. 8, mohou členské státy stanovit, že přístup ke zprávě nebo přepisu, popřípadě k záznamu se povolí v okamžiku přijetí rozhodnutí.</p>
			Čl. 19 odst. 1	<p>1. V průběhu řízení v prvním stupni podle kapitoly III členské státy zajistí, aby se žadatelům na žádost bezplatně poskytovaly právní a procesní informace, což zahrnuje alespoň poskytnutí informací o řízení použitelném na konkrétní situaci žadatele. V případě zamítavého rozhodnutí o žádosti v prvním stupni členské státy rovněž poskytnou žadatelům na jejich žádost informace, spolu s informacemi poskytnutými podle čl. 11 odst. 2 a čl. 12 odst. 1 písm. f), odůvodňující toto rozhodnutí a vysvětlující, jakým způsobem jej lze napadnout.</p>
			Čl. 23 odst. 1 písm. a)	<p>1. Členské státy zajistí, aby právní zástupce nebo jiný poradce, který je k této činnosti oprávněn podle vnitrostátního práva a který v souladu s vnitrostátním právem žadateli o mezinárodní ochranu pomáhá nebo ho zastupuje, měl přístup k informacím uvedeným ve spisu žadatele, na základě kterých je nebo bude rozhodnuto.</p> <p>Členské státy mohou učinit výjimku, pokud by vyzrazení informací nebo zdrojů ohrozilo bezpečnost státu, bezpečnost organizací nebo osob poskytujících informace nebo bezpečnost osob, jichž se informace týkají, nebo pokud by byly ohroženy zájmy šetření v souvislosti s posuzováním žádostí o mezinárodní ochranu příslušnými orgány členských států nebo</p>

			<p>mezinárodní vztahy členských států. V těchto případech členské státy:</p> <p>a) zpřístupní takové informace nebo zdroje orgánům uvedeným v kapitole V a</p>
	Čl. 23 odst. 1 písm. b)	<p>b) stanoví ve vnitrostátním právu postupy, které zaručí dodržování práva žadatele na obhajobu.</p> <p>Pokud jde o písmeno b), mohou členské státy zejména povolit přístup k informacím nebo zdrojům právnímu zástupci nebo poradci, který podstoupil bezpečnostní prověrku, pokud jsou informace podstatné pro posouzení žádosti nebo pro přijetí rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany.</p>	
	Čl. 25 odst. 1 písm. b)	<p>b) zajistí, aby zástupce mohl nezletilou osobu bez doprovodu informovat o významu a možných důsledcích osobního pohovoru a případně o tom, jak se má na osobní pohovor připravit. Členské státy zajistí, aby se tohoto pohovoru zúčastnil zástupce nebo právní zástupce či jiný poradce, který je podle vnitrostátního práva k této činnosti oprávněn, a aby v rámci stanoveném osobou, která pohovor vede, měl příležitost klást otázky nebo činit připomínky.</p> <p>Členské státy mohou vyžadovat přítomnost nezletilých osob bez doprovodu u osobních pohovorů i tehdy, je-li přítomen zástupce.</p>	
	Čl. 25 odst. 5 písm. b)	<p>b) nezletilé osoby bez doprovodu nebo jejich zástupci souhlasili s provedením lékařského vyšetření k určení věku dotyčné nezletilé osoby a</p>	

			<p>Čl. 30 písm. a) Za účelem posuzování jednotlivých žádostí členské státy:</p> <p>a) nesdělí údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o jednotlivých žádostech o mezinárodní ochranu ani skutečnost, že byla podána žádost;</p>
		Čl. 31 odst. 1	<p>1. Členské státy vyřizují žádosti o mezinárodní ochranu v řízení o posouzení žádosti v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II.</p>
		Čl. 38 odst. 3 písm. a)	<p>3. Při výkonu rozhodnutí, které se zakládá výlučně na tomto článku, členské státy:</p> <p>a) žadatele náležitě vyrozumí a</p>
		Čl. 42 odst. 1	<p>1. Členské státy zajistí, aby žadatelé, jejichž žádost podléhá předběžnému posouzení podle článku 40, měli k dispozici záruky uvedené v čl. 12 odst. 1.</p>
		Čl. 42 odst. 3	<p>3. Členské státy zajistí, aby žadatel byl vhodným způsobem informován o výsledku předběžného posouzení, a pokud žádost nebude dále posuzována, o důvodech a o možnostech opravných prostředků proti tomuto rozhodnutí.</p>
		Čl. 45 odst. 1 písm. a)	<p>1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy příslušný orgán zvažuje podle článku 14 nebo článku 19 směrnice 2011/95/EU odejmout státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti status mezinárodní ochrany, měla dotyčná osoba tyto záruky:</p> <p>a) je písemně informována o tom, že příslušný orgán znovu posuzuje, zda ji lze</p>

					považovat za osobu požívající mezinárodní ochrany, a o důvodech tohoto nového posuzování a
				Čl. 45 odst. 1 písm. b)	b) má příležitost, aby při osobním pohovoru podle čl. 12 odst. 1 písm. b) a článků 14 až 17 nebo v písemném prohlášení uvedla důvody, proč by jí neměl být status mezinárodní ochrany odňat.
				Čl. 45 odst. 3	3. Členské státy zajistí, aby rozhodnutí příslušného orgánu o odnětí statusu mezinárodní ochrany bylo sděleno písemně. Rozhodnutí musí obsahovat skutkové a právní odůvodnění a písemné poučení o možnosti podat opravné prostředky.
				Čl. 45 odst. 4	4. Jakmile příslušný orgán vydá rozhodnutí o odnětí statusu mezinárodní ochrany, použije se rovněž článek 20, článek 22, čl. 23 odst. 1 a článek 29.
				Čl. 48	Členské státy zajistí, aby orgány provádějící tuto směrnici byly vázány zásadou zachování důvěrnosti podle vnitrostátních právních předpisů ve vztahu k veškerým informacím, které získají v při výkonu své činnosti.
	32013L0033			Čl. 20 odst. 5	5. Rozhodnutí o omezení nebo odnětí výhod materiálních podmínek přijetí a o sankcích ve smyslu odstavců 1, 2, 3 a 4 tohoto článku se přijímají vždy v jednotlivém případě, objektivně a nestranně a musí obsahovat odůvodnění. Rozhodnutí musí vycházet z konkrétní situace dotyčné osoby, zejména pokud jde o osoby uvedené v článku 21, a zohledňovat zásadu proporcionality. Za všech okolností musí členské státy zajistit přístup ke zdravotní péči podle článku 19 a

				důstojné životní podmínky pro všechny žadatele.
			Čl. 23 odst. 2 písm. d)	d) názorům nezletilé osoby úměrně jejímu věku a zralosti.
			Čl. 26 odst. 1	1. Členské státy zajistí, aby bylo možné podat opravný prostředek v souladu s postupy vnitrostátního práva proti rozhodnutím ohledně přiznání, odnětí nebo omezení výhod podle této směrnice a proti rozhodnutím podle článku 7, jimiž jsou dotčeny zájmy jednotlivého žadatele. Možnost podání opravného prostředku k soudnímu orgánu nebo soudního přezkumu rozhodnutí po skutkové i právní stránce musí být zaručena alespoň v posledním stupni.
		32013R0604	Čl. 6 odst. 2	2. Členské státy zajistí, aby byla nezletilá osoba bez doprovodu během všech řízení podle tohoto nařízení zastupována svým zástupcem a aby jí byl tento zástupce nápomocen. Zástupce musí mít kvalifikaci a odborné znalosti, aby zajistil, že během řízení prováděných podle tohoto nařízení je zohledněn nejlepší zájem nezletilé osoby. Zástupce musí mít přístup k obsahu příslušných dokumentů žadatelova spisu, včetně zvláštního informačního letáku pro nezletilé osoby bez doprovodu.
§ 10 odst. 2	(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany poskytnout údaje o a) svém jménu a příjmení, ostatních jménech, pohlaví, všech dřívějších příjmeních a jiných užívaných jménech a příjmeních, b) dni, měsíci a roku narození, c) místu a státu narození, d) své národnosti, náboženském přesvědčení a politickém	32013L0032	Čl. 6 odst. 3 Čl. 13 odst. 2 písm. a)	3. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy požadovat, aby se žádosti o mezinárodní ochranu podávaly osobně nebo na určitém místě. 2. Členské státy mohou zejména stanovit, že: a) žadatelé jsou povinni se neprodleně nebo ve stanovené době hlásit u příslušných orgánů nebo se k nim dostavit osobně;

	<p>presvědčení,</p> <p>e) státním občanství,</p> <p>f) rodinném stavu, manželovi nebo registrovaném partnerovi a dětech,</p> <p>g) posledním bydlišti mimo území,</p> <p>h) pobytu ve státech, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾,</p> <p>i) dni a způsobu vstupu na území,</p> <p>j) čísla a platnosti cestovního dokladu,</p> <p>k) zdravotním stavu, zdravotních omezeních a jiných zvláštních potřebách,</p> <p>l) důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany,</p> <p>m) tom, zda je nebo bylo proti němu vedeno trestní stíhání nebo byl odsouzen za spáchání trestného činu,</p> <p>n n) jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět,</p> <p>o o) způsobu jeho cesty na území a</p> <p>p p) vízech nebo povoleních k pobytu vydaných jinými státy, popřípadě údaje o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany v jiných státech.</p>	<p>32013L0033</p> <p>32011L0095</p>	<p>Čl. 6 odst. 6</p> <p>Čl. 4 odst. 2</p> <p>Čl. 5 odst. 2</p> <p>Čl. 5 odst. 3</p>	<p>6. Členské státy neuloží žadatelům pouze proto, že požádali o mezinárodní ochranu, žádné nadbytečné nebo nepřiměřené povinnosti týkající se dokladů nebo jiných administrativních záležitostí před tím, než jim zaručí práva, na něž mají podle této směrnice nárok.</p> <p>2. Náležitosti uvedené v odstavci 1 zahrnují prohlášení žadatele a všechny dokumenty, jež má žadatel k dispozici a které uvádějí jeho věk, jeho původ, jeho vztahy včetně dotčených příbuzných, jeho totožnost, státní příslušnost nebo příslušnosti, zemi nebo země a místo nebo místa jeho předchozího pobytu, předchozí žádosti o azyl, cestovní trasy, cestovní doklady a důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu.</p> <p>2. Odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy mohou být založeny na činnosti, kterou žadatel vyvíjel po opuštění země původu, zejména pokud se zjistí, že činnost, o kterou se dotýká žádost opírá, představuje vyjádření a pokračování názorů a přesvědčení, které měl žadatel v zemi původu.</p> <p>3. Aniž je dotčena Ženevská úmluva, mohou členské státy rozhodnout, že žadateli, který podává následnou žádost, se postavení uprchlíka obvykle nepřizná, je-li nebezpečí pronásledování založeno na okolnostech, které vyvolal sám žadatel po opuštění země původu.</p>
§ 10 odst. 5	<p>(5) Ministerstvo v písemném poučení podle odstavce 1 věty třetí informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti zajistit si lékařské vyšetření zaměřené na zjištění známek</p>	32013L0032	Čl. 6 odst. 3	<p>3. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy požadovat, aby se žádosti o mezinárodní ochranu podávaly osobně nebo na určitém místě.</p>

	pronásledování nebo vážné újmy.		Čl. 13 odst. 2 písm. a)	2. Členské státy mohou zejména stanovit, že: a) žadatelé jsou povinni se neprodleně nebo ve stanovené době hlásit u příslušných orgánů nebo se k nim dostavit osobně;
§ 11 odst. 1	(1) Řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany se zahajuje z podnětu ministerstva. Ustanovení § 23c a 25 se použijí přiměřeně.	32011L0095	Čl. 14 odst. 2	2. Aniž je dotčena povinnost uprchlíka v souladu s čl. 4 odst. 1 sdělit všechny významné skutečnosti a poskytnout všechny související dokumenty, jež má k dispozici, prokazuje v jednotlivém případě členský stát, který postavení uprchlíka přiznal, že dotyčná osoba přestala být uprchlíkem nebo nikdy nebyla uprchlíkem v souladu s odstavcem 1 tohoto článku.
			Čl. 19 odst. 4	4. Aniž je dotčena povinnost státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti v souladu s čl. 4 odst. 1 sdělit všechny významné skutečnosti a poskytnout všechny související dokumenty, které mají k dispozici, prokazuje v jednotlivém případě členský stát, který status doplňkové ochrany přiznal, že dotyčná osoba přestala být nebo není osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu podle odstavců 1, 2 a 3 tohoto článku.
		32013L0032	Čl. 45 odst. 1 písm. a)	1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy příslušný orgán zvažuje podle článku 14 nebo článku 19 směrnice 2011/95/EU odejmout státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti status mezinárodní ochrany, měla dotyčná osoba tyto záruky: a) je písemně informována o tom, že příslušný orgán znovu posuzuje, zda ji lze považovat za osobu

				požívající mezinárodní ochrany, a o důvodech tohoto nového posuzování a
§ 11 odst. 3	(3) Je-li vedeno řízení o předání do příslušného státu, nelze vydat ani vykonat rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nebylo příslušným členským státem oznámeno, že vydal rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá opravnému prostředku.	32013R0604	Čl. 24 odst. 4	4. Pokud osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím v jednom členském státě, se nachází bez povolení k pobytu na území jiného členského státu, může posledně jmenovaný členský stát buď požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, nebo provést řízení o <i>Nerelevantní z hlediska adaptace</i> .navrácení v souladu se směrnicí 2008/115/ES. Pokud se uvedený členský stát rozhodne požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, pravidla podle směrnice 2008/115/ES se nepoužijí.
		32013L0032	Čl. 45 odst. 1 písm. a)	1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy příslušný orgán zvažuje podle článku 14 nebo článku 19 směrnice 2011/95/EU odejmout státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti status mezinárodní ochrany, měla dotyčná osoba tyto záruky: a) je písemně informována o tom, že příslušný orgán znovu posuzuje, zda ji lze považovat za osobu požívající mezinárodní ochrany, a o důvodech tohoto nového posuzování a
§ 11 odst. 4	(4) Byla-li podána žádost o udělení mezinárodní ochrany po dni nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo ukončeno řízení o předání podle odstavce 2, a před přemístěním z území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie ²⁰⁾ , ministerstvo řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany usnesením zastaví. Ustanovení § 11c odst. 5 věty druhá a třetí se použijí obdobně.	32013L0032	Čl. 45 odst. 1 písm. a)	1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy příslušný orgán zvažuje podle článku 14 nebo článku 19 směrnice 2011/95/EU odejmout státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti status mezinárodní ochrany, měla dotyčná osoba tyto záruky: a) je písemně informována o

				tom, že příslušný orgán znovu posuzuje, zda ji lze považovat za osobu požívající mezinárodní ochrany, a o důvodech tohoto nového posuzování a
§ 14a odst. 2	<p>(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje</p> <p>a) uložení nebo vykonání trestu smrti,</p> <p>b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo</p> <p>c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo.</p> <p>d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky</p>	32011L0095	<p>Čl. 15</p> <p>Čl. 2 písm. f)</p> <p>Čl. 2 písm. n)</p> <p>Čl. 4 odst. 4</p>	<p>Vážnou újmu se rozumí</p> <p>a) uložení nebo vykonání trestu smrti nebo</p> <p>b) mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest vůči žadateli v zemi původu nebo</p> <p>c) vážné a individuální ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu.</p> <p>f) "osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu" státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která nesplňuje podmínky pro uznání za uprchlíka, ale u které existují závažné důvody se domnívat, že pokud by se vrátila do země svého původu, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti do země svého dosavadního pobytu, byla by vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu uvedenou v článku 15, a na kterou se nevztahuje čl. 17 odst. 1 a 2, přičemž tato osoba nemůže nebo vzhledem ke shora uvedené hrozbě nechce přijmout ochranu dotyčné země;</p> <p>n) "zemí původu" jedna nebo více zemí, jejichž státní příslušnost žadatel má, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti jedna nebo více zemí dosavadního pobytu žadatele.</p> <p>4. Skutečnost, že žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele</p>

			z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.
	Čl. 5 odst. 1	1. Odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy mohou být založeny na událostech, k nimž došlo po odjezdu žadatele ze země původu.	
	Čl. 5 odst. 2	2. Odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy mohou být založeny na činnosti, kterou žadatel vyvíjel po opuštění země původu, zejména pokud se zjistí, že činnost, o kterou se dotýká žádost opírá, představuje vyjádření a pokračování názorů a přesvědčení, které měl žadatel v zemi původu.	
	Čl. 7 odst. 1 písm. a)	1. Ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou mohou poskytovat pouze a) stát nebo	
	Čl. 7 odst. 1 písm. b)	b) strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, ovládající stát nebo podstatnou část území státu, pokud jsou ochotny a schopny zajistit ochranu v souladu s odstavcem 2.	
	Čl. 7 odst. 2	2. Ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmou musí být účinná a nesmí být pouze dočasná. Má se zpravidla za to, že taková ochrana je poskytována, jestliže subjekty uvedené v odst. 1 písm. a) a b) učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro	

				<p>odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.</p> <p>Čl. 18</p> <p>Členské státy přiznají status doplňkové ochrany státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti splňující podmínky pro získání doplňkové ochrany podle kapitol II a V.</p>
		32003L0032	Čl. 2 písm. h)	<p>h) "osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu" státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která splňuje požadavky čl. 2 písm. f) směrnice 2011/95/EU;</p>
			Čl. 2 písm. k)	<p>k) "statusem doplňkové ochrany" uznání státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za osobu, která má nárok na doplňkovou ochranu;</p>
		32008L0115	Čl. 11 odst. 5	<p>Odstavce 1 až 4 se použijí, aniž je dotčeno právo na mezinárodní ochranu v členských státech ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany [13].</p>
§ 15 odst. 3	<p>(3) Azyl dále nelze udělit, pokud</p> <p>a) cizinec požívá ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Organizace spojených národů než Úřadu Vysokého komisaře; není-li ochrana nebo podpora z jakýchkoliv důvodů dále udělována osobám, o jejichž postavení není ještě konečně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného</p>	32011L0095	Čl. 14 odst. 4	<p>4. Členské státy mohou odejmout, ukončit nebo zamítnout prodloužení platnosti postavení přiznaného uprchlíkovi vládním, správním, soudním nebo kvazisoudním orgánem, jestliže</p> <p>a) existují dostatečné důvody k tomu, aby byl považován za nebezpečí pro bezpečnost členského státu, v němž se</p>

	<p>shromáždění Organizace spojených národů, vztahují se na něho ustanovení tohoto zákona,</p> <p>b) je cizinec uznán příslušnými úřady země, v níž se usadil jako v místě svého trvalého bydliště, za osobu, které byly přiznány práva a povinnosti rovnocenné se státní příslušností k takovému státu; to neplatí, jde-li o stát, ve kterém mu hrozí pronásledování podle § 12,</p> <p>c) cizinec jako pravomocně odsouzený za zvlášť závažný zločin představuje nebezpečí pro společnost, nebo</p> <p>d) existují další oprávněné důvody považovat cizince za nebezpečí pro bezpečnost státu.</p>		Čl. 14 odst. 5	<p>nachází;</p> <p>b) jako osoba odsouzená pravomocným rozsudkem za zvlášť závažný trestný čin představuje nebezpečí pro společnost dotyčného členského státu.</p> <p>5. V situacích uvedených v odstavci 4 se mohou členské státy rozhodnout nepřiznat postavení uprchlíka, jestliže toto rozhodnutí ještě nebylo přijato.</p>
§ 15a odst. 1 písm. d)	<p>(1) Doplnkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany,</p> <p>a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,</p> <p>b) se dopustil vážného zločinu,</p> <p>c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů, nebo</p> <p>d) představuje nebezpečí pro společnost nebo pro bezpečnost státu.</p>	32011L0095	Čl. 17 odst. 1	<p>1. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti nemají nárok na doplňkovou ochranu, existují-li vážné důvody se domnívat, že</p> <p>a) se dopustili zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech;</p> <p>b) se dopustili vážného zločinu;</p> <p>c) jsou vinní činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člácích 1 a 2 Charty OSN;</p> <p>d) představují nebezpečí pro společnost nebo pro bezpečnost členského státu, ve kterém se nachází.</p>
§ 17 odst. 1 písm. j)	<p>j) azylant byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin a představuje tak nebezpečí pro bezpečnost státu společnost.</p>	32011L0095	Čl. 14 odst. 4 písm. b)	<p>4. Členské státy mohou odejmout, ukončit nebo zamítnout prodloužení platnosti postavení přiznaného uprchlíkovi vládním, správním, soudním nebo kvazisoudním orgánem, jestliže</p> <p>b) jako osoba odsouzená pravomocným rozsudkem za zvlášť závažný trestný čin představuje nebezpečí pro společnost dotyčného</p>

				členského státu.
§ 17a odst. 1 písm. d)	osoba je důvodné podezření, že osoba požívající doplňkové ochrany se dopustila zvláště závažného zločinu.	32011L0095	Čl. 19 odst. 3 písm. a)	3. Členské státy odejmou, ukončí nebo zamítnou prodloužení platnosti statusu doplňkové ochrany státnímu příslušníkovi třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti, jestliže a) se po přiznání statusu doplňkové ochrany zjistí, že dotyčná osoba měla být nebo je vyloučena z možnosti získat doplňkovou ochranu podle čl. 17 odst. 1 a 2;
§ 17a odst. 2	(2) Při posuzování důvodů okolností uvedených v odstavci 1 písm. a) ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.	32011L0095	Čl. 16 odst. 1,2	1. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti přestávají být osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu, jestliže okolnosti, které vedly k přiznání statusu doplňkové ochrany, přestanou existovat nebo se změní do té míry, že ochrany již není třeba. 2. Při uplatňování odstavce 1 přihlížejí členské k tomu, zda je změna okolností natolik významná a dlouhodobá, že osoba, která má nárok na doplňkovou ochranu, již není vystavena reálnému nebezpečí vážné újmy. 3. Odstavec 1 se nevztahuje na osobu, která má nárok na doplňkovou ochranu, jež je schopna uvést naléhavé důvody podložené předchozí vážnou újmu pro odmítnutí ochrany země své státní příslušnosti, nebo je-li osobou bez státní příslušnosti, pro odmítnutí ochrany země svého dosavadního pobytu.
§ 18 písm. b)	b) nabytím občanství Evropské unie,	32013L0032	Čl. 45 odst. 5	5. Odchylně od odstavců 1 až 4 tohoto článku mohou členské státy rozhodnout, že mezinárodní ochrana ze zákona zaniká, pokud se osoba požívající mezinárodní ochrany jednoznačně zřekla toho, aby byla za osobu požívající mezinárodní ochrany uznávána. Členský stát může rovněž stanovit, že status mezinárodní ochrany ze zákona zaniká, pokud se

				osoba požívající mezinárodní ochrany stala státním příslušníkem tohoto členského státu.
§ 23 odst. 1	(1) Ministerstvo provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru se sepisuje protokol ³⁰⁾ . Protokol je zejména přepisem otázek ministerstva a odpovědí žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Na žádost účastníka řízení ministerstvo provede audiozáznam pohovoru. Audiozáznam pohovoru může ministerstvo provést i z moci úřední.	32013L0032	Čl. 17 odst. 2	2. Členské státy mohou stanovit, že z osobního pohovoru bude pořízen zvukový nebo audiovizuální záznam. V případě, že je pořizován takový záznam z pohovoru, členské státy zajistí, aby byl záznam nebo jeho přepis k dispozici ve spisu žadatele.
§ 23 odst. 5	(5) Z důvodů hodných zvláštního zřetele nebo na výslovnou žádost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zajistí ministerstvo vedení pohovoru, a je-li to v jeho možnostech, i tlumočení osobou stejného pohlaví; to neplatí, pokud se ministerstvo domnívá, že žádost podle věty první je založena na skutečnostech, které nesouvisí s obtížemi žadatele o udělení mezinárodní ochrany při předkládání důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany.	32013L0032	Čl. 15 odst. 3 písm. c)	3. Členské státy přijmou vhodná opatření pro zajištění toho, aby se osobní pohovory uskutečňovaly za podmínek umožňujících žadatelům předložit v úplnosti důvody své žádosti. Za tímto účelem členské státy: c) vyberou tlumočníka, který je schopen zajistit přiměřenou komunikaci mezi žadatelem a osobou, která pohovor vede. Komunikace musí probíhat v jazyce, který žadatel upřednostňuje, pokud neexistuje jiný jazyk, jemuž žadatel rozumí a je v něm schopen jasně komunikovat. Pokud je to možné, členské státy na žádost žadatele zajistí tlumočníka stejného pohlaví, ledaže má rozhodující orgán důvod se domnívat, že tato žádost je založena na důvodech, které nesouvisí s obtížemi žadatele při předkládání důvodů žádosti ve své úplnosti;
§ 27 odst. 1	(1) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do a) 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo b) 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí	32013L0032	Čl. 12 odst. 1 písm. e) Čl. 31 odst. 2	e) žadatelům je rozhodnutí rozhodujícího orgánu o jejich žádosti oznámeno v přiměřené době. Zastupuje-li žadatele právní poradce nebo jiný poradce, mohou členské státy vyrozumět o rozhodnutí místo žadatele tohoto právního poradce nebo jiného poradce; 2. Členské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti

	<p>ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání; jde-li o případy věcně nebo právně složité, lze tuto lhůtu prodloužit až o 3 měsíce a pokud je to stále nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně prodloužit lhůtu až o další 3 měsíce.</p>		<p>bylo skončeno co nejdříve, aniž by tím byla dotčena přiměřenost a úplnost posouzení.</p> <p>Čl. 31 odst. 3 písm. a) 3. Členské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti bylo skončeno do šesti měsíců od podání žádosti.</p> <p>Pokud se na žádost vztahuje postup uvedený v nařízení (EU) č. 604/2013, počíná šestiměsíční lhůta běžet od okamžiku, kdy je podle uvedeného nařízení určen členský stát příslušný k posouzení této žádosti, žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat příslušným orgánem.</p> <p>Členské státy mohou prodloužit tuto šestiměsíční lhůtu uvedenou v tomto odstavci nejvýše o dalších devět měsíců v případech:</p> <p>a) které jsou po skutkové nebo právní stránce složité;</p> <p>Čl. 42 odst. 1 1. Členské státy zajistí, aby žadatelé, jejichž žádost podléhá předběžnému posouzení podle článku 40, měli k dispozici záruky uvedené v čl. 12 odst. 1.</p>
§ 28 odst. 8	<p>(8) Skutečnost, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany již byl pronásledován nebo mu byla způsobena vážná újma nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti jeho obav z pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.</p>	32011L0095	<p>Čl. 4 odst. 4 4. Skutečnost, že žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.</p>
§ 28 odst. 9	<p>(9) Cizinec, kterému nelze udělit azyl podle § 15 odst. 3 písm. c) nebo d), a cizinec, kterému byl odňat azyl podle § 17 odst. 1 písm. i) a j), je v případě, že by jinak splňoval důvody pro udělení nebo ponechání azylu, způsobilý</p>	32011L0095	<p>Čl. 14 odst. 6 6. Osoby, na které se vztahují odstavce 4 a 5, jsou způsobilé k právům uvedeným v člancích 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Ženevské úmluvy nebo podobným právům, pokud se nacházejí v</p>

	alespoň k právům uvedeným v čl. 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Ministerstvo na žádost cizince rozhodne o jeho strpění na území podle § 78b a vydá mu za tímto účelem potvrzení o strpění na území. Cizinec uvede adresu pro doručování na území a předloží cestovní doklad, je-li jeho držitelem. Dobu strpění na území stanoví ministerstvo až na 1 rok a je oprávněno dobu strpění na území opakovaně prodlužovat. Ustanovení § 78d odst. 2 až 6 a § 79 odst. 5 se nepoužijí.			dotyčném členském státě.
§ 29	Při posuzování důvodů pronásledování podle § 12 písm. b) se přihlíží k těmto hlediskům: a) důvod rasy zahrnuje zejména barvu pleti, původ nebo příslušnost k určité etnické skupině, b) důvod náboženství zahrnuje zejména zastávání teistických, neteistických a ateistických přesvědčení, účast nebo neúčast na formálních náboženských obřadech konaných soukromě nebo veřejně, samostatně nebo společně s jinými, jiné náboženské akty nebo vyjádření názorů anebo formu osobního nebo společenského chování založeného na jakémkoli náboženském přesvědčení nebo příkázaného jakýmkoli náboženským přesvědčením, c) důvod národnosti zahrnuje zejména příslušnost k určité skupině vymezené jejími kulturními, etnickými nebo jazykovými znaky, společným zeměpisným nebo politickým původem nebo jejím vztahem k obyvatelstvu jiného státu a neomezuje se na existenci nebo neexistenci státní příslušnosti, d) důvod příslušnosti k určité sociální skupině zahrnuje zejména příslušnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany ke skupině, jejíž příslušníci mají vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, sdílí charakteristiku nebo přesvědčení, které je natolik významné pro jejich identitu nebo svědomí, že nemají být nuceni se jich vzdát, a to včetně sexuální orientace	32011L0095	Čl. 10 odst. 1	1. Při posuzování důvodů pronásledování přihlíží členský stát k těmto hlediskům: a) pojem rasy zahrnuje zejména hledisko barvy pleti, původu nebo příslušnosti k určité etnické skupině; b) pojem náboženství zahrnuje zejména zastávání teistických, neteistických a ateistických přesvědčení, účast nebo neúčast na formálních náboženských obřadech konaných soukromě nebo veřejně, sám nebo společně s jinými, jiné náboženské akty nebo vyjádření názorů anebo formu osobního nebo společenského chování založeného na jakémkoli náboženském přesvědčení nebo příkázaného jakýmkoli náboženským přesvědčením; c) pojem národnosti se neomezuje na existenci nebo neexistenci státní příslušnosti, ale zahrnuje zejména příslušnost k určité skupině vymezené jejími kulturními, etnickými nebo jazykovými znaky, společným zeměpisným nebo politickým původem nebo jejím vztahem k obyvatelstvu jiného státu; d) skupina tvoří určitou společenskou vrstvu, zejména jestliže — příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou

	<p>s ohledem na okolnosti konkrétního případu anebo má skupina rozdílnou identitu z důvodu vnímání převažující části společnosti země, jejíž je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním příslušníkem; příslušnost k určité sociální skupině musí být rovněž posouzena z hlediska pohlaví žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jeho genderové identity,</p> <p>e) důvod zastávání určitých politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení o údajných původcích pronásledování nebo o jejich politikách anebo postupech, bez ohledu na to, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle těchto názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.</p>			<p>nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále</p> <p>— tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou. V závislosti na okolnostech existujících v zemi původu může určitá společenská vrstva představovat skupinu založenou na společném charakteristickém rysu sexuální orientace. Sexuální orientaci nelze chápat tak, že by zahrnovala akty považované podle vnitrostátních právních předpisů členských států za trestné. Pro účely určení příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážena hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity;</p> <p>e) pojem politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.</p>
§ 32 odst. 1 písm. b) a c)	<p>§ 32</p> <p>(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.</p> <p>(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany lze podat ve lhůtě</p> <p>a) 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jde-li o</p> <p>1. rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,</p> <p>2. rozhodnutí o zastavení</p>	32013L0032	Čl. 46 odst. 4	<p>4. Členské státy stanoví přiměřené lhůty a další nezbytná pravidla, aby mohl žadatel využít svého práva na účinný opravný prostředek podle odstavce 1. Lhůty nesmějí znemožňovat nebo nepřiměřeně ztěžovat tento přístup žadatele k účinnému opravnému prostředku.</p> <p>Členské státy mohou rovněž stanovit přezkum rozhodnutí podle článku 43 z moci úřední.</p> <p>2. Členské státy stanoví přiměřenou lhůtu, v níž může dotyčná osoba uplatnit své</p>
		32013R0604	Čl. 27 odst. 2	

	<p>řízení, včetně usnesení o zastavení řízení,</p> <p>3. rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, je-li žalobce zajištěn podle tohoto zákona, nebyl-li mu povolen vstup na území nebo je-li zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, nebo</p> <p>4. případ uvedený v § 27 odst. 7,</p> <p>b) 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí v případech neuvedených v písmenu a), nebo</p> <p>c) 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 31.</p>			právo na podání účinného opravného prostředku podle odstavce 1.
§ 32 odst. 8	<p>(8) Při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany krajský soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.</p>	32013L0032	Čl. 46 odst. 4	<p>4. Členské státy stanoví přiměřené lhůty a další nezbytná pravidla, aby mohl žadatel využít svého práva na účinný opravný prostředek podle odstavce 1. Lhůty nesmějí znemožňovat nebo nepřiměřeně ztěžovat tento přístup žadatele k účinnému opravnému prostředku.</p> <p>Členské státy mohou rovněž stanovit přezkum rozhodnutí podle článku 43 z moci úřední.</p>
§ 43 odst. 1	<p>(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu mimo azylové zařízení si hradí náklady spojené s pobytem na území, s výjimkou zdravotních služeb podle § 88, z vlastních prostředků.</p>	32013L0033	Čl. 7 odst. 3	<p>Členské státy mohou podmínit poskytování materiálních podmínek přijetí setrváním žadatelů v konkrétním místě pobytu určeném členskými státy. Toto rozhodnutí může být obecné povahy, avšak musí být přijato vždy v jednotlivém případě a v souladu s vnitrostátním právem.</p>
§ 43 odst. 2	<p>(2) Není-li žadatel hlášen k pobytu v azylovém zařízení nebo opustil-li azylové zařízení na dobu delší než 24 hodin, má po dobu, kdy není</p>	32013L0033	Čl. 7 odst. 3	<p>Členské státy mohou podmínit poskytování materiálních podmínek přijetí setrváním žadatelů v</p>

	hlášen nebo se nezdržuje v azylovém zařízení, dostatečné prostředky k dosažení odpovídající životní úrovně, jaké by dosáhl při pobytu v azylovém zařízení.			konkrétním místě pobytu určeném členskými státy. Toto rozhodnutí může být obecné povahy, avšak musí být přijato vždy v jednotlivém případě a v souladu s vnitrostátním právem.
§ 53a odst. 4	(4) Osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a); pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany. Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně. Ustanovení § 23c a 25 se v řízení o prodloužení doplňkové ochrany použijí přiměřeně.	32011L0095	Čl. 24 odst. 2	2. Co nejdříve po přiznání mezinárodní ochrany vydá členský stát osobám, kterým byl status doplňkové ochrany přiznán, a jejich rodinným příslušníkům povolení k pobytu, které má dobu platnosti alespoň jeden rok s opakovanou možností prodloužení alespoň o dva roky, pokud tomu nebrání závažné důvody týkající se bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku.
§ 57 odst. 1	(1) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, vydá mu ministerstvo průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany před odchodem ze zařízení pro zajištění cizinců.	32013L0033	Čl. 6 odst. 1, 2	1. Členské státy zajistí, aby byl žadateli do tří dnů od podání žádosti o mezinárodní ochranu vystaven doklad znějící na jeho jméno, který potvrzuje jeho postavení jakožto žadatele nebo skutečnost, že je oprávněn pobývat na území členského státu po dobu, po kterou je jeho žádost vyřizována či posuzována. Pokud držitel dokladu není oprávněn volně se

				<p>pohybovat na území členského státu nebo jeho části, uvede se v dokladu také tato skutečnost.</p> <p>2. Členské státy mohou vyloučit uplatňování tohoto článku, je-li žadatel zajištěn a během posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané na hranici nebo během řízení o právu žadatele na vstup na území členského státu. Během posuzování žádosti o mezinárodní ochranu mohou členské státy v určitých případech vystavit žadateli jiné doklady rovnocenné dokladu uvedenému v odstavci 1.</p>
§ 59 odst. 3	<p>(3) Průkaz o povolení k pobytu obsahuje údaje stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie¹⁵⁾ a dále</p> <p>a) údaj o formě udělené mezinárodní ochrany,</p> <p>a b) rodné číslo,</p> <p>b e) místo hlášeného pobytu na území, jde-li o azylanta,</p> <p>c d) záznam o omezení svéprávnosti,</p> <p>d e) digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany,</p> <p>e f) u rezidenta na území záznam „Mezinárodní ochrana udělena CZE dne [datum]“¹⁸⁾,</p> <p>f g) u rezidenta na území záznam „povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta - EU“¹⁸⁾,</p> <p>g h) záznam podle odstavce 4,</p> <p>h) záznam o platném povolení k trvalému pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, byl-li držitel průkazu osobou s platným povolením k trvalému pobytu v době, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany.</p>	32017R1954	Příloha a), bod 10	<p>Druh povolení: přesný druh povolení k pobytu, které členský stát vydává státnímu příslušníkovi třetí země. Povolení k pobytu pro rodinného příslušníka občana Evropské unie, který nevykonával právo volného pohybu, musí obsahovat údaj „rodinný příslušník“. V případě oprávněných osob podle čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES (2) mohou členské státy uvést „oprávněná osoba podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2004/38/ES“.</p>
§ 61 odst. 1	<p>(1) Azylantovi vydá ministerstvo na žádost cestovní doklad, který je veřejnou listinou. Osobě požívající doplňkové ochrany se na žádost vydá jako cestovní doklad cizinecký pas, který je veřejnou listinou. Tyto cestovní doklady se vydají v českém jazyce a ve 2 cizích jazycích podle mezinárodních zvyklostí.</p>	32011L0095	Čl. 25 odst. 1	<p>1. Členské státy vystaví osobám, kterým bylo přiznáno postavení uprchlíka, cestovní doklady ve formě uvedené v příloze Ženevské úmluvy, jež jim umožní cestování mimo jejich území, pokud tomu nebrání závažné důvody státní bezpečnosti nebo veřejného pořádku.</p>

			Čl. 25 odst. 2	2. Členské státy vystaví osobám, kterým byl přiznán status doplňkové ochrany a které nemohou získat cestovní pas daného státu, doklady, jež jim umožní cestování mimo jejich území, pokud tomu nebrání závažné důvody státní bezpečnosti nebo veřejného pořádku.
§ 69	Státní integrační program realizuje ministerstvo z prostředků státu.	32011L0095	Čl. 32 odst. 1	1. Členské státy zajistí, aby měly osoby požívající mezinárodní ochrany přístup k bydlení za stejných podmínek jako ostatní státní příslušníci třetích zemí oprávněně pobývajících na jejich územích.
			Čl. 32 odst. 2	2. Členské státy se snaží provádět politiky, jejichž cílem je předcházet diskriminaci osob požívajících mezinárodní ochrany a zajistit těmto osobám stejné příležitosti na trhu s bydlením, přičemž mohou tyto osoby rozptýlit do různých míst na svém území.
			Čl. 34	Pro usnadnění začlenění osob požívajících mezinárodní ochrany do společnosti zajistí členské státy přístup k integračním programům, které považují za vhodné, s cílem zohlednit zvláštní potřeby osob, jež mají postavení uprchlíka nebo požívají statusu doplňkové ochrany, nebo vytvoří předpoklady zaručující přístup k těmto programům.
§ 81a odst. 3	(3) V případě důvodného podezření, že osoba ubytovaná v azylovém zařízení je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, je pracovník písemně určený provozovatelem azylového zařízení oprávněn provést zjištění, zda tato osoba je ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou; tato osoba je povinna se na výzvu tohoto pracovníka zjištění podrobit. Jestliže naměřená	32013L0033	Čl. 18 odst. 4	4. Členské státy přijmou vhodná opatření k předcházení násilí a sexuálně motivovanému násilí včetně sexuálních útoků a obtěžování v zařízeních a ubytovacích střediscích uvedených v odst. 1 písm. a) a b).

	<p>hodnota alkoholu při dechové zkoušce převyšuje hodnotu 1,00 ‰, osoba je pod vlivem jiné návykové látky nebo se odmítne zjištění podrobit a nejde zároveň o případ podle odstavce 4, je provozovatel oprávněn zajistit osobě jinou formu ubytování v azylovém zařízení na dobu nezbytně nutnou.</p>			
--	---	--	--	--

Změna zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Navrhovaný právní předpis		Odpovídající předpis EU		
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah
§ 9 odst. 1 písm. c)	c) nepředloží platné cestovní povolení, pokud je povinen jej podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾ mít , vízum, podléhá-li cizinec vízové povinnosti nebo povolení k pobytu,	32018R1240	Čl. 80 odst. 1	Změny nařízení (EU) č. 2016/399 Nařízení (EU) 2016/399 se mění takto: 1) V článku 6 se odstavec 1 mění takto: a) písmeno b) se nahrazuje tímto: „b) mají platné vízum, pokud je požadováno na základě nařízení Rady (ES) č. 539/2001 (* ³), nebo platné cestovní povolení, pokud je požadováno na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 (* ⁴), ledaže jsou držiteli platného povolení k pobytu nebo platného dlouhodobého víza; b) doplňují se nové pododstavce, které znějí: „Po přechodné období stanovené podle čl. 83 odst. 1 a 2 nařízení (EU) 2018/1240 je používání Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) nepovinné a povinnost mít platné cestovní povolení stanovená v prvním pododstavci písm. b) tohoto odstavce se neuplatní. Členské státy informují státní příslušníky třetích zemí, na něž se vztahuje povinnost mít cestovní povolení a kteří překračují vnější hranice, o tom, že po uplynutí přechodného období jsou povinni mít platné cestovní

⁵⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226, v platném znění.

					<p>povolení. Za tímto účelem distribuují členské státy této kategorii cestujících společný informační leták, jak je uvedeno v čl. 83 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1240.</p> <p>V průběhu odkladné lhůty stanovené podle čl. 83 odst. 3 nařízení (EU) 2018/1240 pohraniční orgány výjimečně povolí státním příslušníkům třetích zemí, na něž se vztahuje povinnost mít cestovní povolení a kteří nejsou držiteli cestovního povolení, překročit vnější hranice, pokud splňují veškeré ostatní podmínky tohoto článku a pokud překračují vnější hranice členských států poprvé od uplynutí přechodného období uvedeného v čl. 83 odst. 1 a 2 nařízení (EU) 2018/1240. Pohraniční orgány informují tyto státní příslušníky o povinnosti mít platné cestovní povolení v souladu s tímto článkem. Za tímto účelem distribuují pohraniční orgány těmto cestujícím společný informační leták, jak je uvedeno v čl. 83 odst. 3 nařízení (EU) 2018/1240, jímž je informují o tom, že mohou výjimečně překročit vnější hranice, ačkoli nesplňují povinnost mít platné cestovní povolení, a tuto povinnost vysvětlují.“</p> <p>2) V článku 8 se odstavec 3 mění takto:</p> <p>a) v písmeni a) se bod ii) nahrazuje tímto:</p> <p>„ii) ověření, zda je k cestovnímu dokladu případně připojeno požadované vízum, cestovní povolení nebo povolení k pobytu,“</p> <p>b) vkládá se nové písmeno, které zní:</p> <p>„ba) jestliže je státní příslušník třetí země držitelem cestovního povolení uvedeného v čl. 6 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, sestávají důkladné kontroly při vstupu také z ověření pravosti, platnosti a statusu cestovního povolení</p>
--	--	--	--	--	---

odst. 2

				<p>a případně totožnosti držitele cestovního povolení prostřednictvím nahlédnutí do ETIAS v souladu s článkem 47 nařízení (EU) 2018/1240. V případech, kdy je technicky nemožné nahlížet do ETIAS nebo provádět vyhledávání podle čl. 47 odst. 1 a 2 nařízení (EU) 2018/1240, se použije čl. 48 odst. 3 uvedeného nařízení.“</p> <p>3) V příloze V části B ve standardním formuláři pro odepření vstupu na hranici se písmeno (C) v seznamu důvodů pro odepření nahrazuje tímto:</p> <p>„(C) nemá platné vízum, cestovní povolení nebo povolení k pobytu“.</p>
§ 18 písm. f)	f) je-li držitelem víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie za účelem vědeckého výzkumu a doba pobytu na území za účelem vědeckého výzkumu nepřekročí 1 rok; po tuto dobu může na území bez víza přechodně pobývat i rodinný příslušník tohoto cizince, který ho doprovází a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie, nebo	32016L0801	<p>Čl. 27 odst. 1</p> <p>Čl. 27 odst. 3</p>	<p>1. Státní příslušník třetí země, který je držitelem platného povolení vydaného prvním členským státem za účelem studia v rámci programu Unie nebo mnohostranného programu, zahrnujícího opatření v oblasti mobility nebo v rámci dohody mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, nebo za účelem výzkumu, může na základě takového povolení a platného cestovního dokladu vstoupit do jednoho nebo více druhých členských států a pobývat tam s cílem realizovat část svého studia nebo výzkumu za podmínek stanovených v člácích 28, 29 a 31 a s výhradou článku 32.</p> <p>3. Přesune-li se výzkumný pracovník do druhého členského státu v souladu s článkem 28 nebo 29, jsou rodinní příslušníci, kteří jsou držiteli povolení k pobytu vydaného v souladu s článkem 26, oprávněni doprovázet výzkumného pracovníka v rámci jeho mobility za</p>

				<p>podmínek stanovených v článku 30.</p> <p>1. Výzkumní pracovníci, kteří jsou držiteli platného povolení vydaného prvním členským státem, jsou oprávněni pobývat v jednom nebo více druhých členských státech po dobu až 180 dnů v kterémkoli období 360 dnů na členský stát s cílem provádět část svého výzkumu v jakékoli výzkumné organizaci za podmínek stanovených v tomto článku.</p> <p>1. Pokud jde o výzkumné pracovníky, kteří jsou držiteli platného povolení vydaného prvním členským státem a mají v úmyslu pobývat v jednom nebo více druhých členských státech po dobu delší než 180 dnů na členský stát s cílem provádět část svého výzkumu v jakékoli výzkumné organizaci, druhý členský stát:</p> <p>a) použije článek 28 a umožní výzkumnému pracovníkovi pobývat na daném území na základě a po dobu platnosti povolení vydaného prvním členským státem nebo</p> <p>1. Rodinní příslušníci výzkumného pracovníka, kteří jsou držiteli platného povolení k pobytu vydaného prvním členským státem, jsou oprávněni vstoupit do jednoho nebo více druhých členských států a pobývat tam s cílem doprovázet výzkumného pracovníka.</p>
§ 18 písm. g)	g) je-li držitelem víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie za účelem studia v rámci programu Evropské unie nebo mnohostranného programu zahrnujícího opatření v oblasti mobility anebo v rámci dohody sjednané mezi vysokoškolskou	32016L0801	Čl. 27 odst. 1	<p>1. Státní příslušník třetí země, který je držitelem platného povolení vydaného prvním členským státem za účelem studia v rámci programu Unie nebo mnohostranného programu, zahrnujícího</p>

	institucí v jiném členském státě Evropské unie a institucí, které bylo povoleno vykonávat činnost vysoké školy na území, a doba pobytu na území za účelem studia nepřekročí 1 rok.			opatření v oblasti mobility nebo v rámci dohody mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, nebo za účelem výzkumu, může na základě takového povolení a platného cestovního dokladu vstoupit do jednoho nebo více druhých členských států a pobývat tam s cílem realizovat část svého studia nebo výzkumu za podmínek stanovených v článcích 28, 29 a 31 a s výhradou článku 32. 1. Studenti, kteří jsou držiteli platného povolení vydaného prvním členským státem a vztahuje se na něj program Unie nebo mnohostranný program zahrnující opatření v oblasti mobility nebo dohoda mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, jsou oprávněni vstoupit do jednoho nebo více druhých členských států a pobývat tam po dobu až 360 dnů na členský stát s cílem absolvovat část svého studia ve vysokoškolské instituci za podmínek stanovených v odstavcích 2 až 10. Student, na nějž se nevztahuje program Unie nebo mnohostranný program zahrnující opatření v oblasti mobility ani dohoda mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, podá žádost o povolení ke vstupu a pobytu v druhém členském státě s cílem absolvovat část svého studia ve vysokoškolské instituci v souladu s články 7 a 11.
§ 42a odst. 1 písm. b)	b) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem cizince s povoleným pobytem na území nebo takovým dítětem manžela cizince s povoleným pobytem na území,	32003L0086	Čl. 4 odst. 1	1. Členské státy povolí vstup a pobyt níže uvedených rodinných příslušníků podle této směrnice a s výhradou dodržení podmínek uvedených v kapitole IV, jakož i v článku 16: a) manžela nebo

				<p>manželky osoby usilující o sloučení rodiny;</p> <p>b) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny a jejího manžela nebo jeho manželky, včetně dětí osvojených, v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu v dotyčném členském státě nebo rozhodnutím, které je bez dalšího vykonatelné na základě mezinárodních závazků dotyčného členského státu, nebo které musí být uznáno v souladu s mezinárodními závazky;</p> <p>c) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny včetně dětí osvojených, pokud má osoba usilující o sloučení rodiny děti v opatrování a děti jsou na ní závislé. Členské státy mohou povolit sloučení s dětmi, které jsou zároveň v opatrování jiného opatrovníka, za předpokladu, že druhý opatrovník k tomu poskytne souhlas;</p> <p>d) nezletilých dětí manžela nebo manželky včetně dětí osvojených, pokud má tento manžel nebo manželka děti v opatrování a děti jsou na něm závislé. Členské státy mohou povolit sloučení s dětmi, které jsou zároveň v opatrování jiného opatrovníka, za předpokladu, že druhý opatrovník k</p>
--	--	--	--	---

				<p>tomu poskytně souhlas.</p> <p>Nezletilé děti uvedené v tomto článku musí být pod věkovou hranicí zletilosti stanovenou právem dotyčného členského státu a musí být svobodné.</p> <p>Odchylně od výše uvedeného, pokud je dítě starší 12 let a přichází nezávisle na zbytku své rodiny, může členský stát před vydáním povolení ke vstupu a pobytu podle této směrnice ověřit, zda toto dítě splňuje podmínku integrace stanovenou v jeho právních předpisech platných ke dni provedení této směrnice.</p>
§ 42a odst. 1 písm. e)	e) manželem azylanta,	32003L0086	Čl. 4 odst. 1 písm. b)	<p>b) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny a jejího manžela nebo jeho manželky, včetně dětí osvojených, v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu v dotyčném členském státě nebo rozhodnutím, které je bez dalšího vykonatelné na základě mezinárodních závazků dotyčného členského státu, nebo které musí být uznáno v souladu s mezinárodními závazky</p>
			Čl. 10 odst. 1	<p>1. Článek 4 se použije na definici rodinných příslušníků, s výjimkou toho, že odst. 1 třetí pododstavec se nevztahuje na děti uprchlíků.</p>
§ 42a odst. 1 písm. f)	f) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem azylanta nebo takovým dítětem manžela azylanta,	32003L0086	Čl. 4 odst. 1	<p>1. Členské státy povolí vstup a pobyt níže uvedených rodinných příslušníků podle této směrnice a s výhradou dodržení podmínek uvedených v kapitole IV, jakož i v článku 16:</p> <p>a) manžela nebo</p>

				<p>manželky osoby usilující o sloučení rodiny;</p> <p>b) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny a jejího manžela nebo jeho manželky, včetně dětí osvojených, v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu v dotyčném členském státě nebo rozhodnutím, které je bez dalšího vykonatelné na základě mezinárodních závazků dotyčného členského státu, nebo které musí být uznáno v souladu s mezinárodními závazky;</p> <p>c) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny včetně dětí osvojených, pokud má osoba usilující o sloučení rodiny děti v opatrování a děti jsou na ní závislé. Členské státy mohou povolit sloučení s dětmi, které jsou zároveň v opatrování jiného opatrovníka, za předpokladu, že druhý opatrovník k tomu poskytne souhlas;</p> <p>d) nezletilých dětí manžela nebo manželky včetně dětí osvojených, pokud má tento manžel nebo manželka děti v opatrování a děti jsou na něm závislé. Členské státy mohou povolit sloučení s dětmi, které jsou zároveň v opatrování jiného opatrovníka, za předpokladu, že druhý opatrovník k</p>
--	--	--	--	---

				<p>tomu poskytně souhlas.</p> <p>Nezletilé děti uvedené v tomto článku musí být pod věkovou hranicí zletilosti stanovenou právem dotyčného členského státu a musí být svobodné.</p> <p>Odchylně od výše uvedeného, pokud je dítě starší 12 let a přichází nezávisle na zbytku své rodiny, může členský stát před vydáním povolení ke vstupu a pobytu podle této směrnice ověřit, zda toto dítě splňuje podmínku integrace stanovenou v jeho právních předpisech platných ke dni provedení této směrnice.</p>
§ 42a odst. 1 písm. h)	h) rodičem nezletilého azylanta, a to do 3 měsíců ode dne, kdy byl nezletilému udělen azyl ; nemá-li tento nezletilý azylant rodiče, je oprávněn žádost podat jiný jeho přímý příbuzný ve vzestupné linii, a není-li takového příbuzného, je žádost oprávněn podat poručník nezletilého azylanta	32003L0086	Čl. 10 odst. 3 písm. a)	<p>3. Je-li uprchlíkem nezletilé dítě bez doprovodu, členské státy:</p> <p>a) povolí vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii, aniž se použijí podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a);</p>
			Čl. 9 odst. 2	<p>2. Členské státy mohou omezit použití této kapitoly na uprchlíky, jejichž rodinné vztahy existovaly již před jejich vstupem.</p>
§ 42d odst. 1	(1) Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území ^{9f)} je oprávněn podat na zastupitelském úřadu cizinec, pokud na území hodlá pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce a jde-li o studium podle § 64. Na území je oprávněn žádost podat ministerstvu	32016L0801	Čl. 3 bod 21	<p>21) „povolením“ povolení k pobytu nebo, pokud tak stanoví vnitrostátní právní předpisy dotčeného členského státu, dlouhodobé vízum vydané pro účely této směrnice;</p>

^{9f)} Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair.

	<p>držitel víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia vydaného jiným členským státem Evropské unie, držitel povolení k dlouhodobému pobytu vydaného k pobytu na území za jiným účelem nebo držitel víza k pobytu nad 90 dnů. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území; to neplatí, jde-li o cizince, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) až c) nebo § 33 odst. 3 a následně na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle § 43, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let. Žádost dále nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání.</p>			
		Čl. 2 odst. 2 písm. b)	b)	jejichž vyhoštění je odloženo ze skutkových nebo právních důvodů;
		Čl. 3 bod 3)	3)	„studentem“ státní příslušník třetí země přijatý ke studiu na vysokoškolské instituci a přijatý na území členského státu, aby se věnoval jako své hlavní činnosti řádnému studiu vedoucímu k dosažení vysokoškolské kvalifikace uznané daným členským státem, včetně diplomů, vysvědčení nebo doktorátů získaných na vysokoškolské instituci, což může zahrnovat přípravný kurz předcházející takovému vzdělávání v souladu s vnitrostátními právními předpisy daného členského státu nebo povinnou stáž;
		Čl. 3 bod 4)	4)	„žákem“ státní příslušník třetí země přijatý na území členského státu za účelem účasti v uznaném celostátním či regionálním programu středoškolského vzdělávání odpovídajícím úrovni 2 nebo 3 Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání, a to v

			<p>rámci programu výměnných pobytů žáků nebo vzdělávacího projektu organizovaného vzdělávací institucí v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo správní praxí daného členského státu;</p>
		Čl. 3 bod 5)	<p>5) „stážistou“ státní příslušník třetí země, který je držitelem vysokoškolského titulu nebo studuje ve třetí zemi v programu zakončeném vysokoškolským titulem a byl přijat na území členského státu do programu stáže za účelem získání znalostí, praxe a zkušeností v profesním prostředí;</p>
		Čl. 3 bod 6)	<p>6) „dobrovolníkem“ státní příslušník třetí země přijatý na území členského státu za účelem účasti na programu dobrovolnické služby;</p>
		Čl. 3 bod 7)	<p>7) „programem dobrovolnické služby“ program praktických činností solidarity založený na programu, který je jako takový uznán dotčeným členským státem nebo Unií, a sledující cíle obecného zájmu pro neziskové účely, v jehož rámci je činnost vykonávána bez odměny, s výjimkou náhrad výdajů nebo kapesného;</p>
		Čl. 7 odst. 4	<p>4. Žádost se podává a posuzuje mimo území členského státu, v němž státní příslušník třetí země žádá o přijetí, nebo na území tohoto členského státu, pokud zde státní příslušník třetí země již pobývá jako držitel platného povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza.</p> <p>Odchylně od výše uvedeného může členský stát v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy přijmout podanou žádost, i pokud dotčený státní příslušník třetí země na jeho území oprávněně pobývá, avšak není držitelem platného povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza.</p>

				<p>Čl. 7 odst. 5</p> <p>Čl. 31 odst. 1</p> <p>Čl. 11 odst. 1</p>	<p>5. Členské státy určí, zda žádosti o povolení mají být podávány státním příslušníkem třetí země, nebo hostitelským subjektem, nebo zda je může podávat kterýkoli z nich.</p> <p>1. Studenti, kteří jsou držiteli platného povolení vydaného prvním členským státem a vztahuje se na ně program Unie nebo mnohostranný program zahrnující opatření v oblasti mobility nebo dohoda mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, jsou oprávněni vstoupit do jednoho nebo více druhých členských států a pobývat tam po dobu až 360 dnů na členský stát s cílem absolvovat část svého studia ve vysokoškolské instituci za podmínek stanovených v odstavcích 2 až 10.</p> <p>Student, na nějž se nevztahuje program Unie nebo mnohostranný program zahrnující opatření v oblasti mobility ani dohoda mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, podá žádost o povolení ke vstupu a pobytu v druhém členském státě s cílem absolvovat část svého studia ve vysokoškolské instituci v souladu s články 7 a 11.</p> <p>1. Pokud jde o přijetí státního příslušníka třetí země za účelem studia, žadatel kromě splnění obecných podmínek stanovených v článku 7 předloží doklad:</p> <p>a) přijetí státního příslušníka třetí země ke studiu ve vysokoškolské instituci;</p> <p>b) pokud to členský stát vyžaduje, o zaplacení poplatků požadovaných danou vysokoškolskou institucí;</p> <p>c) pokud to členský stát vyžaduje, o dostatečných jazykových znalostech státního příslušníka třetí země pro příslušný studijní program;</p> <p>d) pokud to členský stát</p>
--	--	--	--	--	--

				vyžaduje, o tom, že státní příslušník třetí země bude mít dostatečné prostředky k pokrytí nákladů na studium.
			Čl. 12 odst. 1 písm. a)	a) o tom, že státní příslušník třetí země dosahuje minimální a nepřesahuje maximální věkovou hranici nebo úroveň vzdělání stanovenou dotčeným členským státem;
			Čl. 14 odst. 1	1. Pokud jde o přijetí státního příslušníka třetí země za účelem dobrovolnické služby, žadatel kromě splnění obecných podmínek stanovených v článku 7 předloží:
§ 45 odst. 3	a) ke dni úmrtí nositele oprávnění ke sloučení rodiny pobýval na území nepřetržitě měl na území povolen pobyť po dobu nejméně 2 let; podmínka nepřetržitého délky pobytu neplatí, pokud cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky, nebo	32003L0086	Čl. 15 odst. 3	3. V případě ovdovění, rozvodu, rozluky nebo úmrtí nejbližších příbuzných v přímé vzestupné nebo sestupné linii může být samostatné povolení k pobytu vydáno na základě žádosti, pokud se vyžaduje, osobám, které na území vstoupily z důvodu sloučení rodiny. Členské státy stanoví předpisy zajišťující udělení samostatného povolení k pobytu v případě obzvláště obtížných okolností.
§ 45 odst. 4	(4) Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem v případě rozvodu s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, pobýval-li ke dni rozvodu na území nepřetržitě po dobu nejméně 2 let a manželství trvalo nejméně 5 let; podmínka nepřetržitého pobytu a doby trvání manželství pokud měl ke dni rozvodu na území povolen pobyť po dobu nejméně 3 let; podmínka délky pobytu neplatí, pokud tento cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky.	32003L0086	Čl. 15 odst. 3	3. V případě ovdovění, rozvodu, rozluky nebo úmrtí nejbližších příbuzných v přímé vzestupné nebo sestupné linii může být samostatné povolení k pobytu vydáno na základě žádosti, pokud se vyžaduje, osobám, které na území vstoupily z důvodu sloučení rodiny. Členské státy stanoví předpisy zajišťující udělení samostatného povolení k pobytu v případě obzvláště obtížných okolností.
§ 48 odst. 1	(1) Pro účely pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění se za cizince, kterému bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území podle zákona o dočasné ochraně cizinců (dále jen „cizinec požívající dočasné ochrany“), považuje cizinec,	32004L0081	Čl. 7	Článek 7 Zacházení před vydáním povolení k pobytu 1. Členské státy zajistí, aby dotyčným státním příslušníkům třetích zemí, kteří nemají

	<p>a) kterému bylo uděleno vízum podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), § 33 odst. 3 věty první nebo ze stejných důvodů vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území nebo jde-li o cizince uvedeného v § 43 odst. 2,</p> <p>b) který je uveden v § 42e odst. 1, a to za podmínek a ve lhůtě podle § 42e odst. 2,</p> <p>c) který podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, nebo</p> <p>d) kterému bylo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydáno.</p>			<p>dostatečné prostředky, byly zaručeny životní podmínky schopné zajistit jejich výživu a přístup k naléhavé léčebné péči. Dbají na zajištění zvláštních potřeb těch nejzranitelnějších osob, zejména psychologické pomoci, je-li jí třeba a stanoví-li tak vnitrostátní právo.</p>
§ 50 odst. 5	<p>(5) Při ukončení pobytu občanu Evropské unie^{1b)} nebo jeho rodinnému příslušníkovi se stanoví doba setrvání na výjezdni příkaz minimálně na 30 dnů. Podmínka stanovení minimální doby setrvání neplatí, pokud je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém setrvání na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo je zjištěno, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.</p>	32004L0038	Čl. 30 odst. 3	<p>3. V oznámení rozhodnutí je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotyčná osoba podat opravný prostředek, lhůta k jeho podání a popřípadě lhůta, kterou má osoba na opuštění území členského státu. S výjimkou odůvodněných naléhavých případů nesmí být lhůta na opuštění území kratší než jeden měsíc ode dne oznámení.</p>
§ 50a odst. 3	<p>(3) Policie v rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 stanoví dobu k vycestování z území nebo z území členských států Evropské unie, s výjimkou Irska, a dále území Islandské republiky, Lichtenštejnského království, Norského království a Švýcarské konfederace, a to v rozmezí 7 až 60 30 dní. Pokud by měla doba k vycestování začít běžet v době trvání zajištění cizince, začíná tato doba běžet ode dne ukončení zajištění. Pokud je v průběhu doby k vycestování cizinec zajištěn, běh této doby se zajištěním přerušuje. Požádá-li cizinec během doby k vycestování o stanovení nové doby k vycestování zejména z důvodů podle § 174a odst. 2, policie, pokud shledá důvody pro stanovení nové doby k vycestování, vydá nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu, ve kterém stanoví novou dobu k vycestování s ohledem na délku trvání uváděných důvodů; odvolání nemá odkladný účinek. Novou dobu k opuštění území lze stanovit nejdéle na 180 dnů.</p>	32008L0115	Čl. 7 odst. 1	<p>1. V rozhodnutí o navrácení se poskytuje přiměřená lhůta k dobrovolnému opuštění území v délce od sedmi do třiceti dnů, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 a 4. Členské státy mohou ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovit, že se tato lhůta poskytuje pouze na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země. V takovém případě členské státy uvědomí dotčené státní příslušníky třetí země o možnosti podání takové žádosti.</p> <p>Lhůta uvedená v prvním pododstavci nevylučuje možnost, aby dotčení státní příslušníci třetí země opustili území dříve.</p> <p>2. Je-li to nutné, prodlouží členské státy lhůtu k dobrovolnému opuštění území o přiměřenou dobu s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivých případů, jako jsou</p>

			délka pobytu, přítomnost školou povinných dětí a existence jiných rodinných a společenských vazeb.
§ 50b odst. 1	(1) Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá občanu Evropské unie, který na území nehodlá pobývat déle než 30 dnů, a je důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.	32004L0038	Čl. 27
			<p>1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.</p> <p>2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.</p> <p>3. Ke zjištění, zda dotyčná osoba představuje ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, může hostitelský členský stát, považuje-li to za nezbytné, při vydávání osvědčení o registraci, nebo nemá-li systém registrace, do tří měsíců od příjezdu dotyčné osoby na jeho území nebo od ohlášení její přítomnosti na jeho území ve smyslu čl. 5 odst. 5 nebo při vystavování pobytové karty požádat členský stát původu nebo v případě potřeby jiné členské státy o poskytnutí informací o případných minulých policejních záznamech o dotyčné osobě. Tato šetření nesmějí být prováděna systematicky.</p>

				<p>Konzultovaný členský stát odpoví do dvou měsíců.</p> <p>4. Členský stát, který vydal cestovní pas nebo průkaz totožnosti, umožní držiteli dokladu, který byl z jiného členského státu vyhoštěn z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, opětovný vstup na své území bez jakýchkoliv formalit, a to i když doklad pozbyl platnosti nebo státní příslušnost držitele je sporná.</p>
			Čl. 30	<p>1. Rozhodnutí přijatá podle čl. 27 odst. 1 se dotyčným osobám oznamují písemně a takovým způsobem, aby mohly porozumět jejich obsahu a jejich důsledkům pro svou osobu.</p> <p>2. Není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu, jsou dotyčné osoby přesně a úplně informovány o důvodech veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, na nichž jsou založena rozhodnutí přijatá v jejich případě.</p> <p>3. V oznámení rozhodnutí je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotyčná osoba podat opravný prostředek, lhůta k jeho podání a popřípadě lhůta, kterou má osoba na opuštění území členského státu. S výjimkou odůvodněných naléhavých případů nesmí být lhůta na opuštění území kratší než jeden měsíc ode dne oznámení.</p>
§ 50b odst. 2	(2) Policie v rozhodnutí podle odstavce 1 stanoví dobu k vycestování, a to nejdéle na 30 dnů.	32004L0038	Čl. 27	<p>1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.</p>

			<p>2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.</p> <p>3. Ke zjištění, zda dotyčná osoba představuje ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, může hostitelský členský stát, považuje-li to za nezbytné, při vydávání osvědčení o registraci, nebo nemá-li systém registrace, do tří měsíců od příjezdu dotyčné osoby na jeho území nebo od ohlášení její přítomnosti na jeho území ve smyslu čl. 5 odst. 5 nebo při vystavování pobytové karty požádat členský stát původu nebo v případě potřeby jiné členské státy o poskytnutí informací o případných minulých policejních záznamech o dotyčné osobě. Tato šetření nesmějí být prováděna systematicky. Konzultovaný členský stát odpoví do dvou měsíců.</p> <p>4. Členský stát, který vydal cestovní pas nebo průkaz totožnosti, umožní držiteli dokladu, který byl z jiného členského státu vyhoštěn z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, opětovný vstup na své území bez jakýchkoliv formalit, a to i když doklad pozbyl platnosti nebo státní příslušnost držitele je sporná.</p>
--	--	--	--

			Čl. 30	<p>1. Rozhodnutí přijatá podle čl. 27 odst. 1 se dotyčným osobám oznamují písemně a takovým způsobem, aby mohly porozumět jejich obsahu a jejich důsledkům pro svou osobu.</p> <p>2. Není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu, jsou dotyčné osoby přesně a úplně informovány o důvodech veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, na nichž jsou založena rozhodnutí přijatá v jejich případě.</p> <p>3. V oznámení rozhodnutí je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotyčná osoba podat opravný prostředek, lhůta k jeho podání a popřípadě lhůta, kterou má osoba na opuštění území členského státu. S výjimkou odůvodněných naléhavých případů nesmí být lhůta na opuštění území kratší než jeden měsíc ode dne oznámení.</p>
§ 50b odst. 3	(3) V řízení o povinnosti opustit území je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení.	32004L0038	Čl. 27	<p>1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.</p> <p>2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo</p>

				<p>nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.</p> <p>3. Ke zjištění, zda dotyčná osoba představuje ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, může hostitelský členský stát, považuje-li to za nezbytné, při vydávání osvědčení o registraci, nebo nemá-li systém registrace, do tří měsíců od příjezdu dotyčné osoby na jeho území nebo od ohlášení její přítomnosti na jeho území ve smyslu čl. 5 odst. 5 nebo při vystavování pobytové karty požádat členský stát původu nebo v případě potřeby jiné členské státy o poskytnutí informací o případných minulých policejních záznamech o dotyčné osobě. Tato šetření nesmějí být prováděna systematicky. Konzultovaný členský stát odpoví do dvou měsíců.</p> <p>4. Členský stát, který vydal cestovní pas nebo průkaz totožnosti, umožní držiteli dokladu, který byl z jiného členského státu vyhoštěn z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, opětovný vstup na své území bez jakýchkoliv formalit, a to i když doklad pozbyl platnosti nebo státní příslušnost držitele je sporná.</p>
			Čl. 30	<p>1. Rozhodnutí přijatá podle čl. 27 odst. 1 se dotyčným osobám oznamují písemně a takovým způsobem, aby mohly porozumět jejich obsahu a jejich důsledkům pro svou osobu.</p> <p>2. Není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu, jsou dotyčné osoby přesně a úplně informovány o důvodech veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, na nichž jsou založena rozhodnutí přijatá v jejich případě.</p>

				3. V oznámení rozhodnutí je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotyčná osoba podat opravný prostředek, lhůta k jeho podání a popřípadě lhůta, kterou má osoba na opuštění území členského státu. S výjimkou odůvodněných naléhavých případů nesmí být lhůta na opuštění území kratší než jeden měsíc ode dne oznámení.
§ 104 odst. 1	(1) Letecký dopravce nesmí z území státu, který není smluvním státem, na území dopravit cizince, který nemá cestovní doklad, platné cestovní povolení, pokud je povinen jej podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾ mít, nebo vízum, je-li vzhledem k účelu a cíli cesty potřebné nebo je-li podmínkou pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území.	32018R1240	Čl. 45 odst. 5	5. Dopravci uvedení v odstavci 1 tohoto článku podléhají sankcím stanoveným podle čl. 26 odst. 2 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (dále jen „úmluva k provedení Schengenské dohody“) a článku 4 směrnice Rady 2001/51/ES (40), pokud přepravují státní příslušníky třetích zemí, kteří, ačkoli se na ně vztahuje povinnost mít cestovní povolení, držitelé platného cestovního povolení nejsou.
§ 104 odst. 6	(6) Povinnosti dopravce uvedené v odstavcích 1 a 3 až 5 se vztahují rovněž na velitele letadla na vnějším letu ^{3b)} jiném než prováděném provozovatelem obchodní letecké dopravy, s výjimkou povinnosti dodržovat zákaz dopravit na území cizince, který nemá platné cestovní povolení.	32018R1240	Čl. 45 odst. 5	5. Dopravci uvedení v odstavci 1 tohoto článku podléhají sankcím stanoveným podle čl. 26 odst. 2 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (dále jen „úmluva k provedení Schengenské dohody“) a článku 4 směrnice Rady 2001/51/ES (40), pokud přepravují státní příslušníky třetích zemí, kteří, ačkoli se na ně vztahuje povinnost mít cestovní povolení, držitelé platného cestovního povolení nejsou.

<p>§ 117a odst. 3 písm. a) a b)</p>	<p>(3) Průkaz o povolení k pobytu obsahuje údaje stanovené přímo použitelným právním předpisem Evropských společenství Evropské unie ⁴⁰⁾ a dále</p> <p>a) v případě povolení k dlouhodobému pobytu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. druh a účel pobytu, 2. rodné číslo, 3. záznam o omezení svéprávnosti, 4. záznam podle § 117b odst. 4, 5. záznam podle § 42i odst. 7, 6. záznam podle § 117b odst. 1, 7. digitální zpracování podpisu cizince, 8. záznam podle § 117b odst. 5, 9. záznam podle § 117b odst. 6, 10. záznam podle § 117b odst. 7, 11. záznam podle § 117b odst. 8, <p>b) v případě povolení k trvalému pobytu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. druh pobytu, 2. rodné číslo, 3. místo hlášeného pobytu na území, 4. záznam o omezení svéprávnosti, 5. záznam podle § 84, 6. záznam podle § 117b odst. 1, 7. záznam podle § 117b odst. 2, 8. 7. digitální zpracování podpisu cizince. 	<p>32017R1954</p>	<p>Příloha a) bod 10</p>	<p>Druh povolení: přesný druh povolení k pobytu, které členský stát vydává státnímu příslušníkovi třetí země. Povolení k pobytu pro rodinného příslušníka občana Evropské unie, který nevykonával právo volného pohybu, musí obsahovat údaj „rodinný příslušník“. V případě oprávněných osob podle čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES (2) mohou členské státy uvést „oprávněná osoba podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2004/38/ES“.</p>
<p>§ 118 odst. 3</p>	<p>(3) Doba k vycestování se stanoví v rozmezí 7 až 60 30 dnů. Je-li rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno podle § 119 odst. 1 písm. a), je policie oprávněna stanovit dobu k vycestování kratší než 7 dnů. Pokud by podle rozhodnutí o správním vyhoštění měla doba k vycestování začít běžet v době trvání zajištění cizince, začíná tato doba běžet ode dne ukončení zajištění. Pokud v průběhu doby k vycestování je cizinec zajištěn, běh této doby se zajištěním přerušuje. Požádá-li cizinec během doby k vycestování o stanovení nové doby k vycestování zejména z důvodů podle § 174a odst. 2, policie, pokud shledá důvody pro stanovení nové doby k vycestování, vydá nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu, ve kterém stanoví novou dobu k vycestování s ohledem na délku trvání uváděných důvodů; odvolání nemá odkladný účinek. Novou dobu k vycestování lze stanovit nejdéle na 180 dnů.</p>	<p>32008L0115</p>	<p>Čl. 7 odst. 1</p>	<p>1. V rozhodnutí o navrácení se poskytuje přiměřená lhůta k dobrovolnému opuštění území v délce od sedmi do třiceti dnů, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 a 4. Členské státy mohou ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovit, že se tato lhůta poskytuje pouze na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země. V takovém případě členské státy uvedou dotčené státní příslušníky třetí země o možnosti podání takové žádosti.</p> <p>Lhůta uvedená v prvním pododstavci nevylučuje možnost, aby dotčení státní příslušníci třetí země opustili území dříve.</p> <p>Je-li to nutné, prodlouží členské státy lhůtu k</p>

				dobrovolnému opuštění území o přiměřenou dobu s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivých případů, jako jsou délka pobytu, přítomnost školou povinných dětí a existence jiných rodinných a společenských vazeb.
§ 122 odst. 9	(9) Policie může z moci úřední na základě důvodných vlastních poznatků vydat nové rozhodnutí^(5d), kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění nebo zkrátí platnost délky zákazu vstupu.	32008L0155	Čl. 11 odst. 3, třetí pododstavec Čl. 11 odst. 3, čtvrtý pododstavec	Členské státy mohou v individuálních případech z humanitárních důvodů upustit od vydání zákazu vstupu nebo tento zákaz zrušit či pozastavit. Členské státy mohou v individuálních případech nebo v určitých kategoriích případů zrušit či pozastavit zákaz vstupu z jiných důvodů.
§ 129a odst. 3	(3) Cizinec je oprávněn kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění nebo rozhodnutí o prodloužení doby zajištění podat žádost o propuštění ze zařízení. Cizinec je oprávněn žádost o propuštění ze zařízení opakovat, neuvede-li v ní jiné důvody, až po uplynutí 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení.	32008L0115	Čl. 15 odst. 3	V každém případě je zajištění přezkoumáváno v přiměřených časových odstupech na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední. V případě dlouhodobého zajištění podléhá tento přezkum soudnímu dohledu.
§ 163 odst. 2 písm. i)	i) působí jako národní jednotka ETIAS⁽⁵⁸⁾.	32018R1240	Čl. 8 odst. 1	1. Každý členský stát určí příslušný orgán jakožto národní jednotku ETIAS.
§ 171 odst. 1 písm. c)	c) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné a zrušení cestovního povolení a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180i; to neplatí, jde-li o rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení podané cizincem, který je rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a,	32018R1240	Čl. 37 odst. 3 Čl. 24 odst. 6 písm. b) Čl. 40 odst. 3	3. Žadatelé, jejichž žádost o cestovní povolení byla zamítnuta, mají právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se provede v členském státě, který přijal rozhodnutí o žádosti, a v souladu s jeho vnitrostátním právem. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem. b) opravný prostředek podle čl. 37 odst. 3 se podává v souladu se směrnicí 2004/38/ES; 3. Osoba, jejíž cestovní

				<p>povolení bylo prohlášeno za neplatné, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o prohlášení cestovního povolení za neplatné, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p>
			Čl. 41 odst. 7	<p>7. Žadatel, jehož cestovní povolení bylo zrušeno, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o zrušení, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p>
§ 180c odst. 2	<p>(2) Pro účely sloučení rodiny podle tohoto zákona se nezletilým azylantem rozumí cizinec, který v době podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu byl mladší 18 let, a kterému byl udělen azyl a zároveň byla žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a odst. 1 písm. h) podána do 3 měsíců ode dne, kdy byl tomuto cizinci udělen azyl.</p>	32003L0086	<p>Čl. 10 odst. 3 písm. a)</p> <p>Čl. 10 odst. 3 písm. b)</p>	<p>3. Je-li uprchlíkem nezletilé dítě bez doprovodu, členské státy:</p> <p>a) povolí vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii, aniž se použijí podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a);</p> <p>b) mohou povolit vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho poručníkovi nebo každému jinému rodinnému příslušníkovi, pokud uprchlík nemá příbuzné v přímé</p>

				vzestupné linii nebo pokud tyto příbuzné není možno zjistit.
			Čl. 2 písm. f)	f) „nezletilými osobami bez doprovodu“ státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti mladší 18 let, jež vstupují na území členských států bez doprovodu dospělé osoby, která za ně podle práva nebo zvyklostí odpovídá, a to po dobu, po kterou se skutečně nenacházejí v péči takové osoby; tato definice zahrnuje i nezletilé osoby, jež jsou ponechány bez doprovodu po vstupu na území členských států.
§ 180l	<p>(1) Cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.</p> <p>(2) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec národní jednotce ETIAS⁵⁸⁾ prostřednictvím dálkového přístupu vyplněním elektronického formuláře s využitím internetové aplikace ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení oznámení o zamítnutí cestovního povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení.</p> <p>(3) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a to jméno, příjmení, datum narození, státní příslušnost a číslo cestovního dokladu, a dále e-mailovou adresu, kterou žadatel uvedl ve formuláři žádosti o cestovní povolení, číslo žádosti o cestovní povolení a uvedení toho, v čem je spatřován rozpor nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo; pokud formulář této žádosti vyplnila jiná osoba než cizinec, o jehož cestovním povolení se jedná, musí žádost obsahovat dále jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost této osoby.</p> <p>(4) Pokud tím národní jednotka</p>	32018R1240	Čl. 37 odst. 3	<p>3. Žadatelé, jejichž žádost o cestovní povolení byla zamítnuta, mají právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se provede v členském státě, který přijal rozhodnutí o žádosti, a v souladu s jeho vnitrostátním právem. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p> <p>Čl. 24 odst. 6 písm. b)</p> <p>Čl. 40 odst. 3</p> <p>b) opravný prostředek podle čl. 37 odst. 3 se podává v souladu se směrnicí 2004/38/ES;</p> <p>3. Osoba, jejíž cestovní povolení bylo prohlášeno za neplatné, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o prohlášení cestovního povolení za neplatné, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se</p>

	<p>ETIAS plně vyhoví žádosti podle odstavce 1, rozhodnutí o</p> <p>a) zamítnutí žádosti o cestovní povolení zruší nebo změni a vydá cizinci cestovní povolení, nebo</p> <p>b) prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo rozhodnutí o zrušení cestovního povolení zruší nebo změni.</p> <p>(5) Nepostupuje-li národní jednotka ETIAS podle odstavce 4, postoupí žádost podle odstavce 1 ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne jejího doručení ministerstvu, které žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 posoudí.</p>		<p>Čl. 41 odst. 7</p>	<p>poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p> <p>7. Žadatel, jehož cestovní povolení bylo zrušeno, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o zrušení, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p>
§ 180m	<p>(1) Je-li v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 správnímu orgánu doručeno podání, které nemá náležitosti stanovené zákonem, není doručeno příslušnému orgánu předepsaným způsobem a v předepsané formě, je nesrozumitelné, neurčité nebo je učiněno v jiném než stanoveném jazyce, správní orgán se jím nezabývá.</p> <p>(2) V řízení o žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 se jedná v českém jazyce, písemnosti jsou ministerstvem vyhotovovány v českém jazyce nebo v jednom z jazyků zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup. Účastníci řízení mohou písemnosti předkládat i v jazyce zveřejněném ministerstvem podle věty první.</p> <p>(3) Ministerstvo zasílá cizinci písemnosti na e-mailovou adresu uvedenou ve formuláři žádosti o cestovní povolení nebo na jinou e-mailovou adresu uvedenou cizincem nebo osobou, která vyplnila formulář podle § 180l odst. 3. Jestliže se písemnost doručovaná na tuto e-mailovou adresu vrátí jako nedoručitelná, považuje se za doručenu dnem, kdy byl učiněn opakovaný neúspěšný pokus o její</p>	32018R1240	<p>Čl. 37 odst. 3</p> <p>Čl. 24 odst. 6 písm. b)</p> <p>Čl. 40 odst. 3</p>	<p>3. Žadatelé, jejichž žádost o cestovní povolení byla zamítnuta, mají právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se provede v členském státě, který přijal rozhodnutí o žádosti, a v souladu s jeho vnitrostátním právem. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p> <p>b) opravný prostředek podle čl. 37 odst. 3 se podává v souladu se směrnicí 2004/38/ES;</p> <p>3. Osoba, jejíž cestovní povolení bylo prohlášeno za neplatné, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o prohlášení cestovního povolení za neplatné, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto</p>

	doručení.			členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.
			Čl. 41 odst. 7	7. Žadatel, jehož cestovní povolení bylo zrušeno, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o zrušení, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.
§ 180n	<p>(1) Je-li žádost o nové posouzení důvodů podle § 180l odst. 1 podána po uplynutí lhůty uvedené v § 180l odst. 2, ministerstvo se jí nezabývá a vyrozumí žadatele o této skutečnosti.</p> <p>(2) Ministerstvo posuzuje soulad důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení, o kterých rozhodla národní jednotka ETIAS, s důvody stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵⁸⁾. V rámci nového posuzování souladu důvodů podle věty první je ministerstvo oprávněno vyžádat si od cizince doplňující informace nebo doklady a stanovisko policie; policie vydá stanovisko bezodkladně. Ministerstvo je dále oprávněno vyžádat si od zastupitelského úřadu provedení pohovoru se žadatelem o cestovní povolení.</p> <p>(3) Ministerstvo může rozhodnutí národní jednotky ETIAS potvrdit, zrušit, změnit nebo udělit pokyn národní jednotce ETIAS k vydání cestovního povolení.</p>	32018R1240	Čl. 37 odst. 3	3. Žadatelé, jejichž žádost o cestovní povolení byla zamítnuta, mají právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se provede v členském státě, který přijal rozhodnutí o žádosti, a v souladu s jeho vnitrostátním právem. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.
			Čl. 24 odst. 6 písm. b)	b) opravný prostředek podle čl. 37 odst. 3 se podává v souladu se směrnici 2004/38/ES;
			Čl. 40 odst. 3	3. Osoba, jejíž cestovní povolení bylo prohlášeno za neplatné, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o

	<p>Ministerstvo informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů zamítnutí žádosti o cestovní povolení, prohlášení cestovního povolení za neplatné nebo zrušení cestovního povolení ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti o nové posouzení.</p> <p>(4) Národní jednotka ETIAS vydá neprodleně na pokyn ministerstva podle odstavce 3 věty první cizinci cestovní povolení.</p>			<p>opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o prohlášení cestovního povolení za neplatné, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p>
			Čl. 41 odst. 7	<p>7. Žadatel, jehož cestovní povolení bylo zrušeno, má právo na podání opravného prostředku. Řízení o opravném prostředku se vede v členském státě, který přijal rozhodnutí o zrušení, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Národní jednotka ETIAS příslušného členského státu poskytne žadatelům informace týkající se řízení o opravném prostředku. Tyto informace se poskytují v jednom z úředních jazyků zemí uvedených v příloze II nařízení (ES) č. 539/2001, jichž je žadatel státním příslušníkem.</p>

Změna zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Navrhovaný právní předpis		Odpovídající předpis EU		
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah
§ 99 písm. a)	Povolení k zaměstnání nelze vydat cizinci, a) který v České republice požádal o udělení mezinárodní ochrany, a to po dobu 6 měsíců	32013L0033	Čl. 15 odst. 1	1. Členské státy zajistí, aby měli žadatelé do 9 měsíců ode dne podání žádosti o mezinárodní ochranu přístup na trh práce, pokud příslušný

	ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany,			orgán nepřijal rozhodnutí v prvním stupni a toto zpoždění není zaviněno žadatelem.
--	--	--	--	--

Účinnost	<p>(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021, s výjimkou ustanovení čl. III bodů 4, 12, 69 a 70, bodu 123, jde-li o § 163 odst. 2 písm. i), bodu 138, jde-li o § 168 odst. 6, a bodů 157, 175 a 176, která nabývají účinnosti dnem zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) stanoveným Evropskou komisí podle čl. 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.</p> <p>(2) Ministerstvo vnitra vyhlásí sdělením ve Sbírce zákonů den zprovoznění Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) stanovený Evropskou komisí podle čl. 88 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240.</p>	32018R1240	Čl. 88 odst. 1	<p>1. Komise stanoví den zprovoznění ETIAS, jakmile jsou splněny tyto podmínky:</p> <p>a) vstoupily v platnost nezbytné změny právních aktů, kterými se zřizují informační systémy EU uvedené v čl. 11 odst. 2, jimiž bude docíleno interoperability s informačním systémem ETIAS;</p> <p>b) vstoupilo v platnost nařízení o agentuře eu-LISA, kterým se této agentuře svěruje provozní řízení ETIAS;</p> <p>c) vstoupily v platnost nezbytné změny právních aktů, kterými se zřizují informační systémy EU uvedené v čl. 20 odst. 2, na jejichž základě získá přístup do těchto databází ústřední jednotka ETIAS;</p> <p>d) byla přijata opatření uvedená v čl. 15 odst. 5, čl. 17 odst. 3, 5 a 6, čl. 18 odst. 4, čl. 27 odst. 3 a 5, čl. 33 odst. 2 a 3, čl. 36 odst. 3, čl. 38 odst. 3, čl. 39 odst. 2, čl. 45 odst. 3, čl. 46 odst. 4, čl. 48 odst. 4, čl. 59 odst. 4, čl. 73 odst. 3 písm. b), čl. 83 odst. 1, 3 a 4 a čl. 85 odst. 3;</p> <p>e) agentura eu-LISA oznámila úspěšné provedení souhrnného testu ETIAS;</p> <p>f) agentura eu-LISA a ústřední jednotka ETIAS potvrdily, že byla provedena nezbytná technická a právní opatření týkající se shromažďování a předávání údajů uvedených v článku 17 do ústředního systému ETIAS, a oznámily je Komisi;</p> <p>g) členské státy a ústřední jednotka ETIAS oznámily Komisi údaje týkající se jednotlivých orgánů uvedených v čl. 87 odst. 1 a 3.</p>
----------	---	------------	----------------	--

			Čl. 88 odst. 5	5. Členské státy a ústřední jednotka ETIAS začnou používat ETIAS ode dne stanoveného Komisí v souladu s odstavcem 1.
--	--	--	----------------	--

Číslo předpisu EU (kód celex)	Název předpisu EU
32011L0095	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění).
32013L0032	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění)
32013L0033	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění)
32003L0086	Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny
32018R1240	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226
32017R1954	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954 ze dne 25. října 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí
32016L0801	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair
32008L0115	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí

32004L0038	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96
32013R0604	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států
32019R1896	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráží a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624
32003L0109	Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty
32009L0052	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí
32014L0036	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/36/EU ze dne 26. února 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci
32009L0050	Směrnice Rady 2009/50/ES ze dne 25. května 2009 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci
32004L0081	Směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány
32014L0066	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ze dne 15. května 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti